ŠKOLA
BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Měsíční list pro katolíky,

zvláště pro bratrstva v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

S povolením duchovní vrchnosti.

vydává a zodpovídá
P. Bernard Plaček,
ředitel tiskárny.

rukopisy přijímá a pořádá
P. Petr Hlobil,
benediktin rajhradský.

Ročník dvacátý druhý.

V BRNĚ.
Tiskem papežské knihtiskárny benediktinů rajhradských.

OBSAH.

Básně.

	Strana
Hymna papežská	1
O štědrém večeru	8
Srdci Páně	33
Requiem aeternam	46
Pravidla života	65
Otázky a odpovědi	89
Přátelství	97
Modlitba	114
Kantáta o nejbl. Panně Marii	119
V květnu	130
Buď vůle Tvá	134
Duch sirotkův	142
Prosba k nejsv. Srdci Páně	161
Zpověď věků	174
Našim apoštolům	193
Na proměnění Páně	225
Na kláskách	233
Ku dni 15. srpna	238
Prosba k andělům strážným	257
Město nebeské	289
Macecha	305
Na dušičky	322
Jeho Svatosti papeži Lvu XIII. k Jeho padesátiletému jubileu	353
Pozdrav novoroční	2

Četba dějepisná a poučná.

Betlém judský a Betlém křesťanský	10
Sv. Felix Kantaličský	11
Ze života velikého papeže 39, 70, 114, 137, 170.	15
Sv. Hostýn	21
Apoštolát modlitby v církevních dějinách 74, 109, 145, 166, 199, 230, 264.	41
Mučeníci ugandští 78, 108, 133, 176, 203, 235, 269, 306, 333.	44
Jubilanti na stolci sv. Petra	46
Dědictví sv. Petra	102
Sv. Petr Claver T. J. 120,	142
Kousek chleba 211, 241, 274, 302,	342
Rozmluva dvou sousedek o slyšení mše sv.	238
Velký pátek usmířen 271,	294
Život sv. Jana Berchmansa z T. J.	329
Hrob sv. Cecilie	336
Láskyplné Srdce Ježíšovo, ochrance všech lidí	364

Četba k pobožnosti povzbuzující.

Dům nejsv. Srdce Ježíšova 33, 65, 129, 162, 193, 225, 258, 290, 321, 353.	3
Cena času	25
Spasitelná cvičení	50
Usmíření urážek	53
Co jest kříž	80
Sv. Benedikt, příklad nábožného a svatého života	82
Žalosti a radosti Srdce Ježíšova	97
Uctění z mrtvých vstalého Ježíše	118
Pobožnosť k Panně Marii	134
Májová pobožnosť	135
Uctívání Marie Panny v rodině	144
Srdcem k Srdci	172
Uctění přesvatého Srdce Ježíšova	176
Víra sv. Petra a láska sv. Pavla 178,	201
Uctívání drahocenné krve Ježíše Krista	206

Strana

Přítel dítek 206
Pobožnosť k nejsv. Srdci Marie Panny 240
Pobožnosť k andělům strážným . . . 271
O modlitbě sv. růžence 298
Pobožnosť sv. růžence 302
K „Dušičkám“ 325
Milodary ubohým dušičkám 346
U jesliček 360
Očekávání příchodu Spasitelova . . . 368
Zášť proti křesťanstvu 374

Hlavní úmysly měsíční:

v lednu za obětavosť věřících pro sv. Otce 31
v únoru za svěcení neděle 63
v březnu, aby věřící hodně sv. svátosti přijímali 95
v dubnu, aby věřící často přijímali nejsv. Svátosť oltářní 128
v květnu za duše malomyslné . . . 159
v červnu za obrácení Anglie . . . 191
v červenci za rozšíření úcty Božského Srdce Páně 222
v srpnu, aby se kněží posvětili . . 255
v září za duše pokoušené 287
v říjnu za obrácení Číny na víru křesťanskou 318
v listopadu za duše v očistci . . . 351
v prosinci za křesťansko-náboženské školy 382

O křesťanských záležitostech.

Zájmy Krista Pána v různých zemích . 29
62, 94, 127, 158, 189, 221, 254, 286, 315, 349, 381.
Cesta nejdůst. pana biskupa brněnského do věčného města 53
Ctihodný sluha Páně P. Klement Hofbauer 87
Zbožní ctitelé nejsv. Srdce Páně . . 152
List sv. Otce Lva XIII. 174
Moc přímluvy sv. Antonína 251

Zájmy katolických bratrstev a zprávy.

Milodary Božského Srdce Páně . . . 28
60, 92, 125, 157, 187, 220, 252, 284, 317, 348, 379.
Na srozuměnou všem duchovním správcům a představeným apoštolátu . . . 20
Příprava na 200letou památku 2. července 151
Místním ředitelům apoštolátu modlitby . 181
† P. Placid J. Mathon, benediktin rajhradský 280
Zprávy z misií katolických 25
55, 89, 121, 152, 183, 214, 244, 283, 310, 347, 368.
Různé zprávy a drobnosti 55
181, 213, 249, 279, 308, 343, 378.

I. O. G. D.

Ročník XXII. (1888.) **Škola Božského Srdce Páně.** Číslo 1. (Leden.)

Hymna papežská.

Tam, kde strmí církve týmě,
v staroslavném věčném Římě,
národů všech jazykové
k Bohu pějí v písni nové:
papeže Lva třináctého,
Bože, chraň a zachovej!

Sedmi chlumů báně zlaté,
Vatikánské síně svaté,
hroby svatých v širém kraji
ozvěnou se otřásají:
papeže Lva třináctého,
Bože, chraň a zachovej!

Velebně náš zpěv se vznáší
nad oblohou země naší;
po rovinách, moři, lese,
k Římu prosby hlas se nese:
papeže Lva třináctého,
Bože, chraň a zachovej!

Pohlížíme k vám též vzhůru,
pějte s námi v lásky kůru,
rozněťte nás nebešťané!
Ať náš zpěv zde neustane:
papeže Lva třináctého,
Bože, chraň a zachovej!

Pozdrav novoroční.

Časnosť mizí, věčnosť trvá;
blah', kdo časnosti tak užil,
že blažené si věčnosti zasloužil.

ení tak snadno okamžiku, jenž by nás na pomíjejícnosť všeho pozemského — na rychlé ubíhání času — upomínal, jako dvanáctá hodina noci sv.-Sylvestrovské. Loučí se tu s námi rok starý, padaje v moře minulosti, odkudž se nikdy, nikdy nevrátí, a přichází rok nový. Jako mdlý, stářím a útrapami sešlý stařec ustupuje rok předešlý s jeviště života, zanechává však po sobě smutné dědictví. — »Rozervanosť a nestálosť poměrů světových,« »obavy před válkou,« »vzrůst nevěry,« »podvratné snahy a činy nespokojenců,« »všeobecná bída a tíseň« — toť zbytek vlády roku minulého. Však což díme? Čím zavinil rok předešlý neutěšené poměry lidstva? Vždyť uvítán byl před 365 dny s radostí a plesáním, vždyť kladeno ve vládu jeho tolik nadějí, — čím to, že se nesplnily? Nikoli rok, nikoli čas nese vinu tu, nýbrž my lidé, kteří naň naříkáme. Vždyť není rok nic jiného, nežli malinký díl nezměrného času, jenž nám jest dán, abychom s ním naložili dle libosti. Ať jej promrháš hrou a životem lehkomyslným, ať vážnou, pilnou prací, vždy jest tichým a tobě povolným. Protož bij se v prsa svá, neboť ne rok, ale ty sám vinen jsi, pakliže snad bez užitku dlouhý ten čas uplynul. Ovšem musí míti člověk vždycky někoho, na nějž by hříchy své ať dopuštěním, ať opominutím spáchané svésti mohl. —

Každý pořádný obchodník uvádí na konci roku obchod svůj do pořádku, zkoumá a počítá, zdali vydělal či prodělal. Který obchodník toho opomíjí, trvá stále v nejistotě a často bývá překvapen úplným úpadkem a ztrátou jmění svého.

Nuže, i tobě, milý čtenáři, naskytuje se příležitosť nahlédnouti do knih, v nichž zapsány jsou tvé příjmy a vydání; nemyslím zde příjmy a vydání peněžitá, nýbrž moralní, mravní. Nahlédni předně ve knihu srdce svého. Máši tam mnoho špinavých, zadlužených stránek, pak rychle s nimi pryč! Nemusíš sice z knihy této účty klásti, aniž ji k nahlédnutí předložiti nutno soudci světskému, avšak nezapomeň, že jsi účty klásti povinen sobě samému a Bohu vševědoucímu. Ó kéž by všichni lidé čistoty knihy té bedlivi byli! Neboť čím více listů čistých, tím lépe pro nás, a kdo mnoho dobrých známek v ní má z pilnosti a dobrých mravů, s potěšením může se ve knize této přebírati. Kdo však hojně skvrn naléza, komu kniha tato vysvědčení dává z lenosti, nedbalosti nebo dokonce ze špatných mravů, ten ať si na konci roku pevně předsevezme, v r. 1888. upřímně se polepšiti.

Mimo knihu srdce svého máš, milý čtenáři, knihu rodinnou; i do té nahlédni a prozkoumej ji. Nalezneš v ní radostné i bolestné stránky, ba snad těchto posledních více, nežli prvních. Ó jak mnohý z nás vidí v knize této mezery,

které se nikdy již vyplniti nedají; jak mnohý čte zde o ranách, jež zasazeny byly srdci jeho a které nikdy úplně se nezahojí! Komu urván byl neuprosnou smrtí milovaný člen rodiny, dítko či otec anebo matka, věrný manžel anebo manželka, bratr či sestra, ten zajisté klade těžkou hlavu svou do dlaně a s očí jeho stéká slza za slzou na knihu rodinnou. A když pohlíží do budoucnosti, vidí, že tak mnohá mezera ještě v knize této nastane. Avšak Bohu poručeno; neníť našeho trvání na zemi věčně, jsme jenom jakoby na přechodu do vlasti pravé, a tu již tak býti musí, že jeden dříve, druhý později cíle dochází. Ta naděje však siliti nás musí, že se jednou všichni u cíle shledáme!

Není dne v roce, na němž by se více přálo, nežli na dni novoročním. A proč tak? Poněvadž každý od nového roku očekává, že se v něm uskuteční jeho vřelé tužby a přání, které v roce starém nesplněny zůstaly. Proto přeje jeden druhému »šťastný nový rok.«

Ó kéž požehná Hospodin roku budoucímu a ochrání nás přede vším neštěstím, před válkou i morem, před neúrodou a pohromami živelními! Avšak i jedenkaždý nechť přičiní se seč síly jeho stačí, aby vykonával povinnosti své jako člověk, jako muž a jako občan, povinnosti veřejné i rodinné — pak sobě v roce novém nejlépe poslouží.

Především však buďme všichni také pravými křesťany, t. j. jednejme vždy dle předpisův a zásad ryze křesťanských. Neboť jediné křesťanství obrodilo svět, jediné křesťanství jest s to, by šťastnými učinilo národy, rodiny a jednotlivce. Poctivosti, svědomitosti a mravnosti v životě — těchto ctností jest nanejvýše třeba, a to jsou ctnosti výlučně křesťanské. Křesťanství nemá se skrývati jen v srdci, nikoli, na světlo má vyjíti, jeviti se musí ve smýšlení a ve všech skutcích; pak objeví se také jeho krásné ovoce: účinná láska k bližnímu, oddaná trpělivosť, podporovaná důvěrou v Boha, a to vše jest podmínkou pravého štěstí na zemi.

Jestli tedy »Škola« ku všem novoročním gratulantům se přidružuje a četným čtenářům svým »štěstí« přeje, rozumí zde »štěstím« pomoc a požehnání Boží, jímž by pokud možno nejvíce uchráněni byli běd a neštěstí, a co nejvíce prospívali v životě bohumilém, v pravdě křesťanském. Takého »štěstí« uděliž nám netoliko v roce příštím, nýbrž po celý čas života našeho na zemi všemohoucí a přelaskavý Bůh na přímluvu neposkvrněné své Rodičky a naší velemocné orodovnice Marie!

B. Hl.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Část další.)

XIII. Domácí lékař.

Na světě se všechno vůkol nás mění, léta, časy a módy se střídají jako dubnové počasí — jen lidé zůstávají rádi titíž se svými starými návyky, se svými neduhy a chorobami na těle i na duši. Ba i když nepanuje nějaká nešťastná planeta, do vašeho domu přece naleznou přístupu tito nezvaní hosté, aby vás nemocí a strastí soužili a trápili. A žádné dvéře nejsou tak zavřeny, by se jimi některý takový host nevkradl a neubytoval na čas pod střechou, je[illegible]k při svém odchodu pokaždé něco s sebou vezme, buďto peníze pro lékaře a lékárnu, neb i něco vzácněj-

šího, jako na př. některý úd těla, oko, ruku, nohu, ba někdy dokonce odnese s sebou člověka v rakvi a zanese jej na hřbitov pět stop hluboko pod zem. Ano, nikdo nám neupře, že jakkoli se všechno na světě ustavičně mění, v této věci zůstává to při starém!

Jest sice pravda, že člověk všemu uvykne, i mnohý chuďas tomu trápení a strádání od mladosti, tak že si již mnoho z toho nedělá, navštívili ho takový host, jako jsou: nouze, nedostatek, dluhy, starosti o chléb, soužení od lidí, nemoce atp.; avšak příjemné to přece nikomu není; ba všem lidem bez výminky milejší by bylo, kdyby dům jejich takových návštěv byl navždy ušetřen. I v tomto přání zůstávají lidé staří.

Proto také zkoumají a přemýšlejí od nejdávnějších dob, a sice netoliko studovaní, nýbrž i prostí, pán i nepán, kněžna urozená i nejnižší služka, o prostředcích, jimiž by si co možná nejvíce šťastných a co nejméně nešťastných dní v životě způsobiti mohli. Zkoumají a hledají prostředky, jak by svůj dům všelikých nehod a neštěstí uchránili, a to zajisté nemůže jim nikdo na zlé vykládati; neboť tak vlastně jedná každý z nás, i já, jenž řádky tyto píšu, i ty, milý čtenáři, a kdo by jednal naopak, byl by jen blázen. Ano i v té věci zůstávají lidé podnes staří. To je všem lidem dobře známo, a proto se vyskytují i lidé vymýšliví a ziskuchtiví, kteří onu všeobecnou touhu po lepším štěstí ve svůj prospěch využitkují a své bližní vyssávají jako pijavice. Nemluvme zde ani o nesčíslných ústavech pojišťovacích »na život« a loterních, jež plným košem nabízejí lidu štěstí hojného, zůstaňme toliko při těch, jižto nemoc, bolesť a spolu nevědomosť lidí vykořisťují. I tito »mastičkáři« zůstávají podnes staří, toliko že podle nové módy světa změnili způsob svého »léčení.« Za starých časů totiž obcházeli veřejně po trzích a jarmarcích. Někde na náměstí nebo na rohu »nejživější« ulice postaven stolek, naň vyloženo několik láhviček, misek a kbelíčků s masťmi, mimo to i kleštičky, nožičky, náplasté, obvazky atp. Pak nějaký hudec aneb alespoň kluk s bubnem svolává lid ke »krámu,« a když se jich několik sešlo, vystoupí mastičkář čili »divotvorný lékař« na stolici nebo na prázdný sud, vyndává a ukazuje udivenému lidu své lektvary, mastě a prášky, chválí a vynáší do nebe divotvornou moc jejich proti všelikým nemocem lidským a jako neklamné prostředky k prodloužení života. Tak činili staří mastičkáři. Avšak v našem století všeobecné osvícenosti a svobody tisku dělají si to tito mastičkáři pohodlnější. Místo aby se potloukali po trzích, šetří si svých plic, dojdou do redakce některých židovských novin a za něco peněz nechají v novinách po světě oznamovati a do nebe vychvalovati své nově vynalezené, zázračné, osvědčené tinktury, prášky, pilulky a masti proti všelikým možným i nemožným neduhům lidským, láhvička nebo kbelíček za »nepatrnou cenu« 1—2 zl. Na sta vysvědčení a poděkování těch, jižto si už ku zdraví pomohli, dotvrzují výbornosť a osvědčenosť léku. — A zatím jest to vše lež, klam a šidba, a ani zbla není na tom pravdy!!

A i tito ubozí trpící a neduživí lidé zůstávají titéž za naší doby jako před věky. Jako tehdá se nechali klamat a šidit mastičkáři, podobně i dnešní hejlové sedají na vějičku novinářských reklam a ohlášení a kupují za drahý peníz odvary a lektvary, mastě a pilulky, a užívají jich nábožně a věrně dle přiložených návodův, a — zůstávají titéž neduživí, kašlaví, chudokrevní, bezvlasí a bezzubí, pihovatí chuďasi, aneb uzrávají ještě dříve ku smrti.

Těch a takových v novinách vyhlášených léků budiž tímto každý z kře-

sťanské lásky varován! Poněvadž však bez léků se nikdo neobejde, chci vám, přátelé, tuto v pravdě a upřímnosti, beze vší lsti a klamu sděliti, kde dostanete skutečně nejlepší léky proti všelikým vnitřním i vnějším neduhům, nechť mají jméno jakékoli. Myslím pak, že se všem čtenářům »Školy B. S. P.« radou svou zavděčím, poněvadž každý z vás, nechť si již jakkoliv a sebe svatěji žije, nicméně trpěti a snášeti musí vnitřní i zevnitřní bolesti, útisky na těle i na duši; zajisté bude dobře, budeli věděti, co a jak má činiti, aby bolestí se zbaviv, svůj stav si polepšil. Ovšem nebe na zemi také nikomu zaručiti nemohu, ale tolik požehnání a štěstí v domě, co jen možné jest, vám připovídám!

A teď již pojďte všichni se mnou, dovedu vás ke pravému lékaři, který to béře ze základu a nelepí na ránu náplasť jen pro krásu, ale nasadí vždy páku tam, kde má neduh svůj kořen; a ten bývá mnohdy hluboko, velmi hluboko!

V jedné staré knize dočetl jsem se o tomto lékaři následujícího: »Tím, že Adam a Eva jedli a požili zapovězené ovoce, spolkli spolu s ovocem i všechen jed a hnis, jenž v hadu byl, a odtud vznikla všecka choroba a neduživosť, jíž podnes všickni trpěti musíme. Tím stali jsme se na těle i na duši nemocni a smrtelni. Avšak Bůh smilovav se nad námi a nechtě nás tak na věky zavrhnouti, jako učinil odpadlým andělům, ale chtě nás spasiti, dal nám lék pro všeliký neduh, jenž duši naši trápí. Neboť jako na tělo naše přišlo z tohoto otrávení Adama jedem hada rozličných neduhův a nemocí, rovněž i na duši přichází rozličných chorob skrze hříchy. Úhonu tuto všeobecně cítíme a poznáváme všichni na těle i na duši. Protož také dobrotivý Bůh dal nám dvojí lék, a sice pro tělo a pro duši. Nikdo tomu tak nerozumí, jako Bůh, a nikdo neví, čím a jak by mohl účinkovati na duši, by ji vyhojil. On však poznav dokonale, čeho nám potřebí, zjednal nám také vhodný lék, ale draze — smrtí svou a svýma mukama. Co tělesný lék stojí, není nic vedle toho, co stál lék pro duši, a to proto, poněvadž tělo jen několik dní má života, což nic není u přirovnání k životu duše, jež trvá na věky. Z té příčiny léky pro tělo jsou tak laciny; jsoutě to kořínky, bylinky, semínka a těm podobné věci, jak je páni mistři znají. Avšak lék pro duši naši jej stál mnohem více, více, než všecko stříbro, zlato a drahokamy na světě; ba řeknu ještě více — i než celé nebe a země; neboť toto obé stvořil jediným slovem, ale o tomto léku třiatřicet let pracoval, až nad tím trpkou smrtí zemřel! Ale i proto za něj trpěl hanbu a potupu, hlad a žízeň, bolesti a muky, proto tak draze nám jej koupil, aby nám byl tím milejší, a zdarma nám jej dává, bychom jej tím pilněji vyhledávali, tím raději užívali, aby jen duše naše nehynula; neboť má v sobě takovou moc, že kdyby měl člověk všecky choroby světa na duši, t. j. kdyby spáchal všechny hříchy, jež spáchány byly od Adama až do dnešního dne, užijeli v čas a právě onoho léku, uzdraví se úplně duše jeho! Takové moci nemá žádný tělesný lék; neboť tělo, ať užívá jakéhokoli léku, konečně přece zemříti musí; ba jsou mnohé nemoci tělesné, jež nižádný lékař vyléčiti nemůže, člověku toliko uleví, aby je lehčeji mohl snášeti.«

Až potud stará, ale podnes pravdivá kniha.

Chápete již teď, milí čtenářové, kdo jest ten lékař náš? Ano, ano, Ježíš Kristus, náš Spasitel jest jediným lékařem na světě, který nám u všeliké bídě, buďsi duchovní nebo tělesné, pomoci může a také chce; neboť v Božském Srdci Jeho obé nalézáme: útrpnosť nad bídou naší i pomoc k tomu potřebnou.

A nyní poslyš, milý čtenáři, uvedu ti několik případů zázračného vyléčení, abys jednak viděl, jak dobrosrdečným, zkušeným, útrpným a moudrým lékařem jest podnes náš Spasitel, jinak abys k němu pojal úplnou důvěru. Neboť při léčení jest hlavní věcí, aby nemocný úplně důvěřoval svému lékaři; jen tak od něho vše rád přijímá a rozkazům jeho se podrobuje. A to zajisté bylo by i pro tebe, milý čtenáři, nejlepší, abys rád a ochotně všechno přijímal, cokoliv a jakkoli s tebou Spasitel chce naložiti.

1. Úbytě. V měsíci dubnu 1863. byla z nemoci této vyléčena jistá schudlá vdova po důstojníku, udatném to vojínu, který roku 1859. ve válce francouzsko-rakouské padl, a od té doby usadily se úbytě — v její pokladně! Vdovství a chudoba — již to bylo by dosť pro slabou ženu; avšak jí bylo mimo to starati se o pět malých dítek! Doma nebylo žádného jmění, děti ještě příliš malé, aby něco vydělati mohly, a nepatrné výslužné nikterak nedostačovalo na výživu a ošacení. Velmi nuzně živila se ubohá paní několik let, ale konečně již nevěděla, kde a odkud vzíti peněz, aby alespoň pekaři a kupci zaplatila.

V této tísni napsala ubohá vdova žádosť k ministerstvu, aby jí milostivě nějaká podpora udělena byla. Ale, jak to obyčejně bývá, nechalo i tentokráte ministerstvo dlouho na odpověď čekati. Po dva měsíce čekala vdova den po dni kýženou odpověď, ale nadarmo! I psala ještě jednou a prosila ještě důtklivěji o brzkou pomoc, ale ani tentokráte nedošla odpověď. Ubohá paní div se v slzách nerozplynula; neboť prodala již vše, co se prodati dalo, již jí nezbylo ničeho, a nepřijde-li brzy pomoc, bude přinucena jíti žebrotou. V této tísni odhodlala se psáti potřetí k ministerstvu.

Vidouc matku svou tak utrápenou, řekla jí jednoho dne malá dceruška: »Ach, matko, proč pak nejdeš k Srdci Pána Ježíše? Slýchám ve škole, že pomůže každému, kdokoliv je prosí.« — Na to se matka hořce rozplakala, ale k Srdci Páně nešla; neměla k němu dosti důvěry, a právě proto byla tak nešťastná.

A důvěru tuto měla její malá dceruška, a proto šla sama prositi. Jednoho dne zašla po škole do chrámu Páně, poklekla před svatostánkem a modlila se: »Ó Srdce Ježíšovo, pomoz přece nebohé matce mé; už nemá žádných peněz, a tolik pláče! Ale musíš pomoci brzy — zítra v neděli musíme míti peníze! Ó učiň tak, Pane Ježíši!« — Děvčátko bylo pak plno radosti a cítilo v srdci jakési ubezpečení a přesvědčení, že modlitba jeho vyslyšena. Běželo domů a pravilo matce: »Teď se upokoj, matinko, zítra to jistě přijde; všechno jsem pověděla Božskému Srdci Pána Ježíše, a dobře jsem cítila, že mou žádosť vyslyšelo!« — Matka, líbajíc dítko, usmála se řeči jeho; dosud však mu nevěřila. Avšak Srdce Páně odměnilo důvěru dítěte.

Skutečně došla v neděli odpověď od ministerstva, totiž veliké a objemné psaní, jež donesl vojín vdově do bytu. Ve psaní byla značná částka peněz a zároveň poukázka, na niž měla vdova tutéž sumu každoročně obdržeti ze státní pokladny. I bylo tu radosti v rodině, a okamžitě zapomenuto všechno přestálé utrpení; šťastná matka spěchala s dceruškou poděkovati Božskému Srdci Ježíšovu.

Snad i nejednoho z vás, milí čtenářové, tíží a souží někdy bída, nouze a nedostatek peněžní, a ztrpčuje vám mnohou chvíli života, zvláště pak vám, kdož jste otcem a matkou četných dítek a nemáte jim co dáť jísti, čím je přioditi a dívati se musíte, jak se zimou a hladem třesou. Ó tu bych vám, rodičové, přál také takové dítko, jakým byla shora zmíněná dceruška vdovina; pak by vám

zajisté bylo také spomoženo. Ale tomuto děvčátku pomohla vlastně jen pevná důvěra k Srdci Ježíšovu, a tu — můžete a máte přece každý míti. Nuže, jenom pevně důvěřuj, otče a matko, a pak jdi zaklepat!

Avšak dobře věz, na zbytečné šperky a jiný podobný přepych domácí nebo na pamlsky a hody nemá Srdce Páně žádných peněz; o tom již před dávnými léty napsal sv. apoštol Pavel: »Majíce pokrm a oděv, na tom přestaňme!« (1. Tim. 6, 8.)

2. Křeč srdeční. Jiný neduh, jenž činí člověka nemálo nešťastným, bývá křeč u srdce. Ano, jak veliké štěstí, jaký neocenitelný poklad jest pro člověka zdraví těla, to pociťuje a dovede náležitě oceniti teprve, když ho postrádá a onemocní. Ano, dokud nám nic nescházi, sotva že Pánu Bohu za ten dar děkujeme; když však na bolestném lůžku trpíme a strádáme, pak blahoslavíme ty, kteří ve zdraví pracovati a s druhými obcovati mohou. Někdy ovšem sešle ti Pán Bůh nemoc na tělo z pouhé lásky, aby tě uzdravil na duši, nebo aby zdokonalil a dotvrdil některou ctnosť tvou, na př. trpělivosť, aby se vyvinula a uzrála v ovoce Bohu milé a příjemné. Avšak ať již to je pro tu neb onu příčinu, jdi, příteli, ihned k božskému lékaři, totiž k nejsladšímu Srdci Páně, a sděl mu, co ti schází. Říkávalť sám, zdraví že nepotřebují lékaře, ale nemocní, a pro ty že přišel na zem!

V letech šedesátých žil v Porýnsku jistý mladý kněz, jenž velikou osadu svou s větší ještě horlivostí obstarával. Zvláště pěstoval a všemožně mezi svými osadníky rozšiřoval úctu k nejsv. Srdci Pána Ježíše. I byl všecek šťasten, moha se obětovati pro Srdce Páně a pro spásu duší. Toliko jedna věc ho rmoutila, a to byl neduh tělesný, křečovité bolesti u srdce, jimiž už několik let trpěl. Bolesti tyto čím dále tím více se zmáhajíce, ztěžovaly mu velmi vykonávání úřadu; neboť čím dále tím častěji býval zachvacován křečmi srdečními a mdlobami, tak že netajil sobě smutnou jistotu, že brzké smrti kráčí vstříc. Ač mu velmi bolestné bylo tak záhy vzdáti se blahodárné své činnosti, odevzdal se přece úplně do vůle Boží a jal se připravovati ke smrti. Obětoval život svůj Božskému Srdci Páně, a každodenně, když u oltáře konal oběť mše sv., spojoval svou oběť s obětí Srdce Ježíšova za spásu duší; když pak večer ubíral se na lože, neopomenul znovu odevzdati se do vůle Boží, zdali by tomu Bůh chtěl, aby náhlou smrtí skonal. Často pak probudily jej v noci prudké křeče u srdce, tak že dlouhé a trapné hodiny trávil beze spaní, očekávaje každou chvíli, že jej mrtvice raní a konec životu učiní. Když však k ránu bolesti ulevily a cítil se dosti silným k obětování mše sv., býval zase všecek potěšen a rozradostněn, že ještě jednou mu popřáno spojiti se co nejúžeji se Srdcem Spasitele svého.

Takovým způsobem strávil kněz tento několik roků. Jedné noci však zhoršil se stav jeho tou měrou a křečovité záchvaty byly tak prudké, že měl za to, že nadešla poslední jeho hodinka, že se již rána nedočká. A přece mimo vše očekávání dočkal se i tentokráte jitra, ano dovlekl se, ač s velikým namáháním, ještě jednou k oltáři a sloužil mši sv. Sotva však došel k obětování, pocítil neklamné známky blížící se křeče srdeční. I prosil v duchu co nejvroucněji Boha všemohoucího, by mu jen tolik síly popřál, aby mohl dokonati nejsv. oběť. Ale při Agnus Dei dostavil se tak prudký záchvat srdeční a takové mdloby, že jižjiž chtěl pokynouti kostelníkovi, aby mu přispěl ku pomoci; ale jakýsi vnitřní hlas pravil mu: »Pokračuj jen dále!«

Vzal tedy svatou hostii do rukou a modlil se: »Pane Ježíši Kriste, Ty jsi můj Bůh a Pán můj! Ó popřej mi jen

chvilku života — líbili se tak milosrdenství Tvému, — co bych Tě jako pokrm a posilu na poslední cestu přijmouti mohl; potom již rád oběť svého života s touto obětí mše sv. dokonám; umru rád z lásky k Tobě a pro duše nesmrtelné. Ó Ježíši, Tvému Srdci se úplně odevzdávám!« — Pak s pevnou vírou a důvěrou v přelaskavé Srdce Boha svého dořekl ještě tato slova: »Pane, nejsem hoden,« třikráte v prsa se bije. Ale již s největší tíží slova ta ze sebe vypravil; neboť cítil, že jižjiž jen okamžik se udrží na nohou a pak že musí srdeční mrtvicí raněn sklesnouti. V největší úzkosti spěchal přijati sv. hostii.

Ale nastojte! Sotva že zavítal Spasitel v srdce jeho, tatam byla bolesť křečovitá, mdloba i úzkosť, jakobys je odfoukl. Nechápe ani, co se to s ním děje, cítí toliko, že jest úplně zdráv. A ký div! Od tohoto okamžiku zůstal docela zdráv a nikdy již nepocítil ani nejmenší známky své předešlé choroby. Pln radosti a díků věnoval se nyní ještě s větší horlivostí úctě nejsv. Srdce Páně a jejímu rozšiřování.

(Příště dále.)

O štědrém večeru.

Světnička nízká, těsná a chudá. —
Nesměle v krbu blýská zář rudá,
po stěnách hraje, po stropu skáče,
jak v úzké klícce zavřené ptáče;
řečí svou němou pohádky zpívá,
obrazy budí ve mladé hlavě.
Ji ve dlaň opřev hošík teď právě,
zamrzlým oknem snivě se dívá.
V protějším domě okna jen hoří,
lidé tam chodí po květů moři,
na divný stromek světélka sází;
stromečku kůra zlatého mlází,
po větvích stužky, rozkošné květy,
mezi ně zlatá jablíčka vsety,
oříšky stříbrem lesknou se všude.
Na vršku stromku ve trubku hude
andílek malý, křídla má sněžná;
ta jeho píseň, — slyšeť ji není, —
zajisté bude krásná a něžná,
tak jako varhan ve chrámě znění.
Vždyť i ten koník při ní se houpá,
dole, jenž s jedné větévky visí,
s panáky panny v tanec se mísí,
biskup pak vážný vesel si stoupá.
Knížečky krásné hbitě se točí,
v kočáru lesklém uhání kočí,
nádobí drobné o sebe cinká,
buben se kývá, na šavli břinká
s chochofem klobouk z ryzího zlata.
Vprostřed pak Panna Maria svatá
bělounké čelo k děťátku kloní; —
ve škole včera uslyšel o ní,
Matičkou že jest Ježíška krásnou. —
Kde pak jen divné stromky ty rostou?
Marně v té hlavě s moudrostí prostou
myšlénky jiskrou žhnou se a hasnou,
neslyšel nikdy takého cosi.
Matka mu poví! Matičku prosí,
s bledou jež tváří nad prací sedí,
při světle slabém výživy hledí,
ni v svatý večer pokoje nedá
umdlelé ruce hlava ta šedá.
„Matičko!“ lísá hlavička plavá
v mateřský klín se důvěrným slovem,
„Matičko, co to v domě tom novém
divného mají? Stromku tam žhavá
koruna září vzácnými plody,
svíčičky po něm, hvězdné jak body,
na větev s větve bopkují hbitě?“
S úsměvem bolným hladí máť dítě,
neví, co mluviť, pravduli nahou
zjeviť, že kupec zámožný smíry
dětem svým koupil hodinku blahou;
závisť v něm vzbudiť, v mocnosť svou víry
zbaviť je dětské, — vždyť ona chrání
sotva ten život, pro radosť ani
krejcaru není, — ideál skvělý,
jímž matka září, vlastní sklát nouzí?
Pečlivosť lásky mocně se vzpouzí
nastaviť v ránu jedové střely
život ten ranní ve růžích snící.
Či má mu onu pohádku říci,
Ježíšek dobrý dítkám že dává
na štědrý večer jablíčka smavá,
oříšky sladké, různé též hračky?
Líto mu bude, předobře ví to:

jeť v srdci dítka mnoho strun skryto,
které se často tam ozvou plačky,
dospělý kde se lhostejně dívá.
Otázka ta jí do ňádra vrývá
bolesti spár a duše jí spájí
prostotou svojí výčitek láji
pro bídu vlastní, bezvinnou zcela.
Ústa jí drží, kol hrdla stmělá
ruka kás silná pouta jí zdrhá. —
Naléhá hošík, duši svou vrhá
celou v zrak chtivý, na ústa věsí
zamlklé matky pohled svůj živý.
Nezbytí vidíc, zbouřené čivy
poněkud ztiší, v citů pak směsi:
„Ježíšek dítkám naložil," praví,
„stromek ten světly hvězdnými žhavý,
ovoce plný; hodny by byly,
mravny a pilny, Pánbíček milý
posýlá s nebe krásné jim dary."
Umlkne hošík, mozkem roj jarý
myšlének, tužeb, nadějí letí,
náhle však ptá se: „Všechnyli děti,
matičko, dnes tak Ježíšek daří?"
„Ne, jenom hodné, ctnosti jež září
jak on se skvějí, modlí se jemu,
mají ho rády." Skloní hoch čelo;
slzí dvé horkých lící mu sjelo;
na ruku matky schýlenou k němu
jako dva uhly řeřavé skáply;
ústo pak šeptlo nesměle, samo:
„Já také rád mám Ježíška, mamo!"
Soucit a lítosť na prsa šláply
po slovech těchto stísněné matce:
nebyla mocna promluviť sladce,
přislíbiť něco, zkonejšiť dítě.
Zakryla tvář jen, slzela skrytě.
„Já budu hodným, matičko, vezdy!"
slibuje dítko s výčitkou, tiše;
čeká, že také s nebeské říše
Ježíšek, oděn v oblačné hvězdy,
se stromkem štědrým snese se dolů,
v jizbu k nim vkročí s andílky spolu.
Než prázdno všude, smutno a pusto,
v domě jen pěkném svíčičky husto
kmitají, září, jak by se smály.
sám že nic nemá bídáček malý.
Slzavá očka přimyká bolně,
v náručí snův se ukládá volně,
z jizbičky těsné vznáší se, vznáší,
tam, kde ty stromky podivné raší;
všude jich plno, krásné jsou všecky,
andílků sbor v nich hraje si dětský,
berou ho k sobě, nebem ho vodí,
od stromku k stromku pospolu chodí,
v klínek mu sypou vzácné ty plody,
už jich má mnoho, ještě však více
snášeji zevšad. — Ubledlé líce
hošíka zkvétá pode slz svody
úsměvem mladým, veselým, zpěvným,
jenž šatí tváře červánkem krevným. —

Skončila matka pilné své dílo,
hotova práce. V syrou leb vpilo
hejno se potuch, myšlének, vůlí:
ráda by svému miláčku jednou
radosti přála, za srdce půli,
za srdce celé koupiť by měla
chatrnou hračku, tretu jen bědnou.
Schraňuje na šat, obuv též celá
rozpadá již se, — nechť! však se mine.
Po jitřní zítra v vedlejším krámu
z úspory něco koupí a dá mu,
až se jen zbudí, by též jak jiné
těšil se dítky o hodě božím.
Přemítá takto, na čelo hložím
porostlé vrásek mír sladký slétá,
oko jí ohněm mladistvým zkvétá
v lásce té žhoucí, již v nitru chová;
k dítku se sklání, líbá a znova
líbá je, líbá, jak by v ně chtěla
všechno to vdechnouť, co v prsou cítí.
V náručí tiskne lehkou tíž těla,
v postýlku nuznou ukládá spící,
žehná je; — rety modlitbou zníti
dobou tou slyšel Bůh v nebi dlící. —

Zaskřiply dvéře. Na prahu stojí
spanilá paní ve drahém kroji:
za ruku malé děvčátko vede
jak sama sličné. Do jizby snědé
s úsměvem milým, přátelským vkročí,
po chudém jejím hávu zrak točí,
k zdivené ženě popojde blíže:
„Kde pak, má dralá, hošík váš malý?
Tu jsme mu něco v košíček vzaly —
Ježíšek sám mu, s nebe se níže,
posýlá po nás důkaz své lásky,"
paní dí cizí s významným hledem
na dítě své, jež v kožíšku šedém
v matčina šatu tulí se vrásky.
Ukáže v postel zmlklá jí žena,
radostí náhlou rozslzavěna,
hocha hned zbudí, který se dívá
s údivem na sen splněný krásně,
rychle a s plesem z lůžka se vzrývá,
„Ježíšek," zvolá, „Ježíšek, máti!"
oděvu skvostné líbaje třásně
neznámé paní, dívečce v stydu.
Rozverný úsměch na ústech pláti
zřel bys tu dítek, any se obě

líbají hlasně v nevinném klidu;
z košíčku potom spanilé robě
vyjímá dárky, do klínku klade
hochu je rádo; v ňádrotě mladé
hojnosť svou stíleť paní mu štěpí.
Pohnuta žehná chudá jim matka,
za srdce radosť chytá ji sladká,
k paní se shýbá, ruku jí líbá,
hošíku na ret sází dík lepý. —

Odešly štědré dárkyně. Sami
zůstali hošík s matkou svou zase.
V krbu, jak dříve, v červeném jase
plamen si skáče, světlými hrami
maluje stěny, do srdcí v tváře
padá lesk jeho záhřevné záře.
Sepjaté ručky, omžené řasy,
poklcká hošík pod obraz spásy:
„Ježíšku milý, popřej mi síly,
abych byl hodným, měl Tě vždy rád,
jak Ty chceš, činil, učil se znát
slovo Tvé svaté; v srdéčko vzňaté
vděčností k Tobě zaštípil sobě
ctností Tvých řád!“

P. Š. Senický.

Betlém judský a Betlém křesťanský.

(Úvaha vánoční.)

Mnohý as o tomto hodě božím jsa dojat zpěvy vánočními a vzpomínkami na posvátnou noc betlémskou, sobě povzdechnul: »Ó kéž jsem byl tehdy na světě! Kéž jsem též chvátal se šťastnými pastýři betlémskými k jesličkám pozdravit narozeného Spasitele!«

Drahá duše křesťanská, nemáš nač sobě stýskati!

Nacházejíc se dnes ve chrámě křesťanském, můžeš vším právem zvolati: »Aj více než Betlehem tuto!«

Vždyť chrám křesťanský v mnohém ohledu se rovná Betlému v zemi judské, ano on jej i předčí.

Betlehem znamená v řeči naší: dům chleba. Proto snad městečko ono, jinak nepatrné, tak nazýváno, že leželo ve kraji úrodném, skytajíc jiným krajinám méně úrodným ze svých hojných úrod chleba vezdejšího, a odtud název: dům chleba.

Neníliž chrám křesťanský pravým domem chleba? Ne sice domem chleba vezdejšího, pouze tělo živícího a jen na kratinký čas sytícího, nýbrž chleba nebeského, duši nesmrtelnou živícího a sytícího k životu věčnému.

Jistotně v letech neúrodných obyvatelé betlémští sotva pro svou potřebu měli chleba vezdejšího, a tudíž bylo přišedším odjinud do Betléma, by si zaopatřili chleba k ukojení hladu, po prázdnu odejíti. Ó jak úzko bylo na zpáteční cestě ubožákům těm! Vysíleni cestou, hladovi vracejí se ku hladové rodině své.

A hle, v tomto Betlémě křesťanském nikdy není nedostatku, nikdy nouze o chléb nebeský. Ať přicházejí denně tisíce a tisíce, všichni budou nasyceni, zásoba nebude vyčerpána, nikdo se nevrátí po prázdnu.

Není více než Betlém tuto?!

Že malé městečko betlémské i ve starém zákoně bylo proslaveno a pamětihodno, pochází odtud, že z něho pošla rodina královská. Do Betléma totiž odebral se z rozkazu Hospodinova velekněz Samuel, aby na místě zavrženého Saula jednoho ze synů Isákových pomazal na krále israelského. Útlé, v očích světa nepatrné pachole pastýřské pomazáno na krále Bohem vyvoleného národa israelského a povoláno zasednouti na stolec královský.

Zdaž nespatřujeme něco podobného tak často v Betlémě křesťanském, ve

chrámě našem? Nepřichází rovněž sem kněz Hospodinův, aby bídné tvory na křestu svatém pomazal na syny královské a povolal je ku království věčnému na místě duchů zavržených?

Berla od Judy byla odňata, království israelské stroskotáno a královská rodina Davidova kdež jest?

Berlu však na křtu sv. danou žádná moc není v stavu křesťanovi odjati, sámli ji neodhodí; království Boží, k němuž povolán, nikdy nebude ztroskotáno, království jeho nemá konce.

Ó zajisté více než Betlém tuto!

V novém pak zákoně prosluł Betlém judský tím, že městečko to přede všemi ostatními městy prozřetelností Boží vyvoleno bylo za rodiště Spasitelovo; v něm Syn boží měl spatřiti v těle lidském světlo světa. Proto z daleka široka spěchalo a spěchá tisíce a tisíce zbožných poutníkův, aby spatřili vyvolené městečko to, by uctili přešťastné místo, na němž ráčila jako novorozeňátko prodlévati spása světa. A přece jen kratinký čas pobyl Spasitel v městečku tom, neboť prchati mu bylo do země cizé před ukrutným Herodem, a více se nedočítáme v písmě sv., že by kdy ještě byl v životě svém pozemském Spasitel zavítal v ta místa.

Ó jak mnohem lépe jest na tom Betlém křesťanský! Tentýž Syn boží, jenž v těle lidském spočíval v jeslích betlémských, spočívá v nejsvětější Svátosti oltářní na oltářích našich. Ó šťastný, přešťastný Betléme náš křesťanský! Ne kratinkou jen dobu, ne jenom chvílemi, nýbrž ustavičně, dnem i nocí celá léta, ano staletí hostíš Spasitele přislibivšího zůstati mezi námi až do skonání světa. Třebas ti bylo, Spasiteli, též v našem Betlémě strpěti mnohou potupu, mnohý nepřátelský nájezd ukrutných Herodů novověkých, ty neprcháš, ty neopouštíš svých věrných!

Nuže, drahá duše křesťanská, není více než Betlém judský, Betlém náš křesťanský?!

P. A. T. J...

Svatý Felix Kantaličský.

Svatý Felix jest prvým, jenž z řádu kapucínského prohlášen byl za světce. Dne 1[illegible]. května 1887. bylo tomu 300 let, co ukončiv pozemskou dráhu svou odebral se z tohoto světa. Za tou příčinou nařídil jenerál řádu, Pater Bernard Andermattský, třídenní slavnosť jubilejní ve všech kostelích kapucínských, buď od 16. do 18. května, nebo v jiné tři vhodné dny až do konce roku. Sv. Otec Lev XIII. propůjčil na pokornou prosbu prokuratora řádu slavnosti této hojných milostí a odpustků (C. R. 27. ledna 1887.).

Jest s podivem a jen Božským řízením vysvětlitelno, že v době, kdy tak zvaná reformace (ve skutečnosti však pralichá reformace) tolik zloby, nenávisti, lží a pomluv vychrlila na církev katolickou, z lůna jejího vypučelo tolik krásných květův a zazářilo tolik lesklých hvězd na nebi světců; jmenuji jen Františka Paulánského, Andělu Meriči, Jana z Boha, Ignáta Lojolu, Františka Xaverského, Aloisia, Terezii, Filipa Neriho, Karla Boromejského, Františka Saleského a mezi mnohými jinými ještě také světce, o němž tuto hodláme stručně promluviti.

Slunce již zašlo, a noc metala dlouhé stíny do údolí čivitadukálského. Ve dvorci šlechtice Marka Tullia Pika oddalo se

již všechno po denním namáhání sladkému odpočinku. Jen z malého okénka pod střechou vycházely slabé paprsky světla do klidného temna nočního. Ve světničce, okrášlené obrazy Ukřižovaného, Bohorodičky, sv. Františka a sv. Bonaventury, klečel mladík, jenž obětovav svůj klid noční prosil vroucně Boha, by ho osvítil a mu vnukl, máli vstoupiti do řádu nějakého, nebo státi se poustevníkem.

Narozen byv r. 1515. v Kantaliči z chudobných rodičů, přinucen byl vstoupiti do služby ku jmenovanému šlechtici. Čísti a psáti neuměl; jen doma od rodičů naučil se Otčenáš, Zdrávas Maria, Věřím a Sláva Bohu, což se vždycky s největší pobožností po každé práci a dlouho do noci modlíval. Později působením Ducha svatého přičlil se vnitřní modlitbě rozjímavé, nemaje jiné touhy, než aby Boha víc a více poznával a miloval. Veškerá příroda byla mu knihou, v níž denně dokonalosti Boží, všemohoucnosť, moudrosť, dobrotu a milosrdnosť čítal. Jej velebil, vzýval a Jemu za vše děkoval. Nejraději rozjímal utrpení Ježíše Krista, o němž slýchával na kázaní a jež na obrazích vídával. Ustavičná vzpomínka na ně učinila ho mírným, trpělivým, ochotným a shovívavým, že i největší urážkou se nerozhněval.

V neděli a ve svátek dával si předčítati od některého druha svého z náboženské knihy; slyše o dávných poustevnících, kteří těžce pracujíce a jen chlebem a zeleninou se živíce vesele Bohu sloužili, zahořel touhou utéci do samoty a viděn jsa jenom od andělů bez překážky Hospodinu sloužiti. Mnohá však pokušení, jež otcům na poušti bylo od zlých duchů snášeti, ho odstrašovala. Necítě se tedy pro svou pokoru dosti silným, aby v samotě Boha ctil, mínil do nějakého řádu vstoupiti. Do kterého však? O to teď prosil Spasitele svého, a tu se mu zdálo, že si Bůh přeje, aby se přidružil k nově zkvétajícímu řádu otců kapucínů. Než pro všelijaké překážky úmyslu svého nemohl provésti, až ho Bůh zvláštním způsobem povolal.

Jednoho dne oral na popluží řečeném »ad imaginem« (u obrazu) spřežením volů, které dosud jařma nebylo zkusilo. Najednou se dobytčata splašila; Felix chtěje je zadržeti převážil se ku předu, stržen byl pod železnou radlici a vlečen pod ní notný kus cesty. Poděšeni přiběhli lidé, kteří na blízku pracovali, nedomnívajíce se jinak, než že ostré železo ubožáka úplně přeřízlo. Než ký div! radlice sotva šat jeho natrhla; Felix povstal, padl na kolena a pronesl okolostojícím nesrozumitelná slova: »Rozumím, Pane, a poslechnu!«

Pak si dal vyplatit mzdu, již rozdělil chudým, špěchal do Civitadukale a prosil v klášteře kapucínském o přijetí. Kvardián tvářil se nelaskavým, hovořil o přísnosti klášterního života a jak se klame, domnívaje se, že nalezne v klášteře pohodlný život a snadné zaopatření. Posléze držel mu krucifix před očima a tázal se ho přísně: »Viz, co pro nás Kristus vytrpěl! Máš tolik síly, abys se připodobnil Ukřižovanému?« Felix poklekl a slze odvětil: »Bůh mi svědkem, že nehledám, než žíti život ukřižovaný!« Kvardián jsa pohnut dal mu psaní do Říma na provinciála, od něhož, byv po krátké zkoušce přijat, byl poslán do noviciátu antikoliského v horách sabinských.

Ač již měl 28 let, podrobil se jako nejposlušnější dítě všem předpisům řeholním tak ochotně, že se všichni divili a radovali, až na jediného — satana. Na Felixe přišla těžká doba zkoušek a pokušení. Nepřítel dobra naplňoval obrazotvornosť jeho vším, čím jen smyslnosť drážditi možno; namlouval mu, jak příjemno jest ve světě, v němž může

tak dobře jako v klášteře, ano i lépe, Bohu sloužiti, a maloval mu mnišský život barvami tak děsnými, že Felix jen vytrvalým úpěním před obrazem Ukřižovaného v celi a před Ježíšem v nejsvětější Svátosti oltářní pokušení přemohl. Od té doby nebyla mu žádná oběť těžkou, žádné namáhání trpkým a žádné sebe umrtvování nepříjemným. Mistr novicův a představení nevěděli již, jak ho zkoušeti; tu přišel nebeský Mistr sám a vzal ho do své školy. Felix roznemohl se těžce zimnicí, která veškeré síly jeho vyssála a téměř do konce roku zkušebného ho trápila. Kruté navštívení! Felix věděl dobře, že churavý bratr nebude nikdy ku slibům připuštěn, a myšlénka, že mu bude oděv, po němž tak vřele toužil, zase svléci, klášter, jejž už považoval za svou druhou otčinu, opustiti, a do světa, jehož se již odřekl, zase se odebrati, naplňovala ho nevýslovnou bázní a trýzní. Než mocnější všech bolestí byla pevná vůle jeho; tváře se nejzdravějšími, vykonával všechny povinnosti, a nechť zimnice údy jeho lomcovala a ohněm pálila — Felix nescházel při žádné modlitbě, žádném rozjímání, žádné práci; proto neodvážila se většina bratří při hlasování odmítnouti novice, který přes churavosť svou všechny předpisy řádové zachovával; Felix byl

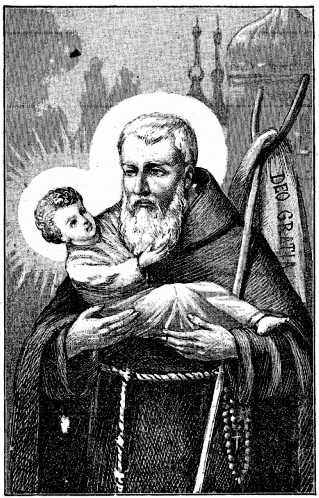

připuštěn ku slibům a — ozdravěl. Od té doby postupoval rychlým krokem na cestě dokonalosti, že bratří nemálo se divili, jak bývalý oráč tak daleko dospěti mohl.

Ovšem Felix cvičil se v těch věcech již mimo klášter, a co obzvláště měl na zřeteli, byla snaha připodobniti se Kristu. Věděl, že sv. František založil řád svůj na základě sv. evandělia, věděl, že chtěl, aby bratří žili pokorný, chudobný a obětovný život Ježíšův, a proto utrpení Jeho a smrť, Jeho učení a příklad byly jediným předmětem, jímž se denně v rozjímáních obíral a podle nichž svůj život zařizoval: nedivme se tudíž pokrokům jeho, aniž tomu, že brzy s apoštolem mohl zvolati: »Živ pak jsem již ne já, ale živ jest ve mně Kristus.« (Gal. 2. 20.) Po skončeném roce zkušebném určili ho představení k tomu, aby sbíral po Římě almužnu pro klášter svaté Eufemie, kteréžto práci oddal se Felix s největší horlivostí. V chatrném oděvu, bos, oči maje sklopeny a růženec v rukou, procházel ulice římské, prose bohaté i chudé o almužnu; mnohý vyjel si hrubě na něho neb uštědřil mu místo daru zlobivý úšklebek, ale Felix za všechno děkoval srdečným »Deo gratias«, velebě za vše dobrotu Boží. Prostá a z hloubi srdce vycházející slova ta stala se po

Římě tak známými, že mnozí lidé a především děti, jež obzvláště k našemu kapucínu lnuly, a kdykoli se na ulici objevil, v zástupech ho obklopovaly, jinak ho nenazývali, než bratrem »Deo gratias.«

Představení spokojeni jsouce věrností a zbožností jeho, dovolili mu rozdati díl almužny chudým a působili tím Felixovi neobyčejnou radosť. Kdykoli mohl, rád dlíval v nemocnicích římských. Pomáhaje však tělu neduživců nezapomínal na duši jejich, nýbrž povzbuzoval je k modlitbě, ku svaté zpovědi a připravoval na cestu do věčnosti, k čemu Bůh mu udělil zvláštního ostrovtipu, že zrak jeho se zdál takořka ledví a srdce hříšníků pronikati. Mimo to velmi obratně dovedl stydlavé ubožáky odporučovati dobročinnosti a přízni boháčův; tak zachránil četné rodiny od časné bídy a ještě četnější duše od věčné záhuby.

Kdysi zpozoroval několik mladíků, kteří se ubírali do špatného domu. Uprostřed ulice klekl před nimi a prosil je úpěnlivě: »Pamatujte, bratři, na svou duši, na svou nesmrtelnou duši!« a mladíci se odvrátili od domu toho.

Denní pouť jeho městem byla stálým přijímáním a rozdáváním. Dostávaje tělesnou almužnu, uděloval duševní; za víno révy dával víno nebeského učení a nebeské pravdy. Jednou vstoupil do nádherného domu římského advokáta; podali mu obvyklou almužnu, on však žádal si mluviti s domácím pánem. Zavedli ho do pokoje, v němž bylo pod křížem mnoho knih srovnáno. »Všechny jsou jen k tomu, abychom Tomu lépe porozuměli,« pravil ukazuje na kříž. Mezi tím přinesl sluha psaní a podotkl, že venku je tučné tele, jež pisatel poslal advokátovi. Co advokát četl psaní, tele zabučelo. »Víte, co povídá?« tázal se Felix. »Prosí vás, abyste rozhodl ve prospěch toho, jenž je poslal. Mějte se však na pozoru, aby tele nebylo příčinou vašeho zatracení!«

Častokráte potkal na ulici děti, jejichž zakalené oči a bledé tváře svědčily, že jim nebylo dopřáno se nasytiti; tu ochotně otevírá schránku, rozdává almužnu, kterou právě obdržel v domech římských boháčův a radostně jde zase dále po sbírce.

Jednou přišel zase do domu sestry Felice z třetího řádu, která stonala nebezpečnou otekliną. Obyvatelé vědouce, že kapucín pouhou modlitbou a znamením sv. kříže již mnohým churavým ku zdraví pomohl, prosili ho, aby udělal kříž nad nemocnou sestrou. Pokorný však bratr se zdráhal, vymlouvaje se: »Nevíte, kdo jsem? Jsem bratr Po Po, assai dico e poco fo;« (mnoho mluvím a málo dělám). Domácí však nepopustili, až Felix sestru požehnal, tak že jí značně ulevilo a otekliną se brzy zahojila.

Takovým způsobem procházel Felix ulice římské po 42 let, i dovedeme sobě pomysliti, v jaké vážnosti a lásce u lidu byl. Čím více však rostla úcta obyvatelstva římského, tím vroucnější byla Felixova zbožnosť, tím ohnivější jeho láska, tím zdárnější vliv jeho na bližní, tím větší dokonalosti jeho, až posléze nadešla i pro něho doba, která mu přinesla milosť a štěstí, jakého i největší světci zřídka zde na zemi zakoušejí.

V klášteře sv. Eufemie dávno odpočívali již bratří ve klidném odpočinku, jehož nejjemnější poduškou jest dobré svědomí. Jediný bratr Felix posud bděl, modle se před svatostánkem. Svaté ticho panovalo po chudém klášteře kapucínském. Tiše zírali svatí se stěn na modlícího, jenž brzy měl vstoupiti do jejich středu: tiše patřili na něho andělé, kteří neviditelně klánějí se dnem i nocí Bohu ve svátosti skrytému; i to věčné světlo plápolalo dnes jaksi tajemně, jakoby bylo žádostivo milosti, které se dnešní

noci dostane Felixovi, jehož obličej nikdy tak nezářil pobožností a jehož srdce nikdy se tak nechvělo láskou jako dnes. Oko jeho se lesklo, líce hořela a prsa se mocně dmula, tak že uchvácen byv láskou k Ježíši, která dnes vrcholu dostoupila, poklekl u oltáře a prosil horoucími slovy Bohorodičku, aby mu podala své nebeské, své nejsvětější dítě — a div divů! Svatá Panna ožila, sklonila se a vložila je na lokty jeho, jenž blaženější Cherubínův a Serafínův Jezulátko políbil a jako stařec Simeon zvolal: »Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého v pokoji; neboť viděly oči mé spasení Tvé, které jsi připravil před obličejem národův!«

Od této šťastné hodiny, jejíž svědkem nepozorovaným byl P. Lupus, neměl Felix jiného přání, než spojiti se s Bohem, tužba jeho byla brzy ukojena.

Od oné noci Felix pořád slábl a chřadl, až posledního dubna roku 1587. onemocněl tou měrou, že musil ulehnouti. Když ho bratr Anděl povzbuzoval slovy: »Sursum corda!« (vzhůru srdce), odvětil s úsměvem: »Již jsme na cestě.« Na bolesti nikdy nenaříkal a nikdy nevzdychal, nýbrž očekával smrť s takovou klidností, jakou sv. František osvědčil vůči svému lékaři slovy: »Řekni mi přímně, jak jest se mnou. Milosť boží mne sílí, že se smrti nebojím; nebo přispěním Ducha sv. toužím po spojení s Bohem, nezarmucuje se pro smrť a nebaže po delším životě; raduji se stejnou měrou ze smrti i ze života.« Poznávaje, že týž duch prochvívá srdcem Felixovým, pravil vážně lékař, Dominik Gagliardelli, ohmatav tepnu nemocného: »Hodiny života vašeho docházejí.«

Hrozná zpráva ta ho nezalekla, nýbrž růměnec radosti pokryl bledý obličej starcův, jenž blaženě zvolal: »Deo gratias! Deo gratias!« A když přiblížila se hodina, která nejen lidem tohoto světa, nýbrž i řeholníkům vyhání studený pot úzkosti na čelo, tu pozdvihl zbožný bratr hlasu svého a zapěl tiše poslední píseň svou:

»Ó Jesu, moje lásko věčná,
již déle neprodlívej;
ah, vezmi, vezmi duši moji
a na věky s ní bývej!«

Hlas jeho slábl, píseň dozněla: slunce večerní ozářilo celu světcovu, který tiše a blaženě jako dítě usnul na věky dne 18. května r. 1587.

Papež Urban VIII. prohlásil ho dne 10. prosince 1625. za blahoslaveného a Kliment XI. přijal ho 18. května 1709. do počtu Svatých.

Ze života velikého papeže.

(K jubileu sv. Otce Lva XIII.)

Těžký jest osud, jejž má církev za dnů našich nésti, nesnadný jest úkol, jejž má dle vůle božského zakladatele svého vykonati. Než jedno i druhé není nic nového, není tužší a těžší, nežli bývalo za dávných, prvních časů křesťanských. Týž Pán, kterýžto vypravil do světa své věrné apoštoly, vévodí na věky; a týž Bůh, jenž pomáhaje sílil k vítěznému boji mučeníky, jest podnes Pánem a silou církve. Kdo by tedy směl se lekati úlohy vykázané? Kdo by směl nedoufati konečného vítězství? A nad to čemu učí nás dějiny církve katolické? Zdali nevypravují nám, že čím těžší a krutější bývaly časy, tím větší že bývala starosť a péče Hospodinova, tím zřejmějším způsobem že jevila se zaslíbená pomoc Spasitelova na hoře olivetské při

jeho na nebe vstoupení slovy: »Aj, já s vámi jsem po všecky dny až do skonání světa«? A jedna z těchto božských podpor jeví se v tom, že schopné, duchaplné, obětavé a všemi ctnostmi ozdobené muže posýlá Pán za náměstky své církvi naší, aby tu lodičku pevným ramenem řídili na vzbouřených vlnách světa.

Probeřme dobu novější, počínajíce koncem století minulého, kdy skoro všude vzplanul boj, ať tajný, ať veřejný, proti víře, proti církvi; tu uvidíme i řadu slovutných hlav církve katol., neohroženě hájících právo a pravdu, a životem svým svítících na cestě ctnosti. Pius VI., Pius VII., Lev XII., Pius VIII., Řehoř XVI. — jaká to jména důstojná stkví se na obloze mučenictví a lásky! A časy nejnovější — zdaž nejsou pohnutým, ba vlnami zmítaným mořem, v němž loď Kristova — církev — semotam zmítána bývá, zdaž i tu nemusíme se obdivovati bohonadšeným její kormidelníkům? Pius IX., ne zapomenutelný papež Marianský, jenž dosti zakusil běd a strastí, jenž utéci musil ze sídla svého před revolucí r. 1848., jenž oloupen jest o poslední zbytek spravedlivého majetku vpádem vetřelců do Říma dne 20. září 1870. a od té doby ve vlastním domě svém zajatcem učiněn; zdaž nestál jako skála nepohnut? Sám sevřen jsa se všech stran tajil se o samotě, ale jenom aby nesa kříž svůj pod křížem tímto se modlil za spasení lidstva. Pius IX. dotrpěl, dokonal pozemskou pouť svoji, aby nastoupil dědictví v nebesích. Časy se nezlepšily, ba pokud možno zhoršily, ale i pomoc Boží se zdvojnásobila; neboť povolal Pán za nástupce Piova muže, jenž duchem Božím naplněn jsa, snad jediný jest s to, by s takým úspěchem, s takým obdivem všech — přátel i nepřátel — řídil osudy církve Kristovy. Lev XIII. jest papežem prozřetelnosti Boží, neboť ze všeho je zřejmo, že Hospodin zvláštním způsobem s ním a skrze něho působí.

Nuže, tento věhlasný, vřele milovaný sv. Otec náš, na nějž hrdi býti můžeme jakožto katolíci, slaví milostí Boží přeslavný den své první kněžské oběti před 50 lety. Zajisté plesá srdce ctihodného kmeta na stolci Petrově, když rozjímá o všem, co za dlouhou dobu kněžství svého vykonal a z té duše vzdává díky Všemohoucímu za tolikeré milosti. S ním však plesá též celý katolický svět; neboť jako žalosť nejvyšší hlavy jest žalostí církve samé, tak zase radosť náměstka Spasitelova radostí naplňuje celý obor světa katolického. Tu cítí všichni, že jednu rodinu tvoří, že jednoho otce mají.

Jako skrovňoučký dárek stůjž i ve »Škole« stručný životopis oslavenců na poučenou a na povzbuzenou, jakž jsme jej dle nejlepších pramenů sestavili.

I. Lva XIII. mládí.

Lev XIII. jest rodem Vlach, neboť uzřel světlo světa dne 2. března 1810. v Karpinetě, pohorském městě bývalého území církevního. Město toto jest nevelké, čítá 4200 obyvatelův, avšak ryze katolického ducha, což z následujícího vidno. R. 1657. zuřil v Karpinetě strašný mor; i učinili obyvatelé slavný slib, že pomineli tato rána, chtějí se dle řady rodin každou sobotu ke cti neposkvrněné Panny a Rodičky Boží Marie při chlebě a vodě postiti, a zároveň téhož dne sv. svátosti přijímati. A hle, mor přestal a Karpinetští plní věrně daný slib až po dnešní den.

Otec slul Ludvík Pecci, matka pak Anna, rozená Prosperi. Hned druhého dne po narození pokřtěn jest syn jejich, nynější Lev XIII., od kanovníka anagnského Michala Catoniho a obdržel jména: Vincenc, Jáchim, Rafael, Alois. Na rukou jej držel při křtu sv. tehdejší biskup z Anagne, Jáchim Tosi.

Malý Jáchim neboť jméno toto obdrželo vrch byl z pěti synův a dvou dcer dítkem předposledním.

Rodina Pecci byla statky pozemskými dosti nadaná, užívala jich však — jak se na křesťany sluší — k úlevě bídy a nouze bližních. Právě do dob dětství Jáchimova padají svízele, jež soužily lid ve státě papežském pod násilnickou vládou francouzskou. I v Karpinetě byla bída veliká. Tu byla rodina Pecci jako strážným andělem obyvatelstvu, pomáhajíc hojnými almužnami všem ubohým. Jaký asi dojem činila obětavosť rodičů na mladistvou mysl Jáchimovu! Jaký vzor zbožnosti viděl v matce své, která denně rodinu svou shromažďovala v domácí kapli, aby tam společně k Bohu volali a Matku Boží za laskavou přímluvu prosili. Jaké štěstí to bylo pro chlapce, že otec nebořil, co dobrého zbožná máti byla zbudovala, že nebyl vlažným ve věcech víry, nýbrž krásným vzorem mužných ctností a ryze křesťanského ducha. Nemálo přispělo k náboženskému vychování budoucího velekněze i to, že v domě rodičů mnozí učení a zbožní kněží obcovali, kteří svými rozmluvami i příkladem úctu ke stavu kněžskému v rodině oživovali a upevňovali.

To vše dohromady mohutně působilo na vnímavou mysl Jáchimovu a zušlechťovalo srdce jeho. Brzy však bylo mu opustiti dům otcovský. V Karpinetě samém nebylo totiž příležitosti ku zvláštnímu vzdělání, proto rozhodnuto, aby Jáchim se starším bratrem Josefem dán byl do některého většího města na vzdělání. Na radu slavného kněze jesuity P. Capelloniho, jenž v Karpinetě svaté misie konal a v domě rodiny Pecci bytoval, zvoleno město Viterbo a v něm ústav jesuitský za učiliště mladých bratří. Ovšem velikou oběť přinesli zde pečliví rodičové; předně bylo Viterbo velice vzdálené od Karpineta a cesta nebezpečná pro nájezdy lupičů semotam se potulujících; za druhé byl Jáchim sice duševně velice nadán, tělesně však velmi slab. Se slzami v očích rozloučila se zajisté rodina s nejmladšími členy svými, kteří na podzim r. 1818. do Viterba se vydali. Na cestě této spatřil ponejprv malý Jáchim věčné město Řím. Jak asi zaplesal duch jeho, když zdáli spatřil velebnou kopuli domu Svato-Peterského, o němž byl tolik slýchával! Nepomyslil si zajisté tento malý, osmiletý žáček, že jednou sám u slavného domu sídliti bude jako panovník, jako hlava světa křesťanského! — Po pětidenní cestě dorazili šťastně do Viterba, tehdy 10.000 obyvatelů čítajícího. Tam počal Jáchim, jenž nyní jakožto Lev XIII. pro učenosť a moudrosť svou od celého světa obdivován jest, svá studia.

Jak krásná, jak užitečná po celý život jsou léta studentská, jestliže jich náležitě užito! Činí však všichni tak? Neníli pak mnoho mladíků, kteří těchto let, plných síly, plných mladického zápalu a vzletu, zneužili ku vlastnímu neštěstí, k žalu rodičův a na špatný příklad jiným? A kolik jest asi těch, kteří netoliko ctižádostí puzení jsouce, pilnosti si hledí, nýbrž i vyšší pohnutku v sobě cítí, aby totiž svědomitým užíváním času studijního vůli Boží vyplnili, Boha ctili, jemu důkaz lásky a poslušnosti podali, a tak jednou i stavu se dodělali, v němž by netoliko ku blahu vlastnímu a blahu bližních, nýbrž i ku slávě Boží činnými býti mohli?

Není pochybnosti, že Lev XIII. jako jinoch studující pod vedením moudrých Otců jesuitů těmito ušlechtilými a vznešenými pohnutkami proniknut byl, neboť zajisté byl již tehdy položen základ k obsáhlým vědomostem a k podivuhodné moudrosti, jimiž se náš sv. Otec stkví a pro něž obdivu všeho vzdělaného světa dochází.

Na den sv. Martina, papeže a prvomučeníka, dne 12. listopadu 1818. počalo se vyučovati. Předměty, jimž se Jáchim učiti měl, byly skoro tytéž, jako v našich gymnasiích, mimo náboženství totiž, řeči latinská a později řecká, zeměpis, dějepis a počtářství, potom úvod do filosofie a známosť literatury. Studie vyměřeny byly na sedm let; toliko velice a zvláště nadaní jinoši mohli s nimi hotovi býti v čase kratším. A takým byl náš Vincenc Jáchim, neboť již v 15. roce věku svého mohl složiti zkoušku zralosti, maturitu, a následkem toho z koleje viterbské vystoupiti.

Jeden z tehdejších spolužáků Jáchimových, nyní starý kanovník, nemůže dosti vynachváliti neumornou pilnosť a obzvláštní snadnosť, s níž se malý chovanec všemu rychle naučil, při tom však i jeho mravnosť, pokoru a zbožnosť.

Do doby těchto studií připadá i onen slavný a svatý den, jenž, pakliže byla příprava dobrá, vždycky v paměti zůstává a mnoho milostí zjednává, — den prvního sv. přijímání.

Bylo to dne 21. června 1821., na svátek sv. Aloisia, kdy jedenáctiletý Jáchim ponejprv chleba nebeského okusil. Ó přeblažený onen den, kdy světlo s nebe sestoupilo a svou září nebeskou naplnilo něžné srdce našeho sv. Otce! Ó kéž by všude taká pozornosť a péče se věnovala prvnímu sv. přijímání, jaké tento přesvatý úkon hoden jest! Jak mnoho milostí a požehnání Božího by z toho plynulo pro celý život dítek přijímajících!?

Již tehdy uzrál zajisté v srdci malého Jáchima úmysl, že stane se knězem, aby sám jednou mohl chléb obyčejný v chléb nebeský, v tělo Páně, proměňovati a jiným podávati. Již tehdy chtěl sebe sama za oběť Pánu Bohu milou darovati. Avšak dříve bylo mu přinésti jiné dvě oběti. Bůh požádal od čtrnáctiletého Jáchima jeho matky.

V létě r. 1824. povoláni jsou oba bratři k loži umírající matky, aby přijali její požehnání. Netušila asi tenkráte šťastná ona matka, že v Jáchimovi žehná budoucího papeže. Bůh sám spojil s mateřským jejím požehnáním všemohoucí požehnání své a učinil je tak účinným a prospěšným pro celý křesťanský svět.

Po smrti matky chtěl sklíčený otec oba syny své blíže u sebe míti, a proto odevzdal je koleji jesuitské v Římě. Že i tu Jáchim se vyznamenával, vidno z toho, že maje 15 let věku svého, ve velkém sále koleje latinskou řeč míti měl, v níž pojednával o předloze: »Křesťanský Řím u porovnání s pohanským.« Ještě jiného vyznamenání dostalo se v době té snaživému jinochu. Lev XII. vypsal totiž 21. května 1825. milostivé léto. Aby získala plnomocných odpustkův, uspořádala římská studující mládež dohromady — asi půl druhého tisíce jinochů — předepsanou pouť ku stanoveným kostelům římským. Papež jsa o tom zpraven, vyslovil přání, že by po skončené pobožnosti studenty tyto rád u sebe viděl a ustanovil k audienci dvůr Belvedere v paláci vatikánském. A hle, zde měl patnáctiletý Pecci ku sv. Otci, jenž kardinály a jinými preláty obklíčen byl, vzletnou řeč latinskou. Jak asi bušilo mladému řečníku srdce, když jménem tolika soudruhů náměstka Kristova na blízku osloviti měl! Avšak s prvními slovy dostavil se i klid a zmužilosť, a zvučným hlasem dokončil mladý Pecci řeč svou beze vší přestávky. To se papeži líbilo; i dal si jinocha předvésti, vložil, žehnaje, ruce na jeho hlavu a daroval mu na památku krásnou a velikou medalii. Kdo byl tehdy šťastnější nad Jáchima? Ihned spěchal k milému otci s radostnou zprávou a dal mu cenný dar papežův k uschování.

Roku 1827. zvolen byl Jáchim, aby v kostele sv. Ignáce o veškeré filosofii

veřejně řečnil, čehož však na radu lékařů nechati musil; neboť bylo slabé zdraví jeho ustavičným namáháním silně otřeseno. — O ustavičné jeho píli poznamenal jistý soudruh ze studií takto: »Mohu dosvědčiti, že ode dne, kdy Pecci do koleje ve Viterbo vstoupil, jsme se mu všichni pro vzácné jeho vlohy a ještě více pro jeho ctnostný život obdivovali. Chodil jsem s ním do nejnižších tříd, kde jsem jeho sokem byl: kdykoliv jsem jej spatřil, byl pln života a ducha. Za doby studií svých v Římě nechtěl ničeho slyšeti o společnostech, zábavách, hrách a p. Jeho studijní stolek byl jeho světem a největším potěšením mu bylo, když ponořiti se mohl v knihy. Již ve 12. a 13. roce psal čistou, ryzí latinou jak v prose, tak i ve verších, a to slohem tak ušlechtilým a vybroušeným, že se mu všichni divili.«

Tak dokončil Jáchim šťastně léta přípravných studií, i bylo se mu rozhodnouti o volbě stavu.

Volba budoucího stavu jest zajisté v životě každého člověka úkonem veledůležitým; bohužel však mnohdy nepřihlíží se k němu s takou svědomitostí, jaké vyžaduje. Jak málo těch, kteří se tu modlí, a přece vřelé modlitby vysýlati se mají k Duchu sv. Jak mnohý jinoch neslyší zde hlasu milosti, jež jej volá ve svatý stav kněžský; ba mnohý povrhuje hlasem tím, a to ku svému nešťastí. Jak mnohý opomíjí při volbě tak důležité ptáti se zkušenějších o radu. Mnohý muž učiněn jest nešťastným v životě a ještě nešťastnějším ve smrti, že se neptal při volbě stavu svého: »Co chceš, Pane, abych činil?« nýbrž že se řídil dle převrácených choutek svých a náruživostí, anebo dle sobeckých záměrů svých příbuzných.

Lev XIII. nezvolil bez úvahy a rozmýšlení svatý stav kněžský. Ovšem cítil již od let dětských lásku ke stavu duchovnímu, ale rozhodl se teprve, když byl po vykonaných studiích sebe zpytoval a poznal, že taková je vůle Boží a že srdce jeho posud ke stavu tomu tíhne.

A tak započal Pecci s pomocí Boží r. 1829. svoje bohoslovecká studia, a to s takovou pilností, jakou byl studiím světským až posud věnoval. Roku 1830. dobyl si Pecci při veřejné disputaci pod vedením výtečného učitele Peronne prvé ceny. Jak asi o něm představení soudili, vidno ze zprávy v seznamu koleje římské, kdež o něm takto psáno: »Vincenc Pecci měl o otázkách, a sice o odpustcích a svátostech posledního pomazání a svěcení kněžstva v sále koleje římské veřejnou rozpravu (disputaci), při níž mu tři sokové odporovali, ostatní pak všichni námitky činiti mohli. Při úkonu tomto bylo více biskupův a jiných vynikajících osob přítomno. V disputaci této podal mladý tento muž také důkaz svých skvělých vloh, tak že se za to míti může, že k vyššímu povolán jest.«

Dne 15. listopadu 1832. vstoupil dvaadvacetiletý Jáchim Pecci do »duchovního ústavu« (academia ecclesiastica). Je to jedna z nejlepších škol římských, z níž se papežští vyslancové, nunciové a jiní úředníci vybírají. Zde opakoval Jáchim bohosloví a přiučil se právu světskému i duchovnímu. Při zkouškách se tak vyznamenal, že si první ceny dobyl (60 zlaťáků, zechinů).

Tu však stihla jej bolestná rána. Otec jeho zemřel v 69. roku věku svého r. 1836. A tak odevzdav matku i otce Nejvyššímu, chtěl i sebe službě jeho zasvětiti a přijal svěcení na kněze od kardinála Odescalchiho dne 23. prosince 1835. u přítomnosti toliko nejbližších svých příbuzných. (Příště dále.)

Na srozuměnou

všem duchovním správcům a představeným apoštolátu.

Svatý Otec Lev XIII. nazývá apoštolát modlitby »jednoduchým, krásným, prospěšným spolkem.« — Právě jednoduchosť a snadnosť mohla by tomuto bratrstvu snad na ujmu býti, aby nedostatkem veřejnosti neutrpěl i vnitrný život jeho. — R. 1868. podotknul jistý diecesáni řiditel apoštolátu velice příhodně: »Ještě jest apoštolát na mnohých místech »mužem spícím,« bez známky života.« Slova tato jsou pravdiva i nyní po 20 letech. Protože bratrstvo apoštolátu neukládá zvláštních pobožností, spočívá všecka jeho moc v duchu lásky a horlivosti, s jakou denní své modlitby, práce a povinnosti ve spojení s nejsv. Srdcem Pána Ježíše konáme, abychom přispěli ku rychlému rozšíření se království Božího na zemi. Než ducha lásky a horlivosti třeba jest ustavičně buditi, povzbuzovati, aby neusínal, nezaniknul.

Mezi články, které již ve »Škole« uveřejněny byly, co do zařízení, vedení apoštolátu modlitby, třeba jest nejvíce dbáti na následující: Častější vysvětlení apoštolátu modlitby na kázaní anebo při jiné příležitosti, čtení časopisu našeho jako organu bratrstev a spolků zbožných v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, ustanovení horlitelův a horlitelek apoštolátu.

Nechtíce za povinnosť ukládati, dáváme toliko radu, jak by apoštolát modlitby po vlastech našich zdárně prospíval.

1. Diplom připojující ať jest v kostele, v kapli, nebo místnostech spolku vyvěsen, aby byl všem na očích; ztratíli se, ať jest obstarán nový diplom.

2. Hlavní úmysly každého měsíce ať jsou vyvěseny třeba na dveřích chrámu, a pravidelně ať se každého měsíce změní za jiný. Poslední nebo první neděli v měsíci budiž hlavní úmysl pro nastávající měsíc ohlášen a možnoli také krátce vyložen v kázaní. Na jednotlivé dny připadající úmysly mohly by se po mši sv. každého dne čísti a obětovací modlitba vykonati.

3. Do apoštolátu může býti přijat každý, kdo ví o něm a chce býti přijat; nikoli však tak, aby, kdo je v jiném spolku, beze všeho zapsán byl do apoštolátu. Za tou příčinou budiž každoročně vybízeno ku přihlášení se do apoštolátu, na př. při prvním sv. přijímání anebo na slavnosť nejsv. Srdce Pána Ježíše. Členové buďtež skutečně zapsáni a lístky přijímací rozdány.

Takovým způsobem bude apoštolát modlitby opět a opět k novému životu, k nové horlivosti povzbuzen, čehož za našich poměrů nevyhnutelně zapotřebí jest. Nesmíme též zapomenouti na velikou přízeň a pozornosť sv. Otce Lva XIII., jakou věnuje apoštolátu modlitby. Hlavní řiditel apoštolátu poslal protektoru J. E. kardinálu Simeonimu i letos již napřed hlavní úmysly pro letoší rok 1888. ku schválení. Při audienci dne 1. září 1887. předložil kardinál Simeoni sv. Otci seznam hlavních úmyslů a sv. Otec netoliko že je schválil, nýbrž sám 12 úmyslů vyvolil a ustanovil pro letoší rok. Při této příležitosti vyslovena sv. Otci nejposlušnější oddanosť všech údů, načež sv. Otec hlavnímu řiditeli a celému apoštolátu a všem jeho údům udělil své apoštolské požehnání. To zajisté musí nás všechny povzbuditi, abychom netoliko sv. Otce vděčně milovali, nýbrž i v horlivosti prospívali.

Ku většímu povzbuzení stůj zde krásný příklad z apoštolátu modlitby a pobožnosti k Božskému Srdci Páně.

»Školní bratři, kteří na ústavech působí, jsou již několik let údové arcibratrstva nejsv. Srdce Pána Ježíše a apoštolátu modlitby. Tuto zimu dalo se mnoho chovanců zapsati do apoštolátu modlitby. Mezi 170 žáky, kteří jsou již zapsáni, jest 90, kteří dvakrát za měsíc přistupují ke stolu Páně na usmíření nejsv. Srdce Ježíšova. Prvního pátku každého měsíce klečí učitelé i žáci u oltáře, aby spolu znovu se zasvětili a odprosili Božské Srdce Páně. Časopis nejsv. Srdce Páně pilně čítávají: týhodně se shromáždí k ponaučení o předmětu, účelu, prospěšnosti a pravé pobožnosti nejsv. Srdce Páně. Vedle pobožnosti této stává u nás od mnoha let spolek sv. dětství Ježíšova. Všickni žáci jsou zapsáni a přispívají měsíčně podle možnosti peněžnými dárky na vykoupení pohanských dítek. Utěšené jest ovoce takové pobožnosti.«

Tak vypravuje kněz z tovaryšstva Ježíšova.

Kéž by nejsv. Srdce Páně toto krásné ovoce zachovalo, rozmnožilo a všem údům hojného udělilo požehnání!

Svatý Hostýn.

V tomto novém roce záhodno zajisté, aby »Škola B. S. P.« o svatém Hostýně určitější zprávu podala o minulém roce 1887., pro sv. Hostýn tak památném; vždyť i dříve zajímala se »Škola« o sv. Hostýn a ku zvelebení jeho přispívala. A o sv. Hostýně nikdy dosť se u nás nenapíše; vždyť náš lid rád o něm čítá a slýchá. Proto stůjte zde i tyto skromné řádky.

Na věky památným v dějinách sv. Hostýna, ba v dějinách našeho Marianského národu zůstane rok 1887., neboť v něm Pán Bůh dobrotivý vyplnil touhu všech ctitelů blah. Panny Marie Svatohostýnské, a na sv. hoře té, 100 let již osiřelé, zaujali klášter nově vystavený kněží z řádu sv. Ignáce z Loyoly, ctih. OO. Jesuité. Sto let právě tomu bylo, co zloba nepřátel úcty Marianské nechala kostel Sv.-hostýnský uzavříti — byl totiž chrám na sv. Hostýně 17. února 1787. odsvěcen za pláče a naříkání veškerého lidu moravského, a radovali se zajisté všichni tajní i veřejní nepřátelé úcty Marianské, že zanikne brzy i celá úcta lidu ku posv. hoře, v národě našem tak památné. Kostel vydán v šanc všem nepohodám, víc a více se bořil a brzy již jen zříceninou byl; leccos vzácného a památného roznešeno na vše strany, a na hoře Sv.-hostýnské jen vichrové skučeli skulinami rozbořených zdí, jakoby lkali nad zkázou zlovolnou tak památného, vzácného místa. Komu sv. Hostýn překážel? Kdo směl se horšiti nad ním a nad úctou jemu prokazovanou? Spravedlivý zajisté žáden. Vždyť táhla se k němu úcta skoro tisíciletá křesťanů moravských, byl památným i v dějinách světských; vždyť Hostýnu mají co děkovati země naše, ba celá Evropa, že poražen byl krutý Tatar, jenž by byl jistě celou Evropu zpustošil a vývin vzdělanosti na století snad zastavil. A přece nepopřáno úcty tak zasloužené svatému Hostýnu! Kostel odsvěcen a lidu zakázáno a bráněno bylo na sv. Hostýn putovati. Než Máti Boží, která sobě oblíbila sv. Hostýn a na něm nesčíslněkrát i

divy tvořila, nedopustila, by zanikla v lidu našem úcta ke sv. Hostýnu. Lid náš moravský i ke zříceninám přece putoval, jak toho ještě žijí pamětníci a sám jsem s nimi o tom mluvil; tam plakali starci, plakali osmáhlí mužové, plakaly i ženy zbožné, pracovité, lkaly nad spoustou sv. Hostýna, jako kdysi Jeremiáš plakal nad zříceninami Jerusaléma; nebylo v lidu moravském pravé radosti nikde, vždyť pusté zdi svatyně hostýnské daleko široko viditelny, ustavičně hlásaly světu křivdu sv. Hostýnu učiněnou, potupu, která se stala nejpamátnějšímu poutnickému místu bl. Panny Marie. Ustavičně tanulo na mysli všem věrným ctitelům bl. Panny Marie zpustošení sv. Hostýna a lid vzdechy a modlitby vysýlal ke trůnu nebes Královny, aby svou přímluvou u Boha vymohla, by lid moravský ji, Matku Svato-hostýnskou, na památné té hoře opět oslavovati mohl. Dlouho, dlouho to trvalo, než dovoleno bylo znovu zříditi svatyni hostýnskou a služby Boží tam konati. Ani by člověk neuvěřil, jaké překážky kladeny od zeměpanských úřadů záměrům znovuzřízení sv. Hostýna. V té věci velkých zásluh sobě získal tehdejší děkan a farář holešovský, vysokorodý p. baron Ehrenburg, nynější vys. důst. prelát scholastik olomoucký, týž, jenž ještě po tolika letech milou svou tváří a vzácnou vlídností jako stařičký jubilát všechny mile potěšuje; ten hlavně vlivem a známostmi svými vymohl i od císaře a krále Ferdinanda Dobrotivého 300 zl. na znovuzřízení svatyně hostýnské, a tím darem císařským zaraženi byli byrokraté tak, že již netroufali sobě proti sv. Hostýnu zřejmě jednati, když císař pán sám peníze na znovuzřízení obětoval, a tak byl z příspěvků celé Moravy obnovený kostel 2. července 1845. opět vysvěcen od tehdejšího nejd. opata rajhradského Viktora Šlosara a kázaní ve chrámu Páně měl týž p. baron Ehrenburg, děkan holešovský a kanovník olomoucký. Aj, jak zaradovali se Moravané zbožní, že opět putovati mohli veřejně v průvodech na sv. Hostýn, že tam opět mohli při mši sv. velebiti Máti Boží a prositi o požehnání za sebe a celou vlasť moravskou! A scházívalo se těch poutníkův, obzvláště o větších svátcích, tisíce a tisíce, a nebylo někdy nikoho, kdo by byl alespoň některé vyzpovídal, jim chléb nebeský lámal, ba často, jakož se stalo jednou po svátcích svatodušních, nebylo nižádného kněze, jenž by těm tisícům byl mši sv. sloužil! Duchovní bystřičtí, ač, co mohli, rádi konali, často nijak tomu vyhověti nemohli; proto ta touha všech ctitelů sv. Hostýna, by v tom náprava se stala. I založeno družstvo Sv.-hostýnské, hlavně snahou vel. p. Ant. Stojana, tehdejšího kaplana příborského, a po všech krajinách moravských sbírány příspěvky na zvelebení sv. Hostýna, obzvláště by pravidelná bohoslužba alespoň přes léto tam zřízena býti mohla. A Pán Bůh dílu tomu požehnal. Z příspěvků těch placen byl druhý kaplan bystřický a duchovenstvo bystřické ochotně vzalo na sebe povinnosť přes léto postarati se o to, by vždy alespoň jedny služby Boží na Hostýně v neděli a ve svátek slaveny byly. Snaha družstva Sv.-hostýnského byla však i k tomu, by nějaký řád usídlil se na sv. hoře, který by pak byl opravdovým strážcem moravského Sionu, by kněží stále na hoře sv. bydlící alespoň poněkud vyhověti mohli potřebám tisíců těch poutníkův. A Bůh i tomu dal požehnání — dlouho vyjednáváno samým nejdůst. naším stařičkým arcipastýřem s vys. uroz. p. baronem Laudonem; vyjednáváno i, který řád strážcem svatého Hostýna by býti měl.

Bylo to r. 1887., v den sv. Arnošta, 12. ledna, když jsem jako administrator loukovský, kdež jsem se řízením Božím tak náhle byl octnul, zatoužil po svaté hoře, a ač krutá zima byla, a sv. Hostýn

sněhem a ledem pokryt, přece putoval jsem k Matce Boží Sv.-hostýnské, k níž jsem vždy tak rád vyhlédal a jako administrator fary loukovské obzvláště tím se těšil, že jsem tak blízko sv. hory. Po obtížné cestě dostal jsem se přece na sv. horu již k slunce západu; velkému namahání podařilo se lidem z hostince na kopci otevříti mně vrata svatyně a tak v neobyčejnou dobu unaven, ale přece radostně dojat mohl jsem uctíti před oltářem Matku Boží Sv.-hostýnskou. Když jsem tehdy k Matce Boží se modlil a vzpomínal dřívější opuštěnosti sv. Hostýna, ale že i ještě tak mnoho ku patřičnému zvelebení jeho schází, když jsem tak zatoužil a prosil Boha, by vzbudil v lidu našem větší a větší úctu ku sv. Hostýnu, a v duchu se těšil, že přece podaří se dílo Bohu milé a Hostýn zaskví se opět v nevídané kráse, — netušil jsem ani, že tak brzy alespoň část touhy dojde vyplnění, že tak brzy oživnou zdi vystaveného kláštera malého na sv. Hostýně, že vtáhnou do jeho útulných síní synové sv. Ignáce, kněží tedy z toho řádu, jenž kdysi na Moravě tak četný, nyní přes 100 let nejmenšího domu neměl. Moudré, opatrné snaze nejdůst. arcipastýře podařilo se získati řád ten pro sv. Hostýn. Díky vroucí buďtež mu za to; Hospodin zajisté zachoval ho a dal se mu dočkati již zvelebení Velehradu; dočká se snad i zvelebení sv. Hostýna celého. A přišli, ovšem v počtu jen skrovném, pod vedením veled. superiora P. Jana Cibulky. A s nimi počal nový život sv. Hostýna. Bez hluku a velkého ohlašování přišli krátce před první velikou poutí, jež bývá každoročně na 4. ned. po Velikonoci, a započali blahodárnou činnosť svou. Aj, jaké již to bylo letos veselé putování na sv. Hostýn! Věděl každý poutník, že tam čekají na něho ctihodní Otcové, kteří nadšeně mu hlásati budou o pravé úctě k Panně Marii; kdož uhodne, kolik poutníků tam zbožně přijalo sv. svátosti! Nebylo na Hostýně již smutno, jakoby byl Hostýn osiřelý. A působili tam ctih. kněží až do ukončení poutí — poslední byla na slavnosť růžencovou — a pak zase v tichosti odešli, by, dáli Bůh, na jaře opět se vrátili. —

Ó jak děkuji Pánu Bohu, že jsem letos, byv prvním poutníkem Svato-hostýnským v kruté zimě, tak že jsem zase mohl býti i jedním z nejposlednějších. Vždyť v předvečer sv. Františka Seraf., 3. října, putoval jsem k večeru opět se strany od Slavkova na svatý Hostýn, a těšil i radoval se, až uzřím obnovu z venku a uvnitř, o níž jsem byl již tolik slyšel. Byl již večer a přece zaleskla se v červáncích večerních velká báně kostelní, jež daleko široko nyní jasně se skvíti bude, obzvláště v záři sluneční. Kostel znova pokryt neunavnou snahou nynějšího zasloužilého faráře bystřického, dp. Fr. Kremla, cinkovým plechem, nákladem asi 12.000 zl., z peněz po krejcaru nasbíraných od poutníkův. A uvnitř kostela v presbyteriu ještě lešení a pilně při světle umělci na vyzdobení svatyně pracovali. Společně s vlídnými ctih. OO. Jesuity vykonal jsem večerní pobožnosť před oltářem Matky Boží, a pak v útulném refektáři byla živá rozmluva o starém i novém sv. Hostýnu. Díky bl. P. Marii Hostýnské, že vyvolila si ctitele tak věrné za své strážce! Vdp. superior P. Jan Cibulka hlavně penězi od pražských dobrodinců získanými jal se okrašlovati presbyterium. A jak důmyslně a krásně presbyterium obnoveno a okrášleno! Když na druhý den po mši sv. (byly toho dne, 4. října, i jmeniny nejmil. krále a císaře našeho Františka Josefa), vdp. P. Zimmerhakl ochotně se jal mně ukazovati a objasňovati malby v presbyteriu; jak jsem se potěšil a zaradoval! Na oblouku mezi presbyteriem a lodí jest Panna Maria Svato-hostýnská, vznášející se v oblacích

a na Tatary blesky metající. po levici jest porážka Tatarů, po pravici prosí Moravané na Hostýně o pomoc proti Tatarům. Blízko kazatelny jest překrásný obraz, jak sv. Cyrill a Methoděj na Hostýně kážou a Moravany křestí, na druhé straně byly počátky obrazu »Hostýn ve slávě.« Strop celý jest hvězdnatým nebem a velice překvapují obzvláště zlaté paprsky okna za oltářem. Okolo sochy milostné jsou krásně v ozdobách provedeny jednotlivé názvy bl. P. Marie z litanie loretanské. Na evangelní straně právě počínal malovati dovedný malíř Zapletal bl. Pannu Marii Svato-hostýnskou, v té podobě, jak byla uctívána až do r. 1620.; na protější epištolní straně umístěn obraz nynější Matky Boží Svato-hostýnské. Všechnu práci okrašlovací zdarma vykonal br. Obdržálek z T. J., Moravan z Huštěnovic, práci pozlacovačskou p. Pokorný z Prahy; obrazy překrásně vymaloval, jak již vzpomenuto, p. Zapletal, rodem z Kroměříže. Což divu, že každý zatouží po tak krásné obnově i ostatní svatyně Svato-hostýnské; a to s milostí Boží a pomocí ctitelů bl. Panny Marie provésti hodlá P. Jan Cibulka; přál sobě míti k obnově té z počátku alespoň 2000 zl.; při rozmluvě sdělil vdp. superior, že dobrodinové z Prahy obětovati chtějí 1600 zl., 100 zl. že slíbil horlivý vdp. farář bystřický, a já radostně jsem zvěstoval, že ostatních 300 zl., ba i nad to mohu jemu dáti každou chvíli z věna Svato-hostýnského, které od zbožných ctitelů přerovských sbírám již od památné pouti 1881., z něhož něco hned posláno družstvu, ostatek uložen v záložně přerovské. Jak zaradují se Přerovští, že věnem svým přispěli tak značně k obnovení lodi a při každé pouti z dárků svých potěšiti se mohou!

Tak by byl zajištěn začátek práce, která, dáli Bůh, na rok konána bude. Kéž Bůh hojně vzbudí ctitelů Sv.-hostýnských, by zaskvěl se Hostýn v celé své slávě a brzy i slavnostně celá obnova posvěcena býti mohla. Zajisté, že by to byla překrásná, přepamátná slavnosť, kdyby v obnovené svatyni první slavné služby boží konati mohl náš nejdůst. arcipastýř kardinál Fürstenberg, jenž tolik zásluh již o Velehrad i Hostýn si získal; by při nich súčastniti se mohl i stařičký vdp. baron Ehrenburg, jenž při prvním svěcení již účastenství měl, a zajisté že by i nejd. p. biskup brněnský, jako rodák nedaleko od svatého Hostýna, přichvátal oslavit Máti Boží Svato-hostýnskou. Dej se nám toho dočkati všem milostivý Pán Bůh, abychom viděli Hostýn ve slávě a lid putující k Máti Boží Hostýnské v nesčíslných zástupech a tam na sv. hoře se obrodující a občerstvující! Vždyť svatý Hostýn jest palladium, zástitou Moravy a lidu našeho; nazahyne národ náš, dokud vřele, opravdově Máti Boží Hostýnskou ctíti bude.

Pevně věříme, že čím více Matku Boží Svato-hostýnskou ctíti budeme, tím více orlá proukáže se mocnou Paní a královnou naší, a ukáže celému světu, že dosud na svatém Hostýně divy tvoří, jako je vždy tvořila. Zatím však se k ní modleme a dle možnosti i dárkem na zvelebení sv. Hostýna přispějme. Kéž by se i vyplnila touha ctitelů Marianských, aby po celé Moravě alespoň zařízeno bylo kanonicky arcibratrstvo bl. Panny Marie Hostýnské, zajisté že nebylo by zbožného Moravana, jenž by se do toho bratrstva zapsati nedal, a celou Moravou rozléhala by se modlitba a vznášela k nebesům každodenně od tisíců: »Svatá Panno Maria Hostýnská, oroduj za nás!«

P. I. Zavřel.

Cena času.

Cena času vyznačena od jednoho starého kazatele zvláště milým způsobem, an vypravuje:

Cestující obchodník přišel ku bráně nebeské a nabízel tu své zboží.

»Co hledáš u brány nebeské, ty, který posud poutí života putuješ?« tázali se ho obyvatelé nebes.

»Jsem cestující obchodník a přišel jsem z onoho světa nabídnouti nebešťanům svého zboží.«

»Jaké pak zboží máš s sebou?«

»Mám perly nevídané krásy a neobyčejné velikosti.«

»Perly? Tvé perly jsou jen písek a odpadek našich břehů. Řečiště naší nebeské řeky jest sama jediná perla.«

»Mám vybrané diamanty, které se skvějí a září jako hvězdy.«

»Diamanty? Každý hřebík v našich dveřích je z diamantu.«

»Mám nejkrásnější přístroj zlatý a stříbrný, nejvkusnější vyšívání.«

»V naší zemi nejšpatnější šat blýští se jako slunce. Jiného nemáš nic?«

»Mám ještě jedno zboží, jímž se v mé pozemské vlasti pohrdá a pohazuje. a netroufám si proto s ním se vytasiti.«

»Jaké je to zboží?«

»Mám tu zbyteček času, několik ročkův. Ale což platí taková špetka času u vás ve krásné věčnosti?«

»Jak? U nás?... Věř, že každý z nás opustil by tento skvělý ráj pro jediný rok, pro jediný den, pro jedinou hodinku. jen aby zásluhy své, svou blaženosť prostředkem času zvětšiti mohl. Neboť vloudilli by se v tento kraj radosti jen prášek bolu, ničeho bychom tak citelně nepostrádali, jako času; mnoholi času ztratili jsme na zemi. tolik radosti ztratili jsme v nebi.«

Zprávy z misií katolických.

Západní Afrika. Apoštol. prefekt pra Cimbebasia. Ve krajině této působí misionáři řádu Ducha sv., hlásajíce víru Kristovu mezi černochy Amboëllas. Tentokráte lze nám sděliti svým čtenářům radostné zvěsti o misii této. P. Lecomte napsal svému představenému r. 1887. následující list:

»Právě jest tomu rok, co jsem se vrátil k misii mezi Amboëllas, a děkuji Bohu, že jsem pro tuto misii určen. Účelem řádků těchto jest, abych Vám ve vší prostotě vyložil své práce, útěchy a naděje. Práce naše misionářská záleží hlavně v tom, abychom se s domorodci seznámili, je zpytovali a jejich řeči se naučili. Hned při první své návštěvě Amboëllas obešel jsem všecky jejich vesnice. Mnozí pohlaváři mne předešli a sami mne navštívili a dary přinesli na uvítanou; jeden slepici, jiný 12 kukuřicových klasů nebo koš mouky. Slušnosť vyžadovala, abych návštěvu jim oplatil, a pak jsem navštívil všecky vzdálené, kteří ke mně přijíti nemohli. Dva dny jsem obcházel a nyní aspoň znám dostatečně všecky poměry tohoto malého národa.

Josef Kaili, domorodec, který ve válce jako otrok zajat a později od P. Hegana vykoupen byl, doprovázel mne. Všude, kam jsem přišel, vlídně mne přijali; všude mne pohostili pivem (kapotou), medovinou (vingundou), vařenou kukuřicí, slepicí atd. Všude chtěli mne aspoň na den zdržeti ve stanu

svém a jen proto mne propustili, že jsem jim slíbil, že zase brzy přijdu. Těší mne jejich dobromyslná, přítulná povaha; děti a ženy se mne trochu bály, protože mnohé viděly bílého muže poprvé. Snažil jsem se vystříhati se všeho, co by je zastrašilo, a přívětivým rozmlouváním jakož i dary hleděl jsem důvěru černochů získati, což se mi velmi podařilo. Jak jsem později slyšel, vypravovali si o mně: »Má rád lidi,« »jest milý« — a jméno mé »Condo« (tak mne totiž nazvali) zobecnělo po celé krajince.

Mezi pohlaváry zvláště jeden byl mi nápadný rozumným a velice slušným chováním. Byl to Muene Tšamba, jenž před dvěma lety všecko vynaložil, aby důstojnosť Vaši pozdržel ve svém kraji. Přes své násilnictví má do sebe cosi velikého, vznešeného, má veliký vliv na jiné, což by mi velmi prospělo. Proto jsem s ním jednal jako s přítelem; jak on si mne vážil, tak já jsem všelikou věnoval mu pozornosť. Brzy se roznesla pověsť, že Tšamba je mým přítelem. Jeho poddaní mne vždycky s radostí uvítali. Děti si na mne zvykly, již neutíkaly, nýbrž se ke mně důvěrně tulily. Často jsme mluvívali o vážných věcech, o náboženství. Tšamba mne poučil o zvycích a náboženství svých krajanů. Já pak jsem mu představil misionáře a vyložil účel, proč k nim přišli. Všickni si přáli býti poučenu a slíbili, že pošlou dítky své k misionářům do školy. Tak se mi podařilo, získati jednu vesnici, a doufám, že i ostatní získám, a že nedůvěra jejich ke mně úplně zmizí.

Půl roku, který jsme v dřívější štaci Kinuangombe ztrávili, učili jsme se pilně řeči zdejší. Starý lovec slonů, Ondřej de Cruz, zanechal nám svého syna, hezkého to chlapíka asi 15letého. Mluvil trochu portugalsky, a proto mně byl při učení se řeči divochů trochu nápomocen. Jest skromný a nábožný jinoch; na křestu žádal jméno sv. Františka Xaviera; byl již také u prvního sv. přijímání a chová se vůbec vzorně. Žel Bohu, že zdraví jeho je špatné. Jestliže ho Pán Bůh nepovolá, doufám, že skrze něho mnoho dobrého docílíme v misii mezi Amboëllas. Zajisté bude jeho příklad velmi mnoho dobrého mezi mládeží působiti; mládež ho obdivuje a částečně mu závidí štěstí, kteréž dosáhnouti rovněž doufají.

Nesmím tuzemcům pro jejich trochu splašenou povahu mnoho důvěřovati. Neví člověk ihned, co na nich jest. Na první pohled by je člověk měl za svaté: pozorně poslouchají, tváří se tak dobrosrdečně, slibují všecko, — ale za zády se vysmějí. Takovým jest ku př. přítel můj Tšamba. Slyšímli ho mluvit, myslel bych, že hoří touhou po křestu svatém. »Kdo chce býti pokřtěn,« pravím mu, »musí býti napřed poučen.« — »Tedy mne pouč!« praví on. — »Obávám, se, že neumím ještě dobře vaši řeč!« — »Ale vždyť já ti dobře rozumím.« — »Dále musí, kdo chce býti pokřtěn, slíbiti, že nebude již nic zlého činiti.« — »Což jsi mne viděl dělat něco zlého? Já nehřeším!« — »Nesmíš věřit ve fetiše a na žádný prostředek pověrečný.« — »Já na to nevěřím.« — »Pak smíš míti jen jednu ženu a ty máš čtyry!« — »Jsem hotov tři zahnati.« »Čím mně ale ručíš, že dostojíš slovu svému?« — »Což mi ještě nevěříš?« Toho jsem mu nechtěl říci; i vysvětlil jsem mu, že ho ovšem znám, ale že by mne moji představení hned odtud odvolali, kdybych křest svatý tak brzy udílel. Tím se uspokojil a 14 dní později pojal ještě pátou ženu. Když jsem mu to předhazoval, pravil, že ještě není pokřtěn; a až bude pokřtěn, že již nic zlého neudělá. Z toho vidno, že by nebylo dobré pospíchati se křestem u dorostlých divochů. V tomto ohledu vedeme si přísně. Jakmile máme malou

osádku křesťanskou, pak pomýšlíme na obrácení dospělých a po dlouhé zkoušce pokřtíme nejhorlivější z nich.

Velmi nám překáží nedostatek smyslu rodinného a velmi snižující postavení žen. Co chvíle se rozejdou. Žena jest jako zboží nějaké, s nímž může muž nebo rodiče volně jednati. Pro naše vychované jinochy vyhledáme sami manželky z domorodých dcer. Tšamba také nabízel svou dceru. Než my nepospícháme, obávajíce se rozchodů a jiných nepříjemností ze strany rodičů.

Zvláštní péči věnují nemocným dětem, aby žádné nezemřelo beze křtu svatého. Není tomu dávno, pokřtili jsme dvě děti slavným způsobem; rodiče sami je donesli do kostela. Hoch se jmenuje Josef a žije dosud; rodiče mi pevně slíbili, že ho nechají u nás, i když vyroste. Děvče jménem Marie patřilo Tšambovi; umřelo po několika dnech, byvši píchnuto štírem.

Když dítěti hrozilo nebezpečenství, hned mne Tšamba zavolal, a když umřelo, prosil mne, abych mu vystrojil křesťanský pohřeb. Zaobalili jsme malou mrtvolu do čistého plátna a zanesli k nám ke kapli misijní a pochovali ji po křesťansku za velikého množství zvědavých. Zapověděl jsem, aby čaroděje nepřipouštěli, který obyčejně zkoumá, zdali smrť nebyla následkem čarů. Poslechli mne a tehdy poprvé nebylo při pohřbu žádného čaroděje, ačkoliv smrť dítěte zdála se býti podezřelou u divochů, protože kousnutí štíra považuje se za čary. Také se při pohřbu nestřílelo, ani nezabili vola, aby se káli za duši dítěte; slavně jsem jim oznámil, že její duše rovnou cestou do nebe se odebrala. To působilo u divochů velice.

V září podniknul jsem vycházku do Ukavango; obyvatelé oné krajiny činí lepší dojem, jsou četní a potřebovali by více missionářů. Mne chtěli hned u sebe podržeti, i musil jsem jim slíbiti, že příští rok k nim přijdu. Bohužel s těmi prostředky, jaké máme, nelze nám ani pomysliti na založení nové misie. Doufám, že nám dobrotivý Bůh v pravý čas přispěje ku pomoci: vždyť pracujeme pro česť a slávu Boží!«

Severní Amerika. Apošt. vikářství Athabaska-Makenzia. Sotva stává misie, která by tolik útrap snášeti musila, jako misie v severní Kanadě. Zajímavo a pohnutlivo jest čísti zprávu, kterou nám posýlá P. Corre. »Jaká to pro nás radosť, přijdeli k nám psaní z domova! Vzácná to událosť! Poštu v těchto severních krajinách vozívají psi od jedné štace ke druhé se střídajíce. Za dlouhých sedm měsíců trvající zimy jede pošta jen dvakráte. Poslední zimu zahynulo hlady a mrazy mnoho psů poštovních, ačkoliv jsou zvyklí hlad a zimu snášeti. Také sníh překážel mnoho. Byly zaváty všecky cesty. Ale i toto má něco dobrého do sebe. Indiáni mohou loviti zvěř snadněji, protože ve sněhu se dříve unaví.

Stány indiánské jsou na kraji pouště z podél hor daleko široko roztroušeny. Jestliže se jim lov nepodaří, což se často stává, tehdy na polo vyhladovělí počnou rybařiti. Není to neobyčejným, ano často jsem viděl, že hladem kůži sandálů a řemeny psů vaří a jedí. Tohoto roku se jim lov podařil, zvláště na zajíce a rysy. Vídal jsem každodenně, jak Indiáni s uškrcenou zvěří přicházeli domů. Nikdo si však nemysli, že zdejší zajíc na severu jest tak chutný jako u nás. Jedí ho jen z hladu; jestiť chudý a má chuť velmi nepříjemnou. Lépe jim ještě chutnají ryby na podzim ulovené a přes zimu naložené na ledě. Ty zajisté již nejsou dobré, a přece chutnají lépe než takový severní zajíc. Děti je pojídají statečně, neboť zima 40 stupňů pod nulou vyžaduje pořádného najezení. Máme nyní na

konci března ještě asi 3000 takových ryb ze 11.000, které jsme na podzim na ledě uloženy měli. Dostačí nám právě do června, kdy začne zase nové rybaření.

Misie naše vztahuje se netoliko na kostel a školu a na sirotčí ústav, nýbrž i na hlásání sv. evangelia mezi divochy. Toť hlavní úloha naše a všech misií na severu. Bohužel, že musíme pracovati u kmene indiánského, který nadpřirozené pravdy velmi těžce chápe. Jsou to Indiáni otroci, tak nazvaní, proto že za krvavých válek mezi jednotlivými kmeny dlouhý čas byli otroky. To mnoho uškodilo vývinu jejich rozumnosti a mravného života. Nicméně nejsou hluší pro hlásání sv. evangelia. Jsou všickni pokřtěni a statečně odolali protestantským kazatelům, kteří je lákali ku přistoupení k církvi protestantské. I nejlhostejnější z nich zavolá si kněze v čas nebezpečenství smrti. Co nejvíce práci misionářů překáží, jsou tisíceré pověry. Věří na jakési putování duší. Není tomu dávno, co zemřel stařec kmene; ten nikdy neštítil se ani nejobtížnější cesty třeba i v zimě, jednaloli se o křest dítěte nějakého. Donesl je třeba sám. A nyní věří divoši, že se stařec proměnil v soba. Sob totiž běžel přes hrob tohoto starce a pohltil jeho duši.

Píšu tyto řádky při matném světle malé lampičky. Svíčky potřebujeme pro kostelní slavnosti. Tyto slavnosti uprostřed severní pouště jsou útěchou naší, přes to že nelze nám je tak slavně konati, jak bychom si přáli. Služeb Božích zúčastní se obyčejně kromě malé klášterní osádky misionářův a sester, dítky ústavu počtem asi 36 a pak některé rodiny katolické při hundsonbajské společnosti ustanovené. Divoši přicházejí jen v zimě na blízko nám. Tu naplňují se slova proroka, »že Hospodinu až do končin země čistá a neposkvrněná oběť přinášena býti má!« Máme oltář, hostii, malou čestnou stráž Pána našeho — a tu poušť přestává býti místem vyhnanství; neboť »kde Ježíš přebývá, tu je i vlasť synů Jeho!«

„Kat. misie.“

Milodary Božského Srdce Páně.

Z Prahy. Byla jsem sklíčena dlouho trvající nemocí. Všecka lékařská pomoc zdála se býti marnou. Proto vzala jsem útočiště k Božskému Srdci P. a k Panně Marii Filipsdorfské, a slíbila jsem, že, buduli vyslyšena, uveřejním to ve »Škole,« a proto plním svůj slib. Vzdávám tisíceré díky po vykonání devítidenní pobožnosti. *L. Z.*

Ze Skalice. Jedna terciářka vzdává díky Božskému Srdci Páně, že se ujalo mladistvé duše a otevřelo jí dům křesťanské víry a lásky; doufá, že šťastný počátek bude míti i šťastný konec. *R. M.*

Z Horních Dubian. Vzdávám srdečné díky Božskému Srdci Páně, blah. Panně Marii a sv. Josefu za milostivé vyslyšení v jisté záležitosti, která se mi zdařila: činím tudíž svou povinnosť, neboť jsem slíbila to uveřejniti. *M. M.*

Od Kroměříže. Jistý kněz vzdává Božskému Srdci Páně a přesvaté Matce Boží Filipsdorfské vroucí díky za uzdravení a rychlé zotavení z těžké nemoci. *J. C. K.*

Z Hoštic. Jistá osoba T. H. vzdává díky blah. Panně Marii za navrácení zdraví po vykonané devítidenní pobožnosti k Panně Marii Filipsdorfské. *T. K.*

Z Prahy. Jedna dívka, ocitivši se u velikých nesnázích a úzkostech, utíkala se opětně k milostnému Jezulátku praž-

skému, k Rodičce Boží, ke sv. Josefu a ke sv. Františku, a hle! přišla jí šťastná myšlénka, která korunována byla i dobrým výsledkem. Nalezla útulek v řeholním domě a děkuje těmito řádky, jak slíbila Božskému Srdci Páně, za tak neočekávanou milosť. *M. H.*

Od hranic Kladských. Moje dávná touha, navštíviti hroby sv. našich patronů a vyprositi sobě v různých potřebách rady a pomoci, se vyplnila šťastně. Patrná ochrana Boží po celý čas mé pouti, mnohonásobná dobrodiní, tělesné zdraví a vnitřní útěcha — to vše mne nutí, abych díky vzdal svrchovanému Pánu, v něhož jsem darmo nedoufal. Buď jméno jeho za všecko pochváleno, a budiž vzdána čest Královně andělů, sv. Josefu, sv. Janu Nep., sv. Ignáci, sv. Ludmile a všem těm strážcům českého Sionu, k nimž jsem tak důvěrně spěchal a u jejich hrobů se potěšil. Místem zvláštní milosti byl mně chrám sv. Salvatora a sladkou upomínku nesl jsem sobě od milostného Jezulátka z chrámu Matky Boží Vítězné. Kéž přijme Božské Srdce Páně těchto několik slov na svědectví mé povinné vděčnosti, a ku větší cti a slávě své nesmírné k nám lásky! *P. R.*

Z Hradce Král. Jistý mladík vzdává srdečné díky Božskému S.P., že ho ráčilo na přímluvu mocných orodovníků P. Marie, uzdravení nemocných, sv. Josefa, sv. Jana Nepom., sv. Václava a sv. anděla strážce z těžké a nebezpečné nemoci uzdraviti. Týž slíbil, že, budeli uzdraven, uveřejní poděkování; opomenul toho však a nemoc se dostavila na novo, a sice táž; prosil a slíbil opět, načež nyní, jsa podruhé zdráv, plní svoji milou povinnosť. Týž mladík snažně prosí čtenáře »Školy,« by k témuž nejlaskavějšímu Srdci pomodlili se za přítele jeho, který úplným nevěrcem jest, aby se obrátil. *J. S.*

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Italie. V popředí událostí stojí nyní pořád oslava kněžského jubilea sv. Otce. Budeť to v pravdě velikolepá manifestace života katolického a lásky všech katolíků k náměstku Kristovu. Sv. Otec bude svou jubilejní mši sv. sloužiti na nový rok v basilice sv. Petra. Papež odebéře se do basiliky za obřadních

přípravy, jakých se jen o svátcích velikonočních užívalo. Po tiché mši sv. udělil sv. Otec z lože uvnitř basiliky zřízené papežské požehnání veškerému světu. — Nemožno vypsati všecky dary, které ku slavnosti této do Říma poslány byly. Dosud přivezeno z Rakouska asi 200 beden a bedniček s předměty darovanými a počalo již vystavování jejich. Oddělení rakouskému ve vatikánské výstavě věnována nejpěknější a největší prostora. Vyslanec sv. Otce ve Vídni odebéře se ku konci prosince do Říma, aby veškeré dary v Rakousku za tou příčinou sebrané sv. Otci odevzdal. Deputace uherských šlechtičen odevzdala mu jakožto jubilejní dar ozdobnou skřínku s 61.000 franků ve zlatě. Císařovna rakouská a korunní princezna daly zhotoviti překrásnou albu ozdobenou krajkami rudohorskými, na které sedmdesát dělnic plných devět měsíců pracovalo. V první řadě vyniká z jubilejních darů relikviář, jejž zašle dědictví svatojanské, a který chová v sobě ostatek sv. Jana Nepomuckého. — Císař rakouský vyslal do Říma hraběte Liechtenšteina, aby odevzdal blahopřejný list a dar císařův, drahocenný kříž na podstavci. I německý císař vyšle do Říma vyslance s vlastnoručním blahopřejným listem. Tak i sultán, náčelník islamu, a císař »říše nebeské,« pošlou do Říma vyslance své. A vyslanec z Japonska má papeži doručiti blahopřání vlastní rukou císaře Japonského psané. Ve Vatikáně panuje nad tím veliká radosť, poněvadž list papežův, svědčící císaři Japonskému a od apoštolského vikáře odevzdaný, následkem dvorských pletich zodpověděn nebyl. — Dne 20. listopadu odjeli z Pešti uherští poutníci do Říma s adresou, opatřenou 500.000 podpisy a 270.000 lirami haliře sv.-petersk ého kromě jiných drahocenných darů. Kardinál Simor přečetl adresu, v níž vysloveno přání po obnovení světské moci papežské. Papež přijal poutníky posledního listopadu. Dvacet kardinálů bylo přítomno, tak i mnozí italští a francouzští biskupové a římská knížata. Papež napomínal Uhry, by příkladu svých biskupů následovali. Poutníci s jásotem doprovodili Simorem kardinálem přečtěnou adresu, jakož i řeč sv. Otce. — Mezi katoliky italskými koluje petice, adresovaná na komoru poslanců, žádající, by konec učiněn byl sporu mezi sv. stolicí a vládou italskou. Ministři ovšem prohlašují spis ten za nebezpečný.

Rakousko. Celá Morava a především diecése brněnská těší se na den slavného blahořečení rodáka svého, ctihodného sluhy Páně, Klementa Hofbauera, jež se díti bude při jubilejní slavnosti sv. Otce. Rodiště ctihodného Klementa, Tasovice u Znojma, chystají se k oslavení rodáka svého. Hodlají zasaditi pamětní desku na rodný dům jeho. Tamní obec zamýšlí také ve farním chrámu, kde tento sluha Páně pokřtěn byl, zříditi nový oltář k jeho cti. — Již i v delegaci rakouské mluvilo se o světské moci papežově. Opat Hauswirth měl řeč o tom, že třeba jest, aby sv. Otec měl vlastní domov. Třetím činitelem k zachování míru nazývá duchovní moc papežovu. Rozumí se, že řeč tato setkala se u všech liberálních a židovských listů s největší nevolí. Praví o ní, že je činem politování hodným, poněvadž prý může býti ve státě, s nímž nás opět pojí přátelský svazek, špatně vykládána a může prý vzbuditi nedůvěru k nám. Ale u všech poctivých katolíků řeč tato setkala se s úplným souhlasem.

V Americe jeví se čilý katolický život. Tak na př. v Buffalu staví se nový úhledný chrám biskupský, podobně i na jiných místech; kněžský seminář ve Filadelfii má 140 chovanců. — Zvláštní jubilejní dar a sv. Otci zajisté nad jiné drahý přinesli biskupové brasilští. Učinili totiž ku věřícím svých biskupství ve svých

pastýřských listech, vydaných za příčinou druhotin sv. Otce, vyzvání, aby úplně zrušili otrokářství.

Snad na hlas katolické církve bude otrokářství co nejdříve konec učiněn.

V měsíci lednu

modleme se za obětavosť věřících pro svatého Otce.

Když jsme před dvěma léty povzbuzovali údy apoštolátu modliti se k nejsv. Srdci Páně za vítězství římského papežství — sami sobě jsme vytýkali, zdali to není opovážlivosť? Než následovali jsme toliko příkladu prvotní církve, kteráž vroucně modlila se za prvního papeže sv. Petra, jenž byl od Herodesa žalářován. A jednomyslná modlitba byla vyslyšena, sv. Petr vysvobozen. — A nyní, kdy po veškerém světě katolickém tak velikolepé se dějí přípravy k jubilejní slavnosti sv. Otce Lva XIII., roste naděje naše tím více, neboť slavnostní rozechvění všech katolických křesťanův, ano i nekatolických panovníků jest takořka začátkem veliké vítězoslávy papežství římského. Či není to radostné, viděti, kterak okolo vetchého, avšak posud duchaplného stařičkého velekněze shromažďují se dítky z celého světa, synové a dcery veliké dvousetmilionové rodiny, ze západu i východu, od severu a jihu, císařové a králové, aby se společným otcem svým, náměstkem Kristovým, se radovali?

Jubileum kněžské sv. Otce Lva XIII. jest skutečně vítězstvím Ježíše Krista, vítězstvím kněze, krále a učitele. Sv. Otec, jakožto nástupce sv. Petra, náměstek Krista samého, jest zvláště knězem, veleknězem v pravém slova smyslu, podle řádu Melchisedechova; v něm soustřeďuje se plnosť kněžské moci. Jest knězem pokoje a milosrdenství; on zobrazuje samého Ježíše Krista, jenž přišel, aby nás svou nejsvětější obětí vykoupil. A nyní v době chladnosti u víře, kdy kněží se tupí, kdy po důstojnosti kněžské nohama se šlape, nyní v době všeobecné nespokojenosti a zmáhající se nevěry slaví velekněz církve katolické své kněžské jubileum, na němž béře účastenství téměř celý svět. Nejen katoličtí císařové a králové, arcivévodové, ale i nekatoličtí panovníci a pohanští králové blahopřejí sv. Otci k jeho jubileu kněžskému, uznávajíce tak velikou jeho důstojnosť nad všecky ostatní důstojnosti. Sám šah perský, mohamedán, píše náměstku Kristovu: »S radostí jsme uslyšeli, že Vaše Svatosť s požehnáním Božím konati bude slavnosť padesátiletého kněžského jubilea. Bylo by opravdu neslušno, kdybychom zůstali lhostejnými při takové příležitosti, kdy oči celého světa obráceny k Vatikánu.« Zdali to není slavné vítězství kněze, vítězství lásky nad potupou, lásky, která spojiti chce všecky národy v pokoji a míru!

Svatý Otec slaví vítězství i jako papež, biskup biskupů nad nepřátely všeliké auktority. Zlý nepřítel až dosud protiví se Bohu a všeliké od Boha ustanovené mocnosti. Heslem jeho jest: »Nebudu sloužiti!« Náhončí pak jeho, zednáři, nelení, aby toto ďábelské heslo nabývalo víc a více váhy; proto podrývají auktoritu kněží, brojí proti církvi a její hlavě, dobře vědouce, budeli tato auktorita zašlapána, že snadno se jim podaří podvrátiti trůny, vzbouřiti celý svět. A nyní nejvyšší hlava

církve, zastance všeliké auktority, sám slaví vítězství, jsa uznán za nejvyšší auktoritu od celého světa, od poddaných i vladařů. Sv. Otec jest králem na zemi království božího, duchovního, které jest nade všecka jiná království. Korunou jeho jest tiara, žezlem jeho klíče království nebeského. Dobře napsal jistý učený muž, Ludvík Veuillot: »Papež jest světlo a svoboda. Odstraňte Petra ze světa a bude noc, a v této noci zažehne oheň Neronův.«

Slavnosť jubilejní sv. Otce jest vítězstvím světla nad temností. Jeli papež nejvyšším knězem a pánem, pak jest také jako velekněz nejvyšším učitelem, jest živým světlem, světlem neomylným, zaháněje září svou temnosti světa. Slavnosť tato jest sluncem, jaké po dlouhém pošmourném počasí se objeví, tak že právem si vyvolil sv. Otec heslo: »Světlo s nebe!« Světlo svatého učení vychází z Vatikánu a osvěcuje všecky, kteří sedí ve stínu smrti, kteří spí spánek nevěry a hříchu! Osvěta jeho sahá do rodin, do obcí, do států, do všech poměrů společenského života. Ano, nepřátelé s hanbou vyznati musí: »Vidíte, že nic neprospíváme? Aj, všecken svět postoupil po něm!« (Jan 12. 19.)

Budiž chváleno a velebeno nejsv. Srdce Páně, že nám sv. Otce Lva XIII. zachovalo, abychom z jeho slavnosti všickni se radovali. Avšak i zármutek zastiňuje radosť tuto, povážímeli, že sv. Otec Lev XIII. jako velekněz, vládce a učitel církve svaté jest nespravedlivě ve svém majetku vězněn jako předchůdce jeho. Pius IX., jenž byl oloupen o spravedlivý majetek, o území papežské, neblahou vládou italskou. On, pastýř nejvyšší, jenž tolik potřebuje ku rozšíření církve a na podporu dobročinných, vzdělávacích ústavů, má se dožebrávati vlády? Má býti hlava církve podřízena vládě lidské? Nemá býti svoboden ve vládě nad dušemi sobě svěřenými? Co zbývá jemu, leč aby dovolával se lásky a dobroty synův a dcer svých, aby z dětinné lásky společného Otce svého obětmi podporovali? Ó buďme dobročinni pro sv. Otce aspoň tak dlouho, pokud majetek sv. Petra nebude mu navrácen. Ó kéž by co nejdříve napravili lidé dobří, co pokazili lidé zlí! Prosme za to Božské Srdce Páně! Což by mohlo odepříti dvěma stům milionů lidu, kteří jedním srdcem společně prositi budou!

Modlitba.

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všecky modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za hojnou obětavosť naši pro sv. Otce, náměstka Tvého, aby zaopatřen časnými prostředky, spravovati mohl království Tvé na zemi. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (300 dní odpustky. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

IVbILar LeV XIII. ať žIje MnohÉ roky, řÍDě CÍrkeV CeLého sVěta!

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Ročník XXII. (1888.) **Škola Božského Srdce Páně.** Číslo 2. (Únor.)

Srdci Páně.

Mé srdce svaté kouzlo Tvoje spíná:
i noc, kdy perut sivou rozepíná,
spí v mlhách kraj a ze sna pták jen vzlyká
a hvězdám zlatým tiše odemyká
třpyt bílý měsíce, jenž nebem pluje
a plaché stíny noci ozařuje:

vždy znovu myslím na Tě, Pane,
jak temnem žití láska Tvá nám plane
a její třpyt kam skane,
tam hvězdy svatých citů hned se vzbudí,
byť hříchů noc nám pustou táhla hrudí.

V tom víru života, jenž kol nás hřímá,
nechť radosť věnčí nás a v náruč jímá,
vše květy vonné v cestu naši střásá,
nechť její polibkem nám srdce zjásá,
vždy steskem svírá nás a mučí cosi,
proč není slov, co slzou oko rosí,
proč člověk nemůž' šťastným sebe zváti,
co slasť mu každou otráví a schvátí,

jež sotva zkvetla v srdci jeho chudě
zas vadne, vadne v hořkosti a trudě:
to touha věčná po míru a štěstí;
kdy zhasne v nitru našem? kdy se stiší?
či nezkojenou jest nám vždy ji nésti? —
Zvuk sladký slyším s hvězdných splývat říši:
„Jak sluncem chmurný mrak a na vždy zhyne,
až v Srdci mém — to vaše odpočine!“

Xav. Dvořák.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Část další.)

3. Úzkoprsosť. Jeden z nejtrapnějších neduhů lidských jest úzkoprsosť a obtíž s dechem, kdy člověk není s to, by mohl volně vydechnouti; nedostává se mu dechu, a přicházejí naň takové úzkosti, jakoby se jižjiž dusil anebo topil. Neduhem tímto trpí mnohem více lidí, než by kdo myslil. Tlačí totiž a tíží tak mnohého na prsou ne jeden, nýbrž i více křížů domácích a dusí ho jako noční můra, tak že těžce a zhluboka si vzdychá. Tu nastoří je taková úzkoprsá žena, která bolestně běduje a naříká: »Ach, Bože, Bože! Můj muž je takový ničema a ožrala, a syn takový neznaboh a nevěrec, a doma nic než různice a sváry, se sousedy také jen hádky a hněvy, ten a ta nás souží a pronásleduje, tam zase jiný nám škodu dělá kde jen může... Už abych si zoufala, když všecko mé mluvení nic nepomahá!«

Ovšem, ovšem, milá ženo, mluvení že nic nepomahá, ale zkus to jednou podle mé rady. Zdaž nesňalo Božské

Srdce Páně už mnohému právě takový bolestný kříž s beder, jako je tvůj? Nebyl snad špatný a pohoršlivý život, jaký Majdalena vedla, těžkým křížem pro jejího hodného bratra Lazara a ctnostnou sestru Martu? A ostatní hříšníci, mladí i staří, ježto Kristus Pán obrátil, nebyli i oni těžkými, trapnými kříži svým rodinám? Aneb onen hoch ďáblem posedlý nebylli po dlouhá léta velikým křížem pro ubohého otce? A což smrť mládence Naimského, nebyl to veliký kříž pro ovdovělou a opuštěnou matku? A ptám se: nesprostil Kristus Pán tyto osoby jejich křížův a z nich pocházející úzkoprsosti? Anebo snad už zapomněl Spasitel toto své umění? Skoro by tak člověk myslil, slyše tebe tak naříkati, zrovna jako bys už Spasiteli nechtěla svěřiti, co tě trápí a bryže. Ale poslyš, povím ti něco o jisté ženě ve kříži podobném — ke tvému zahanbení.

V jisté vísce ve Španělsku žila chudá žena a matka sedmi malých dítek. Muž její vedl špatný, nepořádný život a promrhal i ten nepatrný peníz, jejž vydělal, ve společnosti zlojniků, jimž padnul do rukou. Ubohá žena, která doma sotva děti uživila a osatila, musila ještě nad to od svého muže mnoho zakoušeti.

Jdouc jednoho dne do sousedního města — Barcelony — na žebrotu, nalezla na cestě malý penízek, mající ceny asi pět krejcarů. »Co za to mám koupiti?« tázala se sama sebe, pohlížejíc smutně na peníz. Avšak co takto se rozmýšlela, došla k jakémusi domu, na němž byl nápis: »Loterie pro chudé — los za pět krejcarův.« — »Aj,« napadlo chudé ženě, »toto je mi právě vhod! poněvadž je to pro chudé, koupím také los; nevyhrajili ničeho, dostanou aspoň chudí peníze.« Vstoupivši, koupila los, který jí právě podali. Pak chodila městem a žebrala.

Jdouc pak u večer z města domů, přišla právě k loterii, když se tábla čísla. Prodrala se zástupem lidí zde čekajících a ukázala svůj los, zdali naň nějaká výhra nepřipadla. A skutečně připadla: krásný obraz na skle malovaný a v pozlaceném rámci zasazený, jenž představoval nejsvětější Srdce Pána Ježíše. Ubohá žena měla tak velikou radosť, že, ačkoliv jí ihned jeden z úředníků loterních nabízel za obraz 20 zlaťáků — což byla pro ubohou ženu s dětmi téměř hladem hynoucí velmi lákavá nabídka — nicméně nabídnutý peníz rozhodně zamítla slovy: »Jakže, mám prodat svého Spasitele? Jako Jidáš mám Srdce Ježíšovo dáti za dvacet stříbrných? Ne, nikoli, toho neudělám! Srdce Ježíšovo mi může mnohem více pomoci, než vaše peníze!« Po té odešla s obrazem domů.

Přišedši domů, nevěděla radostí, čeho dříve se chopit. Ihned postavila do prostřed světnice stůl, pokryla jej bílým ubrusem a postavila naň obraz, před nějž postavila rozsvícenou lampičku. Pak svolala svých sedm dítek a vyprávěla jim, jak podivným způsobem obraz se k nim dostal a posléze vybídla je, aby pokleknuvše poděkovaly Spasiteli, že k nim do tak chudičké chatrče zavítal.

Mezi modlitbou přišel domů jejich otec. Spatřiv krásný obraz a slyše, co a jak se stalo, že se k nim dostal, poklekl také a — po dlouhém čase se opět poprvé modlil. Divné řízení Boží s obrazem a milosť Božského Srdce tak jím hnuly, že učinil, co již po mnoho let opomenul — šel do kostela a vykonal sv. zpověď, a od té chvíle se opravdově k Bohu obrátil. Uspořádav vše u p. faráře, započal nový život: zřekl se svých společníků, pracoval pilně a poctivě a žil jen pro svou rodinu. Všichni byli nad míru šťastni a měli obraz Božského Srdce Páně v největší vážnosti. Teď však nastal nový kříž!

Minuly právě měsíce od oné

události, když vzbouřili se obyvatelé vesnice proti své vrchnosti. Povstalci zosnovali již útok na město, aby sobě mocí dobyli toho, co prý jim po dobrém dáti nechtějí. Náčelníci vzpoury přišli také k našemu chudému muži a přemlouvali jej, ba donucovali napřed sliby na hojnou kořisť, později však i hrozbami, že se mu zle povede, nepůjdeli s nimi, že jej budou vždy za svého zjevného nepřítele považovati.

Ubohý muž třásl se strachem o své dítky a o sebe, a modlil se v nitru k Srdci Ježíšovu, aby mu z této tísně a nesnáze pomohlo. A hle, modlitbou nabyl tolik odvahy a zmužilosti, že rozhodně zvolal: »Nikoli, nepůjdu s vámi! Čiňte se mnou co chcete; však Bůh jest mocnější, než celé peklo!« Ale bezbožníci dostáli slovu a pronásledovali a soužili ubohého muže, kde jen mohli. Ano, jedenkráte dokonce přepadl ho jeden z nich s dýkou v ruce a byl by ho dojista probodnul, kdyby nebyl druhý ránu v čas odrazil. I v tomto nebezpečenství života vzýval ohrožený Božské Srdce Páně, volaje podle zvyku svého: »Nejsvětější Srdce Ježíšovo, smiluj se nade mnou!« Avšak od téhož dne musil se před svými ukrutnými nepřátely bedlivě ukrývat.

Po tři měsíce ani z domu nevyšel, ale přes to vše měla přece rodina jeho co jísti; pečovaloť o ně patrně Srdce Ježíšovo. Před jeho obrazem se také všichni po celý ten čas pilně modlívali za obrácení jejich úhlavního nepřítele.

Po nějakém čase se stalo, že musil muž jíti do města k soudnímu řízení. Celou cestu byl ve strachu a úzkosti o svůj život, a modlil se ustavičně k nejsv. Srdci Ježíšovu; neboť znal až příliš dobře mstivosť nepřátel svých. Již byl hodný kus cesty ušel — právě se nalezal na samotě, — když tu z houštiny u cesty vystoupil nejurputnější jeho nepřítel a šel přímo k němu. Náš muž leknutím div že nevzkřiknul a sotva ze sebe vypravil slova: »Srdce Ježíšovo, stůj při mně — zachraň mne!«

Zatím již ho obávaný nepřítel došel a kráčel vedle něho, slova nepromluviv; patrně se rozmýšlel, co by měl učiniti. Pojednou zastaviv se, řekl: »Slyšíš, příteli, onehdy jsme měli něco mezi sebou, pamatuješ se snad ještě?« — »Ovšem, a co?« — »Nebyl jsem v právu s tebou tak jednati; přemýšlel jsem o tom, a teď toho lituji.« — »Nuže,« řekl náš muž, podávaje mu pravici, »zde ruka má; budiž tedy všechno zapomenuto, co se stalo!« A od té chvíle byli oba nejlepší přátelé.

Vrátiv se domů, vypravoval muž ženě svou příhodu na cestě, a teď slavila rodina slavnostní den, tisíceré díky vzdávajíc Bohu za vyslyšení před obrazem, který jim tolik požehnání do domu byl přinesl. Ještě v pozdních letech říkával nejednou muž: »Dobře, ženo, že jsi tenkráte neprodala našeho Spasitele za třicet stříbrných; kdož ví, co by se ze mne a z nás všech bez něho bylo stalo!«

Žena pak, nemohouc radosť ukrýti u sebe, pospíšila do blízkého kláštera a vypravovala představené řeholnic veškeré příběhy s obrazem a jak milosrdné bylo Božské Srdce Ježíšovo k ní i muži jejímu.

Ale i doma kolikráte za den pohlédla k milostnému obrazu a povzdychla sama u sebe: »Ó Srdce Ježíšovo, jak předobré, jak přelaskavé jsi ke mně! Nikdy jsem tě nezradila, to dobře víš; ty však jsi mne také nikdy neopustilo, ale vždy v nouzi pomohlo!«

Hle, tak vyhojila důvěra v Božské Srdce Páně onu ženu úplně od úzkoprsosti a nad to ještě tak hojného štěstí jí přinesla do domu!

Povím ti, milý čtenáři, ještě několik jiných zázračných vyléčení; neboť dobře vím, že jako při jídle přibývá chuti, tak že vypravováním roste důvěra. Snad nalezneš mezi těmi rozličnými neduhy také ten, jímž sám trpíš.

4. Rakovina na jazyku. Před nedávnem obývala jistá zbožná osamělá dáma se svou služkou první poschodí domu ve městě V... Často však bývala churava; když pak po delší čas nemohla do kostela, povolala k sobě kněze, kterýž jí sv. přijímání donesl do domu. Ve přízemí téhož domu bydlel vrátný se ženou, nepořádní to a k tomu i bezbožní lidé. Kdykoli přišel kněz do domu a dvéře mu otvíralí, pokaždé měl jejich nectný jazyk pilnou práci a plným proudem spustil na kněze nadávek, ano i spílání a rouhání proti nejsv. Svátosti oltářní. Mluvili to ovšem za zády kněze, ale přece tak hlasitě, aby to služka nahoře slyšela, a tak se to vždy doneslo k uším zbožné paní.

Ano, tito zlí lidé při každé příležitosti začínali hádku se služkou a činili jí i samotné paní všemožné příkoří a urážky; ba, nemajíce na tom dosti, pomlouvali s ďábelskou zlobou dámu a kněze po městě, a každý nový příchod tohoto zavdal jim příčinu k novým útokům.

To nemálo bolelo ctihodnou a vzdělanou paní, a to tím více, poněvadž považovala sebe a svou nemoc za hlavní příčinu všech hříchů, jež od vrátných páchány byly. I měla tedy za svou povinnosť pokud možno zameziti aspoň urážky a rouhání se nejsv. Svátosti, a proto, jak jí slabosť a choroba dosti málo dovolovaly, dovlékla se raději do kostela ke sv. přijímání, aby nemusil kněz do domu. Avšak i při nejlepší vůli nebylo jí někdy možno vyjíti z domu, a tu prosívala božského Spasitele za odpuštění, že k vůli ní dostane se mu nových urážek. I obětovala pak nejsv. Srdci Páně své bolesti a poškozování své cti na obrácení oněch zlomyslných a utrhačných dvou lidí v domě, a horlivě za ně se modlívala. Tak to trvalo již po delší čas, když jednoho dne se vrátný těžce roznemohl. Nemoc neochabovala, ano spíše se horšila čím dále tím více. Jednoho dne, když se dáma opět vracela z kostela, prosila ji vrátná, otvírajíc dům, aby sobě neobtěžovala jejího nemocného muže navštíviti, že si toho přeje. Zbožná paní nemálo se podivila takovému přání, ale po krátkém váhání vstoupila k nemocnému. Tento, spatřiv ji, zdvihl se na lůžku a poručil ženě odejíti na chvíli do vedlejší světnice. Na to pak jal se slovy poníženými a lítostivými prositi za odpuštění všech urážek jí způsobených, a prosil snažně o kněze, aby se mohl vyzpovídati. Na otázku, kterého kněze by sobě přál, vyvolil si nemocný téhož, který do domu docházel a jemuž byl tolik na cti ublížil. Jmenovaný kněz přišel, a vrátný, usmířen s Bohem i s lidmi, zemřel. Dříve však, než skonal, musila mu žena jeho slíbiti, že se také dá na pokání a že odvolá všechny jimi roztroušené lži a pomluvy o paní a o knězi. Žena slíbila tak učiniti, avšak slovu nedostála; neboť se brzy po smrti mužově z města odstěhovala.

Nicméně však byla prostřednictvím oné zbožné paní u Božského Srdce Páně aspoň jedna duše zachráněna, ona pak sama sproštěna zlých a utrhačných jazyků.

5. Chorobná ospalosť. Mezi nemocemi jest také jistý druh spaní, jímž stížený člověk by ustavičně spal a spal, až by usnul na věky. I musejí ho bez ustání buditi z dřímoty jej obkličující umýváním studenou vodou nebo dráždění čichu ke kýchání atd. Nemocnému jest asi tak, jako lidem, kteří zmrznou. Objímá je neodolatelná dřímota, že nemohouce dále, usedají na zem a uklímají a usínají ve spánek, z něhož se již neprobudí.

Nemoc tato jest však věrný obraz duchovní ospalosti čili spánku ve hříších. Člověk touto chorobou stížený cítí se ve stavu svém šťastným; jest mu tak volno a příjemno, a proto se mu protiví vše, co by jej z dřímoty této probudilo. Nechce tedy ničeho slyšet ani o náboženství, ani o modlitbě, o zpovědi, o kostele, vůbec o ničem, co sluje křesťanský život; k tomu všemu jest mdlý a netečný. Ano, jest na smrť nemocen a neví o tom, domnívaje se, že má vše v nejlepším pořádku. K vyhojení takové ospalosti jest však třeba moudrého lékaře a trpělivého ošetřovatele.

Obé nalezl šťastně jistý kněz a duchovní správce ve Francii, ne však pro sebe, nýbrž pro svou, ve hříšném spánku hluboko pohříženou osadu. Zvláště při mužských vypadalo to s náboženstvím velmi bledě. Na štěstí dostalo se jim nového a horlivého faráře, který se všemožně vynasnažoval probuditi ovečky své k náboženské horlivosti. Ačkoli byl již zkusil všech možných prostředků, zůstávalo všechno marno.

Několik let kázal prázdným lavicím v kostele — nikdo mu ani sluchu nepopřál. U příležitosti jubilea za papeže Pia IX. povolal si ku pomoci misionáře, kterýž po tři dny a třikráte denně kázal, co nejdůrazněji vybízeje věřící k získání jubilejních odpustkův — ale sotva šest lidí přišlo ke sv. zpovědi! Když pak po několika letech byl sv. Josef prohlášen za patrona veškeré církve sv., zasvětil p. farář též osadu svou tomuto světci, hlásal opět duchovní obnovu, pořádal průvod ke cti sv. Josefa, ano chodil od domu k domu a zval lid k pobožnosti této, rozdával hojně obrázkův a medailek svato-Josefských — ale všechno nadarmo! Několik osob vzalo penízek, súčastnily se průvodu, ale všechno ostatní zůstalo při starém.

Zbožný a pokorný p. farář se již domýšlel, že není jinak, nežli že vina jest na něm samém. Aby se sám duchovně obnovil a posvětil, konal po osm dní s kněžími duchovní exercicie. Při rozjímání o pekle pojala ho nesmírná bolesť, když pováží, že většina duší mu svěřených spěchá slepě do věčné záhuby! I prosil co nejvroucněji Pána Boha, by mu vnuknul, co by měl ještě učinit na záchranu těch nešťastných duší.

A tu mu připadlo uspořádati osadě své velkou sv. misii. Bez odkladu vyprosil si od svého biskupa náležité dovolení a po té pozval tři věhlasné misionáře, aby po tři týdny kázali zatvrzelé osadě pokání.

Dříve však, než vypíšeme průběh celé misie, musíme trochu blíže naznačiti, v jak smutném stavu zmíněná osada se nalezala. Veškeré povinnosti křesťanské, jako jsou: modlitba, slyšení mše sv. a kázaní úplně se zanedbávalo, ke svátosti pokání a ke stolu Páně sotva jednou za čas kdo přistoupil! Náboženská nevědomosť a netečnosť byla všeobecná, u mužův i u žen. O svěcení neděle a svátků nebylo ani stopy, tak jako kdyby to byly dni všední. Místo do kostela šli lidé dílem do hospody, dílem na pole po práci. Připomenulli jim p. farář přísnou závaznosť křesťana k svěcení neděli a svátků, říkali, že je to přepjatosť! To byla však také jedinká výtka, jíž mu činili; ostatně ho ctili a milovali. Toliko myslili, že je

příliš zbožný a přísný pán a nenechá je v pokoji. A podobně mluvili i o misii, že prý jest to jen přemrštěná horlivosť p. farářova, který si mohl peněz na něco jiného ušetřiti. Tak mluvili hodnější z osadníků, ostatní se tomu hrubě vysmáli a nedbali ani misie, ani misionářů.

Ke všemu tomu stalo se večer před započetím misie v sousední osadě nějaké pohoršení se strany duchovního, čímž lid ještě více byl proti všemu kněžstvu roztrpčen a rozhořčen tou měrou, tak že sám p. farář se vyjádřil, že kdyby to byl dříve zvěděl, byl by raději misionáře pryč poslal.

Tak, milý čtenáři, stály věci při počátku misie. Misionáři nahlíželi, že bez obzvláštní pomocj a milosti Boží nelze nižádný výsledek očekávati. Ihned dopsali do rozličných klášterův a duchovních domův a prosili za modlitbu. Sami pak společně s p. farářem ráno, večer a před každým kázaním dovolávali se požehnání Božího. Nuže, a jaký že byl počátek misie?

Slavnému otevření misie v neděli bylo přítomno z tisíce duší sotva dvacet, a nepřibylo jich ani v následujících dnech, nýbrž zůstávali pořád jen titéž. Téměř po tři týdny kázali misionáři třikrát denně jedněm a těm samým dvaceti posluchačům! Vidouce tedy misionáři, že osadníci nejdou do kostela, chodili tedy k nim do domu a hlásali jim ve světnicích, po dvorech a na polích svaté pravdy, jež v kostele slyšeti nechtěli. Ale i tu odpovídali jim osadníci, že Pána Boha tak milují jako jiní lidé a že zajisté jest i Bůh s nimi spokojen, neboť si nemají ničeho vytýkati. Jen několik osob dalo se přece pohnouti, aby alespoň jednou přišly na kázaní a na mši sv., a několik se jich tak dalece oměkčilo, že na místě, kde byly — na poli, ve stodole — se misionáři vyzpovídaly, ale nic více! Ale co jest těchto tří, pět vedle tolika set ostatních, kteří zůstali zatvrzelí jako dříve?!

Misionáři se odhodlali zkusiti ještě poslední prostředek, započali totiž devítidenní pobožnosť k nejsv. Srdci Ježíšovu. Devátého dne mělo se před vystavenou nejsv. Svátostí oltářní konati slavné zasvěcení celé osady Božskému Srdci Páně. Ale i po těchto osm dní nebylo znáti žádné změny na osadnících, a ke všemu devátého dne p. farář onemocněl. Nechtíce bez něho slavnosť odbývati, odhodlali se misionáři prodloužiti ještě misii a započíti novou devítidenní pobožnosť k Srdci Páně a pak teprve konati zasvěcení osady.

Uzdravený p. farář činil ke slavnosti všemožné přípravy, aby co nejokázaleji se odbývala. Poslední svůj peníz dal na skvělou výzdobu obrazu nejsv. Srdce Ježíšova na oltáři a bohaté osvětlení. A přes to vše — kdo by tomu věřil? — dostavilo se k dojemné této slavnosti z celé osady sotva třicet lidí! Avšak aspoň na ty učinila slavnosť hluboký dojem; mimo to přišlo na mši sv., kteráž slavnosti předcházela, dvacet lidí, kdežto v ostatní dny přicházeli jen tři! Ale již večer téhož dne hlásilo se 30 kajícníků ke sv. zpovědi a následujícího dne přišlo jich 80 na mši sv. a ke sv. zpovědi, a od téhož dne rázem stoupal počet jejich výš a výše, tak že bývaly zpovědnice po celý den kajícníky obléhány. Osada byla získána, probuzena, obrácena. Při posledním závěrečném kázaní byl kostel přeplněn posluchači, mezi nimiž se událo mnohé podivuhodné obrácení. Byliť mezi kajícníky i tací, kteří již po dvacet, třicet, ano i čtyřicet let ani do kostela nevkročili!

Jistá paní, která po 40 let ve chrámu nebyla a žádných svátostí již nepřijímala, nejsouc spokojena svým obrácením, doléhala na p. faráře tak dlouho, až jí dovolil veřejné pokání činiti. Před očima

celé osady, klečíc prosila s pláčem všechny za odpuštění, jimž byla dříve pohoršení dala, a od téhož dne přicházela každodenně na mši svatou.

Následující neděli bylo všeobecné sv. přijímání a kostel byl opět komunikanty přeplněn. Mezi nimi bylo i mnoho odrostlých, ba i 16 starců, kteříž poprvé ke stolu Páně přistoupili, a sice ku vlastní žádosti své, jako dítky k prvnímu sv. přijímání chodívají. S rozžatými svícemi v rukou přistoupili všichni k oltáři a po hlasitém obnovení křestního slibu přijímali Tělo Páně z rukou svého p. faráře, kterýž pohnutím a radostí nemohl se slzí zdržeti.

Večer téhož dne bylo poslední kázaní o Marii Panně a na to oblékání svatým škapulířem, a i k tomu celá osada bez výminky se přihlásila. Průvod se sochou Rodičky Boží a požehnání s nejsv. Svátostí ukončily misii.

Radosť duchovního pastýře z tak podivného obrácení celé osady byla nevýslovná, ale nevýslovná též vděčnosť osadníků k věrnému pastýři jejich.

(Příště dále.)

Ze života velikého papeže.

2. Lva XIII. činnosť kněžská a politická.

První oběť mše svaté čili »primici« slavil novosvěcený Jáchim Pecci zcela v soukromí a tiše v kapli sv. Stanislava Kostky, jejž vždy se zvláštní vroucností uctíval, posledního dne r. 1837. Nyní tedy již došel vznešeného cíle, ku kterému všecka práce jeho směřovala: byl knězem, knězem dle řádu Melchisedechova — na věky.

Prozřetelnosť Boží rovná často cesty úradků svých již dlouho před uskutečněním, a zařizuje vše tak, aby cíl, jejž Bůh chce, i od lidí dosažen byl. Při tom užívá schopných osob i příležitých událostí, které ani samy často nevědouce, jsou nástrojem v rukou Páně. Tak se také stalo, že i mladistvý Pecci nezůstal dlouho nepovšimnut; neboť brzy upozorněni jsou na vlohy i veliké ctnosti jeho mužové, vážné slovo ve státě papežském vedoucí. A tak ještě před vysvěcením na kněze svěřeny Jáchimovi úřady, ku kterým jinak jen biskupové a vysocí hodnostáři církve voláni bývají. Býval zván do sezení kongregací, kde závažné a těžké práce vyřizoval, povýšen jest za děkana »církevní akademie,« ba papež Řehoř XVI. jmenoval jej k návrhu kardinála Lambruschiniho svým »domácím prelátem,« nejvyšší to hodnosť, jíž papež neknězi uděliti mohl (dne 14. února 1837.).

Brzy potom stal se »zpravodajem« církevního soudu »segnatury« a přisedícím »výboru pro dobrou správu státu papežského« (Congregazione del buon governo). Nedlouho před vysvěcením na kněze povolán jest Pecci od papeže do »výboru sněmu tridentského,« kdež se všecky sporné věci právní, zejména manželské, z celého světa sbíhají a rozsuzovány býti musí.

Z toho ze všeho vidno, že sám papež mladého Pecciho dobře prohlédl a poznal, že od samého Boha k vyšším věcem povolán jest. A tak dobře měl biskup ferentinský, Lais, když uděluje Jáchimovi čtvero nižších svěcení, pravil: »Zvláštní a veliké úmysly má s tebou Pán.«

Když pak Lev XIII. knězem se stal, nechtěl pouze knězem slouti, nýbrž také knězem býti, a to tělem i duší; proto nade všecko mu byla povinnosť. Kněžské úkony vykonával s podivuhodnou váž-

ností, zejména však příkladnou byla jeho zbožnosť při oběti mše sv. I vědu bohoslovnou pěstoval horlivě. Když byl z ústavu šlechtického vystoupil, vyhledal několik horlivějších kněží, aby s nimi o mnohých otázkách církevních rozmlouval. Schůzky těchto učených kněží nabyly takové pověsti, že i kardinálové, jako: de Luka, d'Andrea Capalti a Riario Sforza rádi rozmluvám těmto obcovali. Avšak Pecci dlouho při spolku nezůstal. Papež jmenoval jej, maje k němu velikou důvěru, delegátem čili místodržitelem v Beneventu.

Tím nastoupil Pecci novou dráhu činnosti své, dráhu totiž veřejnou — úřadnickou. Nebyl to však úkol snadný; neboť Benevent byl toho času útulkem banditův a podloudníků, politických zločincův a jiné sběře, a tu měl býti zjednán pořádek, úkol to pro 28letého kněze Pecciho zajisté dosti obtížný. Již sám počátek ztrpčen mu byl nemocí, již si byl obtížnou cestou ulovil, a sice tak nebezpečnou, že sv. svátostmi zaopatřen býti musil. Tu však okázala se také přízeň, již si byl mladistvý místodržitel u svých poddaných získal; neboť konány veřejné průvody prosebné, obraz »Matky Boží milostné« byl veřejné úctě vystaven, aby lid za uzdravení milovaného vladaře před ním se modlil. Šlechta držela noční stráž při jeho loži a z Neapole povoláni nejvýtečnější lékaři. I papež Řehoř XVI. dával sobě denně zprávy podávati o stavu nemocného, rovněž tak král neapolský, Ferdinand II.

Z toho vidno zajisté, jaké oblibě jak u vysokých, tak u nízkých se Jáchim Pecci těšil; což také zřejmě mluví o výtečnosti ducha a velikých ctnostech života jeho.

S pomocí Boží pozdravil se Pecci zase, a jakmile poněkud tělesně pokřál, chopil se chutě díla. Byl to těžký boj, jejž vésti mu bylo s banditstvím italským; neboť zločinné toto řemeslo i v kruzích šlechtických docházelo podpory. Delegát nelekal se však nijakých překážek, vypracoval osnovu, jak by se řádění banditů přitrž učinila, osnovu, kterou sv. Otec schválil a král neapolský podporovati slíbil. — S oddaným sobě vojskem vyšel Pecci na výpravu proti loupežníkům, kteří vypuzeni byvše ze svých brlohů, nevěděli sobě jiné rady, nežli se utéci do některých pevných hradů šlechtických příznivcův. Avšak ani to neodstrašilo horlivého místodržitele; i do hradů vnikl a lupiče zajal, což ovšem vznešeným banditským přátelům po chuti nebylo. I vyslali nejvážnějšího ze sebe k delegátovi s vyřízením, jestliže neušetří hradů jejich, že sobě v Římě stížnosť povedou.

»Dobře, pane markýze,« pravil Pecci, »dříve však, nežli se na cestu vydáte, posedíte si tři měsíce v žaláři při chlebě a vodě, že jste se zbojníkův a lupičův ujal a je přechovával.«

A tak se též stalo. Urozený pán byl zajat, hrad jeho posádkou dobyt a lupiči potrestáni.

Rázným tímto jednáním učiněn ovšem brzy konec rejdům lupičů, kteří celý kraj nejistým činili a pokojnému obyvatelstvu na postrach byli. Za to také ctilo obyvatelstvo Pecciho jakožto svého dobrodince a osvoboditele.

Sotva s touto prací hotov, podjal se místodržitel jiné, neméně důležité. Chtěl totiž opět obchodu, jenž ladem ležel, na nohy pomoci. Urovnal věci celní i berní, zakládal nové silnice a povznesl stav peněžní v okrsku svém na takový stupeň blahobytu, že mu papež nejvyšší svou spokojenosť vyslovil a na důkaz zvláštní přízně 6 zlatých medalií poslal.

Při tom všem nezapomínal však i na blahobyt v ohledu duchovním. Ujal se horlivě školství, podporoval stavbu chrámů, ba při stavbě jistého velikého kostela roznítil přítomné tou měrou, že

se vznešení i prostí, duchovní i laikové práce chopili, zem vyhazovali a v koších ji odnášeli. Z toho vidno, jaká moc ležela v upřímných a chnivých slovech Jáchima Pecciho.

Vše to ovšem nezůstalo Říma tajno. Po třech letech požehnané správy v Beneventě povolán jest Pecci na místo důležitější a také nesnadnější — za delegáta ve městě Perugii.

S pláčem a nářkem vyprovázeli měšťané beneventští milovaného svého dobrodince a vladaře, když r. 1841. do Perugie odjížděl.

Zde nastala práce nová. V Beneventě měl lupiče, v Perugii nespokojené revolucionáře, a tyto měl upokojiti, skrotiti. Těžší to zajisté úloha, nežli byla ona v Beneventě. Aby milého sobě Pecciho vyznamenal, slíbil mu papež návštěvu v Perugii. Město toto leží na příkrém vrchu. Až posud mohlo se do města jeti jenom s potahem volů. I dal zříditi pohodlnou silnici z Foligna, práci to obtížnou, jež by za jiných poměrů několik měsíců vyžadovala. Pecci však dal dnem i nocí pracovati, sám i v noci navštěvoval dělníky, ku píli je nabádaje a pilné odměňuje; a tak dokázal, že v málo týdnech silnice hotova byla. Když papež Řehoř XVI. dne 25. září 1841. přijel, mohl již po nové, pohodlné silnici jeti, která také po něm jméno obdržela.

I v Perugii ujal se Pecci veřejné správy s celým úsilím. Zřídil soudnictví, správu obcí a zvelebil peněžní stav okrsku svého. A jak působením svým mravní stav obyvatelstva povznesl, zřejmo z toho, že, ačkoliv okrsek 200.000 duší čítal, přece všecky žaláře prázdny byly, a to po celý týden. Nyní, kdy vláda italská zemi tuto — dříve papežskou — zabrala, bývá každodenně v žalářích na 300 až 400 zločinců. Jaký to rozdíl!

Uslyšev stesky, že pekaři malý chléb pekou, vydal se jednou časně z rána ve průvodu několika úředníkův a nosičů na cestu po městě. Před každým pekařským krámem se zastavil, chléb odvážiti dal a kde na váze scházelo, bochníky do koše vházeti poručil. Chléb takto zabavený, a sice ve množství dosti velkém, dal u vrat svého paláce chudým rozdati.

Tak jako Beneventští, tak i Perugijští ctili a milovali Pecciho nad míru; neboť byl jejich pravým dobrodincem, představeným spravedlivým a otcem starostlivým. Z vděčnosti dala mu městská rada na počest památní desku zasaditi.

Avšak jen půldruhého roku těšili se Perugijští laskavé správě Pecciho. Opět odvolán jest, a sice na vznešenější a důležitější místo; stal se totiž nunciem čili vyslancem papežské stolice při dvoře belgickém, a tím nastoupil novou dráhu, dráhu státnickou, diplomatickou (1843.).

(Příště dále.)

Apoštolát modlitby v církevních dějinách.

(Část další.)

Skutkové Boží vzbuzují obyčejně odpor a pronásledování, aby pak odporem a pronásledováním tím více vzrůstali. Tak je i s církví svatou. O letnicích ve hlavním městě Jerusalémě založena a svatým Duchem, kterého Otec a Syn na modlitbu věřících poslali, v lásce a bázni Boží dary a milostmi a hrozným trestem Ananiáše a Safiry upevněna, počíná se, slynouc divy a zázraky, i v poblížkých městech a po celé zemi rozšiřovati. Toť není po chuti nepříteli, i zdvihá bouři. Avšak bouře ta jen ještě napomáhá, že království Boží tím více se zevně rozšiřuje a uvnitř upevňuje.

»Tedy povstavši kníže kněžské a všickni, kteří s ním byli, naplněni jsou horlením, a vztáhli ruce na apoštoly a vsadili je do žaláře. Ale anděl Páně otevřel v noci dvéře žaláře a vyvedl je, a řekl: »Jděte a stojíce mluvte lidu ve chrámě všecka slova života tohoto.« A oni tak učinili. A když pak příštího dne měli býti před vysokou radu předvedeni, nebylo jich v žaláři, ale bylo oznámeno, že jsou ve chrámu a kážou lidu. I posláno za nimi, aby byli opět jati. Oni však šli dobrovolně a předstoupili před vysokou radu, a jménem ostatních apoštolů vyslovil se opět Petr, že sluší více Boha poslouchati než lidi a hlásal před celým shromážděním, že Ježíš Nazaretský jest od Boha poslaný Spasitel. I dali je bez všeliké příčiny a proti všemu právu zmrskati a pak je propustili. »Oni pak šli z toho shromáždění, radujíce se, že hodni učiněni jsou trpěti pohanění pro jméno Ježíše. A nepřestávali na každý den ve chrámě i po domích učiti a zvěstovati Krista Ježíše.«

Dílo Kristovo tak prospívalo, že apoštolové, kteří až dosavád o všechny i nejobyčejnější potřeby všech křesťanů se starali, nemohli ještě na dále tak činiti. Vyzvali tedy věřících, aby ze svého středu sedm počestných mužů vyvolili a jim představili; těm pak že nižší a méně důležité služby a starosti odevzdají; »my však,« pravili, »pilni budeme modlitby a přisluhování slova, t. j. služeb Božích a kázaní. I vyvolili Štěpána a Filipa a Prochora a Nikanora a Timóna a Parména a Mikuláše, příchozího antiochenského. Ty postavili před obličejem apoštolův: a oni modlíce se, skládali na ně ruce.« Tak posvěceni jsou první jáhnové, a tak se upevnila církev uvnitř a zlepšila u svém zařízení a rozčlenění. A slovo Páně rostlo a rozmáhal se počet učeníků v Jerusalémě velmi: také veliký počet kněží poslouchal víry.«

Ale nejkrásnější ovoce tohoto posvěcení a s tím spojené apoštolské modlitby byl svatý Štěpán.

»Štěpán, jsa pln milosti a síly, činil veliké divy a zázraky v lidu, a mužové z rozličných židovských škol, kteří proti němu vystoupili, nemohli odolati jeho moudrosti a duchu, který z něho mluvil. I popudili proti němu lid, starší lidu a zákonníky, a způsobivše shluknutí lidu, chopili se ho a vlekli jej před vysokou radu, povolavše proti němu falešné svědky. »A patříce na něj všickni, kteří seděli v radě, viděli tvář jeho jako tvář anděla. Nejvyšším knězem vyzván, aby se ospravedlnil, připomíná v jadrné řeči nevděčníkům všechna dobrodiní, která Pán po všechny doby národu židovskému prokazoval, vyčítá jim jejich zatvrzelosť a bohovraždu, kterou na Ježíši Kristu spáchali. A když pak rozzuřivše se pro jeho řeč, zuby skřipěli na něho, tu tím slavnostněji ještě vyznává Ježíše, Syna Božího, kterého zří po pravici Otcově seděti. S velikým křikem obořili se jednomyslně na něho a vyvrhše jej z města, kamenovali jej. On pak vzývá Pána a modlí se: »Pane Ježíši, přijmi ducha mého!« A pokleknuv na kolena, zvolal hlasem velikým: »Pane, nepokládej jim toho za hřích!« A to pak pověděv, usnul v Pánu. Šavel pak přivolil k usmrcení jeho.

Ti totiž, kteří kamenovali Štěpána, položili šaty své k nohoum mládence, který se Šavel jmenoval; a týž Šavel, jak sv. Augustin dokládá, zvláště byl při kamenování svatého Štěpána činným. »Tak velice stranil kamenovatelům, že mu nedostačovalo vlastníma rukama kamenovati; nýbrž, aby rukama všech kamenovatelů působil, hlídal šaty jejich a projevil větší zuřivosť, všem pomáhaje, než kdyby vlastníma rukama byl na Štěpána kamení házel. »I položili šaty k nohoum pronásledovatele, kterého mo-

dlitba mučeníka měla obrátiti.« praví sv. Bernard. Vznešená modlitba Štěpánova, kterou svého Pána a Mistra následoval, který též na kříži za své nepřátely se modlil, měla za následek obrácení Šavlovo a s tím všechny skutky a zázraky, které obrácený Šavel, pak Pavel, nádoba to vyvolená, měl vykonati. Krásný to příklad zázračné moci, kterou má modlitba přímluvná, která ze Šavla učinila Pavla, z pronásledovatele apoštola, z divokého vlka z kmene Benjaminova krotkého beránka, by s ostatními apoštoly mezi vlky byl poslán a nad nimi zvítězil.

Přece vykazují svaté dějiny i meze, které moc modlitby nepřekročuje pro zlobu lidské vůle, která ke vlastní své záhubě moci modlitby odporovati může.

Když Šavel počal křesťanskou obec v Jerusalémě pronásledovati, rozprchli se věřící, aby prvnímu návalu zuřivosti se vyhnuli, po krajinách judských a samařských, a všude hlásali evangelium. Jáhen Filip přišel do Samaří, kázal a činil divy a zázraky. A mnozí uvěřili a také Šimon čarodějník, který po dlouhou dobu lid svými čary mámil, i ten uvěřil a dal se pokřtíti. A když apoštolové o tom uslyšeli, poslali Petra a Jana do Samaří, a ti se modlili nad věřícími, skládali ruce na ně a oni přijali Ducha svatého. Uzřev to Šimon, nabízel apoštolům peníze, aby mu také udělili dar, udělovati Ducha svatého každému, na koho by ruce své vložil. I pokáral ho svatý Petr a vyhrožoval trestem Božím, poněvadž dar Boží chtěl peněz získati, i napomínal jej, aby činil pokání. Ale Šimon pravil: »Modlete se vy za mne k Pánu, aby na mne nepřišlo něco z toho, co jste pravili.«

Jistě že apoštolové jeho prosbě vyhověli a za něho se modlili. »Ale jeho srdce nebylo upřímné před Pánem,« a poněvadž sám s milostí Boží nepůsobil, nepomohla mu ani modlitba Petrova a Janova; zabředl ještě v horší nepravosti a nešťastně skončil život svůj.

Ale vraťme se opět na úrodné pole mladé církve Boží. Modlitba církve nejen způsobila obrácení Šavla, apoštola pohanů, nýbrž urychlila vůbec povolání pohanů do církve.

»Byl pak nějaký muž v Cesarei, jménem Kornelius, setník zástupu, který slove Vlaský, nábožný a bohabojný se vším domem svým, čině mnohé almužny lidu a modle se Bohu vždycky.« — Tomuto zjevuje se anděl Páně a ohlašuje mu, že modlitba jeho je vyslyšena, aby Šimona Petra povolal, který právě v Joppe bydlí, ten že mu poví, co má činiti. To vypravuje Kornelius dvěma ze svých služebníkův a nábožnému podřízenému vojínu, a posýlá je do Joppe. Mezi tím i Petr modle se u vidění byl poučen, co má činiti, a když pak ti tři muži přišli a zprávu svou vyřídili, následoval je do Cesarei a hlásal tam Korneliovi a jeho domu spasení skrze Ježíše Krista. A když ještě mluvil, sestoupil Duch svatý na jeho posluchače a Petr dal je pokřtíti ve jménu Ježíše Krista. A když to věřící ze židovstva uslyšeli, velebili Boha, že také pohanům milosť obrácení popřáti ráčil.

Také v Antiochii ohlašovali věřící, kteří z Jerusaléma utekli, když tu pronásledování vyznavačů Kristových povstalo, pohanům jméno Ježíšovo. »A byla ruka Páně s nimi a veliký počet věřících obrátil se k Pánu.« A když pak i Barnabáš tam poslán a vyhledav Šavla i tohoto tam přivedl, vzrostl počet vyznavačů Kristových, tak že učeníci nejprve v Antiochii nazváni jsou »křesťané.« Byli pak v církvi, kteráž byla v Antiochii, proroci a učitelé, a když sloužili Pánu a postili se, řekl jim Duch svatý: »Oddělte mi Šavla a Barnabáše k dílu, ku kterému jsem je pojal.« Tedy postíce a modlíce se a skládajíce na ně ruce, pro-

pustili je. A oni posláni jsouce od Ducha sv., odešli do Seleucie a odtud plavili se do Cypru, t. j. sv. Pavel, apoštol národů, nastoupil své veliké misionářské cesty.

Mezi tím vznikla opět bouře proti církvi. »Král Herodes vztáhl ruce, aby sužoval některé z církve. I zabil Jakoba, bratra Janova, mečem. Vida pak, že se to líbilo židům, dal i Petra jati a vsaditi do žaláře, vydav jej čtyřem čtvrtníkům k ostříhání, chtěje po velikonoci vyvésti jej lidu a veřejně usmrtiti. Petr byl tedy v žaláři ostříhán, avšak modlitba dála se bez přestání od církve k Bohu za něj. A v noci přede dnem, když Herodes chtěl jej lidu předvésti, byl Petr od anděla ze spánku probuzen, řetězové, kterými svázán byl, spadli s něho a anděl vedl jej prostřed stráží železnou branou, která sama se otevřela, do města skrze jednu ulici a opustil jej. A Petr vzpamatovav se, kráčel dále a přišel k domu Marie, matky Jana, kterýž měl přijmí Marek, kdež se byli mnozí shromáždili a modlili se. Petr vypravoval divícím se zázrak, který právě byl se stal, a nařídil, aby to ohlásili Jakobovi a ostatním věřícím, a pak odešel. Tak byl apoštol Petr zachráněn, jeho pronásledovatele zasáhla však trestající ruka Páně. Když pak Herodes zaslepen pýchou, se zalíbením poslouchal lichocení lidu, který jej za Boha prohlašoval, »ranil jej hned anděl Páně, protože nedal cti Bohu, a od červů sežrán skonal. Slovo pak Páně rostlo a rozmáhalo se.« (Skut. apošt. 12.)

Naléhavou modlitbou, tak se můžeme stručně vyjádřiti, založili apoštolové církev mezi židy a pohany, a upevnili ji vně i zevně; a když bouře vnitřní nebo zevnitřní povstaly, opět moc modlitby je zažehnala.

(Příště dále.)

Mučeníci ugandští.

I. Shromáždění náčelníků.

Šeřivý závoj mladého jitra zahaloval Rubagu, hlavní město černošského státu Uganda, na severním břehu afrického jezera Viktoria-Njanza ležící. Dlouhé prouhy šedé mlhy vystupovaly z hladiny jezerní a vznášely se do výše, jako stříbrný povlak, pokrývajíce tichou krajinu. Podle břehu stáli ptáci brodiví, skrývajíce ve spánku hlavu do měkkého peří; jen chvílemi tu a tam vyplašilo je z klidu silné bručení hrochovo. Než za nedloho mrtvý kraj oživl. Sotva slunce vyskočilo nad hřeben hor, jež značily se na obzoru temnou, vlnitou čarou, a první paprsky jeho padly do údolí, les jak odčarován ihned procitl. S větví stromů, s korun palem vějířových, z prorostlého houští a křoví ozvalo se cvrlikání, štěbetání a trylkování mnohohlasného sboru ptačího. Též na břehu se život obudil. Černé labutě vepluly majestátně do kadeřavých vlnek jezera; ibisi, jeřábi, pelikáni rozpjali perutě ku vzdušné plavbě; nahoře pak v čisté modré tůni vzduchové kroužili orli mořští a jestřábi, pasouce po nějaké snídani.

Pojednou rozletěl se s blízké výšiny po městě zvuk bubnu. Okamžitě oživily se široké ulice; z každé chýže vystupovali muži, naslouchajíce s údivem.

»Co pak je to tak časně, Kariro?« tázal se starý jeden černoch svého souseda.

»Nevím, nevím, Maulo; snad chce uspořádati Kabaka honbu na hrochy; však tu běží posel; poslechněme, co oznámí.«

A vskutku s pahorku nad městem pádil mladý muž, jenž z daleka již volal na muže: »Povstaň, veškerá Vagundo! Kabaka Muanga svolává své náčelníky a nejstarší bojovníky do shromáždění. Řekl jsem.«

V okamžiku rozletěla se zpráva od chýže k chýži a brzy viděti bylo muže v úplné zbroji ubírati se k obydlí královu. Toto stálo vně města na jedné výšině. U paty téže vedla široká dřevěná hráze přes rozsáhlou bažinu. Dále táhla se cesta lukami, zahradami a sady banánovými. Ale dříve, než vešlo se do vlastní residence, bylo projíti pěti nádvořími, jež ohražena byla silnými ploty z kolů sroubenými. V nejvnitřnějším nádvoří vystavěno bylo teprv bydliště panovníkovo a z něho trčela vysoká žerď, na kteréž plápolala červeno-bílá vlajka s třemi ocasy opičími. Kolem hradu bydleli dvořané královi.

Jakmile vkročili poslední z náčelníků do síně shromažďovací a kolem zdí se rozestavili, tu zahřměly bubny a zavřeštěly rohy na znamení, že král se blíží. V předu průvodu šli válečníci, jež kopími a oštěpy nad hlavou máchali a za stálého dunění kotlů hrdinské činy královy vyhlašovali. Když stráže tato obešla palác, postavila se ve dvou četách před hlavním vchodem. Teď objevila se hudba, která ohlušujícím lomozem svých nástrojů celé shromáždění do divého vzruchu přivedla. A opět následoval zástup bojovníků, kterýž výskajíce ránu za ránou z pušek pálili. Za těmito ubíral se král Muanga. Přes bílý šat spodní měl oblečen dlouhý řasný plášť, posázený sklenými perlami; kol rukou a nohou vinuly se mu široké kruhy ze sloně a na prsou visel amulet na řetízku ze zubů. Divný jeho krok, spíše skákání, napodoboval chůzi lví, což bylo znamením síly a důstojnosti. Za králem, po jehož boku bílý pes běžel, v patách šli čtyři panoši se štítem, mečem, dýkou a ručnicí; k nim pojilo se oddělení bojovníků s oštěpy a dřevci.

Jakmile Muanga ukázal se u vchodu »Burzahu,« tleskalo shromáždění, křičíc: »Ejhle, pán náš, lev přichází, silný levhart, tygr nepřemožitelný, Kabaka Muanga přichází!« Toto pozdravení opětováno tak dlouho, dokud král nedošel středu síně a tam na trůn neusedl. Když pak zase ticho nastalo, udeřil král berlou svou panovnickou rázně do země, přehlédl koulícíma se očima shromážděné, a pak zakřikl mocným hlasem: »Muži ugandští, náčelníci! Nejsemli již vaším králem? Kde jsou moji bojovníci? uchvátilali je bledá smrť, či stala se z nich slabá děcka, že bělоši mohou v naší zemi přicházeti, aby tu vraždili a otročili syny naše? Já, Kabaka Muanga, řekl jsem!«

Temné broukání přítomných hučelo síní. Venku zabouchly ručnice a zaduněly bubny po této řeči královĕ. Když hluk se utišil, vyklouzl z řad náčelníků starý, ohyzdný černoch a padl před Muangou na zemi. Byl to Sambo, nejmocnější kouzelník veškeré země. Třikrát spjal ruce a potom rychle, jako hadem uštknut, vyskočil a vzpřímiv se před králem na špičkách nohou svých, máchal kouzelnou holí nad hlavou a křičel z celého hrdla: »Nakloň sluchu slovům mým, Kabaka Muango! Vy náčelníci i vy nejstarší z válečníků, poslyšte mne! Bohové zlobí se na tebe, ó králi, poněvadž jsi srdce své od nich odvrátil a naklonil je bohu bělochů. Cizí učitele jsi přijal ve svou zemi, a nám, sluhům Lubalisů, dáváš strádati. Proto přijdou Inglesi (Angličané) jako hrochové a zpustoší zemi tvou jako lvové. Čluny jejich pokryjí jezero Njanzu a hromy jejich usmrtí všecky Vagundy. Muanga bude posledním králem ugandským. Tolik pravím já, Sambo kouzelník!«

Ticho zavládlo po slovech těchto: král zbledl a třásl se po celém těle. Ko nečně vzmužil se a ptal se nejistým hlasem: »Co poroučejí bohové, aby Muanga učinil? Mluv, i stane se!«

»Kdo nectí krále,« oznamují Lubalisové, »ten není naším přítelem; protož oheň ho zasáhne. Kdo bělochy návidí, ať s nimi zemře. Když měsíc poroste, vypraví se Muanga na lov, a když se vrátí, uzří duch jeho, jeli čas.«

»Ať umrou běloši a s nimi všichni Vagundové, kteří nectí bohů těch, jež král ctí,« odvětil Muanga temným hlasem a shromáždění opětovalo hlasitým křikem krvavé usnesení.

»Tviansi! tviansi! tviansi!« (dík! dík! dík!) křičel Sambo. Muanga jest mocný panovník. Zůstane on králem v Ugandě.«

Teď pozdvihl se Mbaga, první popravčí městský a předstoupil před krále. Divoce a příšerně koulely se oči strašnému muži tomuto, když vzpřímil se před králem ve vší své tyčkovité vyčouhlosti, hlučným hlasem volaje: »Kabako Muango! Vše, čemu králova ústa smrť udělí, umře rukou mou, jak Mtesa, otec tvůj, tomu chtěl.«

»Dobře, nechť patří tobě!«

Tu zavýskl kat, stiskl pevně své dřevce, pozdvihl nad hlavu těžký svůj štít a prováděl před tyranem divoký, šílený tanec, zpívaje: »Mbaga zapálí oheň, jenž pozře všechny, k nimž králova ústa promluví: ‚Ty jsi syn smrti!‘ Mé kopí lačno a meč můj žízniv po krvi.«

Proto řekl král: »Jdi a pobij mé nepřátely!«

(Příště dále.)

Requiem aeternam.

Včera v hrob ho kladli, nad ním zapěl kněz:
„requiem aeternam;“
perlilo se v očích všem, i šeptla celá ves:
„requiem aeternam.“
Mlád byl, sotva pomyslil, že v masopustní ples
zahrají mu místo skočné za dědinou kdes:
„requiem aeternam;“
že s ním místo sličných párků chmurných křížů les
tančiť bude o půlnoci a hrát mu větrů běs:
„requiem aeternam.“
Chystal šaty, strojil masky, kštici v ladný čes —
všechno marno, — ta, jež lidský jásot mění v děs,
v „requiem aeternam,“
rubáš dlouhý přinesla mu; v náručí jí kles,
k volence když vyzvala ho, — v těle kostí směs
„requiem aeternam,“
do taktu při každém kroku chřestila jim; — hles'
s těží „s Bohem“ matce uplakané. — A již dnes
„requiem aeternam“
nevzbudí ho z bálu smrti; na vždy rovu mez
od světa ho odloučila. — A v ten světa jez
„requiem aeternam“
padlo darmo; — jeho šum jen echem v dálku nes' —
„requiem aeternam.“ —

Ondřej Kořský.

Jubilanti na stolci sv. Petra.

U příležitosti slavného jubilea sv. Otce Lva XIII. nebude od místa zvěděti, kterým asi papežům popřáno bylo padesáté ročnice úřadu kněžského se dočkati. — V celé statné řadě papežů římských — nynější svatý Otec jest již 257. nástupce sv. Petra — dostalo se radosti té jenom čtrnácti papežům, před Lvem XIII. panovavším. V dobách nejstarších nenalezáme ani jediného jubilanta na stolci sv. Petra; neboť skoro všichni papežové skonali smrtí mučenickou. Až teprve ve století 14. naskytuje se nám první jubileum tohoto druhu. Byl to

1. Jan XXII., pocházející z nízkého rodu v Kahorsu. Byl nejprve vychovatelem dítek Karla II., krále neapolského, potom biskupem frejúsským, avignonským a portoským. Dne 7. srpna 1316. zvolen jest za papeže a panoval až do r. 1334., kdy ve stáří 90 let dne 4. prosince skonal. Za doby vlády své trpěti musil mnohá příkoří od Ludvíka bavorského, krále německého, jejž proto také kletbou církevní ztížil a na zemi německou interdikt (zápověď služeb Božích) uvalil. Zamilovaným úmyslem jeho bylo podniknouti opět výpravu křižáckou. Jelikož však toto uskutečniti nemohl, střádal alespoň peněžité prostředky, jichž ke zmíněnému účelu také v hojné míře církvi zanechal.

2. Řehoř XII., rodným jménem Angelo Corrario, z Benátek rodilý, zvolen jest za papeže dne 30. listopadu 1406. a panoval až do 4. července 1415., kdy hodnosti papežské se vzdal a po dvou letech zemřel.

3. Kallixt III., Alfons Borgio, z Xativy v Katalonii narozený. Z biskupa velenského stal se kardinálem a posléze papežem dne 8. dubna 1455. Nevládl však dlouho — jen do 6. srpna 1458. Již jako kardinál učinil slib tažení válečné proti Turkům co nejvíce podporovati, kterýžto slib jako papež také vyplnil. On to byl, jenž velkou měrou přispěl ku slavnému vítězství křesťanů nad Turky u Bělehradu dne 22. července 1456., čímž veliká pohroma od západní Evropy křesťanské odvrácena byla. Na vlastní náklad zřídil válečné loďstvo, které však mnoho nepořídilo, jelikož světská knížata pomoci své odepřela.

4. Pavel III., rodem z Kariny, slul po rodu Alexander Farnese. Papežem byl od 13. října 1534. až do 10. listop. 1549. Potvrdil roku 1738. ženský řád kapucínek, založený zbožnou Marií Laurentií Longon, dále řád jesuitský, založený r. 1544. sv. Ignácem z Loyoly, a konečně řád uršulinek, založený Angelou Merici z Desenzana. Dne 13. prosince 1545. zahájil slavně veledůležitý v životě církve sněm tridentský, jejž dne 11. března 1547. pro mor v Tridentě vypuknuvší do Bologny přeložil. Tento sněm tridentský jest v řadě obecných sněmů církevních 19., a mezi všemi není nejdůležitější, zajisté jedním z nejdůležitějších. Pavel III. byl netoliko vysoce vzdělaný muž, nýbrž i obezřelý ve vládě své, umění milovný a podnikavý. Dalť ve stavbě velikolepého chrámu sv. Petra v Římě opět pokračovati a svěřil ji slavnému staviteli, sochaři a malíři Michelangelovi.

5. Pavel IV. z Kapriglia v Neapoli, dříve kardinál Jan Petr Karafa, zakladatel řádu Theatinů. Papežem byl od 23. dubna 1555. až do 19. srpna 1559. Velice mu na srdci ležela všeobecná náprava církve; proto ustanovil sbor, jenž se věcí touto zabývati měl. Za něho sdělán byl mír augšpurský s protestanty, jenž však papeže uspokojiti nemohl.

6. Innocenc X., narozený v Římě z rodu Pamfilů, za papeže zvolen jest dne 16. září 1644. a vládl až do 5. ledna 1655.

7. Klement X., Emilio Altieri, stal se papežem ve stáří 80 let dne 29. dubna 1670. a panovav 6 let, zemřel dne 22. července 1676.

8. Innocenc XII., rodilý z Neapole, jménem Antonio Pignatelli. Z arcibiskupa neapolského stal se papežem dne 12. července 1691. Zastavil zlořád kupování obročí církevních a staral se takou měrou o chudé, že tito z celého města Říma na dvě míle mu naproti šli a za volání: »Tu přichází otec chudých!« sami jej u vítězoslavě do věčného města nesli. S králem francouzským Ludvíkem XIV. uzavřel mír a pocítil té radosti, že volenec saský, Bedřich August, z protestanta na víru katolickou se obrátil. Po míru karlovickém ohlásil »milostivé léto,« v němž

nesmírný počet poutníků do Říma putoval. Téhož roku však (1700.) zemřel dne 21. září, k zármutku celého světa katolického.

9. Benedikt XIII., z rodu Orsini, byl papežem od 29. května 1724. až do 21. ledna 1730. Nám Čechům jest papež tento památným, že prohlásil patrona našeho sv. Jana Nep. za svatého (1729.).

10. Benedikt XIV., kardinál Prosper Lambertini. Papežem se stal dne 17. srpna 1740. a panoval do 3. května 1758. Sám jsa vysoce učený, čehož důkazem jsou výtečné spisy jeho, staral se i o vědecké vzdělání duchovenstva. Chtěje míti pokoj s mocností světskou, mnohdy bohužel přílišné ústupky na úkor moci církevní činil. Tak učinil krále sardinského r. 1741. svým vikářem a dal mu právo všecka obročí církevní zadávati. Totéž právo udělil r. 1753. králi španělskému Ferdinandovi VI. Nejosudnější však bylo dovolení jeho, že směl stát ve Španělích řád i školy jesuitské visitovati. Následek toho byl, že ministr Pombal z lichých příčin jesuity r. 1759. z celého království vyhnati kázal. To bylo jako heslem ku všeobecnému pronásledování řádu, tolik o církev i člověčenstvo zasloužilého, což vedlo i k úplnému jeho zrušení.

11. Pius VI., kardinál Angelo Braschi, na papeže povýšen dne 15. února 1775. Neschvaloval zrušení řádu jesuitského a užíval členů řádu toho rád jako svých rádců. Lidu římskému pomohl vysušením močálů pontinských, které vzduch kolem Říma výpary škodlivými otravovaly. Zkusil mnoho od vlád světských. Tak osobovala si vláda neapolská právo osazovati stolice biskupské, ba zrušila i právní odvislosť manskou od apoštolské stolice. Španělsko i republika benátská chovaly se k papeži nepřátelsky. I v Rakousku nastal boj. Josef II., jsa pln osvětářských, bludných náhledů, počal boj proti církvi rušením klášterů, jichž také na 700 za vlády jeho za své vzalo. Pius VI., chtěje rány tyto od církve odvrátiti, odhodlal se sám k obtížné cestě do Vídně. Ačkoli byl jak od císaře, tak od lidu co nejslavněji a nejsrdečněji přijat, přece byla cesta jeho marnou: neboť cíle, k vůli němuž ji podnikl, nedosáhl. Avšak ještě horší věci naň čekaly. V Římě zvítězili nespokojenci, prohlásili republiku a sv. Otec Pius VI. byl týrán a odvezen do vyhnanství do Francie, kdež také jako 82letý stařec roku 1799. zemřel, panovav ne plných 25 let.

12. Pius VII., dříve kardinál Řehoř Barnabáš Chiaramonti, rodilý v Cesaně a zvolený v Benátkách pod ochranou císaře Františka I. dne 14. března 1800. Mocný samovládce Francouzů, Bonaparte, aby opět katolicismu na nohy pomohl, uzavřel s Piem VII. konkordát (smlouvu), v níž papeži mnohá práva uštědřil. Za to chtěl se mu papež odměniti. I cestoval do Paříže a tam dne 2. prosince 1802. Napoleona na císaře Francouzů slavně korunoval. Avšak zmýlil se v novém císaři. Neboť tento, dosáhnuv nejvyšší moci, počal papeže utiskovati a šlapal nohama všecky smlouvy a všecka přislíbení. Jelikož mu papež ve všem povoliti nemohl, obsadil Bonaparte Řím a dal děla na papežský palác namířiti (1808.). Po té vydal císař dekret, jímž zbytek státu papežského s městem Římem k císařství francouzskému připojen byl. Odpověď na tuto pohanu se strany papežovy bylo vyobcování z církve, které císaře stihlo. Za to však musil papež pykati; francouzský generál Radet zajal papeže Pia VII. a odvezl jej jako sprostého zajatce v noci z Říma, a vlekl jej nejprve do Francie, pak zase zpět do Vlach, kde musil v Savoně o samotě, ode všech odloučen, až do r. 1812. žíti. Pád Napoleonův (r. 1814.) přinesl však ubohému papeži vysvobození. Dne 24. května slavil papež svůj vjezd do Říma

za ohromného plesání lidu. Rozkazem ze dne 7. srpna 1814. obnovil zrušený řád jesuitský. V klidné, neunavné činnosti o správu církve trávil těžce zkoušený papež Pius VII. poslední léta života a zemřel následkem nešťastného pádu jako stařec 81letý dne 20. srpna 1823.

13. Řehoř XVI., kardinál Bartoloměj Capellari z Belluna, stal se papežem dne 2. února 1831. a seděl na stolci sv. Petra až do 1. června 1846. Za vlády jeho získalo papežství mnoho na své vážnosti, ač stále bylo v boji se záhubnými novotami a šiřící se nevěrou. Tento papež učinil mnoho pro rozšiřování víry misiemi.

14. Pius IX., hrabě Jan Maria Mastai Feretti, narozený v Sinigaglii. Papežem stal se dne 16. června 1846. Jsa povahy mírné a dobrotivé, začal i vládu svou s dobrotou a mírností. Hned dne 17. července téhož roku udělil rozsáhlou amnestii (milosť provinilcům), kteráž od lidu s velikým jásotem přijata jest, a povolil mnoho svobod, zejména co se týče tisku. Avšak buřiči ani tímto nebyli uspokojeni; brzy pozvedli se zase a vynutili na papeži konstituci dne 14. března 1848. Tím však stávali se revolucionáři čím dále drzejšími. I žádali na papeži, aby zrušil řád jesuitův a přetrhl spolek s Rakouskem. Když však se zdráhal to i ono učiniti, prohlásili republiku, zavraždili papežskou stráž a obléhali samého papeže v paláci, v němž i oheň založiti se odvážili. Tu papež, jsa odevšad sevřen, část požadavků jejich povolil; nejsa však déle v Římě životem jist, uprchl do Gaëty, tvrze krále neapolského. Zde sestoupili se zástupci mocností k poradě, jak by opět světskou moc papežovu zřídili. Papež se vrátil za pomoci císaře francouzského Napoleona III., jenž stálou posádku v Římě zůstavil. Ale během času se ukázalo, že ani ochrana tato není jistá. Sardinský král Viktor Emanuel neustál proti papeži bojovati, chtěje jej o poslední zbytek státu církevního oloupiti. Po bitvách u Castelfidarda a Ankony, v nichž papežští vojáci jako praví rekové se vyznamenali, prohlásil Viktor Emanuel Řím za hlavní město Italie (dne 29. března 1861.). Říma samého ovšem ještě neměl. Avšak netrvalo to dlouho. V nešťastné válce, kterou Francouzi s Německem vedli, odvolal Napoleon posádku svou z Říma, a tu dobyl Viktor Napoleon věčného města dne 20. září 1870. Tím ztratil papež poslední zbytek moci světské, a od té doby je v Římě jako v zajetí; neboť není možno, aby v témže městě dva králové stejné vážnosti a moci požívali. Jeden musí zkrácen býti, a to je papež. S oddaností a trpělivostí bezpříkladnou nesl Pius IX těžký kříž, jejž Bůh v nevyzpytatelné prozřetelnosti své na bedra jeho vložil. Za to však dočkal se netoliko jubilea kněžského, nýbrž i 25letého papežského, a sice po sv. Petrovi jediný ze všech papežů.

Že i dlouhé panování Pia IX. požehnané bylo v oboru církevním, zřejmo. Zvláštní úcta a něžná láska jeho k Marii Panně byla příčinou, že na žádosť celého katolického světa dne 8. prosince 1854. slavně potvrdil dogma čili článek víry o neposkvrněném Početí blah. Panny Marie. Proto dostal také čestné příjmí »Papež Marianský.«

Roku 1864. vydal slavný »Syllabus,« v němž všecky bludy a nešvary novějších nevěrců odsuzuje a pravou víru katol. na jisto staví. »Syllabus« tento byl od pravých katolíků s radostí přivítán, od nepřátel však s největší zuřivostí odsuzován.

Nejdůležitějším úkonem jeho však bylo svolání 20. sněmu církevního do Vatikánu. Přes 700 biskupů sešlo se do Říma, by se radili o nejzávažnějších a nejpotřebnějších otázkách církve. Dne 18. července 1870. pak prohlášeno slavně

dogma »O neomylnosti papežově, kdykoli jako nejvyšší učitel církve ve věcech víry a mravů rozhoduje.« Učení toto, ač vždy v církvi vyznávané, nebylo některým katolikům po chuti, kteří se pak od jednoty církevní odtrhli a vlastní církev »starokatolíků« založili.

Jako v dobách své královské slávy, tak i v dobách ponížení naplnil papež Pius IX. všecky, ať přátele, tak i nepřátele, podivem a úctou; neboť žil jen pro dobro lidstva — pro toto pracoval, pro toto trpěl. Nynější sv. Otec Lev XIII., od Pia IX. komořím papežským jmenovaný, praví o něm: »Toutéž měrou, jakouž léty papežování svého jiné předčil, toutéž měrou došel také přede všemi nejskvělejších důkazů všeobecné a nepřetržité úcty.«

Po dlouhém, slavnými činy a utrpení plném životě zesnul Pius IX. dne 7. února 1878. právě v okamžiku, kdy se u velechrámu sv.-Peterského klekání večerní zvónilo.

Tohoto hodného papeže hodným nástupcem jest nynější sv. Otec Lev XIII., jemuž jako patnáctému v řadě nástupců sv. Petra laskavý Bůh dopřál slaviti padesátileté jubileum kněžské.

Boh. Hál.

Spasitelná cvičení,

která P. Lančický T. J. radí nábožným duším pro čas masopustní (ostatků), v němž světáčtí lidé Boha více než obyčejně urážívají.

(Podává *P. Xaver Zimmerhackel T. J.*)

1. Vystříhej se v těchto dnech jednoho zvláštního hříchu, v který častěji upadáváš.

2. Trvej déle na modlitbách, než obyčejně, aspoň půl hodiny přidej.

3. Čti také déle, aspoň o hodinu déle než v jiný čas, v některé duchovní knize, která není pro zvědavosť psána, nýbrž vzbuzuje v srdci zbožné city, jako na př. vyznání sv. Augustina, Tomáše Kempenského zlatá knížka o následování Krista, životopisy Svatých a Světic Božích a p.

4. Trap tělo své novým kajícím skutkem anebo starým již obvyklým, ale po delší dobu.

5. Každý den navštěvuj častěji velebnou Svátosť. Po vykonaných obyčejných modlitbách vzbuď se z lásky k Bohu k útrpnosti s Ním, že totiž v těchto dnech tolik urážen bývá. Počínej sobě asi tak, jak věrní přátelé sobě počínají, kteří se navštěvují, aby se vespolek potěšili. Vylévej slzičku pro hříchy, které lidé vůbec v tom čase, obzvláště však ty osoby páchají, jež buď vzhledem ke stavu svému, buď vzhledem k větším dobrodiním, od Boha přijatým, měly by více nad jiné hříchů se vzdalovati.

6. V každou hodinu aspoň krátce, ale s pohnutým citem lituj velice hříchů, které se v té době (masopustní) páchají; což můžeš chodě po domě, jeda nebo čímkoli se zaměstnávaje konati.

7. Aspoň třikráte za den čiň velmi hlubokou poklonu a s nábožným srdcem klaněj se božské Velebnosti, obrátiv se ke čtyřem úhlům světa, kde tehdáž Bůh více bývá uražen. Roztouživ se, aspoň nějak touto prostomilou poklonou za spáchané hříchy zadostučiniti, lituj jich a pros Boha, by je ráčil odpustiti, a jich pachatele obrátiti. Za tím účelem obětuj Bohu nejsv. krev a zásluhy Krista Pána, což se mu velice líbí a hříšníkům prospívá. Neboť sv. Maria Majdalena

de Pazzis totéž konajíc vyprosila mnohým hříšníkům obrácení.

8. Konej obyčejné dobré skutky své v těchto dnech mnohem dokonaleji, pilněji a horlivěji, obzvláště ty, které bezprostředně se na Boha vztahují, jako na př. modlitby, duchovní čtení, rozjímání a p. V této době světští lidé a náhončí satanášovi s větší snažností a horlivostí urážejí Boha. Protož slušno jest, aby i duše Boha milující aspoň v téže míře pilněji a horlivěji konaly dobré skútky a vzdávaly Bohu úctu.

9. Připoj jedno mimořádné sv. přijímání za tím úmyslem, abys Boha uraženého usmířil, umilostňoval a více poctil.

10. Poněvadž lidé v těchto dnech také nemírněji než jindy jídávají, se opíjejí a takto Boha urážejí, drž tyto dny více než obyčejně své chtíče v tom ohledu na úzdě a umrtvuj je buď méně požívaje, nebo špatnějšími pokrmy.

11. Protože v masopustních dnech (o ostatcích) lidé nečistými řečmi Boha hojněji než jindy urážejí, umluv se s nějakým dobrým přítelem o to, že aspoň po jistý kratičký čas spolu budete pouze o božských věcech hovořiti, chtějíce takto Bohu působiti radosť a potěšení.

12. Poněvadž v tom čase lidé více než jindy hříšné zahálce se oddávají, vynasnaž se, abys, mimo počestné a nevinné vyražení, času nestrávil zahálčivým a neužitečným způsobem. Ano vynalož jistou krátkou dobu (mimo vyražení) na některé vážné dílo, které tě netěší, ale z jiného ohledu velmi užitečno jest.

13. Kdo má nějaké sliby, nechť je v těchto dnech obnoví, což Bohu a všem nebešťanům velice se líbí. —

Ačkoli člověk dobrým životem povždy Bohu výbornou poctu vzdává, přece však mu mnohem větší zalíbení a radosť působí, vede-li sobě i tehdáž vzorně a mravně, když jiní lidé dle převráceného zvyku světa více nad obyčej Bohu ubližují. A tak se stává o ostatcích (o masopustě). Světáci o tom čase prostopášný život vedou. Lidé pak bohabojní konávají dobré skutky, spojují je v duchu se zásluhami a skutky Kristovými, přinášejí je Bohu v líbeznou oběť, tak se mu velice zavděčujíce.

V životopisu sv. Gertrudy vypravuje se událosť, která nemálo to, co dosud bylo řečeno, objasňuje.

»Objevil se jí jednou (o čase masopustním) Kristus Pán. Seděl na trůně své slávy a u nohou jeho sv. Jan, evangelista, který cosi zapisoval. Světice se ptala, co sv. Jan zapisuje. Na to Pán jí odpověděl: »Já dávám všecko, cokoli dobrého vaše družina včera (byly právě dny masopustní) vykonala a v obou následujících dnech ještě vykoná, na tento list zaznamenati. A víš-li proč? Proto, abych já (jemužto Otec svěřil všecken soud) napřed každému po smrti za všeliký dobrý skutek věrně spravedlivou měrou se odměniv a mimo to přidav ještě plnou míru z ovoce svého nejspasitelnějšího umučení a smrti, jížto všecka lidská zásluha se povznáší a zušlechťuje: přivedu je všecky potom s tím listem k Otci svému, aby i on podle své všemohoucnosti a otcovské dobrotivosti štědře jim přidal natřesenou a překypující míru za všeliké dobré skutky, které v tomto pronásledování (t. j. jehož se mu o masopustě od bezbožných dostává) z lásky ke mně a v náhradu za urážky mně učiněné vykonali. Neboť já jsa největší ze všech, mnohem méně opomenu svým dobrodincům se odměniti dobrým, než král David. Ačkoli tento po celý život svůj neopomíjel dobře činiti svým dobrodincům, přece pak když blížila se jeho smrť, odevzdav synu svému Šalomounovi království, řekl jemu: »Synům Berzellaje Galaadského odplatíš se dobrým a budou jídati při stole tvém;

nebo vyšli mi v cestu, když jsem utíkal před Absolonem bratrem tvým.« Zajisté jako každý raději přijímá dobrodiní prokázané v protivenství, než ve štěstí: tak i já více sobě vážím věrných služeb, které se mi prokazují v onom čase, v němž svět nepravostmi více mně ubližuje. Zdálo se, že sv. Jan, který tam seděl a psal, péro někdy v rohu, jejž v ruce držel, namáčel a černá písmena dělal. Někdy zase namáčeje péro v nejsv. ráně, která na boku Krista Pána se mu otvírala, psal pak písmena růžobarevná, ale poličiv je dílem známkami černými, dílem zlatými. Sv. Gertruda porozuměla, že černá písmena znamenají dobré skutky, které všecky řeholní osoby konávají podle předepsaného zvyku. Písmena pak růžobarevná že znamenají skutky, které se konávají ke cti umučení Páně a ve spojení s ním, a se zvláštní horlivostí se obětují za polepšení údů sv. církve. Konečně porozuměla, že písmena růžová a mající dílem černé skvrny, dílem zlaté známky, znamenají skutky na památku umučení Páně ovšem vykonané, ale rozličným způsobem.

Kdo totiž vykonav tyto skutky, zároveň skrze ně sobě na Bohu vyžádal jistých milostí a darů, které slouží výhradně k vlastnímu prospěchu a spasení, toho skutky sv. Jan zapisoval arciť růžovou barvou, ale s černými skvrnami. Kdo však konaje skutky na památku umučení Páně, měl zároveň ten čistý úmysl, že se, pokud možná, vzdává vší vlastní výhody, odměny a milosti z nich vyplývající, a že mají pouze ku cti a slávě Boží a ku spáse celého světa směřovati, toho skutky sv. Jan zapisoval zlatými písmeny. Neboť ač napřed popsané skutky u Boha si zasluhují odplaty, přece prý tyto, poněvadž vykonané z pouhé a čiré lásky k Bohu, k jeho slávě a bez ohledu na vlastní zisk, jsou mnohem záslužnější, vznešenější a mimo to nekonečně více přispívají k věčnému spasení. Světice poznavši tento dvojí rozdíl, pozorovala dále, že jisté místo na listu je ještě prázdno. Když se ptala, co by to mělo znamenati, Pán jí odvětil: »Místo prázdné znamená, že vaše dobré skutky, které (v tom čase) konáte, nekonáváte na památku mého sv. umučení.« Na to ona: »Jak pak, ó nejmilostivější Pane, bychom to ku Tvé chvále vhodně a platně mohli vykonati?« Pán odpověděl: »Konejte všecko: posty, bdění a jiná řeholní cvičení ve spojení s mým sv. umučením. Kdykoli se budete v té které věci přemáhati a zapírati, na př. oči, uši, jazyk a p. v úzdu pojímajíce, obětujte mi to ve spojení s onou láskou, kterouž já všecky smysly své jsem na úzdě držel, když jsem byl umučen. Neboť moha jedním pohledem všechny nepřátely své zastrašiti a zničiti, moha jedním slovíčkem veškerá křivá svědectví vyvrátiti: neučinil jsem tak. Jak ovce, která se k jatkám vede, s nakloněnou hlavou a se sklopenýma očima vedli mne k soudci, před kterým však jsem neotevřel úst svých, abych aspoň jediné slovo proti tolika nepravým žalobám pronesl.« Na to Světice: »Pane, prosím, uč mne aspoň jednomu skutku, který bychom obzvláště mohly na památku Tvého umučení konati!« Odvětil pak Pán: »Pomodlíce se rozepínejte ruce a nápodobujte můj kříž a proste skrze mé umučení snažně Boha Otce za vyvýšení veškeré církve sv., a spojujte se s onou láskou, kterouž já na kříži roztáhl ruce své.« Ona na to: »Kdyby někdo to chtěl konati, bylo by mu hledati koutků v domě, protože ten způsob není ve zvyku.« Na to Pán odpověděl: »Již sama taková snaha, kterou by někdo hledal koutků, líbila by se mi a okrášlila by onen skutek, jako drahokamy náhrdelník ozdobují....«

Milý čtenáři, vyber si rozumně z těchto pokynů nějaký způsob, kterak ty máš letos s prospěchem čas masopustní ztráviti.

Usmíření urážek,

způsobených nejsvětějším Srdcím Ježíše a Marie.

Nesmírná jest Boží láska k lidem. Nesmírná jest láska Boha Otce nebeského, že svého jediného Syna neušetřil, ale za nás jej na smrť nejpotupnější vydal. Nesmírná láska bydlí v Srdci Syna člověka. Nevýslovná láska bydlí ve sladkém Srdci Panny Marie. Proto ctěmež obě tato Srdce, ctěmež ta zřídla nevýslovné lásky. Na památku a div své lásky zůstavil nám Spasitel náš nejsv. Svátosť oltářní, jíž největších pokladů nám uděliti touží. Ale tou měrou jak Bůh jest milostivý, lidé jsou zlí, zabředují do hříchův, urážejíce tak láskyplná Srdce Ježíše a Marie, zneuctívajíce Spasitele ve Svátosti oltářní. Ač se to děje po celý rok, přece zvláště v únoru, v čase nevázaného a rozpustilého masopustu, kupí se hřích na hřích. Z té příčiny věnován také masopust usmíření Srdcí Marie a Ježíše za všechny urážky jim učiněné, a dobří křesťané modlívají se v tomto měsíci, zvláště na ostatky, častěji a vřeleji, než jindy k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu ve Svátosti oltářní a milujícímu Srdci Panny Marie za odvrácení trestů pro hříchy v té době spáchané hrozících. A ty, milý příteli, nic záslužnějšího nemůžeš v tomto měsíci vykonati, leč, jak oni, před nejsv. Svátostí oltářní modliti se za své i svých bližních hříchy.

Cesta nejdůst. pana biskupa brněnského

do věčného města.

V neděli 22. ledna po 4. hod. nastoupil nejd. velepastýř diecése brněnské František Saleský cestu do Říma, chtěje sv. Otci vzdáti uctivý hold za příčinou kněžských druhotin jeho i účasten býti slavnosti blahořečení ctih. sluhy Páně, diecesána brněnského, P. Klementa Hofbauera, jehož předkové, Dvořákové jménem, bydleli druhdy v Moravských Budějovicích.

Z té příčiny vydal nejd. velepastýř zvláštní list k velebnému duchovenstvu i věřícím svojí diecése, jenž zní takto:

Rozmilí v Kristu! Když před dvěma bezmála lety sv. Otci zprávu o stavu svěřené sobě diecése brněnské osobně jsem podával a mezi jiným také podotknul, že přicházím z diecése, v jejímžto obvodu ctihodný sluha Páně P. Klement Maria Hofbauer, člen kongregace nejsvětějšího Vykupitele, se narodil: tu již mi sv. Otec netoliko radostnou zprávu sdělil, že asi po dvou letech za příležitosti kněžského jeho jubilea ctihodný onen sluha Páně za blahoslaveného bude prohlášen, ale spolu mi i téměř přikázal, abych, budeli mi možno, slavnosti této také osobně se súčastnil.

A slušno zajisté, aby přítomen byl biskup, kdy příslušníku jeho diecése, byť i jen podle místa narození a let jinošských, a tím i diecési samé dostává se cti a vyznamenání, ježto jen jediným ještě svatořečením může býti převýšeno; slušno, aby účastenství měl ve slavnosti, jaké diecése jeho ještě se nedočkala a snad ani tak brzo znovu se nedočká; aby přiúčastnil se obřadu, kterým diecési jeho nové vzchází světlo neporušené nauky a živé víry Kristovy, nový se staví vzor vroucí modlitby a neoblomné důvěry, nový se dává příklad horlivosti o spásu duší jak slovem tak i skutkem, živý obraz ctnostného a bohumilého života k následování se předkládá a nový otevírá se pramen přímluvy a orodování u trůnu

Božího. Byť totiž i ctihodný P. Klement osobní kněžskou působností svou vlasti naší nepřináležel, přece dokud jen stopa oněch míst se zachová, kde trávil dětská a jinošská léta svá, vypravovati se bude s pocitem posvátné úcty a radosti: Zde v Tasovicích ze zbožných rodičů narodil se a ctnostně odchován byl blahoslavenec P. Klement Maria Hofbauer; tam ve Znojmě přiučil se pekařskému řemeslu, kteréž mu ke splnění touhy po stavu kněžském nemálo napomáhalo; tam v Louckém klášteře jak v řemesle pekařském, tak i v jiných službách klášterských nejen dobře se osvědčil, nýbrž i latinské školy klášterní navštěvoval; tam v lese nedaleko Milfronu pomocí bratra svého poustevnu si vystavěl a životu rozjímavému se oddával; odtamtud a to nejednou těžký kříž nesa na ramenou svých do Milfronského chrámu k milostivému vypodobnění Spasitele ke sloupu přivázaného a bičovaného s kajicnou myslí putoval. — Upomínky pak takové i obraz pozdějšího života ctihodného sluhy Páně na oči a na mysl postaví a k následování mocně povzbudí.

Než jakkoli ctihodný P. K. Hofbauer do kongregace nejsv. Vykupitele přijat byv a na kněze vysvěcen, sám osobně na Moravě nepůsobil, nýbrž z počátku v Polsce a ve Švýcařích, později pak ve Vídni a okolí blahodárné činnosti své všecek se věnoval, náleží on přece milé vlasti naší i kněžskou působností svou, a to měrou ještě větší, nežli býti může působení sebe účinnější, obmezenoli na krátkou toliko dobu lidského života. Jeho však působení nebylo na tuto dobu obmezeno, nebo připraviv půdu a nakloniv mysle, aby kongregace nejsv. Vykupitele po blažené smrti jeho v našich končinách znova byla zřízena, stal se jí druhým takořka zakladatelem a žije a působí v ní i po smrti své. Této pak blahodárné působnosti jeho, Vám všem, rozmilí v Kristu, dobře povědomé, dostává se hojně i diecési brněnské, a to misiemi, renovacemi a jinými pobožnostmi, které ctihodní kněží dotčené kongregace s velikou ochotou a horlivostí mezi Vámi konají.

Slavnosť blahořečení ctih. P. Klementa Hofbauera významně položena na neděli devítník, jejížto jak epištolu tak i svaté evangelium na jeho osobu obrátiti lze. Byltˇ on zajisté z přednějších dělníků, které hospodář království nebeského najal a poslal na vinici svou, a tak on podle slov sv. Pavla běžel v závodu povolání svého, aby snad, an jiným kázal, sám nebyl zavržen, nýbrž korunu neporušitelnou obdržel. Významně také neděle tato připadá letos právě na den zasvěcený sv. Františku Sal., kterému ctihodný P. Klement jak horlivostí svou, tak i obrácením velikého počtu bloudících se podobá, a jehožto blahořečením slavnosť tato ve velechrámě sv. Petra konati se započala, by budoucně slavnosti blahořečení takořka před celým světem konány byvše, také celému světu přišly na vědomí, any dříve ve chrámích méně vynikajících se konávaly.

Poslouchaje rozkazu sv. Otce a vyhovuje arciť i touze srdce svého, hodlám tudíž neděli třetí po Zjevení Páně nastoupiti cestu do posvátného Říma, abych jednak slavnosti pro diecési brněnskou tak důležité osobně se súčastnil, jednak sv. Otci s vlastním nejponíženějším blahopřáním i zprávu podal, kterak jste Vy, rozmilí v Kristu, jubileum padesátiletého kněžství jeho oslavili a úctu, lásku a oddanosť svou k náměstku Ježíše Krista na jevo dali, jednak za diecési svou a za Vás za všechny na posvátných místech věčného města co nejvroucněji se pomodlil. Důvěřuji se pak, že i Vy za mne budete se modliti, aby mi Pán Bůh dal i šťastně dojíti cíle pouti mé a šťastně zase vrátiti se k Vám; kněžím však ukládám, aby 23. lednem počínaje až do mého návratu při každé mši sv., pokud toho rubriky připouštějí, přibírali z votivní mše svaté »Pro peregrinantibus vel iter agentibus« ty které modlitby v čísle jednotném.

Rodička Boží opatruj Vás a nejsv. Trojice žehnejž Vás. Amen.

Dáno v biskupské residenci v Brně dne 18. ledna r. 1888.

František Saleský,
biskup.

Různé zprávy a drobnosti.

Strašný konec. V obci Dvory blíže Prachatic v Čechách byla nedávno v neděli muzika. Opilá mládež ve své rozpustilosti ustanovila se na tom, zahráti si na pohřeb. Jeden z chasy, nádeník Vejvora, měl dělat mrtvého. I položili ho na lavici, tuto zdvihli a za smuteční hudby nosili semotam. Najednou pohřeb utichnul. Pěna hrnula se z úst »mrtvého« a než se ostatní vzpamatovali, byl nádeník skutečně mrtev. Srdeční mrtvice učinila konec životu jeho. Protož ať nikdo si nedělá posměch z tak vážných věcí!

Divadlo shořelo. Dne 29. prosince m. r. o jedné hodině v noci vypukl oheň v divadle v Islingtonu, předměstí Londýna, kterýžto oheň za hodinu celou budovu zničil. Na štěstí žádný z lidí nezahynul. R. 1882. dne 6. září vyhořelo totéž divadlo na tomtéž místě, a sice hned po představení. Není to trest Boží? Divadla co chvíle hoří, tu a tam i lidi zahynou. Proč se na divadlech dávají frivolní, nemravné kusy? Proč se odporučuje nevěrnosť manželská, nemravná láska, zoufalství a jiné a jiné nešlechetnosti? Tím má býti lid náš vzdělán? Proto Pán Bůh místa hříchů trestá neštěstím.

Neúmorná činnosť sv. Otce Lva XIII. Mimo jiné práce své a starosti o celou církev svatou, o věřící, o řády, o missie atd. vydal nyní slavně panující sv. Otec Lev XIII. již 20 okružních listů, plných moudrosti, v nichž pojednává o rozličných důležitých věcech. Tak na př. že katol. církev jest matkou vzdělání a civilisace, o záhubném socialismu, o úpravě studií, o křesťanském manželství, o úctě sv. apoštolů našich ss. Cyrilla a Methoda, o rozšíření sv. víry a dětství Pána Ježíše, o původu světské moci, o třetím řádu sv. Františka, o tajných společnostech zednářských, o křesťanském státu. Není divu, že na celém světě tak slavně se konala ročnice padesátiletého kněžství sv. Otce. Bůh nám ho dlouho zachovej!

Apoštolát modlitby. Na začátku ledna t. r. byl anglikánský pastor Conder a jeho paní přijati do lůna církve katolické. Bylo to divu! Pastor Conder byl z nejlepších a nejnadanějších mladších pastorů. »Duch Páně věje kam chce.« Opravdu musíme uznati, že modlitby mnohých za obrácení byly vyslyšeny. Četná jsou přistoupení ku církvi Kristově nejen v pohanských zemích, ale i u nás ve vzdělané Evropě. Tak na př. oznamuje »Hlas,« že roku minulého vrátilo se do lůna církve kat., a sice v diecési brněnské, 56 osob z rozličných vyznání protestantských a naopak odpadlo od církve kat. 20 osob. Bez konfesse stali se dva; k víře židovské odpadlo 5 osob; odpadlíků smířilo se zase s církví kat. 7 osob. Mimo to pokřtěno bylo 27 osob víry židovské, mezi nimi dvě celé rodiny. Celkem tedy přibylo 90 osob a odpadlo 27 osob. Kolik katolíků celkem odpadlo, tolik židů bylo pokřtěno. Protož modleme se dále vroucně za obrácení nevěrců, pohanův a bludařů, za sjednocení rozkolníků s církví římsko-katolickou.

Oprava ke článku o sv. Hostýně č. 1. str. 21.: »Chrám na sv. Hostýně byl dne 14. února 1787. odsvěcen — právě v úmrtní den sv. apoštola Cyrilla.«

Zprávy z misií katolických.

Čína. Apošt. vikářství v Mandšurej. Eugen Litou ze společnosti pařížské pro misie mezi pohany, podává nám zajímavé zprávy o čínské škole, které tuto sdělujeme se čtenáři svými.

Představte si dlouhou síň, obrácenou k jihu, aby co nejvíce tepla se ulovilo. Okolo jest zeď vystavěna s otvory, které zastávají místo kamen, neboť se v nich topívá, a zvláště na sever chrání stavení před zimou. Pro každého chovance jest učiněno oddělení z desek, kdež má svou

postel. Jižní část jest určena ke studium. Jsou tam postaveny nízké stoly; okolo každého stolku sedí čtyři chovanci, kteří ze vší síly své úlohy čínské odříkávají. Křičí při studium, neboť tím chtějí odpomoci obtížím čínské řeči. Učí se jen čínské a latinské řeči. Co do vloh, těch Číňanům neschází, ano mnozí jsou velmi nadaní.

Pán Bůh milý nás napřed zkoušel, aby nám později hojně požehnal. Ústav náš vychovací se střítil, při čemž tři chovanci byli poraněni a jeden zabit. Tento jest jistě v nebi a přimlouvá se za nás. Neštěstí to na mnohé z našich dítek dobře působilo, aspoň se polepšily a nyní vládne u nás dobrý duch; chovanci milují Pána Boha z celého srdce svého a slouží jemu věrně. Nedávno přišel ke mně jeden a pravil: »Otče, chci pokání činit.« »Jaké pak pokání?« táži se ho. »Chci se postit a prosím o dovolení, abych zítra mohl začíti. Pravil jsem mu, že nejlepší pokání záleží v tom, aby svědomitě vykonával každodenně povinnosti své. Milosť Boží ani pohanům neschází. Opět nedávno navštívil nás jistý pán, jenž 30 mil od nás jest domovem. Přijel na koni. »Konečně,« pravil přijda k nám, »konečně jsem vás nalezl. Před dvěma měsíci navštívil jsem v našich horách kostel. Najednou, byl jsem samoten, slyším hlas jako s nebe volající: »Buď křesťanem! Buď křesťanem!« Ani jsem nevěděl, co jest křesťan, nikdy jsem o tom náboženství neslyšel. Vrátil jsem se domů, příbuzní moji také ničeho nevěděli a v celé osadě nebylo nikoho, kdo by mi to mohl vysvětliti. Než mně ustavičně zněla ta slova v uších. I vydal jsem se na cestu, abych to náboženství mně neznámé vyhledal. Konečně nemohl jsem odolati vnitřnímu hlasu svědomí. I vsedl jsem na kůň, projel kus cesty, aniž bych byl o náboženství co zvěděl. Osm dní jsem bloudil, až konečně jsem přišel k vám.«

Pohan ten byl tedy vyučen, vzal knihy s sebou a slíbil, že zase brzo přijede. I táži se: »Není to potvrzení slov sv. Tomáše, že milý Pán Bůh by raději anděla s nebe poslal?«

Přední Indie. Biskupství Tričinopoli. Nejdůst. pan biskup Canoz T. J., jenž spravoval misii Madura (nyní náleží k biskupství) 42 let, podává nám tento celkový obraz.

»Díky božskému Mistru, jenž pracím dělníků na vinici své požehnává, za to, že misionáři vidí, kterak stádo věřících co rok se zmáhá. Jmenovitě na jihu, ve krajině Tuticorin, kterou sv. František Xavierský potem svým zúrodnil, jsou četná obrácení. Na severu se tak dobře nedaří: nicméně počítáme jedině v městě Tričinopoli 15.000 katolíků. Jest zajisté potěšením, mámeli četnou osadu, ale přece to není mnoho; neboť proti katolíkům jest ještě 60.000 pohanů a 30.000 mohamedánů bydlících v městě. Tričinopoli jest hlavní hradbou indického pohanství. Veliká skála vévodí nad městem; vrchol její zdobí několik pohanských kostelů, jakoby ďábel chtěl tak hlásati, že on jest pánem města. Největší vliv mají brahminové, jejichž obrácení by zasadilo peklu smrtelnou ránu. Brahminů jest mnoho a z nich bývají kněží model. Abychom tím výdatněji na obrácení jejich pracovati mohli, postavili jsme v Tričinopoli naši kolej. Doufáme, že přece něco způsobíme. Jelikož mladí brahminové po důstojnostech a výnosných úřadech baží, proto jsou velmi učenlivi. Již máme mezi chovanci asi 500 mladých brahminů. Znenáhla zmizí předsudky jejich proti našemu náboženství: mimo to skrze ně máme jakési spojení s jejich rodiči, kteří dříve mysleli, že rozpravou s knězem se poskvrní. Přímo ovšem nemůžeme na obrácení jejich naléhati; ale připravujeme cestu, upozorňujíce je při čtení spisovatelů na pravdu a krásu

křesťanství a odpovídajíce jim na dotazy jejich o významu kříže, Božského Srdce Páně, obrazu Matky Boží atd. Mnohý brahmin vyslovil již přání, že by aspoň před smrtí svou přijal křest svatý.

Kolej naše je velmi potřebná pro naši misii. V celé Indii hrnou se domorodci do škol, protože tak nachází cestu k úřadům. Brahminové, kteří dokončili svá studia, nevěří již na směšné učení pohanstva a hledají jiného náboženství, které s rozumem jejich lépe se snáší. Jestli se tak dařiti bude, kdož ví, jak Indie se jednou změní! Jest velmi nutno, aby katolická církev horlivě vyučovala, aby učení nebylo ponecháno protestantským školám. Ostatně bychom nebyli mohli vystavěti naši kolej, kdybychom z Evropy nebyli dostali hojné podpory. I vláda zdejší, která jinak misie nepodporuje, podporuje aspoň vyučování. Z tohoto vidno, nač se dávají peníze sbírané jako oběti na misie. Jsou to kapitály, které ponesou úroky na věčnosti.

Střední Afrika. Apost. vikářství na jezeře Nyanza. Ze St. Maria Rubaga v Ugandě sděluje P. Deniot kardinálu Lovigeriemu ze dne 15. března 1887. následující o nových mučenících.

»Po nějakou dobu měla trpce zkoušená misie v Ugandě aspoň trochu pokoje, až najednou opět nastala bouře. Nový mučeník přidružil se ke slavnému zástupu prvomučeníků. Že jich nebylo více ještě, za to díky buďtež patrné ochraně Boží. Od posledního pronásledování obrátil král mstu svou zvláště proti čtyřem křesťanům, kteří nejvíce vlivem svým nad jiné vynikali. Jelikož se králi nepodařilo je zajati, zdálo se, že po několika měsících na všecko zapomněl. Zatím utvořena tělesná stráž pod velením křesťanských pážat. Opět a opět vyzval Muanga zmíněné křesťany, aby vstoupili do této stráže tělesné. Ti však necítili se jistými a žili na dále skrytě. Ku konci ledna povolil jeden naléhání královu a dostavil se do hlavního města. Jmenoval se Jan Maria. Král přijal jej zdánlivě s velikou přívětivostí, poslal jej ku svému ministru, který mu měl vykázati sad bananů. Poprvé dostal rozkaz, aby se vrátil se svými soudruhy. Jan již počal nedůvěřovati; ale tentokrát si toho rozkazu ještě mnoho nevšímal. Druhého dne představil se znovu ministru, ale tentokráte již se nevrátil. Muanga netroufal si mladého muže veřejně zajati; musili jeho věrní potajmu tak učinit. Od té doby nikdo onoho křesťana neviděl; proletuje pověsť, že mladíka za živa hodili do bahna a tam jej zasypali. Více jsme dosud se nedověděli. Budeme hledět více vypátrati, abychom zvěděli docela mučenickou smrť jeho.

Jan Maria byl naším nejlepším křesťanem. Přes svou mladosť byl přece neobyčejně vážný, byl vždy hotov jiným dobře raditi anebo ku pomoci přispěti. Měl znamenitou paměť a znal celý katechismus, který jsme pro nově obrácené sestavili, nazpaměť. Smrť jej nepřekvapila; neboť představiv se ministru musil na všecko připraven býti. Tři ostatní až dosud zůstali skryti. V Ugandě není nic lehčího než se schovati. Ač jest v zemi této dosti loupežníků, není tu přece žádné policie, tak že nejnebezpečnější lidé za dne až k samé residenci přijiti mohou beze strachu. Ve vzdálenějších krajích jest ještě snadnější ukrýti se.

Ještě něco o krásné smrti P. Girauda. misionáře v Ugandě. 14. dubna plavil se tento horlivý kněz v lodičce okolo ostrůvku Djuma na pobřeží Moeri. Najednou popadl hroch loďku a roztříštil ji, tak že misionář se sirotkem a čtyřmi veslaři utonuli. Veslaři se zachránili; i P. Giraud mohl se zachrániti; než zvolil raději hrdinskou smrť, aby zachoval duši chlapečka, jenž nebyl ještě pokřtěn. Křečovitě držel se chlapec kněze, tak že tento

nemohl sebou hnouti. Sebrav všecky síly, osvobodil pravou ruku svou, aby jen mohl dlaní nabrat vody, vylít ji na hlavu dítěte a říci předepsaná slova křestu. Na to utonuli oba ve vlnách. Ó jistě, že duše obou stály zároveň před trůnem Božím; jedna v neposkvrněném rouchu nevinnosti, druhá jako duše mučeníka heroické lásky.

Jižní Afrika. Misie na Spodním Zambezi. P. Štěpán Zimerman T. J. zvěstuje následující o požehnané činnosti, jakou za velikého strádání ke cti Boží rozvinul.

»Protože jsme pro naši misii v Boroma mnohé dostali almužny z Evropy, podávám tuto příznivcům svým aspoň krátkou zprávu. Rád bych vyprávěl o četných obráceních a velkolepých událostech, ale tentokráte nemožno. Jsme v Africe, v zemi a mezi lidem, kde těžko ku předu kráčeti, kde každý krok námahu a pot vyžaduje, jmenovitě na vinici Páně. Přes to všecko docílili jsme přece ovoce. Naše misie, dříve slaměná bouda, nyní se již zvětšila. Koupili jsme několik černých hochů a založili školu, kde se učí čísti, psáti a pravdám sv. náboženství v mateřské řeči. Protože jsme tu krátkou dobu, tedy černoši, synové lesů, nemají ještě smyslu pro vychování a posýlání dítek do školy. Musíme si žáky sami hledati a nejvíce nám prospívá dosud panující neblahé překupování otroků. Často nám přinesou malé černochy na prodej. Cena takového černocha jest nepatrná. Jeden hoch stojí jeden nebo dva kusy slabého bavlněného plátna, v ceně 6 až 12 marek. Dosud jsme koupili 23 malých černochů, abychom je pro Boha vychovali. Jaké to štěstí pro ubohé, že vysvobozeni jsou z ošklivého otroctví! Ubožáci jsou někdy jen kosť a kůže a bývají mnoho biti a ještě mohou býti rádi, že jich nechá pán na živu. Rádi bychom jich hodně mnoho vysvobodili, ale vychování jejich stojí mnoho. A před 2 léty byl tu hrozný hlad v Boroma, který usmrtil tisíce černochů, a mnoho jich uteklo pryč. Suchem a horkem všecko je vypáleno. I les nepodává černochům žádného pokrmu v čas sucha.

Malá naše četa tvoří základ koleje v Zambezi. Ač stářím jsou rozdílní, stejně je přece vychováváme. Ráno o 5. hodině vstávají a ranní modlitbu společně v kapli vykonávají. Oblečeni jsou hned; celý oblek jest jen kus plátna okolo beder a jen v neděli a ve svátek mají kabátky z modrého plátna a tři nosí již nohavice. Po modlitbě jest mše sv., všickni jsou přítomni a modlí se sv. růženec v kaferské řeči. Po mši svaté mají malé zaměstnání, zametají dvůr, školu a zpívají si při tom vesele kaferský a ustavičně stejnou melodii. Snídaní nepotřebují, jelikož černoši jednou nebo dvakrát za den jí. O 8. hod. počíná vyučování; všickni žáci sedí na zemi a nejsouli spánkem přemoženi dávají dosti pozor jak při katechismu tak při čtení a psaní. Malí se lépe učí než dospělí. Černoši nejlépe se učí 10—13 let, ale pak již to nejde. Dospělí jsou rádi, že se nejpotřebnějším věcem naučí. A brzo také zapomínají, čemu se byli naučili. Nejlépe působí společné vykonávání pobožnosti jak v kapli tak doma. Po škole mají volno. Jedni dělají praky a šípy, jiní střílí na ptáky; malí honí kobylky a jí je. Jakmile chytnou kobylku, hned běží k ohni a upekou ji a pojídají jako cukrovinky. O 12. hod. jest oběd, který si připravují černoši sami. Do vařící vody nasypou snědé mouky a míchají pilně a pak jí sedíce na zemi bez lžíce a nože a vidličky. Takových věcí nepotřebují, mají k tomu prsty, ty jim postačí. Po obědě jest do 2 hodin volno a pak začne škola. O 6. hodině dostanou večeři jako oběd, pak společně se pomodlí v kapli a jdou spat. Spí na zemi okolo ohně, který sami udržují do rána. Místo peřiny mají pod

hlavou podklad ze třtiny, což by nás Evropany hodně tlačilo. Doufáme s milostí Boží, že z nich vychováme hodné křesťany.

Na bílou sobotu pokřtil jsem 18 malých černochů, kteří byli ve sv. náboženství dobře vycvičeni a 9 z nich přistoupilo již také ke stolu Páně. Byl to první slavný křest v Boroma. Doufám, že radosť a horlivosť, s jakou sv. svátosti přijaty byly, ponese utěšené ovoce. U jiných národů může i mezi dospělými působit na jejich obrácení, ale tu v Africe jsme nejvíce odkázáni jen na malé dítky, z nichž potom až druhé nebo třetí pokolení pravdy sv. náboženství poněkud pochopí a dle předpisů jeho živi budou. Tisícleté obyčeje, mravy a zvyky nelze v krátké době odstranit najednou, zvláště u národu duševně málo vyvinutého. Dospělí černoši znají jen jíst, pít a lenošit a nestarají se pranic o náboženství. Drží se zuby nehty svých pohanských obyčejů, pověr a jsou všickni nešťastni, nemohouli je vykonávat. Nedávno umřelo našemu pokřtěnému kuchaři (černochu) dítko, také již pokřtěné. U večer přišel a prosil mne, jestli smí dítěti po způsobu Kaffrů střílet a je střežit. Vymlouval jsem mu to, ale marně. Pravil, nesmíli dítěti svému střílet, že nedá žádné dítě již pokřtíti. Co by prý řekli jeho příbuzní, přátelé a známí! Rovněž věří černoši, že nedáli se zemřelému pokrmu a pombe (kafferské pivo) jako oběť na hrob, že »muzimu« duše zemřelého jest nespokojena a nepokojna.«

Západní Afrika. Gabun. P. Joachim Buléon, misionář z kongregace Ducha svatého píše z Fernan-Vaz o založení nové misie následovně: Od března 1887. jsem s P. Bichetem a br. Gustavem v tomto skrytém koutě Afriky, abych tu novou misii sv. Anny založil. Několik bambusových chaloupek, čistý dvůr, na němž se asi 30 dětí prohání, malinká basilika, asi 25 m. dlouhá, z bambusových kmenů postavená, v níž jest socha sv. Anny, to všecko tvoří malou, denně rostoucí osadu, odkudž možno celé krásné okolí přehlédnouti. N'komi-jezero sdělilo jméno své pobřežním obyvatelům. Jezero toto rozkládá se do nepřehledné dálky, brzo svítí jako zrcadlo v paprscích slunce, hned zase je zasmušilé a bouřlivo a prorýváno ustavičně loďkami. Jsou to loďky rybářské, loďky náčelníků, kteří plovou na ostrov Evengé ku společné poradě o záležitostech kmenových; pak lodě obchodníků přicházejících od řeky Remboë z nitra, navštěvujících rozličné osady na pobřeží, aby slonovou kosť a jiné zboží odprodali. Pověsť o nás misionářích roznesla se po celé krajině. Odevšad přicházeli náčelníci s houfy svých poddaných obojího pohlaví k »bílé bradě,« aby jej pozdravili. »Misionáři,« pravil Re Ntyolo Ašimbo, velký soudce, »vy jste přišli do země N'komi a já jsem přišel k vám, abych vám ve jménu svých dětí řekl: Zůstaňte vždycky na místě tomto. Já sám nemám hlavy, a žádný N'komi nemá hlavy. Běloši tu cestovali; vzali nám ovoce naší práce a nezanechali nám ničeho než několik láhví kořalky a několik hader. Pravilo se nám, že naše výrobky prodají jiným bělochům za cenu velikou v zemi Evropě. Tito běloši odtáhnou pryč, ukončí obchod, a my zůstáváme vždy bez hlavy. Vy, misionáři, jste přišli, abyste mezi námi bydleli, jako v mateřském domě; zůstanete vždy u nás. My starci, kteří jsme počali píti smrť, my zůstaneme jako otcové naši. Ale naše děti vám budou povděčny, až budou dospělými, že mají hlavu; budou mluviti jako běloši; budou věci viděti, kterých jsme my nikdy neviděli, budou vás milovati jako své otce. Misionáři, zůstaňte u nás!« Po těchto slovech vstali starci všickni a pravili, potřásajíce nám rukou: »Jeno, jeno! Vy jste otcové N'komi!« Vskutku od té doby nám prokázali všecku česť

a všeliké dobrodiní. Každou neděli jest návštěva služeb Božích hojná a při katechismu jeví dobrý důvtip. Kéž by sv. Anna naše práce žehnala!«

Severní Amerika. Ottava. Z listu provinciala oblátů neposkvrněného Početí, dovídáme se následujícího. »Zatím, co se vší nádherou konáte slavnosť nanebevzetí Panny Marie, nalézám se několik dnů v Mani-Vaki, v zemi marianské (Mani = Marie, Vaki = země). Země tato nalezá se při stoku dvou řek Gatineau a poušťské, kteréž vtékají do Ottavy velké řeky vedlejší, tekoucí do Lorenzo. V Mani-Vaki jest malý, nejbl. Panně Marii zasvěcený kosteliček, v němž konají obláti služby. Kosteliček stojí na návrší, s něhož lze daleko patřiti na lesy a háje. Není tomu dávno, co v této krajině probíhali divoši; nyní počet jejich jest ztenčen. Setkání jejich s bělochy bylo pro ně osudným. Několik kolonistů se tu usadilo; lesy káceny, půda zorána a nyní zrají zlatá osení na slunci palčivém a velká stáda dobytka prohání se prériemi. Než před pluhem kráčel napřed kříž: misionáři to byli, kteří dali příkadl ku vzdělávání půdy; jednou rukou zasévali símě do srdcí a druhou rukou do země. Nyní jsou obyvatelé Mani-Vaki většinou katolíci. Francouzští Kanadové, Irčané, praví Indiáné tvoří spolu jednu náboženskou rodinu a kdyby v neděli a ve svátek našim farním službám Božím mohli přítomni býti, pak by dle řady zpívali písně francouzské, anglické, indiánské a ve všech těchto řečích by slyšeli slovo Boží hlásati. Nanebevzetí Panny Marie jest hlavním svátkem Indiánův a pro celou krajinu. Obyčejně se na tento svátek osm dnů připravují. Přicházejí ze všech stran, rozbíjí stany své na břehu řeky, na prérii, na svahu návrší a jdou v zástupech do kostela, jakmile zazní zvon na služby Boží. Společné sv. přijímání a slavný průvod jsou korunou slavnosti této. U vítězoslávě nese se nejsv. Svátosť ulicemi, lesem a polem. Oltáře jsou po cestě semotam postaveny; ratolesti zelené kryjí oltáře, pestré prapory v povětří vlají; rány z pušek se rozléhají daleko v lese.«

„Kat. misie.“

Milodary Božského Srdce Páně.

Prosba na apoštolát modlitby. Za brzkou pomoc proti strašné bídě a k víře nepodobné nouzi veliké. Mohu se na hlavu stavěti, přece bídu svou přemoci nemohu. Pomoc odnikud nepřichází! Nyní jdu k Tomu, u něhož jest pomoc jistá. Prosím za společnou modlitbu.

Z Hané. Stížena jsouc velkou nehodou, předsevzala jsem si, že se budu modliti litanii k B. S. P. po devět dní; vyslyšenali budu, že to oznámím ve »Škole B. S. P.« Byvši opravdu vyslyšena plním tuto povinnosť svou a díky vzdávám nejsv. Srdci Páně za dobrodiní mně prokázané. *S. M.*

Od sv. Hory. Plním tuto svůj slib a vzdávám nejvřelejší díky nejsv. Srdci Ježíšovu a nejblah. Panně Marii za veškeré milosti, zvláště pak za šťastně podniknutou pouť krásnou na sv. Horu. *B. K.*

Z Luhačovic. Po 5 let trápena jsem byla úzkostí a sklíčeností duše a následkem toho i mé zdraví značně trpělo. V červnu konala jsem 9denní pobožnosť k Božskému Srdci Pána Ježíše a k nejsv. Srdci P. M. se slibem, že, budu-li zbavena oné úzkosti, uveřejním to ve »Škole B. S. P.« k větší cti a chvále těch nejsv. Srdcí. A od té doby cítím se spokojenou,

úzkosť přestala a i zdraví se zlepšilo. S radostí tedy a s díkem vroucím plním slib svůj a děkuji Božskému Srdci P. a nejsv. Srdci P. M. za laskavé vyslyšení. Rovněž děkuji těm nejsv. Srdcím, že po vykonání 9denní pobožnosti dostala jsem stálou práci. Chváleno budiž vždy nejsv. Srdce Ježíše a neposkvrněné Srdce Marie Panny! *M. K.*

Z Dolní Cerekve. J. M. stižen byl před rokem dlouhou a nebezpečnou chorobou. Ve své nemoci pojal pevný úmysl, že budeli uzdraven, s celou horlivostí přičiní se o povznesení a rozšíření úcty a lásky k nejsv. Srdci Páně. — Uzdravil se a úmyslu svému dostál. Věnoval našemu kostelu krásná 2 antipendia s vyšívanými Srdci P. J. a P. M., krásný ornát, jehož užívá se o slavnostech P. Marie, dvě sochy: Bolestné Mateře Boží a Miláčka Páně na oltář Pána Krista ze závodu p. Krejčíkova v Praze a má ještě další plány v tomto směru. — Také členové bratrstva nejsv. Srdce Páně, jichž hlavně jeho přičiněním čítá se u nás mnoho přes třicet, konají měsíční svoje pobožnosti s velikým duchovním prospěchem celé farní osady. Vzdává tudíž veřejně tisíceré díky nejsv. Srdci P. i za těžkou zkoušku, jež v těchto dnech zase jemu uložena byla.

Od Třebíče. Slibem jsa zavázán, nejvroucnější díky veřejně vzdávám, že jsem ve své nemoci na vzývání nejsv. Srdce Páně a Panny Marie Lúrdské bolestí mnohých buď zbaven byl, buď došel v nich polehčení. *F. K. v T.*

Z Těšnovic. Roku 1882. navštívil mne Pán Bůh nemocí — bledničkou. I počala jsem lékařské pomoci vyhledávati, ale nadarmo. Léky mně nepomáhaly; trápila jsem se tak po čtyři léta, už se domýšlejíc, že nejlépe se do vůle Boží odevzdati a umříti. Jednoho dne, když jsem před obrazem Panny Marie v úzkostech stála, napadla mně myšlénka, bych se odporučila její ochraně a též Božskému Srdci P. se odevzdala. Důvěra moje rostla; vždyť Matka P. nikoho neopustila, kdo se k ní utíkal. Snad se její přímluvou pozdravím. Neváhala jsem, k ní útočiště své bráti. Sepjala jsem ruce a opakovala jsem třikráte: »O Maria, spomož mně!“ a sdělala jsem prsteny s prstu, slibujíc, že nikdy podobné okrasy nositi a nádherně se odívati nebudu. Prosba má byla vyslyšena; neboť jsem se bez další lékařské pomoci uzdravila. Když se mi však dobře vedlo, zapomněla jsem na svůj slib, že to ve »Škole B. S. P.« oznámím, jak mně milostivě Matka Páně pomohla. Až po roce, když jsem byla od jistých lidí velice pronásledována, vzpomněla jsem si, že

jsem dlužnicí Panny Marie a Božského Srdce Páně. Pročež nyní vzdávám nejvřelejší díky Panně Marii a nejsladšímu Srdci Páně za jejich pomoc, a odporoučím všem, aby k Matce Boží s důvěrností se utíkali a k ní nábožně vzdychali: »O Maria, budiž má útěcha a pomoc nyní i v hodině smrti mé!« *J. C. K.*

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Italie. Velikolepě se vydařila slavnosť padesátiletého jubilea sv. Otce. Jubilejní slavnosti súčastnilo se celkem 60.000 osob, ježto pozdravily jubilára nadšeně dle způsobu vlašského. Když totiž sv. Otec na nosítkách byl donesen do vnitř chrámu, zazněly hřímavé hlasy: »Ať žije, ať žije papež!« a když se vracel do Vatikánu, opakovaly se bouřlivé ovace a volání slávy v kostele. Takového holdování a takové slavnosti Řím ode dnů sněmu vatikánského neviděl, i musí i naše doba uznávati význam a důležitosť papežské moci od Krista Pána ustanovené jakožto základu celé církve. Sv. Otci doporučený od katolíků celého světa pro zlatou mši sv. obětní dar páčí se na dva miliony lir. Významno je, že sv. Otec vcházeje do basiliky sv.-petérské nesl na hlavě tiaru, již mu daroval císař německý a odcházeje nesl mitru francouzskou, dar to města Paříže. Mši sloužil oděn jsa v mešní roucho vyšívané od paní římských, a když po mši sv. udělil požehnání celému světu, měl na sobě roucho, jež vyšívala císařovna rakouská. — Dne 6. ledna zahájil sv. Otec výstavu vatikánskou darů mu k jubileu zaslaných. Jelikož však do té doby jen částečně byly uspořádány a směstnány jubilejní dary, jest přístup obecenstvu teprve od 20. ledna volný. — Druhá poutnická výprava z Uher skládala se hlavně z učitelů. Při slyšení této pravil sv. Otec, že nikdy neopomenul poukázati ku katol. vychování mládeže, na němž závisí budoucnosť církve. Uherští a italští učitelé odbývali v Římě společnou konferenci, které se súčastnilo mnoho církevních knížat. Hlavním předmětem byla nutnosť katolického vychování dítek. — Vlašský král vydal na radu svých ministrů dekret, jímž se starosta města Říma, vévoda z Torlonie, zbavuje úřadu svého, a sice proto, že vévoda navštívil generalního vikáře sv. Otce, kterýž mu opětoval návštěvu v jeho soukromém bytě. Důkazem protipapežského smýšlení ministerstva vlašského jest také návrh trestního zákona, jenž dle všeho zvláště proti katolíkům jest namířen. Zákon ten od časopisu římského nazván byl nejpovážlivějším a nejohavnějším útokem, jenž od 20. září r. 1870. na právech církve a papežství spáchán byl. —

Vatikán rozešle evropským katolickým mocnostem oběžník, v němž bude žádati, aby zákon o zárukách papeži měl ráz mezinárodní.

V Rakousku jeví se čím dále čilejší ruch pro školu náboženskou. Tak na př. na štýrském sněmu rozpředlo se velmi zajímavé rokování o škole. Stěžováno si na rostoucí spustlosť školní mládeže. Posl. Kaltenegger pravil, že učitelé sami naznali obecně, jak hrozně mládež spustla. Ohražuje se však proti tomu, jakoby všecku vinu přičítal škole. Společenské poměry jsou také spoluvinny. Kdo však utvořil tyto poměry společenské? V letech šedesátých a sedmdesátých vypudili všude ze školy Boha a náboženství! Hrabě Lichtenstein prohlásil, že strana jeho podá co nejdříve v radě říšské

návrh v ten smysl. Také na dolnorakouském sněmu při rokování o národním školství došlo k ostré debatě, v níž mluveno bylo o potřebě školy náboženské. Též i sněm hornorakouský vyjádřil se vzdor křiku poslanců liberálních v ten smysl, že má býti zařízena zase škola křesťanská.

Německo. Sv. Otec vydal okružník k biskupům bavorským. Napomíná v něm biskupy, aby odvraceli věřící od tajných společností, odporučuje katolíkům sjednocenosť a rozhodné hájení práv církve a víry. Ovšem že okružník tento nemilý dojem činil na přátely ministra Lutze. Neboť ještě před nedávnem prohlásili, že sv. Otec jest úplně spokojen s poměry a stavem církve v Bavorsku, a teď slyší opak toho.

V měsíci únoru modleme se za svěcení neděle.

Již na počátku světa ustanovil Bůh den odpočinutí a posvětil ho. »Bůh dokonal dne sedmého dílo své a odpočinul ode všeho díla. I požehnal dni sedmému a posvětil ho.« (Mojž. 2. 2.) Lidé však klesali vždy hlouběji do hříchů, nesvětili dne sedmého, tak že Bůh co nejpřísněji skrze Mojžíše zkažený lid ku svěcení dne svátečního povzbuditi přinucen byl. Proto za hromobití a blesku přikázal mezi jiným i toto: »Pomni, abys den sobotní světil!« V novém Zákoně světíme neděli, na památku svého vykoupení, nového stvoření našeho. Proto praví římský katechismus: Zalíbilo se církvi sv. služby Boží a svěcení dne sobotního na neděli přeložiti;» neboť jako svět na ten den nejdříve světlem byl ozářen, tak přenesen byl život náš z mrtvých vstáním Vykupitele z temnosti na světlo, proto nazývají ho sv. apoštolové dnem Páně dle žalmisty řkoucího: »Toto jest den, jejž učinil Pán, radujme se a veselme se v něm.« — Ku svěcení neděle zavazuje nás i rozum, jenž učí nás zřejmě, že nejen o tělo, nýbrž i o duši svou, a to ještě více, starati se máme. Pán Bůh nám uděluje nesčíslná dobrodiní, a většina lidu jest prací a světskými záležitostmi a starostmi tak obtížena, že po celý týden sotva na Pána Boha si vzpomene, nerku, aby Bohu díky a povinnou úctu vzdávali. Ano, mnozí ziskuchtiví lidé nepřáli by ani sobě, ani svým pracovníkům snad po celý rok oddechu, kdyby sám Bůh nebyl si vyhradil jeden den v témdni, kdyby jej nebyl posvětil a k odpočinku ustanovil. Proto již ve starém Zákoně přikazuje Hospodin: »Šest dní budeš pracovati a dělati všecka díla svá. Sedmého pak dne sobota Hospodina Boha tvého jest. Nebudeš dělati žádného díla v něm ty, i syn tvůj, i dcera tvá, služebník tvůj, i děvka tvá, hovado tvé, i příchozí, kterýž jest ve branách tvých.« (2. Mojž. 20. 9. 10.) Zdravý rozum musí uznati svěcení neděle i dne svátečního za svatou povinnosť; či »co spomůže člověku, kdyby celý svět získal, ale na své duši škodu trpěl?« Či není to rozumné, aspoň jeden den v témdni věnovati odpočinku a blahu duše své, když se celých šest dní obětuje pro tělo?

Ó jak mnoho zapomíná se na toto přikázaní Boží! Jak ve městech, tak na venkově odbývají se trhy, obchody, práce v dílnách řemeslnických. A co mám říci i o veřejných pracích při stavbách domů, železnic, mostův atd.? Co mám říci o práci v továrnách? Mají míti pak požehnání Boží, když nedávají Bohu, co Božího jest? Ó blahoví lidé, neznají přísloví: »Co bereš Bohu, ďábel vezme opět!« Anebo: »Co získáš v neděli, to ztratíš v pondělí!« Den Páně zneuctívá se velmi mnoho hříchy a rozpustilostmi, kterých se lidé obzvláště v neděli a ve svátek dopouštějí. »Každý, kdo činí hřích, jest služebník hříchu.« (Jan 8. 34.) Mnozí se domnívají, že neděle a svátky jsou k tomu ustanoveny, aby byli veseli,

a za týdní práci aby si náhradu učinili. Či kdy řádí největší různice, rvačky, necudnosti, jak v neděli a ve svátky? Kdy jsou hospody a krčmy přeplněny více, než v neděli a ve svátky, a to v čas služeb Božích?! Ó Bože, tak daleko to došlo, že den, který jsi ke cti a chvále Své ustanovil, ku Tvé potupě se obětuje! Den, kterýž jsi ustanovil k posvěcení lidu, slouží ku hříchům mnohých. Jest sice i zákon vydán o klidu nedělním, ale kdo ho šetří nejen dle litery, ale i dle ducha?

Všichni téměř zapomínají na tresty Boží, určené pro přestupníky tohoto přikázaní! »Nebudeteli světiti svátků, navštívím vás rychle chudobou... Nadarmo budete síti semeno... dám vám nebe s vrchu jako železo a zemi měděnou, nevydá země úrody, ani stromové nevydají ovoce. Vedra spálí pole vaše a krupobití zničí úrody vaše. Mor, hlad a nemoce hubiti budou vás. Požár ztráví domy vaše a všecko, co jste nashromáždili v nich.«

Protož na Vás jest, všickni údové apoštolátu modlitby, abyste na Božském Srdci Páně vyprosili obrácení všech, kteří den Páně znesvěcují. Modlete se, aby všichni nedbalci v neděli a ve svátky službám Božím nábožně obcovali jak ráno, tak odpoledne, aby při oběti mše sv. Pánu Bohu se klaněli, jemu děkovali, jeho prosili; aby slovo Boží pilně poslouchali, ony pravdy, které Duch Boží ústy kazatelů věřícím oznamuje, aby dobré símě neslo hojný užitek. »Kdo z Boha jest, slovo Boží slyší... Blahoslavení, kteří slyší slovo Boží a ostříhají ho.«

Modlete se, aby sv. svátosti hojně a hodně přijímány byly. Jak ozdobují lidé těla svá šatem lepším, nechať ozdobí také duši svou rouchem ctnosti. Modlete se, aby lidé, kteří rádi čtou, zvláště v neděli, a chápají se špatných knih, dobré knihy vyhledávali, a tak den Páně nábožným čtením světili. »Modlímeli se, mluvíme s Bohem, čtemeli v nábožných knihách, mluví opět Bůh s námi.« Modlete se, aby vlažní konali též dobré skutky milosrdenství, k čemuž povzbuzuje příklad Pána Ježíše, jenž zvláště v sobotní dny nemocné uzdravoval. Jak mnozí svatí a světice Boží za největší potěšení sobě pokládali, když nemocné navštěvovali, je těšili, obsluhovali a jiné dobré skutky prokazovali!

Dobře pochopil sv. Otec Lev XIII. poměry nynější doby, když pravil: »Ku zachování nešťastného lidu jest potřebí apoštolů. Více než jindy jest potřebí apoštolské modlitby, aby vyprosila apoštolských milostí. Kéž byste rozhojnili horlivosť vaši!«

Modlitba.

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všecky modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji na ten úmysl, aby všichni křesťané světili den Páně. Odvrať, ó Ježíši, od nás všecko, co by překáželo v plnění přikázaní Tvého a vylej na nás požehnání Své. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (300 dní odpustky. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

SVětLo, jež jest KrIstus, osVěCuj kažDého ČLoVěka na toMto sVětě praVou Věrou: ať uzřÍ sLáVu BožÍ!

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Ročník XXII. (1888.) **Škola Božského Srdce Páně.** Číslo 3. (Březen.)

Pravidla života.

Běž, duše, Ježíš volá, leť —
on touží po tvém objetí, —
ó nevláhej jen k němu spěť,
u něho dobře bude ti!

Jak krůpěj krve horoucí
na Srdci jeho spočívej;
ať tresce, laská, ty vždy rci:
„Znič vše, jen lásku zachovej!“

Jinamli někdy nachýlí
též srdce svého božský skvost,
pak miluj víc, vše rozptýlí
jen mocné lásky kouzelnosť.

On dobře ví, čím tobě jest,
čím ty's mu, duše tesklivá,
on moudře dá buď kříž ti nést,
neb v klidu vzplá mu milosť tvá.

Tak vzdej se mu vždy laskava,
on Pán tvůj, jemu poručiť!
On choť tvůj, tvá jest oslava,
ty nevěsta, jíž srdcem býť!

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Část další.)

6. Strnulosť a zdánlivá smrť. Ó drazí čtenářové, toť pro člověka hrozné, děsné pomyšlení, býti jako zdánlivě mrtev pohřbenu a pak ve hrobě přijíti k sebevědomí a k poznání, že za živa jest pohřben! Ó Bůh nás toho uchovej! — Avšak nestává se tak velmi často, každodenně, ba i vícekráte za den? Ó hrůza jen na to pomysliti! A není tomu tak? Hle, nesčíslní lidé žijí pohodlně a příjemně, mají se dobře a pranic se nestarají ani o Boha, ani o duši, ani o věčnosť. A jak žijí, tak i umírají, tak je pochovají, a teprve se probudí ve věčném hrobě, v ohni, mezi ďábly — v pekle horoucím! Ó to probuzení a vědomí, za živa a na věky býti pohřbenu jak onen bohatec v evangeliu, o němž psáno: »I zemřel bohatec a pohřben jest v pekle!« Za živa byli jako v ustavičném strnutí a nebylo jich lze probuditi, aby jen dosti malou známku života duchovního jevili. A v tomto děsném stavu zemřeli!

Ach, a v této chorobě leží snad, přátelé, i v domě vašem ten aneb onen, snad někdo z vašich blízkých i nejbližších

příbuzných — nuže, nemáliž »domácí lékař« i pro takového léku? I má, drazí moji! Poslyšte!

Roku 1857. udál se v Londýně před očima mnohých protestantů následující případ.

Při jednom katolickém chrámu téhož města bylo již tehdáž zařízeno bratrstvo nejsv. Srdce Ježíšova, jehož údové scházeli se každého pátku a konali před vystavenou velebnou Svátostí své společné modlitby za obrácení hříšníků. Před započetím modliteb předčítal kněz, ředitel bratrstva, došlá psaní, v nichž některý nemocný, umírající anebo zatvrzelý hříšník modlitbám bratrstva se odporučoval.

Jednoho pátku volali protestanté téhož kněze k nemocnému. Poněvadž dle jich řeči nemocný byl již blízek smrti, spěchal kněz bez meškání k němu. I nalezl mladého ještě muže, jenž byl sice po katolicku pokřtěn a vychován, ale později sama sobě zanechán, zabředl v ohavné nepravosti a předčasný hrob sobě vykopal, jsa již již na pokraji jeho. Vůkol něj stáli domácí lidé, domlouvajíce mu, aby jen vzýval milosrdenství Boží. Ale nemocný ke všem radám a domluvám odpovídal děsným proklínáním a rouháním, jež chrlila ústa jeho s proudem krve ze sebe.

Domácí tím poděšeni a rady sobě nevědouce, zavolali katolického kněze. Sotva však ho nemocný spatřil, vzchopil se znovu na loži a počal tím hrozněji zuřiti, klnouti a láti Bohu a všemu, co jen svatého, až hrůza jímala všechny přítomné. Ano, nemocný upadl v takovou zběsilosť, že až krvavá pěna z úst se mu řinula a každou chvíli mohl nový nával chrlení krve životu jeho konec učiniti.

Kněz pokleknuv, modlil se, pak tiše a mírně mluvil k nemocnému; ale vše nadarmo. Zkamenělé jeho srdce bylo prázdno vší víry a naděje křesťanské, a poslední zbytek síly své mařilo zuřením a zuřením! Nemoha ničeho pořiditi, ano obávaje se, že by delší přítomnosť jeho zde byla spíše nemocnému na škodu, vzdálil se kněz a spěchal do kostela, kde právě údové bratrstva nejsv. Srdce Ježíšova shromážděni byli.

Několika slovy odporučil společné modlitbě i onoho nešťastného zatvrzelce. A hle, sotva potrvaly modlitby několik minut, přišel opět posel, volaje kněze k témuž nemocnému. Vešed k němu, nemohl se dosť podiviti, jaká to změna se s ním stala. Umírající sám byl prosil o kněze, ruce vztahoval po něm, se slzami v očích odprošoval jej za všecky urážky, rouhání a kletby, a žádal lítostivě, aby se mohl s Bohem smířiti. Ubohý mladík nemohl povědít příčinu, proč a odkud tak náhlá změna na duši s ním se stala a mínil, že Bůh okem milostivým naň pohlédnul, aby nezahynul na věky. Bez prodlení vykonal sv. zpověď, v nejhlubší skroušenosti a lítosti oplakávaje hříchy své, načež u přítomnosti všech domácích, i protestantů, přijal nábožně ostatní svátosti umírajících.

Když pozdě večer kněz odcházel, obklopili jej protestanté a dotazovali se dychtivě, proč asi tak náhlá změna s nemocným se stala, kterou na své oči viděli, že za krátko po odchodu kněze úplně se ztišil a místo zlořečení a rouhání počal z hluboka vzdychati a s pláčem Boha za odpuštění prositi.

Chvíle ta byla patrně ona, v níž bratrstvo započalo ve chrámě prositi Srdce Ježíšovo za obrácení hříšníkův.

Avšak jest již čas, abych nechal těch příběhův o rozličných nemocech; nebyl bych s nimi nikdy hotov a musil bych to na konci učiniti tak, jako onen sv. evangelista Páně, který, když byl vypočítal celou řadu nemocných, od Krista Pána uzdravených, a nemohl ještě nalézti konce, dodal všeobecně: »Vycházelať od

něho moc uzdravující všechny« (bez rozdílu). Toliko o jednom zvláštním druhu léčení musím se ještě zmíniti, ačkoli vím, že, ač jinak dobré a výborné, málo který čtenář by si je přál! Poznáme, jak moudrým a výtečným lékařem jest náš Spasitel a jak se snaží důkladně a od kořene vyléčiti toho, kdo se jeho vůli odevzdá. Stalo se to takto:

7. Rázné vyléčení. Veliká služebnice nejsv. Srdce Krista Pána, blah. Markéta Alacoque, měla švegruši, světačku, která do pošetilostí světa byla všecka pohřížena. Jedenkráte přišla do kláštera navštívit příbuznou svou Markétu. Tato laskavě ji přijavši, rozmlouvala s ní o věcech duchovních a mluvila tak upřímně a přesvědčivě, že švegruši počalo ponenáhlu svítati v srdci, tak že počala pojednou poznávati chorobu duše své a srdce její konečně tak se pohnulo, že se dala do pláče a plakala lítostivě nad sebou. Markéta, nevědouc z počátku, co se jí stalo, ptá se jí soucitně, proč pláče a mohlali by jí něčím pomoci. Švegruše odpověděla: »Zajisté, vy mi můžete pomoci! Ó proste, aby Srdce Páně se slitovalo nad duší mou a pomohlo jí ku spasení, nechť to jest za jakoukoli cenu!«

Blahosl. Markéta se na chvíli zamyslila a pak řekla: »Chci vám tedy, má drahá, učiniti po vůli, ale bude vás to mnoho státi!«

Po několika dnech se švegruše těžce roznemohla hroznými bolestmi v hlavě, tak že bez ustání dnem i nocí kvílela a naříkala. I vzkázala Markétě do kláštera, by ji od těch ukrutných bolestí vyprostila. Ale Markéta odpověděla, teď že již jest pozdě; Srdce Páně že přijalo její první prosbu a nabídku, teď že však nezbývá, než bolesti trpělivě snášeti, a že jen tenkráte bude dokonale vyléčena, když se úplně odevzdá do vůle Božského Srdce Páně. Avšak ubohá paní nechtěla se nikterak podrobiti a tiše trpěti, ale raději po 13 měsíců jezdila s neduhem svým z lázní do lázní a radila se s nejpřednějšími lékaři; ale vše bylo marné. Konečně byl zlomen její odpor proti vůli Boží. Ubohá paní počala se modliti a jistý zbožný kněz ukazoval a pomáhal jí, jak by se měla úplně do vůle Boží odevzdati. Uposlechla a po dva dny vzbuzovala obětování sebe Bohu. Když se dokonale a úplně Bohu odevzdala, byla též zúplna (na duši) vyléčena; neboť třetího dne skonala a nalezla věčné spasení, jak si sama žádala.

Brzy potom psala bl. Markéta svému bratru a manželi zemřelé, že onu trapnou nemoc seslalo Božské Srdce Páně jeho choti jakožto znamení své lásky, aby ji na věky šťastnou učinilo; a kdyby byl Bůh, jak si toho bratr žádal, nemoc tuto odňal, byla by to prý bývala neklamná známka hněvu jeho, a dodala: »Kde se jedná o věčné spasení, tu musíme bez odporu všechno činiti, vše trpěti, vše obětovati a vše opustiti — i život vezdejší.«

Dvě námitky a troje vyvrácení.

Především neodsuzuj, milý čtenáři, příliš náhle tento na posledním místě vypsaný způsob léčení božského lékaře! Jest sice pravda, že má svou temnou

stránku a že by tě téměř mohl polekati a odstrašiti od Božského Srdce Ježíšova, tak že bys se obával s něčím se k němu obrátiti, aby snad nesáhlo trochu hlouběji, než by ti milé bylo. Proto ti musím ty a takové myšlénky zaplašiti a zahnati; mohly by ti jedenkráte velice škodit a ty bys mohl naposledy Spasitele zneuznat a před ním utíkat, asi tak, jako když utíká bojácné dítě zubnímu lékaři v okamžiku, když chce nasaditi svůj nástroj na bolavý zub.

A proto slyš a věz, milý čtenáři, že má náš božský lékař zvláštní způsob

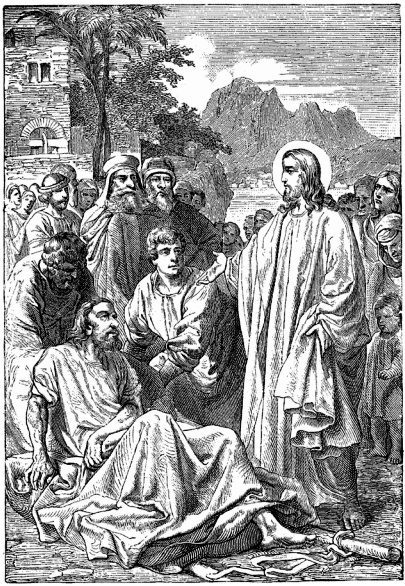

v léčení lidských neduhů, způsoby pravím, jež se velice liší od léčení obyčejných našich lékařův. Abys to rychleji a lépe pochopil, ukáži ti to na jednom známém příběhu z evangelia, jejž nám čte církev svatá na neděli 18. po sv. Duchu.

Náš božský Spasitel učil jedenkráte v jistém domě v Kafarnaum, a tu se k němu nahrnulo nesmírné množství lidí, tak že světnice, předsíň i dvůr byly lidem přeplněny. Tu přinesli na loži člověka šlakem poraženého, a nemohouce se protlačiti k Ježíši Kristu, vystoupili na plochou střechu, otevřeli příklop ve stropě a spustili nemocného po provazech k nohoum Ježíšovým. Dlouhého prošení nebylo třeba; trpělť ubožák lá-

máním v údech a bolestmi hrozně, mimo to byla jeho i ostatních lidí víra v Ježíše veliká, a proto byl také Spasitel ihned ochoten pomoci. Ale teď pozor, milý čtenáři, jak pomohl — podle svého zvláštního způsobu.

Spasitel viděl bez dlouhého ohledávání a oklepávání nemocného okamžitě až na kořen neduhu, a tam užil léku svého. Bylť kořen neduhu toho tak hluboko, že by jej žádný lékař ani s dvojími okuláry nebyl našel. Kristus Pán však měl božské oko, a tím postřehl ihned, že nemoc má svůj kořen příliš hluboko, totiž v duši. Ano, tam seděl jed, z něhož pocházel otok nohou i loupání a lámání v kostích, a jed ten byl — hřích, těžký nějaký hřích!

Bezpochyby to uznával churavec, a proto již dávno hříchu svého se zřekl, z celého srdce si jej zošklivil a upřímně litoval, tak že mu již nebylo ničeho třeba, leč řádného rozhřešení, aby byl jedu úplně sproštěn.

To věděl a znal Kristus Pán, a proto dříve, než dal churavci léku tělesného, podal mu vnitřního, totiž rozhřešení, a dí k němu — ku podivu všech přítomných a ku zlosti fariseů: »Doufej, synu, odpouštějí se tobě hříchové tvoji!«

A pak teprve po chvíli vyléčil Spasitel chorobu tělesnou, rozkázav mu prostě, aby vstal a šel domů. A hle, před chvílí jej sem přinesli na loži a teď sám odnáší lože své domů! Tak byl tento šťastný člověk úplně vyhojen, a sice vnitř od hryzení svědomí a vně od suchého lámání v údech!

A to jest ten zvláštní způsob léčení, jehož Spasitel až podnes užívá, kde toho třeba. Toho, milý čtenáři, jest ti třeba věděti, kdyby i tobě někdy něco podobného se stalo. Tak na př. trpíš nouzí a nedostatkem ve špižírně a v truhle, anebo bolestí hlavy, pícháním u srdce atd., a jako pravý křesťan spěcháš ke svému Ježíši, žaluješ mu svou bolesť a nemoc buď tělesnou nebo duševní nebo peněžní. Avšak místo vyslyšení pocítíš z nenadání, jakoby se ti z hlubin duše tvé cosi nemilého ozývalo; ano ozývá, hýbe se to a tlačí tě to na svědomí, jakoby se tam bylo něco vzepřelo a mocí ven chtělo. Či jinými slovy: uslyšíš při své modlitbě z nitra svého zřetelné výčitky, obviňující tebe, že jsi svou nemoc, bídu atd. vlastně sám a sám zavinil, poněvadž jsi před tolika a tolika měsíci nebo dny Pána Boha svého urazil, a za to že ti dal pocítiti metlu svou — zaslouženou! Ano i ve tvou nejvroucnější modlitbu: »Chléb náš vezdejší dej nám dnes!« mísí se příšerný z vnitra hlas a volá: »Dej mi dříve, cos mi dlužen — dej dříve Bohu, co Božího!« Zkrátka a dobře: místo peněz a zdraví, o něž jsi prosil, dostalo se ti tichého pokárání a vybídky, abys prý dříve duši svou dopravil k lékaři a s Bohem se vypořádal.

Bohužel jsou však mnozí, kteří — když jim sáhne Spasitel trochu hlouběji do duše a ukáže jim bolavé místo — nechtějí tomu rozuměti, ba jsou nevrlí, netrpěliví a hněviví, a místo aby šli a ránu ve svědomí, již jim Kristus Pán ukázal, zahojili, od něho utekou, nechají dočista modlitby, poněvadž prý jim nic platna není, a stěžují světu svůj bol!

Ty však, milý čtenáři, buď moudřejší, než takoví lidé, a přijmi ochotně recept, jejž ti božský lékař pro tvé svědomí předepsal, a čiň podle něho, a pak nepochybně zlepší se i tvá zevnější choroba. (Příště dále.)

Ze života velikého papeže.

(Část další.)

3. Lev XIII. vyslancem a biskupem.

Tak jako světští panovníci, císařové a králové u cizích dvorů své zástupce mají, kteří dle stupně hodnosti své rozličně se jmenují, buď velevyslancové, vyslancové neb jen konsulové, má i římský papež i jako svrchovaný panovník státu církevního i jako hlava křesťanstva u mnohých dvorů světských svoje zástupce, kteří také dle důležitosti a velikosti říše, v níž sv. Otce zastupují, rozličná jména mají. Nejvyšší titul takých zástupců papežských jest titul nuncia, kteréžto slovo po česku právě »vyslance« znamená. Takoví nunciové mají sídla svá ve Vídni, Paříži, Madridě, Mnichově a také v Bruselu. A tímto nunciem v Bruselu při dvoře krále belgického Leopolda I. stal se Jáchim Pecci dne 17. ledna 1843. Aby však k úřadu tak důležitému i hodnosti církevní se mu dostalo, jmenován byl papežem Řehořem XVI. dne 27. ledna 1843. arcibiskupem damietským, ovšem jen titulárním; neboť bývalá diecése damietská obydlena jest nyní mohamedány. Posvěcení biskupské přijal od kardinála Lambruschiniho dne 19. února téhož roku, a sice ve chrámě sv. Vavřince, stojícím na témže místě, kde druhdy sv. jáhen Vavřinec na rošti upálen byl.

Již v následujícím měsíci, březnu, vydal se nový nuncius na cestu do Bruselu. Po cestě učil se pilně jazyku francouzskému, tak že přijda ku dvoru belgickému, již dosti plynně francouzsky hovořiti uměl.

Úřad nunciův v Bruselu nebyl snadným, neboť vyžadoval veliké obezřelosti a moudrosti. Král Leopold I. byl protestantem, ministerstvo veskrze liberální, a s osobami těmito bylo Peccimu jednati v záležitostech církevních. Při tom byly obě velmi mocné strany v zemi, katolická i protestantská, stále v boji o nadvládu a zejména o školu. Věděltý dobře, že kdo školou vládne, že pojišťuje sobě budoucnosť, neboť vychovává budoucí občany dle své vůle. Nevěrecká vláda prohlásila školy za výhradní majetek státu, nepřipouštějíc církvi katol. ani nejmenšího práva, což mělo za nutný následek, že katolíci s ohromnými oběťmi hmotnými školy čiře katolické zařizovati počali. Tak vznikla slavná nyní katolická universita v Lovani.

Takové poměry zastal Pecci při svém příchodu do Bruselu. Avšak bystrým okem svým prohlédl mladý zástupce papežův brzy celý stav a dle vrozené sobě moudrosti a obezřelosti sestavil si osnovu, dle níž by za takých okolností s nejjistějším úspěchem jednati mohl. Vlídností svou, spojenou s bezúhonností života a hlubokou učeností dobyl si brzy úcty a obdivu samého krále Leopolda I., který, jsa dobrým znalcem lidí, pojal k mladému nunciovi zvláštní důvěru, tázal se jej často o radu a veliké z toho míval potěšení, když mohl papežskému státníkovi hodně těžké a spletité otázky klásti. Avšak nuncius uměl vždy tak případně a vhodně odpovídati, že král jednou jsa v udivení nad rozumem nunciovým, zvolal: »Excellencí, jste právě tak dovedným politikem, jako výtečným prelátem!«

I královna vážila si nuncia na výsosť; tři dítky královské pak lnuly k Peccimu s opravdovou přítulností a důvěrou, a byly velice šťastnými, jestliže s nimi laskavě promluvil. I Pecci lnul k milým dítkám s otcovskou náklonností; hrával si s nimi často a při té příležitosti mnohé

zrnko ctnosti a zbožnosti v útlá srdéčka obou princův a princezny vsel. Královna sama prosívala nuncia, by korunnímu princovi Leopoldovi, tehdy devítiletému hochovi, požehnal, tak aby s pomocí Boží dobrým panovníkem se stal.

Tak jako u rodiny královské, dobyl si nuncius Pecci i u ministrův i u vysoké šlechty belgické všeobecné úcty a vážnosti. Poznalit v něm ducha neobyčejné bystrosti, jasného rozhledu; přesvědčili se o čistotě života jeho a pevnosti zásad, jimiž se řídil. Ratazzi, nevěrec nejhrubšího zrna a největší nepřítel církve katolické, píše o nunciovi takto: Několikráte jsem o Peccim mluvil s králem Leopoldem, jenž má jasnější rozhled, než kterýkoli jiný panovník v Evropě a nuncia, pokud byl v Belgii, dobře studoval a velice si vážil. Rozmlouvali jsme o jeho veliké převaze, o neporušitelnosti a vznešenosti, která mu zjednala u našich vládních úředníků nepřekonatelnou ostýchavosť. Jeho oddanosť ku sv. stolici jest neobmezená, jeho zásady jsou veskrz rozhodny a pevnosť jeho nedopouští na slabosť jakousi ani pomysliti. Věru jest vyznati, že Pecci náleží k oněm kněžím, kteří nutí k úctě a obdivu, muž velikého rozhledu politického a ještě větší učenosti.«

Ejhle, tak posuzuje neznaboh, nepřítel, biskupa církve katolické a zástupce sv. Otce — Jáchima Pecciho! Zdaž není svědectví toto z úst takých dvojnásobně závažným, zdaž nehlásá o neobyčejném nadání, o vznešeném duchu a výtečných ctnostech nynějšího papeže?

I mimo obor úřadu svého, jako nuncius, bral Pecci podílu na všem, co se týkalo života katolického. Tak zejména všímal si rád školství, a to především škol katolických. Skoro denně navštěvoval ústav jesuitův a rád žákům první sv. přijímání uděloval. Taktéž zajímaly jej ústavy sester Božského Srdce Páně a jiných ženských řeholí; navštěvoval je, dával si ukazovati ruční práce chovanek a poslouchával deklamace jejich a zpěvy. Bylo jej viděti při všech veřejných průvodech církevních i slavnostech světských. Nezapomínal ani na chudobince a sirotčince, kamž velmi rád často zavítával. Nastoupil i cestu po Belgii, při níž návštěvou poctil mnohé kláštery a ústavy, prohlédl kostely a nemocnice, zvláště pak kněžské semináře, v nichž sám k chovancům latinsky řečníval.

Při tomto všem není zajisté divu, že Pecci u všech vrstev lidu belgického, netoliko katolíků, nýbrž i protestantů, všeobecné došel úcty a obliby. Památka na pobyt jeho v Belgii zachovala se dlouhá léta tak, že když za papeže zvolen byl, po celé Belgii zvěsť ta s plesáním přijata byla. Universita lovaňská pak zvláště volbu oslavila. Hned po telegrafické zprávě uspořádalo studentstvo, asi 1300 jinochů, skvělý průvod pochodňový městem až k bytu rektora universitního, kdež po několika písních hřímavé »Sláva!« novému papeži provolalo.

Avšak ani v Belgii nebylo pobytu Pecciho na dlouho. Nejsa jakožto Vlach drsnému a studenému ponebí zvyklý, ochuravěl Jáchim Pecci. Proto zažádal po tříletém úřadování, aby sproštěn byl hodnosti nuncia v Belgii, k čemuž papež také svolil. Nerád jen propouštěl jej král Leopold a poslal mu »na důkaz přízně a úcty« večer před odjezdem velký kříž řádu Leopoldova zároveň s listem na papeže, v němž plnou chválu nunciovi vzdává a papeže prosí, aby Pecciho brzy na kardinála povýšil.

Opustiv Belgii, procestoval Pecci hodnou část Německa, navštíviv znamenitá města; i do Anglie si zajel a po čtrnáctidenním pobytu v Londýně vracel se přes Paříž a Marsilii do Říma.

Koncem května r. 1846. dorazil do Říma, právě na sklonku života papeže Řehoře XVI., jenž byl však již dříve

Peccimu nové místo působnosti vykázal. Nedávno totiž zemřel biskup v Perugii. Obyvatelé okrsku perugijského, majíce Pecciho z dob vlády jeho v milé paměti, prosili papeže, aby jim jej dal za biskupa. Papež svolil již dne 19. ledna 1846. a ustanovil u sebe (in petto) učiniti jej kardinálem. Dne 1. června zemřel však Řehoř XVI. a na místo jeho dosazen jest dne 16. téhož měsíce Pius IX., bývalý kardinál Mastai Feretti. Pecci, chtěje se odebrati na místo určení svého, do Perugie, prosil nového papeže Pia IX. za požehnání. Pius přivítal jej vlídně a pravil: »My se již známe a hodláme Vám již dříve proslovenou pochvalu nyní potvrditi za to, co jste učinil v Belgii ve prospěch církve.«

Po té nastoupil Pecci nový úřad svůj jako

4. biskup v Perugii.

Perugie, v níž Pecci již před povoláním na úřad nuncia v Bruselu zastával hodnosť papežského místodržitele, jest krásné město, vévodící celému utěšenému kraji, požehnané Umbrii. Zde teprve mohl se biskup Pecci s celou duší oddati pastýřské práci a péči o duchovní blaho svěřenců, kdežto až posud bylo se mu více světskými záležitostmi obírati. A Pecci byl také biskupem dle Srdce Božího, pravým pastýřem stáda svého. Po celou dobu dlouhého biskupování v Perugii (po 32 léta) neunavně pracoval na povznesení katol. ducha v diecési své, jsa i jinak v ohledu hmotném lidu svému pravým otcem a dobrodincem. Počátek biskupování v Perugii ztrpčen byl Peccimu vypuklou revolucí. Tajné podvratné společnosti balamutily lid, stále mu do uší houkajíce o svobodě, volnosti a bratrství, kterážto posvátná slova však v ústech takých lidí ničím nejsou, nežli ohavnou lží. Lid naklonil sluchu svého více svůdným jejich slovům, nežli otcovskému napomínání biskupovu, bouřil a jitřil se, ba v nevázanosti své odvážil se i na palác biskupský, z něhož Pecci jen s těží unikl. Revoluce zasela dračí símě, a plod z tohoto pošlý byl šeredný. Loupež a vražda byly na denním pořádku, nevázanosť a násilnosť panovaly, lid zdivočil, nábožnosť hynula a mravnosť valně poklesla.

Když pak po nějakém čase proudu revolučnímu meze položeny a lid z omámení se probírati počal, nastávala veliká a obtížná práce, do starých totiž kolejí pořádku a zbožnosti uváděti, co se bylo svůdnou revolucí z nich vyšinulo. První ruku k dílu přiložil horlivý biskup. Aby zhoubným naukám nevěrců přitrž učinil, vydával často pastýřské listy, v nichž věřící diecése své s moudrostí obdivuhodnou poučoval, ku ctnostem křesťanským otcovsky nabádal a falešné a záhubné učení nespokojených revolučníkův odhaloval. Aby i do útlého srdce a vnímavé mysle žákovstva vloženo bylo símě pravé víry, ctnostného a spořádaného života po vůli Boží, sepsal sám nový vhodný katechismus, jejž do všech škol okrsku svého zavésti kázal. Za nejúčinnější prostředek, aby se lid zase v křesťanských zásadách utvrdil, pokládal misie, a proto dal ve městě sídelním, Perugii, třikrát po sobě misie konati, které s takým se potkaly výsledkem, že pak nebylo města, ba ani vsi, v níž by blahodárné misie se nekonaly. Věda však, že poučování musí ruka v ruce jíti s podporou hmotnou, kterou si cestu do srdce razí, zejména u chudiny, obnovil »půjčovny pro lid potřebný« (Monte di pietà), odkud se jemu dostávalo laciného a správného úvěru, aby nebyl nucen utíkati se k vyděračským lichvářům.

Ústavy tyto uvedl v život již kolem polovice 15. století kněz minoritský Barnabáš z Perni v Perugii. Vida totiž, že křesťané pod nesmírnou lichvou židovskou úpí, pohnul několik zámožných

měšťanův, aby dle možnosti peníze složili a z těchto pak chudině na mírné úroky půjčovali. Během času pak blahodárný ústav tento zanikl, a Pecci byl zase první, jenž se o znovuzřízení jeho v diecési své postaral.

Nejzjevněji však dokázal biskup Pecci lásku a péči svou o chudé a nešťastné diecésány své v neúrodných letech 1853. a 1854. Jelikož nastaly stálé deště, trpěl lid hrozně povodněmi a ještě více hladem. Aby pomoci Boží vyprosil, chopil se zbožný biskup neobyčejného prostředku. Biskupský chrám v Perugii chová v pokladě svém vzácný skvost: »snubní totiž prsten Rodičky Boží.« Prsten tento však není majetkem církve, nýbrž obce perugijské a stojí pod ochranou a správou jedenácti zvolených měšťanů. Biskup nařídil veřejný průvod, v němž chtěl posvátnou tuto reliquii nésti. I protivili se jemu, že prý od nepaměti svatý tento ostatek mimo chrám nosen nebyl. Biskup však nepovolil a vydal zvláštní pastýřský list, v němž všecky své diecésány vyzývá, by dle možnosti na veřejném procesí dne 1. června podílu brali. A lid poslechl. Z blízka i z daleka přichvátalo ohromné množství poutníků přes to, že neustále silně pršelo. Celý rozsáhlý dóm naplnil se zbožným lidem, i náměstí před chrámem bylo lidem poseto. Úzko bylo úřadům při pohledu na tolik lidstva, avšak biskup sám ručil za pokoj a pořádek. Když pak se odpoledne průvod po kostele hnul, pršelo ještě silně. I raděno biskupovi, aby z kostela nevycházel; on však volal: »Jen důvěřujte, důvěřujte!« Když biskup již u hlavních vrat stál, pravil mu obřadník: »Biskupská Milosti, ještě prší.« I odvětil biskup: »Vzmužte se jen a důvěřujte!« I vyšli ven; biskup žehnal na všecky strany posvátným prstenem, a hle, za malou chvíli přestalo pršeti. Za zpěvu a modliteb šlo se městem dále. Tu však vyvstávaly černé mraky a jižjiž se měl ohromný liják spustiti. Tu pozvedl zbožný biskup svatý ostatek a volal: »Abys na přímluvu blahoslavené Marie Panny věřícím svým příznivé počasí uděliti ráčil!« a lid kolem biskupa klečící jedněmi ústy odpovídal: »Tě prosíme, uslyš nás!« Když pak biskup po čtvrté žehnal a po čtvrté těmitéž slovy s lidem svým k nebi volal, protrhla se mračna a slunko dlouho již neviděné zasvitlo zase, a září svou oblilo biskupa tak pevné důvěry v pomoc a přímluvu Mariinu Tu vstavše, všichni volali: »Ku předu, jen dále!« a tak prošli celé město v radostném rozechvění, a teprve pozdě večer vrátil se průvod za svitu pochodní do biskupského kostela, kde ještě jednou sv. požehnání uděleno bylo. Od toho dne se počasí úplně změnilo, deště přestaly a pole vydaly byť ne hojnou, přece obstojnou žeň.

Ejhle, tak se dějí zázraky až posud, jen že s naší strany potřebí jest pevné víry a nezdolné důvěry v moc i milosť Boží, spojené s kajicí a vytrvalou modlitbou. Toto vše měl biskup Pecci v hojné míře, příkladem svým nadchl lid, a hle, došel, po čem toužil — Boží pomoci.

Předvídaje však, že zejména v zimě dosti bude bídy mezi lidem, postaral se horlivý biskup v čas o pomoc. Ke slovu jeho a vyzvání utvořily se tak zvané komise šlechticů, duchovních a měšťanů, kterým uloženo bylo o potraviny se postarati. A bída byla vskutku veliká; denně množil se počet těch, kdož za podporu prosili. Tu dal biskup na své útraty velikou kuchyni zříditi, kde co den lační krmeni byli. V ustanovenou dobu mezi 1. a 3. hod. odp. sešlo se množství lačnících dětí, starců, mužův a žen a čekali, až biskup přišel a jako pravý otec pokrm jim rozdával, připojuje ku pokrmu tělesnému i duchovní poučováním, napomínáním a těšením.

Tutéž péči otcovskou dal Pecci na

jevo o hrozných dnech zemětřesení, při němž mnoho domův i chrámů se sesulo, a v nastalé potom choleře. Uznávaje, že tyto Boží metly jsou trestem, vyzýval lid svůj důtklivě ku pokání a polepšení, staraje se při tom také o umírnění bídy a utěšení ustrašených myslí.

(Příště dále.)

Apoštolát modlitby v církevních dějinách.

(Část další.)

VI. První žáci mistrovi.

Viděli jsme, kterak modlitba přímluvná v první církvi, v apoštolské církvi, byla konána a jaké ovoce plodila; poslyšme nyní, co apoštolové o modlitbě učili. — Připomeneme tuto jen ty apoštoly, kteří něco písemného po sobě zanechali, a právě o těchto jejich spisech pojednáme. Směle můžeme tvrditi, že všichni apoštolové modlitbu přímluvnou konali a hlásali. Viděti lze již z toho, co jsme o Spasiteli slyšeli; ukážeme také později, až budeme vypravovati, co sv. církev každého času o modlitbě přímluvné soudila a až dosavád soudí; neboť církev své učení a cvičby od apoštolů přijala.

Dějiny apoštolské ukazují nám Petra nejen jako prvního, neohroženého hlasatele království Božího, nýbrž též jako horlitele v modlitbě, jako apoštola modlitby. Ve svých dvou listech zmiňuje se jen několika slovy o modlitbě, v jakém totiž duchu má býti konána: že jako moudré panny máme bdíti na modlitbách, očekávajíce příchod Pána (I. 4, 7.), abychom si v modlitbě nepřekáželi, nýbrž si v ní napomáhali, jsouce jednomyslní, mírní, milovníci bratrstva a milosrdní, skromní a pokorní, zvláště však vespolek se milujíce, čím se množství hříchů zakrývá. (I. 3, 7. 8; 5, 5.) V podobném smyslu napomíná Juda Tadeáš ve svém listu, abychom se modlili v Duchu svatém a zachránili, co lze ještě zachrániti.

Jakob mladší a Jan vyzývají nás výslovně k modlitbě přímluvné, zvláště v duševních bídách a za ty, kterým toho nejvíce je potřebí — hříšníkům. Zmiňují se též výslovně, že taková modlitba bude vyslyšena.

Sv. Jakob píše: »Modlete se za sebe vespolek, abyste spaseni byli; mnoho zajisté může modlitba spravedlivého, ustavičná. Eliáš byl člověk nám podobný, a modlitbou se modlil, aby nepršelo na zem, a nepršelo po tři léta a šest měsíců. A opět se modlil, a vydalo nebe déšť a země dala úrodu svou. Bratři moji, jestliže by kdo z vás pobloudil od pravdy, a někdo by jej obrátil, má věděti, že kdo odvrátí hříšníka od bludu cesty jeho, vysvobodí duši jeho od smrti a přikryje množství hříchů« (5, 16 atd.).

Tak sv. Jakob. Sv. Jan (I. 3, 21. 22. 23.) praví: »Nejmilejší, jestliže by nás srdce naše netrestalo, máme doufání k Bohu; a začkoli prositi budeme, vezmeme od něho; nebo přikázaní jeho ostříháme, a to, co jest libého před ním, činíme. A totoť jest přikázaní jeho: abychom věřili ve jméno Syna jeho Ježíše Krista a milovali jedni druhé, jakož nám dal přikázaní.« A jiném místě (5, 14.): »Totoť jest doufání, které máme k němu, že začkoli bychom prosili podle vůle jeho, víme, že máme ty věci, kterýchž od něho žádáme. Kdo ví, že jeho bratr hřešil hříchem ne ke smrti, modli se a budeť mu dán život hřešícímu ne ke smrti. Jestiť hřích ke smrti, ne za ten pravím, aby

se kdo modlil.« Apoštol nevyrozumívá zde hříchem ke smrti hřích těžký, smrtelný, nýbrž odpadnutí od Boha a jeho víry, hřích proti Duchu svatému, nekajicnosť až do konce, ale také nezapovídá za takového hříšníka se modliti, nýbrž nepřikazuje a nevyzývá k tomu zvláště, poněvadž takový hříšník nemá žádných nároků na tuto zvláštní lásku věřících, aby se zvláště za něho modlili, a poněvadž je malá naděje, že si chce dáti pomoci. A přece i za takového hříšníka budou se věřící modliti, vždyť umírající Spasitel a jeho věrný učeník Štěpán dávají jim v tom nejkrásnější příklad. Z toho vším právem soudí, že modlitba i za takové hříšníky není bezúčelná a že může míti nejskvělejší účinek.

Pavel s milostí Boží »hojněji pracoval, než všichni ostatní« (I. Kor. 15, 10.); a proto tuším s milostí Boží také více se modlil a více v modlitbě kázal, alespoň více o modlitbě napsal, než ostatní apoštolové.

S učením Ježíšovým o modlitbě, zvláště o modlitbě přímluvné, setkáváme se v listech sv. Pavla; zvláště zevrubně pojednává o modlitbě v listu k Timotheovi.

V první hlavě tohoto listu zmiňuje se týž apoštol o obou základních myšlénkách apoštolátu vůbec, a proto také apoštolátu skrze modlitbu přímluvnou zvlášť; udává základ, na němž apoštolát spočívá, a tím jest: »Král věků, nesmrtelný, neviditelný, Bůh sám, jemuž česť a sláva na věky věků; tím jest Ježíš Kristus, který přišel na tento svět, aby hříšníky spasil.« Uvádí tu událosť, že Ježíš Kristus ho, nehodného, prvého z hříšníků, vyvolil, aby se súčastnil v tomto dílu, hříšníky zachraňovati, že jej povolal k apoštolátu, aby na něm ukázal všelikou trpělivosť k naučení těch, kteří budoucně uvěří v něho k životu věčnému.« Z plnosti svého apoštolského srdce praví pak v druhé hlavě:

»Prosím pak především, aby činěny byly prosby, modlitby, přímluvy, díkůčinění za všecky lidi, za krále, i za všecky, kteří jsou ve vysokých úřadech postaveni, abychom pokojný a tichý život vedli ve vší pobožnosti a čistotě« (1, 2.). Toť je modlitba Páně, modlitba o česť Boží a spasení lidské, apoštolská modlitba, m o d l i t b a a p o š t o l ů, jak ji Pán učil a sám konal, i chce, aby byla konána. »Neboť to dobré jest a vzácné před Spasitelem naším, Bohem (3.). Toť modlitba za »všecky lidi,« nikoho nevyjímaje, nikoho nevylučuje, za všecky dítky Boží, otce našeho, za všecky bratry Ježíše Krista, naše bratry, kterým lze pomoci, aby jim spomoženo bylo. »Nebo to dobré a vzácné jest před Spasitelem naším, kterýž chce, aby všichni lidé spaseni byli a ku poznání pravdy přišli. Jeden jest zajisté Bůh, jeden také prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš, kterýž dal sebe samého na vykoupení za všecky na svědectví časy svými« (3—6.). Za »všechny lidi« má tato modlitba býti konána, ale přece hlavně za ty, od nichž pro jejich úřad spaseni mnohých lidí odvislé jest. »za krále i za všecky, kteří jsou ve vysokých úřadech postaveni,« především tedy za samého apoštola: K tomu (k dokonání díla Spasitelova) jsem postaven za kazatele a apoštola, pravduť pravím, neklamám, za učitele národů ve víře a pravdě (7.). Má to býti modlitba za apoštoly a o apoštoly. Má to býti dále modlitba plna důvěry, neboť je to modlitba ve jménu Ježíše, podle Srdce Ježíšova, kterýchž chce, aby všichni lidé spaseni byli a ku poznání pravdy přišli. Má to býti společná, veřejná modlitba všech, toho si přeje, k tomu vyzývá apoštol; avšak chce, aby též jednotlivci neustále a vytrvale za sebe se modlili. »C h c i, a b y s e m u ž i m o d l i l i n a v š e l i k é m m i s t ě, p o z d v i h u j í c e č i s t ý c h r u k o u b e z h n ě v u a s v á r u.

Podobně i ženy v oděvu slušném, stydlivostí a střízlivostí se ozdobujíce, a ne kadeřavými vlasy, nebo zlatem, anebo perlami, nebo drahým rouchem, ale jakž sluší na ženy, kteréž ukazují pobožnosť dobrými skutky« (8. 9. 10.). Dokonalá modlitba ve jménu Ježíše má totiž vycházeti též ze srdce, které Srdci Ježíšovu se podobá, které všechny lidi, i nepřátely miluje, které se snaží, líbiti se Pánu a nikoli světu, které vyhledává království Božího a jeho nepomíjejících pokladů.

Tím apoštol oznámil zákon velikému apoštolskému spolku modlitby, který tvoří veškerá společnosť svatých, celá katolická církev, který pozůstává z tolika údů, kolik je věřících křesťanů, jehož působení vztahuje se na všechny, kteříž nějaké pomoci jsou potřebni a schopni, na živé i zemřelé, neboť »láska nikdy nevypadá,« t. j. nepomíjí, ano spolek tento má právě na věčnosti svou hlavu a svůj vzor v Ježíši Kristu, »který vždycky jest živ k orodování za nás« (Žid. 7, 25.); tam také bydlí téhož spolku nejčinnější údové, všichni blažení, kteří požívají štěstí, patřiti na tvář Boží.

Totéž učení shledáváme rozptýleně ve všech listech apoštolových.

I vždy vrací se k základu apoštolátu, k učení o jediném Bohu, Otci všech, jemuž česť a chvála na věky, a o jednom prostředníku a Spasiteli, který přišel ke cti Boží všechny zachrániti, a o obcování nás všech vespolek, kteříž jsme všichni jedno tělo, jedni druhých údové, dítky jednoho Otce, jedni druhých bratři, a »prvorozený mezi mnohými bratřími jest Ježíš Kristus (Řím. 8, 29.), který na pravici Boží za nás se přimlouvá (34.). Abychom podle jeho vzoru a příkladu modlitbu přímluvnou konali, k tomu musí nás povzbuzovati láska, »která jest dobrotivá, nehledá, co jejího jest, všemu věří, všeho se naděje, a nikdy nevypadá« (I. Korint. 13.), t. j. nepomíjí, dokud to, oč důvěrně se modlíc, prv sebe a jiné nevyprosila. A že to může, o tom je apoštol úplně přesvědčen; proto volá modlící se lásku při důležitých záležitostech svého apoštolátu opět a opět ku pomoci, buďto že jest uvězněn, a byť také slovo Boží nebylo s ním poutáno, přece si přeje, aby volně mohl jméno Ježíšovo ve všech zemích hlásati a věřící navštěvovati, buďto že je vůbec prosí, aby svými modlitbami dílo Páně podporovali, by slovo Boží mohutnělo a prospívalo.

»Modlete se bez přestání,« píše k Tesalonicenským, »modlete se za nás« (I. 5, 17. 23.). »Bratři, modlete se za nás, aby řeč Boží běh svůj měla a oslavena byla, jako i u vás, a abychom vysvobozeni byli od nezbedných a zlých lidí, neboť ne všech jest víra« (II. 3, 1. 2.). Podobně píše Kolossenským: »Na modlitbě trvejte bdíce v ní s díkůčiněním, modlíce se spolu i za nás, aby Bůh otevřel nám dvéře řeči k mluvení o tajemství Kristovu (pro kteréž také vězněm jsem), abych je zjevoval tak, jakž mi náleží mluviti (4, 2—4.), a k Efesským: »Všelikou modlitbou a prosbou modlíce se každého času v duchu, a v tom bedlivi jsouce se vší ustavičností za všecky svaté i za mne, aby mi dána byla řeč v otevření úst mých s doufanlivostí, abych oznamoval tajemství evangelium, pro něžto poselství konám v řetězu, abych tak v něm osmělil se mluviti, jakž na mne sluší.« (6, 18—20.)

Korintské pak ujišťuje: »Sami o sobě jsme usoudili, že nelze než umříti, abychom nedoufali sami v sebe, ale v Boha, kterýž mrtvé křísí, kterýž z tak velikých nebezpečenství nás vytrhl a vytrhuje, v něhožto doufáme vytrhne i dále, když vy po-

máhati budete modlitbou za nás« (II. 1, 9—11.); a témže Korintským přislibuje, že on v jejich potřebách bude se za ně modliti (13, 7.): »Modlíme se Bohu, abyste nic zlého nečinili..., ale abyste co dobrého jest činili.« Pavel oznamuje z města Korintu Římanům, že zamýšlí jejich městem do Španělska se odebrati, až dary pro chudé obce v Judsku, sebrané v Achaji a Macedonii, v Jerusalémě odevzdá, a praví: »Vím, že přijda k vám v hojnosti požehnání evangelium Kristova přijdu. Protož prosím vás, bratři, skrze Pána našeho Ježíše Krista a skrze lásku Ducha svatého, abyste mi pomáhali na svých modlitbách za mne k Bohu, abych vysvobozen byl od nevěřících, kteří jsou v Judsku, a aby oběť služby mé příjemna byla svatým v Jerusalémě, abych dle vůle Boží s radostí přišel k vám a s vámi pookřál. Bůh pak pokoje budiž se všemi vámi.« A naopak z vězení v Římě vyzývá apoštol věřících v Judsku: »Modlete se za nás... prosímť pak vás, abyste to hojněji činili, abych tím dříve navrácen byl vám« (Žid 13. 18. 19.). A z tohož vězení píše Filemonovi: »Naději mám, že skrze modlitby vaše budu vám darován.« (22.)

A v té naději nebyl apoštol zklamán; sv. Jarolím, vysvětluje toto místo, praví, že jako druhdy Petr modlitbou věřících byl vysvobozen z moci Herodesa, tak také Pavel všeobecnou modlitbou církvi byl na dále zachován. Tím způsobem bylo učení o modlitbě ku vzájemnému prospěchu od apoštolů hlásáno a od věřících slyšeno a od obou stran konáno.

Modlitba přímluvná konala se též od jednotlivců za jednotlivé. »Nejmilejší, tak ujišťuje sv. Jan kněze Gaja, ve všech věcech modlím se, abys šťastně chodil a zdráv byl« (III. 2.). Sv. Pavel píše Kolossenským (4, 12. 13.): »Pozdravuje vás Epafras, jenž jest od vás, služebník Krista Ježíše, vždycky pečlivý o vás na modlitbách, abyste stáli dokonalí a plní ve vší vůli Boží. Nebo svědectví jemu vydávám, že má mnoho práce o vás, i o ty, kteří jsou v Laodicei a kteří v Hierapoli.« Jak horlivě sv. apoštol tuto modlitbu sám konal, tomu nasvědčují již uvedená a mnohá jiná místa v jeho listech. Píšeli věřícím list, obyčejně je ujišťuje, že jich jest vždy při modlitbě pamětliv a ukončuje slovy žehnajícími nebo modlitbou; a že vůbec celý svůj apoštolát na modlitbě založil, sám to vyznává Efesským slovy: »Pro tu příčinu klekám na kolena svá k Otci Pána našeho Ježíše Krista, z něhož se všeliké otcovství na nebi i na zemi jmenuje, aby vám dal podle bohatství slávy své, posilněnu býti skrze Ducha svého mocí na vnitřním člověku, aby Kristus přebýval skrze víru v srdcích vašich, abyste v lásce vkořeněni a založeni jsouce mohli pochopiti se všemi svatými, která jest širokosť a dlouhosť a vysokosť a hlubokosť a poznati lásku Kristovu, převyšující všelikou vědomosť, abyste naplněni byli ve všelikou plnosť Boží« (Efes. 3, 14—20.). Je to pravé apoštolské srdce, podobné Srdci Ježíšovu, plné lásky k Bohu a k lidem, a jako Srdce Spasitelovo, tak i Pavlovo přetéká výmluvností o modlitbě a též skutkem učí modlitbě. I též skvělý účinek čili ovoce této modlitby jeví se v duchu a daru modlitby, který v církvi a sní se rozšiřuje a rozhojňuje. Zachovávajíc věrně učení apoštolovo modlí se církev bez přestání, veřejně a společně, doma a v tiché komůrce, na všech místech za všechny lidi a skrze všecky skutky své. Neboť toť výslovné přání apoštola, aby věřící všemi svými skutky spolu se modlili a spolupomáhali v dílu apoštolském při zachraňování lidí, a na vlastní příklad poukázav slovy: »Jako i já ve všem líbiti se snažím všechněm,

nehledaje, co mně užitečné jest, ale co mnohým, aby spaseni byli« (I. Korint. 10, 33), dí: »Buďto tedy, že jíte, nebo pijete, nebo cožkoliv jiného činíte, všecko ke slávě Boží čiňte« (31.). Tento rozkaz apoštolův plní údové apoštolátu modlitby, když podle čtvrtého článku pravidel ve své ranní modlitbě všechny modlitby, skutky a utrpení toho dne obětuji na ten úmysl, v kterém Ježíš Kristus sám při oběti mše sv. se obětuje.

(Příště dále.)

Mučeníci ugandští.

(Část další.)

2. U misionářů.

Jakmile časem, co se u krále radilo o vyhubení křesťanů, počala v misii rubazské mše svatá. Před knězem kráčeli dva malí černoškové v bílých rochetkách k oltáři. Mezitím co kněz sloužil mši svatou, modlili se domorodci v řeči domácí růženec. A modlili se s tklivou pobožností, jakoby cítili, co jim nastává.

Po službách Božích měly děti černošské hodinu náboženskou. Šlo to s nimi sice těžko, neboť všelicos přičilo se těm kudrnatým hlavičkám, ale za to byli malí učni velmi pilni. Když kněz vyprávěl, jak dobrotiv byl Spasitel, jak nakrmil pěti chleby a několika rybami mnoho tisíc lidí, tu zatleskaly dítky radostí a zvolaly: »Oh, to je krásné!« Jen malý hoch jeden neveselil se s nimi, stál tiše v první řadě a hleděl smutně na učitele.

»Nu, co pak je ti, Mahjigo, že jsi tak smuten?«

»Ach, otče, Mahjiga vždycky chybí, kde je dobře, a to Mahjigu velmi mrzí. Mahjiga by chtěl také chleba od laskavého Ježíše!«

Misionář usmál se a pravil: »Budeli Mahjiga hodným a naučí se dobře modliti, potom přijde Spasitel také k němu a dá mu nebeského chleba. Pravda, Kamrazi?« otázal se většího hocha.

»Ó ano, otče, to je ten chléb, co dává sílu proti čertům.« Tím myslil sv. přijímání. Po skončení vyučování pomáhali chlapci »bratru« v zahradě při práci, neb i na dvoře všelijak se zaměstnávali a k polednám, když rodiče s polí yamsových se vrátili, šli domů. Tak uplynul den. Misionáři byli neustále činni. Buď vyučovali jednotlivce, již k nim přicházeli; nebo museli k nemocnému s léky a pomocí. Teprve večer poněkud si mohli oddechnouti v banánové zahradě u domku. Když se stmívalo, sešli se ku společné modlitbě, by poděkovali Bohu za dobrodiní prošlého dne a poprosili ho za další pomoc; odporučivše pak sebe i černochy své v ochranu jeho, odebrali se do svých světniček. —

Nade dvorem královským a nad městem spočívala černá noc. Od jezera zalétal sem rachot hromu a v hustých oblacích mihaly se klikaté blesky. Jinak vše bylo ticho. Z domu královského v tu dobu loudil se opatrně hoch, vyhýbaje se sebe menšímu šramotu, vnitřním nádvořím ku oplotí, ale brána byla zavřena. Rychle tedy a bez rozmýšlení vyšplhal se na plot a skočil na druhou stranu. Čtyřikrát ještě takto přelez, octl se na volném místě. Ručím během spustil se s pahorku a, nedbaje nastalého lijáku, zamířil k misii. Doraziv tam zaklepal silně na bránu. Brzy bylo slyšeti kroky a hlas uvnitř se ozval: »Kdo je to?«

»Pro Boha, bratře, otevřte; musím mluviti s velebnými otci.«

»Řekni mi aspoň, co chceš?«

»Napřed otevři, nesmí mne nikdo slyšeti.«

Brána se otevřela a královský panoš — neboť on to byl — vklouzl do vnitř. Kvapem táhl bratra za rukáv za sebou šeptaje: »Napřed do domu, honem!«

Ten však zastrčil dříve pečlivě závoru a kroutě hlavou šel za chlapcem. V předsíni pravil pak tento: »Zavolej otce Lourdela, jsme všichni ztraceni, král nás zabije.«

»I jdi!« smál se bratr Amance, »Kateko, ty jsi se dnes napil pombe; to není dobře pro děti; nyní máš z něho strašné sny; pojď, vyspi se tu, já ti u nás ustelu!«

»Ne, bratře, ne!« křičel chlapec, »o ničem se mi nesní; dnes ráno král se usnesl, že všichni běloši musí umříti; nemohl jsem dříve přijíti vám to oznámit.«

Nad rozhodností chlapcovou zamyslil se bratr. Že něco zvláštního se připravuje, mohl si také mysliti: neboť nadarmo Muanga dnes shromáždění nesvolal. Šel tedy a zbudil otce. Ihned tu byli tito i vyptávali se Kateka na jednotlivosti, jež o úmluvě věděl. Když chlapec se slzami vše vypověděl, řekl otec Lourdel: »Neplač, jsme všichni pod ochranou Boží. V tebe, Pane, jsem doufal, nebudu zahanben na věky.« —

Čtrnáct dní uplynulo od té doby, co král odbýval se svými náčelníky shromáždění. Mezitím nesložili misionáři ruce v klín; vždyť věděli, v jakém nebezpečí vězí jejich nově pokřestění vyznavači. By zbytečně hněvu Muangova nedráždili, usnesli se veřejné vyučování zatím přerušiti, ale za to věřící ke zmužilosti a důvěře v Boha tajně povzbuzovati. Za dne vyhledávali jednotlivých rodin v příbytcích nebo při práci, mluvíce k nim o nastávajícím utrpení, ano jisté smrti, budouli věrně při víře setrvávati. Než lidé nejevili bázně, spíše zdálo se, že by rádi dali život svůj za víru. Klidu a odpočinku neměli ovšem otcové po celý den. Sotva se rozbřesklo, scházeli se katechumeni ku křesťanskému cvičení. Ač lidé ti posud křestu nepřijali, přece ctili náboženství křesťanské tak, že hotovi byli za ně ihned trpěti. By je zkoušel, namítal jim misionář: »Proč chcete se dáti pokřtiti? Vizte, král jest rozhněván na křesťany; všecky je mečem vyhubí a do ohně uvrhne. Proto zůstaňte klidně v chýžích, nikdo tak proti vám ničeho míti nebude. Později, až potuchne hněv Muangův, můžete se dáti pokřtiti.«

»Dříve k nám tak bílý otec nemluvil,« odvětil jeden z přítomných; »ale říkával nám vždycky, jak dobrotiv jest Kalonda (Bůh) a vše odmění, co kdo proň učiní, nebo vytrpí. Přinesuli otci kořeny yamsové, aby neměl hladu, říkává: »Tviansi! Kalonda ti odplatí, jako bys jeho byl nakrmil;« a nyní, když chci svůj život položiti, abych přišel do nebes, praví otec: »Nedávej se pokřtiti, ale zůstaň pohanem.« Avšak král nás přece zahubí, nás všechny, kteří jsme naslouchali slovům bílého otce, proto nás pokřesti, aby se duší našich čertu nedostalo. Vrahové zabijí tělo, ale duše zabiti nemohou; chvilku nás budou trápiti, ale duše nedostanou nikdy; neboť ta půjde ku Kalondovi, kterýž ji na věky šťastnou učiní.« (Příště dále.)

Co jest kříž?

Můželi kdo náležitě pochopiti tato slova: »Bůh jest naše všecko? On jest naše nejvyšší dobro, jest moudrosť, jest láska, krása neobsáhlá.« Ale věru rozmýšleje někdy o této pravdě, nabýval jsem jasnějšího pojmu. Mnohé city, myšlénky radostné se vynořovaly, které mne pobízejí, abych je pokud možno seřadil a obrázek krásy duchovní našeho sv. náboženství načrtnul. Hodí se mi velmi vhodně kříž. — Věru, kříž zdá se mi, že ve všem se jeví, co z ruky Páně vyšlo. Přední a spolu nejdokonalejší dílo ruky Páně jest člověk. I člověk stvořen v podobě kříže. Neboť postava člověka velmi krásně představuje kříž, když ruce roztaženy, rozepjaty jsou. To jest tedy u člověka nejdokonalejšího stvoření ruky Páně, kterýž, jak sám Tvůrce zjevil, stvořen jest k obrazu a podobenství Božímu. O ostatním dílu Božím, jež kolem sebe vidíme, s jistotou říci můžeme, že vše, co nepodřízeno bezprostředně od Stvořitele panství člověka, zřetelně obraz kříže nese. První dílo ruky Boží jest země z ničeho učiněná. Země naše jest kulatá, jak věda zeměpisná učí. Než tato koule jest více méně elipse podobná. A proto zdá se, že velká osa s malou osou v ohnisku se setkavší krásně kříž by tvořily, a že tedy ruka Páně zemi ve směrech kříže tvořila (po lidsku řečeno). Slunce, jak je vidíme, světlou kouli tvoří, jež rovněž podobu kříže v sobě nese, byť i ne právě kříže takového, jak se všeobecně vyrozumívá, tož přece kříže, jehož však ramena jsou si navzájem stejná. — A lidstvo, jakoby bylo porozumělo slovům »k obrazu,« konalo podobně. Duch člověka od té doby, co kříž poznal, jakoby byl porozuměl, co Nejvyššímu může býti milé, činil podobně.

Hle! Chrám Páně — rukou lidskou vystavěn — jakožto příbytek Hospodinův na zemi. Kdykoli tedy do chrámu Páně vkročím, zdá se mi, že položen jest přede mnou kříž, na němž odpočíval Kristus, chrám pak, že to hrobka, jež nejsv. Tělo jeho chrání, ukrývá. Oltář hlavní, jejž tam naproti vidíš, zdá se mi, že právě na onom místě, kde na prvním svatém kříži byla tabulka se slovy: J. N. K. Ž. Tabulka ta, jak víš, měla co nejvíce Syna Božího ponížiti. Na onom tedy místě největší potupy a pokoření vztýčen prapor největší slávy. Neboť oltář sám ukazuje, že Ten, jejž kdysi naše země chovala, neodpočívá na zemi, nýbrž že vstal z mrtvých a dlí tam na nebesích u všemohoucího Otce, Pána všech pánů. Na oltáři, praporu svém, zanechal Syn Boží znamení vítězné, znamení lásky k lidstvu, ponechává dosud své nejdražší Tělo, zarazil tam stánek, aby mezi námi přebývati mohl, z lásky k nám, aby nám pomáhal na cestě kříže. Ano uvažuješli dále, poznáváš, že na oltáři bije ono nejsv. Srdce pro nás, pozoruje nás, vybízí nás, abychom k němu se přidávali, své touhy a potřeby jemu předkládali — co možná s ním už zde, v úzkém spojení přebývali.

Křesťané co začali stavěti chrámy, domy, kaple, vzali za půdorys kříž, nad nímž vystavěli příbytek Hospodinu. Zajisté, že kříž je Bohu milý!

Avšak co dosud jsem, milý čtenáři, pověděl, bylo jen o prostém kříži, to jest o kříži, jejž tvoří dvě ramena přes sebe položená, jedno delší, druhé kratší. To však mělo býti vše nástin pravého kříže. Neboť nejdříve jsem naznačil, kde jej docela zahalený — málo vidíme a pak kde jej vidíme zřetelněji. — Nyní však chci ti něco vyložiti o pravém kříži.

Kříž jest to, jak náš lid vůbec vyrozumívá, kříž, na němž pní Pán Ježíš. Hlubokosť moudrosti věčné, duchovní radosť cítím, kdykoli naň hledím. Jest to opravdu pramen moudrosti, na nějž čím déle hledíme, tím více světla a radosti duši způsobujeme.

Vidíš, nad hlavou je tabulka; na ní jsou písmena J. N. K. Ž. Ta měla každému naznačiti potupu, učiněnou Synu Božímu. Níže tam hlava Spasitelova, korunou trnovou zdobená, krůpěje krve kanou z míst, kde trny hluboko v hlavu zasahují. Toť ústa, jež všude, kde mluvila, srdce lidské spokojeností a blažeností nasycovala. Pohlédni dále a ustrň! Bok proklát, z něho krev s vodou se vylévá: hořkosť a trpkosť, toť odplata Vykupiteli, jíž Srdce Božské na zemi bylo nasycováno. Ano, tak daleko zlomyslnosť lidská se odvážila, že nejčistší Tělo roucha zbavila a jen roušku jako otroku ponechala. Tak jsi přišel až k místu, kde nohy na dřevě kříže přibity. Nechci rozněcovati žal, než pohlédni, to ty nohy, jež kroky pro blaho naše nevážily, jež s nebes na zemi sestoupily. Tak dospěli jsme až nejníže: než obrať zrak svůj v pravo, obrať v levo. Ruce, jež od prvního vzniknutí, od prvního okamžiku, kdy člověk na svět přišel, tak hojně jej časným obsypávaly dobrodiním a až do dneška obsypávají, tytéž ruce, co za lidstvo Otce všemohoucího prosily, svou krev vylévají!

Ó překrásný obraz! ó lásko nesmírná! duši nejbídnější na světě, duši v největších strastech — útěchou největší naplňující! Ó zajisté zvolati musíme: »Ó hlubokosti bohatství, moudrosti i vědomosti Boží! Jak jsou nevyzpytatelni soudové jeho a nevystižitelné cesty jeho!«

Přisvědčíš zajisté, že na kříži pokora, láska, čistota, vytrvalosť pro spásu lidstva, trpělivosť v míře největší! Přisvědčíš, že toť jsou hlavní vzory, kořeny,

základy duchovního života, dokonalosti křesťanské. Hle, jak krásně na kříži za sebou jdou; kříž ukazuje nejlépe cestu k pravé dokonalosti.

Práce P(okora) Práce
Láska
Čistota
Vytrvalá práce.

Nyní již pochopujeme, proč Syn Boží volil umříti smrtí kříže. Chtěl nám ukázati, jakou cestou k němu přijdeme. Kam se uchýliti máme, když ve strastech a lopotách síly se nám nedostává. Kříž nám postavil a na kříži sebe podává nám od kolébky až ke hrobu. Na kříži Ježíš za nás prosí, s kříže k nám volá. Ó slyšme hlas jeho! Národ velebí muže znamenité, veleduchy, kteří proň nějakou oběť přinesli, zaň bojovali, nebo smrť snad podstoupili —, pohleď na znamení kříže, uvaž, jaká to zde oběť, oběť za všechny národy, pro blaho a spásu všech národův. Ó věru, že takovou oběť přinésti může jen Bůh.

A tážu se nyní, co bys činil, národovče, když by někdo muže pro národ zasloužilého chtěl špiniti, úcty mu ubírati? Vstal bys a hájil bys jej, nehledě na to, co tě to bude státi. Tož myslím, že nepřekvapím tě nic, vznesuli na tě prosbu, bys oběť lásky, kterou nyní oceniti dovedeš, oběť, jakou přinesl pro nás náš Spasitel cestou kříže pro spásu národa našeho, pro spásu národa druhého, třetího... pro spásu všech a všech, ó tu prosím zastaň se, kde jen můžeš všude, kde úcty se mu ubírá; tuto úctu všude, kam tvé oko, kam tvé slovo zasáhnouti může, rozmnožuj. Překážky, které se ti naskytnou, křížem zase nejsnáze přemůžeš. — Všechno k úctě Božského Srdce Páně! —o—

Sv. Benedikt, příklad nábožného a svatého života.

Slavný vyznavač Páně život andělský veda na zemi, zrcadlem dobrých skutkův učiněn jest světu. *(Antifona.)*

Kde naleznu slov, abych ti, milý čtenáři, svatosť a zásluhy velikého patriarchy Benedikta jak náleží připomenul? Jeli těžko svaté vůbec dle zásluh jejich velebiti, tož zajisté nelze mně nehodnému synu velebiti náležitě zásluhy sv. Otce Benedikta, jenž podle sv. Řehoře byl pln ducha všech spravedlivých. — Nemoha všecky jeho ctnosti, všecky zázraky připomenouti, předsevzal jsem si představiti tobě jeho svatý život k následování. Doufám, že vyplním tak vůli sv. patriarchy, o němž církev sv. pěje, že vždycky více toužil zlé věci na tomto světě trpěti, než od lidí chválenu býti, více pro česť a slávu Boží pracovati, než přízeň světa vyhledávati. On měl vždy na paměti česť a slávu Boží a spásu duší lidských, a tedy mu zajisté bude milo, jestliže i ty z rozjímání života jeho užitek míti budeš; neboť život sv. Benedikta, ač přísný, nicméně jest každému naukou. Patřímeli na mládí jeho, jest příkladem všem dítkám, veškeré křesťanské mládeži. Patřímeli na mužný věk jeho, jest sv. Benedikt příkladem všem křesťanům všelikého stavu a povolání. Patřímeli na konec života sv. patriarchy, ó jak krásné a svaté smrti naučiti se můžeš! Opravdu slavný vyznavač Páně život andělský veda na zemi zrcadlem dobrých skutkův učiněn jest světu. Příkladem nejkrásnějším jest

ládeží, odrostlým, příkladem spravedlivě v Pánu umírajících.

Kdykoli církev Kristova velikými, vniternými zmítána byla bouřemi, vzbudil Bůh k její podpoře muže znamenitou svatostí vynikající, kteřížto zakládali řády, z nichž četné vycházely šiky svatých bojovníků pro zájmy Kristovy. Když kacířstvo Ariovo jižjiž hrozilo veškeren křesťanský svět uvrhnouti v blud, vzbudila moudrosť božská sv. Antonia Velikého a sv. Basilia, dva to muže netoliko andělské nevinnosti a čistoty, ale i zakladatele spolků poustevnických a řeholných, z nichž pak hrdinští vzešli obhájcové víry Kristovy. Podobně vzbudil Bůh za pozdějších v církvi svárův a bouří sv. Augustina v Africe a sv. Benedikta v Italii, oba zakladatele řádů, z nichž znamenití bojovníci a obhájcové svaté církve povstali. Sv. Benedikt, v celé církvi tak věhlasný, světlo tmavé samoty, apoštol kasinenský, zakladatel řeholního života po celém západu, narodil se roku 480. v italském městě Nursia zvaném. Pocházel ze vznešené, šlechtické rodiny římské, ze slavného kmene Aniciův. Rodičové Euprobus a Abundancia vynikali rodem i zbožností. S nemalým podivením bylo, že mladičký Benedikt dvakráte za týden, ve středu a v pátek, jako svatý Mikuláš ničeho požíti nechtěl, kterýžto způsob zdrželivosti a postu netoliko sám po celý život svůj zachoval, nýbrž i učeníkům svým předepsal.

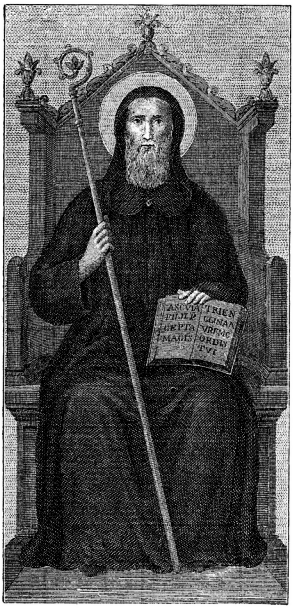

Nábožný otec Euprobus zajisté všechnu péči vynaložil, aby dětem svým dobré dal vychování, pevně jsa přesvědčen, že rodičové nemohou dětem lepšího zanechati dědictví nad dobré vychování. Benedikt, jehož Bůh velikými obdařil vlohami, znamenité činil pokroky, tak že svatý Řehoř o něm napsal, »že ihned od svého dětinství dospělé, mužné chovaje srdce, chováním svým nad věk svůj vynikal.« Maje tak základy ctnosti vštípeny v srdce své, odebral se mladistvý Benedikt do Říma ve průvodu své věrné pěstounky Cyrilly, aby pokračoval ve vzdělání svém. Otcovský dům byl jeho svatyní, kde svou ctnosť ukrýval. Tuto v zátiší pěstoval vědy, ale ještě více pracoval na zdokonalování sebe ve ctnosti a bázni Boží. Aby větších nabyl úspěchův, utíkal se pod ochranu nejblahosl. Bohorodičky, Marie Panny, jejíž obraz v domácí kapličce byl nalezl. Před tímto obrazem konával své pobožnosti, u něho hledal útěchy a rady, ano z lásky k nejsv. Panně, jíž za svou matku sobě zvolil, učinil slib věčné, panické čistoty. Svým tichým obcováním s Bohem, svým něžným uctíváním nejbl. Bohorodičky domohl se

Benedikt toho, že uprostřed zkaženého světa svou ctnosť zachoval neporušenou a že vznešenému povolání Božímu zůstal věrným. Avšak nespoléhal se na svou sílu a ctnosť, nýbrž snažil se upevniti v nejhlubší pokoře a posily hledati u Onoho, k němuž odkazuje sv. Pavel, řka: »Všecko mohu skrze toho, kterýž mne posiluje.« Bůh hledal dělníka svého v celém množství lidu; a volání Hospodinova: »Pojďtež, synové, slyšte mne; bázni Hospodinově vás vyučovati budu!« Tohoto volání uposlechl sluha Páně, pohrdá světem a oddává se v pokoře a lásce zúplna Bohu. Chce se odebrati do školy, v níž Duch svatý sám bude jeho učitelem. Hospodin ho vyvolil; a věrněji než onen učeník v evangeliu uposlechl hlasu Božího: opouští otcovský dům, příbuzenstvo a všecky své statky. Jedinou jeho touhou jest, zalíbiti se Bohu. A tak jej vědomě nevědomého a moudře neučeného vede Duch Boží na poušť. Jediné co béře s sebou nábožný jinoch, jest měděný kříž, na němž zároveň byl obrázek nejbl. Bohorodičky. Spěchá do samoty lesní. Jeskyně skalní ve Subjaco jest mu příbytkem, jest mu pravým rájem, kdež mohl celé dny a noci na Boha mysliti, s Bohem rozmlouvati. Kdož by byl s to, by vyzkoumal city, jakýmiž duše svatého jinocha oplývala? Bylo mu asi, jako Davidovi, když vyváznuv z rukou Saulových, na bezpečném skalním vrchu mohl nepříteli vzdorovati. Bylo mu k mysli jako Mojžíšovi, když Červené moře s lidem svým šťastně byl překročil, jako Eliášovi, když utekl před Jezabelou, na hoře Horeb meškal a hlas Hospodinův slyšel. Bylo mu jako učeníkům na hoře Tábor, když viděli Krista Pána proměněného a Petr zvolal: »Pane, dobře jest nám zde býti!« Zamilovav si Boha nade všecko, učil se míti Boha neustále na paměti, smrť míti ustavičně před očima, na den soudný pamatovati, pekla se báti, po životě věčném toužiti, na své skutky každé hodiny ostražitým býti, věrně sloužiti Kristu králi, sebe zapírati, aby snáze následovati mohl šlépějí Kristových. Nechtěl nic důkladněji uměti, než Ježíše, a to ukřižovaného.

A jak důvěrné bylo jeho obcování s nejblahosl. Bohorodičkou, jak něžná a vroucná byla jeho úcta k nejsv. Panně! S ní a v ní se těšil, k ní jako matce své se obracel ve všech tísních o pomoc. od ní učil se všelikým překrásným ctnostem. Vroucně též uctíval sv. anděly strážné. s nimiž důvěrně a přátelsky obcovával. A s jakou úctou pohlížel ke sboru svatých. obdivuje jejich ctnosti a hrdinství a ku jich následování se povzbuzuje! Než i kruté boje podstoupiti musil s pokušitelem od počátku a přemáhal jej modlitbou, postem přísným a trýzněním těla svého, aby člověk starý zničen byl, a nový povstal, člověk plný milosti a pravdy.

Ejhle, mládeži křesťanská, toť skvělý příklad svatého života, jaký ti sv. Benedikt dává ku následování. Mně nezbývá nic, než to, abyste šli a činili podobně, každý podle možnosti stavu svého a následovali svatého jinocha požehnaného!

Sv. Benedikt nebyl toliko příkladem mládeži, nýbrž i všem ostatním, jakéhokoliv jsou stavu a povolání. Vždyť církev sv. o něm praví, »že byl slavný vyznavač Páně, život andělský veda na zemi, zrcadlem dobrých skutkův učiněn jest světu.«

Dokonalosť jednoho každého křesťana záleží hlavně ve třech věcích, aby předně pohrdal světem a miloval Boha nade všecko; aby miloval přátely i nepřátely a konečně, aby zapíral sebe samého a následoval Krista. A v tom jest všem sv. Benedikt zrcadlem, příkladem od Boha samého daným. Kdo chce býti dokonalým a svatý život vésti, ten musí světem pohrdati a Boha nade všecko mi-

iovati, jakož praví sám Kristus k mládenci bohatému: »Chceš-li dokonalým býti, jdi, prodej, co máš, a rozdej chudým a pojď a následuj mne!« Toť příčinou, proč všickni svatí a světice Boží se od světa odloučili, aby Bohu samému sloužiti mohli.

Tak učinil i sv. Benedikt, touže po dokonalosti. Opustil otcovské statky své, česť a slávu, vším pohrdnul, co mu svět sliboval, aby jedině Boha celým srdcem milovati a jemu sloužiti mohl. Tím pak takové dokonalosti dosáhnul, že Pán Bůh sám nedopustil, aby svatosť jeho světu ukrytou zůstala. Jednoho kněze poslal Pán Bůh, aby sv. poustevníka vyhledal a světu objevil. Kněz našel sv. Benedikta a zhrozil se nad přísným životem mladého muže. Tak zasvitlo světlo jeho svatosti a zářilo nyní celému okolí. Lidé přicházeli k němu, jako kdysi ke sv. Janu Křestiteli, aby slyšeli od něho slova spasitelná. I to málo, co mluvil, stávalo se podnětem božských osvícení. Velicí hříšníci obraceli se, vlažní byli rozněcováni, spravedliví povzbuzováni, aby horlivě kráčeli úzkou cestou Kristovou.

A láska k Bohu, která v srdci sv. Benedikta plála, rozšířila se i na bližní, na nepřátely a přátely. Právě v tu dobu v jednom klášteře Vicovaro zemřel opat. Bratři, slyšíce o svatém muži, vyvolili jej za svého opata. Zdráhal se jíti s nimi sv. Benedikt, nepředvídaje nic dobrého. Za nedlouho titéž bratři chtěli jej otrávit. Sv. opat požehnal nádobu a ona se roztříštila, jakoby kamenem do ní uhodil; na to pak pravil: »Bratři, smiluj se nad vámi Bůh všemohoucí!« A vrátil se zase na poušť do jeskyně své. Čím více světec lidem vyhnouti se hleděl, tím více učeníků hrnulo se k němu, prosíce ho, aby byl jejich vůdcem; žádají ho o určitá pravidla, aby, co s Boží milostí začali, za bezpečného návodu Benediktova dobře prospívalo. Tak povstalo v krátkém čase 12 klášterů, jimž sv. Benedikt byl společným otcem a učitelem. Ano z nejvznešenějších rodin přinášeli rodiče dítky své k němu, aby je vychovával v bázni Boží. Nejznamenitější byli Maurus a Placidus. První byl opatem ve Francii a druhý zemřel jako mučeník na ostrově Sicilii.

Tu zase vzbudil zlý duch závistníka, jenž sv. Benedikta pronásledoval, očerňoval, ano bezživotí jeho hledal. A jak se choval sv. Benedikt k tomuto nepříteli? Odpustil mu a odešel jinam. Láska Boží pudila jej dále, aby získal duše Ježíši Kristu. Uslyšev, že na hoře Kasinské jsou ještě pohané, přišel tam, modlu a chrám sbořil, pohany obrátil a postavil tam chrám sv. Janu Křestiteli a klášter, jenž se stal kolébkou celého našeho řádu.

Zde vedl sv. otec sbor svých duchovních po cestě dokonalosti. Aby ještě zvýšen byl v očích lidu, udělil mu Bůh moc zázračnou. I léčil nemocné bez léku a křísil i mrtvé, ďábly z lidí vymítal, bratřím nemajícím ničeho zázračně zaopatřil chléb a olej. Nebylo skutečně většího světce a lidumila nad sv. Benedikta.

Tak se stal sv. Benedikt zrcadlem celému světu. Kdokoliv chce dokonalým býti, ať jest kteréhokoliv stavu a povolání, ten odřekni se světa a miluj Boha nade všecko jako svatý Benedikt; chovej se k nepřátelům laskavě a odpusť jim jako sv. Benedikt. Buď laskav ke spolubližním svým, pamětliv slov Páně. »Cokoliv jednomu z těchto nejmenších jste učinili, mně jste učinili.« Zapírej sebe samého, jako sv. Benedikt, jenž byl nejpokornějším učitelem veškeré ctnosti a sebezapírání. Takovým způsobem jej každý následovat může, ano musí, chceli býti dokonalým, chceli spasení věčného dosáhnouti.

Není toliko příslovím, nýbrž svatou pravdou, že jaký byl život, taková jest smrť. Jeli život člověka bezbožný, následuje také zlý konec. Jeli život zbožný

a ctnostný, následuje i sv. smrť. Že tomu tak jest nejjasněji vám dokáže příklad sv. Benedikta. Jako mu Bůh tolikráte dopřál nahlédnouti do budoucnosti a četných tajemství, tak mu otevřel i nejdůležitější tajemství — že předzvěděl den svého úmrtí. Ve čtvrtou neděli postní, šest dní před svou smrtí, dal si již dávno připravený hrob otevříti.

Brzy po daném rozkazu uchvátila světce prudká zimnice. Šestého pak dne v sobotu před smrtnou nedělí, cítě konec života svého, dal se svatý Benedikt od učeníků svých zavésti do chrámu. U přítomnosti a v uctívání nejsv. Svátosti oltářní chtěl poslední okamžiky ztráviti. Bratři laskavě ho obkličovali, on pak stál zpříma uprostřed nich. Světec posilnil se nyní přijetím nejsv. Svátosti na dalekou cestu do věčnosti. Stoje zpříma a opíraje se o ramena synů svých pozdvihl rukou a očí svých k nebi a modle se vypustil duši. Bylo to 21. března léta Páně 543. —

Čtenáři milý, můželi býti krásnější smrť, než sv. Benedikta? Ale nediv se tomu, jeho život byl svatý a tudíž i smrť jeho svatá. Srdce jeho bylo ustavičně s Bohem spojeno a toužilo jen po Bohu, a proto pozdvihl rukou svých k nebesům a vztahoval je k Bohu, jehož měl nyní věčně požívati. Téhož dne měli dva bratři, jeden ve klášteře a jiný v dáli, totiž Maurus, stejné vidění. Viděli totiž překrásnou cestu, drahocennými koberci pokrytou a nesčíslnými světly ozářenou, rovným směrem táhnouti se k východu od světcova pokoje až do nebe. Ctihodný kmet ve skvělém rouchu, jenž na cestě stál, pravil těm dvěma bratřím: »Toť jest cesta, jížto Bohu milý Benedikt vstoupil na nebesa.« Tělo světcovo bylo od bratří ve chrámu sv. Jana Křestitele uloženo do hrobky podle ostatků svaté sestry Školastiky. Bůh pak milácka svého jak za živa tak i po smrti četnými proslavil zázraky a jak dí sv. Řehoř, »doposud, žádáli toho prosících důvěra, skví se zázraky.«

Čtenáři milý! Obdivoval jsi život sv. patriarchy Benedikta, raduj se nad jeho svatou smrtí a slávou věčnou. Nepřeješ si zajisté jiného, jako také tak svatě umříti; neboť jeli smrť svatá, všecko získáno. A tato žádosť tvá nechať tě povzbudí, abys sv. Benedikta následoval ve svatém životě jeho. On jest ti ve svém mládí příkladem, jak máš položiti základ křesťanského života, on ti ukázal, jak máš i na dále v křesťanské spravedlnosti setrvati a po větší a větší dokonalosti toužiti. On ti ukáže, jak dobře jest svatě umříti a slávu věčnou sobě získati.

Přesvědčen jsa o dobré vůli tvé, přidávám ještě toto naučení. Bůh a církev představuje ti sv. Benedikta jako vzor života svatého, ale také jako mocného ochrance v hodince smrti. Proto jej Pán tak slavně odtud povolal, abychom všickni v tomto čase k němu se utíkali. A poněvadž na šťastném skončení života všecko záleží, volejme ke sv. patriarchovi o jeho přímluvu a ochranu. Sv. Benedikte, otče a patriarcho náš, jenž jsi andělskou duši svou s pozdviženýma k nebi rukama stoje a modle se do rukou Stvořitele odevzdal, a sám slíbil, že všecky, kdož tě budou denně prositi a uctívati v hodince smrti, proti pekelnému nepříteli chrániti budeš; k tobě tedy voláme a pokorně prosíme, abys nám nyní a vždycky a zvláště v poslední hodince naší pomoci své neodepřel a nás chránil, abychom od nejlaskavějšího Spasitele Ježíše Krista, od tebe a všech vyvolených svatých odloučeni nebyli. O to tě prosíme, sv. Otče náš Benedikte, skrze Ježíše Krista, jenž nám všem na tvou přímluvu milosť a požehnání uděliti račiž. *P. H.*

Ctihodný sluha Páně P. Klement Hofbauer blahoslaveným.

Konečně nadešel dávno očekávaný den, den blahořečení ctihodného sluhy Božího P. Klementa Hofbauera. Opět přibyl nám jeden mocný přímluvce. Nová hvězda zasvitla na obzoru církve svaté. Vedle blah. Jana Sarkandra máme blah. Klementa Hofbauera. Onen narozen ve Slezsku, působil a umřel na Moravě: tento narozen jsa na Moravě působil hlavně ve Vídni, kdež i umřel.

Památným zůstane nám 29. den měsíce ledna tohoto roku. Nesmírné množství lidu shromáždilo se u hlavní brány chrámu sv. Petra v Římě. Nade vchodem chrámu sv. Petra připraven veliký sál, nádherně ozdoben, tisícerými světly ozářen. Ve shromážděném lidu viděti kněžstvo řeholní i světské, obzvláště z řádu nejsv. Vykupitele, kterémužto řádu tato slavnosť obzvláště platila. I rakouský vyslanec u apoštolské Stolice, hrabě Paar, byl tu přítomen na zvláštní tribuně; vždyť slavnosť tato týká se celého Rakouska, zejména Vídně. V sále tom jest oltář;

nad oltářem překrásný obraz, dílo mistrovské, v oblacích jakoby se vznášel, jest však dosud zastřen. Kromě toho jsou tu ještě dva obrazy, představující příběhy zázračné, které se udály na přímluvu blahoslavence . . .

Asi o 10. hodině přišel velkolepý průvod vatikánského kněžstva, švýcarská stráž a kardinálové. Řadu kněžstva ukončil náš nejdůst. pan biskup Dr. Fr. Bauer; oblečen v pluvialu s mitrou na hlavě usedl na trůn přichystaný před oltářem. Kardinál Bianchi rozkázal sekretáři, aby hlasitě přečetl dekret blahořečení, což vyslechlo veškeré množství. Po přečtení dekretu zazpíváno Te Deum laudamus p. biskupem naším, načež chvalozpěv zpíván dále od tisíců lidu a zpěváků sixtinské kapely. A nyní jaký to krásný pohled! Mezi krásným zpěvem odhalen obraz uprostřed nesčíslných světel, představující blahosl. Klementa Hofbauera. Srdce všech mocně zabušila, slzy radosti kanuly z očí, slunce zlatým světlem svým ozařovalo celý sál a zvony sv. Petra mocným hlaholem zvěstovaly oslavu ctihodného sluhy Páně.

Po Te Deum byla pontifikální mše sv., kterou sloužil náš pan biskup Dr. Frant. Bauer ku cti blahoslavence. Odpoledne okolo 3. hodiny byl sál opět naplněn obecenstvem. V presbytáři bylo připraveno nádherné klekátko pro sv. Otce, jenž měl přijíti a úctu blahoslavenému osobně prokázati. Najednou ticho hrobové! Blíží se dlouhý průvod církevních hodnostářův a kardinálů; již blýskají zlaté helmice stráže osobní, a tu kráčí sám svatý Otec Lev XIII., majestátně, jako bytosť nadzemská! Pevně kráčí, pln vznešenosti, ve tváři zračí se hluboká učenosť a moudrosť; žehná na pravo i na levo. Přijda k oltáři, poklekl a trval na modlitbě. Asi 12 minut maje tvář v bílém šátku schovanou, modlil se, plakal; velebná to chvíle. V sále ticho hrobové, jen velký zvon sv. Petra duní, jakoby naznačoval tlukot srdce Otce veškerého křesťanstva, kteréž nyní k Bohu pozdviženo o přímluvu blahoslaveného prosí. Asi za půl hodiny povstal sv. Otec a přijal vroucí díky od stařičkého generála řádu nejsv. Vykupitele za milosť, jakou prokázal řádu jeho. Darem obětoval sv. Otci obrovskou kytici květin a ostatky blahoslaveného v nádherné, umělecky zhotovené schránce. Sv. Otec, hluboce dojat, projevil radosť svou, že mu dopřáno bylo prohlásiti tak ctihodného sluhu Páně blahoslaveným a přidal, že Pán Bůh má veliké záměry co do kongregace nejsv. Vykupitele; chválil dary, jež dostal, a podal generálovi kongregace dvakrát ruku otcovskou ku políbení. Na to opustil sv. Otec sál, žehnaje v pravo i v levo lid a kněžstvo shromážděné.

Slavnými nešporami ukončená velebná slavnosť. Den 29. měsíce ledna zůstane památným nejen pro Rakousy, pro řád nejsv. Vykupitele, ale také pro nás Moravany. Uctivejmež tedy blahosl. Klementa Hofbauera, vzorného kněze a sluhu Božího, apoštolského muže, vroucného ctitele nejbl. Panny Marie, královny sv. růžence! Dejž Bůh na přímluvu jeho nám všem apoštolského ducha modlitby a ctnostného života, abychom s ním jednou na Boha patřiti mohli tváří ve tvář.

Otázky a odpovědi.

Proč, Pane, jsi mne na svět povolal?
„Bys předmětem se věčné lásky stal.“

Proč, Pane, omyl jsi mne svatým křtem?
„Bych byl tvým Otcem, ty mým dědicem.“

Proč, Pane, vdech's mi duši rozumnou?
„Bys poznal cíl svůj: drahou spásu svou.“

Proč napojil's mne svatou krví svou?
„Bys milostí se spojil s říší mou.“

Proč, Pane, vložil's na šíj trpké jho?
„Bys znal, co pro tě božství trpělo.

A poznášli, vím, lehkým bude ti,
i zažádáš si trpčí snášeti.“

Ó dobrotivý Pane, Bože můj!
Jen v každé nesnázi Ty při mně stůj!
Pak láska, oběť — bude heslo mé,
jímž Tobě podmaním vše smrtelné!

Zprávy z misií katolických.

Čína. Z apoštolské praefektury v Kvangtongu. Pan Fleureu píše ze stanice sv. Josefa v Longvo dne 25. srpna 1887. toto: »Osada má tone ve zjevném nebezpečí. Pohané spikli se o povraždění křesťanů, domnívajíce se, že mne tak odtud vypudí. Rodina Šungův už plán zamýšlený počala prováděti; zavraždila totiž člena svého, Vavřince Šunga, jenž hlásil se ku křesťanství. Ostatní rodiny čekají, jaké zločin bude míti následky. Není pochyby, že zůstane bez trestu. A tak ohrožena osada moje jistou záhubou, jež roku tohoto potkala osady provincií Kvaj-čeu a Su-čuen.«

Tibet. Zničení osady Bathanzské. Ze dvou stran vnikali misionáři do nepřístupného Tibetu: z jihu od Himalaye, z východu z čínské provincie Su-čuen. Ježto výsledky tohoto posledního proudu značné byly, rozhořčení Lamové přepadali a hubili jeho osady; o zničení jedné z největších, totiž Bathanzské, píše pan Giraudeau 21. července 1887. toto: Už dlouhý čas tušili jsme jakési jitření. V noci ze 17. na 18. července házeno po nás kamením a vyhrožováno mečem. Tu 19. oznámil nám náčelník města, že Sidžrogombové shromáždili se ve velkém počtu asi 3 hod. od Bathangu. Prosili jsme tedy o stráž na noc i dání nám čtyry vojáci čínští a několik žoldnéřů tibetských rozestaveno po střechách sousedních domův. Odporučeno nám, abychom ukryli cenné věci své, jež někteří lidé tedy, zavřené v bednách, odklidili a uschovali. Druhého dne z rána šel jsem k čínským mandarinům oznámit jim, že hrozí nám nebezpečí a žádat od nich pomoci. Přesvědčivše se o pravdivosti zprávy naší, poslali oni a městští náčelníci vyjednávače k ozbrojencům; ti však vrátili se s nepořízenou. Občanský mandarin potom, plukovník a setník přirazili k nám s hrstkou branců. P. Soulié sháněl zatím co já jsem prohlížel s mandarinem příchody, jež hájiti se měly, otálejícího načelníka. Tento přišed prosil nás, abychom se v sousedním domě ukryli, ujišťuje nás, že on a mandarinové majetku našeho statečně brániti budou. Jakmile však jsme se vzdálili, opustili dům i mandarinové a zaujali sousední střechu jakoby odtud brániti chtěli; náčelník pak dočista se vytratil. Vidouce to vrátili jsme se z úkrytu a usedli na teras na oči mandarinům a zástupu zvědavých Bathanžanů.

Před námi asi na $^1/_2$ km. objevili

se Šidžrogombové. Tibetští vojáci zdánlivě vyjednávali s nepřítelem. Hned potom přešli nepřátelé řeku, jež nás od nich loučila, a s křikem hrnuli se na nás. Ve vzdálenosti asi 150 kroků spustili palbu. Tu postavili se jim mandarinové naproti s ručnicemi a luky, leč proti svým slibům a přísahám ani ručnice nevypálili, ani šípu nevylučili. Vojáci při nás stojící na stráži dali se na útěk. Naše věc byla vyřízena: mandarinové nás zradili a my nuceni skočili jsme s terasu do sousední zahrady, kdež nás paní sousedova v přízemí ukryla v jakési temné sýpce. Sotva za námi dvéře zapadly, uslyšeli jsme hluk a nářek, i domnívali jsme se, že konec náš se blíží. V noci přinesli nám jíst; tu dověděli jsme se, co onen hluk značil; náš dům spálen a oheň hrozil zachvátit i toto sousední stavení. Též dům jednoho křesťana až do základů zničen; on však se s rodinou zachránil. Rovněž ostatní naši křesťané se zachránili.

Stanice Selenong rovněž přepadena a bezpochyby zničena. To jest deváté přepadnutí. Šidžrogombové procházejí Bathangem a budou žádati mandariny, aby nás donutili k odchodu; jest to, tuším, jediný účel všech těchto pronásledování a zdá se, že i čínské úřady si téhož přejí.

Apošt. vikariát v jižním Šantungu. Jižně Žluté řeky v provincii Šantongu v okresu města Jendšofu jest působiště misionářů steyhských, již počali úlohu svou v kraji tom dne 18. ledna 1882. a rozšířivše stanice své po celém jižním Šantongu, napočítali r. 1887. pokřtěných 1385 a na sv. křest se připravujících 2227. Rychlé toto vzmáhání se křesťanství polekalo mnohé přívržence pohanství, zvláště třídu učenců čínských, i počali pikle kouti proti misionářům. Ovšem veřejně díti se to nesmělo, ježto Čína smlouvou se zavázala trpěti a chrániti přívržence křesťanství jakož i hlasatele jeho. Ale toto tajné sočení bylo tím povážlivější, ježto samy úřady, nemohouce zjevně, aspoň tajně buřiče podporovaly, ba i sám místodržitel jendšofuský a místokrál cinanfuský záměrům jejich nakloněni byli. I utvořila se velká společnosť ku zamezení prací misionářských pode jménem Vu-jang-hui, jež sepsala a mezi lidem rozšiřovati počala hanopis asi tohoto smyslu:

»My učenci dungluští (šantonžští) chtějíce potlačiti cizí nauku a pobiti »Čínské bastardy« (t. j. křesťany), i ochrániti zemi, projevujeme svůj spravedlivý hněv a oznamujeme: 1. katolická církev zavrhuje »patero poměrů« (totiž 1. krále a lidu, 2. rodičův a dětí, 3. ženy a muže, 4. sourozenců, 5. přátel), ničí rozum, je horší než němá tvář. 2. Kněží vylupují měděnou hůlkou nemocným oči a zalepují pak důlky dvěma flastry. 3. Mají kouzelnou moc připravovati lék zhloupělosti, aby hochy a děvčata přivábili a s sebou odvedli. 4. I těmto pak vylupují oči a srdce, aby z toho svářeli oční léky. Proto též obyvatelé tienciní pobili tamnější Francouze atd.«

My pak nařizujeme: 1. Kdo ďáblům těm nebo čínským bastardům pole a domy prodá, toho majetek ať luza zplení; my učenci budeme ji k tomu naváděti. Dům jeho spálen bude a na poli vyhrabána jáma čtyry sáhy hluboká. 2. Kdo ďáblům pokrmu prodá, tomu uřežeme uši ku všeobecné výstraze. 3. Kdo ďábly přes noc ukryje, tomu uřežeme uši a zapálíme dům na všeobecnou výstrahu. 4. Kdo ďábly obslouží, tomu uřežeme prst pravé ruky ku všeobecné výstraze. 5. Čiňan, jenž s ďáblem obcuje, je očividně bastard: jest okem a uchem ďáblovým; takové bastardy budeme chytati, vyloupáme jim oči, uřežeme uši, a pak se poradíme, co s nimi. 6. Půjdouli ďáblové do vnitř země, pochytáme a roze-

ženeme jejich průvodčí, čínské bastardy; potom přivedeme lid, aby ďábly z říše vyhnal. Budouli se ďáblové brániti, umučíme je do smrti, abychom spravedlivý hněv svůj ukojili. 7. Za těmi účely nesmí nikdo v říši dům ani pole tajně prodati. My učení nejdříve vše prozkoumáme a pak dovolíme prodej. Kdo nařízení toto přestoupí, bude přísně potrestán. Nedostačili toto opatření, poohlédneme se po jiném.«

Vdp. Anzer, biskup, napsal o tomto hanopisu: »Rozšiřování toho prohlášení je nanejvýš prohnané. Najednou objevilo se po vsích i městech na všech ukazatelích i rozích. Neví se, od koho, ani kdy přilepeno bylo. Strhnemeli je, už je tu v okamžiku nové, vzdor naší pozornosti. Tisíce studentů, kteří ze všech částí Voešangu sešli se do města ku zkoušce doktorské, nalezli je jednoho dne ve svých kapsách. Nikdo neví, kdo jim je podstrčil. Účel všeho je zřejmý. Luza má býti pobouřena. Nebojíme se toho, ale vše je poněkud na uváženou. Stěžoval jsem si na to u čínské vlády; též hodlám vydati obranu.«

V létě 1887. spolek Vu-jang-hui pokračoval ve svých zuřivých záměrech, jež nezůstávaly bez výsledku. Neboť již dne 27. srpna psal dp. vikář z Džangťy z Caudžofu, rektor steylské misie, toto: »Po veškerém okresu misijním to vře a bouří. Ve městě Jendšofu již strženy dva domy před očima mandarinův. Učenci přísahali v pagodě před svými modlami, že křesťanství do krve se budou brániti. Mají při sobě asi tisíc ničemů, již číhají u bran, a každého, kdo se jim zdá katolíkem, skolí. Ku tribunálům již nemohu. Moji pokřestění bojí se déle v kraji zůstati. Prodavatelé domův unikli jen zázrakem a uchýlili se ke mně, jinak by je učenci byli roztrhali. Všude se na ně i na nás číhá; i hostince vyloupeny, o nichž se myslilo, že nás anebo je přijaly.

Nepokoje dostaly se až do Ciningdža. Mandarinové nebrání ničemu, spíše se tajně radují. Místokrál cinanfuský je zaříklý nepřítel náš. Tamnějšímu biskupovi totiž sbořen od učenců kostelík, jenž již sto let křesťanským byl. Jeho stížnosť měla tolik účinku, že na troskách kostelíka vystavena pagoda, v níž teď slaví se vítězství nad námi a odbývají se před tvářemi model veřejné hry. Je to na blízku mé misie, a tudíž všude se rojí neklid, zmatek a rozčilení. Též ke všemu ještě přišla zpráva, že v Tančengu, dosud pokojném, pronásledování propuklo, jehož původem je sám mandarin. Byl jsem v osmi dnech třikráte u soudu, ale vrchní mandarin nestará se o nic. Dva křesťané zajati, mnoho jich zmučeno. Asi osmdesát uprchlých jest u mně. Ostatní musí nevýslovně trpěti. Vzbouřenci táhnou denně městem, loupíce a jímajíce i ženy a děti.«

Tak v Džangtě. Tam již několikrát za krátkého teprve trvání misie se kruté boje odehrály. Jistý boháč, jehož i mandarinové se báli, zapřisáhl se proti misii. Nově obrácení musili trpěti muka na muka, leč vytrvali, a pronásledování skončilo pak šťastně pořízením kostelíku a usazením se kněze v Džangtě, jež, jak se zdá, brzy bude středem působiště misionářského v oné krajině. Džangťa leží jižně od Jendšofu.

Dne 8. září píše tentýž biskup z Liangšanu, města několik hodin severně od Jendšofu:

»Do Jendšofu a Cinigdžo nesmíme se ještě odvážiti, avšak též ne od nich vzdáliti. Misie tamnější příliš jest otřesena událostmi, třeba jí mého vedení.

Z Džangťy odebral jsem se do Hoťatangu, úhledné a příjemné vesničky s křesťanskou osadou, jíž brzy nový kostelík pořízen bude. Dále šel jsem podél Tasiangu, než nevešel jsem pro nebezpečí, ježto před několika dny tamní povstalci chtěli jednoho křesťana za živa zakopati

leč on zpraven, v čas uprchl. V poledne dorazil jsem do Lity, kdež zdržuje se generální vikář. Jest tam 70 křesťanův, ale vlažných, ano někteří z nich opět se zvrhli v modloslužebníky. Představený, jenž jest největším odpůrcem křesťanství, bude snad brzy sesazen. Nemoha ani tuto pobýti déle, odebral jsem se do Šenťadienu. Zde našel jsem jedinou křesťanku, starou, nemocnou paní. Opatřil jsem ji svátostmi umírajících. Podivil jsem se, že lid, dívající se zvědavě oknem do vnitř, uctivě se choval. Dověděl jsem se od nich, že nemocná paní měla zjevení, jež i ostatní viděli. Objevila se jí totiž paní ve vzduchu se vznášející a sypala na ni červené a bílé květy. Neručím za pravdu toho a vypravuji jen, co jsem slyšel.«

Nový Zéland. P. Madan, misionář v Mill-Hillu u Londýna, píše 27. září 1887. ze Sv. Josefa Wharea v Matatě při zátoce Plentyské takto o pokroku missií:

»P. Becker jest ve vulkánské krajině horkých zřídel, a usadí se v Ohinemutu blízko sopky. On navštívil všechny malé obce katolické, jež v tamní krajině založeny byly; všechny ho s radostí přijaly. Jejich pobožnosť jest příkladná; dvakrát až třikrát denně shromažďují se ku společné modlitbě, chodí rádi ku zpovědi, muži raději než ženy. Špatný vliv mají protestantští vystěhovalci, jižto žijí s ženami Maorů, což škodlivě působí na děti. Proto potřebujeme nejen misionáře, nýbrž i jeptišky, aby vychovávaly dívky. Musí se však spokojiti s almužnou, jakou dostanou od Maorů, brambory, vepřové maso, ryby a j.

Já jsem teď ve Whakataně na jižní hranici misie. Maoři v celém okolí jsou katolíky; jiní dvě až tři míle vzdálení odpadli k sektě zvané Hauhau, pozůstávající z protestantismu, pohanství a židovství. Při posledním neočekávaném příchodu dva Maoři chodili oznamovati na neděli mši sv., tak že jich přišlo 40 neb 50, z nichž dvanáct přistoupilo ku stolu Páně. Každý den vyučuji, a než někomu daruji růženec, musí mi tajemství odříkati a vyložiti. Přes celou mši sv. se modlí nebo zpívají. Katechismus se učí napaměť; jest tak obšírný a tak veliký jako irský. Podává zvláště knězi příležitosť k důkladnému vyučování.

„Kat. misie.“

Milodary Božského Srdce Páně.

Od Bzence. Vroucné díky B. S. P. za vysvobození z veliké bídy vzdávaje, prosím nejsv. Srdce Pána Ježíše, nejbl. Pannu a sv. Josefa za ochranu celé rodiny své. *J. K.*

Z Fryštáku. Plním svůj slib srdečně děkuje za vyslyšení prosby o pomoc v jisté důležité záležitosti. Jelikož se tato záležitosť povedla, což ochraně Božského Srdce Páně, k němuž důvěrně jsem se utíkal, připisuji, provolávám z hlubin duše své: Budiž ctěno, chváleno a velebeno Božské Srdce Páně a nejčistější Srdce Panny Marie. *F. F.*

Od Kolína. Tímto vzdáváme nejvřelejší díky nejbl. Panně Marii a Božsk. Srdci Páně, že nás po vroucí modlitbě v důležité žádosti naší milostivě vyslyšeti ráčilo

Z Újezda. Že jsem byl na přímluvu neposkvrněné Panny Marie z nebezpečné nemoci vytržen, za to vzdávám nejsv. Panně a Božsk. Srdci Páně vroucné díky. *J. K.*

= Jistý bohoslovec vzdává blah. Panně a Božskému Srdci Páně vroucí díky za poskytnutou mu pomoc v jisté záležitosti.

Z Horní Lhoty. V tísni a bolesti své vzal jsem útočiště k Božskému Srdci Páně. Konal jsem devítidenní pobožnosť a slíbil, buduli vyslyšen, že to uveřejním ve »Škole Božského Srdce Páně.« Nejsvětější Srdce Páně pomohlo jakož i nejbl. Panna Maria Lúrdská. Božské Srdce Páně, kteréž pomáháš v každé tísni lidské, budiž ctěno. chváleno a velebeno na věky! *A. D.*

Z farnosti Kounické. Poděkování nejbl. P. Marii, Matce dobré rady, B. Srdci Páně, sv. Filoméně za uzdravení nesmírného bolení hlavy. *M. D.*

Z Pavlova oznamuji toto ku větší chvále Krista Pána a Panny Marie. Rozstonalo se nám dítko. Ve své úzkosti obrátila jsem se k Božskému Srdci Páně a Matičce Boží, konajíc 9denní pobožnosť, se slibem, buduli vyslyšena, že to uveřejním ve »Škole B. S. P.« A ejhle! Pán mne vyslyšel a uzdravil mne i dítko od neduhu. Vyzývám tedy všech, kdo pomoci potřebují, obraťte se k nejsvětějším Srdcím a bude vám spomoženo. Jim budiž chvála vzdána na věky! *E. A.*

Z Bystrce u Brna. Matka s dcerou svojí vzdávají vroucné díky nejsv. Srdci Páně. Dcera byla totiž churavá, prostředky podané k pomoci zdálo se marnými; vzala tedy s matkou svou útočiště k Božsk. Srdci P., konaly devítidenní pobožnosť, slíbíce, budouli vyslyšeny, že to uveřejní ve »Škole B. S. P.« Poněvadž toho neučinily nemoc se dostavila zase. S novou důvěrností opakovaly obě pobožnosť devítidenní a dcera se pozdravila. Protož veřejně díky vzdávajíce volají: »Buď od nás pochváleno, uctěno a velebeno nejsv. Srdce Pána Ježíše!

Matka s dcerou.

Z Proseče. Moje choť stížena byla nemocí, o které dobrozdání lékařů rozdílné bylo, i vzali jsme útočiště své k P. Marii Lúrdské a sv. Janu Nep. Učinili jsme spolu slib, že, když choť moje se pozdraví, uveřejníme to ve »Škole B. S. P.« Choť moje skutečně v několika dnech se pozdravila, ale my slib náš jsme nesplnili, a nemoc se opětně navrátila. V této naší tísni opětně prosíme Pannu Marii Lúrdskou a sv. Jana Nepomuckého, a zároveň plníme slib svůj v té nezvratné naději, že choť moje úplného zdraví na přímluvu Panny Marie Lúrdské a sv. Jana Nepomuckého dosáhne. *A. a M. J.*

Z Prahy. Vzdávám nejvřelejší díky sv. Josefu za milostivé vyslyšení mnohých proseb v soužení rozličném. *L. B.*

Z Kounic. Vroucné díky vzdává jistá osoba Panně Marii Lúrdské za uzdravení z dlouho trvající nemoce. *N. N.*

Z Prahy. Sklíčena jsouc dlouho trvajícím nepokojem, brala jsem útočiště k Božsk. Srdci Páně a nejčistšímu Srdci P. Marie. Konala jsem devítidenní pobožnosť. Leč klidu se mi nedostalo. Až jsem vykonala generalní zpověď a opět devítidenní pobožnosť, dostalo se mi klidu Pročež plním slib svůj a vzdávám tímto srdečné díky Božskému Srdci Páně, nejčistšímu Srdci Panny Marie za obdrženou milosť. *M. L.*

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Italie. Naproti tolika projevům synovské lásky a oddanosti ke sv. Otci a stolici apoštolské pronásleduje vláda italská pořáde kláštery a ústavy náboženské. Výnosem ministerstva byly sestry nejsv. Srdce Ježíšova ve klášteře svaté Rufiny do 10. ledna vypovězeny. Ale protektorka jejich, královna Markéta, sama zrušila výnos tento — a sestry tyto dále budou působiti v Římě. — Dne 1. února bylo přes 300 irských katolíkův od sv. Otce přijato ve slyšení, v čele metropolita irský, arcibiskup dublínský; sv. Otec přislíbil jim, že i nadále chce se všemožně zastávati zájmů jejich, že však mají ve všem přidržeti se biskupů svých.

V Rakousku nyní zapotřebí jest horlivé modlitby věřících. Neboť velký ruch povstal proti návrhu prince Lichtenšteina o škole konfesionelní, t. j. náboženské. V celé říši zadány sice k ministerstvu petice pro návrh tento, avšak též i liberálové ze všech stran bojují proti němu. Tak na př. veliká část učitelů vídeňských — bylo jich na 400 — usnesla se ve schůzi dne 2. února na tom, zadati resoluci proti zmíněnému návrhu, ve kteréž i opovážili se tvrditi, že v nynější škole právě tak, ba i lépe postaráno jest o náboženství, než ve škole za dob konkordátu. Netřeba tu poukázati na to, že i židovští učitelé vedli dítky křesťanské k nejsv. výkonům náboženství katolického, ke sv. zpovědi a sv. přijímání. Ovšem nebylo by tolik křiku, kdyby nejednalo se právě o víru katolickou. Vždyť uherský ministr vyučování výnosem ze dne 16. ledna zabezpečil školám židovským úplnou svobodu; jen co se týče zdravotních poměrů, jest tam orgánům státním dovolen dozor. — Snad ctih. Jan kř. de La Salle, který před nedávnem od sv. Otce za blahoslaveného prohlášen byl, vyprosí křesťanským rodičům na Bohu milosť tu, totiž školu křesťanskou, katolickou. Vždyť byl on zakladatelem řádu školních bratří, kteří i v Rakousku blahodárně ve škole působí a jejichžto školy od ministerstva za znamenité vyhlášeny byly.

Z Asie dochází zpráva o krutém pronásledování křesťanů v provinciích čínských Canton, Fokien, Setšuang a jižním Šantungu. V Hokienu lehlo 20 kostelů popelem a mnoho katol. křesťanů bylo zavražděno. V Bathangu na hranicích tibetanských byl již po deváté misionářský dům přepaden a rozbořen. Vláda korejská přislíbila sice Rusům, Američanům, Francouzům a Němcům úplnou svobodu náboženskou, přece však pranic nestará se o těch 5000 křesťanů ve přístavech korejských, nýbrž vydala je úplně libovůli svéchtivých a bezcitných mandarinů.

Amerika. V severozápadních krajinách území indiánského — jižně od Kansasu, — kde v blízku bude i Evropanům dovoleno se usaditi, zamýšlí benediktini francouzští založiti misie.

V měsíci březnu modleme se, aby věřící hodně sv. svátosti přijímali.

Když byl Pán Ježíš uzdravil člověka třicet osm let těžce nemocného, odešel potom za moře galilejské; i šel za ním zástup veliký, neboť viděli divy, jež činil nad těmi, kteří nemocni byli. Jelikož zástup lidu dlouho trval na místě a poslouchal kázaní Syna Božího, chtělť je lačné nakrmiti. Vida pak Ježíš, že zástup jest veliký, řekl k učenikovi, zkoušeje ho: »Odkud nakoupíme chlebův, aby pojedli tito?« A nasytil Pán Ježíš zázračně celý zástup lidu pěti chleby a dvěma rybama. Bylo pak mužův okolo pěti tisícův. — A nyní, ó běda — jak se mění lidé na světě? Schází nám snad chleba nebeského, který nám Pán zanechal? Jestiť přesvatá hostina připravena, ale není, kteří by na ni přišli. Prve tázal se Pána apoštol: »Což jest to pro tolik lidí?« A nyní by musil obrátit otázku svou a říci: »Proč tak málo lidí a tolik sv. hostií?« Vždyť přece znají výrok Páně: »Amen, amen, pravím vám: Nebudeteli jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete míti v sobě života.« Či nemusíli se tázati Pán: »Proč nechcete přijíti ke mně, abyste život měli?«

Jsou lidé, křesťané horliví, kteří rádi a hodně přistupují ke stolu Páně častěji v roce; někteří aspoň jednou v roce, a to o velikonocích, aby aspoň tak jsouce poslušni rozkazu církve skutkem projevili, že jsou pravověřící křesťané, věrní synové a dcery máteře naší církve. Ale se zármutkem vyznati musíme, jsou také křesťané katoličtí, kteří dlouhá a dlouhá léta nepřistoupí ke stolu Páně, vyhýbají se sv. svátostem, sv. svátostmi opovrhují. Tu nastává apoštolům modlitby čestná úloha, by modlitbami svými a dobrými skutky na Božském Srdci Páně vyprosili milosti těm a takovým, kteří buď málo kdy anebo nikdy svátosť pokání a nejsv. Svátosť oltářní nepřijímají.

Že povinni jsou všickni katoličtí křesťané nejsv. Svátosť oltářní přijímati, k tomu je zavazuje vůle Ježíše Krista a přikázaní církevní. Když Pán Ježíš při poslední večeři nejsv. Svátosť ustanovil, projevil také, proč ji ustanovil; neboť pravil: »Vezměte a jezte: Totoť jest tělo mé! Pijte z toho všickni: Totoť jest má krev! To čiňte na mou památku!« Ano, on hrozí těm, kteří tělo Páně nepřijímají, ztrátou života duchovního, ztrátou milosti Boží, a slibuje těm, kdož je přijímají, život a blažené vzkříšení. »Amen, amen, pravím vám: Nebudeteli jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete míti v sobě života. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný: a já jej vzkřísím v den nejposlednější.« (Jan 6. 54. 55.) Kdož nepoznává zřejmou vůli Pána a Spasitele našeho? A přece opováží se mnozí lidé protiviti se vůli této Pána nejvyššího a pohrdají sv. svátostmi! Vedle rozkazu Ježíše Krista stanoví církev sv. čas, kdy sv. svátosti přijímati sluší.

V první době křesťanstva nebylo potřebí přikazovati, protože věřící sami sebou rádi sv. svátosti přijímali. Ale později, když horlivosť přestávala, když svatý zápal zhasínal, tu bylo již potřebí, aby věřící upomínáni byli na svatou povinnosť tuto. První rozkaz v této příčině dal papež Fabian r. 506., přikazuje, aby věřící o vánocích, velikonocích a letnicích přijímali tělo Páně; kdyby však neposlechli, hrozil jim vyloučením z církve. Druhý rozkaz pochází z devátého století, kdež se předpisuje sv. přijímání každou neděli s dodatkem: »Aby, kdo zdržuje se svatých svátostí, čímž byl vykoupen, nevzdálil se spasení, kteréhož dosáhnouti chce.« Třetí pak nařízení pochází od sněmu lateránského za papeže Innocence III., kdež se přikazuje velikonoční svaté přijímání všem věřícím obojího pohlaví s přídavkem, aby, kdo neposlechne, nebyl pochován jako křesťan.

Kterak se mohou vymlouvati nedbalí křesťané, nepřijímajíce sv. svátosti?

Sluší nám tedy netoliko jednou v roce, nýbrž častěji, kdykoli povinnosť nastane a kdykoli toho prospěch duše naší vyžaduje, ke stolu Páně přistoupiti. Sv. Ignác, mučeník a biskup, velmi krásně dí: »Hleďte, abyste hodně často ku

stolu Páně přistoupili; neboť sejdeteli se častěji na tomto svatém místě, bude moc ďáblova seslabena a šípy ku hříchu vás ponoukající odraženy.« A sv. Řehoř psal sv. Mechtildě: »Co ti kromě jiného jako zbraň proti knížeti tohoto světa dáti mohu, jest, abys častěji přijímala tělo Páně. K tomuto tajemství musíme se často utíkati, abychom si prostředek spasení připravili.« Velmi krásné pravidlo podává sv. Augustin, řka: »Žij tak, abys denně svatou večeři přijímati mohl!«

Mnohý, byv tázán, proč nejde ku stolu Páně, vymlouvá se: Pro všeliké chyby každodenní není člověk hoden často přijímati. Kdo však není hoden, tak odpovíme, pro všední chyby každou neděli anebo každý měsíc přijímati, kterak bude hoden za rok, za dva a více roků? Dobře dí blah. Ludvík z Granady: »Právě proto, že jsi zhřešil, máš tuto nejsv. Svátosť často přijímati, protože odstraňuje takové každodenní chyby, bez nichž člověk býti nemůže.« — Mnohý se vymlouvá, že nemá času přijati svaté svátosti. »Ó vy blázni, vždyť bude vám umříti uprostřed práce, a co tím pak získáte, když jste sv. svátostí zanedbali? Co prospěje vám, kdybyste celý svět získali a na své duši škodu utrpěli?« Jiní zase se vymlouvají: »Nač časté svaté přijímání?« Těm odpovídám, že k tomu jest, abychom Bohu pobožně sloužili, hříchům odumřeli, spravedlivě živi byli, abychom spaseni byli. Větší díl však vzdaluje se sv. svátostí z bohaprázdné nevěry, a nevšímavostí všeho, co svatého, co Božího jest.

Za tyto vlažné a nedbalé křesťany prosme Božské Srdce Pána Ježíše, jenž zjeviv se blah. Markétě Alacoque pravil: »Nemůžeš mi větší lásky navzájem podati, nežli když učiníš, čeho jsem již tak často žádal.« A otevřev jí Božské Srdce své, pokračoval Pán takto: »Ejhle, Srdce mé, kteréž tak milovalo lidi, že ničeho nešetřilo, aby jim osvědčilo lásku svou; a většina jich odplácí se mi za to v nejsv. Svátosti oltářní jen nevděkem, pohrdáním, nepočestnostmi, vlažností, svatokrádeží a rouháním. Avšak co mně největší bolesť působí, jest, že i srdce, která jsou mi zasvěcena, takto se mnou nakládají. Proto žádám od tebe potěšení, zadostučinění a odprošení skrze sv. přijímání. Ujišťuji tebe, že se Srdce mé rozšíří a poklady milosti svých v hojnější míře udělí těm, kdož jemu sloužiti budou a se přičiní, by též jiní totéž činili.« Ó modleme se, aby se přání Božského Srdce Pána Ježíše vyplnilo! Čím více se svátosti Tvé zapovrhují a opouštějí, tím více a častěji chceme je s uctivostí přijímati, ó nejsv. Srdce Pána Ježíše!

Modlitba.

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všecky modlitby, práce a utrpení dnešního dne spolu se všemi úmysly, s kterými se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za množství lidí, kteří svátosti Tvé opouštějí, aby zase je přijímali a nalezli prameny života a lásky Tvé. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (Odpustky 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

V kříži UkřižoVaného MIzí VšeCken kříž ČLoVěka: a proto se poD kříž sVatý VrouCně utíkejte.

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Ročník XXII. (1888.) **Škola Božského Srdce Páně.** Číslo 4. (Duben.)

Přátelství.

Mně též od Tebe jest, Pane,
na té cestě mého života,
mnohé věrné srdce dané,
v němž mi útěchy zpěv rokotá.
Díky Tobě za ty květy,
jež mi v poušť mé dráhy vsety!

Dejž, bych nikdy nesklamala
jejich lásku ke mně, důvěru,
pro ně vlastní blaho dala,
odháněla z duší nevěru.
Po životě lásky vřelé
uveď nás pak v nebe skvělé.

Žalosti a radosti Srdce Ježíšova.

Žalosť a radosť, dvě protivy, a obě mají svůj původ v srdci. Srdceli poraněno, slzy řinou se z očí a tak jeví srdce svůj bol. Radosťli zavítala do srdce, pak odráží se radosť i na tváři člověka, že mile na ni jest patřiti.

Písmo sv. vypravuje nám o Spasiteli, že dokud dlel na zemi, častěji plakal, netoliko jako dítko v jeslích, nýbrž též i jako dospělý muž, na př. nad městem Jerusalémem. Že by se byl též smál, o tom se nikde nevypravuje; ovšem však, že milý a potěšující byl na něho pohled. Stará pověsť vypravuje, že sousedé Panny Marie v Nazaretě, když měli nějakou starosť anebo zármutek, říkávali: »Pojďme k Synu Marie, pohled na něho nás potěší!« I dítky rády k němu chodívaly a dlouho u něho zůstávaly; důkaz to, že obličej jeho musil velice vlídný a laskavý býti. To však jest jisto, že Kristus za svého pozemského života mnoho radosti a žalosti v Srdci svém zakusil.

Ale jak cítí nyní jeho Srdce, když dlí na nebesích? Tuším, že se raduje a jest blaženo, to pochopuješ; můželi i nyní trpěti a rmoutiti se? Co k tomu říkáš? Hned uhlídáme.

Dejme tomu, že bys byl otcem anebo matkou a že bys měl dítko, tomu bys prokazoval dobrodiní na dobrodiní. Tu však přichází ono dítko a ve tvář se ti posmívá nebo tě proklíná. To ovšem bude tě rmoutiti a způsobí ti veliký bol, a při tomto bolu můžeš dvě věci pozorovati. Předně působí bol ten na tvé čivy a krev, a pravda jest, pravíšli, že bol nad posměchem dítka tvého proniká jak ostrý meč srdce tvé. Dále jest jisto, že posměch onoho dítka nic by ti nevadil, kdybys měl duši jako zvíře, že by nemohla mysliti. Zvířeti posmívej se jak

ti libo, tím mu nezpůsobíš žádný bol: slyší sice, co mluvíš, ale neví, co to posměch. Ty však můžeš mysliti, a proto duše tvá nahlíží, jak neslušné, jak zlomyslné, jak nevděčné a špatné to jest, pakli vlastní dítko se ti posmívá. A proto nelze duši tvé jinak, leč velikou nelibosť nad nevděčným dítkem pociťovati. Tento pocit nelibosti jest právě to, co vlastně člověku napřed vnitřní zármutek, vnitřní bol způsobuje.

Nyní slyš dále: V písmě sv. stojí psáno, že i Bůh se rmoutí, že může býti zarmouceným. Ano, týž posměch, který ti tvé dítko způsobuje a tebe zarmucuje, zarmucuje též i Boha. Bůh nemůže jinak smýšleti, než ty smýšlíš, že, posmívali se dítko svým rodičům, jest to něco zlého a ohyzdného; tak nemůže ani Bůh jinak, leč nejhlubší nelibosť pociťovati nad takovými neslušným jednáním tvého dítka. A v tom smyslu mluví písmo sv. o zármutku a bolu Srdce Božího. A tak jest pravda, že Kristus Pán i nyní, požívaje věčné blaženosti, může se rmoutiti nad špatností lidskou.

O žalosti a radosti Srdce Ježíšova za jeho pozemského života před devatenácti sty lety vypravují čtyři svatí evangelisté, a o tom můžeš často a nábožně čísti. Já pak tuto chci vypravovati o žalostech a radostech Srdce Spasitelova, jakých ještě i nyní zakouší. Výhodnější by bylo, kdybys tyto povídky nikoli doma nebo v zahradě anebo na lávce před domem, nýbrž v kostele, právě před ním, před jeho očima, v jeho přítomnosti, před svatostanem četl. Žalosť a radosť nějakého člověka nás více dojímá, jsmeli mu na blízku, než myslímeli na něho jako nepřítomného, daleko od nás vzdáleného.

Vznešený host.

»Radosť má, býti se syny lidskými.« Znáš, milý čtenáři, tulipán? Znáši, víš, že to cibulovitá bylina. Když cibuli tuto zahradník ze země vybírá a někde do temného koutku ukládá, vyhlíží jako mrtvá a nikdo by za ni nedal ani půl krejcaru, kdo neví, co v ní skryto jest. Když pak přes zimu v zemi ležela a z jara počnou sluneční paprsky zahřívati, tu pak ukazuje se, co v cibuli té skryto jest: pučí, roste, kvete a za drahé peníze se prodává, i obveseluje srdce lidské. To způsobily sluneční paprsky svrchu, vzduch a vláha zdola: probudily tulipán ku krásnému životu.

Tak jest i s duší lidskou. Co slunce a země v tulipánu způsobuje, to působí Kristus Pán v duši lidské: přivádí ji k životu, který přirovnán ke přirozenému životu bez Krista, vyhlíží jako nádherně kvetoucí tulipán naproti prosté, neúhledné cibulce ve sklepě. Život z Krista jest pokoj a radosť v srdci, jest statečnosť v největším utrpení, jest trpělivosť a mírnosť, jest bez bázně před smrtí, jest radostná naděje na věčnou blaženosť a — co nejsladšího a nejlepšího jest — jest láska k nejkrásnějšímu, k Bohu. Ale bez Krista, bez jeho síly a milosti jest život lidský, byť se zevně lesknul a usmíval, život s nepokojem v srdci, se zmalátnělostí při nepatrném utrpení; jest klesání v těžké nepravosti; pln úzkosti před smrtí, hrobem a věčností; jest mukou, působenou samou nejistotou a pochybováním; jest chladný a zkřehlý, podobající se nevlídné zimě, poněvadž blahodárně zahřívajícího slunce lásky Boží postrádá; a teprve když při smrti duše od těla se oddělila, pak musí taková duše žíti život, který sám Bůh nazval věčnou smrtí, tak jest hrozný a bídný.

Ohlédni se jen světem, anebo popatř jen v nějakou domácnosť, která se Boha spustila; ovšem že i tu lidé pracují, jedí, pijí, zpívají a snad i tancují; ale závisť sžírá jejich srdce, hněv a proklínání, různice a sváry, lež a klam, neposlušnosť, prostopášnosť, obžerství a

opilství mají tu svůj rej jako divé šelmy, a konečně připravují se i o tu trochu života, který měli. O takových bezbožnostech každodenně podávají časopisy hojně zpráv. Tuším, že do takové domácnosti bys nechtěl na návštěvu choditi, tím méně v ní žíti; vždyť každého dne působilo by ti to nový zármutek, nové muky. Ale znáš třeba rodinu nebo jednotlivého člověka na blízku tvém; jest to pravý křesťan, mírný a laskavý, trpělivý a poslušný, upřímný a vlídný, mravný a věrný, pilný a shovívavý k chybám jiných lidí, pravé dítko Boží; přirovnal bych takového člověka kytici uvité z krásných, libovonných květin — prodlívášli s ním, jest ti, jako bys po tuhé, namáhavé práci libě si odpočíval. Avšak věz, že z tak vydařeného křesťana nikdo nemá větší radosť jako právě On, který jeho duši tento život, tuto svěžesť a krásu udělil, Kristus Pán. Jsili veselý, chceš, aby všichni s tebou se veselili. Spasitel však jest věčně a božsky veselý a blažený; proto má to rád, vidíli lidi, kteří též v srdci svém jsou tak veselí, jak on, a kteří jsou tak dobří a svatí, jak on; a k tomu by rád každé lidské duši chtěl dopomoci. Toť však nemožno, jestli člověk od Krista samého téhož krásného a blaženého života nenabývá, jestli tento život skrze Krista se neživí a neudržuje. Proto sám sebe v pokrm a nápoj proměnil a podává se za pokrm ke pravému, věčnému životu. Taž se jen matky, jakou pociťuje slasť, když svému děťátku podává pokrmu; ráda by, aby rostlo, sílilo, sličné, zdravé, rozumné a chytré bylo; ano kdyby mohla, nejraději položila by se uvnitř svého dítka s tělem i s duší, aby z ní a od ní žilo, dobré a hodné se stalo. Ovšem nemůže tak učiniti; ale Kristus může tak učiniti a skutečně činí. Proměňuje chléb a víno v sebe samého a dává se lidem požívati, a jeli člověk živý podle duše v milosti a lásce Boží, vlévá Spasitel v celou jeho bytosť, v duši i tělo, část svého vlastního života, své dobroty a síly, svěžesti a krásy, i sesiluje se, vzkvétá v nebeskou ctnosť a působí Bohu česť a ušlechtilou radosť.

Toť tedy jedna ze slastí, které Srdce Ježíšovo i nyní ještě každodenně a na mnohých místech po celém světě pociťuje, že totiž může ve svatém přijímání spočinouti v lidském srdci, v lidské duši, aby ji šlechetnou, spanilou, statečnou, silnou, radostnou a Bohu podobnou učinil. Jakou slasť pociťovalo jeho Srdce, když v duši sv. panny Terezie, hodného mládence sv. Kazimíra, zbožné služky Notburgy, rolníka Isidora nebo nevinného dítka sv. Aloisia se uhostil a mohl tu vládnouti a působiti svou božskou láskou a mocí podle Srdce svého! A tato slasť Páně jest dvojí. Předně, poněvadž ví, že od takových dobrých křesťanů jest milován; právě v tom libuje si Bůh velice, člověkli mu uděluje tu nejušlechtilejší almužnu, svou lásku. Avšak Spasitel sám pravil, dávati jest ještě lépe než přijímati. A proto pociťuje v Srdci svém ještě větší slasť, že v křesťanské duši může přebývati a jí udělovati ze svého života, ze své radosti, ze své síly a krásy.

Chci ti tuto vypravovati událosť, která nedávno se přihodila, o níž sám, kdo ji zažil, zprávu podává. Tuším, že

čta o této události, spolu pocítíš radosť, kterou při tom Srdce Ježíšovo pociťovalo. Věc se přihodila otci, když jeho nejmladší syn připravoval se k prvnímu svatému přijímání.

Otec vypravuje takto:

»Moje náboženské vychování bylo tak špatné, jak jen lze si mysliti; rostl jsem, aniž bych se náboženským pravdám byl učil. Ve školách slyšel jsem jen pravé náboženství haněti a tupiti, blud vychvalovati. Pak jsem započal život, jaký právě nevěrečtí Pařížané žijí. Oddav se úplně prácem svého povolání, věnoval jsem každý volný okamžik zábavám a politice.

I oženil jsem se. Prozřetelnosť božská to tak zřídila, že jsem dostal hodnou a šlechetnou manželku, ač jsem jen krásu, ducha a peníze při ní vyhledával. I ona vyrostla v náboženské nevědomosti, avšak měla skvělé vlohy ke zbožnosti, které se časem vyvinuly, zvláště, když nás Bůh vícero dítkami obdařil. Kdyby byla má manželka takovou, jako já, tuším, že bychom své dítky nebyli dali ani pokřtíti. Dítky naše vyrůstaly; starší přistoupily k prvnímu sv. přijímání, aniž bych se já byl při tom nějak súčastnil; neboť důvěřuje úplně ve svou manželku, ponechal jsem jí úplnou vládu nad dítkami. Konečně nadešel i nejmladšímu den sv. přijímání.

Náš nejmladší byl pravý divoch, a neměl ani zvláštních dobrých vloh. Ač jsem jej, jako ty ostatní stejnou láskou miloval, přece jsem častěji s větší přísností s ním nakládal. Matka častěji prosívala: Buď poněkud trpělivý a shovívavý, změní se to, až nadejde doba prvního sv. přijímání. Tato přeměna v tak krátké době zdála se mi nemožnou, alespoň pravdě nepodobnou.

Mezi tím počal se chlapec katechismu učiti. Brzy pozoroval jsem, že se stává lepším. To budilo mou pozornosť. Pozoroval jsem, kterak jeho duch více se vyvinoval a jeho srdéčko kterak bojovalo, by divokosti se zbavilo, aby mírnější, učenlivější, uctivější a lásky hodnější se stalo. Takovému boji, který rozum o sobě nevyvolá, musil jsem se obdivovati, a dítko, které v srdci mém mělo poslední místo, první si tím získalo.

Nyní započal jsem i já vážně rozjímati o té tak zázračné změně a neváhal jsem, vyučování katechismu býti přítomen. Tu pak vzešlo mi světlo nad mými dosavadními zásadami a mým životem, což mne poděsilo. Spolu též jsem pozoroval, že manželka má horlivě za mne se modlila. To vše mne znepokojovalo a způsobilo mi bezesné noci. Přirovnával jsem ty dvě nevinné duše se svým životem, lásku, kterou ony ke mně jevily, s láskou, kterou já jsem k nim měl. I musil jsem vyznati: Manželka má a dítě mé milují ve mně to, co já ani v nich ani v sobě nemiluji — nesmrtelnou duši.

Tak nastal týden prvního svatého přijímání. Nebyla to již pouhá náklonnosť, kterou jsem ku chlapci pociťoval, nýbrž zvláštní pocit, který nelze ani vylíčiti, něco, jak se mi zdálo, mne pokořujícího, co ve mně netrpělivé napnutí budilo. Pociťoval jsem jakousi úctu ke svému dítěti.

Uplynulo 5 nebo 6 dní, tu ráno po mši sv. přišel chlapec do mého pokoje, v němž jsem právě byl sám. »Tatínku,« pravil, »neopovážil bych se k svatému přijímání jíti nedosáhnuv dříve od vás odpuštění všech těch chyb, kterých jsem se dopustil, a starostí, které jsem vám způsobil — a bez vašeho otcovského požehnání. Pravda, pamatujete si všechny mé chyby, kterých jsem se dopustil, nuže upřímně jich lituji, nedopustím se jich více.«

»Milé dítě,« odpověděl jsem, »otec rád odpouští vše dítku, které nebylo hodné; ale ku své radosti mohu ti říci,

že v tom okamžiku nemám ničeho, co bych ti vytýkal, co bych ti měl odpustiti; jsem úplně s tebou spokojen. Buď jen na dále tak pilný, miluj Boha, věrně plň své povinnosti; pak jsme a budeme já i tvá matka šťastni.«

»Můj tatínku, milý Bůh, který Vás tak velice miluje, pomůže mi, bych Vám radosť působil, jak si toho přejete. Také Vy modlete se za mne« —

»Ano, synáčku, to učiním!«

Zarosenýma očima hleděl na mne můj miláček a vrhl se do mého náručí. Vina ho na své srdce, pravil on ke mně:

»Tatínku!«

»Čeho si přeješ, můj milý?«

»Tatínku, o něco bych Vás prosil.«

Tušil jsem, co má v úmyslu ode mne žádati a obávaje se, bych mu v této krásné hodině nemusil něco odepříti, pravil jsem: »Prozatím odejdi; jsem nyní zaměstnán prací. Dnes večer anebo zítra můžeš mi říci, čeho si přeješ, a jestli matinka uzná přání tvé za dobré, vyplním je.«

Chlapec, který se takovou řečí zarazil, pozbyl mysle, by hned mi své přání vyslovil; obejmul mne ještě jedenkráte a zarmoucený odešel do svého pokojíka, který mezi mou pracovnou a matčiným pokojem byl. Mrzelo mne, že jsem chlapce zarmouceného propustil od sebe, i šel jsem tedy hned za ním, abych lichocením jej potěšil. Dvéře jeho pokojíka byly otevřeny.

Tu spatřil jsem chlapce klečeti před soškou nejsv. Panny a vroucně se modliti. Ujišťuji, že takový dojem, jaký modlící dítko na mne učinilo, může jen anděl s nebes způsobiti.

Rychle vrátil jsem se do svého pokoje, posadil se, zakryl obličej svůj rukama a plakal. Tak jsem trval nějakou chvíli. Když jsem očí svých pozdvihl, stál chlapec přede mnou; dřívější jeho bázlivosť zmizela, i pravil odhodlaně a laskavě:

»Tatínku, oč Vás poprosím, nesmíte mi odepříti; i matinka to schvaluje. Prosím Vás, abyste v den mého prvního svatého přijímání se mnou ke stolu Páně přistoupil. Že, tatínku, mi to neodepřete? Učiňte tak z lásky k milému Bohu, který Vás tak vroucně miluje.«

Nesměl jsem velikému, dobrotivému Bohu déle odporovati a slze přivinul jsem milého chlapce ke svému srdci, pravě: »Ano, synáčku, učiním tak. Chcešli, můžeš ještě dnes mne zavésti k nějakému zpovědníku a mu říci: Hle, tuto přivádím svého otce.«

Brzy potom šel malý apoštol svého otce k prvnímu sv. přijímání. Vedle něho a matky klečel otec, který po mnohých a mnohých letech opět přistupoval ke stolu Páně, aby Spasitele ve své s Bohem smířené srdce přijal, přešťastný, že opět víru a nebeský klid nalezl.

Tu tedy radovaly se tři lidské duše svatou radostí. Ale největší slasť pociťovalo Srdce Spasitelovo, poněvadž všem třem mohlo ze zdroje svého života udělovati; blaženější bylo při tomto dávání, než onino tři při přijímání svého Boha.

Z toho můžeme posouditi, jaký bol pociťuje Srdce Ježíšovo, stáváli se mu pravý opak, jestliže lidé jej s jeho bohatými dary hanebně a opovržlivě od sebe odpuzují. Jest to něco hrozného pro matku, musíli hleděti, kterak její dítko hladem umírá; ale více ještě by ji to bolelo, kdyby mu z daleka a s velikým namaháním dobré jídlo přinesla a dítko matkou i pokrmem vzdorovitě nebo hrdě a chladně povrhlo. A tak činí tisíce a tisíce lidí svému Spasiteli. Buďto úplně nesvolují, nebo zřídka kdy, aby hodným přijímáním v nich blahodárně působil. Nechci tuto jeho strasť dále líčiti. Vmysli se sám v jeho Srdce, rmuť se s ním

a ulevuj jeho bolesti, jak jen můžeš. A můžeš tak činiti, jestliže mu tu radosť způsobíš, aby mohl v srdce tvé zavítati a v duši tvé krásné jaro, plné hojných ctností, vypěstovati. Můžeš tak činiti, jestliže dítko, své služebné, svou manželku nebo svého manžela opatrně a laskavě přemluvíš, aby s tebou ke sv. přijímání přistoupili. Jest to tolik, jako když zahradník své květiny na volný vzduch vynáší, aby se jim slunce, deště a vzduchu dostávalo, by mohly zdárně růsti a kvésti. Nedej, aby měsíc tento pominul, aniž bys tím způsobem Srdce svého Spasitele v jeho strasti nepotěšil.

(Příště dále.)

„Dědictví sv. Petra.“

Velmi často, zejména v dobách nejnovějších, bývá řeč o světském panství papežově. Jedni, a sice nepřátelé církve anebo vlažní katolíci nechtí připustiti, že by nutné bylo světské panství nejvyšší hlavě církve ku vykonávání vznešeného úřadu, jiní zase, a sice dobří katolíci, ba i z protivného táboru, kdož spravedlnosť milují, tvrdí, že bez takého nelze býti papeži úplně svobodným, neodvislým. Na které straně asi pravda jest, poznáme lehko, uvážímeli následující věci:

1. Papež jest dle vůle božského Spasitele viditelnou hlavou církve a svrchovaným soudcem světa. Proto také dovolával se nebožtík papež Pius IX. blahé paměti práva nade všemi křtěnými, byť i odtrženými křesťany, což ovšem v táboře protestantském hrozný způsobilo poplach. Že papež jakožto nástupce sv. Petra drží nejvyšší moc správcovskou v církvi a ji vykonává z rozkazu a vůle a ve jménu samého Ježíše Krista, dočísti se lze v každém katechismu. Teprve tímto společným Otcem křesťanstva dostává se celé ohromné rodině pokřtěných hlavy, celé veliké budově křesťanské společnosti závěrního kamene. Co však důsledně plyne z tak vznešeného postavení papežova? Že musí i v ohledu světském býti úplně neodvislým, t. j. že musí býti svrchovaným panovníkem, a to jest jen tehdy možno, pakli má své vlastní území, v němž jest zároveň samostatným králem. Neboť jen tak, jeli úplně neodvislým, může svobodně vykonávati povinnosti posvátného a vznešeného úřadu svého. Pomysleme jen, jak rychle nyní blud za bludem vzniká, jak rychle si cestu razí do všech vrstev lidu, jak tím pravá víra, zbožnosť a mravnosť křesťanská trpí. Co snadnějšího, nežli že bludy také i v samé zemi, v samém městě papežově vzniknouti mohou; povinnosti vrchní hlavy církve jest proti nim bojovati. Jak bude však moci s prospěchem tak učiniti, když je sám vládou cizí, která věci tyto trpí, poroben?

A tak to nyní jest v Římě. Dokud papež v Římě vládl, bylo město toto pravým středištěm křesťanství. Nikdy po celá ta století neprohřešili se Římané proti víře, nikdy nepropadli bludům a nebezpečnému učení. A nyní? Papež je zajatcem, a tu hemží se jen ve městě jeho bludy jak náboženské, tak politické a společenské. Modlitebny a školy nekatolické vznikají jako houby po dešti, po ulicích, v hostincích, ve společnostech, v novinách, ba v samém sněmu slyšeti nauky podvratné, bezbožecké, slyšeti hany a urážky papeži ve tvář metané. Jak může, pro Bůh, papež volně konati, co úřadu jeho jest, aby nepřišel v odpor s vládou, pod níž úpí? Jmenujeli biskupy

pro diecése italské, záleží teprve dosazení jejich na vládě a jejím svolení (exequatur); zřizujeli školy katolické, vláda mu je zavírá; ku správě církve a k okrase její má potřebí řádů církevních, vláda mu ruší kláštery, prodává jejich majetek; k rozšiřování víry mezi pohany má papež v Římě veliký ústav (propaganda), k jehož založení mnoho papežův a zbožných katolíků skoro celého světa velikými oběťmi přispívali, a hle, i tento ústav nebyl ušetřen. Prodány jsou pozemky jeho a stržené peníze uloženy ve státních papírech italských, z nichž se jen úroky vyplácejí. Tak ochromena jest činnosť tohoto světového ústavu, ba i trvání jeho nejistým učiněno; neboť jaké asi jistoty poskytují pro ústav takový státní papíry, ví každý. Potřebí jen špatné hospodářství anebo nešťastná válka a papíry klesnou v ceně úžasně, a ústav je na mizině. Co z toho všeho tedy vysvítá? Že papež musí býti neodvislým panovníkem státu svého, — jinak je vázán v úřadě svém.

2. Považme dále. Papež není duchovní hlavou toliko národu jednoho, nýbrž všech národů křesťanských; všickni hledí k němu jako k otci svému, k němuž se utíkají, prosíce jej, aby se jich ujal, jim dle možnosti pomáhal. Tak zejména činí katolíci, kteří sami úpí pod jařmem vlád nespravedlivých, nekatolických. Tu často musí papež jako otec zastati se utlačených dítek proti vládám samým. Zdali však tak s důrazem učiniti může, úpíli sám pod vládou cizí?

Z toho vidno, že papež svrchovaným, neodvislým pánem býti musí, aby se o všecky věřící se stejnou péčí a spravedlností starati mohl, a aby slovo jeho i zevnější mocí váhy nabylo.

3. Světové postavení papežovo vyžaduje, aby byl ve stálém styku se všemi biskupy, vládami a zeměmi celého světa. Jeli však zajatcem na jediný dům odkázaným, před jehož dveřmi cizé stráže stojí, kterak možno, aby s celým vnějším světem ve styku stál? Vždyť nestalo se jednou, že osoby z Vatikánu od papeže přicházející prohlíženy byly, jako se děje na hranicích osobám podezřelým. Biskupové celého světa velmi často musí se obráceti na velepastýře v Římě v záležitostech církevních. Kterak to možno, pakli přístup k papeži není volným, nýbrž závisí na vůli těch, kdož palác jeho střeží? Jaký styk může míti papež s biskupy a věřícími mimo Řím, když telegraf i pošta jsou v rukou vlády nepřátelské, když každý list, každá depeše nejdříve projíti musí rukama státních úředníků? Kdo zde ručí za zachování přísného tajemství, kdo ručí, že všecky dopisy a depeše také cíle svého dojdou? Kdyby v nějakém státě mezi králem a lidem stály osoby nepřátelské, na nichž by závisel styk panovníkův s poddanými, zdaž by se říci smělo, že král takový je svobodným?

A hle, tak se děje sv. Otci. Vykřikují do světa, že je zcela na svobodě, a doma zatím střeží bedlivě každý vchod do paláce jeho, dobře vědouce, kdo vchází a vychází. První smutný následek této »svobody« papeže byl, že církevní sněm vatikánský, jenž dne 14. listopadu 1870. opět zahájen býti měl, musil býti odložen na neurčitou dobu, jelikož dne 20. září t. r. Řím do rukou nepřátelských upadl.

Nejen s biskupy a vládami světskými musí býti papež jakožto hlava církve ve stálém spojení, nýbrž i se všemi věřícími. Každému katolíku musí býti volno v záležitosti svědomí svého — kdy toho potřebí — na nejvyššího představeného se obrátiti a odvolati. Proto jmenujeme papeže svatým Otcem, otcem věřících. Zdaž nemusí tedy myšlénka, že některé vládě světské možno jest styk tento ztěžovati aneb úplně pře-

kaziti, zdaž nemusí myšlénka tato každého pravého katolíka až do hloubi srdce zastrašiti a zarmoutiti? Vždyť právě proto, aby spojení papeže s věřícími vždy volné a možné bylo, založen byl církevní stát dobrovolným darováním. — Církev byla smutné zkušenosti nabyla ve stoletích šestém a sedmém, jaké zlé následky v zápětí má okolnosť, když papež jiné mocnosti podroben jest. Neboť bylo zříti, kterak císařové byzantinští, ač se za opatrovníky církve vydávali, jednoho papeže po druhém pronásledovali anebo hrozbami u vykonávání sv. povinnosti jeho zastrašiti hleděli. Papež Silverius V. byl na rozkaz císaře Justiniana I. z Říma odvlečen a zemřel (r. 538.) ve vyhnanství. Papež Vigilius I. byl od téhož císaře krutě pronásledován a konečně vyhnán. Roku 655. byl papež sv. Martin I. od císaře Konstance II. pro víru svou zajat, do Cařihradu zavlečen a pak po dlouhých útrapách do vyhnanství poslán, kdež i zemřel. Takové smutné úkazy přiměly zbožné katoliky k tomu, aby vrchní hlavě své svobodu i moc pojistili, a tak se stalo založením »Dědictví svatého Petra« Pipinem, králem francouzským.

Avšak nač mnoho slov? Italská vláda, která papeže oloupila, doznala přece před celým světem nutnosť, že papež svrchovaným panovníkem býti musí, ponechajíc mu taková práva v obvodu dvou paláců v Římě, Vatikán a Laterán, a pak letního sídla villy Gandolfo. V zásadě tedy uznává i vláda tato, že papež k vykonávání velepastýřského úřadu svého úplně neodvislým býti musí, avšak ve skutečnosti jest jinak. Sebrala či vlastně vzala papeži území, které mu po tolik století bylo patřilo a které nejspravedli vějším způsobem církev byla nabyla, totiž darováním a z části koupí, jak v následujícím ukážeme.

Církevní stát, jak se nám v posledních stoletích jeví ve své rozsáhlosti a lidnatosti, nevyrostl ovšem za noc, nýbrž z malých počátků mohutněl a rostl dle poměrův a potřeb jako rostlina, až dospěl v celé království, velikosti 41.187 čtv. kilom. a lidnatosti 3,125.000 duší.

Římská církev nebyla již v prvních počátcích svých, jak nám vypravuje životopis sv. jáhna Vavřince, právě chudá. Sotva však mohla trochu volněji dýchati a na světlo Boží z katakomb vyjíti, nabývala jmění a majetku movitého i nemovitého v Římě i ve vůkolí darováním zbožných a bohatých Římanů.

Sám císař Konstantin, jenž byl církvi svobodu zjednal, daroval papežům palác lateránský, při němž novou basiliku sv. Jana vystavěl a hojnými pozemky nadal.

Papež Řehoř Veliký, jsa bohatým měšťanem římským, přinesl církvi statky svoje v dar a posud viděti lze v síni před chrámem sv. Petra ve zdi zasazenou mramorovou desku, která vypráví, že Řehoř daroval kostelu tomu dvě vesnice. Za vlády tohoto sv. papeže byl majetek církve římské již tak rozsáhlý, že se právem největším v celé Italii zváti mohl (r. 500.—604.). Patřiloť k němu celé okolí Říma po obou březích řeky Tiberu, statky na silnici appijské, na silnicích labikánské a tiburtinské, dále v Toskáně, v Kampani, na Sicilii, v Dalmácii, v Illyrii, v Gallii, v Sardinii, na Korsice i v Alpách.

Již ve druhé polovici čtvrtého století nesídlili císařové římští v Římě, ba ani místodržitelové císařů východních nesídlili tam, nýbrž v Ravenně, neboť sídlo císařské přeloženo bylo do nového Říma čili Konstantinopole. Odtud nestarali se císařové o Řím skoro pranic. Papež byl v Římě první a nejvzácnější osobou a musil býti také všem vším. On se musil starati o veřejné záležitosti, musil chrániti město před zlobou barbarských vetřelců, musil zpustošené město opět povznésti, v bídě lidu pomáhati,

zkrátka, povinnosti plniti, které svrchovanému panovníku náleží. Byl tedy papež vskutku králem, králem způsobem nejpřirozenějším a nejspravedlivějším; královská moc papežova vzrostla jako ze semene vyrůstá strom.

Rozsáhlý majetek poskytoval však papeži také hojných prostředků k umírnění bídy a nouze, tak že již Řehoř Veliký právem říci mohl, že dědictví sv. Petra jest dědictvím chudých.

Majetek církevní dával papeži prostředky k ochraně Říma proti Longobardům, kteří již od r. 568. do Italie byli vpadli. Jen přičiněním papežů se stalo, že tyto barbarské hordy celou Italii nezaplavily a národnosť italskou nezničily.

Tu dosedl Lev III. Isaurický nespravedlivým způsobem na trůn císařský (r. 717.). Tento hrubý obrazoborce začal pravověrné katoliky znovu krutě pronásledovati, ba i samého papeže Řehoře II. utiskovati. Zároveň však vzplanulo veliké vzbouření lidu v částech Italie, které aspoň dle jména ještě k císařství východnímu patřily; tak se stalo v pěti městech (Pentapolis) Rimini, Pesaro Jano, Sinigaglia a Ancona v knížectví Emilia zvaném a ve »vévodství římském,« ačkoli papež seč síly stačily od vzpoury této zrazoval. K dovršení všeobecného zmatku vpadli Longobardové do území Ravenny, nazvaného »exarchátem.« Císař Lev III. byl malomocným, nemohl země své ubrániti, a proto utekla se města ona pod »ochranu papeže.« Tak z nutnosti samé vyplynula nadvláda papežova nad Římem a okolím, jakož i nad rozsáhlými částěmi Italie, jež byli Longobardové posud nedobyli.

Když však král Longobardův, Aistulf, si umínil celou Italii sobě podrobiti a s výbojem počal, když císařové východní pranic nečinili, aby lid a zemi uchránili, tu v největší bídě povolal papež Štěpán II. krále francouzského Pipina Krátkého na pomoc. Chrabrý tento král pospíšil na hlas papežův do Italie a poraziv ve dvou taženích (r. 754. a 755.) Longobardy na hlavu, vydal památnou onu listinu, mocí kteréž se dobyté území papežům z části v dar podává, z části zase navracuje. Když císař východní na Pipinovi země dobyté zpět požadoval, odpověděl Pipin, »pro něho že vojínové francouzští nebojovali ani krev neprolévali, nýbrž pro sv. Petra, a proto že země ty daruje jakožto »dědictví sv. Petra« církvi římské.«

Co otec začal, dovršil chrabrý a slavný jeho syn Karel Veliký, jenž byl r. 774. Longobardy opět porazil a »darování« otce svého netoliko potvrdil, nýbrž i rozmnožil.

Ke starému tomuto majetku obdrželi papežové během času nové území darem, na př. Benevent s okolím a Korsiku (r. 1077.) za papeže sv. Řehoře VII. Veliké darování učinila stolci papežskému šlechetná a zbožná hraběnka Mathilda toskánská († r. 1115.), odkázavši v poslední své vůli rozsáhlé území toskánské od řeky Pádu až po řeku Garigliano. Řehoř X. zjednal si od Filipa III., krále francouzského, hrabství Venaissin ve Francii, a nástupce jeho Mikuláš III. uzavřel s králem Rudolfem Habsburským r. 1278. známou onu smlouvu, v níž území Romagna, Exarchat, odkaz Mathildin, Marky Ankona, Spoleto a Commachio jako zvláštní stát pod jménem stát církevní slavně uznány byly.

Ve století čtrnáctém přibylo k tomu ještě hrabství avignonské ve Francii ležící, a sice koupí.

Tak vyvinul se během století způsobem spravedlivým a zákonitým majetek papežův a byl po všecka století všemi vládami také šetřen a uznáván. Teprve první veliká revoluce francouzská na konci minulého století odvážila se drzou rukou na posvátný tento majetek

církevní sáhnouti. Nejdříve padly za oběť obě hrabství, ležící ve Francii, avignonské a venaissinské, byvše násilně k zemi francouzské přivtěleny (r. 1790.). Netrvalo to dlouho a církevní stát zastihla druhá rána. Mírem tolentinským (dne 19. února 1797.) odtrženy jsou od círk. státu území Romagna, Bologna, Ferrara a odstoupeny Francii; několik let po tom (r. 1806.) přivtěleny jsou nově zřízenému »království italskému.« Nebylo na tom dosti. Roku 1810. odtrženy další části Urbino, Ankona, Macerata a Camerino, a rovněž novému království italskému přiřčeny. Zbytek pak s městem Římem dostal se pod vládu francouzskou, a tehdejší papež Pius VII. zajat a do Francie zavlečen pyšným císařem Napoleonem I. Avšak trest Boží zbujníka neminul. Napoleon spadl s ohromné výše, na niž jej nezměrná pýcha jeho vyhnala, byl na hlavu poražen a do vyhnanství na ostrov svaté Heleny poslán. Vítězné mocnosti vrátily papeži smlouvou na kongresu vídeňském r. 1815. stát jeho, ovšem ne již v bývalé velikosti, neboť území avignonské a venaissinské, jakož i část ležící na levém břehu řeky Pádu, řečená Polésina, na vždy ve ztrátu přišlo.

Jako r. 1798., tak byla i r. 1849. dne 9. února v Římě republika prohlášena a tehdejší papež Pius IX. musil se do Gaëty před vzbouřenci utéci. K utišení lidu a zřízení pořádku obsadili Francouzi Řím a Rakušané Ankonu. Papež se zase vrátil do hlavního města svého jako král dne 12. dubna 1850., posádka francouzská však nicméně v Římě zůstala. Od té doby drobil se círk. stát vždy víc a více. Tak odtržena jest dne 18. března 1860. Romagna ve výměru 182 čtv. mil a s 1,014.582 obyvately, a pod jménem Emilia království sardinskému připojena. Brzy potom nastalo druhé dělení. Marky a Umbrie (v celku 351 čtv. mil s 1,410.000 obyv.) přivtěleny také ku království sardinskému. — Dne 25. září 1860. byla slavná sice, ale pro papežský stát nešťastná bitva u Castelfidarda, následkem kteréž Ankona se nepříteli vzdala. Od té doby scvrkl se stát církevní na malý pruh země asi 27 mil dlouhý a 7—9 mil široký při moři Středozemním ve výměru 214 čtv. mil s 723.000 obyvately, jádro tak zvaného »Dědictví sv. Petra.«

Veliký nepřítel papežství i církve katolické, generál Garibaldi, učinil sobě životní úlohou, aby papeže i o tento malý zbytek někdejšího majetku připravil. Byl sice dne 3. listopadu 1867. od generála vojska papežského, Kanzlera, u Mentavy na hlavu poražen, ale dnové světské vlády papežovy byly sečteny. Dne 11. dubna 1869. slavil papež Pius IX. svoje padesátileté jubileum kněžské, a svolal na 8. prosince 1869. všeobecný církevní sněm do Říma; nemohl jej však již ukončiti. Roku totiž 1870. vznikla válka mezi Pruskem a Francií; vojsko francouzské bylo z Říma odvoláno a tak přístup nepřátelům otevřen. Po pětihodinné střelbě vtáhlo vojsko sardinské do věčného města a král Viktor Emanuel prohlásil sebe slavně za krále spojené Italie a Řím za její hlavní město.

Tak uzmut papeži poslední zbytek státu jindy dosti velikého, státu, jenž nejstarším a nejzákonitějším byl ze všech jiných; neboť trval, počítámeli od Řehoře Velkého, 1300. aneb od darování Pipina Krátkého 1100 let. Kdo dal revoluci moc a právo, že směla sáhnouti na posvátný, spravedlivý, starý majetek církve? Hlásá se ovšem do světa, že prý tak nutno bylo k vůli spojení Italie v jedno. Avšak je dovoleno bráti jednomu, aby měl druhý? A kdyby i zásada národnostní se zde uznala, kdo by měl větší právo býti králem italským, nežli papež, jemuž Italie, jemuž Řím děkovati má, čím nyní jest? Vždyť by bez papežů Řím nyní byl

pouhou rybářskou vsí anebo v ssutinách ležel jak Ostie. Jaký jenom vedli papežové náklad, aby Řím zachovali a zvelebili; není v dějinách příkladu druhého, aby se který král o své hlavní město tak otcovsky staral, jako papežové o Řím. Co vše neučinili Sixtus V., Julius II. a Pius IX. pro Řím! Každý kámen, každý palác, každý ústav dobročinný, každý chrám křesťanský, ano i ty staré památky vykopané, vše to volá do celého světa: »Řím patří právem papežům!«

Avšak co pomahá právo, kde rozhoduje moc? Území se papeži vzalo, vzalo násilně; aby se však před světem krádež tato nějak zastřela, povolil sněm italský papeži jakési výminečné postavení tak zvanými garančními zákony, přijatými dne 9. května 1871. Článků mají 13 a jednají jednak o titulech, jednak o právech apoštolské stolice.

Čl. 1. zní: »Osoba papežova jest posvátná a nedotknutelná.«

Jak se článek tento vskutku zachovává, viděli jsme sami při římské pouti roku 1881. na své vlastní oči. U mnoha knihkupců vyloženy byly za sklem potupné a hanebné obrazy a knihy proti sv. Otci Lvu XIII. Jaké nedotknutelnosti požívá papež, viděti z toho, jak se chovali při převážení ostatků nebožtíka papeže Pia IX. dne 13. července 1881. Nejhoršími nadávkami provázeli průvod, ba pokoušeli se i někteří rakev s mrtvým tělem do vody hoditi. Co by asi papeže živého čekalo, kdyby se veřejně na ulici objevil?

Čl. 2. praví: »Útok na osobu papežovu a návod k tomu trestá se těmitéž tresty, jakoby se stal na osobu královu. Urážky papeže tiskem nebo řečmi ve shromážděních anebo skutkem trestají se dle zákonníka a patří před porotu.«

Jak asi článek tento ve skutečnosti vypadá, pověděli jsme shora.

Čl. 3.: »Vláda italská prokazuje papeži v obvodu říše italské tytéž pocty, jako svrchovanému panovníku, a ponechává mu přednosť přede všemi ostatními panovníky světskými.«

Také jen na papíře, ale skutek utek!

Čl. 4., 5. a 6. jedná o majetku papežovu: Ponechávají se mu oba paláce Vatikán a Laterán v Římě, pak villa Gandolfo se zahradami a polnostmi jako majetek výhradní, bez daní a všech břemen. Dále se má ročně papeži vypláceti $3^1/_2$ milionu lir (lira asi 47 kr.).

Platu toho papež nikdy nepřijal.

Čl. 7. a 8. jednají »o nedotknutelnosti« majetku papežského. Ovšem dokud se vládě samé líbí.

Čl. 9. a 10. praví: »Papež jest úplně svobodným, aby všecky výkony duchovního úřadu svého předsevzíti mohl.«

Čl. 11. dává vyslancům u sv. stolice pověřeným stejné právo s vyslanci u král. dvora se nacházejícími.

Čl. 12. ustanovuje: »Papež dopisuje si a vyjednává zcela volně se všemi biskupy a s celým katolickým světem beze všeho mísení se vlády italské.«

Tyto dva poslední články vláda posud zachovala, ale jen ze strachu před ostatním katolickým světem. Nejdůležitější článek však, o osobní svobodě papežově, neleží jí příliš na srdci.

To jsou ty články, které vláda papeži za jeho uzmutou zemi podává. Články vetché, bez základu, bez jistoty; neboť mohou jinou vládou změněny anebo docela odstraněny býti. Proto nepřijali papežové podmínek těchto, stěžujíce sobě stále na »nedůstojný a nesnesitelný stav« svůj. A tento neblahý stav trvá již 18. rok. Těžká to zkouška; avšak Bůh dopustil, ale neopustil. Časy takové již byly a vždy se zlepšily. Doufejme v Boha, že nedopustí, aby náměstek Syna jeho v tak nedůstojném postavení stále trval, nýbrž že dá dobu, kdy zaskví se zase koruna královská na hlavě papežově a dědictví sv. Petra opět obnoveno bude. *B. Hendl.*

Mučeníci ugandští.

(Část další.)

3. Černé záměry.

Od několika dní panoval v Rubaze zimničný spěch; obzvláště na dvorech královské residence bez ustání se pracovalo. Bojovníci Muangovi, sedice semotam v malých zástupech čistili zbraň a ostřili kopí i oštěpy. Velké tyto přípravy, jaké jen ku válečnému tažení proti některému kmenu sousednímu se konávaly, směřovaly ku velké králem určené honbě. Také kouzelník Sambo se svým přítelem Mbagou, prvním popravčím, častěji než jindy objevovali se na hradě. Tu obcovali jedině s ministrem královským Katikirem a malým, lstivě hledícím Arabem, jmenem Ali. Bylo zjevno, že kuli něco obzvláštního, neboť zůstávajíce pořád stranou, počínali si tajuplně. Než jakkoliv se ukrývali, někdo je přece vyslídil. Malý Kateko, jenž první otce misionáře o ustanovení královském byl zpravil, vida Sambo a Mbagu pospolu, obával se zlého. Nedalo mu, dokud se nepřesvědčil. Snažil se jim jako náhodou se přiblížiti, však oni okamžitě umlkli, jakmile ho spatřili. Než jedenkráte podařilo se mu přiblížiti se záhadným spiklencům a ukryti se v blízkém hustém křoví. Až celý ztrnul nad tím, co uslyšel. Právě počali se raditi o odstranění králově, an tu vyplazil se před hochem had syče hrozivě. Hoch zděšeně vykřikl a pádil z místa.

»Počkej, lišáku!« zvolal Mbaga, když spatřil prchajícího, a pustil se za ním. Několika skoky měl Kateko. Pádně dolehla pravice katova na hlavu hochovu, že tento potáceje se k zemi padl. »Tu máš za své drze naslouchání, žábo. Zastihnuli tě ještě jednou, hnáty ti polámu. Panáčku, ty mi neujdeš. Jsi bezpochyby také z těch, kteří s bělochy našimi Lubalisy a králem pohrdají? Tu máš ještě jednu na památku, abys podruhé strýce Mbagu poznal!« I vsadil dítěti ještě notný poliček a vrátil se ku svým soudruhům.

»Ať si mne třeba zabije,« zvolal hošík taje bolesť, »já musím se dověděti, co mají proti dobrotivým otcům našim a proti králi!«

Zatím rozešli se spojenci. Sambo spěchal na břeh jezera, smluvil se tam o něco s rybákem a vtisknuv mu cosi do ruky pravil: »Toto ať dá zvířeti před obětováním; ale ty mlč, jeli ti tvá hlava mila.« Po chvíli odrazila od břehu kocábka jedním mužem řízená a střelhbitě rozrývajíc hladinu jezerní splynula s obzorem.

Když téhož dne v poledne Mbaga, sešed se s přátely u síně sněmovní, dokola se rozhlédl, pravil: »To hádě zalezlo snad k bělochům, neboť ho není viděti; však také pravice má je řádně pohladila. Nuž, ať si hýčkají to koťátko, čtyrykrát už slunce vycházeti viděť nebudou.«

»Je všechno obstaráno, Sambo?« tázal se Ali.

»Je. Oběť na ostrově vypadne nepříznivě a Lubalisové tam tak promluví, jako zde.«

»Mluvil jsi s Muangou o našich amuletech?« obrátil se Ali ku Katikirovi.

»Ovšem; máš jeden velký uchystati na zítřek; král chce na honbě zkusiti, dodáli mu ducha a pružnosti bělochů.«

»To půjde s těžkem, neopatřiši mi krve hladké bílé tváře.«

»Musí to právě běloši krev býti?« otázal se Sambo; »snad někoho z jejich žáků by dostačila. Což, Mbago, nemohl bys nám ještě dnes ono žábě dovésti?«

»Nic platno, nejde to!« dodal zchytralý Arab. »Smočímli amulet v krvi tří bílých mužů, bude účinnější, nežli z krve jednoho mladíka.«

»Dobrá! ať tedy dnes v noci oni

cizí učitelé umrou! Po honbě pak těla jejich s ostatními spálíme,« pronesl Mbaga.

»Nikoliv,« zvolal Sambo, »dříve neumrou, leč až Lubalisové na ostrově ku králi promluví.«

»Ujednáno. Řeknu králi, že amulety až po smrti bělochů dostane,« pravil Katikiro. »Tím veškeru jeho nerozhodnosť odstraníme a tak záhuba jejich bude tím jistější. — Na honbu nebudeš moci spolu jíti, Mbago; neboť budeš tu míti práce plné ruce. Musíš hleděti, abys při návratu královĕ všechny své otroky měl pohotově, ježto uzel jednou ranou přetíti musíme. Místo tedy ustanoveno, totiž jako včera tam na výšině.«

Jakmile vzdálili se zapřisáhlí tito odpůrcové misionářů, pohnulo se cosi pod střechou sněmovny a z rákosí, jímž střecha pokryta byla, vyklouzl Kateko a shoupnuv se po sloupu pobočním, kradmo pospíšil k misionářům, aby oznámil jim vše, co byl uslyšel. (Příště dále.)

Apoštolát modlitby v církevních dějinách.

(Část další.)

VII. Doba boje a pronásledování.

Říká se, že pozemské říše udržují se právě těmi prostředky, kterými při svém vzniku byly založeny; a tak se věc má i při říši Kristově, při církvi Boží. Avšak je tu přece rozdíl. Z těch pozemských říší, které v minulých dobách vznikly a trvaly, již tolik jich — a právě nejrozsáhlejší a nejmocnější — se rozpadlo a zašlo, že nemusí býti člověk prorokem, tvrdili, že i ty říše, které dosud trvají, a ty, které snad v budoucnosti vzniknou, také jedenkráte zahynou. — Příčina, proč se říše rozpadají, jest: buďto že lidé ponenáhlu opomíjejí užívati těch prostředků, kterými ony říše byly založeny, anebo že ty prostředky časem při změněných poměrech své působivé síly pozbývají, že nejsou již s to jako celek udržeti, co druhdy v celek sjednotily.

Jinak je s říší Kristovou, s církví svatou; od svého založení trvá ona neustále a trvati bude, jak to její zakladatel Ježíš Kristus předpověděl, až do skonání světa; on sám bude používati prostředků své všemohoucnosti, kterými ji založil, napořád, aby trvala; pečuje též o to, aby lidé, jeho věrní služebníci, podle svých slabých sil s ním spolupůsobili; volil také přemoudře takové prostředky, které své síly a výhodného působení nikdy nepozbudou, byť světáckým lidem sebe zpozdilejšími se zdály.

Jeden z předních prostředků, kterého Pán při zakládání své říše použil, jak nám již z předešlého pojednání známo, byla modlitba. Ovšem byl by to prapodivný prostředek, kdyby někdo modlitby k založení nějaké pozemské říše chtěl použíti, a tuším, že by se dlouho naprosil, než by se lidé uvolili dobrovolně někomu se podrobiti a v poddanosti vytrvati — nějakou říši tvořiti. Tím pak nemyslíme, jakoby pozemské říše bez vůle nebo proti vůli Boží vznikaly a trvaly, nikoli; Pán Bůh bdí, když se říše zakládají, on dává jim vznik a zdar, s jeho vůlí panuje v nich blahobyt, on jim uděluje rozmanitého požehnání, když lidé k němu se modlí, avšak lidé musí se napřed přičiniti a namáhati.

Jiný poměr panuje v říši Boží, ve království nebeském, a jinak je s pozemskými říšemi, s mocí lidskou zde na zemi; vůbec sluší rozdíl činiti mezi nadpřirozenými a přirozenými věcmi. V přirozených věcech dal Bůh člověku hlavní věc již v přirozených silách, a konáli

člověk svou povinnosť a Bůh mu při tom svým požehnáním pomahá, vše se dobře daří; avšak v nadpřirozených věcech člověk sám ze sebe nemůže ničeho činiti. Tu třeba, by Bůh svou pomocí předcházel, aby člověk započal něco činiti; musí mu i pomáhati, aby dále pokračoval, a sám musí vše šťastně ukončiti. Člověk tu jen spolupůsobí, hlavní práci koná milosť Boží. Milosť Boží je však nezasloužený dar, a chcemeli takových darů dosíci, musíme o ně Boha prositi.

Proto je modlitba ve království Božím předůležitá a významná, podle úmyslu Božího jest ona potřebná nejen jednotlivci, aby se osobně zachránil a posvětil, nýbrž celé církvi jest vydatným prostředkem apoštolátu, aby totiž všichni stali se účastni spasení a vykoupení skrze Ježíše Krista. Jako modlitba založení církve předcházela a při zakládání jejím účinna byla, tak i trvání a rozšiřování, vzrůst a hojnosť pokladů spásných, i dokončení církve, až by všichni, kteří hlasu Páně chtějí slyšeti, ku spasení a ku poznání pravdy přišli, i vše to zakládá se na modlitbě. Modlitba je pohnutkou, že Pán koná zázraky všemohoucnosti, které v dějinách obdivujeme, že v chudobě a nízkosti, v bezbranné trpělivosti pošetilosť v moudrosť, slabosť v sílu, malé věci ve veliké, nic obrací v dílo, jemuž brány pekelné nemohou odolati, že ze zrnka hořčičného vzrůstá strom, v jehož stínu národové okrsku země přebývají.

Skvělý důkaz toho podává církev Kristova, počínajíc dobou apoštolskou až po dobu, v níž onino velicí církevní otcové po církevním sněmu nicejském r. 325. tuto choť Kristovu oslavovali; doba od prvního velikého pronásledování za císaře Nerona, kdy Petr a Pavel mučenickou smrť podstoupili, až k poslednímu pronásledování za Diokleciana, a kdy konečně křesťanům bylo dovoleno víru svou veřejně vyznávati (r. 312.).

V tuto dobu, kdy již židovského státu nebylo a Jerusalém byl sbořen, připadá vlastní rozšíření a upevnění říše Kristovy na zemi, tak že se vyplnila prorocká jeho slova: »Až budu od země povýšen, vše k sobě přitáhnu.« Směle můžeme tvrditi, že do počátku čtvrtého století křesťanské učení ve všech třech tehdáž známých dílech světa bylo hlásáno a všude, i ve všech třídách společnosti lidské, mělo své vyznavače. Pravíme ve všech třídách; neboť nejen mezi chudými a prostými lidmi křesťanství se rozšiřovalo, nýbrž i mnozí vznešení mužové a vznešené paní, ano i mnozí učenci přijali je, jak to dosvědčují vědecká díla, která tito učenci na obranu křesťanství sepsali. A ani jinak nemohli bychom si vysvětliti znamenité obětní dary, které křesťané pro svou bohoslužbu a k jiným obecným účelům přinášeli, a ani značný majetek, který církev právě takovými oběťmi a dary získala, a který jí opět obyčejně od pronásledovníků byl odňat. Svědčí o tom též veliký počet mučeníků z nejvznešenějších kruhů společnosti lidské. Že křesťanství mělo vyznavače všude a ve všech stavech u velikém počtu, k tomu odvolávají se nejstarší církevní otcové a spisovatelé naproti židům, pohanům a kacířům, jako na něco tak zřejmého, že se to nedá upříti; tomu nasvědčují i sami odpůrci křesťanů, že ve svých spisech bědují nad zmáhajícím se počtem křesťanů ve všech krajinách známého světa; svědectví o tom vydávají veliká, dlouho trvající a krvavá pronásledování od světské vlády, která však nebyla s to, by církev Kristovu seslabila, neřkuli ji vyhubila; dosvědčují to i četní bludaři, kteří jí uvnitř škodili; dosvědčují to mnozí biskupové a kněží, o jejichž blahodárném působení z těchto dob zprávy se nám zachovaly; konečně svědectví to

zpečeťují bezčetní mučenici, kteří pro víru svou byli mučeni a umřeli.

Rozšiřování víry křesťanské dělo se právě v době, kdy byla krutě a krvavě pronásledována. Od Nerona po Diokleciana (asi 250 let) bylo deset velikých proná-

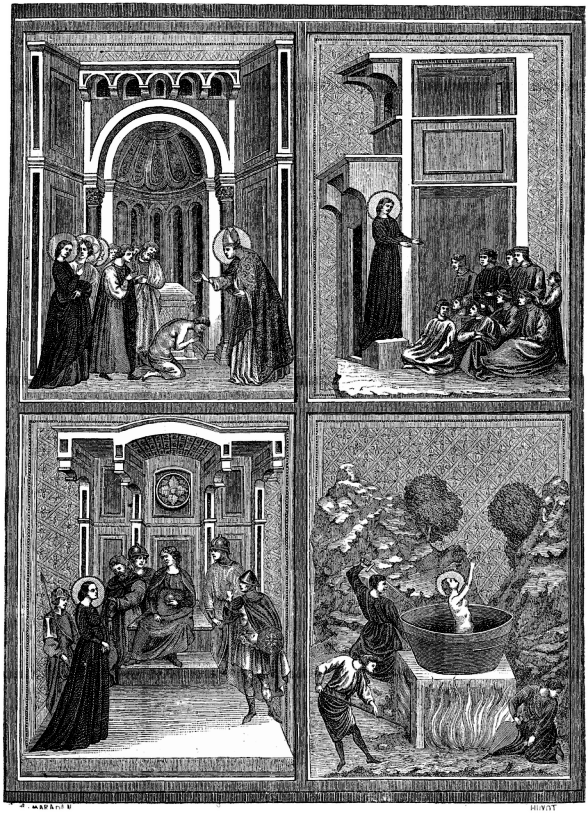

sledování křesťanů, vyvolaných buďto zuřivostí slepé, pověrečné chátry pohanské, pobouřené modlářskými kněžími, buďto byla příčinou ukrutnosť některých císařů, mnohých státníkův a místodržitelův, anebo daly podnět k pronásledování jisté státní zákony a domnělé blaho státu. Několik a právě z nejráz-

nějších a nejmocnějších císařů římských chtěli mermomocí křesťany nadobro vyhubiti, a při tom pomáhala jim lehkověrnosť, pošetilosť, pýcha a zloba učencův i prostých lidí. Tehdáž rozšiřovány o křesťanech nejpošetilejší a nejhnusnější pomluvy, nazývání jsou bezbožníky, nevěreckými lidmi, nepřátely státu; tupením a hanou chtěli je v opovržení přivésti a jejich náboženství vtipkováním a mudrlantstvím podvrátiti. A taková protivenství musili křesťané téměř půl třetího století snášeti s malými přestávkami. Jakmile zákon ku pronásledování křesťanů byl prohlášen, pak, třebas panoval klid, zřídka kdy za neplatný byl prohlášen, nýbrž prostě nebyl jen prováděn, a proto mohli přece zlomyslní úředníci ve svém úřadování dle něho se říditi a křesťany pronásledovati. I když podobné zákony za neplatné byly prohlášeny, dlouho to trvalo, nežli zvěsť o tom do všech končin rozsáhlé římské říše se dostala; a jak nesnadno jest zuřivosť, když propukla, zastaviti, a jak snadno bylo tehdáž pronásledovatelům na dále starým způsobem proti křesťanům říditi, můžeme souditi z toho, co v nejnovějším čase křesťané v podobných poměrech na Korey, v Anamu a Tonkinu musili trpěti.

Doba pronásledování křesťanů zove se v církevních dějinách dobou mučeníkův, aby se tak naznačil boj na život a na smrť, že mladou církev ve vlastní její krvi chtěli utopiti; také se nazývá dobou katakomb; každou bouří tehdáž proti církvi povstalou zdálo se, že svatá obec bude s povrchu země smetena, i byli křesťané přinuceni, aby v podzemních skrýších, v katakombách, své útočiště hledali, tu tedy jako ve hrobu bydlela církev až do dne svého slavného z mrtvých vstání.

A den tohoto jejího z mrtvých vstání konečně také nadešel, a když nastal, pozorovali nepřátelé církve, velice poděšeni, že ona nenáviděná, zdánlivě již pohřbená církev neumřela, nýbrž ještě vzrostla a zmohutněla, že i v bouři a boji apoštolát konala a se rozvinovala, vykoupení skrze Krista ohlašovala a vždy dál a dále ve všech zemích a u všech národů říši svou rozšiřovala.

Jak to bylo jen možno? Sv. Pavel praví: »Poněvadž židé zázraků žádají, i pohané hledají moudrosti, my pak kážeme Krista ukřižovaného, židům zajisté pohoršení, pohanům pak bláznovství, ale týmž povolaným, židům i pohanům, Krista Boží moc a Boží moudrosť.« (I. Korint. 1, 22.—24.) Těmi slovy vyjádřuje úmysl Boží, že totiž Bůh nechce lidi spasiti zázraky a moudrostí anebo skutky, které svět velikými a slavnými zove, nýbrž pohoršením a bláznovstvím kříže. A tak i Pán vůbec jednal a úmysly své uskutečnil. To však právě můžeme nazvati největším zázrakem úplně vhodným, veškeru moc a moudrosť světáckou zahanbiti, aby, kdožkoli se chlubí, v Pánu se chlubil. Přece však ve svém neskonalém milosrdenství činil též výjimky a slabým ve víře přispěl ku pomoci divy a zázraky, a blázny snažil se moudrostí získati. Doba apoštolů je bohata velikolepými zázraky, doba církevních otců, kdy konečně církev nad svými pronásledovately zvítězila, skví se leskem hluboké moudrosti a vědomosti; ale ani v tomto období, mezi dobou apoštolskou a mezi dobou církevních otců, nepostrádala církev moudrých a věhlasných učitelů, kteří rouhače jména Ježíšova umlčují; neschází ani zázraků, kterými svatí mučeníci mnohé ze svých pronásledovatelů na víru obrátili; ale vlastním znakem této doby jest utrpení, pohoršení a bláznovství kříže.

Každý nahlédne, že snadno získáme někoho pro své přesvědčení zázraky a moudrostí; staneli se tak prostností a

slabostí, utrpěnou hanou a pošetilostí, utrpením a smrtí, kdož by pak to svým lidským rozumem mohl pochopiti? Starý Tertullian praví stručně a důrazně: »Krev mučeníků je semenem křesťanův.« Ale jen tak mohla krev křesťanská státi se úrodnou, že ji všemohoucí Bůh svou milostí oplodňoval. Ovšem ona obětní krev, kterou mučeníci prolévali, volala nejúčinněji o tuto milosť k nebesům, ale nevolala samotna; jako druhdy trpící Spasitel, tak i trpící církev nezapomněla, s obětí krvavou oběť modlitby spojovati: modliti se za své nepřátele a pronásledovníky. Roku 311. uzavřel Galerius, vlastní původce posledního a nejhroznějšího pronásledování za Diokleciána, s církví mír a při té příležitosti vyjádřil se takto: »Císařové měli úmysl, křesťany opět k náboženství jejich předků nakloniti. Že však většina křesťanů smýšlení své nezměnila, a poněvadž se poznalo, že nyní svého Boha nemohou ctíti, a přece bohům povinnou poctu neprokazují, proto chtějí císaři i k nim milostivi býti: ať jsou opět křesťany a svá shromáždění odbývají, ale pod tou podmínkou, aby ničeho státu nebezpečného nepodnikali, ale aby se za blaho říše k Bohu svému modlili.« Ale již sto let před tím jménem křesťanů vyslovil se Tertullian takto: »Modlíme se vždy za všechny panovníky, aby byli dlouho živi, aby měli bezpečné panování, aby měli udatné vojsko, věrné rádce, šlechetný lid, aby panoval pokoj v zemi, modlímę se o vše, čeho si člověk, čeho si císař přáti může.« Čím více nepřátelé křesťany pronásledovali a soužili, tím více v křesťanské obci zmáhal se duch a vroucnosť modlitby, a to byl ten pravý způsob bojovati, a nejhorší ranou pro křesťany bylo, že v čas pronásledování nesměli se shromažďovati a že se jim tak zbraň modlitby odnímala. Ale bez této zbraně nemohla se církev ani zázrakův ani moudrosti nadíti, aniž mohla horlivosť ve svých vyznavačích pro rozšiřování jména Ježíšova rozněcovati, aniž sílu svým mučeníkům v mukách poskytovati. Naopak zbraň tato již sama o sobě postačila, že konečně měla vítězství zabezpečené, neboť podle Božího přislíbení i všemohoucnosť slouží modlitbě.

Když nepřítel věřících přepadl, shledal je, že bděli a modlili se, a proto neklesli. Když svatým mučeníkům bylo boj podstoupiti, prosili svých bratří, aby se za ně modlili, a tito opět odporoučeli se jejich přímluvě, zvláště, až by koruny vítězství dosáhli. Všem modlitba Páně byla dobře známa a ve spisech nám z tehdejších časů zachovaných shledáváme ji obšírně vysvětlenou, i vyzývají se křesťané, tuto modlitbu často se modliti, alespoň třikrát denně, anebo vlastně neustále ve dne v noci; neboť ke slunci na nebi vzešlému, Ježíši Kristu, mají oči ducha neustále v modlitbě pozdviženy býti, a nejen za sebe, nýbrž za všechny má každý se modliti; na to upomíná již počátek modlitby Páně: »Otče náš,« že jsme totiž jeden lid, dítky jednoho Otce, bratří, kteří se vespolek milovati a následovně za sebe se modliti máme. Jak horlivé modlitba přímluvná při veřejných, společných službách Božích byla konána, dosvědčují liturgické knihy, t. j. knihy udávající pořádek ohledem služeb Božích, jež se nám z těch dob zachovaly. Tu po modlitbě Páně při mši svaté následují modlitby za všechny lidí, za krále a za všechny, kteří jsou v úřadech, za celou svatou církev a všechny věřící, živé i zemřelé, za všechny nuzné a zarmoucené, za všechny, kteří bloudí a pravdy ještě nepoznali, za pronásledovníky a nepřátele církve obzvláště.

A ovoce toho? Jestliže, jak se vypravuje, modlitbou mladé otrokyně, sv. Kristiny, iberskému národu v daleké

Asii světla víry se dostalo, jaké zázraky, milosti a obrácení působila společná modlitba ve spojení s obětí mše svaté? Směle můžeme tvrditi: Modlitbou udržela se církev za oněch dob krutého pronásledování, zvítězila, jak se zdálo, v nerovném boji, a vyplnila tak úlohu svého apoštolátu. (Příště dále.)

Modlitba.

Pane, přej, ať na mysli vždy tane,
láska že jest věčný zákon Tvůj, —
bych jen to, co touto láskou plane,
v srdci chovala jak poklad svůj.
Co však proti ní a Tobě čelí,
s tím má duše ať se nepřátelí!

Dejž mi, Pane, srdce učelivé,
by tu lásku rychle chápalo,
ňádro dej Tvé pravdy věčně chtivé,
pro Tebe by sebe nedbalo.
Svatý kříž pak mou buď veždy knihou,
poslušnosť má vzrůstejž jeho tíhou!

Ze života velikého papeže.

(Část další.)

Se otcovskou péčí ujal se Lev XIII. jako biskup v Perugii mládeže, a to zejména opuštěné a spustlé. Když byl státní tajemník papeže Pia IX. r. 1847. nařízení vydal, že se v území papežském zakládati a zřizovati mají »ústavy na výchovu chudých a opuštěných dětí,« byl biskup Pecci mezi prvními, jižto se jali rozkaz tento v život uváděti. Hned založil sirotčinec pro chlapce, jehož správu svěřil zkušenému knězi, v kterémžto ústavu se sirotkové netoliko literním vědomostem, nýbrž i rozličným, pro život potřebným řemeslům učili. Ústav tento biskup později (r. 1853.) rozšířil a zvelebil.

Pro sirotky ženského pohlaví zřídil zvláštní ústav v klášteře kapucínek, nad nímž ustanovil správní radu, která o děti tyto starati se měla. Sám k účelu tomu přispěl 18.000 zl.

Jiný ústav druhu podobného otevřel biskup dne 8. prosince 1853., ústav to pro zpustlá děvčata, by zase na cestu života křesťanského přivedena byla. Ústavu tomuto odkázala zbožná hraběnka Anna Graziani veškeré svoje jmění.

Třetí ústav druhu tohoto, jejž horlivý biskup zřídil pro »padlé dívky,« odevzdán jest ve správu sestrám božské prozřetelnosti, z Belgie povolaným.

Avšak nejenom o mladé opuštěnce staral se Pecci, nýbrž i o staré, sešlé, a to zejména o chudé, opuštěné stařeny. Aby se těmto bezpečného útulku a bezstarostného života ve stáří jejich dostalo, založil nový ústav, k čemuž mu hraběnka Laura Donini značnou pomoc peněžní poskytla.

Věda dobře, že dorůstající mládež největší péče a obezřelosti potřebí má, by na scestí nepřišla, zařídil pro chlapce škole odrostlé spolky, podobné našim spolkům jinošským, které nazval »zahradami sv. Filipa Nerejského.« Každé neděle a každého svátku shromažďovali se jinoši odpoledne nejprve v kostele, kde se jim katechismus vykládal, na způsob našich křesť. cvičení. Potom vedli se do místností spolkových k volné zábavě. Často posýlal jim biskup koše plné ovoce, dával odměny nejhorlivějším, daroval chudším potřebný oděv, ba osobně přicházíval mezi ně, laskavě s nimi rozmlouvaje, tu poučuje a na-

pomínaje, tu těše a povzbuzuje. Tím hleděl otcovský biskup odvrátiti mladé, nezkušené jinochy od špatných schůzek a hříšných zábav. Všem farářům své diecése nařídil, aby se o zřizování takovýchto »zahrad sv. Filipa Nerejského« ve farnostech svých starali.

I na mládež z rodin lepších nezapomněl Jáchim Pecci. Pro tuto dílem založil nové, dílem podporoval staré ústavy vzdělávací. Péčí jeho vznikly dva ústavy druhu tohoto: »Collegium Pium« a »Conservatorium Pium,« ku jichž správě povolány byly jeptišky nejsv. Srdce Ježíšova.

Z toho ze všeho dostatečně vidno, že v diecési perugijské péčí a nákladem neunavného biskupa dosti bylo postaráno o vzdělávání a výchovu mládeže, jelikož biskup Pecci dobře pochopil, že dobrou křesťanskou výchovou mladého pokolení nejlépe se prospívá jak církvi, tak státu.

Největší péči svou však věnoval horlivý biskup vždy těm, kteří povoláni byli, aby království Boží na zemi rozšiřovali, duše lidské k Bohu vedli, totiž kněžím a těm, kteří kněžími se státi měli, klerikům a seminaristům. Jak chlapecký, tak kněžský seminář měl v něm pravého otce; neboť biskupovou největší a nejsladší radostí bylo, mohlli mezi svými chovanci dlíti. V masopustě shromažďoval je kolem sebe, zařídil loterii dárků, které byl sám nastřádal. Objevoval se zcela z nenadání, tu mezi vyučováním, tu mezi obědem anebo večeří, tu zase mezi zábavou. V létě bydlili seminaristé na venkově, blíže statku biskupského; tu často k nim docházel anebo některé z nich k sobě zvával.

Přišelli některý církevní hodnostář, kardinál anebo biskup, k němu návštěvou, vodíval jej Pecci do svého semeniště jako do své rodiny a prosíval, aby několik slov k dětem jeho promluvil. Seminář svůj miloval tak velice, že jej »zřítelnicí oka svého« nazýval. — V listu papeži Piu IX. psaném z r. 1857. píše mezi jiným: »Nemohu ani vysloviti, jakou radostí mne naplňuje, kdykoli mohu mezi svými alumny dlíti, neboť srdce mé plno jest lásky k nim. Jak nevinný jest život jejich, jak pěkné jejich způsoby, jak veliká jejich poslušnosť, jejich píle, jak veliká zkrátka jest naděje, která se z této kvetoucí vinice poskytuje celé roli církve perugijské!«

Kněžím diecése své byl Pecci netoliko biskupem, nýbrž i pravým, obětavým, milujícím otcem, jenž se vždycky o jejich časné i věčné blaho staral. Aby se úplně svatému povolání oddati mohli bez starosti o své časné potřeby, hleděl jak jen možno bylo jejich skrovné příjmy přiměřeně zvýšiti. To se mu také s pomocí a dovolením papežovým u většiny podařilo. Aby duchovenstvu ulehčil v péči o stáří, založil podpůrný spolek pod ochranou a jménem svého sv. patrona: »Spolek sv. Jáchima pro staré a churavé kněze,« do něhož každý člen ročně 5 franků (2 zl. 50 kr.) připlácel. Skoro všichni kněží z diecése přistoupili ke spolku tomuto za členy, jelikož tím postaráno bylo pro ně hojnou podporou buď ve stáří nebo ve případě nemoci a neschopnosti.

Ku vnitřnímu zdokonalení kněží svých přihlížel biskup přísně. Napomínal ke zbožnosti, k pilnosti a k počestnému životu, jak se na sluhy Boží sluší. K tomu cíli projížděl diecési svou a přísně visitoval všecky farnosti. Usiloval o to, aby každý kněz aspoň ve třech letech jednou duchovním cvičením ve městě biskupském obcoval.

Aby se církevní věda pěstovala, zavedl měsíční kněžské konference, v nichž se jednalo o důležitých otázkách z oboru morálky a svatých obřadův, a »akademii sv. Tomáše,« jejíž měsíčním schůzím sám předsedával. Poslední

napomenutí biskupovo, nežli za papeže zvolen byl, platilo těmto kněžským konferencím.

Tato veliká láska a péče, kterou Pecci kněžstvu svému na jevo dával, měla kořen svůj v péči o nesmrtelné duše, které jemu jako biskupovi svěřeny byly. Ačkoli se Pecci v prvních letech kněžství svého politikou a věcmi více světskými obíral — z poslušnosti ku sv. Otci — nespustil přece ony dvě věci s očí, které každý kněz na zřeteli míti musí, totiž česť Boží a spásu duší.« Jako biskup pracoval v obojím směru neunavně.

Aby útlá srdéčka dítek milému Spasiteli získal, nařídil ve své diecési, aby se první svaté přijímání se vší slávou konalo. V biskupském městě jeho mělo se tak díti jen ve hlavních chrámech jednotlivých okresův, a to s takou okázalostí, s jakou se veliké svátky a slavnosti konají. Nezřídka přicházíval sám, aby malým první sv. přijímání uděloval. Ba založil i zvláštní nadaci, aby dítky po prvním sv. přijímání společně snídati mohly, a tu bylo jeho největším potěšením mezi snídajícími dítkami se procházeti a jim i jejich rodičům povinnosti, jež na sebe vzaly, ještě jednou v pamět uváděti.

Ku spáse duší zavedl křesťanská cvičení, jež se každou neděli u večer konati měla. — Ku spáse duší a povznešení zbožnosti zavedl májovou pobožnosť ku cti Panny Marie, a březnovou ku cti sv. Josefa.

Ku spáse duší dal, jak již řečeno bylo, časté misie konati. Když pak zbožní řádové vyhnáni byli vládou italskou, zavedl mezi svým kněžstvem jakýsi druh spolku misionářského, z něhož kněží nejschopnější po řadě sv. misie odbývati musili.

Ku spáse duší kázával sám velmi často, až mu chrlení krve, které se několikráte mezi kázaním dostavilo, dále kázati nedovolovalo. Tím častěji a srdečněji mluvíval pak k lidu svému pastýřskými listy.

Ku spáse duší zavedl v diecési své rozličné zbožné spolky a bratrstva, zejména třetí řád sv. Františka, jehož členem se sám stal a jejž vší mocí podporoval. Diecési svou zasvětil nejsv. Srdci Ježíšovu a neposkvrněné Rodičce Boží.

Ku spáse duší podnikl Pecci boj s každým, jenž se pokoušel duším škoditi.

Když se byla Perugie r. 1848. svésti dala ku vzpouře, vyšel biskup sám zbůjníkům vstříc a upokojil také svou vážností a výmluvností rozbouřený lid; ale jen na krátký čas, neboť vůdcové vzpoury mu přísahali pomstu. Biskupovi chtěli na vzdor v čase svatopostním divadlo provozovati, v němž biskup zlehčen býti měl. Biskup to zapověděl; tím však jakoby do vosího hnízda píchl. Poštvaný lid hrnul se před biskupský palác s křikem: »Pryč s biskupem!« Již vnikli i do biskupových komnat, a zajisté by se bylo i neštěstí stalo, kdyby se byl biskup před vřavou neuchýlil do semináře a kdyby se byl stařičký kanovník Pascucci, u lidu velmi oblíbený, na odpor nepostavil a lid neuchlácholil.

Proti zhoubnému nešvaru, jenž se tehdy ve mnohých zemích i také v diecési jeho zahnízdil, totiž magnetismu, kterým se hledá spojení se světem duchů způsobem a cestou jinou, nežli cestou zjevení Božího, vydal biskup Pecci roku 1859. přísný zákaz, a ve zvláštním pastýřském listě vyložil věřícím hříšnosť a záhubnosť počínání takového.

Když pak z nařízení královského v diecési jeho zavedeno bylo »občanské manželství,« ohradil se Pecci ve spolku s jinými biskupy proti tomu rázným protestem. Protest ovšem zůstal bez výsledku. Tu vydal biskup naučení, kterak

se faráři v ohledu tomto zachovati mají. Zároveň obrátil se i na krále Viktora Emanuela a vypočítával ve přípise svém všecky zhoubné následky, jež občanské manželství pro církev, stát i rodinu v zápětí míti bude. List svůj poslal po zvláštním knězi na dvůr královský ve Florencii. Posel však nebyl ku králi předpuštěn. I nezbývalo biskupovi nic jiného, nežli dopis svůj králi poštou zaslati a znění jeho novinami uveřejniti.

Když pak r. 1860. rozkaz královský vydán jest, aby řeholníci do dvou měsíců kláštery své opustili, které pak vláda za kasárny, skladiště atd. upotřebila, ujal se biskup vší mocí nevinně pronásledovaných. Dopsal v záležitosti té králi, vyjádřil mu bolesť nad tvrdostí a bezohledností, s kterou královští komisaři při zahánění mnichův a jeptišek jednali — ale nadarmo.

Největší ránu zasadil otcovskému srdci jeho zákon, že i chovanci stavu kněžského službě vojenské na příště podléhají. Tak se stalo r. 1864. Krásnou, ze stárostí plného otcovského srdce plynoucí řečí obrátil se na krále, líčil, kterak zhoubný jest zákon tento pro katolické náboženství, pro stav kněžský; prosil krále, aby nedopouštěl takou pohromu na církev italskou, a hle, všecko marně. Místo úlevy vyšly nové zákony ještě ostřejší nežli první. Tu nezbýval biskupovi nežli poslední prostředek, aby své chovance zachránil, — výkup. Avšak kde vzíti tolik peněz? I založil k tomu cíli zvláštní spolek kněží a katol. laiků, kteří po zemi sbírali na výkup chovanců kněžských od služby vojenské; biskup sám vykázal spolku tomu ze jmění svého ročně znamenitý příspěvek.

Z toho vidíme, že biskup Pecci leckterý těžký boj podstoupiti musil za spásu duší sobě svěřených, že byl pravým biskupem a otcem věřících, hodným pastýřem stáda svého.

Ostatně by se mnoho ještě dalo říci o péči jeho o zvelebení chrámů Páně a bohoslužby (neboť bylo za jeho biskupování 31 kostelů buď ze základů vystavěno, buď důkladně obnoveno), avšak to by nás daleko vedlo. Proto pominuvše toho, zmíníme se ještě krátce, kterak Jáchim Pecci jako

kardinál sv. římské církve

vydatné služby prokázal netoliko diecési své perugijské, nýbrž celé církvi.

Již předem zmínili jsme se, že král belgický Leopold I. v listu svém papeže Řehoře XVI. žádal, aby bývalého nuncia bruselského Pecciho na hodnosť kardinála povýšil. Papež umínil si také výtečnému prelátu nejvyšší tuto hodnosť po papeži uděliti; avšak ku veřejnému jmenování nedošlo, neboť papež brzy zemřel. Ale i Pius IX. poznal výtečné ctnosti Pecciho, jakož i veliké služby, jež církvi i státu papežskému byl prokázal, a jmenoval biskupa perugijského v tajné konsistoři dne 19. prosince 1853. kardinálem. Tím dostoupil Pecci vrchole církevních hodností a nabyl práva při budoucí volbě papežské činně se súčastniti. Povýšení jeho vyvolalo všude, kdekoli znám byl, největší jásot; tak zejména v rodném jeho městě Carpinetě a v diecési perugijské.

Jako kardinál pobyl Pecci ještě 25 let na biskupském stolci perugijském. Mnohé z prací jeho, o nichž jsme se již zmínili, spadají do doby této. Podotknouti ještě sluší, jaké vážnosti požíval Pecci netoliko u věrných katolíků, nýbrž i u liberálův a nepřátel církve. Tito ctili jej a báli se ho. Důkladná jeho učenosť, ryzosť povahy, neohroženosť vůči králi samému, horlivosť apoštolská s bezúhonností života: tyto a jiné vznešené ctnosti a vlastnosti jeho nezůstaly bez hlubokého dojmu ani u největších nepřátel. I sami ministři královi ctili jej, ba kolikráte se vyjádřili, že Pecci ještě papežem se stane

a vládě italské mnohou potíž způsobí. Obzvláštní úcty požíval Pecci u vojska.

Zajisté každý pořádný a hodný vojín ctí a uznává i u nepřítele chrabrosť a neohroženosť, spojenou s myslí šlechetnou, a těmito ctnostmi skvěl se Pecci v míře vysoké.

Jednoho svátku byli dva piemontští důstojníci přítomni slavné mši sv., kterou kardinál v dómě slavil. Neobyčejná vznešenosť, spojená s vroucí zbožností, učinila na tyto vojíny takový dojem, že po skončené slavnosti do paláce šli a tam tajemníka prosili, zdali by u J. Eminence nemohli se zpovídati. Kardinál jsa o tom zpraven, odvětil: »Ať jen pánové udají hodinu, rád je budu v kapli očekávati.«

Z toho vidno, jakým kouzlem působí hluboká zbožnosť na srdce lidské, byť i méně nábožné.

Jistá irská dáma brala se na zpáteční cestě domů městem Perugii, i vyprosila si u arcibiskupa audienci. Když se loučila, prosila kardinála, by se jí do modlitební knihy podepsal, v níž i podpis papeže Pia IX. chovala. Kardinál vyhověl přání jejímu. Sotva však paní tato knihu zpět obdržela, zvolala radostně: »Nyní mám rukopis dvou papežů, nynějšího a budoucího!«

Kardinál ovšem odporoval, ale proroctví paní oné se přece vyplnilo.

Krátce před smrtí svou jmenoval papež Pius IX. kardinála Pecciho komořím sv. římské církve (camerlengo), nejdůležitější to úřad ze všech, jež kardinálové vykonávají. Komoří spravuje jmění stolice papežské, jest předsedou nejvyššího soudního dvoru papežského, a kancléřem římské university. Purkmistr římský, delegáti v provinciích a jiní vysocí úředníci musí v ruce jeho přísahu skládati. Po smrti papežově spravuje komoří se třemi jinými kardinály církevní záležitosti až do volby nového. On vede vrchní dozor nad paláci papežskými, řídí konklave ku volbě papežské, jest jedním slovem první osobou na dvoře papežském. A tuto hodnosť udělil Pius IX. po smrti kardinála Filipa de Angelis našemu biskupu a kardinálu perugijskému Jáchimu Peccimu. Nový úřad tento vyžadoval, že musil ponejvíce v Římě bydliti. Proto svěřil správu diecése své světícímu biskupovi svému Karlu Lorenzimu; hodnosti biskupské se však docela nevzdal. Ale netrvalo tak dlouho, neboť Prozřetelnosť božská povolala Pecciho na hodnosť na světě nejvyšší — na hodnosť náměstka Spasitelova, na stolici papežskou. (Příště dále.)

Uctění z mrtvých vstalého Ježíše.

Vzývejme v dubnu, měsíci velkonočním, vzkříšeného Ježíše! Tomáš, jeden z učeníků Ježíšových, umínil si ve z mrtvých vstání Ježíšovo nevěřiti, leč na makavé důkazy. A Ježíš podal mu takových důkazů, že překonán k nohám mu padl, volaje: »Pán můj a Bóh můj!« A věru, jeli jaká pravda, pravda vůbec dějinami dokázaná, jest to po výtce, že Ježíš z mrtvých vstal a nad hříchem, peklem a temnotou slavně zvítězil. Chvalno tedy radovati se a veseliti z vítězství Pána a Mistra našeho, jeho vzývati a uctívati. Kdo však s Kristem spolu povstati chce v těle oslaveném, jest mu již na zemi hříchu odumírati tak, jako Ježíš na kříži umřel, a život bohulibý vésti. »Čeho hledáte?« tázali se andělé žen Ježíše mrtvého hledajících; »proč živého mezi mrtvými hledáte? Vstalť jest, není ho tuto!« Nuž a podobně ať se může říci v tomto čase velkonočním i vždycky jindy o nás! Ať se o nás dí: »Ten, jehož hledáte, byl jednou též mezi mrtvými, kráčel po cestě hříchův, ale již povstal k životu věčnému a kráčí mezi živými po cestách ctnosti.«

Kantáta o nejblah. Panně Marii.

Archanděl Gabriel:

„V běhu svém stav se, komoni země,
kopyto zatkni, hrdě vztyč témě,
starého jezdce s šíje své střes,
bludu prst chabý bez vlády dnes.

S nebeských říší Bůh sám se níží,
pokorně vzdej se sladké té tíži;
věčné dál světlo kroky tvé voď,
pravdě dej otěž, temnotu shoď!“

Sbor andělů:

„Vesmírem sláva Boží se chvěje,
dobroty peruť tvorstvo vše hřeje
v srdci však ctnostném sám nebes Pán
v zálibě vlastní zvolil si stan!“

Archanděl Gabriel:

„Odvěčná láska, bezmezná síla,
hluboká moudrosť v tajemství skryla
péče své stezky pro lidský hled:
blažen, kdo věří, kdo hloubá klet!“

Sbor andělů:

„Vesmírem sláva Boží se chvěje,
dobroty peruť tvorstvo vše hřeje;
v srdci však ctnostném sám nebes Pán
v zálibě vlastní zvolil si stan!“

Archanděl Gabriel:

Ve slibu věrná milostnou dlaní
nad obzor lidstva spásy den sklání,
vysýlá věstný andělů dav:
„Člověče, zbuď se, cestu jí sprav!“

Sbor andělů:

„Vesmírem sláva Boží se chvěje,
dobroty peruť tvorstvo vše hřeje;
v srdci však ctnostném sám nebes Pán
v zálibě vlastní zvolil si stan!“

Archanděl Gabriel:

„Čista jak úsměv stříbrné lůny,
přezáří pyšné králů všech trůny
prostičká panna; v panenství svém
počne i zrodí v panenství ctném.

Boží duch stoupí v nevinnou duši, —
tajemství velké — kdož jeho tuší! —
zastíní divem pozemský hled,
se světa smaže poskvrny sled!“

Sbor andělů:

„Milo jest Bohu čistoty kvítí,
dechem svým vřelým v slunce je znítí,
jež bude hřáti budoucí věk,
žárem svým ztlumí pekelný vztek!“

Archanděl Gabriel:

„V komůrce tiché se snivou lící
Maria klečí; na ret se rdící
vstoupá jí vřelé modlitby hlas; —
blízkosti Páně netuší as!“

Sbor andělů:

„Milo jest Bohu čistoty kvítí,
dechem svým vřelým v slunce je znítí,
jež bude hřáti budoucí věk,
žárem svým ztlumí pekelný vztek.“

Archanděl Gabriel:

„Maria, pyšná slávo Ty nebe,
Hospodin zvolil ze mnohých Tebe,
matkou Ty budeš, synem Tvým Bůh,
obrodí Tebou země se luh.“

Sbor andělů:

„Milo jest Bohu čistoty kvítí,
dechem svým vřelým v slunce je znítí,
jež bude hřáti budoucí věk,
žárem svým ztlumí pekelný vztek.“

Archanděl Gabriel:

„Zdráva buď, svatá Maria Panno,
milosti velké s nebe Ti dáno,
s Tebou duch Boží!

Požehnaná Ty ze všech žen, ženo,
žehnán Tvůj život, panenské věno
Tvé s beder země Evin hřích složí!“

Sbor andělů:

„Zdráva buď, svatá Maria Panno,
milosti velké s nebe Ti dáno,
s Tebou duch Boží!“

Maria:

„Děvka Tvá klaní Tobě se, Pane,
dle věčné vůle Tvé nechť se stane!“

Sbor andělů:

„Zdráva buď, svatá Maria Panno,
milosti velké s nebe Ti dáno,
s Tebou duch Boží!“

Maria:

„Vzpomněl jsi sobě pokorné děvy,
laskavě shlédl na dítko Evy,
za to Ti mého života dnové
nocí dnem budou žalmy pěť nové!“

Archanděl Gabriel, sbor andělů:

„Zdráva buď svatá Maria Panno,
milosti velké s nebe Ti dáno,
s Tebou duch Boží!

Požehnaná Ty ze všech žen, ženo,
žehnán Tvůj život, panenské věno
Tvé s beder země Evin hřích složí!“

P. Š. Senický.

Sv. Petr Claver T. J.,

apoštol otroků mouřenínských v Karthageně v západní Indii.

Mezi deseti světci, kteří 15. ledna t. r. byli slavně od sv. Otce svatořečeni, nemálo vyniká Petr Claver. Dějepisec de Berault-Bercastel o něm praví, že památka jeho v dějinách církevních nikdy nezajde.

Poněvadž zcela neobyčejný úkol života sobě vyvolil a takto od mnohých jiných světců se v nejednom ohledu lišil, budiž dovoleno, čtenářům »Školy B. S. P.,« kteří o tomto znamenitém muži nevědí, krátký obraz jeho zajímavé činnosti podati.

Petr Claver, rodem Španěl, vstoupiv r. 1602. v Taragoně do řádu Tovaryšstva Ježíšova, byl r. 1610. od svých představených poslán do Karthageny, města v jižní Americe. Tam dokončiv svá studia a stav se knězem, započal svou zvláštní činnosť v řečeném městě. Ujav se lidí, kteří jsou na světě nejbídnější, nejnešťastnější a nejopuštěnější, prokazoval jim po celý život svůj skutky křesťanské lásky. Byliť to černochové, přicházející jako otroci z Afriky, s kterými Karthagena, město pro lidokupectví zle pověstné, velmi ohavný obchod vedla. Claver vida, kterak s ubohými černochy přeukrutně a docela nelidsky nakládali, věnoval se z útrpnosti jejich duchovním a tělesným službám. Když nastávala doba, že měl své veřejné řeholní sliby skládati, vyprosil si u svých představených dovolení, aby směl k obyčejným slibům řeholním ještě zvláštní slib přidati, že se úplně oddá v doživotní službu oněch ubožáků. Proto skládaje sliby, takto řekl: »Slibuji chudobu, čistotu, poslušnosť ustavičnou zachovávati a na službu otroků mouřenínských se oddati.« A kdykoli se podepisoval, ne jiné jméno sobě dával, než toto: »Petr, doživotní otrok černochů.« Jakkoliv učiněný slib byl nad míru obtížný, přece dostál mu věrně a s podivuhodnou horlivostí a vytrvalostí po 39 let.

Zprvu se starával o tělesné jejich potřeby, aby, takto získav sobě jejich srdce, mohl potom s lepším prospěchem o jejich obrácení pracovati. Kdykoli loď s černochy ku břehu přistála, pospíchal svým ubohým a milovaným dětem, jak jim říkával, honem v ústrety. Na krku visel mu kříž, na ramenou nosíval pytel, naplněný rozmanitým pokrmem a nápojem: suchárky, vínem, limonádou, také zaděláváným a jinými věcmi, kterými by mohl trápené srdce černochův obveseliti a jim takořka hody připraviti. Napřed chvátal k nemocným a nejslabším. Nelidští a ziskuchtiví otrokáři, aby hodně mnoho do lodí vecpali, dávali je tak těsně vedle sebe, že sotva byli v stavu sebou hnouti. Ubozí leželi v podlodí nazí, bez postelí, bez šatů, řetězy svázaní, ve vlastním neřádě a nemocní; majíce pak na břeh vystoupiti, nemohli ani kroku udělati. Tu tedy Petr Claver spěchal jim na pomoc. Míval kolem sebe za té příležitosti jiné černochy, krajany těch nových příchozích, kteří mu pilně pomáhali. Sám vstoupiv na loď, vodil zdravé na břeh, nemocné nosil na ramenách, kladl je na přichystané vozíky a neopustil jich, dokud nepřibyli na vykázané jim místo. Umýval jejich ošklivé vředy, dával jim sladké věci, získal svým vlídným chováním jejich náklonnosť, doporučoval je naléhavě jejich pánům, slíbiv, že na ně nezapomene.

Takto si dobyv jejich důvěry, snažil se pak jejich duši Bohu získati. Předně hledal dítek, které po cestě se narodily, a pokřtil je. Potom šel k nebezpečně nemocným, čistil jejich rány, obvazoval

je a podával jim léky a jídla, a rozloučiv se s nimi, objímal je co nejsrdečněji, ať byl jejich zevnějšek sebe hnusnější. — Černoši však byli takovou otcovskou láskou a péčí docela okouzleni, tak že s veškerým srdcem k němu lnuli.

Tak byvše přátelsky přivítáni, stali se velmi přístupnými pro náboženství. Cvičil je v něm společně na jistém místě a v určitých hodinách. Zřídil oltářík, postavil na něm dojímavý obraz, připravoval stolice a lavice, a začal potom vyučovati. A to činíval tak trpělivě, vlídně a laskavě, že ani nevědomosť, ani hrubé a neohrabané chování jejich nebylo s to, by ho unavilo. Jeho horlivosť byla v té příčině neúmorná. Neboť nechtěl z těchto zdivočilých lidí dělati křesťany toliko dle jména, nýbrž u víře dokonale vycvičené, ve mravech uspořádané, zbožné a ctnostné vyznavače sv. evangelia. Aby srdce jejich hluboce dojal, dal malovati zvláštní obraz oltářní. Spasitel pněl na kříži. Proudy jeho nejsv. krve tekly dolů. Jeden kněz ji sbíral a lil na černochy. Vedle stáli papežové, kardinálové, biskupové, kněží, králové a knížata v nejvyšším lesku. Na druhé straně stálo několik černochů, nadzemskou krásou a slávou se skvoucích. Tento obraz činil nejhlubší dojem na surová srdce černochů. Claver shromážditv je, vrhl se na kolena a modlil se velmi vroucně. Potom vstav, znamenal se sv. křížem a černoši po něm taktéž dělali kříž. Na to jal se mluviti o ranách Spasitelových, o našich hříších a kterak zle se s božským Synem nakládalo, tak že milí černochové hlasitě vzdychali a žalem křičeli. Když byli dostatečně připraveni, vedl je ke křtu sv. Tu bylo všecko nad míru krásně ozdobeno, i zdálo se černochům, že nebe k nim na zemi sestupuje. Po uděleném křtu sv. všecky objímal. A taková radosť Ducha sv. naplňovala jejich srdce, že nevěděli, jak svatému knězi, svému milovanému otci díky vzdávati. Tleskali rukama, vrhali se mu k nohám, líbali jeho oděv a jásotu jejich nebylo konce. (Příště ostatek.)

Zprávy z misií katolických.

Východní Afrika. Apošt. vikariát v Habeši. Kolem nového roku 1885. musila pro politické nepokoje stanice Keren v severní části Habeše býti opuštěna. Z jedné strany doráželi na ni tehdy tlupy Mahdiho, z druhé vojsko císaře Ati-Jana. Nebyl to jen lehký podnik převésti milosrdné setry po kluzkých cestách přes pohoří 4000 m. vysoké až ku břehu rudého moře. Přece však se dostala karavana šťastně do Massavy, jež, jak známo, od vojska italského obsazena jest. Představený tamnější misie, Cabrouiller, kněz řádu Lazaristů, je velmi vlídně přijal. Brzy nastala jim práce v nemocnicích vojenských a v sirotčinci, jejž si vystavěly na břehu mořském. O děti nebyl nedostatek. Celé zástupy dítek jim přiváděli Vlachové, tak na př. v dubnu r. 1886. najednou 28 děvčat a 15 chlapců, samé Gallasy, jež otrokář do Arabie dostati chtěl. Nebylo by bývalo možná o tolik dětí se starati, kdyby je nebyl vlašský jenerál Saletta pravidelně zásoboval potravou. Zemřelo však bohužel mnoho z oněch dětí.

Též v nemocnicích vojenských měli misionáři a sestry plné ruce práce; neboť nalézalo se v nich množství nemocných vlašských vojínů, k nimž ještě v boji poranění přicházeli. O nešťastných půtkách psaly časopisy. Méně znám však bude následující případ, jejž podáváme ze psaní misionáře:

V noci 12. července 1887. slyšeli jsme asi o 12¼ hodině strašnou ránu, provázenou hrozným hřmotem. Někteří mysleli, že někde blesk uhodil, ale já jsem byl přesvědčen, že to výbuch sopky. Sotva že jsem přiskočil k oknu, viděl jsem již vystupovati od Emcaullonu hustý kouř jak ohnivý sloup, jenž zakryl na okamžik měsíc jako černým mrakem. Teď jsem již nepochyboval, že prachárna v Taulandě do povětří vyhozena. Hned na to odebral jsem se s lékaři vojenské nemocnice na ono místo, jež bylo asi 20 minut od našeho obydlí vzdáleno. Na cestě stali jsme se svědky neobyčejného divadla. Hrozné ono otřesení vypáčilo

Biskup Chartonnier v Africe.

všude dvéře a okna domův a skladišť. Všude jsme viděli Řeky a jiné obchodníky, jak zatloukají kladami a prkny vchody, poněvadž nemysleli jinak, nežli že to nějaké hrozitánské drancování. Konečně jsme se dostali do pevnůstky, kde ku velikému štěstí jen klenutí prachárny vyhozeno bylo; neboť zásoby dynamitu byly na jiném místě uschovány. Jenerál Saletta truchlil nad ztrátou a poraněním mnoha vojínů, jež jako dítky miloval. Mezitím co jsem pět těžce raněných s Bohem smiřoval, bylo rychle 49 ubožáků dopraveno do nemocnice. Ve skladišti se chytlo jen několik sudů prachu střelného, a vše zdálo se ukončeno; najednou ještě než začali stříkati, druhá rána. Vojáci se rychle schovali za zeď. Jen jenerál,

důstojníci a lékaři zůstali u poraněných, co já jsem umírající zaopatřoval; konečně jsem chtěl již ono nešťastné místo opustiti, když na mne kdosi slabým hlasem volal: »Důstojný otče, důstojný otče!« Obrátím se a vidím v koutku mladého člověka, raněného kouli do prsou a kamenem do hlavy. Vyzpovídav se a obdržev poslední pomazání, pravil mi s pláčem: »Neuvidím již matky, musím umříti, jsem však spokojen; neboť milý Bůh mi poslal před smrtí ještě kněze. Obejměte mne místo mé matky.« Když se konečně vzpřímil, vyhrkla mu krev z ran a já jsem se skoro nemohl ovládnouti; tak mne to dojalo.

Než jsem se rozloučil s hlavním lékařem, slíbil jsem mu, že mu pošlu milosrdné sestry ku pomoci, jež se též časně ráno na místo dostavily, aby přijaly pod svou ochranu ubožáky. Druhý výbuch, o němž jsme se zmínili, trval až do 6. hodiny ráno, tak že setník, jenž se svými bašibozuky vytáhl ku Sabati, rychle se vrátil, mysle, že nepřátelé ženou útokem na Massavu. Mrtvých bylo celkem šest, z nichž však vojáka stojícího na stráži nenašli; z 49 raněných umřelo jich též šest nebo sedm, ostatní se pozdravují. Při své návštěvě v nemocnici rozdal jsem vojákům křížky, růžence a knížky; jaká to byla útěcha a radosť pro ubožáky! Noví bratří by zde nalezli dosti práce.

Včera přišlo sem 15 vlašských dělníků a prosili mne, abych je vyzpovídal; i mohl jsem jim darovati rozličné předměty, jež jsem z Neapole obdržel, což je velmi potěšilo. Dne 20. měli jsme slavný pohřeb padlých vojínů, jehož se účastnili jenerál, důstojníci i mužstvo.

Do ústavu našich sester dostalo se opět 18 mohamedánských dítek, 8 hochů a 10 děvčat. Někteří pracují v dílnách vládních, jen k jídlu a na noc přicházejí k nám. Hochy svěřil jenerál vybraným vojínům, a slíbil jim odměnu, osvědčili se ve svém úřadě.«

Oceanie. Apošt. vikariát novokaledonský. (Založení misií na Nových Hebridách.)

K apošt. vikariátu novokaledonskému patří severovýchodně od Nové Kaledonie ležící ostrovy Nové Hebridy. Tyto hornaté ostrovy, jež ve strmých skalách z moře vystupují, zaujímají plochu 13.227□ km. (přes 240 čtv. mil) a mají asi 70.000 obyvatelů. Největší ostrov leží na severu a byl r. 1606. objeven a nazván Espiritu Santo (ostrov Ducha sv.). Má 4857□ km. (88□ mil). Jižně od něho leží o polovici menší Malikolo 2268□ km. neb 41□ mil) a jižně od tohoto ostrova vyčnívá z moře ostrov Efat (neb Fate) též Sandwichův ostrov zvaný; jest nejkrásnější a nejúrodnější ze všech a čítá asi 12.000 obyvatelův, ačkoli jen měří 518□ km. ($9^1/_2$□míle). Jiné ostrovy jsou: Eromanga, Tana, a Nové Kaledonii nejbližší Aneityum (3□ míle), jehož obyvatelé s křesťanstvím obeznámeni jsou. Většina obyvatelů přidržuje se příšerného kanibalismu.

Na tento ostrov podnikli misionáři z Nové Kaledonie začátkem minulého roku cestu, aby též zde blahodárně působili. R. P. Pionnier, apoštol. místovikář, oznamuje svým představeným šťastný počátek misie, datovaném 28. února 1887. v delším dopisu, v přístavu Obry, na ostrově Espiritu Santo, jejž v krátkosti čtenářům předkládáme:

Roku 1887. dne 18. ledna odplavil se apoštol. místovikář s čtyřmi knězi a několika křesťanskými rodinami na francouzském parníku »Le Guichen« ze přístavu »Numea.« Cesta na ostrov Efat byla velmi obtížná, jelikož hrozná bouře malým parníkem jako míčem semotam házela. Večer 20. ledna uviděli ostrov Sandwichský; moře však bylo tak rozbouřeno, že si kapitán netroufal přistati. Teprve ráno se zakotvil parník mezi ostrovy Mele a Sandwich. Hned připluli na malých loďkách obyvatelé ostrovu Mele,

muži, ženy a děti; byli ovšem nemile překvapeni, když uslyšeli, že se na jejich ostrově bílí muži usadí. Proto nechtěli ani přijmouti darů. Konečně se dohodli a hned počalo převážení nejpotřebnějšího nářadí, ačkoliv hrozně pršelo, tak že se PP. Forestier a Chaboisier se svými novokaledonskými učeníky ukrýti musili. Tak počaly misie na ostrově Sandwichském. Dále zastavil se parník z ostrova Malikolo, kdež po delším vyjednávání založena misie P. Godetem.

Dne 23. ledna dojeli přístavu Obryského, kdež po marném vyjednávání přece zanechali P. Barriola se společníky; sami však hnáni jsouce bouří nazpět, šťastně se dostali na ostrov Malikolo.

Poněvadž však, vypravuje místovikář dále, moře se neutišilo, rozhodl jsem se navštíviti osady obyvatelův a seznámiti se s jejich mravy a zvyky. Mnozí vycházeli z chatrčí a pozdravovali mne. Lidé byli vlídní a přívětiví; všude nás ohmatávali a náčelník assamský mlaskl jazykem, z čehož jsme soudili, že by mu asi taková pečeně chutnala.

Oděv mají obyvatelé Nových Hebrid asi takový, jaký nalezli misionáři u obyvatelů Nové Kaledonie. Jest však rozdíl mezi obyvately ostrovů Malikolo a Espiritu Santo. Kdežto na prvém muži chodí nazi a ženy se halí do tkanin a vážněji se chovají, zvláště k cizincům, nalezáme na Espiritu Santo pravý opak. Muži mají dosti slušný oděv z tkanin, ženy však se málo šatí a jsou velice drzy. Vůbec jsou obyvatelé kromě malých výminek zdravého a silného rázu.

Co se týče jejich náboženství, nemohu mnoho říci, poněvadž jsem tam jen do 10. února zůstal. Pohled na hady, tam něco zcela obyčejného, naplňuje je pověrečnou bázní; vstup na jistá místa jest zakázán trestem smrti atd. Později nám misionáři důkladně vše sdělí. Prase (babirussa,) jest jim svatým. Evropanům jich neprodávají a náčelník Tarumb krmí velikou babirussu, jež jest ustanovena ku hostině po jeho pohřbu. Když náčelník umře, zabije se babirussa a krev se vyleje na práh chrámu, v němž náčelníci pohřbeni bývají. Též při slavnosti zvané »Ignamenernte« zabíjí se prasata, jak nám obyvatelé při prohlídce chrámu vykládali. Dne 8. března přihodilo se něco zvláštního. My jsme mýtili lesy; v tom přiběhne náčelník Paye a křičí ukazuje na veliký strom: »Dej si pozor, to je obydlí mého ducha.« Snažil jsem se ho utišiti. Kolem 4. hodiny odpoledne počalo zemětřesení. Tu přiběhl opět Paye a křičel: »Ty jsi zničil obydlí mého ducha! Vidíš, jak se mstí?«

Překážky, jež nová misie překonati musí, jsou veliké. Obyvatelé jsou divocí, žijí v mnohoženství a jsou oddáni mnohým neřestem. Též podnebí není zdravé. Avšak s pomocí Boží budou překážky odstraněny a jest tu hojná žeň k očekávání.

Madagaskar. O ústavu pro málomocné v Ambahivorace, píše P. Taix S. J. svému představenému msgr. Cazetovi, apošt. vikáři madagaskarskému, takto:

»Přijměte některé zprávy o nynějším stavu našeho ústavu. Malá kaple jest vystavena a myslím, že bude dosti pevnou, aby vydržela několik bouří, než dokončíme vlastní kostel. První mši sv. sloužil jsem v oné kapli, v první pátek měsíce listopadu 1886.; tehdy mohli oni ubožáci po půltřetileté přestávce opět Toho přijati, jenž říkal: »Blahoslavení chudí!... Blahoslavení truchlící!...« Bylo na čase pro staré nemocné, aby v katechismu pokračoval, a s novými málomocnými vyučování začal. Dal jsem se hned do práce a dnes ráno jsem ukončil běh. Všichni z ústavu 88 málomocných mužův a žen sledovali s takou pozorností a přičinlivostí misie, že by si i klášterníci z nich příklad vzíti mohli. Ráno o 5. hodině

vstávali; pak následoval »Anděl Páně« a společná ranní modlitba, na to mše sv. se zpěvem. Každodenně byla tři cvičení: dvě dopoledne a jedno odpoledne. Den končil opět společnou modlitbou. Naši málomocní umí katechismus doslovně napaměť a jako zpěváci jsou vyhlášení v celé provincii »Imeriana.« Můžete to sám posouditi až náš ústav navštívíte, abyste 40 nováčkům udělil sv. biřmování.

Ještě než mi sv. dílo toto uloženo, slyšel jsem vždy s chválou mluviti o těchto nemocných; co mi však neznámo bylo, a co jsem sotva měl za možné, jest neobyčejné štěstí těchto z lidské společnosti vyvržených nemocných. Tito málomocní žijí v obydlích, jež jim křesťanská láska zbudovala, tak pokojně a oddáni do vůle Boží, že pobyt tam jest jim nejen snesitelným, nýbrž milým a příjemným, což ovšem děkovati jest milodarům z Evropy. V katolické nemocnici v Ambahivorace jeden druhého miluje, těší, povzbuzuje modlitbou a trpělivostí. Křížek mosazný, růženec, škapulíř, obraz, trochu svěcené vody, to jsou dary a skvosty, jež zde veliké ceny mají. Kytky z růží a lilijí jsou okrasou na svátky. Ještě dnes ráno jsem je viděl jak po mši sv. květiny hledali, jiní opět byt přátel svých čistili a krášlili. Brzy na to jeden druhého navštěvovali, aby si navzájem blahopřáli, neboť slaví dnes svátek patrona, sv. Stanislava.«

Přidáváme k tomuto psaní, že ústav čítá právě teď 102 málomocné a že misionáři již šest nemocných musili odkázati, poněvadž ústav přeplněn.

„Kat. misie.“

Milodary Božského Srdce Páně.

Ze Sušice. Churavosti jsouc stísněna, vzala jsem velké útočiště k Panně Marii Lúrdské a zároveň konala jsem na odporučení devítidenní pobožnosť k sv. Antonínu Paduánskému. Není mi ani možno vysloviti, jakých milostí jsem během té devítidenní pobožnosti nabyla. Nejen zlepšení mého zdraví, ale zvláště velikou posilu duševní jsem obdržela, když netušené zkoušky proti mně a spolku sv. Anežky povstaly, a že tak šťastně jsme zkoušku tu přestály, vzdávám vroucné díky Královně Lúrdské a velikému divotvorci sv. Antonínu a odporučuji všem trpícím devítidenní pobožnosť k tomuto světci co nejvřeleji!

Starostka spolku sv. Anežky.

Od Holešova. Činím svou povinnosť, co jsem byla slíbila. Vzdávám chválu a srdečné díky sv. Filoméně, protože jsem v jisté žádosti ji ku pomoci vzývala a vyslyšena byla. *F. K.*

Ze Ždánic. Dvě osoby ze Ždánic vzdávají díky nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše a Panny Marie za uzdravení z těžké nemoci, kde již pomoc lékařská marnou se býti zdála. Vzaly proto útočiště k Bohu a vykonávaly devítidenní pobožnosť k Panně Marii Filipsdorfské a ke sv. Josefu, a hle, ku podivu všech osoba ta uzdravena jest. Nemohu proto opominouti, by nevzdaly veřejné díky, že na přímluvu nejsvětější Panny a sv. Josefa osoba ta úplně uzdravena byla, by všichni v každém nebezpečí útočiště k nejsvětějším těmto osobám brali.

F. L. a J. S.

Jistá osoba ze Ždánic vzdává díky Panně Marii Svatokopecké a Lúrdské za náhlé uzdravení z osýpek. *A. L.*

Z Brna. Jistá osoba vzdává tímto vroucné díky nejsv. Srdci Páně. Bylať vyslyšána v jisté a to nad míru důležité záležitosti. *F. T.*

Z Frýdlandu. Nebezpečná nemoc hrozila životu mému. I konal jsem devítidenní pobožnosť k B. S. P. a Srdci P. Marie; zároveň slíbil jsem to uveřejniti, pakli budu vyslyšen. S radostí plním slib svůj. *F. M.*

Od Nového Jičína. Byv stížen revmatickým neduhem v údech, a nevěda sobě rady, jakých léčivých prostředků bych se ještě chopiti měl, umínil jsem sobě chopiti se modlitby k nejsvětějšímu Srdci Páně; a hle! netrvalo to ani 5 dní, a já jsem mohl lůžko opustit a za nasledující 4 dni byl jsem úplně zdráv. — Opětně v jiné záležitosti, pro mě i moji rodinu velmi důležité, obrátil jsem se zase s modlitbou k Božsk. Srdci P., se slibem, že poděkování ve »Šk. B. S. P.« uveřejním; an jsem byl opětně vyslyšen, činím tak a vzdávám z útrob srdce svého nejuctivější díky nejsvětějšímu Srdci Páně za milosť mně prokázanou. *T.*

Od sv. Kopečka. Na štědrý den minulého roku upadl na velmi kluzké cestě V. B., podruh z Droždína, který jest přifařen ke sv. Kopečku. Pádem tím velmi povážlivě v zápěstí vyvrknul sobě ruku. Viděl jsem já v úctě podepsaný veliký ten otok na ruce. B. nebohý před tím pilně čítaje »Školu Božského Srdce Páně« ve svých bolestech konal pobožnosť k přesladkému Srdci Krista Pána a Marie Panny a ke sv. Antonínu, jsa nabádán »Milodary Božského Srdce Páně.«

A ejhle, netrvalo to 14 dní, bolesti v ruce ulevily, otok se zmenšil a uzdravený B. konal své práce. Jsem sám očitým svědkem brzkého jeho uzdravení. Budiž nejsv. Srdce Páně chváleno a velebeno! *P. V.*

Od Hradce Králové vzdává nejvroucnější díky sv. Josefu rodina z blízké dědiny za podivuhodné zachránění rodinného majetku. Cizí vinou měla o všechno přijíti. Nejstarší bratr, modliv se k sv. Antonínu Pad., uchýlil se ke knězi o radu a přispění. — Kněz, nevida již lidské pomoci, vzal útočiště své, jako vždy v časných záležitostech, k sv. Josefu. A sv. Josef pomohl svou mocnou u Boha přímluvou; a to hned v první den noveny, a to tak podivuhodně, že vyšší pomoc v tom patrna jest. Proto i kněz dle slibu svého veřejně děkuje sv. Josefu za opětnou nenadálou pomoc v záležitosti, kde lidská pomoc již byla marná dle obecného úsudku, i jeho vlastního přesvědčení. *V. R.*

Z Frýdlandu. Po vykonané pobožnosti devítidenní vzdávám vroucné díky Božskému Srdci Páně a nejbl. Panně Marii za uzdravení své manželky. *J. Ž.*

Mimo tyto zprávy došly nás ještě následující: Ze Skalice u Boskovic, z farnosti Měřínské, z Příbora, od Svitav, z Prahy, od Uher. Hradiště, z Pecky. — Některé nebyly podepsány, a některé nelze uveřejniti plným obsahem.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Italie. Okružník sv. Otce o otázce sociální vzbudí dle zpráv římských v přítomné sociální a dělnickou otázkou ovládané době trvalé pohnutí. Papež vyzývá důrazně všechny katolíky, aby podporovali vlády při jejich snahách po hospodářském obrození a při opravách společenských a aby přispívali všemi silami k rozkvětu a prospěchu podniků majících za účel pozvednutí tříd pracovních, obzvláště společenstev a spolků dělnických. — Spisovatelé španělští, mezi nimi i četní přívrženci zásad liberálních, zašlou sv. Otci sbírku nejlepších plodů literatury španělské tohoto století. Zásylce přiloženo bude prohlášení, ve kterém spisovatelé vyslovují souhlas s názory sv. Otce a slibují, že příště nebudou psáti ničeho, co by příčilo se názorům těm. Toť příklad následování hodný! — Ku konci měsíce února uspořádal výbor pro postavení pomníku Giordana Bruna, velikého odpůrce papežství, v kollegium romanum velikou slavnosť, jíž se súčastnili četní civilní a vojenští hodnostáři, mezi nimi i předseda ministerstva. Italští arciliberálové ovšem použili této příležitosti ku protipapežské demonstraci. Slavnostní řečník porovnával v řeči své bouřlivou pochvalou provázené, dobu minulou, t. j. vládu papežskou, s Italií nynější, která prý chrání svobodu svědomí a všechny ostatní svobody. Provolána konečně sláva sjednocené a svobodné Italii. Jak to s vyhlášenou svobodou svědomí vypadá, o tom svědčí nejlépe smutné postavení sv. Otce, sesazení měšťanosty římského pro to, že jakožto věrný syn církve katolické blahopřál sv. Otci k padesátiletému kněžskému jubileu — a jiných příkladů více. Sv. Otce sám nikdy doposud tak ostře nepronesl se o římské otázce jako 3. března ve slovech svědčících děkanu kardinálského kollegia. Prohlásil, že nynější postavení hlavy církve je nesrovnatelna s hodností její, a odsoudil ministerstvo Crispiovo, které se demonstrativním škandálům připojilo. Římští studenti odešli totiž po ukončené oné schůzi na místo, kde má býti postaven pomník, a pronesli tam slávu Giordanu Brunovi.

Rakousko. Hnutí petiční pro náboženskou školu jest velmi čilé. Petice žen kolují ve všech větších místech. Tento neobyčejně čilý ruch a stále rostoucí zájem pro hromadné petice k říšské radě, žádající za opětné zavedení náboženské školy v Rakousku, přiměly petiční výbor, aby prodloužil lhůtu k zasílání petic až do 15. března. Protože odpůrci náboženské školy tolikéž sbírají petice, ovšem proti náboženské škole, jsouce při tom podporováni tiskem lžiliberálním, kterýmž lžiliberálové občanstvo všelijak balamutí, aby co nejvíce podpisů pro své petice vylákali, musí katolíci soustřediti se pod praporem školy náboženské, a tento důležitý zájem Krista Pána podporovati horlivou modlitbou.

Německo. Nový německý císař vydal nařízení kancléři říšskému, v němž prohlašuje, že chce zachovati zásadu náboženské snášelivosti. — Zajímavo jest, že uprostřed tuhého boje o náboženskou školu v Rakousku čelná strana zemského sněmu pruského žádá, by vláda podala předlohu, která by zaručila též katolické církvi a její orgánům při vyučování náboženství práva ústavou zaručená, zvláště aby byli jen takoví učitelé na národních školách ustanoveni, proti kterýmž není církevně-náboženských námitek.

V měsíci dubnu modleme se, aby věřící často přijímali nejsv. Svátosť oltářní.

Život člověka na zemi jest ustavičný boj, v němž obzvláštní síly potřebí máme. Této síly nabudeme jen v Bohu, v častějším přijímání nejsv. Svátosti. Jestliže často s Kristem Pánem se spojíme, pak zajisté nepřátely své, bezbožnosť a nevěru odrazíme. Nesmíme sami nepřátelům svým se vydávati, oni pak nesmí v nás nic nalézti, co by je podporovalo, totiž nesmí v nás přebývati hřích a náruživosť. A jako zvítězil Kristus nad nepřátely, jako vyšel z hrobu jakožto vítěz nad smrtí, nad ďáblem, tak zvítězíme i my skrze Krista v srdcích našich přebývajícího; kdo s Kristem jest a s ním zůstává, ten dobrý boj bojovati bude, běh dokoná, víru zachová a vezme korunu života, kterou slíbil Bůh těm, kdož jemu věrně slouží až do konce života svého. To zaručuje nám hodné sv. přijímání; ono nás s Kristem spojuje, milosť Boží v nás rozmnožuje; udržuje v nás nadpřirozený život; přemáhá náklonnosť ke zlému a budí chuť k dobrému; očisťuje nás od hříchů všedních a chrání před smrtelnými; jest zárukou našeho budoucího z mrtvých vstání. Sv. František Saleský praví: »Jedno jediné hodné přijímání dostačuje, aby nás učinilo dokonalými a svatými.« A jaké požehnání přinesl Pán Ježíš do domu Zacheova, tak přináší i nám spasení, vcházeje do srdce našeho. Jestliže však již tolik dobrého působí v duši naší jedno hodné sv. přijímání, čím prospěšnější nám jest pak častější sv. přijímání! Jestliže tělo častěji krmíme, proč necháváme duši hladnou? Či má se spokojiti jedním nasycením za rok? Což nezasluhuje tu ubohá duše vícekráte pokrmu duchovního, kterým jest nejsv. Svátosť oltářní?

Církev sv. ovšem přikazuje věřícím: Nejméně jednou v roce svému nařízenému knězi se zpovídati a v čas velikonoční velebnou Svátosť oltářní přijímati. Ale vroucné její přání jest, abychom častěji v roce ke stolu Páně přistupovali. Čím častěji, tím lépe! »Kdož mne jedí, ještě lačněti budou; a kdož mne pijí, ještě žízniti budou.« (Sir. 24.) Při každém sv. přijímání připomínáme si smrť Páně, což i povinni jsme činiti. »Kolikrátkoli budete chléb tento jísti a kalich píti, smrť Páně budete zvěstovati, dokavadž nepřijde.« (I. Kor. 11.) Eliáš nasycen byv zázračným pokrmem, putoval dále 40 dní a nocí na horu Boží Horeb. I my potřebujeme na cestu do věčnosti pokrmu nebeského, nejsv. Svátosť oltářní. Tímto pokrmem sílili se sv. mučeníci, sv. vyznavači, sv. panny, tak že odolali všelikým mukám bolestným. Za tuto horlivosť prosme nejsv. Srdce Páně, abychom často a hodně nejsv. Svátosť přijímali, čímž česť a chválu vzdáváme Pánu Ježíši a samým sobě prospíváme. Aspoň na hlavní svátky Páně nebo Panny Marie mají věřící od hříchů se očistiti ve svátosti pokání a přijati nejsv. Svátosť oltářní. Slyšel jsem o jisté farnosti, kde každého měsíce jde většina farníků ke stolu Páně, a většina mužů nejméně čtyrykráte do roka; jen jeden jest, který jde jednou za rok ke sv. zpovědi a ke sv. přijímání. Kýž by bylo takových farností více! Kýž by oheň lásky k Ježíši vzplanul v srdcích chladných! Za to proste, apoštolové modlitby, obzvláště údové spolku věčného se klanění nejsv. Svátosti.

Protož přijímejme často a hodně Tělo Páně. Spojujme se často s Ježíšem v tomto životě, abychom s ním a v něm zůstali po celou věčnosť spojeni.

Modlitba.

O Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všecky modlitby, práce a utrpení dnešního dne spolu se všemi úmysly, s kterými se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za časté hodné sv. přijímání, abychom toužili po Tobě a často Tvým tělem a krví nasyceni byli k životu věčnému. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (Odpustky 300 dní. Pius IX. 1852.)

VstaLť jest KrIstus, prVotIny těCh, kteřÍž zesnuLI: raDujMe se, VěrnÍ žáČkoVé škoLy, ze VzkřÍšenÍ UkřIžoVaného!

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Ročník XXII. (1888.) **Škola Božského Srdce Páně.** Číslo 5. (Květen.)

V květnu.

Je země samý květ,
a srdce samé stesky, —
můj Bože! jak se nerozpět,
jak sevřít zpěvem zkvetlý ret
a v oku zhasit blesky!

Vždyť, komu hlednu v líc,
ten veselím se směje
a květy sbírá do kytic,
je vplétá do rozvátých kštic
a vůni z duše leje. —

Tam dítky tlupou jdou,
jim z klínku šeřík dýchá;
za nimi dívky — nad každou
se skřivan vznáší s písní svou, —
sněť vonná touhou ztícha.

Již došly pospolu,
kde obraz Panny svatý. —
Co chtějí as? — hle, na stvolu
se vypjal květ, zmlk' v okolu
dech stromů písní vzňatý!

Teď stouply opodál. —
Už vidím, vidím divy!
Ten chudý obraz, co tam stál,
se v kytku změnil, rozesmál,
v cit lásky přešel živý.

Též rád bych věncovím
Ti jasné ovil skráně —
však, odpusť, Svatá, umem svým
jen chatrný zpěv splésti vím —
ten přijmi z chvějné dlaně!

P. Š. Senický.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Část další.)

Máte totiž Spasitel náš ještě druhý svůj způsob léčení. — Nebyl jsi, příteli, ještě nikdy u lékaře, když ohledával nemocné? Já alespoň nejednou jsem při tom býval, a často se stalo, že přišel nemocný a naříkal na bolesti v hlavě; ale lékař řekl: »Ó nikoli v hlavě, nýbrž v žaludku tvém to vězí.« A jiný zase naříkal na bolavý zub, ale lékař pravil: »Nikoli zub, nýbrž rheumatická bolesť ve tváři jest to!« a pod. a podle svého úsudku předepsal léky, nikoli pro hlavu, nýbrž pro žaludek; ani nevytrhl domněle bolavý zub, nýbrž nařídil obkladky na tvář, a jednal dobře; nemocný se mu později poděkoval.

A podobně jedná i Mistr všech lékařů — Ježíš Kristus. Tu přijde k němu mnohý trpící člověk a přednáší mu svou prosbu a žádá o lék pro tu aneb onu bolesť svou,

ale neobdrží ničeho. A proč neobdrží? Protože ubožák sám sobě nerozumí; myslí, že se mu nedostává peněz, a zatím se mu nedostává spořivosti; jiný zase myslí, že mu třeba zdraví, a zatím jen trochu více trpělivosti; třetí zase se domýšlí, že nepokoj a zármutek jeho srdce pochází od souseda, a zatím to pochází z vlastní jeho žluči; čtvrtý má svůj kříž za příliš těžký na své síly a prosí stále o lehčí; avšak kříž jest úplně silám jeho přiměřen, toliko zmužilosti a pevné vůle se mu nedostává; pátý dokonce pečuje, aby se mu pozdravilo dobytče, a zatím mnohem více třeba, by jeho dítě na duši ozdravělo. A tak velmi často splňují se slova sv. Pavla, »že neumíme se modliti a prositi.«

Dobrý Spasitel náš však ví, zač bychom prositi měli, poněvadž ví, čeho nám více třeba; a tu ve své neskonalé dobrotě často ti nedá toho, zač prosíš, nýbrž udělí ti něco lepšího a tobě potřebnějšího, na př. lék právě pro tvůj škodlivější a nebezpečnější neduh. Ty, člověče, ovšem toho nepoznáváš anebo poznáš teprve později, a proto by i tobě mohl říci Pán, jako řekl Petrovi: »Ty nyní nevíš, co činím, ale zvíš to potom.«

A teď, milý čtenáři, pochopíš, co jsem svrchu pravil, že totiž mnohdy ani tenkráte ti nebude lépe, i když jsi byl duši svou spravil a hříchu zbaven modlíš se a prosíš neunavně dále. Avšak lépe ti bude dojista než dříve, jenom ne právě tak a ne tenkráte, kdy a jak si přeješ.

Pravím, že se ti polepší, ač ne tak, jak si přeješ. — Sv. Gertruda poklekla kdysi před oltářem, řkouc: »Můj Pane, smímli teď o něco prositi?« A Spasitel odpověděl: »Ano, smíš, a chci také tvou vůli a žádosť vyplniti věrněji, než plní sluha vůli pána svého!« Gertruda nabyla odpovědí tou tolik mysli, že otázala se znovu: »Ale, Pane můj, tomuli tak, jak pravíš, odkud to, že mnohé mé prosby zůstávají bez účinku?« I podal jí Spasitel náležitého vysvětlení a řekl: »Nevyslyšímli někdy přání a prosby tvé, pak se to stane zajisté jen proto, abych ti ještě větší milosti udělil, nežli žádáš; neboť nejsi ve své lidské slabosti s to, bys poznala, co by pro tebe nejvýhodnější bylo.«

Nuže, milý čtenáři, zde máš vysvětlení, proti němuž nebudeš přece ničeho namítati, když totiž vyslyší dobrotivé Srdce Páně prosby tvé tím způsobem, že ti dá něco mnohem většího a lepšího, nežli jsi žádal. Nemáš tedy býti svéhlavým a neustupně na tom státi, aby modlitby tvé vyslyšeny byly právě tak, jak jsi sobě usmyslil; bylo by to vůči předobrému a všemocnému lékaři Ježíši Kristu velmi dětinské a svéhlavé počínání, a zasluhoval bys za to více, nežli pouhého pokárání. A proto ponechej to Ježíši Kristu, jak a kdy prosby tvé chce vyslyšeti.

Když se byl podruhé Spasitel zjevil sv. Gertrudě, tázala se: »Pane můj, vyslyšíši pak mne, když budu prositi za své přátele?« Kristus Pán odvětil: »Při své božské moci činím tak vezdy!« Tato odpověď dodala Gertrudě odvahy, že to ihned zkusiti chtěla, a pravila: »Nuže, Pane můj, tedy Tě snažně prosím za onu osobu, kteráž se, jak víš, tak často modlithám mým odporučila.« I viděla Gertruda, jakoby z Božského Srdce P. vytryskl pramínek čistý jako křišťál a jakoby vtékal do duše oné osoby, za niž byla orodovala. Avšak osoba tato tenkráte ničeho o tom neznamenala a necítila, a to rmoutilo Gertrudu; neboť se domnívala, že prosby její snad přece marny byly. I přednesla tuto obavu Pánu Ježíši, ale on jí odpověděl: »Když dá lékař nemocnému léku, tu také ostatní přítomní lidé nevidí, že nemocný okamžitě ozdravěl, ba ani nemocný toho necítí. Lékař však zná dobře sílu léku a ví, jak dobře nemocnému udělá.«

A proto, drahá duše, kdykoli tě něco bolí, tíží nebo tlačí, jdi jen pokaždé k Božskému Srdci tvého Spasitele. Jemu si požaluj a postěžuj, plač a pros o pomoc: ale vše ostatní, čím, jak a kdy ti pomoci má, ponechej důvěrně jemu na starosti! Učinišli tak, pak věř mi, že vždy, a sice okamžitě, bude ti lépe. Poslyš, důkazy mé!

Za předně jest taková důvěrná modlitba ne lepším osvědčením víry, naděje a lásky k Pánu Bohu, jest to tedy pravá služba Boží, a jako taková vždy dobrý skutek; každým pak dobrým skutkem stáváš se před Bohem lepším a dokonalejším na duši a bohatším na zásluhy pro život věčný. Kdybys tedy za své modlení k Božskému Srdci Páně neobdržel ničeho jiného, již to je zisk, dražší nad zdraví a peníze.

Avšak za druhé musíšli při svém modlení delší čas na jeho pomoc čekati, zříkaje se při tom své vůle a ponechávaje Srdci Ježíšovu vše, co, jak a kdy ti dáti chce: pak jest takové odevzdání se do jeho vůle a lásky skutek mnohem krásnější a dokonalejší, nežli sama modlitba; ona jest tatáž služba Boží, jakouž konal Kristus Pán na hoře Olivetské, když se modlil: »Otče, ne má, nýbrž Tvá vůle se staň!« A takováto odevzdanosť do rukou Božích učiní tě nesmírně bohatým a rychleji lepším, svatějším!

Manžel sv. Alžběty, kněžny durinské, zahynul ve válkách ve svaté zemi. Jeho tělesné pozůstatky byly pak přivezeny do Německa. Biskup bamberský se vším duchovenstvem a rytířstvem z okolí přijali je s velikou poctou a slávou. Jaký však byl při tom žal a bol Alžbětin, snadno se domyslíš. Spatřivši kosti manželovy, vrhla se bolestí jsouc překonána na rakev, líbala je vroucně a skrápěla hojně svěcenou vodou — svých upřímných a věrných slzí. Když byla největší bol svůj vyplakala, sebrala opět mysl svou v Bohu a přednášela mu takovou modlitbu, že celé nebe ji poslouchalo, poněvadž málo kdy něco tak krásného slýchá. Nejprve totiž děkovala Pánu Bohu za milosť a útěchu, že jí popřáno bylo alespoň kosti manželovy ještě jednou spatřiti; potom líčila a vyprávěla Bohu, jak ráda by přece chotě svého na živu viděla, tak že by ochotna byla po celý život žebrotou choditi, kdyby každodenně jeho laskavou tvář spatřiti mohla. Posléze pak zvolala: »Avšak nechci, nejdražší Pane můj, proti vůli Tvé se vzpírati, nikoli; ba i kdybych svého chotě jediným vlasem hlavy své mohla k životu přivésti, proti vůli Tvé bych to nikdy neučinila!«

Ach, o mnoholi krásnější, bohumilejší a svatější na duši povstala Alžběta po této modlitbě od rakve manžela svého! Ó příteli, jednej také tak, a není ani možné, abys nebyl pak lepším před Bohem!

Konečně má náš božský lékař ještě třetí zvláštní způsob léčení, a i ten nutno jest znáti. Přicházejí totiž k němu mnozí lidé se svými tělesnými neduhy a pozemskými záležitostmi, co zatím na duši své pro své těžké hříchy jsou mrtvi. Ale jim na té ubohé, zbědované duši nic nezáleží, anebo jen velmi málo; za to však tím více na těle, na penězích, polích, ba i na dobytčeti. Oni mají sice v srdci víru a naději v Ježíše Krista, ale nemají žádné lásky k němu. Avšak nedbajíce toho, jdou, jak jsou, k němu a prosí jeho milosrdné a dobrotivé Srdce za pomoc. A hle, hříšníky tyto vyslyší Spasitel ihned, ani nečekaje na obrácení jejich, právě tak, jako v Galileji i pohany mnohdy vyslyšel a uzdravil. A víš, milý čtenáři, proč asi tak s nimi jedná? Spasitel dobře předvídá, že tito lidé za obdrženou pomoc budou pohnuti ku vděčnosti, a v takové náladě pak že

ochotněji přijmou dobré slovo k nápravě života je pobádající, slovo, kteréž by sotva byli tak přijali před poskytnutou jim časnou pomocí.

Tak aspoň stalo se Magdaleně. I ona byla v těžkých hříších, jsouc, jak dí evangelista, hříšnicí ve městě (známou). Trestem za to byla posedlá ďábly. Kristus Pán však, chtě učiniti z ní svatou kajicnici, vypudil z ní dříve zlé duchy a vysvobodil ji tak od hrozného trápení. Z vděčnosti za to přišla pak Magdalena, vyhledala Ježíše v cizém domě za stolem sedícího, a vrhnouc se bez ostychu k nohám jeho, plakala hořce nad hříchy svými tak dlouho, až jí dal Spasitel rozhřešení a sprostil ji zla všech nejhoršího, totiž hříchu!

A proto, milý příteli, nechť to stojí s tebou jakkoli, jdi jen vždy a ve vší nouzi své ke Spasiteli a pros důvěrně o pomoc. Vzpomeň jen, že Israelité na poušti také těžce Pána a Boha svého urazili, a že za trest seslal na ně Bůh jedovaté hady. Sotva jej však skroušeně za odpuštění prosili, dal jim ihned pomoc v měděném hadu. Bylo jim třeba toliko v důvěře na Boha pohlédnouti na hada měděného a již byli uzdraveni. — Had měděný však byl, jak povědomo, před obrazem Ježíše Krista na kříži. Pomohlli toliko pouhý pohled na mrtvého hada z mědě, ó pak zajisté tím více pomůže skroušený a důvěrný pohled na Ukřižovaného a na probodené Srdce jeho od uštknutí rozličných strastí, běd, nemocí a útrap pozemských!

Před několika roky bydlel jsem nedaleko krásného lesa. Na dub u cesty zavěsil jsem obraz nejsv. Srdce Páně, ke stromu jsem postavil klekátko a pěkně na zeleno obarvil.

V krátkém čase na to šel tudy jeden ze sousedův a utrápené oko jeho utkvělo na obraze. Jeho trápení nebyla ani nouze o chléb, ani nemoc, ani smrť příbuzných, ale byla to bolesť mnohem hlubší a skrytější — bolesť na duši; cosi takového, jako pocítilo Srdce Ježíšovo, když na zelený čtvrtek v zahradě Getsemanské lkal: »Smutná jest duše má až k smrti,« a když pak »počal tesknitі a smuten býti.«

Přijda tedy onen ubohý člověk ke klekátku v lese, zůstal státi, pohlédl na obraz, poklekl a již s plnou důvěrou — jako dítě před otcem — vylévá své zbědované srdce před Božským Srdcem Páně — a nastojte! Až ku podivu potěšen vstal a pln síly a zmužilosti odcházel ku práci, jež mu tolik soužení působila. Od toho dne vídal jsem často onoho člověka v lese u dubu klekati a před obrazem vroucně se modliti. Poněvadž na zimu uschovávám zmíněný obraz doma, ptává se již záhy z jara, sotva že cesta lesem je trochu schůdnější, kdy opět obraz v lese zavěsím?

Mně pak, kdykoli tudy jdu, napadne vždy myšlénka: Hle, zde na tomto místě splnil Kristus Pán také na jedné duši lidské slovo své: »Pojďte ke mně všickni, kteří obtíženi jste a pracujete, já vás občerstvím!«

A protož, milý čtenáři, opakuji ti ještě jednou: nechť jsi v soužení a starání jakémkoli, jdi k Božskému Srdci Ježíšovu a svěř se mu se vším, cokoli tě na srdci trápí, ať to neduh tělesný nebo duševní, zjev mu jej a mluv upřímně a otevřeně k božskému — universálnímu — lékaři, pověz vše, kde tě co trápí, co a jak si od něho přeješ. Božský lékař seznav neduh tvůj, pozná také hned, který způsob léčení se pro tebe nejlépe hodí, a předepíše ti (buď před anebo po vyléčení těla) také recept, co máš užívati, abys též na duši ozdravěl a spasen byl; neboť k tomuto konci směřuje vlastně všechno jeho léčení. Ty pak se zachovej věrně a přísně dle jeho předpisů.

Takových »receptů« pro rozličné neduhy duševní a srdeční sdělil mnoho božský lékař ve své neskonalé dobrotě věrným sluhům svým, kteří dílem sami podle nich užívali, dílem i jiným poradili; ale všem to sloužilo ku prospěchu.

(Příště dále.)

Mučeníci ugandští.

(Část další.)

4. Oběť na ostrově.

Příštího jitra zahlučely kotly a mušlové rohy pronikavým vřeskem svým rozrazily jasný a průhledný vzduch. Široká cesta, jež vedla od paláce královského, se oživila. Ojediněle i v zástupech sbírali se muži na břehu jezera. Tam dlouhou řadou, člun na člunu, houpalo se četné loďstvo. V přední lodičky vstoupili lovci hrochů s těžkými, velikými, zubovitými háky či harpunami. Za nimi šplounaly čluny lovců lvů, s puškami. Za těmito pak lovci nejodvážnější, s mečem metr dlouhým a půl decimetru širokým, kterýmž neohroženě doráželi na zvěř obrovskou, jako slony a nosorožce. Jakmile král vkročil do své barky, daly se čluny za zpěvu veslařů v let. Přistály v malém zálive a vysadily lovce na zemi. Prvním honem poctěn královský lev. Směle drali se muži Muangovi do houště lesní. Brzy rozlehly se rány střelné, jež stávaly se hustšími a hustšími, odrážejíce se od obrovských kmenů tisíceronásobně. Na pozdní odpoledne lovci určili zvláštní honbu. Po kraji vypráhlé stepi nakupili totiž suchého lomu, podpálili jej a dali se úprkem k jezeru na své čluny.

Sotva oheň počal po stepi a přilehlém lese řáditi, povstal ohromující hluk. Řvouce strašně vyskočili lvi z temných doupat svých, kde posud byli ukryti, svižné gazely ustrašeně pádily před plameny, jedovatí hadi plížili se v rychlých závitech, pokud jim vysoká tráva stepní dovolovala, k jezeru. Tam stáli střelci s puškami, chrlíce na poplašenou zvěř déšť smrtonosných kulí.

Ještě dlouho do noci plápolala suchá step, odrážejíc svou červenou záři v temné hlubině jezera.

Druhého dne odrazilo záhy z rána loďstvo od ostrova; mělať se toho dne odbývati honba na hrochy. Dříve však třeba bylo dle starého obyčeje obětovati bohu Msimuovi, na ostrově zvaném »mostovým.« Tu tedy přistál Muanga. Sambo, ač nejsa zvlášť výborným lovcem, byl se přece připojil k lovecké družině královské. Rychle teď vyskočil na břeh a ohlédl se pátravě, jakoby někoho hledal. Maličko a přiblížil se k němu ohyzdný starý černoch, kněz to Msimnův, šeptaje mu mimochodem: »Vše obstaráno; buď upokojen.« Na to přistoupiv ku králi, oslovil jej: »Čeho žádá král můj, Kabaka Muanga?«

»Obětuj bohu svému, aby vody utišil a hojného lovu nám popřál.«

»Budiž, králi můj, dle přání tvého!«

I vzdálil se staroch a přivedl dvě hubená kůzlátka. Za čarodějného tance a kouzelného říkání svázal je a pokropil několikrát vodou jezerní.

»Král má mocného nepřítele,« počal pak kouzelník, »jenž srdce jeho odcizil jemu stavě se přítelem. Neosvobodíli Kabaka srdce svého, ztracen jest.«

Uslyšev to Muanga vykřikl úzkostlivě: »Zajisté umrou běloši; chtějí srdce mé a zemi mou ukrásti. Usmiř boha svého! Až se domů navrátím, umrou, umrou všichni, i ti, kdo jsou s nimi.«

Oběť započala: kněz roztáhl nožky zvířatům obětním, rozřízl tělo, a pak na oko zděšen odskočil.

»Co je? Co je?« tázal se král.

»Msimu nechce tvé oběti! Přistup a pohleď sám; krev je černá a zsedlá. Toť nedobré znamení.«

»Otaž se boha, proč obětí Muangovou pohrdá?« — Po tomto vyzvání položil se kouzelník na zemi a zvolal hlasitě: »Proč odstrkuje Msimu oběť Kabakovu, proč nechce píti z krve darů jeho?«

Na to přiložil ucho k zemi a setrvav takto několik vteřin, vymrskl se před králem i počal takto:

»Kabaka Muanga je velký pošetilec, praví Msimu. Jeho otec Mtesa jednal moudře vyháněje cizince ze země. Vypil nějaký noční pták ducha panovníkova z lehky jeho, či moudrost otcova nepřešla na syna? Proč obrací srdce své od Lubalisů ku Kalondovi? Což dal mu kdy Kalonda šťastného lovu? — Na východě jest brána Ugandy. Odtud přijdou bílí muži a ztráví zemi. Msimu směje se Muangově pošetilosti. Král je děckem, praví, a myslí: cizí vousáči kol něho jsou jeho přátely. — Půjdeli Kabaka na honbu na jezero, pohltí ho hroch, jemuž propůjčili bílí učitelé ducha a sílu svou. Nejlépe by bylo, aby král pospíšil do města svého a spálil cizince, dříve než od hrocha toho síla jejich se vrátí.«

Pomatený Muanga poručil ku kvapnému odchodu. Vraceje se neustále opakoval si: »musejí umříti.«

Ovšem celá oběť tato byla podvodem. Sambo byl knězi Msimuovu poslal jedu, by jej dal zvířatům, aby krev jejich po zabití zčernala a zsedla. Též slova věštěbná zevrubně ošklivému starochu byl předepsal. (Příště dále.)

Buď vůle Tvá!

„Buď vůle Tvá!“ toť duše mé jest heslo,
„buď vůle Tvá!“ mé lásky pevné veslo; —
ať srdce krvácí, ať vlhne hled,
„buď vůle Tvá!“ můj siný šeptá ret.

Má víra v Tebe — Abrahama víra,
nech pod Tvou dlaní tužeb všech cíl zmírá, —
já poslechnu. — Což můžeš také ždáť?
snad duši? srdce? — Hotova jsem dáť.

Vždyť vím, Ty zkoušíš jen, bys zase sílil,
Ty žádáš, bys pak náplň darů schýlil
v to srdce, jehož tlukem vůle Tvá; —
nuž, Pane, mluv, Tvá služka vytrvá!

Pobožnosť k Panně Marii.

Duchem prorockým nadšena jsouc, zvěstovala Maria o sobě: »Blaženou nazývati mne budou všichni národové.« A vskutku, kde se kdy uctíval Kristus Ježíš, tam božskou poctou od každého hodného křesťana zahrnována i božská Matka jeho Maria. Neboť kdyby Maria žádných jiných předností neměla, leč že jest Matkou Boží, už to by dostačilo, by věřící ji uctívali. Ač po celý rok s Božským Synem vzýváme i Matku jeho, jest přece obzvláště měsíc květen zasvěcen blahoslavené Bohorodičce. To pak proto, že měsíc květen jest nejkrásnější dobou v roce, kdy všechno se rozvíjí a kvete, všechno je plno vůně a tepla, života i zpěvu, a my jako výron zbožných citů nitra našeho svaté Panně obětovati můžeme krásné kytky a pestrými věnci zdobiti oltáře i sošky její. Nuž co tedy učiníme v měsíci květnu? Každý den aspoň jedno kvítko vonné modlitby obětovati budeme Marii. A budeli nám možno, krášliti budeme oltáře její, bychom naznačili, že podobně také duši svou ozdobiti chceme pro Marii a Ježíše kvítkami zbožností a dobrých ctností.

Majová pobožnosť.

staň, pospěš, přítelkyně má, holubice má, krásná má, a pojď! Neboť zima již pominula, prška přestala a odešla. Kvítí ukázalo se v zemi naší, čas řezání přišel: hlas hrdličky slyšán jest v zemi naší: fík vypustil holičky své: vinice kvetoucí vydaly vůni svou. Vstaniž, přítelkyně má, krásná má, a pojď!« Těmito slovy zve Šalomoun nevěstu v písni své, aby vyšla z pokoje svého na venek; zima již přestala; za to však zavítalo k nám líbezné jaro. A netřeba ani Šalomouna, by nás vyvolal ven do krásné přírody, již ona sama nás k sobě vábí. Či kdo by se neradoval, vida místo sněhu ranní květinky, sněženky a hyacinthy; vida, kterak stromy k novému probouzejí se životu, slyše místo krákání hladových krkavců líbezný zpěv skřivanův a klokotání slavíkův?

Ano, zima pominula; studený vítr přestal váti a země okrášlena jest květinami — ano, to všecko jest pravda a krásné! Ale táži se, majíli ty květinky s krásnými šatečky více útrpnosti s námi, nežli ledové květiny, které mráz na oknech vymaloval? Ať čerstvá zeleň anebo bílý rubáš sněhu pokrývá zemi, mírní bolesť naši? Ať se rozléhá po polích zpěv skřivanův a v houštině klokotání slavíků, zdaliž přehluší bolestný nářek chudobných, opuštěných, utiskovaných lidí, pro něž ta krásná matka země nemá žádného citu. Běž k této matce, skloň se k ní, ošetřuj ji, pokrop ji potem tváře své a žádej na ní chleba: což nedá ti často kámen místo chleba, hada místo ryby a štíra místo vejce? Cože, země má býti matkou naší?! Země, která mnohdy tak nepřízniva k nám jest, která často trní a hloží nám plodí a tak lakomě nám svých darův uděluje! Země, která vedle užitečných rostlin plodí také jedovaté, která rodí vedle zvířat prospěšných také zvířata dravá a škodlivá, která vedle několika zrnek zlata tolik kamene chová! Tu zasněží příbytky naše, tu zase je vodou zaplaví, tu opět ohněm všecko zničí, tu třesením boří města a pochovává v ssutinách jeho množství lidu; může ona býti naší matkou?

Ach, spěchejte, světáci, na venek, do polí, hájů, do zahrad, abyste užili jarní krásy, neznáte té pravé, krásné krajiny, kde zima na vždy přestala, kde nezuří žádná bouře, kde slunce a déšť jen požehnání skytá, kde květiny věčně kvetou, kde nejkrásnější písně nikdy neumlknou; neznáte zajisté krajiny, kde věčná chvála, věčné díkůčinění za dosažené štěstí se ozývá ke cti nejkrásnější, nejvznešenější Paní, požehnané mezi všemi ženami.

Která pak jest to ta krásná země, o níž tolik opravdu krásného říci můžeme?

Jestiť srdce lidské, které miluje nejblah. Marii Pannu! Jako jest Maria Panna pravou a daleko lepší matkou lidí, nežli země: rovněž tak i člověk, ctitel nejsv. Panny, bude daleko lepším, šťastnějším, od Boha požehnanějším dítkem, než by byl bez Marie Panny. Země, na níž žijeme, stížena jest dosud starou kletbou a musí modlitbami církve od této kletby osvobozena býti. Proto zakoušíme od země více zlého než dobrého. Maria, nejsv. Panna, nebyla nikdy kletbou stížena, byla vždy milosti plná, vždy byl s ní Pán, a vždy měl na ní Bůh Otec své zalíbení. Býti blízko nejsv. Panny jest tolik, jako býti blízko požehnání, daleko od kletby.

Země, na níž žijeme, jest podrobena stálým zákonům; jí nelze změniti svou dráhu. Proto musí nás jistý čas od slunce vzdáliti, jindy opět nás slunci přiblíží. Maria jest ustavičně blízko Slunce věčného, Maria jest vždycky oděna slunečnou září milostí. Kdo se jí věrně přidrží, tomu není dnes zima a zítra teplo, ten není dnes horlivý a zítra nedbalý, nýbrž jest vždy stejně ozářen, srdce jeho jest vždy dobrému přístupno.

Země, na níž jsme odsouzeni žíti,

pracovati, trpěti a umříti, nemá žádných očí, žádného sluchu, žádné ruky ani žádného srdce. Ona jest, ač veliká, přece jen pro nás kamenem. Maria jest nám však opravdovou matkou. Její oči, její uši, její ruce, její srdce jsou jenom pro nás, aby nás vždy viděla, prosby naše vždy slyšela, milosti nám vždy rozdávala a v srdci svém vždy s námi útrpnosť měla.

Země jest nám opravdu vyhnanstvím, slzavým údolím, aby nám plodila trní a hloží, a konečně pojala nás v lůno své. Maria Panna však dána jest nám, abychom lehčeji žili, lehčeji umírali, aby vedle trní také růže nám rozkvétaly.

Takovým způsobem spojuje nejblah. Panna všecko v sobě, čeho potřebí jest, aby působila na srdce naše, aby bylo půdou dobrou a požehnanou, nad níž by Pán Bůh, andělé a všichni dobří lidé radosť měli; aby srdce naše prosto bylo všeliké chladnosti k Bohu, aby zahořelo láskou k Bohu a ke bližnímu; na němž jako na skále roztříští se všecky náruživosti; aby je záře štěstí neučinila pyšným, ani příval neštěstí malomyslným; aby v něm vzkvétly všecky ctnosti a přinesly hojné ovoce pro nebe. Takovým jest srdce lidské, které miluje Marii. nejblah. Pannu.

A tuto přelaskavou Matku chceme v tomto měsíci vroucně uctívati, ke cti její své pobožnosti vykonávati, zvláště pak sv. růženec se modlívati.

Ku většímu povzbuzení posloužiž ještě nasledující příběh, jenž svědčí o dobrotě nejblah. Panny Marie.

Bylo 4. května 1868. Před desátou hodinou předpolednem stal se v Berlíně v největší továrně mydlářské strašlivý výbuch následkem ucházejícího plynu. Tři osoby byly ihned mrtvé, sedmnáct bylo raněných a tři z nich ještě téhož dne zemřely. Večer byla májová pobožnosť. Tu přišlo na pobožnosť prosté služebné děvče a obětovalo se slzami v očích nejblah. Panně Marii krásnou kytici. Byvši tázána, proč pláče, odpověděla: »Byla jsem ráno od pánů svých poslána do mydlářské továrny, kde se dnes neštěstí stalo. Na cestě zastavila jsem se v kostele a pomodlila jsem se »Zdrávas Maria,« myslíc, že večer sotva budu moci jíti na májovou pobožnosť. Pomodlivši se, šla jsem do továrny. Když jsem se blížila domu, stal se strašlivý výbuch. Kdybych se nebyla v kostele ono »Zdrávas Maria« pomodlila, byla bych jistě také zahynula. A co by pak počala si moje ubohá matinka, kdybych byla zemřela?«

Tak odměnila nejblah. Panna jediné »Zdrávas« Maria«; jak teprve odmění celou pobožnosť májovou! Tak odměnila Maria Panna jen jednu pobožnosť bez námahy vykonanou, jak odmění teprve pobožnosť májovou, kterou snad s námahou aneb odřeknutím se něčeho konati budete! Jak odmění každého, kdo ještě jiné k této pobožnosti povzbudí! Jen to rozvaž jedenkaždý a jednej pak podle toho!

Maria, Panno přesvatá, oroduj za nás!

Ze života velikého papeže.

(Část další.)

Jáchim Pecci jako papež Lev XIII.

Nezapomenutelný, veliký papež Pius IX. zemřel 7. února 1878. Zemřel asi měsíc po smrti krále Viktora Emanuela, jenž jej byl o poslední zbytek světské moci, o město Řím, oloupil. Tento veliký papež marianský, jenž byl r. 1854. článek víry o »neposkvrněném početí« bl. Panny Marie celému světu prohlásil, a za jehož panování, r. 1858. zázraky lúrdské počaly, zemřel právě v dobu, kdy na dómě sv.-Petrském večern klekání zvonili.

Po smrti Piově sešli se kardinálové sv. církve římské, aby na osiřelý stolec sv.-Petrský nového dosadili papeže, dle řádův a předpisů církve katolické. Již dlouho před smrtí Piovou pohlíželi katolíci s úzkostí v budoucnosť, kdy roznese se zvěsť: »Pius IX. zemřel,« neboť obá-

vali se právem, že za vetřelé vlády v Římě ztěží půjde nová volba před se; ba i mnozí kardinálové byli toho mínění, že nebude možno v Římě konklave odbývati. A hle, ač všeobecné byly obavy, uzpůsobila prozřetelnosť božská poměry tak, že se volba v určitý čas a beze všech velikých obtíží konati mohla. Tu objevila se zase v jasném světle věčná pravda slov Spasitelových: »A brány pekelné ji (církev) nepřemohou;« tu zřejma byla přítomnosť božského zakladatele, dle slov jeho: »A já s vámi jsem po všecky dny až do skonání světa.« Kardinál Pecci jako komoří církve římské zařídil vše tak obratně a moudře, že kardinálové již dne 18. února k volbě nového papeže sejíti se mohli. A konklave toto trvalo jenom 3 dny. Již dne 21. února padla většina hlasů, totiž 44 z 61 na kardinála Pecciho. Tím byla volba u konce a Pecci papežem, jestliže volbu přijal. Již ve dvou předcházejících dnech, když hojně hlasů na Pecciho padalo, prosil tento jednoho z kardinálův, aby od volby také upustili, že jest již stár a churav, že by tedy brzy zase voliti musili. »Bojím se,« tak pravil Pecci, »aby sv. kollegium chyby se nedopustilo. Říká se o mně, že jsem bohoslovcem velikých vědomostí; ale nejsem; myslí se, že mám na papeže nutné vlastnosti, ale nemám jich; prosím Vás, řekněte to ostatním kardinálům.« Onen však odvětil: »Co se vaší učenosti týče, neračte sám o tom souditi, my tak učiníme; co se pak tkne vašich schopností, nechte jen Boha jednati, jenž Vás dobře zná.«

Když pak výsledek volby ukázal, že on na stolec sv. Petra povýšen jest, vyhrkly slzy z očí jeho, a péro vypadlo mu z ruky. Očitý svědek, kardinál Dechamps, líčí okamžik ten následovně: »Když byl vyhlášen výsledek volby, zbledl kardinál Pecci jako stěna. Ještě dnes ráno zarosily se mi oči slzami, když Lev XIII. nejskromnějšími slovy mi líčil nehodnosť svou k zastávání tak vysoké hodnosti papežské.«

Když pak tři nejstarší kardinálové, kardinál biskup, kardinál kněz a kardinál jáhen ke zvolenému přistoupili a se jej tázali, zdali volbu přijímá, pozvedl tento zraky své k nebi a v největší pokoře pravil: »Nejsen hodem hodnosti této; avšak z poslušnosti ku sv. kollegiu uznávám hlas váš za hlas Boží.« Tím volbu přijal a celý svět katolický byl oprávněn zvolati: »Máme papeže.«

Úcta, kterou Pecci k zesnulému papeži Lvu XII. choval, přiměla jej, že si jeho jméno obral a tak jakožto Lev XIII. na stolec papežský dostoupil.

Rychlostí blesku rozšířila se zvěsť o tom po všem Římě a odtud po telegrafě do všech končin světa. V Římě samém panoval jásot nevypravitelný; kolem 80.000 lidí shromáždilo se v málo minutách na překrásném náměstí před hlavním chrámem sv. Petra, očekávajíce, že papež s pavlače chrámové, jakož bývalo obyčejem, první své požehnání udíleti bude.

Tak tomu však nebylo, nýbrž nový papež odebral se krytou chodbou z paláce vatikánského do velechrámu Petrského a tam udílel požehnání. Chrám byl ve všech prostorách svých přeplněn. Jakmile se sv. Otec objevil, vypukl lid v hlasité radostné provolávání: »Ať žije! ať žije!« Několikráte pokynul papež rukou, aby umlkli. Když pak nastalo ticho, pozvedl pravici svou a znamenaje se sv. křížem, zanotil verš: »Pomoc naše ve jménu Páně.« Potom vztáhl obě ruce nad věřící lid a žehnal jemu trojnásobným křížem. Sotva dořekl papež slovo žehnací, vypukl lid opět v radostný jásot, až se klenby otřásaly, a provázel odcházejícího papeže radostným blahopřáním.

Od té doby neobjevil se Lev XIII. veřejně lidu ve chrámě sv.-Petrském po

celých 9 let, až zase při slavné mši sv. jubilejní na nový rok letošní. Smutné poměry, které od roku 1870. v Římě za cizí vlády panují, činí z papeže zajatce, ač ovšem není okovy přikován, jako byl sv. Petr za Herodesa krále. Když to tak daleko v Římě došlo, že měl býti Pius IX. v paláci svém zavražděn, když po smrti jeho ani tělesných ostatků jeho nebylo ušetřeno při převážení jich k věčnému odpočinku dne 13. července 1881., jak by mohl živý papež veřejně se ukázati a tak se v šanc vydati, že důstojnosť jeho zneuctěna bude, ba že snad dočista i na životě mu bude ublíženo? Proto také nedal se Lev XIII. korunovati ve

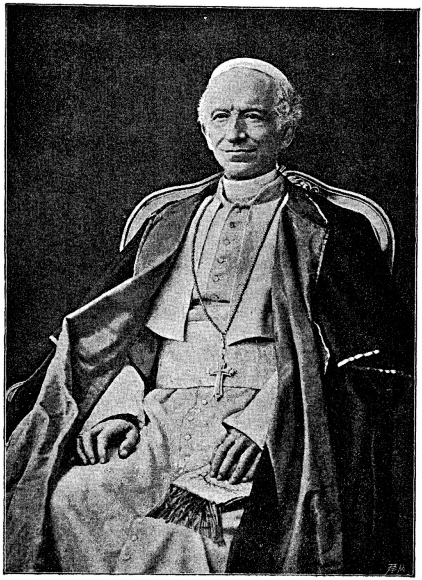

chrámě veřejně, nýbrž v paláci samém, v kapli sixtinské, 3. března 1878.

Tak došel Jáchim Pecci vrcholu vší hodnosti a moci, kterého člověk na zemi dostoupiti může. Brzy však ukázalo se, kterak šťastná byla volba kardinálů. Neboť jako slunce paprsky svými ozařuje celý obor zemský, tak zazářila i se stolce papežského moudrosť, zbožnosť a horlivosť Lva XIII. a vzbudila po celém světě radostný údiv. Lev XIII. pochopil dobře, že říše, kterou spravovati má, jest sice na tomto světě, ale není z tohoto světa, že má cíl vyšší, nadpřirozený.

Proto vzal útočiště tak jako všichni jeho zbožní předkové k prostředkům rovněž nadpřirozeným, kterými království

Boží od počátku bylo založeno, rozšiřováno a udržováno.

A v čele těchto prostředků stojí modlitba. »Pomoc naše ve jménu Páně,« zvolal Lev XIII. při svém prvním objevení se lidu, v chrámě sv.-Petrském. Bez Boha nebyla by církev naše nikdy vynikla, bez Boha by byla již dávno zašla. Avšak Bůh jest s námi, pakliže jej vzýváme, pakliže se k němu modlíme; to dobře ví Lev XIII., proto jest mužem modlitby, proto modlí se sám a vyzývá celý svět k modlitbě.

Především odkazuje papež svět na nejsv. Srdce Ježíšovo. Toto přesvaté Srdce jest, jak sv. Jan Ev. sv. Gertrudě zjevil, jedinou nadějí světa. Skrze úctu k tomuto Srdci Páně má býti zase stárnoucí a chladný svět vznícen k upřímné, vroucí lásce Boží. Proto zasvětil již Pius IX. celou církev nejsv. Srdci a Lev XIII. podporuje úctu Srdce Páně prostředky všemožnými. On sám ustanovuje měsíční »úmysly« apoštolátu modlitby, po všem světě rozšířeného.

Se stejnou horlivostí, jako zesnulý Pius IX., navádí i Lev XIII. katolický svět k úctě neposkvrněné Rodičky Boží Marie Panny. Přečasto vyzýval již křesťany ku krásné modlitbě růžencové, a směle můžeme říci, že sotva kdy modlitba tato takové obliby došla a tak všeobecně rozšířena byla, jako za doby vlády nynějšího papeže. Tak jako měsíc květen určen byl ku cti Panny Marie jakožto královny svatých, zasvětil Lev XIII. měsíc říjen ku cti Marie Panny jakožto královny sv. růžence.

Jako pravý křesťanský státník nehledí Lev XIII. spojení jenom s mocnými této země, nýbrž i s mocnými v nebi. Kolik velikých svatých dvora nebeského jen Lev XIII. horlivě uctívá a je uctívati velí! Tak mnohý svátek svatých povýšil na svátek vyšší třídy buď pro celý svět anebo pro jisté církevní okrsky, aby tito svatí u Boha za nás orodovali. Tak učinil našim sv. věrozvěstům Cyrillu a Methodovi, jichž svátek slavnou bullou »Grande munus« z r. 1880. po celém světě katol. mši sv. a hodinkami církevními světiti poručil. Podobně učinil se svátkem sv. Jáchima, jejž na třídu vyšší povýšil.

Za doby vlády své dal církvi nové svaté a blahoslavené k úctě a přímluvě, a za příležitosti svého jubilea prohlásil zase některé vyvolence Boží za svaté či blahoslavené. Tak zejména blahosl. Jana Berchmanse a rodáka našeho moravského, horlivého Redemptoristu P. Klementa Hofbauera, k jehož prohlášení za blahoslaveného i p. biskupa brněnského do Říma pozval.

V první své řeči, kterou měl svatý Otec Lev XIII. ku kardinálům, dává průchod tesknym obavám, které v srdci jeho vznikly, jednak u vědomí, že těžké povinnosti na se béře, jednak smutným stavem, v němž se církev katol., stolec papežský, ba celý svět nalézá. Spoléhaje však s pevnou důvěrou na pomoc Nejvyššího, jenž jej k takovému úřadu byl povolal, oznámil Lev XIII. celý plán, dle něhož se říditi bude. Především chce práva církve a zejména práva stolice apoštolské hrdinsky hájiti a ani o vlas od nich neupustiti. Památnou tuto řeč svou skončil Lev XIII. těmito slovy: »Abychom všem spásu přinesli, jsme hotovi neštítiti se žádného namahání a žádného utrpení. Nikdy nesmí vzniknouti myšlénka, jako bychom více ohledu brali na svou osobu, nežli na svatý úřad, jejž zastáváme.«

Všem tedy chce Lev XIII. spásu přinésti, a co již nevykonal během desítiletí, kdy sedí na stolci sv. Petra, by úmysl tento ve skutek uvedl? Podotkneme jen to nejdůležitější.

Aby všem spásu přinesl, zřídil Lev XIII. ve mnohých zemích církevní svatovládu (hierarchii), aby tak duchovní

správa zemí těch řádnými biskupy a kněžími stále byla vykonávána. Tak stalo se ve Škotsku a Kanadě, v Bosně a Hercegovině, na Černé Hoře, ve východní Indii, v Tonkinu, v Bukurešti atd.

Aby všem spásu přinesl, vyhlásil Lev XIII. za desítiletého panování již tři obecná jubilea čili trojí milostivé léto, jímž zajisté statisícové křesťanů svoje obrácení a spásu věčnou děkují; za stejným účelem podporoval misie, zřizoval nové stanice misijní, odporučoval vřele spolky misionáře podporující, na př. »Spolek ku rozšiřování sv. víry« a »Spolek dětství Ježíšova.« Sám psal císaři čínskému a japonskému, prose je za ochranu pro tamnější katolické křesťany.

Aby všem spásu přinesl, podporuje Lev XIII. zbožné spolky a bratrstva, žehnaje jim a vřele je katolíkům odporučuje. Tak zejména třetí řád sv. Františka, jejž u příležitosti sedmistyleté památky tohoto světce takořka znovu obrodil a v život čilý uvedl; dále bratrstvo sv. Michala a spolek sv. Vincence z Pauly ku podporování chudých, jehož důležitosť a blahodárnou činnosť zajisté každý uznati a chváliti musí. Proto vyvolil sv. Vincence z Pauly za patrona všech spolkův, ústavů podpůrných a dobročinných, tak jako byl sv. Kamilla jakožto patrona nemocných ctíti a vzývati rozkázal. Ač sám zbaven jest vládou italskou většiny bývalých příjmů, pomahá přece, kde toho třeba, štědrou rukou. Rok co rok daruje chudině římské množství postelí, a kdykoli se přihodí nějaké veliké neštěstí buď povodní nebo zemětřesením, jest Lev XIII. vždy mezi prvními, kteří podpory své zasýlají.

Aby všem spásu přinesl, stará se Lev XIII. o církevní řády řeholní a kongregace, usiluje o jejich obrození, kde toho třeba, by tak vydatnými byly pomocníky ve veliké úloze, jíž církev sv. na světě vykonati má.

Aby všem spásu přinesl, stará se papež o vědu, ale o vědu pravou, která k Bohu jakožto původci a tvůrci všeho vede aneb od něho odvádí. K tomu cíli napomíná kněžstvo k pilnému studiu věd přírodních a dějepisu, jelikož se obou těchto věd nejvíce zneužívá na úkor pravdy náboženské. Zároveň nařídil, aby se libomudrctví (filosofie) dle vzoru sv. Tomáše Akvinského, tohoto Bohem nadšeného mudrce, pěstovala, a zvolil tohoto světce za zvláštního patrona křesťansko-katolické filosofie. Ku prospěchu dějepisectví dovolil, aby se smělo v ohromném archivu i knihovně vatikánské bádati, věda dobře, že spravedlivý a pravdivý dějepis nejlepším bude obrancem církve katolické. On schválil také s radostí úmysl horlivých katolíků rakouských založiti v Solnohradě svobodnou universitu katolickou, jaká v Lovani po dlouhá léta utěšeně zkvétá.

Aby všem spásu přinesl, podstoupil Lev XIII. boj s tajnou společností »svobodných zednářů,« ve zvláštním listě odhalil jejich nebezpečné rejdy a varoval jak vlády, tak i lid katolický, aby se všech takových podvratných společností varovali, vlivu jejich na odpor se stavěli a tím více ku církvi Boží, v níž jedině pravda uložena jest a v níž jedině spása lidstva možná, přilnuli. (»Humanum genus« ze dne 20. dubna 1884.)

(Příště dále.)

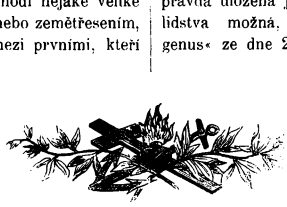

Duch sirotkův.

(Teofil Lenartowicz.)

Kráčí sobě pachole
přes záhony, přes pole;
velký vichr, lijavec —
to však jde i zpívá přec.

Vyjde hajný z doubravy,
údivem se zastaví:
„Venku slota přestrohá —
a ty zpíváš, ubohá?“

„Ó dlouho jsem plakala,
když mě nouze vyhnala,
když jsem, bídná sirota,
zkřehlá stála u plota:
Až pak v noci s neděle
při zvonici v kostele
mráz mi všecky city sťal
a Pán Ježíš duši vzal.

Jedna chladná mohyla
bídu moji skončila; —
sivý děd mě pochoval,
smrti mojí litoval,
nastrojil mě v sukničky
do té chladné rakvičky.
Teď už nechci ničeho,
do nebe jdu krásného.“

„Siré robě! rádoli
z rodného jdeš údolí?“

„Líto mi jen lučiny,
na níž krásné květiny;
líto slunce východu,
když zasvítí na vodu,
píšťalky též vrbové
z poza seče dubové.“

Z polského přel. P. Š. S.

Sv. Petr Claver T. J.,

apoštol otroků mouřenínských v Karthageně v západní Indii.

(Ostatek.)

Ty, kteří pro churavosť společnému vyučování nemohli býti přítomni, vyhledával v příbytcích, maje v rukou hůl, na ní upevněný kříž, na prsou obraz Ukřižovaného, na ramenách pytel a v něm komži, štolu, svaté obrázky a různé věci k občerstvení. Nehrozilť se jejich příbytků, které se podobaly více vlhkým, tmavým a pustým chlévům než lidským obydlím, jsouce plné zápachu, že se nemožno zdálo, tam na chvilku vydržeti. Avšak Claver nebera ohledu než na duše, nejdražší krví Kristovou vykoupené, takořka s rozkoší v těch děrách meškal.

Tyto jeho namáhavé práce den co den se opakovaly, nejvíce za času postního. Tehdá býval tak utrmácen, že musili ho často domů odnášeti. Ale sotva se zotavil, ihned se ku svým černým miláčkům vrátil. Podivuhodná byla jeho trpělivosť, kterou je o velkých svátcích k hodnému přijetí sv. svátostí připravoval. Již ve tři hodiny ráno býval ve zpovědnici a vytrval až do polední mše sv., kterou on sám pro své černochy sloužíval, pokládaje si za česť, býti dvorním kaplanem těch opovržených údů Kristových. Mimo černochy tlačilo se také mnoho jiných (mezi nimi také vzácné osoby) k němu, aby se mu vyzpovídali. Avšak laskavými slovy prosil jich, aby černochům přednosť ponechali. Napřed tyto vyzpovídal, po nich pak zanedbalé děti a konečně došla teprve řada na ostatní, třeba vysoké osoby.

Za takovou neunavnou péči, kterouž o ně měl, oni zase navzájem ho uctívali a milovali jako otce svého. Mohlť pak s nimi dělati a nakládati, jakokoliv chtěl, jedinké vážné slovíčko, jeden pohled a pokyn stačil, aby je na uzdě držel nebo opět přivedl na cestu ctnosti, kterou opustili. Také sebe zlomyslnější potkavše jej padli uctivě před ním na kolena a prosili ho za odpuštění.

Věda, že černochové se také pod-

loudně přiváželi do města, pátral po nich, kde jen mohl. Často lezl do koníren, hledat tam černochů. Nemocné brával na klín, aby jejich zpověď slyšel. Byli kdo vředy posetý, tak že nikdo nemohl naň patřiti, pokrýval ho svým pláštěm, který se musil pak ne zřídka 7—8krát vypírati, jen aby smrad z něho vyšel. Ale otec Claver si toho málo všímal, když jen mohl v něčem svým miláčkům sloužiti. Jednou měl jeden černoch takové vředy a nežity, že žádný člověk smradu z něho vycházejícího snésti nemohl. Pater Claver vzal ho s dovolením svých představených do svého pokoje a tam do své postele jej položil. Každodenně donášival mu jídla, ovazoval mu rány, čistil ho, připravoval mu léky, které by mu bolesti ulevily, konečně, aby mu ještě lépe pomahal, léhal u jeho nohou na podlaze, každou chvíli jsa hotov, ve všem mu sloužiti. Takovým způsobem opatroval ho čtyry měsíce, a co pro toho vykonal, pro každého jiného též konával, kdykoli se mu příležitosť naskytovala. A to konal i tehdáž, když se někdy stalo, že ten onen černoch zle s ním nakládal, jím pohrdal, lhostejně se k němu choval a všelijak ho trápil. Za takových příležitostí říkával: »Buď jsem toho zasloužil čili nic. Zasloužilli jsem toho, proč bych si stěžoval? Spíše jest mi se radovati a Boha za odpuštění prositi. Pakli jsem toho nezasloužil, jest mi se radovati a Bohu děkovati, že mi popřál něco z lásky k němu trpěti.«

Pater Claver nebyl s tím spokojen, že učil a ošetřoval černochy; převelká láska pudila jej, krom toho také jiným lidem sloužiti. Navštěvovalť žaláře, nemocnice a místa, kde byly nakažlivé nemoce a každého hrůza pojímala. Čím kdo byl ošklivější, tím jemu milejší. Nejednou přitiskl ústa svá k nejošklivějším vředům jejich, aby z nich vyssál ztvrdlý talov a takto léčení urychlil. Avšak ještě více staral se o věčné spasení než o tělesné zdraví těch ubožáků, kteří bohužel často velmi hluboce ve propasti hříchu vězeli, i podařilo se mu nezřídka, s milosti Boží sebe pověstnější bezbožníky na lepší cestu obraceti. Ostatně však zůstala starosť o černochy, od celého světa opuštěné, jeho hlavním zaměstnáním.

Při těchto těžkých a umořujících pracích, které pro jiné konal, zacházel co nejpřísněji sám s sebou. Jest bez mála k víře nepodobno, kterak tělo své ukrutně tryznil. Zdálo se, jakoby byl od přirozenosti poněkud necitelným a k takovým přísnostem zvyklým. Avšak nebylo tomu tak. Naopak pocházelť z jednoho z nejpřednějších domů v Katalonii a byl dle svého stavu velmi útle vychován. Jsa muž velkého ducha a maje mnoho vědomostí, mohl první úřady v řeholi zastávati. Že tedy tak rozhodnou náklonnosť k nejnižším a nejopovrženějším pracím ukázal, zajisté neměl od přirozenosti, nýbrž děkoval milosti Boží, kterou sebe přemáhal.

Pater Claver takto 36 let neunavně pracovav a vlastní rukou 300.000 černochů pokřestiv byl r. 1650. uchvácen morovou ranou, kterážto nemoc, ač poněkud okřál, až do smrti — tedy po čtyry roky — ho úplně neopustila. Bůh ji dopustil, aby jeho sluha zcela čistý k nebeským hodům se dostavil. K tomu přišlo ještě, že byl skoro ode všech opuštěn. Jeho spolubratří, byvše ve službě nemocných taktéž morovou ranou nakaženi, vymřeli, až na malý hlouček, všichni, a každý z pozůstalých měl tolik práce, že žádný nemohl o Clavera zvláštní péči míti. Svět, jemuž tolik dobrodiní prokázal, jaksi najednou a docela naň zapomněl. Jen dvě zbožné osoby se ho ujaly, a jeden černoch mu přisluhoval. Ale jak? Nakládal s ním hrubě. Donášel mu jídlo, když bylo již studené, a vybrav sobě napřed, co bylo nejlepšího. Někdy nechal ho několik dní

lačněti a bez pomoci trpěti. Bez ohledu strkal a tahal se svatým mužem semotamo, obzvláště když jej oblékal a vodil. Avšak pater Claver nenařikal sobě ani jediným slovíčkem; vše, co říkával, bylo: »Moji hříchové ještě více zasloužily.« Až do 6. září 1654. trvala tato velká opuštěnosť a zkouška Boží. Když se tu blížila jeho smrť, jako vnuknutím s hůry najednou probudila se opět v srdcích všech stará láska a úcta k velikému apoštolu otroků mouřenínských. Lid ve velkém návalu hrnul se ke koleji, kde svatý k smrti pracoval. Chtěje se všemožně do jeho pokoje dostati, aby si tam nějakou památku přisvojil, vyloniv klášterní vrata (podle předpisu vždy zamčená), vtrhl do koleje a naplnil ji celou. Na ulici jaly se děti hlasitě volati: Světec umírá! Světec umírá! — Když pak 9. září 1654. vypustiv svatou duši svou vešel ve slávu nebeskou, nikomu nechtělo se modliti za něj, nýbrž všichni smrti přítomní padli na kolena, uctivě líbajíce jeho ruce a nohy. Tvář jeho zářila se krásou jako nebeskou, nadzemskou; — a byl nával lidu tak náramný, že jen s mnohou prací jeho svaté tělo [1]) mohli pochovati.

Pro velké zázraky, které se po jeho úmrtí děly, a pro svatý život, jejž vedl, byly jeho ctnosti roku 1747. od papeže Benedikta XIV. za hrdinské prohlášeny. Pius IX. ho 14. května 1851. blahořečil a nynější sv. Otec Lev XIII. vřadil ho 15. ledna 1888. do počtu Svatých.

P. Xaver Zimmerhackel T. J.

[1]) Dne 1. března 1657., tedy po více než 2 letech, otevřeli jeho hrob. Nalezli dřevěnou rakev, neobyčejnou vlhkostí zcela zprachnivělou, ale tělo jeho, vyjmouc místečko na hlavě, kteréž trochu poškozeno bylo, zdravé, naskrz neporušené a nezetlelé, ač nehašeným vápnem pokryto bylo. Maso bylo čerstvé, všecky údy pevné a docela ve své přirozené poloze. Vydávalo příjemnou vůni, která podobna byla, jak svědčil přítomný Doktor Bartholomaeus Torrez, vůni nějaké hlínovité zemi, jež vonným kořením prostoupena jest. Zmíněný věhlasný lékař všecko důkladně prozkoumav, dal pak pod přísahou v protokoll, že tělo, kůži, všecky čivy a ostatní údy, vzdor nalitému vápnu a mimořádné vlhkosti místní, tak dokonale zdravé a neporušené shledal, že to za zázrak pokládá, přesahující všecky síly přirozené.

Uctívání Panny Marie v rodině.

Uctívání Panny Marie není jen pro děti, nýbrž i pro odrostlé. Ono proroctví: »Aj, od toho času blaženou mne nazývati budou všichni národové« osvědčilo se věrnou pravdou, neboť Maria jest Matkou Boží. Nejen že Maria Ježíše Krista, původce spasení, porodila, nýbrž dostává se nám skrze ni milostí vykoupení. Jako nebylo žádného velikého svatého, jenž by nebyl vyznal, že se takovým skrze orodování blahoslavené Panny stal, tak není též žádné pobožné a křesťanské rodiny, v níž by se Matka Boží neuctívala. Není rodiny, kteráž by k Synovi jsouc nejhlubší úctou jata, k Matce jeho docela lhostejnou neb i nepříznivou býti mohla. Jak krásně však to vypadá v rodině, kde před obrazem Bohorodičky lampa často a zvláště v sobotu hoří, kde v měsíci květnu oltářík jí postaven bývá, kde nejen matka a dcery, nýbrž i otec a synové sv. růženec se modlívají. Vkroč do domu takového, a na první pohled poznáš, že se zde uctívá Panna Maria. Kéž by též vnitřní ctnosti se shodovaly se zevnějším projevem pobožnosti! Uctívání Matičky Boží nepozůstává jen v tom, abychom její vysokou důstojnosť a její ctnosti poznali, nýbrž také v tom, abychom ji následovali. Ve které rodině se Panna Maria uctívá, ta se zajisté stane šťastnou.

Apoštolát modlitby v církevních dějinách.

(Část další.)

VIII.

Pravili jsme, že modlitba přimluvná v dobách pronásledování křesťanův od církve byla horlivě konána. Při společných službách Božích modlili se věřící za všechny lidi, i za své nepřátele. Dosvědčují nám to knihy liturgické, jež se nám z těch dob zachovaly. Neméně závažné jsou svědectví svatých otcův a učitelů církevních, kteří tehdáž žili a svou výmluvností jakož i svými spisy křesťany proti nepřátelům hájili.

Svatý Justin, mudrc a mučeník, hájí ve svém prvním obranném spisu křesťany proti pomluvě jim od pohanů činěné, že prý jsou nemravně živi, že jsou bezbožní a nevěrci; a co sám na sobě zkusil po svém obrácení z pohanství ku křesťanství, to vděčně uznává, pravě: »My, kteří jsme dříve v nečistotě si libovali, milujeme nyní toliko čistotu; kteří jsme hádání a kouzlům byli oddáni, zasvětili jsme se dobrému, nezplozenému Bohu; kteří jsme dříve peníze a statky nade všecko milovali, máme nyní vše společně a udělujeme z toho každému nuznému; kteří jsme se vzájemně nenáviděli, vraždili a s cizinci pro rozdílnosť mravů nechtěli ani společný krb míti, žijeme nyní po zjevení Ježíše Krista společně, modlíme se za své nepřátele a snažíme se ty, jenž nás nespravedlivou zášti pronásledují, přemluviti, by podle výborného zákona Kristova živi jsouce, měli dobrou naději, že s námi od Boha, Pána všech věcí, totéž obdrží.« (Apol. I. C. 14.)

Přesnadno bylo Justinovi dokázati, jak bezpodstatné je nařknutí, jako by křesťané byli bezbožci a ostatní lidi měli v nenávisti. Odvolává se na společnou bohoslužbu, při níž křesťané Otci všech skrze jméno Syna a Ducha svatého česť a chválu vzdávají, »a my všichni společně se modlíme za sebe a za všechny jiné, ať jsou kdekoliv, abychom dospěvše ku poznání pravdy i tu milosť si zasloužili, ve svých skutcích dobrými býti a přikázaní zachovávati, bychom spasení věčného si zasloužili.« (Cap. 65.) Jak sv. Justin udává, modlili se křesťané při společných službách Božích za katechumeny, kteří se sami nezplozenému Bohu skrze Krista darovali, aby jim byly hříchy odpuštěny.« Modlili se za posedlé od zlých duchův, o čemž sv. Justin na jiném místě praví: »Všem je povědomo, že my, kteří v Boha věříme, jej prosíme, aby nás před odpůrci, t. j. před zlými a klamivými duchy chránil .... Prosíme totiž Boha neustále, aby nás skrze Ježíše Krista ostříhal před zlými duchy, kteří jsou nepřátely služby Boží, abychom skrze Něho obráceni, bezúhonně živi byli. Neboť zoveme jej spomocníkem a spasitelem, poněvadž před mocí jeho jména i zlí duchové se třesou.« (Dial. c. Tryph. c. 30.) Modlili se za kajícníky: »Kdo z vás neví, že obzvláště modlitba s pláčem a naříkáním, se skloněným tělem a ohnutýma kolenama konaná, Boha smiřuje? (ibid. c. 90.) Konečně a obzvláště se modlili za všechny věřící, za vdovy a sirotky, za nemocné a uvězněné, za poctestné atd. Také za krále se modlívali: »Klaníme se toliko Bohu .... ale krále a knížata lidská uznáváme a modlíme se, abyste majíce královskou moc i zdravý smysl měli.« Jmenovitě nezapomněli za nevěřící a za nepřátele se modliti: »Modlíme se za vás židy a za všechny, kteří nás nenávidí, by se Kristus nad vámi slitoval, abyste

pokání činili a aby vám Bůh a Otec všech věcí byl milosrdným, neboť tak modliti se Kristus nás učil.«

Origenes, který asi sto let po Justinu žil, sepsal zvláštní knihu o modlitbě. V ní napřed ukazuje, jak bezdůvodné jsou námitky, které za jeho času proti modlitbě se činily; pak udává, čeho dle učení Páně k pravé modlitbě třeba; nežádá se totiž mnoho a marných slov, nemá se modlitbou o nepatrné pozemské věci prositi, nýbrž požaduje se, aby se modlitba konala pozorně, s čistým, laskavým, smířlivým srdcem, které jest vždy volné, uraženému zadosť učiniti, nepřátelům a ublížitelům

odpustiti. Kdo se tak modlí, »ten se stává účastným modlitby slova Božího (Ježíš Kristus), které jest uprostřed nás, aniž bychom o tom věděli, a modlitbu žádného člověka neopouští, nýbrž s ním, jehož prostředníkem je, spolu k Otci se modlí. Neboť nejvyšší kněz a náš přímluvčí u Otce je Syn Boží: modlí se s modlícími« (c. 10); zvláště modlí se s těmi, kteří se řídí dle jeho rozkazu a vždy, bez přestání a důvěrně se modlí. »Avšak netoliko nejvyšší kněz modlí se s těmi, kteří dobře se modlí, nýbrž i andělé, kteří v nebi mají větší radosť nad jedním hříšníkem pokání činícím, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují, i také duše svatých, kteří již zesnuli . . .« Na důkaz

odvolává se Origenes na příklad archandela Rafaela, který modlitbu Tobiáše a Sáry Pánu přinášel a jí vyslyšení u Pána zjednal; pak praví: »I o Jeremiáši, který, jak v knihách Makkabejských zaznamenáno jest, Judovi Makkabejci v lesku a slávě se zjevil, dosvědčuje jiný světec, který nedávno před tím byl zemřel (Oniáš, nejvyšší kněz, který též Makkabejci se vztaženýma rukama nad lidem židovským se modle byl se zjevil): »Tenť jest, který mnoho se modlí za lid a svaté město, Jeremiáš, prorok Boží. A jak je s modlitbou, tak je i s ostatními ctnostmi svatých, kteří zde v tomto životě vidí jen jako v zrcadle

a v hádance, v budoucím životě však patří tváří v tvář, tam se dokonává, co zde se vyzískává. Jedna z nejhlavnějších ctností je podle slova Božího láska k bližnímu a tak musíme i věřiti, že svatí, kteří již zesnuli, lásku tu k těm v tomto životě ještě bojujícím na vyšším stupni mají, než ti, kteří ještě v lidské křehkosti bytují a pomoci potřebnějším v boji napomáhají; a nejen tuto láskou bratrskou plní se slova: »Trpíli jeden úd, trpí spolu všechny údy, anebo oslavenli jeden úd, radují se spolu všichni údové, nýbrž i v lásce těch, kteří s tímto životem se rozloučili, sluší volati: Péče o všechny církve! Kdo je slabý, abych já nebyl slabý?

Kdo se horší, abych se já nepálil? obzvláště, že Kristus sám se vyjádřil, že je slabý s každým ze svatých, který slabý jest .... Neboť kdo neví, četl-li vůbec evangelium, že Kristus vše, co věřící trpí a považuje, jako by se to jemu dělo? A jestliže andělé Boží k Ježíši přistoupili a jemu sloužili (když pokušitel od něho odstoupil), a musímeli věřiti, že andělé sloužili Kristu nejen za tu krátkou dobu jeho pozemského života a dokavád mezi věřícími viditelně dlel, nikoliv jako někdo, kdo u stolu sedí, nýbrž jako, kdo posluhuje; jak veliký počet andělů mu asi slouží a více než apoštolové s ním pracují, by se církev rozmáhala a rozšiřovala, když chce syny Israelské shromážditi a rozprchlé spojiti, a ty, kteří se ho bojí a jej vzývají, zachrániti?« (cap. 11.)

Řekli bychom, že to obraz apoštolátu skrze modlitbu přímluvnou; představuje nám církev vítěznou v nebesích, k níž my, kteří ještě bojujeme a trpíme, máme neustále zraky své obraceti.

Pak i naše důvěra značně se sesílí; »neboť modlili se Ježíš, nemodlí se nadarmo, nýbrž nabývá, oč prosí .... Ti, jenž dobře se modlí, nabývají od Boha největších dobrodiní: o tom může se každý v písmě sv. ze mnoha příkladů přesvědčiti.« Anna, kteráž byla neplodná, vymodlila si svého syna Samuela, druhého to Mojžíše. Ezechiáš, bezdětný, vyprosil si, když mu již hodina smrti byla oznámena, prodloužení života a že byl mezi praotce příštího Spasitele přijat. Již měl celý národ jediným výnosem a pletichami Amanovými býti vyhuben, tu však byla modlitba Mardocheova a Estheřina, spojena s postem, vyslyšena, a počet od Mojžíše ustanovených výročních slavností byl lidu o Mardochejský radostný svátek rozmnožen. Judith konala modlitby a s pomocí Boží přemohla Holoferna. Ananiáš, Azariáš, Misael modlili se a žár ohně jim neuškodil atd. (cap. 13). Tak i my křesťané máme se modliti, ale o důležitější věci; máme se snažiti, ve vyšším, duchovním smyslu modlitbou získati, čeho onino v předobrazení na pozemských statcích svou modlitbou obdrželi, činíce Pánu prosby, modlitby, žádosti (přímluvy) a díkůčinění; tyto čtyři druhy modlitby uvádí svatý Pavel v listu k Timotheovi (l. Tim. 2, 1).

Za příklad pro rozdílné druhy modlitby, a kterak se máme modliti o větší a vyšší, o duchovní a nebeské věci, které se nám modlitbami praotců předobrazují, udává Origenes rozličné modlitby, konané od křesťanů při veřejných službách Božích: modlitba za katechumeny, při níž máme se modliti za rozmnožení počtu dítek Božích a ne jak se Anna modlila o tělesné potomky; modlitba za kajícníky, kterou padlí od věčného hněvu Božího mají uchráněni býti, jako druhdy modlitba Mojžíšova uchránila hříšný lid před časnými tresty; modlitba za posedlé, při níž majíce na zřeteli příklad Mardochea a Esthery, Judity, máme se modliti, abychom před nástrahami zlých duchů byli uchráněni, abychom vysvobozeni byli z moci knížete temnosti, který našeho bezživotí hledá; modlitba za všechny věřící, která se za celou zubožené, bojující církev koná, za odsouzené k těžkým prácem v rudných dolech, za nevinně uvězněné atd.; obraz této modlitby byla modlitba tří mládenců v peci ohnivé, při níž máme se modliti, aby Bůh seslal teplý větříček nebeského požehnání, kterým by prudký žár pronásledování věřících se zažehnal.

Zvláštní předobrazení modlitby přímluvné shledává Origenes v modlitbě Josuově, který ve vítězné bitvě přikazuje slunci se zastaviti, a v modlitbě Samsonově, kterou se modlil, když pilíře domu,

v němž dlel, povalil a v ssutinách sebe a své nepřátele pochoval. — Příklad pro třetí slovo — žádosti (přímluvy) — shledáváme u apoštola, který zcela po právu nám prosby přiděluje, přímluvy pak duchu, který jest výtečnější a důvěru budí u toho, koho prosí. Neboť zač bychom se měli modliti, jak sluší nevíme, ale sám duch prosí za nás lkáním nevypravitelným. Tenť pak, který zpytuje srdce, ví, čeho duch žádá, protože podle Boha prosí za svaté. (Řím. 8, 26.)

Duch vzývá v přímluvách, my pak prosíme. Přímluvou zdá se mi býti, co Josue mluvil, aby slunce proti Gabaonu se nehýbalo. Tehdy mluvil Josue Hospodinu v ten den, když dal Amorrhejského před obličejem (v moc) synův israelských a řekl před nimi: »Slunce proti Gabaonu nehýbej se a měsíc proti údolí Ajalon.« (Josue 10, 12.)

Za přímluvu považuji též modlitbu Samsonovu, jenž pravil: »Nechť umře duše má s Filistinskými.« A když zatřásl silně sloupy, padl dům na všecka knížata a na jiné množství, které tam bylo. (Knih. Soud. 16, 30.)

Josue a Samson modlili se k Bohu za zachránění a pomoc lidu. Josue předobrazoval bojující, Samson umírající národ, a modlitba Josuova byla obrazem modlitby pro bojující a Samsonova modlitby pro umírající církev, kterouž přede vším vyrozumívají se mučeníci a pak vůbec všichni trpící a pronásledovaní; a modlitba za ně byla spolu modlitbou, aby neškodné učiněny byly moci, které věřící pronásledovaly.

Origenovi jsou však tyto modlitby též obrazy modlitby přímluvné, kterou církev při slavení svatých tajemství za živé i za mrtvé koná, a sice značí mu modlitba Josuova »memento« za živé a modlitba Samsonova »memento« za zemřelé.

Konečně spatřuje Origenes modlitbu přímluvnou v modlitbě Páně. Otčenáši, v němž Boha prosíme jako otce, a proto Otčenáš s důvěrou se modlíme.

Origenes velice důmyslně vysvětluje tuto modlitbu, avšak nemůžeme jej dále sledovati; připomínáme jen ještě, kterak ve svém spisu napomíná, »že život svatých, t. j. křesťanů, má býti jedinou nepřetržitou modlitbou; z toho má býti jedna část, co obyčejně modlitbou jmenujeme a nejméně třikrát denně konáme,« aby bylo zadosť učiněno přikázání: »Modlete se bez přestání!« i připojujeme také ještě, kterak své pojednání ukončuje:

»Pojednámli ještě o částech modlitby, pak tuším mohu ukončiti. Zdá se mi však, že třeba čtyři části udati, jak jsem je v písmě sv. rozptýlené shledal, a že podle tohoto pravidla má každý svou modlitbu v celek spojiti. Při počátku modlitby máme Boha dle svých sil chváliti, máme jej skrze Ježíše Krista oslavovati a v Duchu sv. velebiti. Pak má každý díky vzdávati za dobrodiní, která všech se týkají, a pak za ty, která každý pro sebe zvláště od Boha přijal. Po díkůčinění domnívám se, že má na sebe u Boha ze svých hříchů žalovati a napřed o uzdravení prositi, aby od návyku, který jej ke hříchu ponouká, osvobozen byl, pak za odpuštění již spáchaných hříchů prositi. Na čtvrtém místě po vyznání hříchů má následovati, jak se mi zdá, prosba o veliké a nebeské věci pro sebe a pro všechny, pro domácí a přátele. A mimo to vše má modlitba se ukončiti chválou Boží skrze Ježíše Krista v Duchu svatém. Neboť jest vhodno, aby modlitba jako chválou Boží započala, tak i chválou Boha zase se ukončila, bychom chválili a velebili Otce všech skrze Ježíše Krista v Duchu sv., jemuž budiž česť na věky!«

Justinus a Origenes psali v řecké řeči; mezi spisovately, kteří latinsky psali toho času, sluší jmenovati Tertulliana

a sv. Cypriána. Mimo svědectví, kteréž nám jejich díla spisovatelská dávají pro horlivosť, s kterou církev při veřejných službách modlitbu zvláště přímluvnou konala, oba nám zvláštní pojednání o modlitbě Páně zanechali.

O spisu svatého Cypriána píše sv. Augustin: »Upozorňuji vaše lásky a napomínám důtklivě, abyste knihu blahoslaveného Cypriána, jednající o modlitbě Páně, pilně četli, abyste s pomocí Boží jí rozuměli a v paměť ji sobě vštípili.« I sv. Hilarius, octnuv se při svém vysvětlování evangelia Matoušova u »Otčenáše,« poukazuje nás prostě k svatému Cypriánu slovy: »Netřeba nám tajemství této modlitby vysvětlovati; toho nás sv. Cyprián, blahé paměti, sprostil.« I nám dostačiž, že jsme se o tom zmínili; udáme jen slova osmé kapitoly, která zvláště o modlitbě přímluvné jedná.

Přede vším nechtěl Pán pokoje a mistr jednoty, aby modlitba odděleně a zvláště se konala, aby totiž ten, kdo se modlí, modlil se jen za sebe. Neboť nepravíme: Otče můj, jenž jsi na nebesích, ani: chléb můj vezdejší dej mi dnes, aniž prosí kdo, aby mu jen jeho viny odpuštěny byly, aby jen on nebyl uveden v pokušení, a neprosí, aby jen od zlého byl zbaven. Modlitba naše jest veřejná a společná a modlímeli se, nemodlíme se jen za jednotlivce, nýbrž za veškeren lid, poněvadž my, veškeren lid, jedno jsme. Bůh pokoje a mistr svornosti, který nás jednotě učil, chtěl, abychom za všechny se modlili.«

Z Tertulliánova výborného pojednání o modlitbě Páně stůjž zde poslední kapitola, která o moci a výbornosti křesť. modlitby jedná.

»Co odepřel Bůh modlitbě, kterou Bůh od nás žádá a která v duchu a pravdě se koná? O jak závažných průkazech její moci čteme, slyšíme a věříme! Za dávných dob osvobodila modlitba od ohně, od dravých zvířat, od smrti hladem, a přece nebyla ještě oživována skrze Krista. Jak mocnější musí býti modlitba křesťanská, která nevolá anděla s nebes, aby žár ohně uhasil, aniž tlamy lvův uzavírá, aniž hladovým dělníkům na poli oběd zaopatřuje, aniž udělenou mocí pocit bolestných muk odnímá, která však ty, jenžto trpí a bolesti snášejí, trpělivostí ozbrojuje a ctnosti milosť rozmnožuje, tak že víra ví, co od Boha obdrží, poněvadž pochopuje, co pro jméno Boží trpí. A opět druhdy svolala modlitba tresty Boží, nepřátelská vojska porazila, úrodný déšť zadržela. Nyní však odvrací modlitba spravedlivých všechen hněv Boží, bdí nad nepřátely a prosí za nepřátele. A což divu, umělali s nebe déšť svolati, že i oheň odtud vymohla? Modlitba jedině přemáhá Boha. Ale Kristus nechce, aby modlitba zlé působila, on jí udělil moc jen k dobrému. Proto jen k tomu jest, aby duše zemřelých z cesty smrti odvolávala, slabé sílila, nemocné uzdravovala, posedlé očisťovala, žaláře otvírala, pouta nevinných trhala. Očisťuje je od provinění, zapuzuje pokušení, dusí pronásledování; těší malomyslné, působí radosť šlechetným, přivádí pocestné k cíli, utišuje bouřlivé vlny, lupiče ochromuje, živí chudé, řídí bohaté, pozdvihuje kleslé, podporuje klesající, udržuje stojící. Modlitba je zdí víry, jest naší zbraní a naší střelou proti tomu, jenž ze všech stran na nás číhá. Proto nevycházejmež nikde beze zbraně a ve dne v noci buďmež na stráži. Se zbraní modlitby střežmež prapor našeho vůdce, modlíce se očekávejmež zatroubení andělova. Vždyť i všichni andělé se modlí, modlí se všichni tvorové. Skála se modlí a divoká zvěř sklání svá kolena, a když ze svých stájí a svých brlohů vycházejí, ne nadarmo k nebi pohlížejí a snaží se svým dechem povznésti (k svému tvůrci).

Ale i ptáci probudivší se povznášejí se k nebi a rozpínají místo rukou kříž svých křídel a vydávají zvuky, které za modlitbu můžeme považovati. Proč bychom tedy ještě o povinnosti, že se máme modliti, mluvili? Vždyť modlil se sám Pán, jemuž budiž česť a sláva od věků na věky!« (Příště dále.)

Příprava na 200letou památku 2. července.

Dne 2. července t. r. bude tomu 200 let, co náš božský Mistr ve společnosti nejsv. Panny, sv. Františka Sal. a ctih. P. Klaudia Colombiera blahosl. panně Markétě Alacoque se zjevil a na srozuměnou jí dal, že si přeje, aby poznáním jeho svrchované lásky, jeho Božského Srdce království jeho po všem světě se rozšířilo. Od té doby počalo se opravdu nejsv. Srdce jeho více poznávati a ctíti, a vroucněji se vzývalo »Přijď království Tvé!« Ten den, slavnosť Navštívení Panny Marie, slavnosť řádu, založeného od sv. Františka Sal., byl jako východištěm celého, nade vše očekávání velkého rozšíření úcty nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

Slavímeli různé památky světských událostí, spásy naší méně se týkající, proč bychom neoslavili den, který právě pro apoštoly modlitby velkou má důležitosť a jehož upomínka nás každého radostí naplniti musí. Jakým však způsobem měla by se památka té události slaviti, nelze zajisté určitě ustanoviti. Pro jednotlivce, pro soukromí uznáváme za nejužitečnější, uvážili každý člen apoštolátu modlitby, jak nanejvýš hodno jest nejdobrotivější Srdce Pána Ježíše, aby ode všech bylo uznáno a ctěno, a jak velká milosť pro nás jest to, že my k tomu poznání přivedeni jsme byli. Proto slušno, bychom té milosti hodnými se stali zevrubným a horlivým plněním toho, co jsme slíbili. Dobré by bylo, přečísti si stanovy našeho posv. spolku a všechny výhody nám sv. Otcem poskytnuté na paměť si uvésti k většímu povzbuzení horlivosti naší.

Pro veřejnosť odporučuje se: 1. aby každý místní ředitel (či horlitel) podle možnosti ten den skvěle oslavil a nejen členy apoštolátu, nýbrž vůbec všechny věřící na důležitosť onoho zjevení upozornil; 2. aby zvláště tento měsíc farnosti a spolky apoštolátu se daly přivtěliti. Nelze nevysloviti politování, že vzdor tak častému a vřelému odporučení úcty k nejsv. Srdci Ježíšovu se strany nejd. biskupů, přece k účinné, praktické úctě a lásce, jak se právě apoštolátem modlitby pěstuje, věřící málo se dávají pohnouti. 3. Aby členové a zvláště dítky v ústavech a katolických školách společně přistoupili ke stolu Páně.

Ostatně horlivosť rozšiřovatelův apoštolátu vynalezne sama nejvhodnější způsob upomínky na velepamátnou událosť toho dne.

Ředitelstvo apoštolátu v Toulouse vydalo na památku 2. července překrásný obraz barvotisku, představující božského Mistra na trůnu své slávy, ve společnosti nejblah. Panny Marie, sv. Františka Sal., bl. P. Claudia Colombiera a bl. Markéty Alacoque, s podpisem: „Přijď království Tvé!“ Výtisk se prodává v Toulouse po 25 ct. aneb 13 kr., tucet za 1 zl. Objednávky se dějí: „Toulouse, chez Mlle. Pignès, place Rouaix,“ anebo: „Toulouse, chez Mlle. Charles, rue de la Trinité.“ *P. P. M.*

Zbožní ctitelé nejsv Srdce Páně!

Známo Vám všem, jak si stěžoval Pán a Spasitel náš zbožné řeholnici blahosl. Markétě, jaké urážky jest mu trpěti od lidí neznajících lásky jeho nejsv. Srdce, onoho Srdce, které nás tak vroucně milovalo, že z pouhé lásky k nám kopím dalo se otevříti, aby všichni v něm útočiště a útěchy nalezli a poznavše je láskou k němu zahořeli. I ve Vídni mnoho jest Vašich rodných bratrův a sester československých, kteří bloudí, kteří nevědí pranic o té nesmírné lásce Božského Srdce Páně. Tyto pobloudilé pokrevence své rádi bychom přivedli ku poznání přelaskavého Božského Srdce Páně. Ale kde se to nejjistěji státi může? Jen tehdy, když tyto ztracené, pobloudilé duše budou hledati Pána Ježíše tam, kde on v tajemných spůsobách ve dne v noci čeká, volá a vábí hříšníky k sobě, když ony duše pilně budou navštěvovati Pána a Mistra svého v chrámech našich, když zde pilně naslouchati budou slovu Božímu, které nám sluhové toho nejsv. Srdce hlásají.

Považte, jak veliká jest Vídeň a naši rodáci ve všech okresích jsou roztroušeni, avšak jen čtyři chrámy Páně mají a ty nejsou ještě všechny jim zabezpečeny, kde slovo Boží v materském jazyku českém totiž jim se hlásá.

Vězte tedy, že »Jednota sv. Methoděje« již po léta o to pracuje, aby počet chrámů se rozmnožil, kde by se české služby Boží konaly; tato »Jednota« získala letos srdnatého bojovníka a společníka ve svaté a bohulibé snaze své. Zřídil se totiž odbor v Pětidomech za tím účelem, a ten věrně stoje při matce své statečně bude bojovati, usilovně se domáhati o rozšíření českých služeb Božích ve Vídni, aby takto lid český zachránili záhuby časné i věčné. Než práce tato vymáhá nejen pomoci duchovní, která jest vroucí a důvěrná modlitba, ale i peněžitých příspěvků.

Nuže, zbožní ctitelé nejsv. Srdce Páně a rodáci naši, Vy rádi podporujete sv. misie v Asii, v Africe a všude jinde, nezapomínejte i na své rodné bratry a sestry, které též potřebují ustavičných misií, aby jednak v dobrém vytrvali, jinak zbloudilé ovečky nejsv. Srdci Páně získali. Členové »Jednoty sv. Methoděje« platí ročně dle možnosti buď 1 aneb 2 zl., členové odboru v Pětidomech ročně 1 zl. 20 kr.; nezapomínejte na tyto bohumilé spolky. Nejsv. Srdce Páně bude Vaším dlužníkem, a ono splácí s tisícerými úroky!! Redakce »Školy« zajisté Vaše dárky laskavě přijme a nám zašle. Ale k těmto peněžitým dárkům připojte též vroucí Otče náš a Zdrávas a úpěnlivé: »Svatí Cyrille a Methoději, nedejte zahynouti lidu svému!« *P. B.*

Zprávy z misií katolických.

Čína. Apošt. vikariat v jižním Šantungu. — Konec zprávy veledůstojného biskupa Anzera ku veledůst. rektorovi Janssenovi ze Steylu. K večeru dorazil jsem do Liang-šanu. Je to 10 li dlouhé a tak též široké osamocené pohoří, jež Šantung zásobuje vápencem. Nejvyšší vrcholek (as 1000 stop) je otočen nahoře zdí, již obyvatelé as před 30 lety na obranu proti povstalcům si vystavěli. Na ostatních pahorcích ční pagody, snivě shlížejíce na

okolní krajinu. Navštívil jsem jednu z nich. Byla to nejproslulejší a jmína téměř za svatou. Onať podle soudu lidí přivádí štěstí celé krajině. Kolem paty pohoří rozkládá se v kole 50 vesnic. Liangšan jest ode dávna slavným, ne tak svým vápencem, jako spíše proslulým králem loupežnickým, jenž tam své neplechy tropil. Tamní obyvatelé, zdá se, něco po něm dědili; neboť posud ještě nebezpečno jest Liangšanem cestovati, zvláště za letního času. Potlouká se tam neustále nejméně 100 lupičů. V jedné z vesnic, jež malebně rozestaveny jsou kolem pohoří a kolem do kola zdí otočeny, máme ode dvou let několik katechumenů, jejichž počet nejnověji až na 80 vzrostl. I jest naděje, že počet ten v brzku ještě více se rozmnoží, nenastoupíli nějaké neočekávané překážky. Mnozí z nich horlí také o to, by příbuzné a známé církvi získali. Oni jsou též původem, že ani pohané o církvi špatně nesmýšlejí; ba přejí si, bychom jen krásný kostel jim vystavěli, pak že všichni budou křesťany. Hodinku odtud leží mnohoslibná víska Litja-jako. I tam jest 80 až 100 katechumenův. Ovšem nenaučili se ženy ty posud žádným modlitbám, poněvadž není příslušných místností. Já a moji katechisté, kdykoliv tam zavítáme, ubytujeme se v pagodě vně vesnice. Včera však zakoupil jsem v oné vísce místo, bychom na něm horlivým novokřesťanům kostelík vystavěti mohli. Oniť toho opravdu zasluhují. Rovněž nějaké modlitebny třeba by bylo v Tošaně, 2 li odtud vzdáleném, kdež máme 50 katechumenů. Dále i v okolních vesnicích mnohé rodiny už připravují se na sv. křest. I přes okres náš zabíhá spasitelný vliv z Liangšanu. Tohoto roku totiž vplyvem našich pokřesťanilo se v blízkém okrese františkánů několik set duší, tedy více než u nás.

Jižní Afrika. O misii na řece Zambezi sděluje důstojný otec Weld následovně: Původní plán naší misie museli jsme změnit, přeloživše středisko činnosti své ku slapům Viktoriiným, ježto nebylo by bývalo možno drahé karavany každoročně nám ku pomoci posýlati, a spojení se světem bylo přece nezbytno, nemělili jsme zahynouti. Proto uminili jsme krok za krokem postupovati a nejdříve v Kapské osadě pevnou oporu pro misii zříditi. Odtud povstaly ústavy Dunbrody, lord-Reynet, Grahamstownu a jiné.

Dunbrody, původně od biskupa Riccardse pro trapisty určené, jest teď ústavem pro vzdělávání misionářů zambezských. Z počátku r. 1887. nalézalo se tam 5 kněží, 22 školastiků, z nichž bylo 18 filosofův a 3 theologové, a pak 10 laiků. S tímto misionářským ústavem spojena škola pro kaferské děti. Ta vloni navštěvována 33 dítkami (20 hochy, 13 děvčaty); od té doby vzmohla se na 49 dítek. Hoši vychováváni jsou od školastikův, a od laikův učí se rozličným řemeslům. Děvčata vyučována v domě čtvrť hodinky vzdáleném ode dvou náboženských paní. Pro vzdálené dítky kaferské vystavěna škola na druhém břehu řeky Sundaye, kamž školastik jeden třikrát za týden dochází vyučovati katechismu. V malé kapličce každou neděli se káže hollandsky a kafersky a službám Božím přítomno bývá někdy i 80 domorodců. Pokřtěných je as 60. Dne 2. října 1887. přijalo 11 kafrů křest svatý.

Misionáři zambezští mohou těšiti se činností dunbrodyskou a naditi se i do budoucnosti nejvřelejší podpory v úřadě svém.

Střední Afrika. Apošt. vikariat Viktoria Nyanza. Zdá se, že těžce zkoušené misii v Ugandě nastávají lepší časy; jak dlouho to trvati bude, není jisto. Nynější její stav poznáme ze psaní P. Denoita ze St Maria Rubagy:

Před několika dny nás došla zpráva, že noví spolubratří do Nyanzy přibudou.

Můžete si pomysliti, jak jsme se z té zprávy potěšili; s největší radostí chceme nové spolupracovníky přijati. Poněvadž anglikánský ministr p. Mackay chce odejeti, použiji té příležitosti, abych Vám nějaké zprávy o naší misii podal. Temné mraky, jež po několik měsíců nad námi visely, jsou rozehnány. Král zapomněl, jak se zdá, na Araby a jejich nevěru. Nejmocnější mohamedáni opustí v brzku zemi a z té strany není pro nás žádného nebezpečí. Poněvadž pak král o příchodu

Biskup Livinnak v Africe.

Stanleye od jednoho křesťana se dověděl, a my kromě toho ještě ručnici jemu jsme darovali, byl k nám velmi vlídným. Aby nám svou spokojenosť ukázal, navštívil nás. J. Vel. vylezl až do nejvrchnější komůrky, aby si prohlédl celý dům. Všechno, i bedny prohrabal; chtěl též do kaple, kamž jsme ho však nepustili. Toto poctění návštěvou královou stálo nás ovšem nový dar; avšak návštěva krále je v Ugandě něco tak neobyčejného, že jsme z toho doufali získati nové údy církve.

Skoro každodenně přicházejí noví

katechumeni, aby byli vyučováni, a počet jich se pořád množí. Od velikonočních svátků vyučuji každý den ráno. Ačkoliv skoro všechno mužstvo Ugandy proti Unyoru do pole vytáhlo, mám přece asi 150 katechumenů, kteří se pravidelně k vyučování dostavují. Bohužel, lidé ze vzdálenějších krajin nemohou se dostaviti.

Zdali přijde Stanley do Ugandy? Obáváme se, že ho král Kabarega z Unyoru územím svým nepustí. Kdyby však přišel, mohl by nám velmi lehce prospěti, anť nám právě teď panovník dosti nakloněn jest. Jeho lid považuje ho za velmi vlídného u přirovnání s Mtesou v jeho mládí.

Teď se nám vede dosti dobře, ale myslím, že jsme poslední zkoušky ještě nepřestáli. Doufejme, že dobrý výsledek války našeho panovníka nesvede k novým ukrutnostem. Modlete se za nás, abychom nalezli pokoje při své apoštolské práci.«

Přední Indie. Arcibiskupství Kalkuta. Již několikráte přinesli jsme zprávy o pokroku, jaký dělá katolické náboženství v Přední Indii. Milosť Boží za našich časů právě tak tam účinkuje jako tehdá, když ještě veliký apoštol Indie, sv. František Xav., žil. Misionář jeden píše dne 30. července 1887.: »Chvalme Pána pro milosť a milosrdenství jeho, jaké zde zjevuje v Torpě. Od posledního svátku sv. Ignáta zdesateronásobil se počet těch, již přistoupili k víře katolické. Práce se množí; protestantské misie se rozpadávají; jejich přívrženci nechodí ani do kostela ani do školy. — Doufám, že v brzku si zařídíme v Ranchech vyšší školy a vlastní tiskárnu.«

Za měsíc píše tentýž misionář: Čtrnáct dní již mi pomáhají P. Cazet a Fr. Seitz. Jejich příchod přinesl nám štěstí, neboť brzy po tom přestoupily čtyry dědiny s 500 obyvatelů dílem pohanů, dílem protestantův. Od rána až do večera jsme od navštěvovatelů takořka obléháni, tak že nemůžeme ani z domu vyjíti. Práce přesahuje mé síly. Jak by mohl jediný kněz se starati o 10.000 duší a 30 škol, kteréž se právě v nejlepším rozvoji nalézají. Bylo by zde třeba kněze, jenž by řeč, zvyky a obyčeje země této dobře znal. Kéž by dal Bůh, aby mnoho apoštolů sem přišlo, neboť ve mnoha obcích musí vyučováno býti. Ze 400 katolických obcí mohl jsem posud jen asi polovičku navštíviti. Zdali pak dlouho vydrží? Dnes jsme opět dostali zprávu, že obyvatelstvo Inkarmy k víře naší přestoupiti chce; před několika dny oznámili obyvatelé Burju totéž. Počet škol by musil býti zvýšen nejméně na padesát; kromě toho musil bych 20 nových katechistův ustanoviti; ale kdo to bude vše platiti? Chvála Bohu, křesťané nežádají ode mne ani té nejmenší podpory; avšak já nemohu tím méně od nich něčeho požadovati. Jiné tři dědiny touží po pravém náboženství a prosí ustavičně o kněze neb aspoň o nějakou kapli.

P. Cazet opustil brzy své působiště na věky. Na jedné z jeho cest překvapila ho hrozná bouře, tak že dvakráte promokl; když pak přejížděli přes řeku, shodil ho kůň. Ačkoliv churav plnil pilně své povinnosti, sloužil v polodostavené kapli mši sv. a pokřtil asi sto katechumenů. Na smrť zemdlen vrátil se dne 23. září domů, kdež dne 25. duši svou vypustil.

Severní Amerika. Misie u Indiánů ve Skalných horách. Dle psaní důst. P. Pranda z T. J. podáváme obšírnější zprávu, jakým způsobem založena byla misie u Indiánů:

Již r. 1886., když jsme měli misie u Cheyennů poblíž řeky Tonguy založeny, podnikl jsem pětkráte cestu k Indiánům, abych seznal lid, jeho zvyky a obyčeje. Ale sotva že jsem se do svého působiště navrátil, prosili opuštění divoši, aby se černokabátník (tak mne totiž nazývali),

jejž jim veliký duch poslal, opět k nim navrátil. Poprvé jsem se nimi seznámil r. 1883.; neboť tehdá jsem se u nich s P. Barcellem asi tři měsíce namáhal a s dosti velkým zdarem. Dvě ležení Indiánů přicházela pravidelně k modlitbě. Avšak již následujícího léta vydala vláda washingtonská rozkaz, aby Indiáni opustili své území a odstěhovali se asi 200 mil západně na břehy řeky Big-Hornu, jež se vlévá do Jellow Stoneu. Zároveň došlo z hlavního města splnomocnění, zakládati školy a veřejně vykonávati služby Boží. Asi za rok sešel jsem se s p. Armstrongem, jenž se právě ze své obchůzky mezi Indiány vracel. Mezi jiným mi též sdělil, že by bylo jeho osobním přáním, aby k Indiánům poslani byli misionáři katoličtí, a podotknul zároveň, že vláda s ním úplně souhlasí. Chtělli bych dílo to převzíti, vláda by mne podporovala, jak by jen mohla.

Jelikož jsem hned odejíti nemohl, slíbil jsem mu, že brzy k Indiánům se odeberu. A pan Armstrong sdělil svým úředníkům, že za několik neděl katolický misionář k nim se dostaví a přikázal jim, aby ho jakýmkoli způsobem podporovali, poněvadž sama vláda podnik tento za velmi prospěšný uznala.

V zimě r. 1886. obdržel jsem rozkaz, misii cheyenskou opustiti a své nové působiště mezi Indiány si vyhledati. Jelikož jsem nikde saní dostati nemohl, podnikl jsem dalekou tu cestu na vozíku, jehož spřežení řídil mladý Indián. Nějaký čas se nám vedlo dosti dobře; když však vozík dosti chatrný dlouhou jízdou sněhem se začal rozpadávati a koně unaveny již dále nemohly, tu nás dohonili na štěstí čtyři jezdci, již se též k oněm Indiánům ubírali. Poněvadž měli s sebou dva prázdné koně a jednoho mi nabídli, připojil jsem se k nim. Přenocovavše v blízké chatrči, pustili jsme se druhý den dále, museli jsme však jeti jeden za druhým. Ostrý severák hnal nám husté vločky sněhu právě do obličeje, tak že jsme na pět metrů ničeho rozeznati nemohli. Neznajíce krajiny, rozhodli jsme se vrátiti se do chatrče a vyčkati lepšího počasí. Asi za týden vydali jsme se na další cestu obdrževše od náčelníka mladého muže, jenž by nás vedl. První den jsme ujeli 21 km., zatím však pozbyl můj vůdce srdnatosti a chtěl se vrátit. Ačkoliv jsem ho na rozkaz náčelníkův upomenul, aby mne k Indiánům zavezl, nedodal jsem mu odvahy, jak jsem myslel; neboť jednou v noci zmizel můj vůdce i s koňmi. Brzy našel jsem jiného vůdce, byl to můj hostitel; Bůh mu to odplať! že se odhodlal k tak daleké cestě. Než jsme vyšli, přibyl k nám pastýř, jemuž bylo stejnou cestu se mnou konati, tak že jsem služby hostitele svého více nepotřeboval. Na cestě jsem měl malou nehodu. Když jsme jeli přes řeku, prolomil se led již skoro u samého břehu pod mým koněm, kdežto průvodčí bez úrazu na druhý břeh se dostal. Na štěstí nebyl cíl naší cesty daleko, neboť za několik minut po studené koupeli seděli jsme v ležení u teplého ohně. Jenerál Villiamson, ačkoliv protestant, přijal mne velmi vlídně. Brzy na to mi velitel sdělil své přání, týkající se Indiánů.

»Chci,« jsou to jeho vlastní slova, »aby dětem bylo zajištěno křesťanské vychování a odrostlým prostředky k obrácení se.« Rozličné protestantské sekty, zvláště Methodisté, hádaly se o toto území; při tom ukázal mi psaní, jež tyto jemu poslali. Mezi jiným tam stálo: »Nejsteli Římu zaprodán, počkejte na nás; brzy převezmeme péči o tuto krajinu.« Pak ujistil mne jenerál o své náklonnosti ke mně a slíbil mi, že se vší mocí o to zasadí, aby podnik tento nebyl marným. Měl jsem se dle jeho pozvání ubytovati mezi Indiány Pryor Creeku, asi 120 km. od agentury; v tom případě byl bych musel

navštěvy své obmeziti asi na 50 obydlí: já jsem však byl odhodlán celý kmen seznati, zvláště pak hlavního náčelníka a jeho ležení. Proto jsem oznámil agentovi, že chci na delší dobu do Pryer Creeku jíti, pak že míním uprostřed celého kmene misii založiti.

Dne 24. února 1886 sloužil jsem první sv. mši v údolí Big-Hornu; chatrč sloužila za kapli, v níž klečelo několik Indiánů, jakožto zástupců nově povstávající křesťanské obce. Vzal jsem si s sebou zásobu potravin, která mi mohla vystačiti na čtyry nebo pět neděl. Když však náčelník mne k sobě vzal, ubývalo mých zásob, neboť on a jeho přátelé mi od nich pomáhali, tak že mi často velmi málo nechali; a když jsem po celodenní namahavé práci domů přišel — neboť jsem chodil z domu do domu, tu uče modlitbě a zpěvu, tam posluhuje nemocným — musil jsem se velmi skrovnou večeří spokojiti. Tu mi vzkázal jiný náčelník, že by mne velmi rád k sobě přijal. Odebral jsem se tedy k němu; ale dostal jsem se z deště pod okap. Náčelník, již stařec, trápen pakostnicí, nemohl sebou ani hnouti a žena jeho měla raka v krku.

Jednoho dne šel jsem unaven a zemdlen domů a tu vidím Indiány kolem velikého hrnce, v němž něco vařili. Zdálo se mi to býti podivným, neboť jsme již tři dni neměli co jísti. »Černokabátníku,« zvolal jeden z nich, »zabili jsme velikého psa; pojď, přisedni k nám, budeme jísti.« To byla krásná příležitosť, předsudků »staré země,« jak Amerikáni rádi Evropu nazývají, se zbaviti. Za malou chvilku dostal jsem porci jako druzí a měl jsem takový hlad, že jsem se hned do ní pustil.

Pokřestili jsme s P. Barcellem asi 600 dětí a skoro bez výminky nečinili rodiče v tom žádné překážky. Když jsem šel jedenkráte okolo domů, vyběhl mi vstříc Indián, nesa v náručí dítě »Černokabátníku,« pravil, »pohleď na to dítě. Před třemi roky bylo jako kostra, ty's mu dal lék (křest) a teď je úplně zdravo; já věřím v tvé léky.« Poučiv ho vešel jsem do vedlejšího domu, kdež jsem měl pokřtíti dítě. Otec jeho položil je přede mne řka: »Ať jest můj syn tak veliký a silný jako ty; ať zdráv a šťasten dlouhá léta žije na zemi této; ať nepozná hladu a nemoci; ať jest černokabátníků poslušen a ať mluví moudře řeči velikého ducha!« Tak pokračoval ve své modlitbě. Vzpomněl jsem si na patriarchy starého zákona; podobně asi žehnali dětem svým. — Konečně řekl Indián: »Teď, černokabátníku, dej dítěti mému tvůj velký lék a já jsem spokojen.«

„Kat. misie.“

Milodary Božského Srdce Páně.

Prosba k údům apoštolátu modlitby.

Jistí manželé prosí všecky, kdož by modlitbou chtěli přispěti, by spojili modlitby své s jejich modlitbami, by dříve vyslyšeni byli, a pomoc Boží jim přispěla. Čím více v modlitbě vroucné se spojí věřících, tím snáze vyslyšeni budou.

Z Penčic. Jistý muž upadl do těžké, velmi nebezpečné nemoce. Přes všecku pomoc lékařskou nemoc se nezlepšila, až se uchýlil ke sv. Josefu a nejbl. Panně Marii. Vykonal po dvakrát devítidenní pobožnosť, a zdraví se opět vrátilo. Pročež vřelé díky vzdává sv. Josefu a nejbl. Marii Panně za brzké uzdravení. *J. U.*

Z Poříčan. Roku 1886. roznemohlo se malé děvčátko v městě T. hlavničkou. Příbuzný téhož dítěte konal po více dní krátkou pobožnost k nejsv. Srdci Pána

Ježíše za uzdravení toho dítěte, při čemž spolu prosil bl. Marii Pannu a sv. Felixe z Kantalicie, patrona nemocných dítek, za přímluvu u B. Spasitele, a slíbil, bude-li dítě to zase zdrávo, že to uveřejní. Dítě se skutečně uzdravilo. Příbuzný onen, jenž po nějaký čas odkládal s vykonáním svého slibu, prosí, aby věc ta uveřejněna byla, a sice v časopisu »Škola B. Srdce Páně.« *V. P.*

Z Prahy. Jisté řeholnice z Prahy vzdávají nejvroucnější díky Božskému Srdci P., P. Marii Lúrdské, sv. Josefu, sv. Janu Nepomuckému a bl. Klementu Hofbauerovi za uleheení velmi trapné choroby jedné řeholní sestry. Konaly za ni dvakráte devítidenní pobožnosť se slibem, že poděkování ve »Šk. B. S. P.« uveřejní; činí tak a vzdávají z celého srdce svého nejvřelejší díky za obdrženou milosť.

Z Rudslavic. Jako veřejné, vroucné poděkování se ve známosť uvádí, že jisté osoby po vykonané devítidenní pobožnosti ke sv. Josefu, k Srdci Pána Ježíše a Panny Marie ve svých nemocech poznaly značné ulevení, ano těchto nemocí také úplně zbaveny byly. *F. P.*

Kromě těchto dopisů dodány nám ještě: Z Moravce, z Prušánek, z Fryštáku, z Vyškova, z Místka, které nemůžeme uveřejniti, protože nebyly podepsány plným jménem.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Italie. Dne 12. dubna dostalo se poutníkům rakouským velikého štěstí. Byli přítomni mši sv., kterou sloužil sv. Otec. Již tedy po třetí sloužil sv. Otec mši sv. ve velechrámě svatopetrském. Bylo tu poutníků všech asi 15.000. Na pravé straně byli Rakušané a Chorváti, levou část chrámu zaujali Francouzi. Asi dvacet nejvznešenějších osobností francouzských a rakouských poutníků přijalo z rukou náměstka Kristova tělo Páně. Večer téhož dne odbývalo se v Animě slavnostní shromáždění rakouských poutníků, kde vděčně připomenuto zásluh sv. Otce o církev katolickou v zemích slovanských. — Do Říma přibyla deputace dělnictva rakouského, aby tam přednesla jménem rakouského dělnictva hold sv. Otci; za týmž účelem dostavila se do Říma také deputace dělnictva německého. — Předseda ministerstva italského Crispi všemožně o to se zasadil, aby královna anglická Viktorie, meškající ve Florencii, od své zamýšlené návštěvy ve Vatikáně upustila, jakož i aby vláda anglická neobnovila diplomatické spojení se sv. stolicí. Vyjednání mezi sv. Otcem a Anglickem v příčině ubohých Irčanů

vzdor všem obtížem snad přece šťastně se ukončí. Sv. Otec však žádá, aby také vláda anglická všímala si více oprávněných požadavkův utlačených Irčanů. — Papežská nota o slavnosti proticírkevní Giordana Bruna rozeslána již byla nunciaturám papežským. Pevným tónem jedná o trapném postavení apoštolské stolice v Římě. Vláda podporuje prý úředně snahy zednářské, útočící nejen na moc světskou, ale i na stolici apoštolskou, kněžstvo katolické i náboženství. — Zvláštní přízně sv. Otce těší se církev řecko-katolická. Novým projevem jeho péče o blaho církve jest literarní podnik, veliký to sborník, věnovaný zájmům církve řecké, který co nejdříve pod ochranou sv. Otce vyjde v Paříži. Sborník ten bude podporovati hnutí, čelící ku sjednocení církve řecké s církví římskou.

Rakousko. Vídeňského petičního výboru došly petice za zavedení náboženské školy, jež podepsalo z Čech patnáct set, z Moravy přes čtyři sta farních obcí. Celkem došlo dopisů 712.000. Číslo to, snad ještě neúplné, mluví jasně, že lid, aspoň ten neodvislý, přeje si rozhodně zavedení školy náboženské. Dejž Bůh, aby splnilo se přání sv. Otce, jež pronesl k biskupu litoměřickému ve slyšení: »Přeji vám, abyste dostali školu křesťanskou!«

Španělsko. Ačkoliv církvi katolické ve Španělsku nevalně se daří, zvláště ve školách, nicméně však propaganda protestantská ještě žádných úspěchů se nedodělala. A přece takových obětí již přinesla: věnuje ročně na dvacet tisíc zlatých účelům svým ve Španělsku.

Rusko. Církevní vyrovnání mezi sv. stolicí a Ruskem vypracovaná papežským nunciem a ruským velvyslancem ve Vídni bylo prý již od sv. Otce a cara schváleno. Obsahuje ustanovení, že v katolických chrámech v Polsku má býti zavedena za jazyk liturgický staroslověnština a že řeholníkům mimo Jezovity dovoleno vrátiti se na Rus. Jiná zpráva z Říma nebudí však tak příznivých nadějí. Sv. Otec, než se rozhodne v příčině užívání staroslověnštiny při obřadech církevních v kostelích polských, chce se poraditi s vůdci polských poutníků z Haliče, kteříž však v adrese sv. Otci podané ho prosili, aby v tom směru neustupoval.

V měsíci květnu modleme se za duše malomyslné.

Všickni podobáme se poutníku, jenž putuje »tímto slzavým údolím« do nadhvězdné vlasti odpočinku. »Vejdeme do odpočinutí, kteříž jsme uvěřili.« (Žid. 4. 3.) Pomýšlejme na to, nikoliv jak se jde, nýbrž kam jdeme. A protože s velikou láskou člověk pomýšlí, kam jde, s velikou statečností šlape a pohrdá vším, kudy jde. A kdo by zapomínal na cíl cesty své a na odměnu a skládal naději svou jen ve věci nepatrné a pomíjející, o tom by svědčil svatý apoštol Pavel, řka: »Jestliže toliko v tomto životě naději máme v Kristu, bídnější jsme než všickni lidé.« (I. Kor. 15. 19.) Naděje, očekávání života věčného, jest jako »kotva duše bezpečná i pevná a vcházející až do vnitřku opony.« (Žid. 6. 19.) Naděje jest jasná záře »světla nepřístupného,« kde Bůh sám přebývá. (I. Tim. 6. 16.)

Láska jest sladkou srdci lidskému, jest blažeností, která záleží již v požívání Boha, jako svatí v nebi Boha požívají, v Něm a skrze Něho a s Ním blaženi jsou nevýslovně. Ale po lásce jest naděje křesťanská, která nám slibuje Boha samého za odměnu, radosti rajské. Budiž za to pochválen a veleben, ó Bože náš, že jsi »dobré naděje učinil syny své.« (Moudr. 12. 19.) Ó jak mocná a prospěšná jest naděje křesťanská; — ona vzbuzuje hříšníka ku pokání, sílí ctnostného v boji proti hříchu, poskytuje útěchu v trápení a odjímá hrůzy smrti. Bez naděje musil by hříšník si zoufati jako zavržení v pekle, jižto jsou zbaveni naděje na věky.

Bez naděje musil by každý trpící ve svých strastech zmalomyslněti a spravedlivý křesťan ve svém ustavičném boji proti tělu, světu a ďáblu ochabnouti.

Běda člověku, jenž ztratil naději, jenž zmalomyslněl anebo dokonce do zoufalství upadl! A co vidíme, o čem čteme tak často, jako zoufalství a následku jeho, o samovraždách? Zoufanlivosť jest ztráta veškeré naděje v milosť a milosrdenství Boží; jest hříchem Kainovým a Jidášovým! Zoufalci oddávají se nejhorším nepravostem, »kteřížto zoufavše sobě, vydali se v nestydatosť. v páchání všeliké nečistoty s lakotností.« (Efes. 4. 19.) A co pravím? Ještě více dí o takových sv. apoštol Juda, řka: »Tito pak, čehož neznají, tomu se rouhají, a co od přirození jako němá hovada znají, v tom se porušují.« (Jud. 10.) Pro nepravosti své bojí se k Bohu obrátiti a proto hynou a zoufají. Ach, jak mnoho, přemnoho jest takových na světě, jižto ztratili všecku naději v Boha! Ano, kde není víry pevné, kde není náboženství pravého, kde není světla učení Božího, kterak tam může naděje obstáti. Beznadějnosť, zoufalosť jest jen následek nevěry a bohaprázdného života.

Mnozí však neupadli ještě v zoufalství, ale mají v srdci svém nedůvěru v Boha, jakoby nechtěl nebo nemohl pomoci. Taková nedůvěra pochází často z netrpělivosti a z nedostatku odevzdání se do moudrého a prozřetelného řízení Božího. Klesají mnozí jako apoštolové při bouři na moři genezaretském, jimž Pán vytýkal nedůvěru, řka: »Co se bojíte, malověrní?« Na apoštolech modlitby jest nyní, aby na Božském Srdci Páně vyprosili všem zoufalým a malomyslným pevnou naději a důvěru v Boha dobrotivého a milosrdného. Sami pak pěstujme ustavičně blahou naději v srdcích svých, zakotvujme vezdy pevnou důvěru v Boha, zvláště tenkráte, když trápení a strasti doléhají na nás. Či snad nadarmo praví Hospodin: »Vzývej mne v den soužení a já vytrhnu tebe?« Nereptejme, nepřicházíli hned pomoc, neboť prozřetelný Bůh dopouští trápení na hříšníky, aby jich snad od blízké záhuby uchránil a na cestu ctnosti přivedl. Pán Bůh dopouští, ale neopouští! Pravý křesťan nikdy nezoufá! »Hotovo srdce jeho doufati v Hospodina, upevněno jest srdce jeho. nebudeť pohnut až i zhrzí nepřátely svými.« (Žalm 111.)

Modleme se tedy vroucně v tomto měsíci, prosme nejsv. Srdce Ježíšovo a nejčistější srdce panenské Matky Jeho za všecky malomyslné a na kraji zoufalství postavené, aby naděje neztráceli, nýbrž aby pevně doufali v Hospodina Boha dobrotivého, jenž nedá zahynouti bojícím se Jeho.

Modlitba.

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všecky modlitby, práce a utrpení dnešního dne spolu se všemi úmysly, s kterými se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za duše malomyslné. Vlej jim důvěru a naději svatou, kterou by chráněny byly proti všelikému zlému přítomnému i budoucímu. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (Odpustky 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

KráLoVno sVatostI pLná, nynÍ V MájI VronCně VeLebená, Vypros DuCha sVatého!

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně

Ročník XXII. (1888.) **Škola Božského Srdce Páně.** Číslo 6. (Červen.)

Prosba k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu.

Plynou století a lidstvo v hříchu stárne,
    ctností málo je, jež zdobí jeho skráň.
Žertem žije vše a honí cíle marné
    ana věčnosť vážně vzpíná po všem dlaň.

Leč Tvé Srdce, Kriste, stejnou láskou buší,
    jak když na Golgotě trpěl's pro nás kříž;
Ty's vždy ochoten pro nás svou dátl duši,
    ač na Tebe stále kladem' vin svých tíž.

Z Tvého Srdce sice bolné vzdechy řinou,
    však ty vzdechy v lásky hned se mění květ;
co my na urážku urážku zas jinou
    Ty na lásku lásky kupíš bezpočet.

Jako před dvěma jsi věky na nás toužil,
    za chlad náš kdy kdy Markétčin Ti oheň vzplál,
toužíš stále — její duch se s Tebou soužil,
    náš však prchá před Tvým vzdechem chladně dál.

Ó vzněť v nás jen částečku té její lásky,
    zapuď černý nevděk, jenž nám oseď hruď,
strhej všechny naše všední zemské svazky —
    budeš soudcem kdys, leč přítelem teď buď!

P. Š. Senický.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Část další.)

Aspoň pro některé častěji se vyskytující neduhy vypíšu ti, milý čtenáři, několik takových »receptův«; uschovej si je dobře pro příhodu!

1. recept. **Když člověku v srdci mrzne.** Ke starému otci poustevníku přišel mladší bratr pouště a tázal se: »Otče, jak se to má se srdcem lidským?« Stařec mu odpověděl: »Srdce člověka jest takové od přirozenosti, že nemůže býti nikdy bez lásky, nýbrž musí vždy jedno milovati, a sice buďto věci nebeské a věčné, anebo věci pozemské, pomíjitelné. Čím více však miluje věci pozemské, tím méně chuti a zalíbení nalézá na věcech věčných. Kdyby se pak člověk odtrhl a odloučil úplně od věcí pozemských a nedal se jimi poutati, tenkráte by se srdce jeho, nemohouc nikdy býti bez lásky, celou láskou obrátilo k Pánu Bohu, jak mu přísluší. Následovně jest tedy láska ku věcem pozemským jediné otroctví, jež člověka odlučuje a vzdaluje od lásky Boží a od pravé svobody. Jest pak to však ku podivu, kterak může člověk Bohu lásku svou odpírati! Neboť lzeli čím vydobyti lásku naši, pak si ji zajisté vydobyl Bůh ponížením sebe až k podobě služebníka, vydobyl si svým lidským životem a utrpením, krví a smrtí svou! Lzeli lásku naši čím koupiti, ó pak ji nikdo tak draze nekupuje, jako Bůh, neboť za ni dává své věčné království. Nechcemeli však milovati nežli nejvyšší krásu, nejlepší dobro, ó můželi pak býti něco lepšího a krásnějšího nad Boha, jenž jest sám od sebe nejdokonalejší dobro, pravzor vší možné krásy?! Chcemeli však k lásce býti donucováni, ó pak nikdo nás nenutí tak, jako Bůh, neboť jakoby s mečem taseným ukazuje a hrozí člověku: »Neodvrátíšli své srdce a lásku svou od světa a jeho marností, zahubím tě smrtí věčnou!« — Nuže, jak možno člověku zůstati srdce chladného k Bohu?!

2. recept. **Pro toho, kdo je srdce liknavého.** Opat Arsenius seděl jednoho dne v celi své pohřížen hluboko v rozjímání. Najednou uslyšel hlas, řkoucí k němu: »Vstaň a pojď, muži Boží, ukáži ti lidské skutky.« Arsenius vstal a vyšed přede dvéře, spatřil anděla, jenž jej vedl do lesa a ukázal mu zde pracujícího drvoštěpa. Člověk tento, když byl už hodně dříví nasekal, svázal je v otep, již chtěl si na hřbet zdvihnouti, ale nebyl s to. I šel tedy a sekal znovu dříví, přidal do otepi a zase zkoušel, zdali ji teď unese. A tak kolikráte břímě potěžkával, nemoha je zdvihnouti, tolikráte šel a ještě více dříví přidával.

Odtud vedl anděl Arsenia k velikému jezeru a ukázal mu člověka, kterýž stoje u vody naléval pilně do velikého sudu, chtě jej naplniti. Ale sud byl děravý, tak že voda vytekla a sud byl prázden.

A opět řekl anděl: »Pojď, ještě něco jiného ti ukáži.« I přivedl opata před veliký a nádherný chrám, jehož brána byla dokořán otevřena. Tu přicválali dva jezdci a majíce mezi sebou dlouhý trám napříč brány, chtěli oba zároveň do ní vjeti. Poněvadž však dřevo bylo příliš dlouhé, oni pak za sebou jeti nechtěli, nemohl se ani jeden ani druhý do chrámu dostati; a nechať opakovali pokusy své sebe častěji, oba venku zůstali.

I podivil se opat Arsenius všem těmto věcem, jež byl viděl, a tázal se, co by tato podobenství měla znamenati. Anděl odpověděl: »Jezdci, které jsi naposled viděl, s dlouhým trámem napříč vratům chrámovým, jsou lidé, kteří sice spravedlnosť konají, ale při tom nevidí

veliký trám hrdosti a pýchy své, a nechtíce se pokořiti nekráčejí cestou Páně, a proto zůstávají z království Božího vyloučeni. Člověk pak onen, jenž naléval vodu do děravého sudu, jest ten, který sice dobré skutky koná, ale zlého se nevaruje; poněvadž dobré se zlým nemůže ostati, ztrácí i to dobro, jež horlivě koná. A proto má člověk dobrý pozor míti na všecky skutky své a nemá mysliti, že shromažďuje skutky dobré, poněvadž koná jen částečně dobré skutky. Drvoštěp pak, jenž těžké břemeno své vždy ještě novým rozmnožoval, jest člověk, který již mnohými hříchy jest obtížen, jichž by se rád zbavil; poněvadž nechce vzbuditi žel a lítosť, jde a činí zase zle a tak ku starým přidává stále hříchy nové.«

3. recept. **Pro srdce, které snadno dostává třesení.** Byltě na světě jistý starý mnich, jenž se ničeho na světě nelekal, tak že se tomu všichni bratři divili. Jeden z nich otázal se ho, řka: »Otče, odkud to, že neznáš žádné bázně?« A stařec odvětil: »Milý synu, mám před Bohem takovou bázeň, že pro ni na všecku jinou zapomenu.«

4. recept. **Dobrá masť pro srdce, když je nouze a nedostatek svírá.** Starý otec poustevník mluvil kdysi k mladším bratřím svým, řka: »Když jsem byl ještě v klášteře, přišli jednou v sobotu chudí z okolí pro obvyklou almužnu svou. Když pak večer ulehli ku spaní, byl mezi nimi jistý chuďas, jemuž se ničeho nedostalo, nežli pouhé přikrývky. I položil ji z polovice pod sebe a druhou polovicí se přikryl; bylať krutá zima. Téže noci bylo mně jíti mimo něho a zaslechl jsem jej bědovati na zimu, ale při tom sám sebe těšil slovy: »Ó Bože, děkuji Ti z celého srdce svého za to, že se mnou tak milostivě zacházíš; neboť mnozí boháči leží této noci ve vězení a ve hrozných žalářích, anebo sedí sevřeni v okovech, tak že pro bolesti ani klidu, ani odpočinku nemají. Já pak se mám jako císař: mohu pohodlně nohy natáhnouti, mohu vstáti a jíti, kam mi libo; protož chci spáti v pokoji.« Slyše tato slova chuďasova, šel jsem ihned a sdělil jsem je bratřím, kteří se jimi velice potěšili a vzdělali.«

5. recept. **Pro srdce, když v něm horká krev překypuje.** V jistém klášteře přišel k opatu bratr se žalobou, že jej spolubratr těžce urazil a žádal v rozhorlení, aby mu zjednal zadosťučinění, jinak že se sám na vinníku pomstí. Opat mu však odpověděl: »Nečiň tak, synu můj, ale zanechej to Pánu Bohu, ať tě pomstí sám.« — »To nikoliv,« odporoval uražený bratr, »nemám pokoje, dokud jej nepotrestám!« Slyše opat tato slova prudkého hněvu, řekl klidně: »Dříve však, milý synu, pojď a pomodleme se.« A vstav, pozdvihl oči k nebi a modlil se: »Ó Bože, Otče na nebi, nepotřebujeme již Tvé péče a pomoci, abys nám svou spravedlnosť a milosrdenství prokazoval, ale sami již pomstíme se na těch, kteří nám ublížili.« Slyše to mladý bratr, vrhl se opatovi k nohám a prosil: »Odpusť, odpusť mi to, otče! Ihned půjdu k bratru svému a budu ho prositi za odpuštění mé náhlé prchlivosti.«

6. recept. **Dobrý lék pro srdce tvrdé.** V egyptské poušti žil starý mnich, ctěn a vážen v celém kraji, tak že mnoho lidí přicházelo k němu o radu a požehnání jeho, což on jim vždy věrně a upřímně udělil a vůbec mnoho dobrého konal. Jednoho času zavítal do téže krajiny opat Pastor se svou družinou a lidé zapomenuvše starého mnicha, hrnuli se teď k tomuto. Slyše o tom mnich, naplněn jest hořkostí a závistí proti opatu tou měrou, že i mezi bratry nedobře o něm mluvil. Z toho nemálo zarmoutil se Pastor a pravil k úředníkům svým: »Co učiníme starému tomuto otci pou-

stevníku, který zde mnohem více dobrého způsobil, nežli my? Kterak utišíme nevoli jeho proti nám?« A po chvíli pokračoval: »Upravte dnes chutné jídlo, vezměte s sebou také láhvičku vína a půjdeme k němu s prosbou, aby s námi pojedl a nám požehnal.« Když přišli k chýžce jeho a zaklepali, vyšel mladý učeník a tázal se, kdo jsou a čeho si přejí. I řekli mu: »Rci otci svému, že otec Pastor přišel a prosí o jeho požehnání.« Ale starý mnich dal jim vzkázati, že nemá teď právě času. Avšak ani touto odpovědí nedal se opat mýliti, ale řekl: »Vyřiď tedy, že rádi počkáme, bez požehnání jeho že však odtud nepůjdeme.« A nedbajíce na veliké parno, posadili se před chýškou a nevzali ani do úst z pokrmu přineseného. Vida tuto velikou pokoru jejich, otevřel jim starý otec celi svou; oni pak jej prosili, aby dříve s nimi pojedl a pak s požehnáním je propustil. Když zasedli ke stolu, povstal stařec a pravil k opatu Pastorovi: »Skutečně mnoho dobrého jsem slyšel o tobě; to však není stý díl toho, co jsem dnes viděl.«

A od téhož dne byli oba nejlepšími a nejvěrnějšími přátely.

7. recept. **Lék pro nahnilé srdce.** Jiný starý otec na poušti mluvil k učeníkům svým, řka: »Když jsem započal duchovní život, byly mně povinnosti jeho nesmírně těžké, tak že jsem si již umínil odejíti odtud a do světa se zase navrátiti. Byl však už večer, a proto jsem pravil sám sobě: »Zůstaneš zde ještě do rána a až bude den, půjdeš.« Když pak byl den a bratři se rozcházeli po své práci, řekl jsem sám u sebe: »Dnes tu ještě vydržíš a počkáš do večera.« A u večer zase: »Zůstanu ještě, až bude den.« A tak to šlo dále, až jsem si umínil: »Sečkám zde, až bude léto.« Když pak bylo léto, odložil jsem odchod svůj zase až na zimu; a tak to šlo, až se srdce mé ustálilo a utišilo, a — jsem zde podnes.«

8. recept. **Proti nečistým šťávám v srdci.** Kdysi stěžoval si bratr mnich svému opatu: »Otče, co si mám počíti? Znepokojují mne nečisté myšlénky.« A opat řekl: »Nedávej jim odpovědi, ale vyslov ihned svatá slova; neboť těch nemůže snésti duch nečistoty, děsí se jich a musí utéci.«

A jiný otec říkával: »Nečisté myšlénky bývají s počátku lehké jako ostřížky papíru, my je snadno můžeme se sebe shoditi; přijmemeli je však v mysl svou, stanou se železem, ale ohnivým.«

9. recept. **Dobrý lék proti nákaze, musíli člověk obcovati se zlými lidmi.** Na poušti žil ctnostný a svatý poustevník, veda život bohumilý, konaje vše v největší tichosti a trpělivosti, která až podiv u lidí vzbuzovala. I stalo se, že i v jedné hospodě vychvalovali hrdinnou mírnosť poustevníkovu, když jeden ze přítomných, člověk to surový a zlostný, zaskřipav zubama zvolal: »Sázím se s vámi, oč chcete, že popudím poustevníka ke hněvu a netrpělivosti.« A skutečně vydal se druhého dne z rána na poušť a zaměřil k chýšce poustevníkově. Tento však měl malého psíka, který mu vše věrně střežil a v noci výstrahu dával, aby zvěř nepoškodila v zahrádce plodiny, jež mu Všemohoucí uštědřoval. Zočiv cizince, počal pes štěkati. Ihned vyšel poustevník a přijal hosta co nejvlídněji. Ten však uchopiv psíka, před poustevníkem ukrutně jej zabil. Poustevník vrhl se k nohám zuřivce a prosil: »Milý příteli, zvířátko toto jsem si sám odchoval a proto jest mi velice líto, že tě rozhněvalo.« Vida však zlostník, že skutkem svým ničeho nepořídil, ohlížel se zlostně vůkol, přemýšleje, co by měl teď vyvésti. I spatři v zahrádce mladé stromky, které si slnha Páně s velikou péčí vypěstoval; i běžel

tedy a všechny stromky polámal. Ale i teď mluvil k němu poustevník hlasem mírným a pokorným: »Jest mi líto, že vinen jsem hněvu tvého; neboť i tyto stromky jsem sázel a pečlivě pěstoval.« Na to se cizinec ještě více rozhněval; vylezl na střechu a jal se chýšku ničiti, velmi se při tom namáhaje. Poustevník vida, jak se lopotí, běžel ke studánce a donesl mu džbán čerstvé vody a podal mu píti, aby se posilnil a prací neumdlel. Tím však byl zuřivec překonán. Padl k nohám poustevníka a skroušeně prosil: »Otče, odpusť mi, čeho jsem se byl proti tobě dopustil; již vidím, že Bůh jest s tebou; neboť jsi mně za zlé dobrým odplatil. Ó pros Pána Boha za mne — od této chvíle chci mu též sloužiti.« Poustevník odpověděl: »Mášli, bratře, dobrou vůli, dá ti všemohoucí Bůh milosť svou.« Kajícník tento neopustil již poustevníka, nýbrž zůstal s ním k napravení života svého, byl mu věren a neustal pracovati, až pobořenou chýšku znovu vystavěl a spustošenou zahrádku opravil a stromovím osázel.

A ještě 10. recept. **Lék universální.** Mladší bratr se ptal starého duchovního otce: »Pověz mi něco, otče, čím bych se napraviti a zdokonaliti mohl.« Starý mnich odpověděl: »Jdi a čiň, co činí vrahové a lupiči ve vězení; obávajíť se den po dni, že přijde soudce a povede je k smrti. Tak žij i ty den po dni.«

Návod k užívání.

1. Každodenně si sáhni na tepnu, abys poznal, čím srdce tvé stůně. To jest každodenní zpytování svědomí, kterým se dovíš, bývášli snad rád hrd, závistiv, netrpěliv, hněviv, leniv anebo snad nečist v myšlení atd. Pozeptej se ohledně toho i svého zpovědníka; neboť jest tvým lékařem na místě Krista Ježíše.

2. Když pak jsi nabyl jistoty, jaká nemoc panuje v srdci tvém, pak si pro ni vyhledej vhodný lék; na př. proti ctižádosti a bázni lidské byl by recept 3.

3. Potom však netoliko čti, co recept předpisuje, nýbrž též věrně konej; neboť pouhým čtením receptu se ještě nikdy žádný nemocný neuzdravil.

4. Poněvadž ani lékař, ani lék nepomůže, nedáli Bůh k tomu své požehnání, proto jdi ke Spasiteli, což znamená tolik, jako Uzdraviteli jedinému, a pros pro lásku jeho nejsv. Srdce, aby i nad tebou vyřkl slova, jež tak rád a často vyslovoval: »Jdi — buď zdráv!« Aby jako milosrdný Samaritán nalil vína a oleje do zraněného srdce tvého!

Učinili ti však z jistých příčin tak, jak oné ženě kananejské, t. j. budeli si počínati, jakoby neslyšel prosebného hlasu tvého, pak se zachovej, jak ona žena, neustávej za ním volati, až se k tobě obrátí a řekne: »Ó duše, veliká jest víra tvá, protož jdi — srdce tvé jest uzdraveno!«

Anebo umíšli býti tak prostosrdečným, jak se to Božskému Srdci jeho obzvláště líbí, pak to učiň jak onen řeholní bratr. Jsa totiž náramně pokoušen zlým duchem, volal k Bohu za vysvobození; ale Pán prodléval delší čas a nevyslyšel hned prosby jeho. Konečně pak zvolal bratr: »Pane Bože, nevyslyšíšli mne brzy a nevezmešli pokušení ode mne, pak to budu žalovati Matce Tvé!«

A tato svatá prostota duše zalíbila se Bohu, neboť ji velice miluje, a jakoby z bázně před žalobou u Matky Boží odňal ihned všecko ďábelské pokušení od něho.

Nuže, ty milé, choré srdce, jdi, jdi a učiň také tak, a zajisté uskuteční se i na tobě, což ti z celého srdce přeji. — »Žij blaze!«

(Příště dále.)

Apoštolát modlitby v církevních dějinách.

(Část další.)

IX. Přesvaté Srdce Ježíšovo, zdroj modlitby přímluvné.

Z plnosti milujícího Srdce Ježíšova plyne slovo, kterým Spasitel učí dokonalé apoštolské modlitbě, nebo dokonalému apoštolátu skrze modlitbu přímluvnou; z téhož Božského Srdce vzniká též ovoce, kterým se dává příklad takové modlitby; a s tímto ovocem příkladu, s tímto božsko-lidským úkonem modlitby jest docela přirozeně spojen i dar, plnosť darů; neboť modlitba Bohočlověka nemůže zůstati nevyslyšena. Tak jest tedy Srdce jeho spolu i pokladnicí milosti a slitování, které splývá na ty, za které se modlí a jim dobrého ducha a každý dobrý dar s hůry od Otce světel zjednává, zvláště ducha a daru modlitby, a sice modlitby dokonalé, apoštolské, apoštolátu skrze modlitbu přímluvnou.

Spasitel ukončiv při poslední večeři učení o modlitbě, připojil hned ke slovu nejkrásnější příklad. Vypravuje totiž sv. evandělista Jan (kap. 17.) nám modlitbu. kterou se Pán jako nejvyšší kněz loučil. Modlitba tato je dle svého obsahu tatáž, jak ona, které Pán na hoře Olivetské učil; jest to modlitba o česť Boží a spasení lidské.

»Otče, přišlať jest hodina, oslaviž Syna svého, aby Syn tvůj oslavil tebe« — posvěť se jméno tvé, »jakož jsi dal jemu moc nade vším tělem (nade všemi smrtelnými lidmi), aby všechněm, kteréž jsi dal jemu, dal život věčný« — přijď království tvé; — tentoť pak jest život věčný, aby poznali tebe samého, pravého Boha, a kterého jsi poslal Ježíše Krista. Jáť jsem tě oslavil na zemi; dokonal jsem dílo, které jsi mi dal, abych činil; a nyní oslaviž mne ty, Otče, u sebe samého slávou, kterou jsem měl u tebe, prve nežli byl svět. — Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.

Pak zabývá se modlitba Ježíšova úplně dílem, které k oslavení svého nebeského Otce na sebe přijal a které právě ukončiti hodlá, totiž zachránění, spasení lidského pokolení. A oč nás ve druhé části, v posledních čtyřech prosbách »Otčenáše« modliti se učil, o to se i nyní modlí za nás, o chléb života a milosti, o spasení a zachránění před smrtí věčnou. Odporoučí lásce Otcově své dílo, t. j. veškeré lidstvo, které vesměs chce spasiti, a obzvláště ty, které si již z lidí vyvolil, ve světě si zachoval a ochránil. Nyní ať je Otec zachovává a chrání a v pravdě posvěcuje, aby byli jedno, jako Otec a Syn jsou jedno. A opět modlí se za ty, které skrze své vyvolené chce zachrániti a posvětiti, za všechny věřící budoucích časů, kteří v něho budou věřiti, aby i oni jedno byli, jako Otec a Syn jedno jsou.

Spasitel se tedy modlil modlitbu, které nás učil, a tak dal nám příklad, abychom jak on tak i my činili; tak se loučil s námi, že veškeru lásku svého Srdce za nás před svým nebeským Otcem vyjádřil nejkrásnější modlitbou, kterou nám sv. evangelisté jako od něho pocházející poznamenali.

Nyní nastala bouřlivá doba pro ony vyvolené, za něž především tuto modlitbu konal; vyplnilo se na nich slovo: »Budu bíti pastýře a ovce stáda se rozprchnou.« I ovšem nemodlil se Spasitel o to, by jeho věrní od této bouře byli ušetřeni, nýbrž aby v bouři té nezahynuli. »Neprosímť, abys je vzal ze světa (který je, jak jim předpověděl, bude nenáviděti, pronásledovati a trýzniti), ale abys je zachoval od zlého« (15.). To se i vyplnilo. »Žádný z nich nezahynul, nežli syn zatracení, aby se vyplnilo písmo« (12.). Stojí totiž o Spasiteli psáno (žalm

40, 10.): »Člověk pokoje mého, v němž jsem doufal (důvěrný přítel můj) a kterýž jídal chléb můj, pozdvihl paty proti mně,« pozdvihl se proti mně. Tak jednal zrádce Jidáš, syn zatracení, který ve své zlobě nechtěl se dáť zachrániti. Ostatní se po bouři opět shromáždili, pevněji než před tím spojili a posvěceni v pravdě pokračovali v díle Páně a dokonali je na všech, kteří v něho uvěřili.

Právem nazýváme tuto modlitbu, kterou se Pán se svými věrnými loučil, nejkrásnější: vždyť mluvíme jen o modlitbách, které jsou nám známy, které jsou od sv. evandělistů napsány; nemýlíme se snad, že nekonečná plnosť lásky jeho Srdce právě v okamžiku loučení nejvíce se zaleskla, nejúplněji se vyronila ve slovech oné modlitby. — Ostatně je tato plnosť lásky vždy tatáž a jest neustále účinnou, nepřetržitou modlitbou. Mohli bychom říci, že to modlitba od věčnosti do věčnosti, jak svatý Pavel (Žid. 7, 25.) píše, kterak Pán vstav z mrtvých a zvítěziv nad smrtí, má věčné kněžství a je vždycky živ k orodování za nás; a kterak on modlitbu svou započal hned při svém vstoupení na svět, když pravil: »Oběti a darů nechtěl jsi; ale tělo způsobil jsi mi, oběti zápalné za hřích nelíbily se tobě. Tehdy řekl jsem: Aj, jdu; na počátku knihy psáno jest o mně: Abych činil, Bože, vůli tvou« (Žid. 10, 5. 7.).

Tu tedy ohlašuje nám svatý Pavel prvou modlitbu Srdce Ježíšova, modlitbu, kterou obětoval dílo, které vykonati od věčnosti si umínil, dobrý úmysl, který činil pro dílo svého pozemského života (spasení všech lidí) obětováním svého těla a života. »Kteroužto vůlí posvěceni jsme skrze obětování těla Ježíše Krista jednou a na vždycky,« připojuje apoštol. Touto vůlí, touto modlitbou učinil Pán všecky své skutky, i nejnepatrnější práce v domácnosti nazaretské a všechny své obyčejné každodenní strasti, obtíže a protivenství, i všechny své vzdechy a modlitby záslužné a účinné pro spasení lidí. Členové apoštolátu modlitby ať v této prvotné modlitbě Srdce Ježíšova spatřují vzor, v čem dříve se cvičiti mají, jak to čtvrtý článek pravidel praví, že členové při své ranní modlitbě, kterou nikdy nemají zanedbati, dobré skutky a utrpení denní, mají také na ten úmysl obětovati, na který Kristus Pán sám při mši sv. se obětuje.

Po této prvotné modlitbě následuje nyní život v modlitbě. Jak Spasitel za lidi pracuje a trpí, tak se za ně neustále modlí, buďto že svým prácem a utrpením skrze modlitbu vyššího posvěcení a dokonalosti a tedy i záslužnosti a působivosti pro dílo spasitelské chce uděliti, buďto že výslovnou modlitbou přímluvnou za naše spasení svého nebeského Otce prosí. Při jistých příležitostech zvláště je nápadný jeho příklad.

»A když se naplnili dnové jejího očisťování podle zákona Mojžíšova, nesli jej do Jerusaléma, by ho postavili před Pánem, jakož psáno jest v zákoně Páně,« vypravuje sv. evandělista Lukáš (2, 22.). Opět tedy praví, v oběť se přinášeje skrze ruce svých rodičův: »Aj, jdu,

abych činil, Bože, vůli tvou!« Vůlí touto není vyplnění zákona Mojžíšova — vždyť zákon tento pro Syna Božího nebyl závazný. — nýbrž dílo, které mu Otec uložil, aby učinil. V čem však toto dílo pozůstávalo, dává Simeonem a Annou ohlašovati všem, kteří očekávali vykoupení israelského. »A vrátili se do Galilee, do města svého Nazareta. Dítě pak rostlo a posilovalo se, plné moudrosti, a milosť Boží byla v něm.«

Když Ježíši bylo dvanácte let, vypravuje opět sv. Lukáš, šel se svými rodiči na slavnosť velikonoční do Jerusaléma. Byloli to tehdáž ponejprv, nezmiňuje se o tom písmo sv. Ovšem započínala pro mladého Israelitu povinnosť, ke třem hlavním slavnostem, velikonoční, letnic a stánků, do Jerusaléma se dostaviti, uplynulým dvanáctým rokem; od toho okamžiku byl povinen zákon zachovávati a dle vůle Boží, kterou mu zákon Mojžíšův ohlašoval, svobodně v životě svém se říditi. Tohoto pro každého mladého Israelitu tak důležitého období používá též Spasitel, aby k povolání, které podle vůle Otcovy přijal a v něž sám dobrovolně se uvolil, poukázal. »Aj, jdu, abych plnil, Bože, vůli tvou!« »Zdali jste nevěděli, že já v tom, co jest Otce mého, musím býti?« odpověděl své svaté Matce, když naříkala, že s bolestí jej hledali. Třídenním prodléváním na modlitbách ve chrámu, — druhé to obětování, konané již nikoli skrze ruce rodičů, nýbrž samovolně, — započíná druhé veliké období své přípravy k veřejnému působení svému. »A Ježíš prospíval moudrostí, věkem a milostí u Boha i u lidí.« (Luk. 2, 52.).

»Hlas volajícího na poušti« sv. Jan vyzývá veškerý lid israelský ku pokání a křtu. Ježíši netřeba pokání ani křtu za sebe. Ale jako všem ostatním zákonům chce se i vyzvání křtitelově, které jen hříšníků se týkalo, podrobiti. »Já od tebe mám pokřtěn býti, a ty jdeš ke mně?« bránil se sv. Jan. Ježíš však odpovídá: »Nech tak nyní: neb nám tak sluší naplniti všelikou spravedlnosť.« Započíná tak své veřejné působení, sebe sama v oběť vydávaje: »Aj, jdu, abych činil, Bože, vůli tvou!« A když byl pokřtěn a se modlil, otevřelo se nebe a Duch sv. sestoupil v tělesné spůsobě jako holubice na něj a hlas s nebe bylo slyšeti: »Tentoť můj milý Syn, v němž se mi zalíbilo.« (Luk. 3, 21. 22.) Nyní ještě věnuje celých čtyřicet dní, které tráví postem a nepřerušenou modlitbou, bezprostřední přípravě k veřejnému svému působení, zahání od sebe pokušitele, jest od andělův obsluhován a plný Ducha sv. započíná konečně své vznešené dílo.

Následují teď tři léta namáhavé práce, »neboť žeň je hojná, ale dělníků málo.« Avšak, jenž pravil: »Proste Pána žní, aby poslal dělníky na žeň svou,« sám podle toho se řídil; vstoupil na horu a celou noc v modlitbách ztrávil, prose za takové dělníky. Nejsa s tím spokojen, s modlitbou spojuje i jednání. »A když byl den, povolal učeníků svých a vyvolil z nich dvanácte, kteréž i apoštoly nazval« (Luk. 6, 13.); vysýlá dělníky, které modlitbou od Otce si vyprosil a klade tak základy k budově své, svaté církve. Ustanovuje Šimona Petra před ostatními apoštoly skalou, na níž chce církev svou vzdělati, ale modlí se také za něho, aby víru jeho upevnil. »Šimone, Šimone,« tak praví k němu později při poslední večeři, »aj, satan žádal o vás, aby vás třibil jako pšenici, ale já jsem prosil za tebe, aby nezhynula víra tvá, a ty někdy obrátě se, potvrzuj bratři svých.« (Luk. 22, 31. 32.)

Za trest, že Petr příliš v sebe důvěřoval, klesá a zapírá svého Pána a Mistra. Ale tu ukazuje moc boholidské modlitby, víra jeho v Božství Ježíšovo ne-

hyne a jediný pohled Páně pozdvihuje opět apoštola a upevňuje jej pro vždy, a v něm se upevňují i jeho bratří a celá církev, která na něm vzdělána ani od bran pekelných nemůže přemožena býti.

Později ustanovil Pán ještě jiných sedmdesát a dva učeníky a vyslal je před sebou do měst a osad, kam chtěl sám přijíti. A když společně s těmi dělníky, které si sám vymodlil, po celý den se namáhal na díle spasení, pak odešel, jak vypravují evanděliste, večer samoten na horu, aby noc v modlitbě probděl a aby požehnání nebeského pro zaseté již símě, jakož i pro ono, které chtěl zasévati, si vyprosil. I zrádce Jidáš zná tento návyk svého Pána a Mistra, proto hledá jej, aby hrozný svůj skutek na něm vykonal, a nalézá jej modlícího se na hoře Olivetské.

Modlitba Páně na hoře Olivetské, jak ji známe, obsahuje sice jen prosbu Spasitele za sebe samého o vytrvalosť a odevzdanosť při oběti, kterou chtěl přinésti; a tak jest tato modlitba Spasitelova vlastně opět modlitbou přímluvnou za nás; a opakovalli v noci svého utrpení a příštího dne tuto modlitbu o sílu a odevzdanosť bez přestání, zajisté připojil též modlitbu za nás, aby ovoce jeho smrti na žádném z nás nepřišlo na zmar.

I ta modlitba, kterou konal vise na kříži, jest modlitba přímluvná. »Milujte nepřátely své, modlete se za ty, kteří vám protivenství činí a utrhají vám,« tak druhdy učil; a nyní dává k tomuto nejkrásnějšímu, ale také nejtěžšímu svých přikázaní též nejnesnadnější příklad. Právě dokonali na něm jeho nepřátelé dílo své zloby, anebo vlastně ještě nedokonali. Přibili jej nepravě obžalovaného, nevinně odsouzeného, ztýraného a zbědovaného na kříž; ale tím se ještě jejich zuřivosť nespokojila. Tupí a posmívají se jemu, činí jim to rozkoš, že jej vidí v nevýslovných bolestech a bedlivě dávají pozor, aby z přetékajícího kalichu utrpení ani jedna jediná krůpěj nevytekla mimo. Pitomý lid připojuje se k nim, vysmívá se trpícímu Spasiteli a surovi žoldnéři tropí si z něho žerty. On však otvírá ústa svá a modlí se: »Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.« Prvé ze sedmi slov, která Spasitel s kříže mluvil, jest slovo nejlaskavější přímluvy.

A ovoce této modlitby? Týž lid, který nyní na kříži trpícímu a umírajícímu Spasiteli se vysmívá, ano který vlastně skrze ruce bezbožníků dává jej usmrtiti, týž lid 50 dní později ku kázaní Petrovu pln lítosti nad spáchaným zločinem otáže se: »Bratří, co máme činiti?« A asi tři tisíce z nich ještě téhož dne dalo se ve jméno Ježíše Krista pokřtíti. (Skut. apošt. kap. 2.)

Tehdáž již počalo se vyplňovati, co Pán při svém loučení předpověděl: »I budu Otce prositi, a dá vám jiného Utěšitele, aby věčně zůstal s vámi, ducha pravdy... ten vás naučí všeliké pravdě... neboť z mého vezme a zvěstuje vám.« (Jan 14, 16. 16, 13. 16.) Ježíš odešel k Otci a živ je věčně, aby se za nás přimlouval, a na jeho prosbu posýlá Otec ve slavnosť letnic slíbeného Utěšitele, Ducha sv. a s ním plnosť milostí, především milosť modlitby samé.

I vyplnilo se, co prorok Zachariáš (12, 10.) předpověděl: »I vyleju na dům Davidův a na obyvatele jerusalémské ducha milosti a modlitby, a patřiti budou na toho, kterého bodli.«

V onu slavnosť letnic počíná proud modlitby z probodeného Srdce Ježíšova do církve se pryštiti a v ní se pryští po staletí, s ním pak též proud všeliké milosti Boží.

(Příště dále.)

Ze života velikého papeže.

(Ostatek.)

Aby všem spásu přinesl, ujal se Lev XIII. posvátnosti a nerozlučnosti stavu manželského, věda, že jen takový stav manželský jest pevným základem rodiny a státu. V některých zemích uvolnil se totiž svazek manželský zákony zemskými tím, že setřena s něho byla posvátnosť svátosti, Kristem založené, čímž sňatek sklesl na pouhou smlouvu, kterou vzájemně zrušiti volno. Také povstal sňatek tak zvaný »civilní,« uzavřený nikoli před církví, nýbrž splnomocníky státními, čímž sáhnuto na právo církve, jehož od počátku užívala. Proto vydal Lev XIII. zvláštní list okružní, v němž vykládá nauku katolickou o křesťanském sňatku a zavrhuje bludy protivné. Předpovídá také neblahé účinky sňatků civilních čili občanských, jakož i hrozící nebezpečí, jež společnosti lidské z nich vyplyne. Odkrývá také škodlivosť zákonů, jimiž rozvod manželův usnadniti se má. Napomíná vlády světské, aby nesáhaly na svátosť tak důležitou, aby hájily posvátnosť stavu manželského a nabízí jim pomoc církve sv. (Ep. »Arcanum« ze dne 10. února 1880.)

Když pak byla spáchána hrozná vražda na caři ruském Alexandru II., vydal papež Lev XIII. opět veřejný list, v němž dovozuje, kam vede odboj proti církvi a jak hrozné následky má nevěra. Napomíná vladaře, aby stavěli zákony na půdě náboženství, neboť jen tak jsou lidstvu užitečné a upoutávají rozbujněné vášně lidské. (Ep. »Diuturnum« ze dne 29. června 1881.)

Aby všem spásu přinesl, věnoval Lev XIII. zvláštní péči oné zemi, v níž po celé desítiletí již hrozný boj kulturní zuřil, boj, jenž biskupy a kněze katolické sesazoval, uvězňoval, řády církevní vyháněl, a tak mnoho tisíc katolíků duchovních vůdců zbavil. Země ta jest Německo.

Hrozné to byly časy pro katolíky německé, časy připomínající první doby křesťanské, kdy církev vládami světskými krutě byla pronásledována. Kněží i mnozí biskupové musili se skrývati; bylili však postiženi, byli uvězněni, a sice jen proto, že vykonávali posvátný úřad svůj; křtili, nemocné zaopatřovali, mši sv. sloužili a jinak lidu katolickému duchovní potěchu poskytovali. Ale ku chvále všech katolíků německých, jak duchovních tak světských, říci dlužno, že obstáli ve zkoušce, obstáli skvěle jako zlato v ohni. Proto chválí je sv. Otec a ujímá se jich seč jest u vlády německé, až se mu s pomocí Boží podařilo snesitelnější stav pro katolíky vymoci. O pevnosť a stálosť ve víře katolíků německých rozbil se boj a vláda sama jsouc již unavena a vidouc, že nepřijde k cíli, povolila. Katolíci mají tam nyní opět své biskupy i kněze, ba i církevním řádům je dovoleno se vrátiti. To vše vymohl moudrý papež Lev XIII.

Kdybychom měli celou veřejnou činnosť nynějšího papeže vypsati, daleko by nás to vedlo; neboť jest veliká, obsahující veškeru církev po všem světě. Jen veřejných listin, jež papež za panování svého vydal a jež po většině sám složil, čítá se přes 300.

Uvedli jsme jen něco, a sice to nejdůležitější a nám nejpřístupnější, aby zřejmo bylo, že prozřetelnosť božská církev řídí, dadouc jí v časech tak těžkých muže za správce, jenž vznešené a těžké úloze úplně dostál.

Ku konci nebude asi od místa, bychom se o soukromém životě papežově zmínili, když jsme veřejný život jeho vypsali.

Sv. Otec Lev XIII. jest postavy vy-

soké, štíhlé, držení velebného, královského. Pleť jeho jest bílá, ba skoro průhledná; rysy příjemné a výrazné, oko zářící posud leskem mladickým. Vysoké, klenuté čelo prozrazuje mohutnosť ducha papežova. Oděn jest obyčejně bílým řasným rouchem, kolem pásu bílým pásem sepjatým, což bledé tváři a hubené postavě papežově zvláštního rázu dodává. Pokud sedí, zdá se, že vetchá jest schránka ducha jeho a že dlouho asi nevydrží. Jakmile však promluví, zvláště mluvil déle, tu jakoby se proměnil, tváře zrůmění, celá postava nabude pružnosti, hlas mohutný a zvučný mile dotýká se sluchu, a hojné pohyby rukou, ba celého těla dokazují, že sv. Otci slova ze srdce plynou a z hlubokého přesvědčení. Nezapomenutelný nám zůstane však laskavý a otcovský úsměv, s nímž nás jednoho každého vítal, když jsme mu nohu líbali. Byli jsme horkem umdleni (bylo to dne 5. července, kdy ohromné vedro v Římě panuje), audience trvala několik hodin, a hle, stařec Lev XIII. jakoby ničeho necítil, vytrval, až poslední poutník poctu mu vzdáti mohl.

Denní pořádek papežův jest jednoduchý a vždy pravidelný. Papež vstává o 6. hod. ranní a spěchá do kaple, kde se modlí a rozjímá. O 7. hod. slouží mši svatou, ku které někdy lidé přijímající připouštěni bývají. Po té obcuje ještě jiné mši svaté, již kaplan jeho slouží. Potom snídá — koflík kávy a několik sucharů.

S 8. hod. ranní počíná se práce. U stolku psacího vyřizuje papež zprávy, prohlíží a zkoumá dopisy a listiny, jichž bývá někdy celé stohy.

O $9^1/_2$ hod. přicházejí státní tajemník a jiní kardinálové se zprávami.

O 11. hodině počíná se audience biskupův a jiných vyslancův.

O 1. hod. procházívá se papež zahradou.

O 2. hod. jest oběd. Papež obědvá vždy samoten. Oběd jest prostý a jednoduchý: polévka, kousek hovězího masa, zelenina, něco ovoce a půl skleničky vína. Toť vše; proto netrvá oběd déle než půl hodiny. Před jídlem i po jídle koná papež hlasitě modlitby stolní. Po krátkém odpočinku zasedá papež opět ku práci, která trvá až do 8. hod. Potom čítává n »viny buď sám anebo dá si je předčítati.

O 9. hod. modlívá se denně růženec a po něm se svým kaplanem církevní hodinky.

O 10. hod. něco málo povečeří a ubírá se do svého soukromého bytu, nikoli na odpočinek, ale k nové práci. Tu spisuje teprv okružní listy, důležité bully a promluvy. Stalo se již nejednou, že pracujícího kmeta přemohl spánek a sluhové našli jej ráno u psacího stolku ve dřímotách.

Ale při vší namáhavé práci těší se sv. Otec, ač je slabého těla, přece dobrému zdraví a čilosti ducha. »Pokorným dává Bůh svou milosť,« a Lev XIII. je vzorem pokory, neboť přijímal převznešený úřad svůj s takou pokorou, že nad tím kardinálové až splakali.

Což tedy divu, že výtečný tento papež rázem si získal lásky veškerého světa katolického, což divu, že jeho kněžské jubileum celý svět vzrušilo a že závoděno bylo u výrazu dětinné úcty a lásky. Výmluvným toho důkazem jsou přečetné a skvostné dary z celého světa, které naplnily vatikánskou výstavu, četné poutě, kterých se tisícové katolíků súčastňují ze všech zemí, i z těch nejvzdálenějších. Důkazem lásky jsou i krajinské slavnosti, které se na počesť Lva XIII. všude slavily.

To vše naplňuje sv. Otce velikou radostí, neboť vidí, že rodina katolická úzce je spojena s viditelnou hlavou svou; vědomí to sílí jej v boji a jest mu odměnou za neúmornou jeho práci.

Kéž Hospodin Bůh dopřeje ctihodnému starci na trůně Petrově ještě mnoho let, kéž posilní jej a dá se mu dočkati lepších časů! Proto končíme pojednání toto slovy papežské hymny: »Bože, Lva třináctého žehnej a nám zachovej!«

Boh. Hdl.

Srdcem k Srdci.

Ku slavnosti nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

V milém máji, zasvěceném úctě přečisté Rodičky Boží Marie Panny, jakožto vznešené královny nebes a země, nastává nám měsíc červen, zasvěcený nejsv. Srdci Ježíšovu. Jak významu plné jest spojení obou těchto měsíců! V máji uctívals, milý křesťane, přečisté Srdce královny nebeské, volals k ní jakožto k Matce přemilé a přemocné, obdivovals krásu a lásku mateřského Srdce jejího a hleděls získati sobě přímluvy její a pomoci. Toť ta pravá cesta, která vede tebe bezpečně k cíli, kam dospěti máš, kde jedině poklidu a spokojenosti najdeš, k Srdci Spasitele tvého Krista Pána. Srdcem Matčiným, Srdcem Mariiným nejlepší jest přístup k Srdci nebeského Otce, k Srdci božského Vykupitele. A tak to také musí býti, neboť nelze tato dvě přesvatá Srdce děliti. Vtělený Syn Boží zajisté jest co nejúžeji spojen s Matkou svojí pozemskou Marií Pannou; proto také kdo miluje a ctí Spasitele svého, nutně musí milovati a ctíti Máť jeho, a naopak.

A zdali jest něco krásnějšího, něco světějšího, něco milování hodnějšího nad nejsladší Srdce Ježíšovo? Zajisté nikoliv! A hle, nejblíže Srdci tomuto stojí Srdce Mateře jeho, Srdce Mariino. Vždyť jest Maria Panna člověkem, jak býti má, člověkem idealním, jak si jej věčná Moudrosť myslila. Maria jest mistrovským dílem celého stvoření, jest tvorem podle přirozenosti sice pod anděly stojícím, avšak dokonalostí a krásou i tyto neviditelné duchy převyšující. Všecko, cokoli Bůh stvořil, mohl dle všemohoucnosti své ještě lépe učiniti, ale něco krásnějšího, vznešenějšího, dokonalejšího, nežli Maria jest, nemohl již učiniti; tak soudí svatí otcové a zejména sv. Tomáš Akvinský.

Projdi celý dějepis našeho vykoupení i s přípravou k němu, zalétni duchem do ráje a slyš první zaslíbení Spasitele, učiněné ubohým našim prarodičům, pročti všecka proroctví messianská Bohem nadšených prorokův Isaiáše a Jeremiáše; vyhledej Syna Božího na světě, nejprve ve chlévě betlémském ležícího v jeslích, kterak se mu klaní pastýřové a mudrci od východu, provázej ho na útěku do Egypta, pozoruj život jeho skrytý v chatě nazaretské anebo jeho život veřejný až do ohavné smrti na dřevě kříže, vždy a všude najdeš Ježíše spojeného s Marií. I nyní, kdy kraluje jako Bůh a člověk v nebeské říši své, nesdílí Ježíš slávu svou se žádným tvorem tak, jako s Marií, již byl sám s tělem i s duší do nebes pojal a na královnu nebes i země korunoval.

Nerozlučně spojen jest Syn Boží s Matkou svou Marií, a to, co je tak úzce spojuje, jsou právě přesvatá jejich Srdce. Představ si dvě zrcadla, která vše, cokoli lesklého na sobě mají, obapolně sobě sdělují; představ si dvě slunce, která sobě stále všecky svoje paprsky vzájemně posýlají, anebo dva ohně, jichž plameny stále se navzájem proplítají. V těchto věcech máš alespoň slabý obraz těchto dvou nejsv. Srdcí. Pro sebe žijíce, sebe vzájemně milujíce, podobna jsouce

sobě co nejvíce, jsou tato dvě Srdce spíše Srdcem jedním. Srdce Ježíšovo jest přečistá a původní krása sama a Srdce Mariino jest dokonalý odlesk této krásy.

Proto spojuje církev sv. pobožnosti obě jak k nejsladšímu Srdci Spasitelovu, tak k přečistému Srdci Mateře jeho Marie a odporučuje je mateřsky všem věřícím, a sice pobožnosť k Srdci Páně jako cíl, pobožnosť k Srdci Mariinu jako prostředek k cíli. Neboť to jest účelem celého našeho sv. náboženství, abychom Ježíše a v něm trojjediného Boha celým srdcem, slovem i skutkem milovali. Od koho však můžeme se této lásce lépe přiučiti, nežli od Marie Panny? Skrze Marii sestoupil k nám Syn Boží a stal se člověkem, skrze Marii musíme k němu vystoupiti a jemu se připodobniti. Ovšem jest Kristus Pán jediným, pravým prostředníkem mezi lidmi a Bohem, ale Maria Panna jest mocnou prostřednicí mezi ním a námi. Kristus Pán jest sice jediný sluncem spravedlnosti, avšak oči naše by osleply, kdyby bezprostředně hleděti chtěly do záře slunce tohoto; v Srdci Mariině jest zář tato pro slabé oko naše zmírněná a nám proto lahodnější a přístupnější. Ovšem jest naší svatou povinností následovati ctnosti nejsv. Srdce Páně; neboť jen tehdy budu se Bohu líbiti, pokud se Synu jeho, na němž největší zalíbení má, připodobním. Avšak tu by tak mnohý namítati mohl, že dokonalosť Srdce Páně jest pro něj tuze vysoká, zcela nadlidská, již nemožno následovati. A hle, výmluva tato padá, pohlédnemeli na dokonalosti Srdce Mariina, neboť toto Srdce odráží dokonale krásu Srdce Ježíšova. Její dokonalosť jest dokonalostí Syna jejího, a kdo ji nápodobí, nápodobí Pána samého.

Avšak co pro nás nejdůležitějšího, jest to, že úcta Marianská teprve nám razí cestu k Srdci Páně. Neboť kdo jiný může nám vymoci potřebné milosti a pomoci ku pravé lásce nejsv. Srdce Páně, nežli Maria?

Tehdy při svatbě v Káni vyprosila chudým snoubencům na Synu svém vína. A hle, Srdce její neschudlo od té doby na lásku, aniž pozbylo slovo její váhy a moci u Syna.

Cítíšli tedy, milý křesťane, že se ti nedostává vína, toho totiž vína, jež srdce opojuje láskou k Ježíši Spasiteli a Pánu tvému, kam se obrátíš nejlépe o pomoc, nežli k Srdci Matky krásného milování?

Komu medle nedostalo se vína tohoto v hojné míře, jenž za ně u Matky této prosil?

Komu by neobjevila Maria Panna krásu Srdce Syna svého a nevznítila by v srdci jeho touhu tomuto Srdci se zalíbiti, jenž by se s prosbou za to k Srdci jejímu utíkal?

Protož opakuj si často slova: »Srdcem k Srdci« — Srdcem Matky k Srdci Syna, Srdcem Mariiným k nejsv. Srdci Ježíšovu.

Jako milý, teplý máj uvádí tě do teplejšího června, tak i Srdce Mateře Boží láskou svojí uvádí tě k horoucímu Srdci Ježíšovu, jež jest pravou láskou naplněno, láskou k Otci nebeskému, jehož urážku napravilo láskou k tobě, pro něhož se proklati nechalo a poslední krůpěj krve vycedilo. Láska tato hledá lásku v srdci tvém, lásku nerozdílnou, lásku horoucí, a takové lásce tě naučí Srdce Mariino, které ze všech nejlépe Srdce Páně miluje a milovalo. Jako Maria Panna odevzdala se cele Srdci Syna svého, tak učiň i ty a rci: »Ó můj nejlaskavější Ježíši, věnuji Tobě srdce své, abych proukázal Tobě svou vděčnosť a napravil nevěrnosti své. Docela se Tobě odevzdávám a zasvěcuji a umiňuji sobě, že s milostí Tvou nebudu již hřešiti. Sladké Srdce Ježíšovo, budiž mou láskou! Čisté Srdce Mariino, budiž mou nadějí!« *Boh. Hendl.*

Zpověď věků.

Jak zpilé potácí se lidstvo nad propastí
a od věku jen k ní a k ní se vrací.
O nebe! mášli ještě lásky dosť jím vlásti
a nezmdlévášli, kdy se v zkázu kácí?

Jsme malí, slabí, — přece obrové však zlobou,
jež uzdu zákonů Tvých stále trhá,
Tvé slovo proti vášním našim jest jen mdlobou,
Tvá hrozba pak vždy v dobrotu se zvrhá.

Oh, zlí jsme, zlí — a zlými byli jsme též vždycky,
svých vášní ovládání tyranií!
My tlučem ty, kdo přes náš ztupělý vkus lidský
se k Tobě pnou a z bláta týčí šíji.

Ty's Boha svého dalo nám, — vše, co's jen mělo,
my na kříž přibili ho, že byl svatý,
že jinak učil, než jak naše srdce chtělo; —
nám lotr milejší a zrádce klatý.

A zákon Tvůj nám rouškou slepého byl pychu,
my jako za list fíku se zaň skryli,
však nestačil; — a běda tomu, kdo rmuť hříchu
nám ukázal, jíž jsme se potřísnili!

Ach, zakryj líce své, my nehodni Tvé záře,
v Tvém úsměvu nás vlastní vina tísní;
hleď, přírodu jsme zkazili, — ty němé tváře,
toť výčitka a kletba v ptačí písni!

Své krásné tělo, dar Tvé ruky milostivé,
svou duši, obraz Tvůj jsme zaprodali,
vše v stínu života i na orgie divé
ne k slávě, k potupě Tvé promrhali!

Buď spravedliv, zasedni už k soudu jednou!
Což naše sváry, války, vraždy, vzteky
jsou ještě sláby, že Tvé metly nepozvednou!
Či čekáš míry, den už nedaleký? —

Ó Bože věčný, soudce mocný, spravedlivý,
tak bídni jsme a Ty nás láskou sytíš,
tak trestuhodni, Ty máš jenom pohled tklivý —
a čekáš, až jen uznání v nás vznítíš!

Ty takovým nás peklem káráš, trestáš, učíš?
a nadějí jen Srdce svoje kojíš?
tuť stokrát blažen, koho pro neřesť tak mučíš!
ó stokrát blažen hřích, jejž takto hojíš!

Víc, Bože, více krvavých slz Srdce Tvého
nech roní se na zbledlé naše skráně,
ať spálí nás ta láska tryskající z něho
a vznese k Tobě svadlé naše dlaně!

Tak napoj touhou svatou nás, až sešilíme,
až srdce z ňader vyrvem' si a k trůnu
Ti s celou lítostí je svojí položíme,
na vždy je rádi pohřbíce v Tvém lůnu.

Ty můžeš to, ó naplň nás jen svojí vůlí,
neb naše špatná jest a vede k scestí;
vše naše vezmi si, jen ctnosti své dej půli,
chyť otěž vášní našich přísnou pěstí!

Jak zpilé potácí se lidstvo nad propastí
a od věků jen k ní a k ní se vrací.
Ó nebe! zdvoj svou péči, jíž mu ráčíš vlásti,
sic, než věk mine, v hlubinu se skácí.

P. Š. Senický.

List sv. Otce Lva XIII.

ctihodným patriarchům, arcibiskupům a biskupům katolického světa, pokud zachovali společenství se stolicí apoštolskou.

Ctihodní bratři! Pozdrav a apoštolské požehnání! Že padesátá ročnice našeho kněžství nedávno slavená k radosti církve se dostavila, děkovati máme po spravedlnosti kromobyčejné dobrotě Boha, jehož vůlí a starostlivými úradami celý život lidstva je řízen. Jen Ten vyvolati mohl toliký souhlas duchů, všady projevované důkazy láskyplné oddanosti, nejobsáhlejší štědrosti a veřejných projevů radosti, v jehož ruku vložena je úplná moc nad rozumem, vůlí a srdcem člověka, a jenž ke cti katolického náboženství řídí a spravuje všecky věci. — To je nádherná a památná událosť, z níž i nepřátelé církve na vlastní oči,

ačkoli neradi a s nechutí, vidí, jak božský život církve, vnitřní síla Bohem jí propůjčena, vždy existuje, a takto nutně jsou přesvědčováni, že neznabožské národy vzpínají se šíleným počínáním a marně kují pikle proti Pánu a Kristu. Otevřeli jsme již, aby jak památka na toto božské dobrodiní tak i užitek jeho byl co nejvíce rozšířen, pokladnici božské milosti celému stádci sobě svěřenému: a také jsme neopomenuli prositi za požehnání milosti Boží pro ty, kdož se dosud nacházejí mimo jedinou archu spásy: to činili jsme s úmyslem, aby všechny národy a kmeny spojeny byly poutem lásky křesťanské a přidruženy byly rychleji jednomu ovčinci s jedním pastýřem: v tomto smyslu modlili jsme se také vroucně k Pánu Našemu Ježíši Kristu při slavnosti nedávno slavené, slavnosti kanonisační.

Majíce upřeny oči k vítězící církvi, zajistili jsme totiž hrdinům křesťanským, o jichž výborných ctnostech a divech nebylo více pochybnosti, jakmile byly dotýčné procesy šťastně ukončeny, slavnostním dekretem jak nejvyšší pocty svatých taktéž i uctívání jako blahoslavených, aby spojen byl nebeský Jerusalém s pozemským, ještě putujícím, páskou radosti.

Abychom však dílo s pomocí Boží jaksi korunovali, chceme uskutečniti povinnosti lásky křesťanské z plnosti Svých nekonečných pramenů milosti, pokud možná, nejširší měrou vůči těm, kdož zemřeli smrtí spravedlivého a ze života tohoto odešli se znamením víry a spojeni se kmenem biblické révy vinné: tak totiž, že nevejdou do života věčného, až učiní poslední zadosť božské spravedlnosti trestající za hříchy spáchané. — K tomu nás vedou jak zbožná přání katolíků, jimž, jak víme, toto Naše rozhodnutí bude velmi příjemným, tak také strašná hrůza muk, jimiž jsou duše zemřelých trápeny; mimo to vede Nás v této příčině zvyk církve, jež i při radostných slavnostech během roku pěstuje posvátnou a spasnou vzpomínku na zemřelé, aby osvobozeni byli trestů za hříchy.

Poněvadž je pak katolickou věroukou dokázáno, že duším v očistci pomáhají modlitby věřících, zvláště však důstojná oběť mše svaté, myslíme, že jim nemůžeme ze Své strany učiniti daru užitečnějšího a vítanějšího, než když na všech místech zmnohonásobníme k dostiučinění jejich čistou nejsvětější oběť svého božského sprostředkovatele.

Proto ustanovujeme se všemi potřebnými dispensacemi a derogacemi, aby byla poslední neděle v příštím měsíci září dnem pokání v nejširším smyslu, aby v tuto neděli čtena byla Námi a rovněž i bratřími našimi, jednotlivými patriarchy, arcibiskupy, biskupy a ostatními preláty, kteří mají diecési, každým v příslušném jeho patriarchálním, metropolitním a kathedrálním chrámu zvláštní mše za zemřelé s největší slavností a ritem, jenž je udán v missale v Commemoratio omnium fidelium defunctorum. Totéž díti se bude ve všech kostelích farních a kollegiátních, ať mají světské kněze nebo mnichy za představené a všemi kněži, nebudeli jen pominuto mše officiu dennímu odpovídající.

Ostatní věřící křesťany napomínáme naléhavě, aby se zpovídali a posilnili se ku blahu ubohých duší v očistci chlebem nebeským. Těm udílíme plné odpustky za zemřelé; jednotlivcům, kteří, jak svrchu udáno, sloužiti budou slavnou mši sv., udělujeme mocí Apoštolské Své autority výsadu privilegovaného oltáře.

Tak dostane se ubohým duším, s nichž snímány jsou zbytky viny strašnými útrapami, vítané a obzvláštní útěchy za oběti mše sv., již přinese celá Církev společně s viditelnou hlavou, prodchnuta jsouc týmže citem lásky k Bohu, aby

dopřál duším úlevy a nechal jim vejíti v místo světla a míru věčného.

Prozatím udělujeme Vám v Bohu, ctihodní bratří, všemu duchovenstvu a lidu péči Vaší svěřenému jako záruku darů božských z plné lásky požehnání apoštolské.

Dáno v Římě, u sv. Petra ve slavný den velikonoční roku 1888. v jedenáctém roku našeho pontifikátu.

Papež Lev XIII.

Uctění přesvatého Srdce Ježíšova.

Tisíce a miliony duší věnovaly se lásce Ježíšově, jaká jeví se nám v nejsv. Svátosti oltářní. Sám Napoleon, jenž světem otřásal a trůny bořil, vyznává, že žádnému člověku ještě se nepodařilo tolik srdcí si získati, kolik získává si jich Ježíš. Kdo pak něčím srdcem vládne, ten vládne nejen jeho láskou, nýbrž i pramenem jejím a všech šlechetných tužeb, které se z něho kdy vyřinou. — Protož, milý čtenáři, řeknuli ti, abys srdce své Srdci Ježíšovu věnoval, aneb uslyšíšli, že Pán sám stěžoval si svaté Markétě Alacoque, že tak málo lidí obrací se o pomoc k jeho sv. Srdci a v něm skrytého pokladu milosti vyhledává, nepozastavuj se nad pobožností touto jako něčím novým, neobyčejným. Pobožnosť k nejsv. Srdci jest pobožností k lásce, jež v Srdci tomto bydlí, jako ve středisku veškeré lásky a zřídlu všeho dobra. Snaž se, abys ze zřídla tohoto co nejvíce dobrého pro sebe načerpal, utec se k tomuto Srdci, skryj se v něm před nástrahami světa. Modlivej se k Srdci Ježíšovu vždy a v každém okamžiku svého života, obzvláště však v červnu, jenž zasvěcen jest uctění Ježíše Krista v nejsv. Svátosti oltářní a uctění přesvatého Srdce jeho.

Mučeníci ugandští.

(Část další.)

5. Nepředvídaná událosť.

Na břehu jezera stáli dva muži v horlivou rozmluvu zabraní. Obrázek Bohorodičky, visící jim na prsou, svědčil, že jsou křesťany.

»Tak to má býti,« řekl Josef Mkasa, jeden z nich; »jakmile král se vrátí, všechno mu vyzradíme.«

»Kéž je to už šťastně pryč!« toužil druhý.

»Věru, člověk v tobě nepozná udatného bojovníka Ondřeje Kaguu, viděli tě tak úzkostlivého a váhavého,« mínil Josef.

»Není to strach o sebe sama; více je mi úzko o bílé otce a ty, kteří z milosti Boží křesťany jsou. Znáš krále tak dobře jako já, že lehčeji je divokého tigra zkrotiti, nežli jeho hněv ukojiti. Nyní pak prý jeho vztek je zvláště veliký, jak pravil posel nedávno z jezera připluvší.

»Posel? jaký posel?«

»Neslyšel jsi o něm?

»Ne; byl jsem u velebných otců, než jsem se s tebou sešel. Pověz, jak to bylo.«

»Bylo v poledne, když jsem si vyšel na břeh se vykoupat. Ale než jsem do vody vstoupil, spatřil jsem kocábku ke břehu se blížiti. Muž, veslující všemi silami, měl patrně na spěch. ‚Hej!‘ zavolal

jsem, ‚jsili Vaguaňan, pověz, co jest? Což přihodilo se Kabakovi nějaké neštěstí?‘ — ‚Děsná rána čeká na Ugandu,‘ odvětil, ‚zraky královy metají blesky, jejichž plamen sežže křesťany.‘ Když člun přistál, vyskočil Kuragi na pevninu. Víš, Josefe, že ten nikdy při nás nebyl, co jsme svatý křest přijali. Jakmile mě tedy poznal, prohodil úsměšně: ‚A, Kagua! Připrav si už na zítřek otýpku rákosí!‘ — ‚Co to značí, Kuragi, z čeho mě viníš?‘ — ‚To ti poví král‘ a pak pošeptal mi hroznou věc.«

A teď vypravoval Ondřej příteli Josefovi vše, co se na ostrově událo a co posel mu pověděl. Vyslechnuv ho pravil Josef: »Buď tu a dej pozor, abys zavčas zahlédl průvod králův; já zatím půjdu k otcům o radu.«

Za malou hodinku objevily se na kraji obzoru černé body po jezeře. Očividně vzrůstaly a Ondřej byl přesvědčen, že je to loďstvo Muangovo. Nepohnutě stál na svém místě a naslouchal napjatě. »Ani písně ani výskotu; vše jde hlucho;« zabručel, »to věští neštěstí.« I zmizel a za chvilku octl se v misii.

Na úsvitě seděl král sám ve své chýži. Najednou vstoupili dva muži, Josef a Ondřej. Jakoby zmijí uštknut vyskočil Muanga, sotva je u vchodu spatřil. »Čeho zde chcete? zrádcové!« křičel ve vzteku. »Můj meč! kde je můj meč?«

»Upokoj se, Kabako,« pravil klidně Josef, »my tě jdeme zachránit.«

»Ano, zachraňte mne!« úpěl tyran, »zachraňte mne před hanebníky, kteří se s těmi bělochy modlí! Však vy jste hadové, pryč ode mne, vy mne chcete zabiti! Můj meč! můj meč sem!«

»Křesťané nejsou tvými nepřátely, pane,« počal Ondřej, »ale Katikiro, Kuragi a ostatní, již jsou neustále kol tebe.«

»Lžeš!«

»Ať umru tvou vlastní rukou, Muango, nemluvímli pravdy. Popřej mi sluchu, a pak jednej, jak za hodno uznáš.«

»Mluv tedy! ale běda, obmýšlili srdce tvé podvod a klamná slova ze rtů tvých splynou!«

Vypravoval tedy Josef a druh jeho o spiklencích Katikirovi, Sambovi, Mbagovi a Aliovi, jež před několika dny malý Kateko byl vyslechl, jak spolu se radili.

Když skončili, dal se král opětně do bědování a zvolal: »Ach, mne ubožáka! Já jsem bezpochyby posledním Kabakou v Ugandě! Běloši mne pronásledují a moji vlastní otroci mě chtějí zavražditi. Ó proč jsem jen ty cizí učitele vpustil do země!«

»Pane,« ozval se Ondřej, »víš, že jsem udatným bojovníkem a že koule z mé pušky pokaždé najde dráhu do srdce nepřítelova. Věř, králi, pokud ramenem svým budu moci vládnouti, nedotkne se tvého těla hrot smrtonosného kopí.«

»Tak jest, Muango,« doložil Josef, »jako můj přítel, smýšlejí všichni s bílými otci se modlívající. Jejich prsa vystaví ochrannou zeď před tebou a oko jejich položí stráž nad hlavou tvou. Avšak přestaň nám ohněm vyhrožovati a nevzpírej se Kalondovi, jenž nás ku ochraně tvé posýlá.«

»Pravdivali jsou slova vaše,« pravil Muanga, »pak umrou zrádcové oni a vás svou milostí obmyslím.« I propustil v dobré vůli oba křesťany.

Po odchodu jejich zavolal si své panoše, poručil meč si přinésti i poslal je, ač bylo už pozdě, pro Katikiro. S radostí vyhověl tentó rozkazu vládcovu, nadálť se, že mu sděleny budou rozkazy proti křesťanům. Jak tedy byl překvapen, když král vztekle si naň vyjel: »Bídný otroku, jak jsi se mohl opovážit o můj život ukládati? Zhyň, zrádce!« při těchto slovech hnal se po ministrovi svém a

byl by mu jistě hlavu rozštípil, kdyby jako kočka rychle nebyl uskočil.

»Zadrž, Kabako, já všechno vyznám!« křičel Katikiro poděšen i vrhl se k nohám panovníkovým. »Pane, oni mě očernili u tebe!«

»Tvé slovo jest jedovatou zlobou,« kypěl Muanga vztekem, »což nebyl jsi u Samba, Mbagy a Alie, když se proti mně spikli? Nevíšli, že oštěp Kuragiův měl mi smrtelnou ránu zasaditi, aby můj bratr mohl býti Kabakou v Ugandě?«

Když viděl zbabělec, že vše je prozrazeno, počal lháti a sváděl všechnu vinu na soudruhy své. »Králi,« počal, »ať meč tvůj srdce mé probodne, jinakli smýšlí, než rety mé mluví. Ano, byl jsem u těch bídníkův, ale jen, abych tvého života chránil.«

A pak počal krále oplétati sítí lží a výmyslův, až tento mu uvěřil a řekl: »Kdybych tě nebyl věrným nalezl, byl bys synem smrti a tvé místo zaujal by Mkaza, jakož také Kagua úřad vojevůdce místo Kuragie dostane. Teď běž, mluvě ku zrádcům: ‚Spatřili vás oko královo zítra, když slunce nad hlavy vystoupí, ještě ve městě, budete upáleni‘.«

Katikiro mlčky se vzdálil. Když pak byl hodný kus cesty od královského domu a kolem nikoho neviděl, pohrozil pěstí a pravil: »Tož tak, Mkaza měl tvé místo zaujati! Počkej, zlosyne, toho mi odpykáš! A křesťané budou spáleni přece, ať to není hned zítra. A nyní půjdu ostatním vyříditi jich rozsudek; Sambo bude zajisté ochoten mé plány podporovati.«

Když starý čarodějník se svými soudruhy Mbagou a Aliem výrok králův uslyšeli, zlosť zlosynů těchto neznala mezí, a to tím spíše, ani se dověděli, že rejdy jejich od křesťanův odhaleny byly. Katikiro krčil jen rameny k jejich kletbám, míně, že teď pro okamžik třeba se podrobiti. Sambo vztekal se při zdánlivé lhostejnosti ministrově, čehož právě ten chtěl docíliti, neboť tak hodilo se jeho záměrům. — »Musejí umříti!« řval kouzelník rozvzteklen.

»Ovšem,« přisvědčil suše Katikiro.

»Ale jak to nalíčíme?« zuřil Sambo.

»Nevím,« odvětil zase onen.

»Zrádce,« řádil tento, »ty's nás Muangovi udal, abys sám dostal statky po křesťanech.«

»Neblázni, Sambo, nescházelo mnoho a má lebka by se byla rozskočila jak ořech kokosový, právě proto, že jsem upadl u krále v podezření. Ostatně, myslím, že se z vyhnanství brzy vrátíš. Východně od jezera můžeš zatím pokojně žíti, než měsíc několikrát naroste. Znáš beztoho strach Muangův před Inglezy (Angličany). Dobře tedy, uslyšíšli co příznivého, dej mi zprávu, hlava křesťana pak nesedí pevněji na plecích než hlava obětního kohouta. Teď však nám rozloučiti se; co nevidět vyhoupne se slunce z jezera Ňanzy, a až bude nad hlavami, ať jsi z města pryč!« (Příště dále.)

Víra sv. Petra a láska sv. Pavla.

Ustanovíš je knížaty po vší zemi; připomínati budou jméno tvé v každém národu. Protož národové chváliti tebe budou na věky. *(Žalm 44. 17.—18.)*

Svatá a zkušená pravda jest: »Dům, který Pán nestavěl, sroutí se a práce lidská jest marna; co však ruka Hospodinova učinila, trvá na věky, neboť to spočívá na věčném základu.« Tažme se mnohých mocných panovníků z dřívějších časů, kteří panovali nad celým okrskem země; tažme se krále Assuera, kde jsou ti národové, nad nimiž panoval? Tažme se Alexandra V., jenž

plakal nad tím, že není ještě pánem celého světa; tažme se Napoleona, před nímž se všickni národové třásli, kde jsou jejich království, kde mocné trůny, kde koruny jejich? Na to nám odpoví dějiny jednoduše: Assuerus již není, Alexandr V. již není, Napoleon již není; jejich království roztrhána jsou a panují nad nimi jiní. Vidíš, milý čtenáři, tato království nestavěl Pán, a proto zahynula; království však, které Bůh postavil, musí věčně trvati — církev sv. na zemi, říše Ježíše Krista, jejíž slavné vítězství dnes slavíme, nepomine nikdy; neboť základy její spočívají na skále věčnosti. Jaké jsou asi ty základy církve sv.? Tyto základy církve sv. jsou víra a láska, a mužové, na nichž tyto základy spočívají, jsou svatí apoštolové Petr a Pavel, »které Pán ustanovil knížaty po vší zemi: připomínati budou jméno jeho v každém národu; protož všickni národové jej chváliti budou na věky.«

Duch sv. praví zřetelně: »Bez víry jest nemožno líbiti se Bohu.« A na jiném místě dí: »Kdo chce k Bohu přijíti, musí věřiti, že jest, a že těm, kteří ho hledají, hojnou jest odplatou.« Proto praví sněm tridentský: »Víra jest počátek našeho spasení, jest základ a kořen našeho ospravedlnění.« Kdož by se tomu divil, že kníže sv. apoštolů, Petr, obzvláště pevnou vírou v Krista se vyznamenal? Kdož by se divil tomu, že právě živá víra jest základním kamenem té překrásné budovy, církve svaté? Kristus nechtěl vystavěti církev na písku, on ji postavil na věčný základ pro věčné časy. Proto pravím především, »že víra učinila ze Šimona Petra.« Po zahrnutí ryb následují Krista všickni apoštolé na jediné slovo, ale jediný Petr to jest, jenž přede všemi všecko opustil, aby pak lovil lidí. On neví, co naň čeká, neví, zdali jej čekají radosti nebo trápení, jemu dostačilo jediné slovo Mistra: »Následuj mne!« A brzy na to praví Petr: »Aj, Pane, my jsme opustili všecko, otce, matku, příbuzné, všecko jsme pro Tebe opustili, což tedy nám za to bude?« A Kristus odpověděl: »Vy budete se mnou seděti na dvanácti trůnech a budete souditi dvanáctero pokolení israelských, když seděti bude Syn člověka na stolici velebnosti své, aby soudil živé i mrtvé.«

Petr věří, kdy ještě všickni ostatní lidé pochybují. Neboť vypravuje písmo svaté: Když Spasitel zázračně nasytil 5000 lidí a slíbil pak, že jim dá své vlastní tělo za pokrm k životu věčnému, tu se horšili učeníci a mnozí odešli. I pravil Kristus ke dvanácti: »Chcete i vy odejíti?« A Šimon Petr pravil: »Pane, ke komu máme jíti, Ty jediný máš slova života, a my jsme uvěřili a poznali, že Ty jsi Kristus, Syn Boží.« (Jan 6.) A když přišel Ježíš do města Caesarey Philipovy a tázal se učeníků svých: »Za koho mají lidé Syna člověka?« Tu pravili: »Někteří Tě mají za Jana Křtitele, jiní za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo některého z proroků.« A Ježíš pravil: »Za koho vy mne máte?« A tu mluvil první Šimon Petr a řekl: »Ty jsi Kristus, Syn Boha živého.« I pohlédl na Petra Spasitel náš a pravil: »Blahoslavený jsi, Šimone, synu Jonášův; neboť tělo a krev nezjevilo tobě toho, ale Otec můj, jenž jest v nebesích. I jáť pravím tobě, že ty jsi Petr, t. j. skála a na té skále vzdělám církev svou a brány pekelné ji nepřemohou. A tobě dám klíče království nebeského, cožkoli svážeš na zemi, bude svázáno i na nebi, a cožkoli rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi.« (Mat. 16.) Tím položil Kristus základ, na němž chtěl církev svou postaviti. Ale to není všecko. Petrova víra dá se ještě jinde dokázati.

Nebyla to víra, když zvolal Petr na hoře Tábor: »Pane, dobře jest nám zde býti. Uděláme tu tři stánky, Tobě jeden,

Mojžíšovi jeden a Eliášovi jeden?« Nebyla to víra, když při umývání nohou při poslední večeři zvolal Petr: »Pane, nemáš mi nohy mýti na věky!?« Nebyla to víra v božství Spasitele, když po zahrnutí ryb Petr pln pokory zvolal: »Pane, odejdi ode mne, neboť člověk hříšný jsem?« Ano, víra to byla, víra mu zjevila, že Syn Boží jest pravý Bůh, a proto se mu klaněl, kdežto celý Israel Spasitele svého neznal a jím pohrdal. Proto také jmenuje písmo sv. vždycky mezi apoštoly Petra na prvním místě, ač nebyl prvním z apoštolů, kteří šli za Kristem.

Ale kdo stojí, hleď, abys nepadnul. A Bůh sám ví jediný, co na člověku jest.

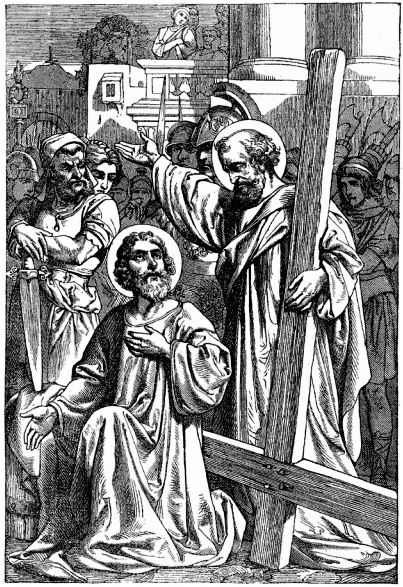

Petr, ta skála, jenž chtěl s Mistrem svým na smrť jíti, jenž přísahal: »I kdybych měl s Tebou umříti, tedy Tě nezapru!« tentýž Petr ve slabém okamžiku zapřel třikráte Krista a řekl, že ho nezná. Tak klesl i Petr, na němž Bůh vzdělal církev svou; on klesl, ale jen jednou. Proč to dopustil Bůh? Proč dopustil, že Petr padl? Tak táže se člověk, ale Bůh mluví skrze proroka: »Tvůj duch není můj duch.« Petr, jenž měl klíče království nebeského, jenž dostal nejvyšší moc, musil jednou padnouti, aby to neštěstí a opuštěnosť hříšníka cítil; on musil nésti hřích na sobě, musil ho hořce oplakávati, aby pak rád všecky hříšníky z rozkazu Božího do náručí přijímal; Šimon musil klesnouti, aby povstal jako Petr a stal se otcem milionů kajících hříšníků.

(Příště ostatek.)

Místním ředitelům apoštolátu modlitby!

Ze všech skoro jiných národův, u Němců, Francouzův, Angličanů, Vlachů, ba i u Poláků je zvykem, jak to z jejich časopisů se dočítáme, podávati vůbec a také do svých nábož. časopisů mnoho zpráv o svém spolkovém životě; každý zjev veřejného vyznání víry, každá slavnosť náboženská sdělí se veřejnosti a celé sloupce novin naplněny často těmi zprávami. Nečiní se tak bez úmyslu dobrého, který také z větší části u čtenářů se tím dosahuje. Jedině — zdá se mně — náš národ československý, ačkoli ve zbožnosti a náchylnosti ku zvláštním pobožnostem za žádným jiným nestojí, jest příliš ostýchavým v uveřejňování svých náboženských slavností a zvláštních pobožností. Skromnosť a vystříhání se vší vychloubavosti jest zajisté překrásná ctnosť a nechceme nikterak ztenčiti pravidlo, abychom modlíce se k Pánu Bohu, činili tak ve skrytě, beze vší okázalosti, nicméně ku větší cti Boží a ku zvelebení jména Božího naproti Jeho nepřátelům často jest slušno, ba jest to naší povinností, uveřejniti, kdekoli se vyskytnou skutky zbožnosti, křesťanské statečnosti a ctnosti mezi lidem. Proto žádáme snažně všechny místní ředitele apoštolátu a bratrstva nejsv. Svátosti a ostatních zbožných spolkův, aby ob čas nám zasýlali zprávy svého spolkového života, na př. kdy a jak své schůze odbývají, jak často ke stolu Páně přistupují, mnoholi členů čítají, zdali se vyznamenávali zvláštní obětavostí na okrasu chrámu Páně atd.

Také by bylo zajímavo pro ostatní členy zvěděti, mnoholi nových členů se přihlásilo a jak se jeví jejich horlivosť, jak tam aneb onde vzkvétá apoštolát modlitby, úcta nejsv. Svátosti nebo nejbl. Panny Marie. Taková vzájemnosť povzbuzuje k horlivosti a větší stálosti.

Takové zprávy povzbudí nejen náš lid, který jich čte ve »Škole,« nýbrž i jiných národův apoštolé modlitby dozví se o nás, osvěží se vzájemnosť a spíše se splní přání Božského Srdce Spasitelova, bychom všichni jedno byli, a ačkoli tělem od sebe jsme vzdáleni a po celém světě rozptýleni, přece v modlitbě apoštolátu se sjednocovali a jeden za všechny a všichni za jednoho stáli.

Zprávy bratrstev ochotně přijímati a uveřejňovati bude ve »Škole« její pořadatel a podředitel apoštolátu modlitby.

Různé zprávy a drobnosti.

Návštěva ve Vatikáně. — Výstava. — Pouť římská. Viděli jsme sv. Otce! Tak zajásali jsme dnes plným právem jsouce šťastnější mnohých jiných, kterým z Říma bylo odjeti, aniž by se jim bylo podařilo to, co nám. Jestiť sv. Otec tolik zaměstnán a ustavičnými audiencemi tak unaven, že dvůr jeho kde možná hledí ho ušetřiti všelikého rozčilení. Nám však všeho uznání hodnou snahou milého krajana dostalo se radosti, po které jsme tolik toužili a na niž také nikdy nezapomeneme. Obcovali jsme v konsistorním sále vatikánském mši sv., kterou sloužil sv. Otec. Byloť nás as 600 shromážděno a pochopitelnou nedočkavosť bylo viděti na všech tvářích. O osmé hod. přišel sv. Otec a přívětivě se usmívaje kropil nás vodou svěcenou. Pak oděv se v roucha posvátná konal mši sv. s vroucnou a

nelíčenou zbožností, říkaje zřetelně a s důrazem modlitby mešní tak, že nás to všecky v pravdě dojalo. Jak dojímavě zněla z úst jeho modlitba: »Deus qui me indignum famulum Tuum pastorem ecclesiae Tuae praeesse voluisti. (Bože, jenž jsi mne sluhu svého nehodného pastýřem církve Své ustanovil!) Jak pokorně náměstek Kristův říkal slova před sv. přijímáním: »Pane, nejsem hoden atd.«

Když pak po ukončené mši sv. říkal obvyklé 3 Ave Maria, tu bylo znáti vrozenou úctu jeho ku bl. Panně a my odpovídajíce jemu až v hlubinách duše byli jsme pohnuti. Pak ještě vyslyšev druhou mši sv., již sloužil jeden z kaplanů jeho, vzal na sebe štólu a přistoupiv k oltáři udělil nám pak jasnými srdcejímavými slovy velekněžské požehnání své, které platilo i věcem, jež jsme s sebou na památku přinesli. Dojem okamžiků těch posvátných nikdy nám z paměti nevymizí. Viděti muže, na něhož právem všechen svět hledí s obdivem, jest a zůstane bez odporu vždycky památným. O velikosti Lva XIII. svědčí také výstava Vatikánská, již popsati věru nesnadno. Předčiť všecka očekávání. Jest v ní krásného, skvostného, umělého tolik, že podobného něco za účelem takovým na světě neuvidíš. Darové tu sestavení na počesť kněžských druhotin sv. Otce ctí i dárce, kteří je sem poslali, i vznešeného oslavence, jemuž byli posláni. Zvláště pak vyniká mimo Italii, Francie a Belgie, pak dary panovnických rodin. Též Turecko, Čína, Siam, Tonkin a ostrovy zámořské poslaly vzácné dary své. Mezi dary diecése brněnské zajímaly nás zejména kasule bílá (z Jihlavy), červená (z Třebíče), pak konvičky, jež daroval alumnát. Výstava sama zasluhuje cesty do Říma a je také po celé dni hojně navštívena. Kdo můžeš, přijď a viz!

Čechové a Moravané, k nimž svatý Otec zvláštní lne láskou, dobře by byli učinili, kdyby pouť římskou samostatně podnikli, jak to v »Hlasu« nedávno bylo naznačeno. Neschází tu lidí, kteří se domnívají a na místech rozhodujících namlouvají, že co rakouské — to německé. Tuto lež dle pravdy vyvrátiti nikdy a nikdy nemáme opomíjeti. *„Hlas.“*

O poutnících našich v Římě píše »Hlas« v měsíci dubnu: Ve čtvrtek dne 12. dostalo se našim milým poutníkům obzvláštního štěstí. Byli přítomni mši sv. sv. Otce v chrámě sv. Petra.

Jest to po třetí, co svatý Otec u sv. Petra mši sv. sloužil. Jak vcházel svatý Otec, nesen jsa na nosítkách, do chrámu, jakmile rozlehlo se po chrámě velebné »ecce sac. magnus«, zpívané od kapely sixtinské, ihned nastalo pohnutí mezi přítomnými, načež rozléhalo se »vivat Papa« po celém chrámu Páně. Dojem, jaký sv. Otec svou zbožností a příjemnou tváří učinil na přítomné, nedovedu vypsati. Každý přítomný jen slzami, které ho polévaly, dal na jevo, co srdce cítí, ale ani ústa nedovedou vysloviti, ani péro napsati. Bylo též asi 20 nejvznešenějších osobností francouzských a rak. poutníků připuštěno, aby přijali z rukou sv. Otce přijímání. Po tiché mši sv., která čtena byla při oltáři nad konfessí sv. Petra, odnesen byl sv. Otec na nosítkách za dojímavého a nadšeného volání »vivat«, načež poutníci pomalu v hlubokých ponořeni myšlenkách opouštěli velesvatyni římskou. Kdo jest svědkem slavností letošních jubilejních sv. Otce, nemůže než velkomyslně povrhnouti demonstracemi řím. zednářů, kteří pořádají slavnosti ku oslavení kacířův a j. malých veličin, kteréž slavnosti nevyšinou se nad obyčejnou pouliční schůzku. Zde uvidí krajané naši ten lesk a tu sílu a mravní převahu stolice apoštolské, utvrdí se ve víře a nedají mýliti se více hlasy,

které víru již za překonané vydávají stanovisko.

Ve čtvrtek odpoledne byla první slavnostní schůze poutníků rakouských ve chrámu P. S. M. dell' Anima. Přítomni byli všichni biskupové v Římě dlící (z Gorice, Poreče, Budějovic, Litoměřic, světící bisk. Schwarz, Hradce, Celovce, světící biskup polní Gruscha), hrabě Kufstein, Lobkovic atd. Jménem komitétu římského přivítal přítomné dr. Fr. Doppelbauer, rektor Animy, pak mluvil řečí nadšenou, na mnohých místech voláním »sláva« přerušovanou, hrabě Kufstein. Na to Mons. Hergenröther, bratr kardinálův, načež slova se ujal nejd. p. biskup budějovický, Dr. M. Říha, v české řeči asi v tento smysl: Že s radostí chápe se slova, aby ku krajanům svým mohl česky promluviti. První, kteří asi slovansky v Římě mluvili, byli sv. Cyrill a Method, sv. Vojtěch, Karel IV. Že zde v tomto chrámě česky může se mluviti, o to má zásluhu Jeho Vel. císař pán, který Animu pro Rakousko zachránil. Dále mají o to zásluhu papežové, obzvláště Lev XIII., jehož jsme přišli uctíti. Lev jest přítelem Slovanův. Encyklika »Grande munus« seznámila se Slovany celý kat. svět. Otevřením vatikánských archivů dána nám příležitosť, vyvrátiti tolikeré pověsti lživé, které v našich dějinách od lidí církvi nepřátelských v našich vlastech se šíří. Největším ale činem sv. Otce pro náš národ jest založení českého kollegia v Římě, jež sv. Otec skoro sám vydržuje. Bůh zachovej lásku ke sv. Otci v našem národě! Pak mluvil p. děkan Lublaňský slovinsky nadšeně o významu pouti slov. do Říma.

Zástupce ředitele apoštolátu modlitby, P. Placida. Na zvláštní žádosť a jmenováním dosavadního ředitele apoštolátu modlitby pro Čechoslovany, P. Pl. Mathona, ustanoven od gener. ředitele celého apoštolátu modlitby, P. Regnaulta, jemu za pomocníka (subdirector) vlp. P. Petr Hlobil, diplomem ze dne 22. dubna 1888., který i v případu nemožnosti ředitele jej v záležitostech apoštolátu modlitby zastane. Ředitelem ovšem zůstane P. Placidus.

Zprávy z misií katolických.

Čína. Apoštolské vikářství Yünnan. Z Číny přicházejí velmi smutné zprávy. Severovýchodní část, jíž teče řeka Hoangho, byla zaplavena a jihozápadní provincii stihlo hrozné neštěstí; neboť celá krajina Yünnan spustošena zemětřesením, při němž 15.000 lidí o život přišlo. Největší škoda způsobena v Ching-Chanu, kdež zemětřesení celé čtyři dny trvalo. Veliká města Lamon a Yamen docela vyhlazena s povrchu země tak, že po nich není ani památky. V So-Chanu, v Chuenu proměnila se pevnina, na níž mnoho měst vzkvétalo, ve veliké jezero, v němž asi 10.000 lidí zatopeno; neboť nebylo možná uniknouti hrozící zkáze, a než se obyvatelé nadáli, již se nalézali hluboko ve vodě, kteráž je se všech stran obklopovala.

Apoštolské vikářství Kiangnan. Uveřejňujeme psaní P. Alberta Tschepea, jenž více než patnáct let u řeky Jang-tse-kiangu misie koná. Misionář udává příčiny povodně a vypravuje obšírně celý průběh. Psaní jest posláno z Kiangyeu dne 15. ledna 1888.

»Posýlám dvě podobizny; jedna představuje vnitřek tak zvaného kathedrál-

ního kostela sv. Frant. Xaver. v předměstí Šanghai; na druhé vidíte kostel »Srdce Ježíšova.« V kostele sv. Františka nalézají se též lavice, což považují Číňané za veliký přepych; neb obyčejně klečívají věřící na holé zemi. Hlavní oltář darovala bohatá vdova. Též kazatelnu a postranní oltáře zbudovala štědrosť našich křesťanů; zvláště v předměstí Tong-ka-donu máme vznešené a bohaté rodiny, jsou to většinou kupci, kteří na vlastních lodích rozsáhlý obchod provozují. Naši křesťané jsou hodni a pobožni, ačkoliv tam ani prohnaní darebáci nescházejí, jakých nalézáme v každém větším městě. Těchto však není mnoho a některý aspoň na smrtelné posteli se polepší. A teď k novinkám. Jest to především povodeň, která zaplavila krajinu ležící severně od Hoangha nebo žluté řeky.

Hoangho nosí s sebou jako všechny řeky čínské mnoho bahna; tak již za starých časů řečiště zanešeno bylo, tak že v prvním století po Kr. vysoké hráze postaveny byly. Hráze tyto jsou na některých místech 14 metrů vysoké. Když však přece hráze taková se protrhne, pak nic vodu nezadrží, nýbrž tato valí se mocně přes pole a města, vše pustošíc. Částečné povodně jsou zcela obyčejné a vyskytují se každoročně při březích Hoangha. Proto má čínská vláda zvláštní oddělení, jež se výhradně zabývá opravováním a kanalisováním žluté řeky. Nejvyšší mandarin správního oddílu má moc vicekrále a náleží k nejvyšším hodnostářům říše.

Koncem září začalo vody přibývati. U města Kai-fong-fu protrhla řeka hráz na míli cesty a rozlila se náramně rychle po celé rovině, berouc s sebou vše, co jí v cestě stálo; jen málo lidí uniklo záhubě. Přes noc byla celá severní krajina pod vodou; města a dědiny, jež naši misionáři dobře znali, se vším, co v nich bylo, docela zanikly. Jižní roviny byly hrůz těch zbaveny; neboť proudy, jež se na jih obrátily, pojalo jezero Hung-tse-hu, kteréž na štěstí následkem velkého parna málo vody mělo: odtud pak valila se ta spousta vody císařským průkopem do Yang-tse-kiangu a dále do moře. Prozatím nemáme se čeho báti; též se začínají na rozkaz císařův hráze spravovati.

Ačkoliv Číňané o Evropany nestojí, přece se v tom neštěstí na ně obrátili. Slovutný francouzský inženýr odebral se hned na místo, aby se o neštěstí tom očividně přesvědčil. Před několika dny dostavil se druhý inženýr, jenž mi mezi jiným řekl: »Opravování hráze bude státi ohromné peníze. Chceli čínská vláda opravu důkladně provésti, pak musí nechati Evropanům při stavbě volnou ruku. Budeli však dle čínského způsobu jednati, t. j. budeli veliké sumy peněz žádati, jež si pak mandarini přivlastní, budeli množství dělníků povolávati a jim neplatiti, pak se Evropané podniku toho nesúčastní. Nebudouli však nejnutnější práce do dubna nebo května hotovy, pak se musíme obávati ještě většího neštěstí: neboť na jaře přichází prudké přívaly, jež řeky rozvodňují.« Onen inženýr mi též řekl, že od nejstarších časů povodeň tak ohromná po desáté se již opakuje. Evropané v Číně dávají veliké almužny, aby neštěstí bylo odpomoženo. Jsou však od Číňanů málo podporováni, neboť tito se nepředají, vědouce, že peníze zůstanou nějakému zisku, — chtivému mandarinu v kapse. Také mandarini musí přispívati, dělají to však zvláštním způsobem, aby nemusili ze své kapsy bráti. Příklad to objasní. Mandarin jeden velmi známý měl též vyššímu úředníku příspěvek svůj nalézti. I poslal služebníka k bohatému lékaři, aby přišel k nemocnému; lékař ovšem nevěděl, že posel ten přichází od mandarina. i nešel k nemocnému, anť se mu to zdálo velice daleko.

To právě chtěl úředník. Dal si lékaře předvolati, kterýž ho prosil za odpuštění. Mandarin mu vytýká v dlouhé řeči zatvrzelosť srdce a pak praví: »Já jsem tak laskavý jak otec nebo matka a proto ti odpouštím tentokráte tvůj přečin; musíš však zaplatiti 500 dolarů.« Můžete si pomysliti, jak se asi lékař nad takovým odpuštěním zaradoval. Po delším smlouvání spokojil se s 300 dolarů. Tak a podobně se sbírají v Číně peníze k dobročinným účelům.

Ještě jeden příklad. Jeneral Pao ze Sutšue zpronevěřil v poslední válce asi 800.000 dolarů. Vloni zemřel a byl po smrti ctěn jakožto hrdinný vojevůdce a horlivý vlastenec. Letos však stihlo rodinu tu veliké neštěstí. Synovec jenerálův, jenž o podvodě věděl, prosil syny po smrti jeho, aby mu půjčili 30.000 dolarů. Půjčiti a dáti jest v Číně jedno. Když se však dědicové jenerálovi k tomu neměli, vyzradil vše. Poslal totiž ministru války psaní, v němž strýc sám na sebe žaluje u udává, že peníze ty zpronevěřil. Pro větší pravděpodobnosť zalepil psaní padělanou pečetí strýce. Brzy na to byli synové jenerálovi k smrti odsouzeni, matka zemřela zármutkem, avšak ani zrádce neušel zasloužilému trestu, i on byl odpraven, poněvadž padělal státní pečeť. Ženštiny z rodiny jenerálovy byly rozdány jiným a tak celá rodina jeho vyhlazena. V Číně jakož i v mnohých pohanských krajinách řídí se pravidlem: »Dělej co chceš zlého, jen ať tě nikdo při tom nechytne; pak ovšem musíš trpěti za všechny.« Až národové tito přijmou křesťanství, zaniknou docela pohanské jejich zásady.

Přední Indie. Arcibiskupství v Kalkutě. Misie v Torpě. Od té doby, co P. Lievens do Torpy přibyl, ještě si ani neodpočinul; neboť poselství za poselstvím přichází k němu, aby jim pomohl. Jsou to většinou protestanti a též pohani z okolních vesnic ano i z těch nejvzdálenějších. Dvacet až třicet mil vzdálené dědiny posýlají svá poselství k němu; a prosba všech je stejná: »Utlačování úředníky jest vždy nesnesitelnější; a tu jsme slyšeli, že ty nám dobrou radu uděliš, že nám pomoci můžeš a chceš. Zastaň se nás; celá naše vesnice, to ti přisáháme,« — při tom zdvihnou jako Mundaři pravou ruku, — »se stane katolickou a zůstane věrnou náboženství tebou hlásanému.« Často jsem se divil trpělivosti a účastenství, s jakým kněz onen všechny vyslechl a záležitosti jejich zkoušel; a posud se mu skoro vždy podařilo, stav potlačovaných zlepšiti, buď radou a poučením, neb odevzdáním záležitosti této vládě a soudu. Často dostačilo, že si stěžovali u kněze v Torpě, jenž zná zákony a nevědomým je vykládá; neboť jak se to úředníci dověděli, přestali lid utlačovati, bojíce se, aby nebyli udáni soudu. Někdy z toho povstávají dlouhé soudy, jež vždy končí ve prospěch utiskovaných. Tak na př. bylo v Torpě za mého pobytu šest Tickedarsů odsouzeno na devět měsíců do vězení a mnoho jiných na penězích pokutováno. Následek toho byl, že několik tisíc lidí se dalo pokřtiti.

Jak vidíte, nebyla pohnutka přestoupení k víře katolické láska k Bohu a k jeho náboženství; milosť Boží často užívá světských zájmův, aby nevědomým spasení usnadnila. Teprve po dlouhé poradě mezi sebou a s katechisty odhodlají se jíti do Torpy; jíti do Torpy znamená odříci se pohanství, ďáblu vícekráte neobětovati, pravého Boha vzývati a vyučování katechistův a kněží se podrobiti. To vše dělají rádi a vytrvají v dobrém předsevzetí.

Jediná obtíž, která se nám naskytuje, jest veliký strach jejich před ďáblem, a tohoto strachu je zbaviti není maličkosť, neboť v něm vyrostli. V jedné vesnici

u Torpy zle řádila nakažlivá nemoc; kdežto skoro všichni obyvatelé do Torpy k misionářovi se odebrali, aby jim pomohl, prosil jeden katechumen starého pohanského kněze o radu. »Musíš ďáblu slepici a kozu obětovati,« zněla odpověď. Hned konal přípravy k oběti; zvířata, kadidlo a oheň již měl na břehu blízké řeky, když se o tom ve vesnici dověděli. »To nesmí býti,« křičeli všichni a hnali se za ním k řece. On však, jakmile to zpozoroval, hodil všechno do vody a skryl se v lese. Takové případy jsou velmi řídké a myslím, že brzy docela přestanou.

Práce máme mnoho; katechumenů bylo v září 1887. asi 20.000 v 400 dědinách a P. Lievensu bylo nemožno, všechny vesnice navštíviti, proto mu byl náš příchod do Torpy velmi milým. Provázeni každý jedním katechistou odebrali jsme se ihned na cestu, a sice P. Cazet na jih, já však na sever. Všude nás s velikou radostí vítali, muži, ženy a děti se sešli v domě náčelníka a pozdravivše misionáře obvyklým křesťanským pozdravem, naslouchali jeho výkladu. Chodil jsem pak po jednotlivých domech, abych jim společnou modlitbou požehnání Boží vyprosil. Bylali ve vesnici škola (bohužel jen v málokteré mají školu), navštívil jsem ji a podrobil žáky zkoušce z katechismu; měl jsem dosti často příležitosť, obdivovati se vlohám žáků, neboť velmi lehce chápou a pochopivše výklad na př. modliteb, dobře si je pamatují. Na den sv. Augustina přijali jsme do lůna církve školní mládež v Chapi (vesnici asi 10 mil severozápadně od Torpy). Tamnější starý učitel je připravoval; modlitby uměli dobře a zodpovídali rozumně otázky o hlavních pravdách sv. náboženství. Na to přijali sv. křest u přítomnosti rodičů, kteří později pokřtěni budou.

Brzy však skončila naše blahodárná činnosť. Asi za šest neděl zemřel P. Cazet a já jsem se nalezal ve velikém nebezpečí. Lapa, vesnice asi 12 mil od Torpy vzdálená, byla již dostatečně připravena, a proto ustanovil P. Cazet, že tam 11. září svátosť křtu udělovati bude. Ačkoliv se v ten den necítil zcela zdráv a počasí bylo sychravé, přece se odebral do Lapy, kdež promoklý v chladné kapli čekající již katechumeny pokřtil. Na zpáteční cestě několikráte promokl a přijeda domů upadl v zimnici. K vůli lepší obsluze jsme ho poslali do Ranchi; nikdy si nenaříkal ve své nemoci. »Bude brzy lépe,« říkával obyčejně, ptalli se ho kdo, jak se mu vede. A asi za čtrnáct dní povolal jej Bůh k sobě, aby se mu odplatil za jeho obětavou, byť i krátkou činnosť.

Sotva že odvezli P. Cazeta do Ranchi, musel jsem se i já tam odebrati, anť jsem dosti povážlivě onemocněl. Stav můj se brzy zlepšil a doufám, že se za krátký čas opět na své působiště dostavím. V Torpě činí misie pokroky, neboť se jim dostalo nových sil z Evropy. »Kéž by též čtenáři těchto řádků Boha prosili, aby práci misionářů žehnal, a kéž by přispěli dary ku stavbě kostelů, kaplí a škol, aby mladá tato misie vzkvétala ku větší cti a chvále Boží!«

Severní Amerika. Misie u Indiánů ve Skalných Horách. K misionářům mají Indiáni velikou důvěru. Jedenkráte mne potkal starý Indián a pravil: »Černokabátníku, mám jen jediného starého koně, hleď, jak kulhá. Udělej z něho mladého!« Mladý muž jeden prosil: »Chci prodati kožešiny a chci za ně dostati 10 dolarů. Učiníšli, abych tolik dostal, dám ti dolar.« Často žádají též služby ode mne, které se s úřadem misionáře nesnáší.

Poněvadž jsem neměl daleko do pevnůstky Custer, umínil jsem si, že tamnějším katolickým vojákům budu sloužiti mši sv. Když jsem velitele prosil,

aby žádosti mé vyhověl, nechtěl dovoliti, abych sloužil mši sv., poněvadž jsem se nemohl patřičnými listinami vykázati. Později jsem listiny dostal od nejdůst. biskupa, jemuž jsem si postěžoval. Dva měsíce zůstal jsem ještě u Indiánů, vyučuje je ve zpěvu a katechismu. Čtyři dny v týdnu neměl jsem jiné stravy, než špatný chléb a trochu kávy, a poněvadž jsem velice seslábnul, odebral jsem se na nějaký čas k Cheyennům.

Posledního dubna přinesl P. Grassi splnomocnění k zařízení nové misie mezi Indiány; ihned začali jsme stavěti kapli. Z desek jsme zbili oltář a druhý den jsme sloužili první mši sv. v nové misii. Sotva jsme nejnutnější práci vykonali, rozloučil se se mnou P. Grassi. Když jsem se ubíral od Cheyennů, měl jsem tak špatného koně, že jsem se rozhodnul jíti raději pěšky. Na štěstí potkal jsem blízko Custeru dva Indiány, již mi za 15 dolarů koně prodati chtěli, a já byl spokojen. Když mu však dávali uzdu, byl by jim brzy utekl. Když jsem to viděl, nechtěl jsem koně koupiti. Oni však pravili: »Počkej, hned ti jej osedláme.« Zavázali mu oči a osedlali jej. Když mi jej přivedli, řekl jsem: »Milí přátelé, já jsem sice koně toho za 15 dolarů smluvil, nemohu však jej koupiti, neboť jak vidíte nemohu pokaždé, když ho chci osedlati, svléci kabát, abych mu zavázal oči.« Proti důvodu tomu neměli žádné odpovědi; vzali si tedy koně a jeli dále.

Když jsem po druhé od Cheyennů k Indiánům jel, vybral jsem si koně silného a myslel jsem, že jako obyčejně za dva dny k nim se dostanu. První den jsem ujel 40 mil a přenocovav v jedné chatrči vydal jsem se druhého dne časně ráno na další cestu. Nevzal jsem ničeho s sebou, neboť jsem myslel, že se do nejbližší misie dostanu. Kolem 9. hodiny začal se prášiti sníh, já však jel dále, až pak k 5. hodině nastala taková tma, že jsem musil zůstat státi. Asi o dvou hodinách se nebe vyjasnilo, já hrozně unaven jel dále celý den a neviděl jsem nikde stavení. Večer po modlitbě slíbil jsem, že budu sloužiti 3 mše za duše v očistci, naleznuli pomoci. Za čtvrť hodiny viděl jsem běžeti stádo koňů proti mně a za nimi pastýře; byl jsem vysvobozen. Za dva dny jsem se šťastně dostal na své působiště.

Nastávající misie sv. Frant. Xav. leží mezi řekami Little Hornem a Big Hornem, 50 mil od železnice a 22 mil od pevnůstky »Custer.« Plocha, kterou údolí zaujímá, jest 30 mil dlouhá a 20—25 mil široká. Obydlí kněží jest zároveň školou a kostelem. P. Bandini a P. Prando pracují v misii této. Kéž by se též šťastného výsledku dočkali!

Kat. misie.

Milodary Božského Srdce Páně.

Prosba vyslyšená. Byv stížen nemocí, žádal jsem na podzim r. 1885. ve »Škole B. ✠. P.« ctitele téhož Srdce za přímluvu. Vyznati musím, že od té chvíle začal jsem se léčiti s výsledkem, že prozřetelnosť Boží mě vedla k užívání přirozených prostředků vydatných a že léčiv se dva a půl roku, cítím se nyní zdravým. Pročež díky vroucí vzdávám Bohu; ctitelům pak Božského Srdce Páně přeji: Zaplať Pán Bůh!

V dubnu r. 1888. *Jistý professor gymn.*

Z Blažovic. Jistá rodina vzdává srdečné díky bolestné Matce Boží za vyslyšení prosby při konání devítidenní pobožnosti dle přání těžce nemocné osoby. Budiž tedy česť a chvála Matce Boží věčně vzdána!

P. K.

Jistá osoba vzdává srdečné díky bolestné Matce Boží za uzdravení od bolení zubů při konání devítidenní pobožnosti, kdežto všecky lidské osvědčené prostředky byly marné. Ať se tedy Matce Boží vroucné prosby a díky všude množí! *I. P.*

Z Prahy. Uzdravení dítěte. Dítě mé, tak píše vážený otec svému duchovnímu příteli, skutečně velikou milostí Boží a na úsilovné vzývání Matky Boží Lúrdské se uzdravilo. Případ dle úsudku lékaře úplně byl ztracen, úmrtní lístek ležel napsán v tobolce lékařově, svíce hromniční, svěcená voda a křížek s Kristem P. byly připraveny a všichni očekávali jsme posledního vydechnutí; pouze veliká důvěra v Rodičku Boží a použití sv. vody z lúrdského pramene jakožto léku a obkladu nás sílila; dítě naše v posledním okamžiku k našemu největšímu obdivu bylo z náručí smrti vyrváno; od onoho okamžiku stav očividně se lepšil a dnes blíží se den úplného uzdravení. Jest zajisté velice záslužno dáti na veřejnosť plnými jmény »mocnosť Boží na přímluvu jeho nejsv. Rodičky.« Když nám oba hoši, jak račte věděti, ve věku 3 a 5 roků na tutéž zhoubnou nemoc zemřeli, třásli jsme se s manželkou mou strachy o tehdáž zbylou nám dcerušku, aby podobnou nemocí krční zachvácena nebyla, a vzývali jsme denně pomocníka sv. Blažeje, aby dítě naše chránil; zároveň umínili jsme si, že, pakli nám Bůh popřeje hošíčka,' dáme mu za druhého patrona na křtu svatém sv. Blažeje (což se také stalo). Hoch Jiří Blažej jest, chvála Bohu, zdráv a od nemoci té zůstal ušetřen. Jakmile jsme se od lékaře dozvěděli, že má »Marta« záškrt, ihned manželka moje brala útočiště k Lúrdské Rodičce Boží; věděla totiž, že jisté známé paní v Praze v podobném případu důstojný p. část lúrdské vody pro choré dítko poskytl a že dítko na orodování matky k Rodičce Boží se uzdravilo, i nemeškala a vyprosila si od té paní zbytek oné vody; další částku onoho blahodárného léku byla nám poskytnuta ct. sestrami ošetřovatelkami Ludmilou a Václavou, a proto jsem jim velikými díky zavázán. To jest, co jsem asi chtěl Vaší Důstojnosti blíže podotknouti, an ve ctěném Vašem lístku shledávám, že s námi zároveň radosť nad znovuzrozením dítka pociťujete, a přál bych si, kdyby vzácný tento případ se ve známosť uvedl. Snad by »Škola B. S. P.« na udání Vaší Důstojnosti též do listu svého oznámení přijala, poněvadž velebná matka sester třetího řádu velice onoho uveřejnění si přála. Nehoršete se na mě, vele-

důstojný pane doktore, ale jsem milostí Boží nám prokázanou velice dojat a rád bych, aby z tohoto případu i jiní čerpali posilu v důvěře k Rodičce Boží. Koupil jsem dcerušce své pěknou sošku této Bohorodičky a přičiním se s manželkou, aby dítě, až bude rozumnější, zvláštní zbožností a přísným chováním Rodičku Boží uctívalo a tak hodno se stalo této zvláštní milosti. Prosím o laskavou odpověď, kdy bych mohl osobně pozvání vašemu vyhověti, a do té doby poroučím sebe i celou svoji rodinu do vzácné přízně Vaší a znamenám se v hluboké úctě oddaný *A. S.*

Z Křepic. Srdečné díky vzdávám Božskému Srdci Páně a nejbl. Panně Marii Lúrdské za brzké uzdravení. Také posýlám darem 1 zl. na chrám Panny Marie v Lúrdech. *J. H.*

Z Loučeně. Upokojení starosti matky. Mám jediného syna, tak vypravovala mi matka vdova, který již dvě léta u vojska na Moravě slouží. Bála jsem se, aby při hlučném, pohyblivém životě vojenském nezapomněl na povinnosti křesťana a nesešel s cesty pravé. I konala jsem devítidenní pobožnosť, vzývajíc nejsv. Srdce, blahosl. Pannu, sv. Josefa a sv. Antonína Pad., slibujíc spolu, dostaneli se mi nějakého důkazu, že syn svou velikonoční pobožnosť vykonal, vyslyšení ve »Škole B. S. P.« uveřejním. A hle, syn sám podal mi zprávu bez mé poptávky, že i u vojska své křesťanské povinnosti jest pamětliv. Tím jsem tedy své starosti sproštěna a plním ráda svůj slib, vzdávajíc vřelé díky za vyslyšení prosby.

Pisatel těchto řádků sám, dlouholetou životní obtíží tísněn, konal po dvakráte devítidenní pobožnosť k Panně Marii Lúrdské a sv. Josefu, užívaje vody lúrdské. Nyní již po dva měsíce jest sproštěn všeliké obtíže. I dávám milerád svědectví pravdě, že Maria vyslyší, kdo ji důvěrně prosí. *F. D.*

Z Hrušky. Jistá hospodyně byla i s dcerou navštívena nebezpečnou nemocí. Utekly se obě k nejsv. Srdci Páně a vykonaly devítidenní pobožnosť. Obě jsou nyní zdrávy a prosily, abych uveřejnil ve »Škole B. S. P.« jejich nejvroucnější díky Božskému Srdci Páně za dosažené zdraví. *F. J.*

Z Haliče. Jistá osoba vzdává díky Božskému Srdci Páně, Panně Marii Filipsdorfské, sv. Josefu, sv. Anně, sv. Antonínu z Paduy a sv. Janu Nepom. za vyslyšení jisté prosby. Byla jsem ve velkém nebezpečí postavena, tak že každý viděl, že mi lidská pomoc jest marná. Konala jsem tedy devítidenní pobožnosť k Panně Marii Filipsdorfské a spolu jsem prosila o přispění sv. Josefa, sv. Annu, sv. Jana Nepom. a sv. Antonína, a hle — byla jsem vyslyšena! Při pobožnosti své jsem si umínila, že, buduli vyslyšena, uveřejním to ve »Škole B. S. P..« což s nejvroucnějšími díky činím. Budiž za to ctěno, velebeno a milováno ode všech po všechny časy nejsv. Srdce Pána Ježíše a nejčistější Srdce Panny Marie! *A.*

Ze Žebětína. Ve velkém nebezpečenství utíkal jsem se k Božskému Srdci Páně a neposkvrněnému Srdci Panny Marie, a slíbil jsem, že, buduli vyslyšen, oznámím to ve »Škole B. S. P.« Byl jsem vyslyšen a nyní vzdávám srdečné díky nejsv. Srdci Páně a nejblahoslavenější Marii Panně. *F. P.*

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Italie. Sv. Otec v poslední době častěji v promluvách svých k poutníkům mluvil o postavení svém a o politice vlády vlašské proti stolici apoštolské. Zejména tak učinil v promluvě k poutníkům holandským a španělským.

»Útoky,« dí, »nepřátel za našich dnů se zdvojnásobily, proti své vůli musíme se vydati v boj.« Ze slov těchto vysvítá, že hodlá sv. Otec po ukončených slavnostech jubilejních důrazněji zakročiti proti vládě a její politice církevní. Ministerský předseda Crispi rozhněval se na poutníky španělské, kteří v adrese podané papežovi důrazně žádají obnovení světské moci papežovy, tím více, jelikož slyšení tomu byl přítomen i poslanec španělský. — Novým důkazem, jak vláda smýšlí proti Vatikánu, jest demonstrace, kteráž se před nedávnem udála ve příčině postavení pomníku Giordanu Brunovi. Již od několika let usilují římští zednáři a radikálové o to, aby jim městská rada povolila místo na Campo di fiori, kde hodlají postaviti pomník odpadlíku Giordanu Brunovi. Peníze již mají pohotově a sochař jim již podal nákres, ale městská rada až posud se zdráhala. Nyní však za vlády Crispiovy učinili nový útok; ale 36 proti 29 hlasy žádosť jejich byla odmítnuta. Tu způsobili demonstraci a provolávali slávu Brunovi. Crispi jim slíbil, že všemožně bude podporovati snahy jejich, a poštěstíli se mu při nastávajících doplňovacích volbách do městské rady dostati své přívržence, bude pomník ten brzy dohotoven.

Rakousko. Předmětem rozprav v kruzích parlamentárních jest pořád ještě audience, kterou měl nedávno kníže Liechtenstein u císaře. A tu udržuje se zpráva, že z nařízení koruny podá vláda na podzim předlohu zákona, kterým vyhověno bude požadavku strany konservativní v příčině dozoru ke školám, ale vše ostatní zůstane na dosavadních zákonech školních nezměněno.

Anglie. Katoličtí biskupové angličtí podali společný protest proti předloze o přísaze parlamentární. Tento protest jest první všeobecný protest anglického episkopátu od doby nově zřízené anglické hierarchie. Předloha zmíněná chce přenechati poslancům na vůli, aby buď přísahali nebo místo přísahy učinili jen jednoduché prohlášení. Zákon ten je tedy učiněn ve prospěch neznabohů. Biskupové však prohlašují, že žádný člověk není schopen spravovati řádně a zákonně rodinu, domácí život a veřejné společenské blaho Anglie, Irska a Škotska, nevěřili aspoň v přirozené náboženství a mravnosť. Úřad zákonodárce má velikou zodpovědnosť, a bylo tudíž moudro, chrániti tento úřad slavnostní přísahou, kterou se zákonodárce zavazuje ku věrnosti k Bohu a k zákonu Božímu.

Zpráva, že sv. Otec vyslovil se rozhodně proti tak zvanému boycottingu, plánu to »polní výpravy« několika irských politiků, způsobila v Irsku veliké rozčilení. Avšak arcibiskup dublinský praví v dopise, že dekret papežský nepřinese ani nejmenší škody národnímu hnutí, ani národní jednotě irské. Dle zpráv londýnských jest prý Vatikán rozhodnut dekretu tomu zjednati platnosť. Jakmile dekret byl uveřejněn, nesmí žádný kněz členu své obce uděliti rozhřešení, jenž by trval na tom, účastniti se toho plánu polní výpravy. Každý biskup, který by se zdráhal dekret uvésti ve známosť svému kněžstvu, podléhá církevní kázni.

Jak jsme již oznámili, přinesli biskupové **brasilianští** sv. Otci zvláštní dar jubilejní. Zasadili se všemožně o zrušení otroctví. Černí otroci tvořili tři pětiny obyvatelstva brasilianského. Nyní dochází z hlavního města Brasilie, z Ria Janeira, zpráva, že také senát schválil, aby otroctví okamžitě a bez podmínky bylo zrušeno. Sv. Otec hodlá vydati k biskupům brasilianským v té příčině zvláštní okružní list a chce zlatou růži, kterou každoročně v neděli čtvrtou v postě světí a pak jednomu z mocnářů zašle, který si byl zvláštních zásluh získal o věc katolickou, letos poslati princezně vladařce brasilianské.

V Číně hrozí veliké nebezpečí misiím dominikánským. Podnět k pronásledování zavdala stavba nového kostela v Moukyongu provincie Tokienské. Veliké množství křesťanů hrozným způsobem bylo mučeno.

Také **v Tibetu** byla zrušena misie; misionáři byli ze země vyhnáni.

V měsíci červnu modleme se za obrácení Anglie.

Anglie jest první zemí v severní Evropě, která již v polovici druhého století víru křesťanskou přijala. Jako v jiných zemích, tak i na severu v Anglii působili horlivě věrověstci na rozšíření víry Kristovy. Na konci třetího století nacházíme v Anglii již pravidelnou hierarchii čili duchovní vrchnosť, což důkazem, že tu bylo již hojně křesťanů. Na sněmu v Arlesu (r. 314.) byli již tři biskupové z Anglie. Pronásledováním křesťanů za císaře Diokleciana a Maximiana (r. 303.—305.) přišlo také všeliké zlo na křesťany v Anglii. Kostely byly bořeny, křesťané mučeni a usmrcováni. Mnozí zachránili se do lesův a hor. Velikých zásluh o rozšíření víry křesťanské vydobyl si sv. Kolumban, benediktin, hlásaje svaté evangelium, zakládaje kostely a školy, v nichž nalezali obyvatelé staré Britanie čili Anglie pravou vzdělanosť křesťanskou. Vpádem Anglosasíků (r. 449.) utrpělo křesťanství v Anglii velmi; kostely byly sbořeny, katoličtí kněži vypuzeni, lid upadl v otroctví a porobu. Až papeži sv. Řehoři Velikému popřáno opět víru křesťanskou rozšířiti. Vida v Římě mladistvé obyvatele Anglie jako zajatce litoval jich, že trvají ještě ve tmách nevěry, a proto poslal opata benediktinského, sv. Augustina se 40 mnichy do Anglie (r. 597.), jimž se podařilo získati krále i lid víře křesťanské. Tak střídaly se příznivé poměry s nepříznivými; nicméně víra Kristova nabývala půdy víc a více až do nešťastné doby, kdy vládnul zemi Jindřich VIII.: napřed obhájce víry, později však nejkrutější nepřítel víry křesťanské. Král tento, »reformator,« dal v Anglii neméně než 30.000 osob zahubiti mečem a ohněm proto, že nechtěly odpadnouti od víry křesťansko-katolické. Jeho pomocník Crammer ospravedlňoval jednání královo. Kancléř Thomas Moorus usmrcen, královna Maria Stuart usmrcena, biskupové vyhnáni, křesťané pronásledováni, 376 opatství zrušeno, řeholníci vyhnáni aneb usmrceni. Jindřichem VIII. nastala veliká propasť mezi Anglií a Římem, což bylo ve mnohém ohledu velikým neštěstím pro celou zemi. Bludy a kacířstva se zmáhala víc a více v zemi apoštolské, v zemi krví křesťanů posvěcené. Právě z této doby vyhlášeni jsou někteří za ctihodné, blahoslavené a za svaté od nynějšího sv. Otce Lva XIII.

Snažili se nepřátelé vyhladiti církev sv. úplně z Anglie, ale kterak možno vytrhati kořeny tak hluboce již zapuštěné? Netřeba se diviti tomu, že po hrozné rozervanosti, po pochmurném počasí začalo opět svítati světlo víry katolické. Opět benediktini to byli, kteří vstoupili na půdu odtržené Anglie, založili koleje, kláštery, školy a s pomocí a milostí Boží uvedli zase víru křesťanskou tam, kde bývala dříve. Nehledě ani k Irčanům, kteří se statečně bránili proti nátlaku Angličanův, aby odpadli od víry, vzmáhá se víra katolická očividně víc a více, a to netoliko mezi lidem obecným, nýbrž i mezi vznešenými. Není ani možno, aby kdy zahynulo símě, jež takoví svatí mužové zaseli, jako sv. Augustin, sv. Anselm, sv. Tomáš, sv. Edmund a ctihodný Beda.

A nyní jaká to radosť! Kdežto jinde si svaté víry neváží, jí pohrdají, v Anglii vzkvétá a přináší krásné i hojné ovoce; nikde snad nevrací se tolik bludařů do církve katol., jako v Anglii. Poznati to lze z následujícího, jak množí se katolický duch v Anglii. Od r. 1837.—1887., tedy za půl století, vzrostl počet kostelův a kaplí z 500 na 1282, kněží bylo 630 a nyní je jich 2280. Jest sedm apoštolských vikariátů, kteréž rozděleny jsou na 20 arcibiskupství nebo biskupství. Počet katol. škol vzrostl z 200 na 2000 a kolejí z 12 na 60. A kdežto bylo dříve 25 klášterů mužských a 40 pro ženské, jest nyní prvních 98 a posledních 340. Mimo to budiž důkazem krásného rozkvětu víry katol. v Anglii toto: biskup de Salford počítal věřící v únoru t. r. a jest jich ve Velké Britanii mezi 1,700.000 obyvateli 200.000. V Lancasteru, kdež bylo r. 1773. jen 14.000 katolíků rozdělených na 59 misií, jest dnes 500.000 katolíků rozdělených na 260 farností. Myšlénka, že jen jedna církev jest pravou a že tou církví jest jen naše katolická, poněvadž jest založena na skále Petrově v Římě, nabývá v Anglii více půdy, než v jiných zemích, na př. v Rusku, Řecku atd.

Jak připadna jsou slova kardinála Manninga, jenž pravil: »Církev katolická byla v Anglii jako cizopasná květina, postavená na povrchu země, nemajíc kořenův. A nyní vnikla do země, pustila kořeny, vzrostla v mohutný strom, rozkládajíc větve své po celé zemi.«

Jestli dle výroku Páně v nebi veliká radosť nad jedním hříšníkem pokání činícím, jak veliká musí býti radosť mezi nebešťany nad počtem se vracejících ku pravé víře, jako v Anglii! Zdaž nemá i srdce naše plesati, vidouce, kterak apoštolát modlitby působí na obrácení celých zemí a národů? Sv. Otec, jsa velice z toho potěšen, všecku péči svou věnuje nyní dvěma mocnostem, Rusku a Anglii, chtěje obě mocnosti spojiti s Římem, s církví pravou, na skále Petrově založenou. Podporujme sv. Otce ve snahách jeho vroucnou modlitbou, obzvláště tento měsíc obětujme modlitby, práce své a všecky dobré skutky na tento úmysl. Prosme Božské Srdce Páně, planoucí k nám láskou nevýslovnou, aby vyslyšelo prosby naše! Dá Bůh dobrotivý, že již dlouho nepotrvá doba, ve které krev z Tyburnu, krev mučeníků, bude semenem křesťanů, pravých a horlivých katolíků!

Modleme se:

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všecky modlitby, práce a utrpení dnešního dne spolu se všemi úmysly, s kterými se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za národ anglický, bývalý národ svatých, aby nechaje bludů podrobil se nejvyšší hlavě církve římsko-katolické. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (Odpustky 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

SLaVMe sLaVně sLáVu sVatého VÍta, poCtěného korunou stateČného hrDIny pro VÍru praVou!

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Ročník XXII. (1888.) **Škola Božského Srdce Páně.** Číslo 7. (Červenec.)

Našim sv. apoštolům.

Jak slavit Vás, Vy velcí apoštolé,
Vás svaté hříšného rtem člověka!
Zdaž uctit můž' Vás slávy na prestole,
kdož údolím se bídy provléká!

Což ku cti dát Vám mohou ruce holé,
na jejichž díle kletba odvěká,
což srdce zapletené v léčí kole,
jež vlastní hanbou v slzu roztéká!

Ach, prosbou jen se ústa moje chvějí,
však za sebe — ne — nemám odvahy:
vlasť chraňte, Cyrille a Methoději,
by v pospas nebyla zlé pro vrahy!
Jak do Říma jste kdys jí hájit spěli,
tak v nebi za ni proste, světci skvělí!

Ó bloudili jsme lesem temných věků
a s cesty prchli Vámi zjevené, —
jak stádce neposlušné v zpurném jeku,
kdy samo v pasť se vlkům veženo.

Ba — hanbo horoucí! ve bludů vzteku
jsme hnát se dali k víře zděděné,
k té víře, jíž jste v lásky své k nám vděku
nás barbarství sprostili břemene.

Teď uznáváme trpkou svoji vinu,
nuž, osvěžte své lásky svadlý květ,
zas vpočtěte nás v lůno věrných synů!
Jsme dítky těch, jimž sílu mladých let,
jimž života jste věnovali píli,
ó buďte nám, co jim ve strázní chvíli.

P. Š. Senický.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Část další.)

XIV. Domácí zrcadlo.

Svatého Jana Křtitele poslal Bůh Otec sám na svět, aby jako předchůdce a ubytovatel předcházeje Syna Božího, příbytek mu zjednal u židův a cestu připravil do srdcí lidských, aby jej pak příslušně uvítali a ochotně přijali.

Cosi podobného snažil jsem se i já dociliti těmito články o »Domu nejsv. Srdce Ježíšově;« byltě při tom můj jediný úmysl, abych božskému Spasiteli i u vás, milí čtenářové, zjednal a upravil vhodný příbytek, aby i pod vaši střechu slaviti mohl radostný a milostiplný příchod svůj. Podařiloli se mi toho dociliti, nevím, a tak brzy se také nedozvím; ale jednou se to ukáže, totiž při posledním soudu!

Onomu velikému světci, sv. Janu Křtiteli, se jeho misionářské dílo také u všech lidí nepovedlo, ale u několika přece. Mluvilť jim mocně a důrazně k srdci a při tom zároveň stavěl jim

na oči vzor a zrcadlo pro život jejich. Zrcadlo to však nebylo žádné jiné, nežli jeho vlastní přísný, kající a svatý život na poušti. V zrcadle tom, lépe nežli ve slovech jeho, mohli viděti a poznati, kým mají sami býti, kým však nejsou. A toto zrcadlo, život Janův totiž, činil veliký a hluboký dojem na lidi, ano, jak známo, i na hrdého, prostopášného krále Herodesa!

Řečí jsem nadělal také už dosť v listech těchto o »Domu nejsv. Srdce Ježíšově,« a teď bych vám, milí čtenářové, rád opatřil do domu také nějaký dobrý příklad za zrcadlo; ale kde, kde jen ho vzíti? Avšak již mi něco napadá! Přivedu vám do domu za příklad a vzor osvědčené již »Svaté a světice Boží;« ti aspoň s vámi zůstanou napořád, pokud kniha tato u vás pobude. Tak budete míti ustavičně dobrý a svatý příklad na očích, na nějž čas od času jako do zrcadla můžete pohlížeti a poznávati, jací máte býti i vy. Sestavím vám totiž příklady těch a takových svatých, kteří tvoří dohromady celou rodinu či celý dům svatý; tak sice, že každý z vás bude míti svůj vlastní krásný vzor a příklad pro sebe, jako pravé zrcadlo. Budeli pak každý pilně se v něm shlížeti a svůj vzor dotčený věrně následovati, bude brzy srdce jeho malým obrazem Božského Srdce Kristova, jakož i oni svatí vytvořili v sobě věrné obrazy jeho, pravá to mistrovská díla. Tím způsobem mají býti ti svatí netoliko vašími zrcadly, ale spolu i strážnými duchy vašeho domu; příkladem svým totiž budou zabraňovati všelikému hříchu přístup k vám, a budeteli jich i vroucně vzývati, budou svou přímluvou i domácími patrony vašími!

I. Svatý manžel.

Dle pořadu jest prvním v domě muž jakožto hlava celé rodiny. Jako takový má však více rozličných povinností, a sice jako manžel ku své choti, jako otec k dítkám, jako hospodář a mistr k čeledi atd. Každou tuto povinnosť bylo by záhodno u zvláštním zrcadle mu ukázati.

Nejpřednější však a nejsvatější zůstane povždy ona povinnosť, již jako manžel choti své zavázán jest, již u oltáře jí slíbil a jež jest základ všeho života manželského — láska!

Ale, bohužel, jak špatně bývá pochopena a hůře ještě plněna tato svatá mužů povinnosť! Zda ví jen stý muž, zda jest si dobře vědom, jakou to vlastně lásku připovídá choti své?! Obyčejně, ba skoro vždy bývá tu míněna ona smyslná, tělesná náklonnosť, která roznícena jsouc krásou a spanilostí tváře a vnadami svěží mladosti, vyšlehne v srdci jako oheň sopečný a trvá také jen potud, pokud vnady tělesné neuvadnou. Přijdeli však nějaký neduh, nemoc, úraz anebo jakákoli jiná pohroma a opadajíli květy krásy, veta bývá mnohdy i po té »lásce,« t. j. přestane to obapolné blouznění a horování manželů.

Jak že? a to má býti láska muže křesťanského? Co jest na ní křesťanského? Nečiní totéž i pohané a nevěrci? Můželi taková světská a planá láska postačiti ke šťastnému manželství? Jeli možno, aby z kořene planého vyrostlo ovoce štěpné, ovoce trvalého štěstí a blaha? Ó jeli již kořen špatný a nahnilý, co dobrého může vydati? Slyšte jen ty děsné nářky, jež se k nám čím dále krutěji ozývají, nářky na špatná a pranešťastná manželstva! Vizte pak ty hrozné následky jejich!!

Není to však ani jinak možné; základ a kořen stavu manželského jest láska, a ta máli býti trvalá po celý život lidský a za hrob, musí býti svatá, t. j. v pravdě křesťanská. Láska ta musí se zakládati ve zbožnosti, ve víře a v lásce k Bohu!

V Bohu tedy a pro Boha miluj, muži, svou choť a pak tak snadno nikdy neuhasne a neuvadne láska tvá! U víře této musíš poznávati a viděti v choti své obraz Boží, sobě rovný, musíš v ní patřiti dceru Otce nebeského a někdejší dědičku království na nebi; patřiti v ní musíš duši, již ti Bůh sám dal za společnici v životě vezdejším, s nížto tě církev svatá spojila svátostí, o níž dí sv. apoštol, že »veliká jest to svátosť v Kristu a církvi.« Ano veliká svátosť, poněvadž veliký a vznešený jest účel její. Muž pak, maje tento vznešený cíl na paměti, neměl by jinak, než s úctou pohlížeti na choť svou...

Ano, tentýž sv. apoštol Pavel poučuje muže křesťanské o této svaté lásce, an praví: »Muži, milujte manželky své (a jak?) jako Kristus miloval církev a vydal sebe samého za ni, aby ji posvětil, aby ji sobě postavil slavnou církev, nemající ani poskvrny ani vrásky, ale aby byla svatá a bez úhony.«

Ó viz, muži křesťanský, koho ti tu sv. Pavel staví za vzor a příklad, od něhož učiti se máš té svaté lásce k choti své, nikoho jiného, nežli samého Ježíše Krista v jeho lásce k církvi. Ó pozoruj tedy blíže, jaká že jest tato láska jeho? On miluje svou církev láskou rovněž tak vroucí, jako pevnou, láskou, která už trvá po osmnáct set let a podnes neochabuje, podnes se nezmenšila. V rukou svých všemohoucích a na Srdci svém drží církev svou, věnuje jí podnes svou nerozdílnou přízeň, věnuje jí všechny poklady svých nebeských milostí!

Vroucí tedy a pevná musí býti i tvá láska k choti, ó muži křesťanský! Zaměnil jsi jedenkráte srdce její, a proto i své jí musíš navždy obětovati. Po všechen čas máš jí býti pevnou oporou; vždy ti má tanouti na očích Kristus, jenž církvi své všechno obětuje, aby jí dokázal lásku svou.

Tato láska Kristova k církvi jest dále i trpělivá, shovívavá a odpuštění vždy ochotná. Ó v pravdě s božskou trpělivostí snáší Kristus Pán po všecky věky chyby a poklesky údů jejích, vždy jsa ochoten jim odpouštěti. Za žádných dob, ani tehda, kdy porušenosť údů její na nejvyšším byla stupni, kdy pohoršení v církvi děsným se rozmohlo způsobem, ani tehda nezavrhl ji Kristus od sebe, ale opět a opět do nekonečna obětuje se v tiché lásce za ni, »aby ji očistil a posvětil.«

Snášelivá, trpělivá, shovívavá musí býti, ó muži křesťanský, i tvá láska k choti. Ukládáť blízký pospolitý život manželův oběma mnohé zkoušky, mnohá pokušení k netrpělivosti, kde často platí slovo Páně o vespolném snášení chyb. Protož ozbroj se, muži, oděním shovívavosti a snášelivosti k chybám a slabostem chotě své, pamětliv jsa i svých chyb! Vždyť obtíže a trampoty, soužení a útrapy nescházejí člověku v žádném stavu, a »bojováním« zůstane život lidský vždy, nechť žije v paláci anebo pod doškovou střechou. Na tobě jest však, muži křesťanský, abys osvědčil větší sílu svou — právě větší trpělivostí. A na tvé pevné hrudi mají se odráželi a lámati rozbouřené vlny trampot a křížů rodinných, aby nesklátily a neporazily k zemi slabší ženu a děti tvé!

Dále! Kristus chová k církvi své i lásku věrnou a vytrvalou! On ji miluje podnes toutéž láskou, jakouž ji miloval tehda, když ji krví svou založil. V této věrné lásce položil Kristus za ni život svůj a tuto oběť ustavičně opakuje a obnovuje na oltářích její až do konce časův. Ano, on vstoupiv na nebesa, usadil se po boku Otcově; ale i tam plní svou lásku k církvi s toutéž vytrvalostí, věren jsa svému přislíbení, že

s ní zůstane po všecky dni až do skonání. — I tobě, muži křesťanský, musí býti nade vše svatou věrnosť choti povinná. I tvá láska nemá a nesmí utrpěti ani té nejmenší změny a proměny; neboť změna taková jest zde tolik, jako zrušení přísahy!

Konečně láska Kristova k církvi jest láska svatá. Svatosť a posvěcení církve jest totiž hlavní cíl a účel všech jeho obětí až podnes. Sedmerým pramenem sv. svátostí vylévá na ni svou posvěcující milosť, aby všechny údy její k dokonalosti a svatosti přivedl. — Svatou má býti i láska tvá, ó muži křesťanský! Vzájemné se posvěcování, toť má býti poslední cíl a konec stavu manželského! Ó posvěcuj ženu i dítky své svou živou vírou, svým slovem a příkladem; předcházej je na cestě ctnosti, maje nejpřednější starosť o jejich věčné spasení!

Ano, Boha a věčné spasení neztrácej z mysle ani ve stavu manželském! I tu musíš Boha milovati více nežli svět a jeho rozkoše, více nežli choť svou, více nežli život svůj! Pak bude láska tvá křesťansky spořádaná, pak bude míti stálosť i štěstí a blaho tvé manželské!

Takovou svatou lásku osvědčil sv. Marcian. Ten budiž zrcadlem tvým, křesťanský muži!

Sv. Marcian žil v Římě jako křesťan v těch trudných dobách, kdy vyznavači Kristovi byli ukrutně pronásledováni. I Marcian po 20 dní krutě žalářován jest a posléze soudci předveden, kterýž mu domlouval, aby se odřekl víry křesťanské a podrobil zákonu císařovu. Ale Marcian, vojín statečný, odpověděl neohroženě: »Domluvy tvé nepohnou mne k zapření Krista, aniž mne zviklají u víře v něho! Náš pomocník jest Kristus a víme, kam nás volá, protož nezdržuj nás déle, ale pošli už brzy tam, kde spatříme Ukřižovaného!« — I vydán tedy rozkaz, aby byl Marcian sťat. Když pak veden jest na popraviště, přišla za ním žena jeho i s dítkem, úpěnlivě naříkajíc, ano i výčitky mu činíc: »Ach,« volala, »měj přece slitování se mnou a s dítkem svým! Obrať se a nezavrhuj nás!« — I obrátil se k ní Marcian a pravil: »Což tě má snad ďábel zcela v moci své?! Buď odejdi anebo pojď se mnou umříti pro Boha!« — Ale žena převrácené mysli plačíc a naříkajíc bránila muži dále jíti, ano i dítko mu k nohám položila. Marcian však ničím nedal se pohnouti ani obměkčiti, ale políbiv naposledy ženu, řekl: »Jdi s Bohem domů, nemůžeš muže svého vidět umírati; přišla bys o smysly.« Políbiv pak i dítko, modlil se k nebi: »Pane můj, Bože všemohoucí, měj péči o toto dítě!« A hned na to jest sťat.

Ještě jeden muž a manžel připadá mi na mysl, jehož jméno — Job. Známý tento trpitel poznával v trápení svém ruku Páně, která se ho těžce, velmi těžce byla dotkla, ale on ji líbal v lásce k Bohu. Zcela jiného smýšlení byla však manželka jeho. Ta pro světskou a smyslnou lásku svou k muži zapomněla na povinnou lásku k Bohu, ba změnila ji v čirou nenávisť a v nenávisti té jala se činiti muži výčitky: »Co ještě se držíš bázně Boží? Klň Bohu a — zemři!« — Čistá to útěcha pro trpícího muže z úst vlastní ženy! Zasluhujeť právem jména, jež ji muž dal: »Jako jedna z nemoudrých a pošetilých žen mluvíš!« Tak řekl Job a trpěl dále v lásce k Bohu, ano snažil se slovem a příkladem i manželku svou poučiti a k lepšímu poznání přivésti.

Nuže, zde máš, muži křesťanský, své zrcadlo! Chcešli býti šťastným ve svém stavu manželském, postav si za první a základní pravidlo ono nejsv. přikázaní Boží: »Milovati budeš Pána Boha svého nade všecko!« a pak zajisté budete se i s chotí svou navzájem milovati »jako sebe sama,« t. j. láskou křesťanskou a svatou!

2. Svatá manželka.

Vám, milé křesťanské ženy, měl bych postaviti obzvláštní, veliké zrcadlo; neboť na vás mnoho, ba téměř všecko v rodině záleží, především však výchova dítek a tím i celá jejich budoucnosť, ba budoucnosť celého světa, dobrá i zlá!

Vždyť dvě ženy to byly, od nichž celému světu vzešla zkáza i spása. Dvě ženy to byly, jež veškerému člověčenstvu staly se osudnými. Jedna neposlušností svou přivedla na nás záhubu a příčinou se stala, že jsme všickni smrti propadli, a zase druhá dobrovolnou poslušností svou to všechno napravila a příčinou se stala, že jsme nalezli u Boha milosť a skrze milosť život věčný. Pramáti Eva uvrhla na nás zkázu, nejblahoslavenější Rodička Boží — Maria Panna — ze zahynutí toho nás vytrhla.

A co platí o těchto dvou ženách, to po většině lze říci až podnes o ženách vůbec; ony po většině jsou příčinou všeho dobra, ale i všeho zla na světě, podle toho, dobrýli či zlý život jejich. Proto už písmo sv. velmi zhusta mluví o ženách, z nichžto ženy dobré nad míru chválí: »Ženu statečnou kdo nalezne? Zdaleka a z posledních končin cena její!« — »Moudrá žena vzdělává svůj dům, nemoudrá však vystavený vlastníma rukama boří.« Ženy pak zlé kárá: »Lépe jest bydleti v zemi pusté, nežli se ženou svárlivou a zlobivou!«

Že tak závažné a důležité jest postavení ženy křesťanské, z toho pochopíte, milé čtenářky, že rovněž tak četné a vážné jsou i povinnosti křesť. ženy, a hodně veliké by musilo býti zrcadlo, by vám všechny ukazovalo. Obmezíme se tedy na místě tomto pouze na poměr ženy jakožto manželky k manželi jejímu a i z poměru toho jen jedinou zde vystavím v zrcadle povinnosť, a sice nejtěžší, a proto právě i nejčastěji opomenutou.

Tak mnohá žena cítí se nad míru nešťastnou ve stavu manželském. Proč? Poněvadž dožila se trpkého sklamání ve svých nadějích. Představovalať si stav manželský docela jinak, snila o Bůh ví jakém ráji na zemi, vykouzlila si v hlavě barvami růžovými nejkrásnější štěstí a blaho, jehož jí bude plným douškem požívati. Vžila se už do toho šťastného stavu, kde podle její hlavy a chuti vše se bude konati, vše se jí kořiti, sloužiti a život jí všemožně bude oslazovati. Tak snila, a ze sna luzného trpká ji probudila skutečnosť. S hrůzou a zděšením poznává, že jí nastává docela jiná úloha.

Náboženství křesťanské učí totiž něčemu jinému o povinnostech, o úloze ženy křesťanské. Bůh sám totiž ukládá ženě za hlavní povinnosť, že má muže svého ve všem poslouchati, vyjma toliko hřích. Ano, Pán Bůh sám už Evě v ráji přikázal: »Pod mocí muže budeš a on panovati bude nad tebou.« A sv. apoštol národů rovněž dovozuje, že muž jest hlavou a korunou ženy, jako je Kristus hlavou církve sv., a proto výslovně káže ženě křesťanské: »Ženy mužům svým poddány buďte jako Bohu; neboť muž jest hlava ženy, jako Kristus hlava církve. Ale jako církev poddána jest Kristu, tak i ženy mužům svým poddány buďte ve všem!«

Podle Ducha Božího jest tedy poddanosť a poslušnosť muži první a nejhlavnější povinností ženy křesťanské.

(Pakli snad té neb oné z laskavých čtenářek zrcadlo toto není po chuti, nemějž to za zlé pisateli; neboť na výroku Božím nelze ani písmena změniti!)

Avšak právě odtud nejvíce nešťastných manželstev pochází; hlavní pramen všech různic a svárů rodinných bývá,

že ponejvíce ženám se do duše příčí podrobiti se a podvoliti vůli manželově! Na př. muž pracuje, lopotí se, shání a šetří krejcaru — žena pak podle své hlavy rozhazuje na marnosti: muž netrpí synovi noční toulání — žena a matka synáčkovi ještě peníze podstrkuje; muž zapovídá dceři hříšné schůzky s druhým pohlavím — žena a matka naopak jí v tom pomahá a ji podporuje; muž kárá a tresce přísně děti — žena se jich proti němu ujímá a brání je atd. Kdež tu povinná poslušnosť a poddanosť muži?

»Aj,« pomyslí si snad mnohá čtenářka, »snadno se vám mluví a píše o poslušnosti a poddanosti; kdybyste však věděli, co musí tak mnohá žena snésti a vytrpěti příkoří od muže, nedivili byste se, že pozbyde brzy síly a trpělivosti, býti ve všem muži poslušnou.«

Ó vím a věřím, milá ženo křesťanská, že mnohdy zdá se to už býti téměř nemožné, býti muži ve všem poddánu; ale pohlédni do následujícího zrcadla a nemožnosť ta zmizí!

Roku 1564. narodila se zbožným manželům ve španělském městě Burgos dceruška, pokřtěna na jméno Johanna. Od nejútlejšího mládí svého přilnula velikou láskou k Bohu, kterážto láska vzmáhala se přibývajícím věkem tak, že když rodičové její zasnoubiti ji chtěli muži, prosila úsilovně, aby ji nechali svobodnou. Ale marné byly všechny prosby její — proti vůli své dána za manželku jistému Ortizovi, muži to popudlivému a prchlivému. Co bylo Johanně zakoušeti od tohoto surovce, nelze vypsati ani vylíčiti; byltě celý její život v manželství nepřetržitou cestou křížovou. Aby si však mnohá žena mohla učiniti pojem o hrdinské mírnosti a trpělivosti Johanninĕ, vytknu jen některé utrpení její.

Ortiz měl několik klecí s ptáky na okně. Jednoho dne stalo se, že malý všetečný hoch, synovec jeho, shodil jednu klec na zem právě v tu chvíli, kdy Ortiz vešel do dveří. Jako podrážděný tigr vrhnul se skokem na svou ženu, obviňuje ji, že mu na vzdory klec shodila. Nic nedbal na její omluvy a prosby, ale uchopiv ji, vyvlekl do nádvoří a přivázav na provaz, spustil ji do studny až po krk do vody a tak nechal ubohou trpitelku zimního času po 24 hodin v ledové vodě! Když pak ji vytáhli, zůstala po dva měsíce bez vlády ležeti a za div pokládáno, že nabyla opět zdraví a síly.

Po čase, když její rodiče schudli a Ortiz všechen svůj statek promrhal, vypudil Johannu z domu svého. Opuštěna ode všech lidí a nevědouc, kam se obrátiti, chtěla se nepozorovaně vrátiti k muži svému. Ten však vypátral kroky její, a když se brala již po schodech nahoru, chopil ji z nenadání mocnýma rukama a mrštil jí se schodů! Pád tento byl tak nehorázný, že zůstala po 30 dní rozumu a smyslů zbavena ležeti!

Avšak budili ošklivosť a hnus tak surové nakládání, větší ještě obdiv vzbuzuje tichosť Johannina. Když se manžel její vyzuřil a přestal ji trýzniti, poklekla před něho a prosila za odpuštění. A když i pak za odpověď dostalo se jí nových ran, nepozbyla trpělivosti, ale za všecku tuto ukrutnosť modlívala se tím vroucněji za muže svého. A skutečně vyprosila mu milosť kajícné smrti.

Udiven táže se čtenář, odkud ta slabá žena brala síly ke snášení tak trapného života po 40 let?! Tuto nadpřirozenou sílu čerpala z umučení Páně; obraz Ukřižovaného vznášel se jí ustavičně před očima. Ó jak tiše a mlčky snášel on všecka ta muka, nejinak, než jakoby katané oprávněni byli k tomu trýznění! Proto tiše a mlčky trpěla i Johanna, nepřičítajíc nikdy vinu svému muži, ale vždy jen sama sobě.

K upokojení tak mnohé čtenářky

budiž řečeno, že si nemusila sice Johanna tak nelidské nakládání od muže nechat líbiti, ale že se mohla vším právem dáti rozvésti; avšak tolik jest pravda, že měla neobyčejnou, ba hrdinnou lásku k muži svému, jemuž duši zachránila, a že se obětovala věrnému následování slova Páně: »Učte se ode mne, neboť jsem tichý a mírného Srdce.«

(Příště dále.)

Apoštolát modlitby v církevních dějinách.

(Část další.)

Vítězství a mír.

Léta Páně 311. stáli oba císařové římské veleříše, Konstantin a Maxencius, se svými vojsky nepřátelsky proti sobě. Maxencius, zavilý pohan, již nad několika spolucísaři zvítězil a je o jejich podíly oloupil, a nyní ještě zbývajícího spolucísaře Konstantina chtěl se zbaviti. Poněvadž Maxencius měl větší vojsko a byl lépe vyzbrojen, což divu, že Konstantin trnul, jak asi boj pro něho dopadne. Avšak Pán, který jej vyvolil, aby utrpením církve učinil konec, zjevil se mu v divech a zázracích.

Když jednoho dne po poledni v čele svého vojska na pochodu kráčel, uzřel na nebi jasně zářící kříž a zřetelnými písmenami napsaná slova: »V tomto znamení zvítězíš.« Také vojíni císařovi viděli tentýž zjev. V noci pak zjevil se mu Ježíš Kristus s tímže znamením a nařídil mu, aby podle vzoru toho kříže dal zhotoviti prapor, pod jehož záštitou aby pak vojsko Konstantinovo proti nepříteli bojovalo. Císař učinil, jak mu bylo nařízeno, a přede zdmi Říma zvítězil nad svým odpůrcem, který v bitvě život ztratil.

Tím zvítězilo křesťanství nad pohanstvím, Kristus s Konstantinem. Měšťané římští postavili císaři z vděčnosti, že je od ukrutníka Maxencia osvobodil a na památku jeho vítězství, pomník, představující jeho osobu; sochu tu nedovolil Konstantin ozdobiti žezlem, nýbrž křížem a nápisem: »Tímto spasitelným znamením, jež jest odznakem pravé síly, osvobodil jsem vaše město od krutovlády a vrátil římskému senátu a lidu svobodu a dřívější lesk.« Patrněji projevil Konstantin svou vděčnosť prohlášením v Miláně r. 313., že křesťanská víra smí nejen všude býti volně vyznávána, nýbrž že ji béře i pod svou ochranu.

Nyní slavila církev Kristova, která byla v dobách pronásledování jako pohřbena, své slavné z mrtvých vstání; objevila se ve své celé moci a síle, a skrze ni obnovena tvářnosť země.

Nelze vysloviti, jak jsme se zaradovali, píše biskup Eusebius, my, kteří jsme úplně v Krista důvěřovali, a odlesk nebeské radosti zářil na tváři všech, když jsme viděli, kterak všechna ta místa, která bezbožní ukrutníci krátce před tím spustošili, jako z dlouhé, smrtelné nemoci opět oživla, a chrámy Páně byly opět stavěny s ještě větší nádherou, než ty, které před tím byly pobořeny. Viděli jsme divadlo ode všech nás kýžené. Ve všech městech světily se nově vystavěné chrámy Páně, shromáždili se biskupové, sešli se lidé z nejvzdálenějších končin, jeden druhému osvědčoval svou lásku, neboť všichni sešli se jako údové Krista ke svornosti a jednotě ducha. Ukázala se tu jedna moc a síla Ducha svatého, pronikající všechny údy církve, jedno srdce a jedna mysl všech, tatéž radosť

víry, souhlasná chvála Boží ze všech úst. A pak ty slavné služby Boží, konané od nejvyšších hodnostářů, svědomité konání oběti mše sv. od kněží, a ty tak vznešené a nebeské obřady církevní, když se žalmy zpívají, a jiným nám od Boha zjeveným slovům se naslouchá, a nyní jiné nebeské, tajemné úkony se konají: i tajemství utrpení Spasitelova byla slavena. Lidé všech stavův a každého věku, mužové a ženy chválili vesele z celého srdce Boha, dárce všeho dobrého, modlitbou a díkůčiněním.«

Co církev v dobách boje a pronásledování hájila, to věrně zachovávala i nyní za dnů vítězství a klidu, totiž ducha milosti a modlitby.

Ovšem jest pouhý dík již novou prosbou, a všechno to velebení, všechna ta chvála, která byla Pánu vzdávána za to, že učinil jméno své veliké mezi pohany a že dal svému království k nám přijíti a že svou vůli, — aby všichni lidé spaseni byli a ku poznání pravdy přišli, — vyplnil, jako v nebi, tak i na zemi, jest již přímluvou pro všecky budoucí věky, aby dílo vykoupení se dokonalo a upevnilo, až všeliké tělo uzří spasení; ale ani nyní církev neustává od modlitby přímluvné; modlí se za všechny, za vznešené a prosté, za přítomné a vzdálené, za šťastné a nešťastné, za přátele a nepřátele, za živé i zemřelé. Modlitba za pronásledovatele ovšem přestala, když v pronásledování církve se upustilo, i za pronásledované nebylo třeba již se modliti; a čím více nevěřících ubývá, tím méně zabývá se s nimi modlitba křesťanů, veřejná i společná, jakož i soukromá a koná se obzvláště za věřící, za jejich zdokonalení a posvěcení.

A toho bylo třeba, neboť nepřítel přemožen jsa zevně, povstal uvnitř rozkolem a bludem, a čeho nemohl hrubou mocí dosíci, toho se domáhal tajně působícím jedem. Ale opět se přesvědčil, že církev bdí a se modlí. Ona vylučuje sice nepřátele toho druhu ze svých modliteb; kdežto za své pronásledovatele, bludaře a nevěřící Pána vzývá, odpírá těm, kteří v ní rozkol zahnizďují a její dítky nekalým učením svádí, dobrodiní své přímluvy. Ale právě tím dává na jevo, jak vysoce modlitbu přímluvnou cení, že totiž ty nešťastníky, aby je potrestala, ze svých modliteb vylučuje; a tím také věřící před nimi vystříhá a od nich vzdaluje. Mohlo by se souditi, když tací nešťastníci dobrodiní veřejné modlitby postrádají, že netřeba se jich vystříhati a jim se vyhýbati. Avšak církev je tu pamětliva slov sv. Jana: Je hřích ku smrti; za takové nepravím, aby se modlilo. Lidé totiž, kteří v církvi rozkol plodí a pravé učení porušují, dopouštějí se hříchu k smrti, a o těch praví apoštol, že odpadávají od Krista a jeho církve; prohřešují se proti Duchu sv.; proto za takové již se církev nemodlí, aby snad tímto trestem sebe sami poznali a se polepšili. Nebrání však věřícím, aby v modlitbách, které soukromě a nikoli ve jménu církve konají, též na tyto ubožáky pamatovali, řídíce se příkladem Ježíše Krista a jeho učeníkův, aby, možnoli, byli od věčného zahynutí zachráněni; ale církev nenařizuje to aniž vyzývá, by těm nehodným taková láska se prokazovala.

Nemůžeme tuto, jako u předešlých období, obšírněji líčiti učení, cvičbu a ovoce modlitby přímluvné, jak se konala v církvi; důkazy o tom z tohoto období zachovaly se nám v hojnější míře, jsou však tak zjevné, že netřeba zvlášť o nich se zmiňovati. Modlitba v tomto období stává se veřejnou a přijímá určitý, trvalý tvar jak v bohoslužebných řádech, — ty stávají se jednoduššími, a jak jich počtem ubývá, tak stávají se pravidlem pro mnohé a všecky, — tak i při jiných zařízeních církevních a ve

mravech a návyku denního života věřících. Tak se zdokonaluje modlitba uvnitř a nabývá působivosti a rozšíření na venek. S modlitbou roste a upevňuje se též u veřejném životě království Boží na zemi, zač se v »Otčenáši« druhou prosbou modlíme. »Tehdáž množí se vojsko panovníků proti nepřátelům,« praví svatý Řehoř, »když zástup těch, kteří ku Pánu se modlí, vždy více se zmáhá;« a svatý Lev: »Tehdáž je pobožnosť účinnější a světější, když ve skutcích zbožných ve veškeré církvi jedno srdce a jedna mysl panuje.« (Příště dále.)

Víra sv. Petra a láska sv. Pavla.

(Ostatek.)

Spasitel sám praví: »Šimone, aj satan žádal o vás, aby vás tříbil jako pšenici: ale já jsem prosil za tebe, aby nezhynula víra tvá, a ty někdy obrátě se, potvrzuj bratří svých.« (Luk. 22. 31.). A skutečně víra v Petru neuhasla, neboť sotva spatřil v síni svého Mistra, a to dostačilo, proléval hořké slzy. Vyšel ven a plakal hořce. A jako třikráte Mistra svého zapřel, tak musil na otázku Pána: »Petře, miluješli mne?« odpověděti: »Pane, ty víš, že tě miluji.« Tak mohla jen živá a pevná víra mluviti.

A co činil Petr po seslání Ducha svatého? Neohroženě povznesl ve chrámě hlasu svého, hlásá Ježíše ukřižovaného, a 3000 lidí obrátilo se toho dne na víru křesťanskou. Byl předveden před vysokou radu, ta mu přikázala, by mlčel, ale Petr pravil neohroženě, že více sluší Boha poslouchati, než lidí. Hrozili mu, ale víra Petrova jest stálá. Hrozili mu řetězy, žalářem, dali jej zmrskati, ale víra jeho jest pevná, on se raduje, že může pro Krista trpěti a hlásá dále znovu Ježíše z mrtvých vstalého! Toť jest moc víry! Před vírou Petrovou třesou se hříšníci ve chrámu, třese se synagoga v Jerusalémě; před ní utíkají nemoce, a když se Petr ve své víře modlí, tu i mrtvý vstává k životu ve jménu Ježíše, jemuž se klaní každé koleno.

Ale to Petrovi nestačilo, on zpečetil víru svou životem i krví svou. Ukrutný Herodes dal jej v poutech do žaláře uvrhnouti, ale anděl jej vysvobodil. On putuje po zemi židovské, ale putuje též až do Říma, kde zarazil sídlo své, aby odtud řídil celou církev. Avšak po 25letém papežství stal se obětí nepřátel Kristových. Nero, ukrutný císař, jenž žíznil po krvi křesťanů, žíznil i po krvi knížete apoštolů. Byl jat, osm měsíců trápil se v mamertinském vězení, byl mrskán a na popravné místo zaveden. Již vidí znamení spásy, na němž Kristus vykrvácel, i raduje se, že pro víru smrť podstoupiti má. Chce rád na kříži umříti, avšak dolů hlavou. Stalo se: byl na kříž přibit, krev teče po zemi, Petr umřel, ale víra jeho neumřela. Petr umřel a srdce každého křesťana krvácí, ale víra trvá dosud v tom velikém chrámu Páně, v církvi svaté.

Avšak obdivujíce tento jeden základní sloup církve sv., padne oko každého křesťana na druhý sloup církve, jenž neméně zasluhuje naši úctu. Jestiť to svatý Pavel, živý obraz lásky.

Pavel narozen ve městě Tarsu, byl prvním pronásledovatelem křesťanův, on přivolil ke smrti sv. Štěpána. Právě byl na cestě do Damašku, aby tam zjímal křesťany, když se jej dotekla náhle milosť Boží. Veliká zář obklíčila Pavla, padl na zemi a s nebe bylo slyšeti hlas: »Šavle,

Šavle, proč mne pronásleduješ?« A Šavel hned volá: »Pane, co chceš, abych činil?« A celý jeho život jest odpovědí na tuto otázku. Byla to láska ku Kristu — ta byla odpovědí. Celý život Pavla byl život Kristův, jehož rány na sobě nosil. Láska byla hlavním znakem Pavla a jevila se 1. v jeho myšlení, 2. ve slovech a 3. ve skutcích.

Veškeré myšlení sv. Pavla náleželo Bohu, on nemohl na nic jiného mysliti, leč na Boha. Jeho srdce bylo posvátným oltářem, na němž ustavičně plápolala oběť lásky a vroucné modlitby. »On žije sice ještě, praví sám o sobě, avšak ne již on, nýbrž Kristus žije v něm; chce rozdělenu a s Kristem býti; neboť Kristus jest mu životem a smrť ziskem.« Jsa takovou láskou vyznamenán, bylo mu popřáno, že byl do třetího nebe znesen, kdež slyšel tajemná slova, kteráž nelze člověku mluviti; kdež viděl radosť a slasť, jakéž oko lidské nikdy nevídalo, ani ucho neslýchalo: viděl blaženosť, jakou Bůh připravil těm, kdož jej milují. (2. Kor. 12.) On chce všem všeckým se státi, aby všecky Kristu získal; slabým jest sláb, silným jest silen, rád by se obětoval pro lid svůj, kdyby jen jediná duše měla spasena býti. Proto volá tato láskyplná slova: »Ústa naše otevřena jsou k vám, ó Korinťané, srdce naše rozšířeno jest.« (2. Kor. 6. 11.) »Neboť nehledám, co jest vašeho, ale vás. Já pak velmi rád náklad učiním, nad to i sám sebe vynaložím za duše vaše.« (2. Kor. 12.) »Svědek jest mi zajisté Bůh, kterak po všech vás toužím láskou Ježíše Krista.« (Filip. 1.)

Co apoštol Pavel tak vřele v srdci cítil, to i slovy pronášel. Proto žádný z apoštolů lásky k Bohu tak krásně nenaznačil, jako sv. Pavel. »Kdybych jazyky lidskými mluvil i andělskými,« tak píše sv. Pavel, »a neměl bych lásky, byl bych jako měď zvučící anebo zvonec znějící. Kdybych měl dar proroctví a znal všecka tajemství a měl všeliké umění; a kdybych měl všecku víru, tak že bych hory přenášel, lásky pak kdybych neměl, nic nejsem. A kdybych rozdal na pokrmy chudých veškeren statek svůj a vydal tělo své ke spálení, lásky pak kdybych neměl, nic mi to neprospívá. Láska trpěliva jest, dobrotiva jest; láska nezávidí, nečiní nic na chloubu, nenadýmá se, není cti žádostiva, nehledá, co jejího jest, nezpouzí se, nemyslí zlého, neraduje se z nepravosti, ale raduje se pravdě; všecko snáší, všemu věří, všeho se naděje, všecko trpělivě čeká.« (1. Kor. 13.)

Co Pavlovo srdce cítilo, co ústa jeho před králi a žebráky hlásala, to ukázal také ve svém životě. Celý život tohoto velikého apoštola nebyl leč tvrdá cesta lásky na Kalvarii, »aby, an jiným káže, sám nebyl zavržen.« Poslyš jen, milý čtenáři, co pokorný apoštol Pavel sám o sobě praví: »Často jsem byl v žaláři, častokráte v nebezpečenství smrti. Od židů pětkrát čtyřicet ran bez jedné jsem obdržel. Třikrát jsem metlami mrskán byl, jednou jsem byl kamenován, třikrát jsem na moři tonul, den a noc v hlubokosti mořské jsem byl, na cestách často, v nebezpečenstvích na řekách, v nebezpečenstvích od lotrů, v nebezpečenstvích od svého lidu, v nebezpečenstvích od pohanů, ve městě, na poušti, na moři, mezi falešnými bratřími, v práci a v bídě, ve bděních mnohých, v hladu a žízni, v postech mnohých, v zimě a v nahotě, krom toho, co zevnitř jest, každodenní mé zaměstnání, péče o všecky církve. Kdo jest nemocen, abych já s ním nebyl nemocen? Kdo se horší, abych já se nepálil? Jestliže se mám chlubiti, svými bídami se budu chlubiti. Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, který jest požehnaný na věky, ví, že nelhu.« (2. Kor. 11.)

Milý čtenáři, to byla odpověď, kterou

dal sv. Pavel na otázku: »Pane, co chceš, abych činil?« Meč lásky Pavlovy přemohl celý svět a proto měl i mečem zahynouti. On následuje Krista i na smrt; neboť kdož jej může od lásky Kristovy odloučiti? Ani soužení, ani hlad, ani nebezpečenství, ani pronásledování, ani meč, nic nemůže sv. Pavla od Spasitele odloučiti. Proto se také nelekal meče. Pohlédnul naň s radostí a usmívaje se pravil: »Smrti, kde jest osten tvůj, peklo, kde jest vítězství tvé?« Kristus jest mým životem a smrť jest mi ziskem. Chci umříti a s Kristem býti, aby spatřil onu radosť, jakou oko nevídalo, ani ucho neslýchalo; neboť dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokonal, víru jsem zachoval. Naposledy složena jest mi koruna spravedlnosti. (2. Tim. 4.)

Tak mluvil sv. apoštol Pavel a v několika minutách ležela hlava jeho v krvi u nohou apoštolových, u těch nohou, které radostné evangelium po celém okršku zemském roznášely, aby všem národům víru hlásal. Hlava jeho ležela v krvi lásky, aby z této krve vyrostlo hojné ovoce pro budoucí pokolení. Neboť právě oba apoštolé, Petr a Pavel, kteří léta 67. po Kristu zároveň krev pro Krista prolili, jsou dva základní sloupy víry a lásky, na nichž církev sv. spočívá.

Jestliže však církev sv. na takových pevných sloupech spočívá, jakými jsou sv. apoštolové Petr a Pavel, pak buďme ujištěni, že nepřátelé proti ní ničeho nemohou, že se vyplní slova Ježíše Krista, která pravil Petrovi: »Ty jsi Petr, t. j. skála, a na té skále vzdělám církev svou a brány pekelné ji nepřemohou.«

Mučeníci ugandští.

(Část další.)

6. První oběti pomsty.

Kdálo se, že hněv krále přešel: Křesťané zachránili mu život; proto si umínil chrániti je před všelikým úrazem. Avšak jiného mínění byl první rádce králův. Nemohlť Josefovi a Ondřeji nikterak zapomenouti toho, že se mu dostali v jeho plánech na stopu. Že pak nemohl ihned zlosť svou si na nich vyliti, doutnalo to v něm, a čekal jen příležitosti, aby oheň pomsty tím mocněji propuknouti mohl. A tato nedala bohužel dlouho na sebe čekati.

Jednou večer seděl Muanga spokojen a blažen před chýží svou i díval se přes širé jezero, v jehož vlnách koupaly se poslední paprsky zapadajícího slunce. Tu přistoupil k němu Katikiro.

»Hleď,« pravil k němu král, »co je ten padouch Sambo a ti ostatní pryč, je v Ugandě pokoj a já jsem šťasten. Brzy počneme zase s honbou, jež byla překažena. Pravda, že Arabové a jejich amulety jsou lháři? Hleď, hleď, tu přicházejí dva bacangu inglezi (angličtí učitelé či angličtí misionáři). Co pak asi chtějí?«

A vskutku zmínění vstoupili.

»Kabako,« pravili, »pán náš, jehož vážnosť velika a družina četna jest, stojí na východním břehu jezera Njanzy. Poručíšli, Muango, lodě jeho přeplují jezero a přinesou našeho pána do země; on pak bude králi děkovati a zůstane na vždy jeho přítelem.«

»Podívám se, na čem můj duch se usnese. Jest už dobře.«

To pověděv, povstal pohlavár a oba propustil.

Rádce jeho nyní, jsa s ním o samotě, pravil: »Poslyš, Kabako, co povídal Sambo! ‚Inglézové přikvapí jako hroši a zemi tvou zničí jako lvové‘. A jak

mluvil Msimu k Muangovi? ‚K východu jest brána Ugandy‘.«

»Dosti, dosti!« zvolal král; »nikoliv, Inglézové nesmějí přijíti. Jdi, oznam to bacangům; nesmějí ku svému pánu.«

Plesaje odešel Katikiro. Den pomsty se blížil.

Jádro věci pak bylo takové: Anglikánský biskup Hannington nalézal se skutečně na východním břehu jezera. Ačkoli nepřišel s úmyslem nepřátelským, napadla přece podezřivého pohlavára černochů bázeň velmi snadno, poněvadž oba Angličané dosti neopatrně zmínili se o velké družině svého představeného. Nepomýšlelli král ihned na nejhorší, namluvil mu Katikiro, aby vynesl rozsudek smrti.

Jednoho dne přibyl, od Samba byv poslán, posel s oznámením: »Běloši jsou na silnici od Buzogy.«

Okamžitě odebral se ministr k Muangovi.

»Umrou!« zněl v tu chvíli králův rozkaz.

Sotva anglikánští misionáři o krvavém rozsudku uslyšeli, nepochybovali, že běží o život jejich biskupovi. Ihned spěchali do residence; ale dva dni čekali marně, nejsouce připuštěni. Když P. Lourdel hroznou tu zprávu uslyšel, odebral se bez odkladu k Muangovi, jenž přívětivě ho přijav, těšil ho slibem, že rozkaz proti bělochům vydaný odvolá. Bohužel byl to klam; neboť za nedlouho zavražděn biskup se čtyřiceti svými průvodci. Několik dní později měli i oba v Rubaze se nacházející Angličané umříti. Byvše však vystříháni od katolických misionářů, chtěli zavčas hněv králův odvrátiti. Tento užasl, vida, že lidé tito o smrti svého biskupa a úkladu jim strojeném věděli.

»Ha, což všude jsou zrádci?!« zuřil Muanga; »kdo to vyzradil? Povězte mně, ať i toho skolím!«

Oni však nelekli se hrozeb tyranových a nevyzradili jména přátel svých, již je vystříhali.

Tak dobyl Katikiro prvního skvělého vítězství. Zločinec ten plesal. Krev už tekla, potoče i příště možná hojnějším proudem. Zdálo se, jakoby nebe samo bylo nyní dalo padouchům plnou moc nad křesťany, a jakoby Bůh četným křesťanům jen palmu mučenickou byl přichystal.

Sotva zasvitlo ráno dne 14. listop., ozvalo se prudké klepání na dvéře misie. Když bratr otevřel, vpadl Josef Mkasa bez dechu do dvora. Sotva vyrazil ze sebe: »Král je těžce nemocen!« Hned odebral se P. Lourdel, který den před tím byl Muangovi lék předepsal, s křesťany do residence. Tam zatím Katikiro zosnoval novou lesť, a to s výsledkem zdařilým proti křesťanům.

Přibyv do paláce, s těží přiměl misionář krále, aby přijal polehčujícího léku. Toť bylo Katikirovi vítanou příležitostí. Sotva se P. Lourdel vzdálil, počal ihned ve spolku s Vamazolí, jenž rovněž byl zarytým nepřítelem Josefovým, tohoto očerňovati z pokusu otrávení. Jsa povahou svou již nedůvěřivým, událostmi posledních dnů stal se král ještě bázlivějším. »Pryč s tím hadem!« zvolal zděšeně a zuřivě král, »do ohně s ním, ať mi jeho jed neškodí!«

Všichni přítomní byli zaraženi tak náhlým rozsudkem. Většina s těží potlačila své uleknutí, neboť Josef byl pro svou spravedlnosť všeobecně oblíben a snad jen Vamazole a Katikiro byli jeho nepřátely. Ba i kat Mkaďanga, jenž místo Mbagy zastával, váhal na okamžik, svou nešťastnou oběť odvléci. Zdálo se mu víře nepodobným, že Muanga setrvá na výroku svém, až hněv jeho se vybouří. Také první rádce, který znal rozmary tyranovy, obával se něčeho takového; proto naléhal, aby rozsudek na místě byl vykonán.

»Pryč z mých očí!« řval rozzlobený pohlavár; »což věčně mám zrádce toho míti na očích? Proč otálíš, otroku?«

Mkaza pohlédl ještě na své nepřátely, a pak šel za popravčím.

Před městem zdvihá se pahorek; tam zamířil smutný průvod. Josef byl vesel a spokojen; žádný nářek nepřešel jeho rty, jež se jen zbožnou modlitbou pohybovaly. Když došli na místo, dal se ochotně zavázati do otepi připraveného rákosí. Ještě jednou pozvedl zraku k nebi, jakoby chtěl odtud si vyprositi sílu a milosť na chvíli muk nastávajících. Ze všech stran radili mu pohané, aby odřekl se té nové víry a vrátil se k lubalisům. Josef ničeho neodpovídal. Když pak už kat rozdělal oheň, aby ortel na popraveném vykonal, otevřel odsouzený ústa svá a mluvil pevným hlasem:

»Mkaďango, řekni Muangovi, že umírám nevinně. Budeli pykati svého přenáhlení, Bůh mu odpustí; pakli ne, pak poženu ho před soudnou stolici Boží.«

Poslední slova už zdušena byla vzňalým ohněm, který plápolaje jako jedovatí hadi vil se kolem těla slavného mučeníka. Za nedlouho pak vzletěla duše prvního svědka víry katolické v Ugandě k nebi. Jistě že tam potomním hrdinům vyprosila milosť věrnosti a pevnosti v mukách jejich.

Když křesťané dověděli se o smrti druha svého, zarmoutili se, ale mysl jejich neochabla, ani víra jejich nepoklesla.

Cit, jakéhož misionáři při zprávě o smrti vítězné doznali, nazvati by bylo nejspíše svatou radostí. Cítili sice jednak ukrutnosť rány a hrozili se výsledků pronásledování, avšak jinak věděli též, že teď mocný přímluvce, první mučeník, pro těžce zkoušené křesťany před trůnem Božím za pomoc a milosť úpěti bude. Ba, nebylo to jistým znamením, že misie, byť i v nedohledné budoucnosti, ku slávyplnému konci spěla? Z krve mučenické vzdor pronásledování vypučí vždy a všude mocné símě křesťanství. S touto nadějí modlili se misionáři: »Pane, přijmi oběť, jež pro Tebe zabita byla, a smaž kletbu, která na tomto dílu světa a nešťastných synech Chamových leží.«

Jako před několika týdny, kdy poprvé se proslýchalo o nastávajícím pronásledování tak, že nové ovečky přestrašeny byly, tak i nyní počala doba zimničné činnosti pro Otce. Již v noci po popravě Mkazově sešlo se do misie množství katechumenů, kteří prosili o milosť svatého křtu. »Josef je blažen,« pravili, »neboť umřel jako křesťan; nás čeká stejný osud. Protož pokřtěte nás, abychom se s ním na věčnosti sejíti mohli.«

Jako štvaná zvěř bloudili ubozí obrácenci; nikdo se jich nechtěl ujati, ba i vlastní rodiče odstrkovali je od svých prahů, bojíce se, aby hněv králův na sebe neuvalili a tak do všeobecné záhuby spolu vtaženi nebyli. Na štěstí pronásledovaných nalézal se právě nejd. biskup Msgr. Livinhac toho času v Rubaze. Tak se umožnilo, že Boží bojovníci před posledním bojem ještě svátostí svatého biřmování posilněni byli. Nabyvše síly z milosti Ducha sv., pohlíželi nastávající smrti s veselou myslí a nezlomnou vírou vstříc.

(Příště dále.)

Uctívání drahocenné krve Ježíše Krista.

Ač smrtelný hřích jest tak těžkou urážkou Boží, že by krev všech lidí celého světa nestačila, by jen jeden takový hřích smazala, přece krev Ježíšova tak drahocennou jest, že by jediná krůpěj za všechna pokolení zadostučinila. Ale Ježíš všechnu krev svou vylil a dal za hříchy tohoto světa. Jaký to tedy přebytek, jaký poklad milosti a zásluh nashromážděn pro nás u Boha, že v pokoře a úžasu padnouti bychom měli před tváří Všemocného a neskončenou jeho dobrotou. A hle, tento poklad, tato svatá krev znovu se pro nás vylévá v oběti mše svaté. Ach, obětujme ji za své hříchy Otci nebeskému, obětujme ji za umírnění muk duší v očistci.

Čiňme to zvláště v tomto měsíci, v měsíci červenci, jenž jeho drahé krvi posvěcen jest; zvláště modlívejme se:

Děkuji ti, Jesu Kriste,
žes pro mne na kříži mřel!
Dej, ať oběť krve čisté
záhuby mě zbaví jisté!

Přítel dítek.

Srdce Ježíšovo miluje sice všechny své ctitele, avšak zvláštní místo v něm mají dítky. Byltˇ on zvláštním přítelem dítek, dokud dlel na této zemi jako člověk, miluje on i nyní ještě nevinné dítky, kdy dlí tam v nebi. Srdce jeho hoří touhou, abyste, milé dítky, byly hodné, aby od vás to nejhorší neštěstí, hřích a tresty hříchu odvrátil a vám radostné dny pro čas vašeho života a pro celou věčnosť zaopatřil. Avšak i vy máte Srdci vašeho milého Spasitele radosť působiti. Bohužel, že i dítky mohou je též velice zarmoutiti; tomu bych rád zabránil, i povím vám, čeho jest se vám vystříhati, byste Srdce Páně nezarmoutily.

Působí to zahradníku zvláštní potěšení, vidíli, kterak z jara mladá bylinka zdravá a čerstvá ze země se prodírá. Nevidí sice ještě na ní ani květu, ani ovoce. Ale ví, že květ i ovoce se dostaví, jestliže bylinka zdárně poroste. Proto ošetřuje ji s větší pílí, než později, když sesílila. Musíli však viděti, že bylinka má mdlé a scvrklé listy a že jaksi neroste, dvojnásobně jest mu jí líto; již nyní na ní není pohled pěkný, a má malou, nebo docela žádnou naději, že pokvete a ovoce vydá.

I tvoje srdce a tvá duše, ty milé dítko, jest taková bylinka. Působí to Srdci Ježíšovu zvláštní potěšení, vidíli, že ty ve svém útlém věku jsi hodné, dobré a nábožné; doufá, že takovým vždy zůstaneš, ano, že budeš podle své duše ještě lepší, ušlehtilejší a sličnější. Kdyby však zlý hřích v srdci tvém se zahnízdil, když jsi ještě malé a mladé, viz, toho jest Pánu dvojnásobně líto; předně, poněvadž jej hřích tvůj zarmucuje, a pak, poněvadž se musí obávati, že se ani později nepolepšíš.

A byť také zkažené dítko později se polepšilo, přece není jeho duše v očích Spasitele již tak sličná, jako duše dítka, které nevinnosť zachovalo a v nevinnosti ctnostně a bohabojně žije. Drahokam jest tím krásnější, jeli v jemné zlato zadělán. Zlato jest tvá nevinnosť, drahokam jest ctnostný život. Proto pravím, že Srdce Ježíšovo má v dobrých dítkách své zvláštní zalíbení. Naopak, pozbyloli dítko svou nevinnosť a žijeli k tomu

ještě v hříších, pak to způsobuje Srdci Spasitelovu bol dvojnásobný.

A pak považ, milé dítko! Syn Boží i pro tebe stal se člověkem. Chtěl býti dítkem, a sice dítkem chudobné rodiny; chtěl namáhavě pracovati jako chlapec a mládenec, a byl poslušný ve snadných i těžkých věcech. A přece mohl svůj dětský věk pohodlněji a veseleji tráviti, než jej kdy nějaké dítko toho nejbohatšího a největšího krále ztrávilo. Ale pro tebe stal se chudým, poslušným a pracovitým, aby ti ukázal, co máš činiti, abys bylo dobré a šťastné. Následuješli ho, pak odměňuješ se mu za jeho těžkou oběť, za tebe přinešenou, a to mu pů-

sobí velikou slasť; on ví, že nadarmo pro tebe se nenamáhal. Naopak zlé dítky, které jsou neposlušné, lenivé, nenábožné, od těch nedostává se milému Spasiteli nejen žádné odměny za utrpení a obtíže, které ve svém dětském věku za ně podstoupil, nýbrž musí se i dožíti, že jej urážejí a že vše pro ně nadarmo vykonal. Proto pravím, že zlé dítky Srdci Ježíšovu způsobují zvláštní bol.

Jisto tedy jest, že dítky mohou Božskému Srdci svého nejlepšího přítele zvláštní radosť, ale též zvláštní žalosť způsobiti. O některých radostech anebo slastech, a o některých žalostech anebo strastech Božského Srdce tuto pojednám.

1. První radosť, milé dítko, působíš Srdci svého Spasitele, jestliže často a rádo jej navštěvuješ a u něho dlíš. Dobré rodiče to také těší, mohouli míti své

dítko u sebe; neboť dobré dítko jest jejich potěšením, a proto je vidí rádi u sebe, a mohou mu také hned pomoci, když něčeho potřebuje. Viděl jsem rodiče, kteří více plakali, než dítko, museloli od nich do světa; i znám také rodiče, kteří dalekou cestu konají, by na konci každého školního roku své dítko si na několik téhodnů domů přivedli. Tebe však, milé dítko, miluje tvůj Spasitel více a upřímněji, než kdy jaká matka nebo nějaký otec své dítko milovali. Pomni jen, co pro tebe vytrpěl a jak bolestnou smrť pro tebe podstoupil! Proto působí mu to velikou radosť, jestliže i ty jej miluješ, a rádo u něho dlíš.

Netřeba ti dalekou cestu konati; vždyť jest on Bůh, jest na každém místě s tebou, i nyní, kdy toto čteš; vidí, co činíš, a patří v tvé srdce, a ví hned, když na něho myslíš, jemu děkuješ, o něco jej prosíš, jemu své strasti žaluješ, pro něho pracuješ anebo z lásky k němu zlého se vystříháš, anebo svému bližnímu něco dobrého prokazuješ. Takli činíš, pak jsi se svou duší, se svými myšlénkami, svou vůlí a láskou s ním. Rci, chceš jeho Srdci tuto radosť často působiti? — Učiň tak hned a chvíli rozmlouvej s ním.

Spasitel jest i se svou lidskou přirozeností nedaleko tebe; víš, že jest v nejsvětější Svátosti oltářní na oltáři přítomen. Chrám Páně jest takřka domovem Kristovým na zemi; tu přebývá ve dne v noci, aby lidé mohli k němu přicházeti, kdy chtějí a kdy něčeho potřebují. Tu čeká i na tebe, milé dítko! Navštěvuj jej často; i tehdáž, když právě ničeho nepotřebuješ, jen abys mu tu radosť způsobilo, že jsi s ním. Poklekni nábožně a pohlédni na svatostan a rci jen: »Milý Spasiteli! tu jsem. Učiň, abych dobré bylo.« Zůstaň tak chvíli, pozdrav jej a můžeš zase tiše odejíti.

Avšak jest mnoho dítek, které po dlouhý čas se svým Bohem a Spasitelem ani slova nepromluví a k němu do jeho domu, do chrámu Páně, nepřijdou. Z lásky k nim jest na světě, a ony činí, jako by ho tu ani nebylo. Kdyby otec anebo matka dalekou cestu vykonali, by zase jednou dítko své uhlídali, a kdyby dítko, když jsou mu rodičové na blízku, odešlo, by si hrálo se soudruhy svými, a rodičů si nevšímalo, zdali by tím rodiče nezarmoutilo? Tak nakládají se Srdcem svého Spasitele dítky, které po dlouhý čas k němu se nemodlí, a naň téměř zapomínají. Jest jim jeho pomoci tak potřebí, jako vezdejšího chleba; a on by jim rád pomáhal, ale ony nepřicházejí k němu, a proto zůstávají slabými dítkami, které každou chvíli v rozličné hříchy klesají a zlými se stávají. Takové dítky způsobují Srdci Ježíšovu mnohou nelibosť a zármutek.

2. Nyní jsi ještě malé, ale čím dále tím více máš síliti a růsti. Síly tvé jsou ještě slabé, ale čím dále má ti jich více přibývati. Dítky také snadno ochuraví; jen dosť malá neopatrnosť, a světlo života jim shasíná, umírají dříve, než mohly života dobře užívati. Ty však bys rádo zůstalo zdravé a na živě. K tomu třeba ti potravy a nápoje. Proto dobří rodičové vidí to rádi, když jejich dítku chutná jísti; vědí, že tak roste, sílí, zůstává zdravé a na životě.

Ale, milé dítko! i na duši máš růsti, mohutněti a vždy zdravější býti. Máš růsti v lásce Boží, v nábožnosti, poslušnosti, pilnosti, čistotě, pokoře, v lásce k bližnímu a všech ctnostech. Máš býti vždy silnější, bys se zlému ubraňovalo, utrpení a práce trpělivě neslo, abys konalo i to dobré, které mnoho namáhání a sebezapírání stojí. Máš vždy v milosti Boží žíti, a prosto hříchu smrtelného zůstati. To vše by nebylo možná, kdyby duši tvé nedostávalo se potravy. Takovou potravu

udělil ti však tvůj Spasitel; jest to nejlepší, co má, a nejušlechtilejší a nejvznešenější všeho, co ve světě jest. Jest to Ježíš Kristus sám v nejsvětější Svátosti oltářní. Proto, milé dítko, s radostí přijímej tuto duševní potravu. Tu jest Ježíš sám hostem duše tvé; a dává ti život, sílu a zdar ke všemu dobrému. Jest to jedna z největších jeho slastí, můželi ke zbožnému dítku zavítati a u něho vše si pořiditi tak, jak si to přeje a jak i dítku jest ku prospěchu.

Otec koupí dítku svému za veliký peníz drahocenný pokrm; dítko však hodí jej otci zpět se slovy: »Nechci to!« Ó jakou žalosť působí takové dítko otci svému!

A hle, tak nakládají nezřídka zlé děti se Srdcem Ježíšovým! Sám mnohým zázrakem a mnohou obětí připravil se za pokrm duším jejich a přeje si od nich býti přijat a požíván. Avšak ony nevšímají si ho, odpuzují jej od svého srdce a dlouho a dlouho nepřistupují ke stolu Páně. To působí velikou bolesť milému, dobrému Srdci Ježíšovu. Ale ještě větší žal mu způsobují dítky, které ho jen ústy přijímají, jejich duše a jejich srdce jsou však ho vzdáleny pro dobrovolné těžké hříchy. Jest to právě tak, jakoby svého Boha a Pána v bláto a kal vrhaly!

3. Třetí radosť působíš, milé dítko, Spasiteli svému, jestliže milou jeho Matku miluješ a nábožně ctíš. On sám miluje svou Matku, jako žádné jiné dítko matku svou nemilovalo; měl ji na světě vždy v největší úctě, a po jejím blaženém odchodu z tohoto světa uctil ji v nebesích velikou slávou; i chce, aby též všichni křesťané ji uctívali a milovali.

Jdeš někam se svou matkou, i potká vás některý tvůj soudruh a hned uctivě pozdravuje tvou matku a slušně s ní rozmlouvá; zdali neraduješ se z toho? Kdyby ji však ani nepozdravil a posměšně a opovržlivě se na ni díval, zdali by tě to nemrzelo? A tak působíš též Srdci Ježíšovu potěšení, ctíšli jeho Matku. Jdeš na př. vedle obrazu Marie Panny anebo vidíš takový obraz v kostele. Pozdrav Marii nábožně, rci, jak k ní pravil anděl: »Zdrávas Maria!« Chval ji slovy: »Milosti plná, Pán s tebou« atd. Pros ji důvěrně: »Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné« atd. Jeli nějaká slavnosť Matky Boží, tím více jí cti. Jdi ke sv. zpovědi a ke sv. přijímání. Největší zalíbení má Matka Boží v tom, víli, že jejího Syna vlídně a nábožně přijímáš. Můžeš i doma nebo v nějaké kapli obraz Marie Panny nějakými květinami ozdobiti; ne ty květiny, ale srdce tvé líbí se Mateři Boží, jestliže tím způsobem obraz její zdobíš. Avšak celý květinový věnec, krásnější nežli ten uvitý z nejpěknějších zahradních květin, věnuješ jí, když se sv. růženec modlíš. Musíš se však nábožně modliti; jest to královna nebes a země, s kterou rozmlouváš.

Bohužel, že jsou mnozí lidé, kteří Matku Boží nejen nectí, jak toho zasluhuje, nýbrž i jí povrhují a jiné odvracejí od zbožnosti k ní, její obrazy zneuctívají a svaté její jméno zneužívají. Takové zneuctívání jest zajisté hřích a zarmucuje velice Srdce Ježíšovo. Působ mu tedy radosť, cti a miluj tím více jeho milou Matku. Za to udělí ti zvláštní odměny.

4. Kdybys ve svaté zemi tenkráte žil, když Ježíš jako chlapec v Nazaretě bydlel, byl bys mu zajisté často dobré prokazoval; byl bys mu ze svého chleba poskytnul, pomáhal mu dříví nositi, byl bys laskavě a vlídně s ním obcoval. To by bylo Srdci chlapce Ježíše také radosť působilo. Nuže, věz, tuto radosť můžeš mu i nyní a dnes způsobiti. On sám pravil, cožkoliv dobrého bližnímu z lásky k Ježíšovi činíme, jest to, jako bychom jemu samému prokázali. Proto způsobíš velikou radosť Srdci Ježí-

šovu, udělíšli dnes z lásky k němu nějakou almužnu chudému, anebo pomůžešli někomu při jeho práci, s nimli vlídně promluvíš, anebo zabráníšli, by jiní jej netýrali, anebo pomodlíšli se za jiné lidi nebo duše v očistci. Ať nemine žádný den, v němž bys svému bližnímu z lásky ke Kristu něco dobrého neprokázalo, a tak srdci Ježíšovu radosť způsobilo.

Hodíli někdo zlomyslně kamenem po kříži, jest to veliký hřích; jest to jako by po samém Spasiteli kamenem hodil; to by Srdci Ježíšovu velikou bolesť způsobilo. Obraz na kříži jest jen ze dřeva nebo z kamene; jsou však i živé obrazy, podobenství boží, a to jest každý člověk. A proto jest i pravda; co zlého ze zlomyslnosti svému bližnímu činíš, to považuje Kristus, jako bys jemu činil. Hříchy a urážky bližního jsou též urážky a hříchy proti Bohu; působí Srdci Ježíšovu nelibosť a zármutek. Toť si dobře pamatuj a zachovávej věrně přikázaní Kristovo: »Miluj bližního svého, jako sebe samého.« »Co jste jednomu z nejmenších bratří mých učinili, to jste mně učinili.«

5. Mohl bych ještě o mnohých jiných radostech, které nejsvětější Srdce každodenně má, vypravovati, když totiž jsi poslušno, pilno, upřímno v řeči, čisto, mírno, trpělivo, nábožno, slovem, když jsi hodné, křesťanské dítko. Avšak zmíním se tuto jen ještě o něčem, co zvláště důležito jest.

Jsi ještě tak mladé a podobáš se něžné bylince, která snadno může býti poškozena; jsi slabé a k tomu i nezkušené, srdce tvé samo sebou jest více k zlému než k dobrému nakloněno a tak velice snadno můžeš do hříchu klesnouti. Každý hřích jest urážkou Boha, a způsobuje tedy bolesť nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. Avšak viz, můžeš jej této bolesti opět sprostiti, jestli jsi mu ji hříchem způsobilo. Pozoruješli, že jsi chybilo, obrať se k němu modlitbou; rci mu prostě, co jsi zlého učinilo, pros jej, aby ti to odpustil; rci, že toho lituješ, poněvadž jsi jeho nelibosť vzbudilo; slib mu, že se polepšíš, pros jej vroucně, by tvé choré srdce uzdravil a tě posílil, abys jej nikdy již neurazilo. Nemusíš s tím čekati až ku zpovědi; čiň to vždy toho samého dne, v který jsi zhřešilo. Tak čiň, milé dítě, Spasitel patří v srdce tvé, a ví, že to dobře a upřímně myslíš, odnímá od tebe hřích a udobřuje se. Sám pravil, že v nebi jest veliká radosť, kdykoliv se nějaký člověk od hříchu k Bohu obrátil. Tutéž radosť působí i ty jeho Srdci. Nezůstávej dlouho ve stavu hříchu, nýbrž smaž hříchy své lítostí a upřímnou zpovědí; hřích škodí duši tvé více než zmije uštknutím poraňuje. A jen tvůj Spasitel Ježíš Kristus může tě od jedovatého uštknutí hříchu uzdraviti. Jeho se pevně drž, k němu se utíkej, kdykoliv jsi duši svou hříchem poranilo. Uhlídáš, že jest dobrý a milostivý, udělí ti pokojné srdce a nakloní i své Srdce opět láskou k tobě.

Působ tedy svému Spasiteli a Bohu každodenně takové radosti; čím více, tím lépe pro něho i pro tebe; neboť odplatí ti každou takovou radosť hojně a velkomyslně již zde na světě a jedenkráte v nebesích, kde ti věčné a nevýslovné radosti připravil. Jak se budeš pak radovati, že jsi mne uposlechlo!

J. D.

Kousek chleba.

Předložen od *Albana Stolze.*

Nejeden žebrák anebo vandrovník přečasto bývá dopálen tím, když podána mu byla skýva chleba a nezřídka ji i zahodí; sklepník v hospodě vymetá, sotva že hosté od stolu odešli, pozůstalé drobty chleba; včera viděl jsem, kterak pes od skývy chleba nevrle hlavu odvrátil. A přece jest to skýva chleba, v nížto částka nebe i země, přírody a ducha, božství i člověčenství, ano záhad neproniknutelných jest utajena. Ano, mohu směle říci, že kdo by nejhlubší chleba podstatu vyzkoumal, síly a živly, kteréž vespolek k utvoření chleba napomáhaly, vyšetřil, a první začátky tohoto velenutného pokrmu prozkoumal, více by zajisté věděl, nežli všecky veleučené hlavy celého světa. Ovšem nejsemť i já toho povědom, ale chci přece, jak mnoho, či lépe řečeno, málo toho chápu, laskavému čtenáři k rozjímání a ku zbožnému přemýšlení skývu chleba předložiti.

1.

Patří na zrnečko žitné; jestiť ono věru pranepatrnou věcí. Rozdělášli plevy na klasu a odloupnešli tenounkou pokožku, abys dostal se k jádru, nalezneš něco málo bílého prášku. Takové zrnečko zdá se na první pohled, že právě tak málo má v sobě života, jako zrnko drtin neboli pilin; a přece jest v každém zrnečku tajuplný život ukryt, kterýžto ždá jenom, aby byl odtud k životu přiveden. Ve hrobech egyptských Faraonů nalezeny zrnka, kteráž už mnohá tisíciletí ležela u mrtvol, drahými masťmi pomazaných. Mrtvoly nemůže nikdo vzbuditi k novému životu, zrnečka však, ač na pohled též mrtva, byla k novému životu probuzena. — Jak to možno, by život v zrnečku dřímající byl probuzen?

2.

Dvojího k tomu třeba, by život v zrnku byl vzkřísen a probuzen: vláhy a tepla. Panujeli krutá zima nebo prahneli nesnesitelné vedro, zrnečko v lůnu země právě tak málo oživuje, jako kdyby na talíř bylo položeno. Býváli však za příhodného počasí v půdu zoranou zaseto a zemí zakryto, jaksi podivně nabotná; cosi jako nepatrný růžek vylízá ven, jest čas od času delší a stávají se z toho kořenová třásna; jiný nepatrný kel tlačí se opět na povrch země, aby dostal se na světlo a do vzduchu, kdežto soudruh jeho tím více tlačí se do země a tam se rozšiřuje. Hle, toť jest první známkou utajeného života, zrnko se rozprostírá nahoře i dole a pozorujeme, že z něho vyrůstá něco, čehož bychom v něm marně byli hledali. Tenounká košilka zrnečka jest už protržena, moučka se již úplně proměnila a vzala na sebe novou podobu, kterážto roste a žije, právě jako žloudek a bílek vejcete se mění, kdykoli z něho kuřátko se proklubává. Jest tomu tak ve skutečnosti? Zajisté! Zdali pak to také chápeme? Nikoli! Zdali pak to pochopí učitelové, novináři anebo profesoři na universitách? Ó příteli, oni ve své přeučenosti právě tak málo to chápají, jako tvá prostinká hlava, ať dětská, ať šedinami pokrytá.

3.

Kel v zrnku jest nad míru jemný, měkký a křehký, a přece nakřiviv se poněkud, snaží se dostati se na povrch, aby teplem a vzduchem pookřál a se utužil; rostoť přímo a přibývá ho den ode dne. A tak mile z matičky země prokukuje, jako tvářičky dítka svátečně umytého a učesaného. Zprvu bývá kel jaksi bledý, později, když rozpůli se

v lístky, zazelená se. Odkud ta zelená barva? Vždyť půda pole někdy bývá až příliš černá a vždy šedá. Kořínky zrnka jsou vždy ve tmě, vzduch není přece zelený, paprsky sluneční nejsou zelené, obloha jest modrá — proč právě zelené bývají ty mladé rostlinky? Proč nejsou modré, červené, anebo proč neostávají bílé jako kel, když začínají ze země vykukovati?

Co je zeleň? Zeleň můžeme viděti a patříme ji v lese i na roli; ano i vlny mořské jsou prozelenalé, a přece nemožno nikterak vysvětliti a úplně pochopiti, v čem zeleň záleží. Bylli bys tázán člověkem slepým od narození, co

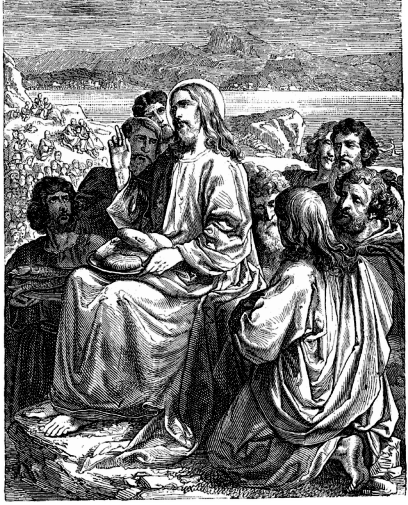

to vlastně jest, co lidé vidomí nazývají barvou zelenou, sotva bys mu mohl dáti moudrou a pochopitelnou odpověď; a kdyby všickni moudří a učení lidé se sešli, zajisté marně by se namáhali, dáti pojem o barvě zelené člověku od narození slepému; buď by ničeho nevymyslili anebo byl by jejich výmysl pouhým nesmyslem.

4.

Na podzim bývá žito v zemi zaseto a za okolností nepříznivých praskrovně roste. Často bývá po celé dny a noci studeným deštěm zaléváno! Ukáželi se někdy slunce, jen po oku na ně pošilhává a záhy béře se na odpočinek. Kdykoli pozorujeme, jak ubohé bylinky v dešti a mrazu zimou zkřehlé se třepetají,

mimoděk nám napadá, že tato ubožátka musí zimou zkřehnouti a že rolník by lépe učinil, kdyby až na jaře semeno byl zasel. Pak nastane chumelice a metelice, slunce nebo déšť sníh za nedlouho spláchne, později však napadne sníh, který dlouho leží, a zima bývá tak krutá, že často mohutné stromy mrazem pukají a ptáci mrazem zkřehlí na zemi padají. Nuže, teď asi osení úplně zamrzne.

5.

Dne však ponenáhlu přibývá, teplý jarní vánek rozpouští sníh, žáby z podzemních děr vylézají, a čáp, který si rád na nich pochutnává, vrací se z krajin teplých do starého hnízda. Jak nyní vyhlíží pole oseté? Setba za dlouhé a kruté zimy nevymrzla; jestiť právě tak jará, bujná a zelená, jako byla před čtvrť rokem, když pod sněhem odpočívala. Osení nevyrostlo, čekalo pokojně a klidně počasí příznivějšího. Nyní se teprve osení hýbe, a sice tak, jakoby si musilo velmi popíliti. — Jestiť to potěšitelný úkaz i pro život lidský. Jeli dítě křesťansky od rodičů vychováno, může se přihoditi, že mladík škole odrostlý stává se pak buď řemeslníkem anebo dán na studie, nebo musí po tři léta býti ve vojenském kabátě. Často se zdá, že vše je zmařeno, co v nitro mladistvé bylo vštípeno. Ovšem že částečně to bývá hůře nežli s osením zimní dobou, které později opětně klíčí a pučí. Vysloužili vojín povinná léta a zařídí si hospodářství, nanovo probouzí se v nitru nejednoho, co rodiče do srdce jeho vštípili, a stává se zase zvedeným a řádným manželem, otcem a občanem.

Vzrůst byliny jest tak tajemně a uměle zosnován, že veškeré umění lidské ani v nejmenším cosi podobného nemůže vytvořiti. Nejumělejší hodiny anebo skleněný palác se vším, co v něm při některé světové výstavě bývá nahromaděno, ani v nejmenším nedá se porovnati s bylinou, která vyrůstá z nepatrného zrna. Shrbený, světlozelený kel, který jen poněkud na povrch se prodral, každodenně o něco do výše poskakuje, nabývá barvy zelenější; malounké lístky, jež z počátku kolem malé rostlinky byly ovinuty, dělí se nahoře od sebe, prodlužují se, větrem a teplem semotam se klátí, a mezi nimi vystupují malé trubičky, které mnohdy znamenité výšky dosahují. V zemi pracuje kořen a odměšuje potřebné šťávy, jež touto trubicí jako nějakou pumpou do vrchu vyssává, by bylinka více mohutněla. Nahoře utvoří se pak koruna, tvořiť se tu jemný, tenký, zelený útvar, který ponenáhlu béře na se podobu obilného klasu.

(Příště dále.)

Různé zprávy a drobnosti.

Boží Tělo v Cařihradě. Letos bylo Boží Tělo v Cařihradě obzvláště slavným způsobem konáno. Průvod byl co možná nejskvělejší. Katolíci se v hojném počtu súčastnili. Tentokráte i Turci se chovali slušně a vzdali česť slavnému průvodu. — Nezahanbí se tím mnozí u nás v zemích ryze katolických?

Nevzdělaní národové zahanbí nás, vzdělané Evropany! Jakým způsobem? Vroucným uctíváním nejsv. Srdce Pána Ježíše. Farnosť sv. Pudenciany v Kanadě oděla se ve slavnostní roucho. Téměř všickni farníci přistoupili ke stolu Páně. Pak byl slavný průvod jako veřejné vyznání víry a lásky k nejsv. Srdci Páně. Všecky spolky, všecka bratrstva i ostatní lid, počtem asi 800, doprovázely obraz nejsv. Srdce za posvátného zpěvu a zvuků hudby. Apoštolát modlitby čítá v severní Americe 20.000 údů. — Jak jest u nás? Což nepotřebujeme modlitby?

Zednáři v Lúrdech. Kde Bůh všemohoucí projevuje zázraky moc a dobrotu svou, tam obyčejně vyskytne se i ďábel, aby překážel všemu dobrému. Tak kazí

všecko, co mohou, zednáři v Lúrdech. Avšak co mohou proti Bohu všemocnému? Co mohou proti Královně nebes?

List Jeho Em. kardinála Simeoniho P. Mailletovi, řediteli apoštolátu na Východě. »S potěšením přijal jsem zprávu o utěšeném rozvinutí se zbožného spolku apoštolátu modlitby v Syrii, v Palestině, v Egyptě a jinde, a sice u příležitosti kněžského jubilea sv. Otce. Přednesl jsem přání Vaše i všech údův apoštolátu modlitby na Východě sv. Otci. Jeho Svatosť byla tím velmi potěšena a zvláštní požehnání apoštolské posýlá všem údům a ředitelům téhož spolku, aby srdnatě v dobrém setrvali. Přeji Vám, aby Spasitel všecky kroky Vaše k dobrému vedl.«

Zprávy z misií katolických.

Japan. Apoštolský vikariát v jižním Japonsku. »Již dávno,« píše jistý misionář, »bylo mým vroucným přáním, prohlédnouti si staré město Amanguchi, v němž sv. František Xaverský slovo Boží hlásal; nedostal jsem se však k tomu. Teprve před několika dny dal jsem se se svými katechisty na cestu. Nespatřili jsme však to bohaté a lidnaté Amanguchi, o němž sv. František ve svých psaních tvrdil, že má asi 10.000 domů. Tehdáž ovšem bylo střediskem obchodu v celém skoro Japonsku. Šlechta nebylali právě u dvora, sídlila v Amanguchi. Když jsem poprvé se rozhlédnul po zelených výšinách, na něž se sv. František tak často díval, když jsem zrak svůj upřel na dalekou rovinu, jíž on tak rád chodíval, byl jsem velmi dojat. Hledal jsem národ, jehož předkové slovům světce naslouchali, chodil jsem ulicemi, jimiž on chodíval. Hledal jsem především vhodný dům, v němž bych mohl přednášeti, neboť ty časy již dávno uplynuly, v nichž bylo dovoleno na ulici kázati. A pro křesťanské přednášky nějaký dům najati, není tak lehko, jak by se zdálo. Za první jest jen málo lidí, kteříž by obydlí své ku kázání přenechali, a učinili to, musíme jim náramně mnoho platiti. Před naší hospodou byla chatrná stodola, kterou nám majitel přenechati chtěl, a měli jsme mu za každou přednášku platit 8 franků. Konečně jsme se shodli, že nám místnosť onu za 5 franků na jeden večer přenechá. Již 250 let nebyla v Amanguchi sloužena mše sv., i umínil jsem si, že za svého pobytu v zemi, v níž sv. František a jeho společníci mučenické koruny si vydobyli, památku jejich nejčistší obětí oslavím. Avšak kde mám mši sv. sloužiti? Japonská hospoda nezdála se mi vhodným místem. Druhý den nabídl mi pohanský lékař svůj dům, v němž jsem čtyřikrát mši sv. sloužil za církev v Amanguchi, která docela v zapomenutí upadla. Nic nás nepomíná na staré křesťany, žádné znamení dřívější křesťanské doby nelze spatřiti.

Na první kázání přišlo 2—300 posluchačů. Nebylo to kázání jak my je slýcháme, nýbrž řada výkladů jednotlivých článků našeho sv. náboženství. Čtyřikrát jsem mluvil já a můj katechista, každý asi 50 minut. Přednáška trvala od 8—11 hodin. Druhého dne přišlo ještě více lidu, tak že všichni ani do domu nemohli. A když jsme skončili, slyšeli jsme: »Jest již konec? Nebudeme nikdy již kázání slyšeti? Odejde opravdu misionář a vícekráte se nevrátí?« Obyvatelstvo v Amanguchi náleží k nejlepšímu z celého Japonska. Krajina jest úrodná, obyvatelé bohatí a školy v dobrém stavu. Když jsme odcházeli, pravil k nám hostinský: »Spálím své bůžky, a až se vrátíte, přednášejte opět u mne a platte, jak mnoho chcete. Tentokráte jsem Vás ještě neznal, a proto jsem žádal velmi mnoho.« Někteří nás prosili, abychom

tam ještě tři neděle zůstali, že tam bude mnoho křesťanů.

Doufáme všichni, že sv. František Xaverský a mučeníci z Amanguchi Boha vroucně prositi budou, aby tam brzy církev vzkvétala.

Přední Indie. Biskupství Puna. Misie v Kendalu. Střediště celé misie jest Malý Kendal, kdež máme školu a kapli s jedním knězem; na blízku leží Velký Kendal. V obou dědinách máme asi 100 křesťanův a asi 30 dětí navštěvuje společnou školu. Většina křesťanů jest dobře vycvičena ve sv. náboženství, od starších to ovšem nelze očekávati. Mládež školní mne svými vědomostmi velmi mile překvapila; čte, píše a počítá velmi dobře, odříkává plynně krátké básně, umí zeměpis a odpoví na každou otázku z katechismu nejen doslovně dle Deharbeovy knížky, nýbrž též s rozumem. Tak jsem se na př. ptal: »Co musíš dělati, když zhřešíš?« — »Litovati hříchů svých a se z nich vyzpovídati,« zněla odpověď. »Komu pak se vyzpovídáš, otci nebo matce?« Všeobecný smích. »A proč se jim necheš zpovídati?« — »Poněvadž mi nemohou hříchův odpustiti.« — »Komu se tedy zpovídáš?« — »Pateru sahibu (knězi).« — »Proč právě jemu?« — »Poněvadž on má moc hříchy odpouštěti.« — »A od koho ji má?« — »Kristus dal apoštolům a jejich nástupcům, knězím, moc hříchy odpouštěti.« — Anebo: »Kolik svátostí ustanovil sv. Petr?« — »Žádné — Kristus všechny ustanovil.« — Dal jsem jim ještě několik takových otázek a ze správných odpovědí jsem soudil, že se neučí mechanicky na paměť. Po ukončeném vyučování modlí se dítky každodenně v kapli růženec. Též o jejich zpěvu musím se chvalně vysloviti. Přede mší v neděli modlí se všichni společně obyčejné modlitby: Otčenáš, Zdrávas Maria, Věřím v Boha, Desatero Božích přikázaní, Confiteor a vzbuzení lítosti. Pak jest »Asperges,« jež intonuje kněz, děti pak zpívají dále, a sice latinsky. Při mši sv. zpívají před pozdvihováním litanii k Panně Marii a po pozdvihování píseň k nejsv. Trojici a k Panně Marii. Po mši sv. jest každou neděli cvičení, při němž nejen dětem, nýbrž i dorostlým otázky se dávají.

Odpolední služby Boží konaly se následujícím způsobem: Napřed se modlili všichni sv. růženec, pak po vystavení nejsv. Svátosti zapěly děti »Jesu dulcis memoria« latinsky — byl tehdá právě svátek jména Ježíš, — na to »Alma Redemptoris mater« a »Tantum ergo.« Vše bylo zpíváno správně a jistě, tak že jsem se ani dosti nadiviti nemohl; jisto jest, že to stálo mnoho namahání, nežli si misionáři dítky tak vycvičili. V Kendalu jest též malý učitelský ústav, v němž se nadaní hoši na úřad katechistů připravují. Nyní tam jsou čtyři a pátý jest již učitelem v nedaleké vesnici Valloně.

Křesťané v ostatních vesnicích nejsou tak dobře vycvičeni ve sv. náboženství, drží se však pevně víry, k níž přistoupili, tak že odmítnou peníze protestantských misionářův a raději v největší bídě žijí, nežli by se své víry zřekli. Mají ovšem též jakousi školu a učitele, jenž často není sám dokonale vycvičen a nepožívá u rodičů té vážnosti, aby jeho rozkazy plnili; neposílají oni dítky své pravidelně do školy, neboť nutnosť a užitek vyučování neuznávají. Děvčata vůbec do školy nechodí, nepotřebují prý nikdy toho, co se ve škole učí. Mnohdy ovšem nemají ani příhodného místa pro školu, tím méně pro služby Boží, jak z následujícího poznati lze.

Jednou ráno šel jsem s knězem, jenž v Kendalu úřaduje, do blízké vesnice. Já jsem měl již odslouženo, můj společník však chtěl tam sloužiti. Ale kde? Ve škole. Byla to chatrč, anebo, lépe řečeno, chlév, špatnější jak betlémský,

asi 15 stop dlouhý, 10 stop široký a 5 stop vysoký, pokrytý slamou. Vešli jsme do vnitř a nalezli jsme tam mladé tele. Vyveděše je ven, vymetli jsme a vyčistili chlév, přinesli malý oltář a mše svatá začala. Za celý svůj život jsem neviděl v tak špatném obydlí sloužiti mši svatou. Místo ono bylo zároveň školou, kdy však se v ní naposledy vyučovalo, není známo.

Navštívil jsem na své další cestě ostatní dědiny, v nichž bydlí křesťané, a všude tentýž nepořádek. V náboženství špatně vycvičeni, nemají vhodného místa ani pro školu, ani pro kostel. Dle mého přesvědčení jest potřeba, by několik nových stanic misionářských zřízeno bylo a by tam, kde již větší počet křesťanů máme, malá kaplička a škola s obydlím pro kněze a učitele vystavěna byla. Pak by mohli lidé každodenně modlitby své společně konati a důkladně vyučováni býti. Místem pro takovou novou stanici byl by Vallon, kde již 50 křesťanů máme

Dva pp. katechetové a oddělení černých školáků v Marianhillu v Natalu (Jižní Afrika).

a 70 jiných v brzku křest svatý přijme, tak že by nová obec 120 křesťanů čítala. Kromě toho nalézá se v okolí několik menších vesnic, jež by velmi snadno z Vallonu řízeny býti mohly. Školu a obydlí pro učitele již mají, a doufám, že ostatní brzy dostanou, neboť nejdůst. p. biskup nařídil v Kendalu, aby kamení a jiné stavivo do Vallonu vozeno bylo. Vyšší společenské třídy, zvláště pak Kunbi, posýlají děti do křesťanské školy a dovolují jim, aby se též katechismu učily. Byl mezi dítkami též mladík 17letý, dosti nadaný, kteréhož jsem odevzdal knězi, aby ho řádně vyučil, aby pak mezi Kunby s prospěchem slovo Boží hlásati mohl. Musíme býti velmi opatrní, neboť lid se obává, že chceme jako misionáři protestantští rozdíl tříd zničiti, který v krajinách těch i mezi křesťany panuje, kteří od sv. Františka na víru katolickou obráceni byli. Doufám, že Bůh naši práci požehná a že brzy většina Kunbů víru naší přijme.

Jižní Afrika. V Africe jižní v Marianhillu v Natalu působí blahodárně mezi divochy Zulukafry přísný řád OO. Trapistů. Netoliko že rozšiřují učení Kristovo

mezi divochy, ale i pravou vzdělanosť křesťanskou. S náboženstvím učí se divoši zároveň pořádnému životu, jak v domácnosti tak i venku. Takový řád jest opravdu neocenitelným pro zemi a národ divoký. Jsou mezi těmito misionáři i mnozí Rakušané. Trapisté pracují na polích, v dílnách řemeslnických, ve škole umění a nezapomínají při tom ani na spásu své duše, ani na spásu ubohých divochů. Takovým způsobem dávají oněm divochům krásný příklad. I není divu, že k nim Kafrové přicházejí, aby poučeni byli. A OO. Trapisté snaží se všemožně, aby byli pravými apoštoly mezi nimi. Není tomu dávno, co došla nás zpráva o jiho-afrikánském spolku misijním. Účelem spolku toho je, modlitbou a dary misionáře podporovati, ať v duchovním, ať světském ohledu. Darů takových bude použito ku stavbě kaplí, škol, sirotčinců, rozličných ústavů dobročinných, jakož i kostelů; dále ku vydržování misionářů, kněží a řádových sester, kteří mezi těmi divochy působí. Konečně také bude darů těch potřebí k zakoupení polností na

Pohřeb Trapisty.

místech, kde založena bude nová misie. — Patronem spolku bude svatý Antonín poustevník, protože prý tam jest mnoho ďáblův a čarodějnic k zapuzení. Jelikož světový ústav misijní, propaganda, oloupena jest o jmění, a sice italskými zednáři, jest nyní právě takového spolku zapotřebí ku podporování misií katolických. Kulturním bojem v Německu nepřestala dobročinnosť a štědrosť, naopak se zvětšila. Tak i v naší zemi česko-moravské rád katol. lid podporuje misionáře v zemích pohanských. Jako doklad působení jejich posloužiž obrázek, jenž nám laskavostí zapůjčen byl.

Snad mnozí ze čtenářů našich budou povděčni zvěděti něco o ctihod. řádu OO. Trapistů. Jestiť to nejpřísnější řád, založen roku 1140. hrabětem Rotrou-em z Perche. Vyznamenal se mnohými heroickými ctnostmi jak opatů tak mnichů. Trapista musí úplně vůli svou zapříti. Nepřetržité mlčení zavírá ústa jeho.

Půst přísný zachovávají vždycky. Ustavičně se vespolek upomínají na smrť, pozdravujíce jeden druhého slovy: »Memento mori!« Onemocnili Trapista na smrť, připraví mu lože na slámě a popeli, na to jej položí a tak přijímá svátosti umírajících. Jednohlasný zpěv spolubratří sílí jej v smrtelném boji, protože prosí o milosrdenství Boží. Jako

doklad podáváme čtenářům svým obraz, představující pohřeb Trapisty.

Severní Afrika. O misii mezi Kabyly píše sestra z Alžíru: Jsem v misii mezi sestrami u Kabylů, jižto dříve již křesťanství přijali a pevně víry katolické se drželi. Dvanáctkráte byli od Mohamedánů se zbraní v ruce donuceni k Islamu přestoupiti a tolikráte opět od víry falešného proroka odpadli a křesťanství věrni zůstali, až konečně dlouholetou válkou víra katolická docela vyhubena byla.

Ve své nové otčině navštívila jsem nejprve kapli. Jest malá a málo ozdobena. Pak jsem si prohlédla dům sester, jenž se měl státi i mým obydlím. Všechno jednoduché, spárna, dvě světnice pro vyučování dětí kabylských, jídelna a lékárna. Chudoba mne nezastrašila, neboť jsem si vzpomněla na slova Dona Bosca: »Chceteli tam naleznouti to, co doma ve svém zámku máte, pak zůstaňte ve Francii; chceteli však mnoho trpěti, pak vstupte do misie.«

Obsluha nemocných jest hlavní úlohou naší misie. Sestry chodí po dvou nebo po třech s košem léků po dědinách, v nichž jsou nemocní. Jakmile je Kabyli spatří, běží jim naproti a chtějí je najednou všichni do svých domů zavésti. Ačkoliv jsem byla jen postulantkou, směla jsem sestry na jejich cestách doprovázeti. Mé světské šaty všechny ženy obdivovaly, některé vylezly na střechu, aby mne jen lépe viděti mohly; a všude se ptaly sester: »Proč sem přišla ta Rumi (křesťanská dáma)? Nemá matky, ani sester, ani bratrů? Jak pak ji jen mohla matka pustiti? Co říkala, když dcera odešla?«

V domech Kabylů, jež jsou dosti čisty, je veliká bída. Ženy leží na holé zemi zaobaleny hadry a nejsou nijak chráněny před zimou; i kdyby rozdělaly oheň, tak jim to mnoho nepomůže, neboť musí otevříti dvéře, aby se nezadusily. Často si lehnou tak blízko k ohni, že se jim hadry na těle chytnou. Není jedné zimy, že by nepřišly ženy a děti k sestrám, aby jim spáleniny vyhojily. Do takových bídných domů chodí sestry, aby láskou k bližnímu srdce Kabylů pro pravou víru získaly. Starý Mohamedán pravil jednou sestrám: »Abyste se staly bohatými, schází vám jen jedna věc, totiž modlitba ku prorokovi.« Tak připravují sestry lid onen na přijetí sv. náboženství. Dříve se nesměl kněz u Kabylův ukázati, nikdo by mu nebyl ani té nejmenší služby prokázal, ano místo, na němž kněz seděl, po jeho odchodu zametali. Když pak k nim přišly sestry, byly s velikou nedůvěrou přijaty. Napřed je měli za vyzvědače, později za anděly s nebe seslané. »Máš též otce a matku jako my?« ptali se často. Ženy kabylské musí všechny těžké práce konati samy. Dosti často potkáváme ženy, jež nesou velikou nůši dříví a kromě toho ještě dítě, kdežto muž zcela pohodlně za ní na koni jede. Jedenkráte se ptala sestra Kabyla, proč svou ženu tak trápí. »Dal jsem za ni tři sta franků, a proto musí hodně pracovati,« zněla odpověď.

Dne 12. listopadu odebraly jsme se do nejvzdálenější osady celého biskupství, do Gondálu. Asi o 6. hodině vyšly jsme ještě za tmy z domu. Za hodinu přišly jsme k řece. Sestry nechtěly, abych jak ony bosa řeku přebředla, a proto házely do ní kamení. Já chtějíc jim pomoci, sklouzla jsem a spadla do vody. Vítr a slunce osušily brzy mé šaty a my jsme se mohly dáti na další cestu. Za čtyry hodiny byly jsme v Gondálu. Nežli jsme vešly do dědiny, posnídaly jsme v olivovém háječku. Od 11 hodin obsluhovaly jsme nemocné; zcela zemdleny vrátily jsme se večer domů. — Taková jest škola, v níž se připravuji na apoštolování.

Severní Amerika. Založení misie na Aljašce. Po dlouhé, nebezpečné cestě přijel arcibiskup Seghers se svými společníky na místo, kde se Stuart-River do Yukonu vlévá. Oba jesuité, jeho společníci, nechtěli dále jeti a rozhodli se, že tam přes zimu zůstanou, neboť hrozná zima, jaká tehdy byla, činila další cestování nemožným. Arcibiskup chtěl, aby brzy slovo Boží Indiánům hlásáno bylo, a proto ustanovil, aby jesuité na tom místě zůstali; on však s Fullerem jel asi 900 anglických mil dále, ačkoli mu to P. Tosi zrazoval.

Před odchodem mu misionáři slíbili, že ho v květnu nebo v červnu navštíví, aby se společně uradili, co dále dělati mají. Na jaře pak vydali se na cestu, jak umluveno, avšak jak se asi lekli, když uslyšeli, že arcibiskup byl od svého průvodce Fullera zastřelen a že jest pochován ve Sv. Michaelu v ruském kostele. P. Tosi radil arcibiskupovi, aby Fullera nebral s sebou, nýbrž aby ho poslal nazpět do Portlandu, neboť mu bylo chování jeho na cestě z Portlandu do Aljašky velmi nápadným. Fuller měl veliký strach, že ho běloši chtějí zabiti. Arcibiskup však myslil, že se přestane o svůj život strachovati, když se od bělochů vzdálí, a tak se stal obětí bláznivého černocha.

P. Tosi vložil mrtvolu do cínové rakve, obložil ji ledem, aby ji zachoval, a nechal ji v ruské kapli u sv. Michaela 560 anglických mil od ústí řeky Yukona a odcestoval do Sv. Františka. Po jeho odchodu snažil se P. Robaut mrtvolu do Sv. Františka poslati, avšak marně. Žádný kapitán nechtěl bez dovolení vlády rakev na svou loď přijmouti. P. Robaut vyhledal na ruském hřbitově suché místo a pochoval tam arcibiskupa, načež se odebral k Indiánům.

Zprávy o Aljašce podávají oba misionáři. Podnebí jest dosti stejnoměrné; v zimě je hrozně studené a v létě málo teplé, proto jest velmi zdravé. V zimě ukazuje teploměr — 26° Celsia. Domy jsou dílem v zemi, dílem nad zemí, pokryty jsou hlinou. Husté lesy dávají dříví pro všechny potřeby. Aby měli v zimě dosti vody, prosekají uprostřed řeky led, jenž bývá až 6 stop tlustý, díru pak zadělají haluzím, aby se nemuseli po druhé tak namáhati; u břehu vody nenajdou, neboť bývá řeka až na dno zamrzlá. V létě jezdí po řece, v zimě na saních se psy, neboť koně i kdyby v takové zimě vydrželi, nemohli by s sebou tolik krmě voziti.

Lid na Aljašce se živí honbou a lovem ryb. Jiné potřebné věci dovážejí se ze Sv. Františka; tři parolodě přijíždějí každoročně v březnu, v dubnu a květnu, a podporují všemožně snahy misionářů. V některých částích poloostrova jsou též protestantští a ruští misionáři. Do mnohých krajin ovšem ještě nepřišli, ačkoliv si obyvatelé nějakého misionáře přejí, jenž by je v pravém náboženství vyučil. Takovou krajinou jest ona, v níž nějd. p. arcibiskup zavražděn byl, a v níž P. Robaut a P. Tosi se svými společníky na P. Rayarna a Fr. Giordana z T. J. čekali, kteříž 9. srpna 1887. z Viktorie odjeli a šťastně na své působiště se dostali. V krajině té jest asi 15.000 pohanů, čekajících na příchod misionářů katolických; neobývají velice rozsáhlou plochu, tak že by nejvzdálenější místa asi 300 anglických mil měla až do jednotlivých stanic, kdyby se tři nebo čtyry zařídily.

Na pobřeží bydlí Eskimáci, jichžto v létě k vůli lovu se shromáždí třeba několik tisíc, a to by byla vhodná příležitosť pro misionáře. Obyvatelé Aljašky jsou vůbec vlídní a mírumilovní lidé, tak že mezi nimi zcela bezpečně žíti můžeme. Arcibiskup Seghers byl ode všech, již ho znali, ctěn a milován a každý mu říkal, že má raději katolického

biskupa, než jakéhokoli jiného učitele náboženství. Hlavní překážku ke křesťanství, totiž mnohoženství, u nich nenalezáme. Tato přednosť má svůj původ ve zvláštním obyčeji, že rodičové své dítky již v útlém mládí zasnubují. Snoubenci jsou zavázáni sobě na vzájem pomáhati, jako kdyby již byli sezdáni. Jdeli na př. hoch chytat ryby nebo na lov, musí se o kořisť s děvčetem rozděliti, ono naopak musí hochovi šaty spravovati, sušiti, práti, oběd připravovati a j. Tak rostou v lásce od nejútlejšího mládí až do svatby, jsou pak ve své vzájemné náchylnosti tak upevněni, že na nevěrnosť ani nepomyslí.

Kéž by na nadějnou misii Bůh hodně mnoho misionářů poslal; neboť žeň jest veliká, pracovníků však málo.

„Kat. misie.“

Milodary Božského Srdce Páně.

Z Brna. Jsouc sklíčena těžkou nemocí plicní, pilně jsem vyhledávala pomoci lékařské, avšak nadarmo. Nemoc den ze dne se horšila, i nezbývalo mi jiné naděje, leč se do vůle Boží odevzdati a na blízkou smrť pomýšleti. Na žádosť mou navštívila mne milosrdná sestra sv. Vincence z Pauly a podávajíc mně svěcenou medailku neposkvrn. Početí P. Marie, vybízela mne, bych s důvěrou vzala své útočiště k Matce Boží konáním devítidenní pobožnosti. S radostí započala jsem devítník, ale zdraví kýžené se nevracelo. Tu jsem si umínila novenu opakovati a zároveň jsem učinila slib, že, pakli vyslyšena bude modlitba má, veřejně vzdám díky své v časopise tomto.

Musím vyznati, že právě toho dne, kdy jsem slib uveřejnění učinila, největšími bolestmi sevřena jsouc, také s větší důvěrou, než kdy jindy, svého zdraví jsem očekávala. A ejhle! Před ukončením čtvrté noveny nemoc má zmizela, tak že opět povinnostem svým jak náleží zadosť činiti mohu. A proto vzdávám tisíceré vroucí a upřímné díky neposkv. Panně a je dle učiněného slibu s tím úmyslem uveřejňuji, by Její chvála se množila a by úcta i důvěra k Rodičce Boží v srdci každého vzrostla, kdo tyto řádky čísti bude. Budiž nekonečně chválena Matka Boží, Maria Panna bez poskvrny počatá. *B. A.*

Z Kopčan. Tímto vzdávají jisté čtenářky »Š.« své neskonalé a vroucí díky nejsv. Srdci Páně, Marie Panny a sv. Josefu za uzdravení svých nebezpečně nemocných rodičů po vykonané devítidenní pobožnosti. *J. A.*

Z Komína. Z vděčnosti za vyslyšení prosby mé, po vykonané devítidenní po-

božnosti, že zkoušku učitelskou jsem složila, cítím se povinna vzdáti tisíceré díky nejsv. Srdci Páně, Marie Panně a sv. Josefu.

Utíkejte se všickni, kdo strastmi obtíženi jste, k nejsv. Srdci Páně, k Marii Panně a k sv. Josefu; jistě vyslyšeni budete! *J. P.*

Z Čes. Budějovic. Jistý mladík byl na přímluvu nejsvětějších Srdcí, když byl konal devítidenní pobožnosť k těmto srdcím a pak ještě po delší dobu se modlil, zbaven vady srdeční. Slíbil, budeli uzdraven, že uveřejní to ve »Škole Božského Srdce Páně«; činí tedy tímto slibu svému zadosť a vzdává nejvřelejší díky nejsvětějším Srdcím. *V. B.*

Od Luhačovic. Jistý kněz vzdává ze slibu učiněného veřejné díky nejsv. Srdci Pána Ježíše a nejslad. Srdci Panny Marie za vyslyšení prosby po vykonané devítidenní pobožnosti *J. P.*

Z Kroměříže. V. D. vzdává díky Božskému Srdci Páně za vyslyšení prosby. Táž byla stížena neduhem, který v rodině panoval, a obrátila se s důvěrou k Božskému Srdci Páně a sv. Josefu, a byla od svého neduhu úplně osvobozena.

Z Kutné Hory. Byv ve dvou případech vyslyšen po vykonané pobožnosti k Božskému Srdci Páně a nejbl. Panně Marii, volám z hloubi srdce svého: Buďtež neskonalé díky vzdány nejsvětějšímu Srdci Páně a Královně nebeské, Panně Marii! *K. J.*

Z farnosti Plánské. Jistá rodina děkuje Božskému Srdci Páně a Panně Marii Lúrdské, že po čtyrykrát vykonané devítidenní pobožnosti jest uchována od nakažlivé nemoce; i posýlá novou prosbu k Božskému Srdci Pána a Panně Marii Lúrdské, aby i na dále od jakékoli nemoce uchována byla. Budiž jméno Páně pochváleno! *J. L.*

Z Prahy. Po dlouhou dobu trápena jsem byla dnou v noze. Rozličných prostředků jsem proti ní používala, ale bez všelikého úspěchu. Hledala jsem lékařskou pomoc, ale při tom nezapomněla jsem na lékaře, od něhož všeliké uzdravení jest, na Božské Srdce Páně, se slibem, budeli mi spomoženo, že to ve »Škole« oznámím. Konám nyní svatou povinnosť svou z vděčnosti za vyslyšení proseb mých. *M. S.*

Z jižní Moravy. Jeden ctitel Marianský, který již po delší čas chorobou plicní strádá, zhoršil si přílišným namáháním tento svůj neduh tím způsobem, že počal silně krev kašlati. I vzal hned útočiště ke své obvyklé pobožnosti, totiž k devítidenní pobožnosti k Panně Marii Lúrdské s tím slibem, že, budeli mu pomoženo, na poděkování neposkvrněné Rodičce Boží tuto obdrženou milosť ve »Škole« uveřejní. A hle, ve krátkém čase — ještě nebyla ani devítidenní pobožnosť ukončena — nemoc odstraněna, tak že může zotavený opět povinnosti stavu a povolání svého vykonávati, začež nejsrdečnější díky vzdává neposkvrněné Rodičce Boží Lúrdské, jakož i těm přelaskavým Srdcím Pána Ježíše a blahosl. Panny Marie, které byly v čas nemoci rovněž často a vroucně o pomoc vzývány. Ó kéž by jen každý v jakékoli potřebě s plnou důvěrou se obrátil k těm nejsv. a nejštědřejším Srdcím, a zajisté by se přesvědčil, že marně o pomoc nevolal! *T. H.*

Z Domažlic. Jistá rodina děkuje Božskému Srdci Páně, Panně Marii a sv. Josefu za uzdravení dítka z těžké nemoce. *V. L.*

Od Přerova. Plníc tuto slib svůj, vzdávám díky Božskému Srdci Páně, Panně Marii, sv. Josefu, blahosl. Janu Sarkandru a sv. Filoméně za uzdravení své matky. *A. P.*

Díkůvzdání Božskému Srdci Páně došla nás také: Ze severozápadní Moravy: F. M. — Z Místku: A. P. — Ze Střebska: B. K. — Z Budějovic: K. . — Z Pavlova: E. A.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Italie. Sv. Otec přijal dne 24. května africké poutníky z Alžíru. Poukázal na hanebnosť afrického obchodu černochy a na srdce kladl misionářům, aby co nejvíce otroků vykupovali. Poněvadž mezi poutníky těmi bylo mnoho vykoupených otroků, oslovil je papež zvláště, blahopřál jim a vyzýval je k obrá-

cení jejich pohanských kmenovců. — Nový apoštolský vikariát byl zřízen od sv. Otce na Kongu a odevzdán misionářům belgickým. — Vatikánská jubilejní výstava byla ukončena na slavnosť Božího Těla; asi 600.000 osob ji navštívilo. — Italská poslanecká sněmovna přijala velikou většinou nový trestní zákon a s ním i přes silný odpor mnoha poslanců ustanovení tak zvaná abusi dei cleri, t. j. »zneužití úřadu« a »politické agitace duchovních,« dle nichž duchovní, kteří by úřadu svého »zneužívali« k agitacím proti platnému pořádku státnímu,» podléhají zvláštním trestům. Četní poslanci poukázali sice k tomu, že není důstojno svobodného státu, aby duchovní pro týtéž přestupky jinak byli trestáni než ostatní občané, ale nadarmo. Petice toskánských a neapolských biskupů proti různým článkům trestního tohoto zákona byly zamítnuty. Sv. Otec měl v konsistoři dne 1. června ke kardinálům proslov, v němž se vyslovuje proti zmíněnému zákonu a praví mezi jiným: »Stíhání jsou pod záminkou, aby odstraněno bylo nebezpečenství, jež by mohlo vyjíti ze vlivu duchovenstva, tuze přísně kněží, o kterých se prý bude moci dokázati, že radili něco neb učinili proti zákonům nebo proti veřejné autoritě. Nelze pochybovati, kam tento zákon míří. Původci zákona toho staví se, jakoby chtěli ochraňovati stát, úmysl jejich však jest, aby církev byla zotročena.« Sv. Otec již nařídil kardinálu sekretáři, aby poslal všem nunciům okružní list, v němž vylíčen bude nynější stav jeho v Římě. Začínají se už jeviti účinky tohoto nového trestního zákona. Tak v městečku Nervi učiněn drzý útok na průvod o Božím Těle. V městě Spezzii vrhla se rota proti kněžím s křikem: »Dolů s Kristem!« a chtěla kněži vydrati z rukou velebnou svátosť. Několik statečných katolíků za pomoci důstojnictva rozprášili zběsilce.

V Belgii dopadly volby sněmovní rozhodně ve prospěch strany katolické.

Ve shromáždění **irských** biskupů přijata byla resoluce, v které se prohlašuje, že papežský dekret, o kterém jsme podali zprávu v posledním čísle, obmezuje se pouze na otázku morální a že nepotahuje se nikterak k politickým záležitostem irským. Resoluce ta vyslovuje sice uznání spravedlivým snahám vůdců národního hnutí, ale kárá neuctivý spůsob proti papeži.

V Rusku konají se všude rozsáhlé přípravy k oslavě devitistaleté památky obrácení Rusi na víru křesťanskou, kterážto slavnosť ve všech městech ruských, hlavně však v Kyjevě, konána bude dne 27. července. Jak se proslýchá, chce Rusko rozhodně, aby vyjednávání se stolicí papežskou ještě letos dostalo se ku konci. Dejž Bůh, aby se to stalo skutkem!

Amerika. Katolíci američtí mohou nám býti příkladem, jak máme se starati o školy náboženské. Jistá horlivá katolička darovala na zřízení katolické university v městě Washingtoně 300.000 dolarů, t. j. na 750.000 zl. r. č. I biskupové američtí přinášejí veliké oběti ve prospěch katolických škol, pamětlivi jsouce překrásných slov sv. Otce k biskupu luisianskému: »Školní učírna jest bojiště, na kterém rozhodnouti se musí, zdaliž společnosť lidská zachová si ráz křesťanský. Otázka školská jest otázkou na život i na smrť.« Tato zlatá slova sv. Otce o škole náboženské zasluhují zajisté všeobecného uvážení. Podotýkáme zde, že i císař náš vyslovil se pro školu konfesionelní a vyslovil přání, aby byla záležitosť ta v říšské radě uspokojivě vyřízena.

V měsíci červenci modleme se za rozšíření úcty Božského Srdce Páně.

Jak veliká jest láska Spasitele našeho ke hříšníkům! Kristus, jenž přišel na tento svět, aby hledal a spasil, co bylo zahynulo, poskytnul hříšným příležitosti dosť aby Jej slyšeli a milosť nalezli; On, jako dobrý pastýř šel za ztracenou ovcí, hledal ji, jako žena ztracený peníz a radoval se, jestliže hříšníka od věčné záhuby zachránil, neboť ujišťuje nás, že celé nebe se raduje nad hříšníkem, který pokání činí.

Pán Ježíš jest až dosud pastýřem dobrým, o spasení svého stáda pečlivým, jakož dí sv. Pavel k židům: »Ježíš Kristus včera i dnes, onť i na věky.« (13. 8.)

Jako za pozemského života svého, tak i nyní hledá hříšníky, volá je ku pokání a polepšení života a radostí plesá, jestliže se hříšník obrátí, polepší a pokání činí. Tato láska dobrého pastýře obzvláště sídlo své má v jeho nejsv. Srdci, z něhož šlehají ohnivé plameny, jako by osvěcovaly a zahřívaly tu zeměkouli. A proto se modleme tento měsíc za rozšíření úcty nejsv. Srdce Ježíšova, neboť tato úcta jest nyní včasna i přihodna.

Sv. Gertruda viděla jednou ve zjevení sv. Jana, miláčka Páně, i tázala se ho, proč tak málo napsal o Božském Srdci Páně, kdežto byl přece Pánu nejmilejší a na tomtéž Srdci odpočíval při poslední večeři. A sv. Jan jí odpověděl: »Co jsem napsal, z rozkazu Ducha sv. jsem napsal. Srdce své však Kristus Pán v poslední časy zjeví, jako nejlepší prostředek k roznícení lásky vychladlé.« Doba, kdy Pán Ježíš své nejsv. Srdce úctě veřejné zjevil, byla nad míru smutná. Tehdy právě rozšiřovalo se kacířství velmi záhubné, t. zv. jansenismus; kacířství to upírá Pánu Bohu všecku dobrotu, všecko milosrdenství a představuje nejlaskavějšího Boha našeho jako ukrutného vládce, jenž lidem těžké zákony ukládá, které plniti nemohou, a že ani milostí svou nepřispěje. Takovýmto učením zavřeli nejbohatší prameny života křesťanského, totiž pokání a nejsv. Svátosť oltářní. Mimo to postavilo se toto kacířstvo nepřátelsky proti Římu. Všude se hlásala neposlušnosť, zášť proti Římu a při tom chtěli býti katolíky. Kacířstvo toto nalezlo mnoho přívrženců a ochranců i na panovnických dvorech, i mezi biskupy a kněžími, a bylo tak přípravou ku hroznému převratu ve Francii, kde místo Bohu, zpustlé osobě přinášeli oběti a božskou prokazovali poctu.

Zatím co peklo zuřilo a již ku vítězství nad světem se chystalo, vzešlo slunce milosti, a tímto jasně zářícím sluncem bylo nejsv. Srdce Pána Ježíše; bylo jako pravá hradba proti lživým bludům tehda mnoho již rozšířeným. Srdce toto hlásalo lásku, milosť, milosrdenství všem i nejstarším hříšníkům. Ono bylo mocným prostředkem, aby srdce lidská připoutalo zase ku středu křesťanského náboženství, k nejsv. Svátosti oltářní. Jako bleskem poraženi byli bludaři, když Pán Ježíš zjevil své nevýslovnou k lidem lásku zářící Srdce své služebnici blah. Markétě a ujistil, že nevýslovně miluje lidi, že by hotov byl za každou duši zvlášť trpěti, co trpěl za nás všecky; že oheň lásky nemůže zdržeti, ano, že jím ztráveno bývá; že milostí jeho není míry ani konce pro všecky, kdož ji hledají; že slastí jeho jest, když věřící často při stolu Páně s ním spojeni bývají. Ano zničující bludy všecky byl výrok nejsv. Srdce Ježíšova: »Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.«

A nyní popatřme na časy naše! Nejsou ony podobny oněm časům, kdy Pán Ježíš své nejlaskavější Srdce světu zjevil? Či nepanuje strašlivá chladnosť k Bohu a ke všemu svatému? Či nechtějí mnozí Boha vyrvati netoliko ze srdcí lidských, ale kdyby mohli svrhnouti jej, všemohoucího Boha, s trůnu nebeského? Časové naši vykazují nejstrašnější zločiny proti Bohu, proti Kristu, proti církvi a její hlavě, proti nevinnosti a ctnosti; zločiny ty spáchány bývají s opravdu ďabelskou chladností a s toutéž chladností se vychvalují. Stojíme před velkým zmatkem, jemuž člověk tak lehce neporozumí a otázati se musí: Kam to spějeme? Co bude ze všeho toho?

Do této temnosti, kteráž duchy víc a více zatemňuje, svítí slunce milosti na obzoru církve svaté; září nejsv. Srdce Páně proudem milostí v plamenech lásky; k tomuto Srdci pohlížejme, k tomuto Srdci spěchejme, abychom světla, síly a vytrvalosti dosáhli. V této lásky prázdné době poukazuje nás církev sv. na láskyplné Srdce Pána Ježíše, aby i srdce naše obměkčila a láskou Boží roznítila. V této smyslné době rozkoší poukazuje nás církev sv. na nejsv. Srdce Páně, na sídlo všeho utrpení. Ukazuje nám Srdce, které hrozně a přece nevinně trpí, trpí z čisté lásky k nám.

Nejsv. Srdce Pána Ježíše jest pravým lékem pro celý svět, a každý, kdo zná potřeby nynější doby, vroucně a pobožně bude ctíti toto nejsv. Srdce. Ono jest pravou protivou nynějšího ducha času. Nynější doba jest srdce bez kříže,

t. j. bez víry; srdce bez trní jen na oko růžemi ozdobeno, srdce jen po rozkoších prahnoucí; jest to srdce bez plamenů, t. j. chladné a lásky prázdné srdce. Či nezdá se, jako bychom se již nalézali v době, o které sv. apoštol Pavel dí, »že zjeven bude člověk hříchu, syn zatracení, jenž se protiví a povyšuje nade všecko, což slove Bůh, anebo čemu se děje pocta?« (II. Thes. II. 3.—4.) V tomto čase nevěry obzvláště září nejsv. Srdce Spasitele s křížem, což více nežli vše ostatní hlásá víru, abychom se sv. apoštolem zvolali: »Ode mne pak odstup to, abych se chlubil, leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista, skrze něho mi ukřižován svět a já světu.«

Nynější doba jest bez vyšší naděje, a to jest jen následek nevěry. Kdo v život věčný nevěří, kdo vykoupením pohrdá, ten shání se po jiném, po smyslných rozkošech a radostech a skládá naději svou jen ve svět. V tomto beznadějném čase jest to trnovou korunou ozdobené Srdce Pána Ježíše, které nám ukazuje cestu k cíli našemu, připomíná na cenu duše, pro Boha otevřené, volaje nám: »Neboť mám za to, že utrpení tohoto času nejsou rovna budoucí slávě, kteráž se zjeví na nás (Řím. 8. 18.), jsouť onou cestou královskou, po níž kráčel Syn Boží.« Jestiť nejsv. Srdce Pána Ježíše hojivým lékem proti všelikému soužení a proměňuje je ve sladké jho Páně.

Duch nynějšího času jest srdce bez lásky. Toť tak patrná věc, kterou upříti nelze, toť příčina odtržení od církve; neboť Spasitel náš Ježíš Kristus výslovně udává, že láska jest znamením jeho pravých učeníků. »Potom všickni poznají, že jste moji učenici, budeteli míti lásku jedni ke druhým.« (Jan XIII. 35.) Ale nyní hledá každý sebe samého a bližního jen dotud, pokud ho potřebuje. Proto ta ohromná propasť mezi bohatým a chudým, mezi šťastným a nešťastným; proto tolik zášti a nepřátelství, a lásky křesťanské nikde!

Kdo zahojí tyto rány společenské? Kdo roznítí ta ledová srdce křesťanů? Kdož jiný, nežli láskyplné Srdce Pána Ježíše, kteréž jen lásku nám hlásá! Proud lásky vychází z něho, plameny lásky obkličují ho! Toto nejsv. Srdce jediné může opět roznítiti vyhaslou lásku křesťanskou a roznítí ji u všech, kdož se jemu přiblíží.

Ano, nejsv. Srdce Pána Ježíše zasluhuje naší úcty, naší důvěry, naší lásky! Proto hlásá nynější sv. Otec Lev XIII. celému světu: »V nejsv. Srdci Pána Ježíše nalezne hříšník útočiště, aby chráněn byl před spravedlností Boží; ono jest archou spasení, aby všickni skrze ně zachráněni byli; ono jest oltářem smíření, kdež bývá spravedlnosť Boží upokojena a metla Boží od nás odvrácena.« Buďme tedy poslušni hlasu sv. Otce, uctívejme vroucně Božské Srdce Páně; věnujme mu svá srdce, věnujme mu sebe samy po všechen čas. Naším ochrancem budiž v životě i při smrti nejsv. Srdce Pána Ježíše. Naším jediným přáním budiž bydleti v nejsv. Srdci nyní a na věky, abychom věčně věků hlásati mohli: »Pochváleno a velebeno budiž na věky Božské Srdce Pána Ježíše!«

Modleme se:

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všecky modlitby, práce a utrpení dnešního dne spolu se všemi úmysly, s kterými se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za horlivou úctu a pobožnosť k nejsv. Srdci Tvému, jako nejjistější ochraně za těchto bídných časův. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (Odpustky 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

SpraVujte žIVot sVůj tou Věrou sVatou, kterou hLásaLI sVatý CyrIL a MethoD, apoštoLé SLoVanů!

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Kalendář apoštolátu modlitby.

Poslední čtvrť dne 1. — Nový měsíc dne 9. — První čtvrť dne 17. — Úplněk dne 23.

V měsíci červnu modleme se za obrácení Anglie.

Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí Lvem XIII.

Dne	Na slavnosť:	Úmysly:
1.	**Sv. Fortunáta, kn.** — Za víru živou. Díky za zdar noveny ředitele apoštolátu.	Za uzdravení jistého kněze. Za dar síly v těžkém postavení. Za † otce.
2.	**Sv. Blandiny, p. m.** — Za lásku k nevinnosti.	Za uzdravení jisté řeholnice. Za utvrzení důvěry v Božské Srdce Páně. Za zapuzení malomyslnosti.
3.	**Sv. Klotildy, král.** (545). — Za křesťanskou lásku k vlasti.	Za trpělivosť, poslušnosť a pokoj v jisté rodině. Za nemocného kněze. Za starou matku.
4.	**Sv. Kvirina, bisk. m.** (304). — Za lásku ke bližnímu.	Za dar velkodušnosti k Bohu. Za pomoc Boží jisté osobě na těle i na duši soužené. Za sirotky.
5.	**Sv. Bonifáce, bisk. m.** (755). — Za úctu k biskupům.	Za uzdravení manžele a otce. Za šťastné vyřízení jisté záležitosti. Za obrácení hrdé dcery a sestry.
6.	**Sv. Norberta, bisk.** (1134). — Za horlivosť pro česť a chválu Boží.	Za trpělivosť v nemoci. Za obrácení a horlivosť ve víře chladných manželů.
7.	**Sv. Roberta, op.** — Za bázeň Boží.	Za stálosť u víře manželkám, které rouhavé muže mají. Za liberální učitele ve vlasti naší. Za smíření.
8.	***Nejsv. Srdce P. Ježíše.*** **(Sv. Medarda, bisk. 545).** — Za pobožnosť k nejsv. S. P. Za pravou kajicnosť těm, kteří o slavnosti B. Srdce P. sv. svátosti přijmou.	
9.	**Sv. Prima a Feliciana, m.** (286). — Za stálosť ve víře.	Za úctu nejsv. Svátosti oltářní. Za časopisy katolické. Za spolupracovníky naše. Za † dítě.
10.	**Sv. Markéty, král. škot.** (1199). — Za pohrdání světem.	Za katolické služky u židů sloužící. Za šťastné brzké smíření dvou pohněvaných. Za umírající.
11.	**Sv. Barnabáše, ap.** v I. stol. — Za milosť setrvání v dobrém.	Za katol. církev v Rusku a tamnější katolické duchovenstvo. Za neposlušné děti.
12.	**Sv. Jana z Fak., řeh.** (1479) — Za vzdělání bližního.	Za trpělivosť dětem, které mají muže opilce. Za šťastnou hodinu smrti. Za smíření dvou rodin.
13.	**Sv. Antonina z Pad., řeh.** (1231). — Za lásku Boží.	Za dobrý mrav jistého studujícího. Za snášenlivosť křesť. manželů. Za kat. spisovatele.
14.	**Sv. Basilia, učit. círk.** (379). — Za touhu po dokonalosti.	Za nevěrce ve vlastech našich. Za moravské a české bohoslovce v Římě. Za starého otce.
15.	**Sv. Víta, m.** (300). — Za trpělivosť.	Za sv. Otce Lva XIII. Aby se nám dostalo katol. škol. Za překažení řečí rouhavých a pohoršlivých vůbec.
16.	**Sv. Bennona, bisk.** (1106). — Za lásku ke slovu Božímu.	Za milosť sebe poznání rouhavých socialistů. Za misionáře v pohanských zemích.
17.	**Sv. Františka Reg., řeh.** (1640). — Za úctu ku kněžím	Za císaře rakouského a jeho rádce. Za milosť smíření dvou sousedů. Za rozkolníky ruské.
18.	**Sv. Alžběty, p.** — Za srdnatosť duchem.	Za jistou dceru císařské rodiny jinověrné, která jí do církve katolické vstoupiti brání. Za † matku.
19.	**Sv. Gervasia a Protasia, m.** (387). — Za úctu k nejsv. Svátosti.	Za biskupy rakouské, aby duchem apoštolským řídili stádce sobě svěřená. Za † sestru.
20.	**Sv. Silveria, pap. m.** (538). — Za česť a chválu Boží.	Za milosť lásky mezi příbuznými. Za uzdravení dítěte. Za šťastnou volbu stavu a života.
21.	**Sv. Aloisia Gonz., panice, řeh.** (1591). — Za všechny ctitele sv. Aloisia.	Za horlivosť. Za jistou farnosť a duchovního správce jejího. Za umírající.

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnosť:	Úmysly:
22.	**Sv. Pavlina, bisk.** (431).	— Za lásku k chudým. Za naše dělnictvo. Za milosť hojného přijetí svátosti kněžstva. Za jistého zatvrzelého syna.
23.	**Sv. Edeltrudy, abat.** (679).	— Za ducha modlitby. Za katolická bratrstva. Za jistou marnivou dceru. Za jistého opilce a karbaníka. Za svornosť.
24.	**Sv. Jana Křtitele.**	— Za ducha kajícnosti. Za kazatele slovanské. Za dar vděčnosti k dobrodincům. Za křivopřísežníka, by činil pokání. Za † otce.
25.	**Sv. Ivana, poust.** v X. stol.	— Za ducha řeholního. Za řády církve katol. Za šťastnou hodinu smrti. Za pěstování života křesťanského v rodinách.
26.	**Sv. Jana a Pavla, m.** (362).	— Za ducha jednoty. Za ducha apoštolského kněžím katolickým. Za šťastnou zkoušku jistého studujícího. Za semináře.
27.	**Sv. Ladislava, kr.** (1095).	— Za touhu po dokonalosti. Za noviciaty řádů. Za ráznosť a moudrosť vůdcům lidu našeho. Za ducha křesť. štědroty.
28.	**Sv. Irena, bisk. m.** (202).	— Za oddanosť k církvi katolické. Za milosť setrvání v dobrém. Za lehkovážnou mládež obojího pohlaví. Za † bratra.
29.	**Sv. Petra a Pavla, ap.** (67).	— Za větší úctu knížat apošt., sv. Petra a Pavla. Za poslušnosť k náměstku Kristovu. Za odvrácení všeho zlého.
30.	**Sv. Pavla, apošt., památka.**	— Za rozšíření slávy nejsv. Srdce v lidu křesť. Za všechny v tomto měsíci v Pánu zesnulé údy katolických bratrstev.

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Jestiť článkem naší svaté víry, že víra jest dar Boží. Praví totiž svatý apoštol Jakob (1, 17.): »Všeliké dání výborné a každý dar dokonalý s hůry jest sestupující od Otce světel.« Tohoto daru víry neměli a, když jej měli, nijak ho sobě nevážili lidé a celí národové za Starého Zákona, oddávajíce se tělesným rozkoším a kořice se modlám. Daru pravé víry dostalo se všem národům, když sv. apoštolové po příchodu Ducha sv. mezi rozličné národy dle nařízení svého Mistra, Ježíše Krista, se rozešli učíce je zachovávati všecko, cožkoli jim přikázal Pán. Národ anglický velmi záhy církvi Kristově byl získán, mnohé květy svatosti života vydal; ale zlobou lidí, kteří koukol nevěry a bludu zasévali, násilně od víry katolické odvrácen byl. V tomto teprve století nový život jarý v zemi té, krví mnohých mučeníků prosáklé, se jeví a proto, aby rychleji nové vydal květy svatosti, jest povinností údů modlitby apoštolátu, tento měsíc na úmysl výše jmenovaný se modliti, práce i strasti vezdejší Bohu obětovati. Již zkušenosť učí, že, kdo si darů neváží, o ně přichází; a proto, kdo daru víry jiným národům na Bohu neprosí, sám o dar tento přijde. Abychom tedy sami daru víry neztratili, prosme zaň jiným, kteří ho nemají!

Modleme se:

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všecky modlitby, práce a utrpení dnešního dne spolu se všemi úmysly, s kterými se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za národ anglický, bývalý národ svatých, aby nechaje bludů podrobil se nejvyšší hlavě církve římsko-katolické. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (Odpustky 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Kalendář apoštolátu modlitby.

Poslední čtvrť dne 3. — Nový měsíc dne 11. — První čtvrť dne 19. — Úplněk dne 25.

V měsíci květnu modleme se za duše malomyslné.

Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí Lvem XIII.

Dne	Na slavnosť:	Úmysly:
1.	**Sv. Filipa a Jakuba, ap.** (62).	— Za rozkvět májové pobožnosti po celém světě. Za kazatele o májových pobožnostech. Za účastenství v noveně za řed. ap.
2.	**Sv. Athanasia, bisk.** (373).	— Aby úcta Bohorodičky rozšiřovala se víc a více. Za účastenství v noveně za řed. ap. Za bratrstvo růžencové v Ř.
3.	**Nalezení sv. kříže** (326).	— Za obrácení hříšníkův, obzvláště těch, jižto zanedbávají přijímání sv. svátostí. Za účastenství v noveně za řed. ap.
4.	**Sv. Floriana, m.** (297).	— Za účastenství v noveně za řed. ap. Za zavedení náboženské školy. Za urovnání rozervaných poměrů v jisté rodině.
5.	**Sv. Pia V., pap.** (1572).	— Za mládež studující na středních školách. Za účastenství v noveně za řed. ap. Za vrácení předešlého míru a svornosti.
6.	**Sv. Jana, ap.**	— Za účastenství v noveně za řed. ap. Za odvrácení všeho zlého. Za rodinu ve velké bídě postavenou. Za obrácení muže opilce.
7.	**Sv. Stanislava, bisk. m.** (1079).	— Za dar moudrosti a trpělivosti jisté ženě. Za sv. Otce Lva XIII. Za moravské a české bohoslovce v Římě.
8.	**Zjevení sv. Michala arch.**	— Za císaře rakouského a jeho rádce. Za biskupy rakouské, aby duchem apoštolským řídili stádce sobě svěřená.
9.	**Sv. Řehoře Naz., bisk.** (389).	— Za jistou farnosť a duchovního správce jejího. Za milosť setrvání v dobrém. Za šťastnou hodinu smrti. Za † otce.
10.	**Nanebevstoupení Páně. (Sv. Antonia, bisk.** 1459.)	— Za služebné ve velkých městech. Za požehnání úrody zemské. Za kandidáty kněžství.
11.	**Sv. Mamerta, bisk.** (477).	— Za tovaryšstvo Ježíšovo v zemích koruny české. Za šťastné a brzké ukončení dlouhého soudu. Za brzké uzdravení.
12.	**Sv. Pankráce, m.** (304).	— Za vyplnění dobrých předsevzetí v době velikonoční učiněných. Za katolické novináře a spisovatele. Za duše v očistci.
13.	**Sv. Serváce, bisk.** (384).	— Za křivopřísežníka, by činil pokání. Za milosť hojného přijetí svátosti kněžstva. Za pěstování života křesť. v rodinách.
14.	**Sv. Bonifáce, m.** (307).	— Za důvěru a lásku ke Kristu Ježíši v nejsv. Svátosti oltářní přítomnému. Za dělnictvo falešnými vůdci svedené.
15.	**Sv. Isidora, roln.** (1170).	— Za utvrzení mladého muže u víře. Za poutníky, aby v pravém úmyslu konali cestu svou. Za utiskované Slováky v Uhrách.
16.	**Sv. Jana Nep., m.** (1383).	— Za ochranu Boží v potřebách duchovních i tělesných jisté rodiny. Za získání údů dědictví sv. Cyrilla a Methoda a sv. Jana N.
17.	**Sv. Paschala Bayl., řeh.** (1590).	— Aby zásady křesť. nejen v soukromém, ale i ve veřejném životě přicházely ku platnosti. Za ducha křesť. štědroty.
18.	**Sv. Theodata, m.** (863).	— Za lehkovážnou mládež obojího pohlaví. Za šťastné a brzké ukončení dlouhého soudu. Za čistotu srdce osobám duchovním.
19.	**Sv. Petra Celest., p.** (1296).	— Za překažení řečí rouhavých a pohoršlivých vůbec. Za uzdravení dítěte. Za nevěrce ve vlastech našich. Za umírající.
20.	**Boží hod svatodušní. (Sv. Bernarda Sen.** 1444.)	— Za mír apošt. stolice s vládou italskou. Za misionáře v pohanských zemích. Za † matku.
21.	**II. hod svatodušní. (Sv. Felixa, řeh.** 1587.)	— Za odvrácení zlého příkladu od dětí nevinných. Za křivopřísežníka, by činil pokání. Za sirotky.

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnosť:	Úmysly:
22.	**Sv. Julie, p. m.** (450). — Za zanedbanou mládež, obzvláště ve velkých městech. Za brzké uzdravení. Za zničení snah svobodných zednářů.	
23.	**Sv. Ondřeje Boh., řeh. m.** (1657). — Za dar moudrosti všem vychovatelům mládeže. Za vdovu ve velké bídě postavenou. Za odvrácení všeho zlého.	
24.	**Sv. Johanny Chant., p.** (1641). — Za dobrou výchovu dítek, jež mají otce opilce. Za rozšíření úcty nejsv. Svátosti oltářní po celém světě. Za † dítě.	
25.	**Sv. Řehoře VII., pap.** (1085). — Za mír a pokoj mezi panovníky evropskými. Za smír národností v Rakousku. Za duše v očistci nejopuštěnější.	
26.	**Sv. Filipa Neri, řeh.** (1595). — Aby biskupové rakouští stejnou láskou lnuli ke všem národům. Za ráznosť a moudrosť vůdcům lidu našeho.	
27.	**Nejsv. Trojice. (Sv. Magdaleny Pazzis, p.** 1607.) — Za navrácení rozkolných Slovanů do lůna církve katolické. Za české bratry naše v cizině.	
28.	**Sv. Viléma, řeh.** (812). — Za rozšíření katolického tisku a dobrých knih v lidu našem. Za vykořenění moru kořalečního mezi Slovany. Za † sestru.	
29.	**Sv. Maximina, bisk.** (394). — Za pokoj v jisté domácnosti. Za šťastné a brzké ukončení dlouhého soudu. Za brzké uzdravení. Za starého otce.	
30.	**Sv. Ferdinanda, kr.** (1252). — Za churavou ženu. Za zdárnou výchovu dítek v rodinách. Za obrácení nestřídmého muže. Za dar střídmosti.	
31.	**Božího Těla. (Sv. Angely M., zakl. ř. Uršul.** 1540.) — Za velké hříšníky. Za všechny v tomto měsíci v Páně zesnulé údy katolických bratrstev.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

K přesmutným úkazům doby naší patří hojně rozšířený hřích malomyslnosti, do něhož upadají všickni, kteří dle světa se řídí a žijí, svému tělu a zlým žádostem jeho hovějí a sladké jho a lehké břímě Kristovo se sebe střásají. Tím se nutně státi musí, že, jakmile se jim nedaří dle jejich vůle a přání a jakmile dosť malá nehoda z dopuštění Božího na ně nalehne, ihned všecku naději na lepší časy a pomoc Boží ztrácejí, malomyslnými se stávají a v zoufalosť upadají. Kdo se nenaučil ve všech případnostech v Boha doufati, musí zoufati. A poněvadž v srdci mnohých lidí ubývá víry, musí ubývati naděje a přibývati zoufalosti; proto smutným úkazem doby naší jsou tak časté případy sebevraždy rozličného druhu a jména.

Ó velikou a převelikou milosť vyprosíte údové modlitby apoštolátu na Bohu všem malomyslným, budeteli se tento měsíc modliti na úmysl výše vytknutý, aby Bůh, dárce všeho dobra a všech milostí, duše malomyslné hojnou nadějí naplňovati ráčil!

Modlitba.

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všecky modlitby, práce a utrpení dnešního dne spolu se všemi úmysly, s kterými se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za duše malomyslné. Vlej jim důvěru a naději svatou, kterou by chráněny byly proti všelikému zlému přítomnému i budoucímu. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (odpustky 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Kalendář apoštolátu modlitby.

Poslední čtvrť dne 3. — Nový měsíc dne 11. — První čtvrť dne 19. — Úplněk dne 26.

V měsíci dubnu modleme se, aby věřící často přijímali nejsv. Svátosť oltářní.

Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí Lvem XIII.

Dne	Na slavnosť:	Úmysly:
1.	**Vzkříšení Páně.** (Sv. Hugona, bisk. 1132). —	Za sv. Otce Lva XIII. Za rozšíření úcty Božského Srdce Páně v zemích slovanských. Za † otce.
2.	**Pondělí velikonoční.** (Sv. Františka z P., zakl. ř. 1508). —	Za dítky ponejprv ke stolu Páně přistupující. Za duše v očistci. Za 2 † bratry.
3.	**Úterý velikonoční.** (Sv. Marie Egypt., kajicn. 431). —	Za milosť hodného přijetí stavu kněžského. Za bohoslovce moravské a české v Římě.
4.	**Sv. Isidora, bisk.** (636). —	Za dar neohroženosti a výmluvnosti vůdcům katolickým na říšské radě. Za uskutečnění školy náboženské. Za sirotky.
5.	**Sv. Vincence Fer.** (1419). —	Za poutníky rakouské do Říma putující. Za zatvrzelé hříšníky. Za uzdravení jisté osoby. Za katolický podnik.
6.	**Sv. Viléma, op.** (1202). —	Za císaře a krále našeho. Za šťastné vyřízení záležitostí církevních na Rusi. Za dar Ducha sv. jistému knězi. Za umírající.
7.	**Sv. Heřmana, řeh.** (1230). —	Za jistou farnosť a duchovního správce jejího. Za odvrácení války. Za smír národů rakouských. Za církev katol. na Rusi.
8.	***Bílá neděle.*** (Sv. Alberta, bisk. 1214). —	Za ducha apoštolského všem kněžím v Čechách a na Moravě. Za obrácení muže opilce. Za † švakra.
9.	**Sv. Celestina I., pap.** (432). —	Aby Bůh získal hojné podporovatele chrámu sv. Víta v Praze. Za dar trpělivosti a moudrosti. Za † otce.
10.	**Sv. Mechtildy, abat.** (1302). —	Aby časopisectvo katolické víc a více se rozšiřovalo. Za šťastný návrat poutníků římských. Za dar stálého zdraví.
11.	**Sv. Lva Velk., pap.** (461). —	Aby všichni zadosť učinili povinnostem velikonočním. Za odstranění všeho pohoršení ze škol. Za svatého Otce.
12.	**Sv. Julia I., pap.** (323). —	Za rozkvět filosofie dle zásad sv. Tomáše Akv. Za zdar jistého katol. podniku. Za spisovatele katolické. Za kajicnosť.
13.	**Sv. Hermenegilda, m.** (586). —	Za misionáře v zemích pohanských. Aby tisk nekřesťanský vypuzen byl z rodin našich. Za šťastnou hodinu smrti.
14.	**Sv. Tiburcia a spol., m.** (229). —	Aby se všickni rozkolníci vrátili do lůna církve sv. Za podporu tisku katol. pérem i odebíráním. Za † manžela.
15.	**Sv. Petra Gonz., řeh.** (1247). —	Za studující mládež na školách středních. Za dar osvícení Ducha sv. v jisté záležitosti. Za sirotky. Za umírající.
16.	**Sv. Paterna, bisk.** (555). —	Za duše v očistci, které již nejdéle pomoci čekají. Za 3 dospívající panny. Za misie jihoslovanské. Za churavou matku.
17.	**Sv. Aniceta, pap. m.** (168). —	Za zachránění obce od lichváře. Za rodinu těžce zkoušenou. Za zdar sv. misií v jisté farnosti. Za duchovní správce.
18.	**Sv. Apollonia, m.** (168). —	Za odvrácení roztržitosti při modlitbě. Za dar síly v těžkém postavení. Za šťastné a brzké ukončení dlouhého soudu.
19.	**Sv. Lva IX., pap.** (1054). —	Za sv. Otce Lva XIII. Za obnovu chrámovou. Za dar stálého zdraví jisté panně. Za dar modlitby. Za chorého kněze.
20.	**Sv. Anežky z Monte P., řeh.** (1317). —	Za ty, kteří v tomto měsíci náhlou smrtí na věčnosť se odeberou. Za nápravu života. Za nemocné dítě.
21.	**Sv. Anselma, bisk.** (1109). —	Za pokoru, poctivosť a poslušnosť všem podřízeným. Za křivopřísežníka, by činil pokání. Za bratra ve světě.

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnosť:	Úmysly:
22.	**Sv. Azades a soudr., m.** (341). —	Za dítky doma, v kostele a ve škole. Za nemocné a soužené na těle i na duši. Za dělnictvo v neděli pracující.
23.	**Sv. Vojtěcha, bisk. m.** (997). —	Za úctu ke sv. Vojtěchu po vlastech slovanských. Za vyslyšení v jisté záležitosti. Za horlivé zpovědníky.
24.	**Sv. Jiří, m.** (333). —	Za řád OO. kapucínův a jejich řeholi. Za přemožení zlých náruživostí. Za svornosť manželskou. Za zbožné vychování dítek.
25.	**Sv. Marka, evand.** (68). —	Za ducha modlitby a kajícnosti. Za požehnání úrody zemské. Za sv. Otce. Za obětivosť a pokoru mnohým křesťanům.
26.	**Sv. Kleta a Marcellina, pap. a m.** (v I. stol.). —	Za studující mládež. Za obrácení mužů nevěrou a rozumářstvím nakažených. Za ozdobu chrámů.
27.	**Sv. City, p.** (1272). —	Za uzdravení jistého muže. Za ústavy bohoslovecké a jich učitelstvo. Za brzké uzdravení. Za nemocného kněze. Za † otce.
28.	**Sv. Pavla z Kř.** (1775). —	Za vytrvalosť v dobrém předsevzetí. Za ducha apoštolského kazatelům. Za duchovní pastýře katolické po všem světě.
29.	**Sv. Petra, řeh. m.** (1252). —	Za smír církve ruské se svatou stolicí. Za vypuzení směru protináboženského ze škol. Za požehnání úrody zemské.
30.	**Sv. Kateřiny Sien., p.** (1380). —	Za kazatele o májových pobožnostech. Za všechny v tomto měsíci v Pánu zesnulé údy katolických bratrstev.

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

»Co prospěje člověku, kdyby celý svět získal, ale na duši své škodu měl?« táže se nás ustavičně náš Božský Spasitel a tím nás pamatuje, abychom o život své duše více pečovali, než o život svého těla. Jediné takový kat. křesťan o duši svou více se stará, než o tělo, jenž ji sytí tím nebeským chlebem, jejž jí připravil sám Bůh Syn, aby živa byla v milosti a měla závdavek věčného života. I naplňují se na každé duši Tělo Páně hodně přijímající slova Sirachova: »Kdož mně jedí, ještě lačněti budou.« A čím častěji se duše naše sytí a sílí chlebem nebeským, touto manou Nového Zákona, tím jistěji a bezpečněji putuje životem časným k životu nebeskému, až dojde do země nám všem zaslíbené, Kristem Pánem nám zasloužené a připravené, do společnosti andělův a všech oslavených miláčkův a přátel Božích. Spojuj se tedy často, duše milá, s Pánem Ježíšem na tomto světě, abys se s Ním spojila na věčnosti.

Modlitba.

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všecky modlitby, práce a utrpení dnešního dne spolu se všemi úmysly, s kterými se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za časté hodné sv. přijímání, abychom toužili po Tobě a často Tvým tělem a krví nasyceni byli k životu věčnému. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (odpustky 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Kalendář apoštolátu modlitby.

Poslední čtvrť dne 1. — Nový měsíc dne 9. — První čtvrť dne 16. — Úplněk dne 23. — Posl. čtvrť dne 30.

V měsíci červenci modleme se za rozšíření úcty Božského Srdce Páně.

Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí Lvem XIII.

Dne	Na slavnosť:	Úmysly:
1.	**Sv. Theodora, op.** (533). — Za tajného trpitele. Za nemocného kněze na duši i na těle. Za jistou řeholnici churavou. Za jistý řeholní dům.	
2.	**Navštívení P. Marie.** — Za kongregace a jednoty Marianské v Čechách a na Moravě. Za dar síly na těle i na duši a potřebné k tomu milosti.	
3.	**Sv. Phoky, m.** (303). — Za úctu, důvěru a lásku k B. Srdci Páně. Za kláštery panenské v zemích rakouských. Za duše v očistci nejopuštěnější.	
4.	**Sv. Prokopa, op.** (1053). — Za obnovu úcty a důvěry k našim sv. patronům a dědicům. Za řád benediktinský v Čechách a na Moravě.	
5.	**Sv. Cyrilla a Methoda** (869 a 885). — Za bratrstvo sv. Cyrilla a Methoda ve vlastech našich. Za katolíky ve víře vlažné. Za umírající.	
6.	**Sv. Bohumily m. k.** (1070). — Za spojení slovanských národů s Římem. Za řády mužské v zemích koruny sv.-Václavské. Za studující mládež.	
7.	**Sv. Vilibalda, bisk.** (786). — Za navrácení rozkolných Slovanů do lůna církve katolické. Za kandidáty kněžství v Čechách a na Moravě.	
8.	**Sv. Alžběty, král.** (1336). — Za zanedbanou mládež, obzvláště ve velikých městech. Za dělnictvo Bohu a církvi odcizené. Za dar pravého povolání.	
9.	**Sv. Kiliana, bisk. m.** (689). — Za zdárné vychování maličkých. Za odvrácení pohoršení od dítek. Za churavou sestru. Za ochranu Boží.	
10.	**Sv. Oldřicha, bisk.** (973). — Za odvrácení pohoršlivého příkladu. Za duchovenstvo v zemích koruny sv.-Václavské. Za obrácení neznabohů.	
11.	**Sv. Benedikta památka.** — Za rozkvět učení sv. Tomáše v zemích rakouských. Za šťastnou hodinku smrti. Za jistou řeholnici churavou.	
12.	**Sv. Jana Qualberta, op.** (1073). — Za odvrácení moru kořalečního ve vlastech našich. Za sv. Otce, by snahy jeho, obrátiti národy, se uskutečnily.	
13.	**Sv. Markéty, p. m.** (260). — Za křesťanské vychování dítek. Za ochranu Boží. Za ředitele apoštolátu. Za nemocného kněze. Za odvrácení zlého.	
14.	**Sv. Bonaventury, řeh. uč. c.** (1274). — Za ducha apoštolského biskupům rakouským. Za katol. spolky tovaryšské a jich ředitele. Za jistou farnosť.	
15.	**Sv. Jindřicha, cís.** (1024). — Za jistý podnik katolický. Za spisovatele křesťanské. Za spolupracovníky časopisů katolických. Za † 2 bratry.	
16.	**Sv. P. Marie Karm.** — Za katolické učitelstvo. Za sv. Otce. Za apoštolát tisku. Za † matku. Za III. řád sv. Františka v Čechách a na Moravě.	
17.	**Sv. Alexia, vyzn.** (417). — Za bratrstvo živého růžence v jisté farnosti nově zavedené. Za ty, kteří povinnosti své velikonoční zadosť neučinili.	
18.	**Sv. Kamilla, zakl. ř.** (1614). — Za nehodně přijímající. Za vytrvalosť v dobrém. Za odvrácení války. Za jistý řeholní dům. Za ochranu Boží.	
19.	**Sv. Vincence z Pat., zakl. ř.** (1660). — Za církev katolickou v Bosně a Hercegovině. Za utlačované katolíky na Rusi. Za dítky otce opilce.	
20.	**Sv. Eliáše, pror.** — Za vítězství katolických zásad ve vychování mládeže. Za zdárné vychování dítěte. Za bohoslovce mor. v Římě. Za † švakra.	
21.	**Sv. Arbogasta, bisk.** (678). — Za vyškolenou mládež v jisté farnosti. Za rolníky a venkovský lid vůbec, aby zůstali křesť. povinnostem věrni.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnosť:	Úmysly:
22.	**Sv. Maří Magd., kajic.** —	Za kajicníky a kajicnice. Za sílu mužům pro slávu B. horujícím a trpícím. Za dar trpělivosti a moudrosti jisté ženě.
23.	**Sv. Apollinaria, bisk.** —	Za zvrácení zlovolných úmyslů svobodných zednářů. Za křesťanské vychování dítek. Za sv. Otce. Za ředitele apoštolátu.
24.	**Sv. Kristiny** (300). —	Za císaře a krále našeho a za jeho rádce. Za obnovu života křesť. v rodinách a obcích. Za mír národů rakouských.
25.	**Sv. Jakuba, ap.** (43). —	Za muže vlivém svým mocné a ve víře chladné. Za příznivé počasí pro nastávající sklizeň. Za dar stálého zdraví.
26.	**Sv. Anny.** —	Za matky křesť., aby dle příkladu sv. Anny vychovávaly dítky své. Za odvrácení pohoršení od dítek. Za muže opilce. Za † otce.
27.	**Sv. Pantaleona, lékaře m.** (303). —	Za vypuzení směru nekřesťanského na vysokých školách. Za duše v očistci, jichž nikdo není pamětliv.
28.	**Sv. Innocence, pp.** —	Za dar křesť. moudrosti mladému muži. Za Boží požehnání. Za navrácení svobody sv. Otci. Za šťastnou volbu stavu.
29.	**Sv. Marty.** —	Za utlačované katol. Irčany. Za spojení slovanských národů s Římem. Za duchovenstvo v zemích koruny sv.-Václavské. Za † matku.
30.	**Sv. Abdona a Senena, m.** (250). —	Za jistého nesmířlivce. Za misionáře v Číně. Za vítězství katol. strany ve Francii. Za umírající náhlou smrtí.
31.	**Sv. Ignáce, zakl. ř.** (1556). —	Za tovaryšstvo Ježíšovo. Za ochranu Boží. Za všechny v tomto měsíci v Pánu zesnulé údy katolických bratrstev.

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Duch nynějšího času jest duch bez víry, bez naděje, bez lásky. Nevěra a zoufalství zmáhá se očividně. Přikázaní Božích ani církevních se nedbá, ačkoliv praví Spasitel, že po tom poznati lze učeníky jeho. Nyní hledá každý sebe samého a bližního jen dotud, pokud ho potřebuje. Proto ohromná propasť mezi bohatým a chudým, proto tolik zášti a nepřátelství mezi jednotlivými stavy a lásky křesťanské nikde! Kdo zahojí tyto rány společenské? Kdo roznítí ledová srdce křesťanův? Srdce Pána Ježíše, kteréž jen lásku hlásá. Proud lásky vychází z něho, plameny lásky obkličují ho. Toto nejsv. Srdce trpělo nevinně za všechny, ono nehledá sebe, ale hříšníky; ono poskytuje milosti všem, kdož se jemu blíží; ono jediné může opět roznítiti víru, naději a lásku v srdcích křesťanů. Proto zasluhuje nejsv. Srdce Páně zvláště nyní vroucné úcty a důvěry naší. Uctívejme Božské Srdce Páně, věnujme mu svá srdce, i sebe samých po všechen čas. Naším ochrancem budiž v životě i při smrti nejsv. Srdce Páně. Naším jediným přáním budiž bydleti v tomto nejsv. Srdci. Budiž nejsv. Srdce Páně chváleno a velebeno ode všech lidí všude, na všech místech celého světa!

Modleme se:

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všecky modlitby, práce a utrpení dnešního dne spolu se všemi úmysly, s kterými se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za horlivou úctu a pobožnosť k nejsv. Srdci Tvému, jako nejjistější ochraně za těchto bídných časů. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (Odpustky 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Ročník XXII. (1888.) **Škola Božského Srdce Páně.** Číslo 8. (Srpen.)

Na proměnění Páně.

K Ježíši kdo láskou dýše,
Tamto vzhledni do té výše,
V radosti tam nevýřečné
Uzří znaky slávy věčné.

Skvoucí věc tam zříť se dává,
Ježto nikdy neskonává,
Skvoucí, slavná, nezmařilá,
Jež dřív světa směsi byla.

Totě král jest země celé,
Ten jest kníže Israele,
On byl slíben Abrámovi,
A potomkům na věk nový.

Prorokové o něm svědčí
A s ním vedou svaté řeči,
Otec pak nám praví o něm:
Chodívejte vezdy po něm.

Kriste, jenž se malým jeví,
Buďtež Tobě slavné zpěvy,
Vzdávej se též věkostálá
Otci, Duchu, slavně chvála.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Část další.)

3. Svatý hospodář.

Souhlasí veliké a svaté povinnosti křesťanského muže vzhledem k jeho choti, tím větší a svatější povinnosti ukládá mu jeho poměr k rodině a celému domu. Ó kéž by považili všickni muži, co znamená název: »Otec rodiny«! — Tato důstojnosť byla již u starých národů v největší cti a vážnosti, tak že jen nejzasloužilejší muže poctívali jménem »otce vlasti.«

Tuto vznešenou důstojnosť zastáváte vy, otcové křesťanští, v kruhu své rodiny. Ano, k vám se obrací choť, dítky i všichni ostatní údové rodiny tímtéž jménem, kterýmž vzývají na nebi všemohoucího Boha a Pána celého světa! Ó zdaž si je vědom každý z vás této cti a s ní spojené povinnosti?

Muž, otec jest hlavou rodiny. Jaká pak jest působnosť hlavy na těle lidském? Hlava jest netoliko nejpřednější úd na těle, ale jeho tělesným i duchovním životem. Hlava, majíc v sobě všechny mysle soustředěny, ovládá, řídí a spravuje celé ústrojí těla; jí podrobeny jsou ostatní údové, její rozkazů poslouchají.

A podobně má býti muž, otec a

hospodář hlavou, t. j. hlavním středem, z něhož všechen tělesný i duchovní život celé rodiny plyne. On má tedy především pečovati o zaopatření vezdejšího chleba všem, ale povinností jeho jest také vedení a řízení celého domácího řádu a pořádku, a hlavně duchovní posvěcování všech údů rodiny, ani čeleď nevyjímaje, má mu na srdci ležeti, on má býti takořka knězem v domě svém; neboť i v tom ohledu platí mu slova apoštola národů: »Jestliže pak kdo o své a zvláště o domácí péče nemá, zapřel víru a horší jest než nevěřící.«

Muž, otec knězem své rodiny! Ó co to vše obnáší, co vám, otcové, slovo to věstí? Výmluvnosti největších řečníků, ba jazyka andělského přál bych sobě, abych vám to náležitě vyložiti mohl!

Avšak vy sami dobře znamenáte nedostatky časů našich ohledně mravně-náboženského života. Majíli tyto neblahé škody se napraviti, mámeli se dočkati zase lepších a šťastnějších dní, musí především otcové rodin a hospodáři svaté povinnosti své si býti vědomi a svědomitěji ji plniti, nežli posud namnoze se dálo. Na nich jest uvésti zase do svých rodin a domů ducha křesťanského, jenž by zase všecky třídy a vrstvy člověčenstva pronikl, povznesl a posvětil. Tu ani slova, ani mudrování lidská, ba ani zákony státní nepomohou, nýbrž zde pomohou jediné mužové a otcové rodin, jenž by učení a zásady křesťanské všemožně mezi »svými« zaváděli a utvrzovali, ale netoliko slovem, nýbrž i svým příkladem.

Nepodceňuji nikterak mocný vliv ctnostné a svaté ženy a matky na rodinu, avšak dovolím si říci, že jedno deka pravého, ryzého náboženství muže a otce rodiny více vydá, nežli několik kilo svatosti ženy!

Abys tedy, otče křesťanský, jiným sloužil za vzor, musíš sám dříve v sobě míti to, čemu se oni od tebe přiučovati mají. Nechť tedy v prsou tvých sídlí především pevná a živá víra! Víra musí ti býti nade všecko! Víru svou posiluj a oživuj modlitbou a svědomitým plněním povinností náboženských. Přední péčí tvou budiž, aby v domě tvém svaté náboženství se věrně šetřilo a vykonávalo, aby mezi vámi mělo bezpečný a stálý svůj stánek. Co žena a matka prosbou a modlitbou, láskou a něžností zasévá v srdce domácích, to muž a hospodář nekaz a nemař, ale vážností svou a vlivem svým chraň a podporuj.

Život v celém tvém domě budiž nábožný! Především shromažďuj z rána a u večer veškeré členy rodiny ku společné modlitbě, ale i modlitba stolní nechť se společně a nahlas koná. V neděli a svátek veď je do chrámu na mši sv. a slovo Boží a společně s nimi přistupuj ke stolu Páně. Netrp nikdy, aby se v domě tvém den Páně čímkoli zlehčoval a znesvěcoval! Ale, opakuji, v tom všem předcházej sám dobrým příkladem; neboť nelze ani vypověděti, co dobrý příklad otce v domě platí a zmůže. Kdo se opováží v domě jednati mu na odpor?

Mimo to však chraň svůj dům před »nepřátelskými živly,« t. j. netrp v domě svém špatných a nevěreckých novin, bohopustých a nemravných knih, ani lidí smýšlení protináboženského a nemravného! Bdi pečlivě nad dítkami svými, bdi nad svou čeledí i mimo dům a nedovol jim schůzek se soudruhy pochybné pověsti. — Takovým způsobem pojímali úlohu svou všichni v pravdě křesťanští otcové rodin, zvláště pak svatý hrabě Eleazar aneb Elzear, jehož vám, otcové a hospodářové, stavím tuto jako zrcadlo.

Nebudu vypisovati jeho osobní svatosť a bohumilé ctnosti, jimiž nad jiné vy-

nikal, ale vytknu toliko jeho svědomitou, obezřetnou péči, s jakouž obstarával rodinu a dům, netoliko časné, nýbrž i věčné blaho všech sobě svěřených duší.

Neměl sice dítek vlastních, ale přijal na vychování korunního prince neapolského. Jak velice záleželo mu na tom, odchovati jej ke ctnosti a bohabojnosti! Jak upřímně ukazoval mu jeho sebe menší poklesky a chyby, kterých by měl odložiti! Jaké to spasitelné mu dával rady, aby častěji svaté svátosti přijímal, lichometníků se chránil, každé hnutí hněvu v srdci potlačoval atd.

Zvláště však držel sv. Eleazar v přísné kázni čeleď svou, pamětliv jsa, že i z ní bude mu jedenkráte skládati přísné účty. Hleděl tedy přísně k tomu, aby domácí lid jeho každodenně z rána slyšel mši svatou a každého téhodne přijímal svaté svátosti! U večer pak každodenně shromáždil vůkol sebe všechny domácí ke společné modlitbě a duchovnímu čtení.

S největší přísností zakázal si v domě svém vše zlořečení, zaklínání se a rouhání, a okamžitě propustil s hanbou každého, kdo by se tím byl provinil. Podobně trestána byla i nepočestnosť a nemravnosť v řeči i mravech. Nestrpěl však ani toho, aby pokoj a svornosť domácí něčím se rušily; neboť říkával: »Kde pokoj, tam Bůh!« Tak pečoval Eleazar netoliko o své, ale i o chudinu, jsa pravým otcem nuzných, a když jednoho roku všeobecná neúroda panovala, neměla dobročinnosť jeho ani konce, ani mezí, ale na sta chudých živil den co den.

Nuže, milý otče a hospodáři křesťanský, započni již jednou doopravdy a přičiň se, abys byl i před Bohem pravým otcem rodiny své a celého domu svého, jakým byl sv. Eleazar!

4. Svatá hospodyně.

Jistý muž dal své nevěstě v den oddavek krásný kříž a pravil: »Když nám nastanou v manželském stavu kříže a strasti, pak přijď, drž mi před očima kříž tento a budiž mi strážným andělem! A když nadejde mi, poslední hodina a nikdo se neosmělí mně to sděliti, pak mi podej mlčky kříž tento a budu věděti, co jsem mi jakožto křesťanu činiti.« I stalo se, jak si muž přál. Věrná choť byla mu skutečně strážným andělem v životě i při smrti. Jejich manželské štěstí trvalo jen krátký čas, když muž náhle onemocněl a lékaři uznali stav jeho za beznadějný. S bolestným srdcem vzala hodná žena svatební kříž a nejsouc ani slova schopna, donesla jej muži. A muž poznav, že blíží se konec jeho života, těšil ji a v ochranu Ukřižovaného odporoučel, a zaopatřen byv svátostmi umírajících, jako pravý křesťan zemřel.

Tak má každá žena křesťanská a matka rodiny třímati v rukou kříž a posvěcovati sebe, chotě, dítky i všechen ostatní dům! Jako u pohanů Vestálky hlídaly a ošetřovaly svatý oheň, tak má žena křesťanská v domě svém pečlivě hlídati a udržovati oheň sv. náboženství.

Ovšem první její povinností jest výchova dítek, jižto má každá matka považovati za svatou úlohu života svého. Neboť dítky nenáleží vlastně ani otci, ani matce, nýbrž jsou vlastnictvím Boha Otce, jenž je stvořil; vlastnictvím Boha Syna, jenž je krví svou z moci pekelného nepřítele vykoupil a spasil; jsou majetkem Boha Ducha sv., jenž je v chrám svůj byl posvětil! Ano, dítky náleží církvi svaté, do jejíhožto lůna křestem sv. jsou přijaty a která nad nimi práva Kristova vykonává. A Bůh Otec, Syn a Duch sv. i církev svatá budou v den poslední od rodičů požadovati přísné účty z dítek jim svěřených, nejpřísnější pak od matky! Neboť ačkoli výchova jejich jest rodičům povinností společnou, spočívá větším dílem, aspoň v prvních letech dětství, na matce. Matka má dáti srdci dítek

směr k Bohu a vštípiti v ně první seménka ctnosti a bohabojnosti; avšak zanedbáli toho, pak nikdy toho nenapraví ani její hořké slzy! Srdce útlého dítěte jest nad míru vnímavé, jest jako vosk měkké a béře na se všelikou podobu, která se mu v té době dá; v té také utvrdne a již ji neztratí. První tedy dojmy na srdce dětské určují takořka směr a dráhu jeho budoucího života!

Ó kéž by to náležitě uvážila každá matka křesťanská! Kéž by záhy brala své dítko na klín a vyprávěla mu o Pánu Bohu, o Ježíšku, o andělí strážném a o svatých v nebi! Kéž by záhy skládala ručky jeho k modlitbě a učila je

dělati kříž! Neříkej nikdo, že tak malé dítě tomu nerozumí a že má dosti času tomu se učiti až ve škole. Ó co se sv. náboženství týče, nerozumíme všickni dohromady mnoho; také se nejedná o rozumění naukám náboženským, ale o zušlechtění srdce dětského, pokud ještě jest čisté a neporušené vlivem zlým, a toho se mu má již od matky dostati. A zajisté žádná bouře života nevyvrátí a neshladí kříž, jejž vtiskla na čelo dítěte ruka mateřská, aniž mu vyrve ona spasná naučení, jež mu byla do srdce vštípila!

Avšak netoliko v letech dětských, nýbrž i v pozdějším životě má zůstati matka dítěti zrcadlem ctnosti, k němuž jen s úctou pohlíží. Ano, zbožná modlitba matčina má provázeti dítě odcházející z domu otcovského v dalekou cizinu, má je vždy jako anděl strážný

oblétati až do smrti! — Avšak mimo výchovu dítek má křesťanská hospodyně ještě velmi mnoho povinností a starostí o dům a čeleď! — A jaké oběti vyžadují na ní oběti tyto!

Život rodinný poskytuje sice řádné matce a hospodyni mnohých radostí, ale ještě více strastí a bolestí, jež splétají se v korunu trnovou na hlavu její, a toliko hrdinným snášením této dobude si koruny nebeské.

A protož, ó matko křesťanská, třeba ti více nežli jiným srdce hrdinného, srdce obětavého, máš-li vznešenému povolání svému se zdarem a požehnáním dostáti!

Ale potěšitelným zjevem a povzbuzujícím příkladem bude ti vždy život sv. Františky (ze Šantalů).

Nebudu vypisovati, jak věrnou ženou byla choti svému, pečujíc o časné a věčné blaho jeho, ale zmíním se toliko o její mateřské péči o její čtyry dítky.

Na radu sv. Františka Saleského, aby co možná záhy mysl a srdce dítek obracela k Bohu, spěchala sv. Františka časně z rána k lůžkům svých dítek, zbudila jedno po druhém, ustrojila a ihned pokleknouc, ranní modlitbu s nimi konala. Poněvadž za časů tehdejších škol veřejných ještě nestávalo, musila sama býti po celý den dítkám učitelem i katechetou. Večer po vykonané společné modlitbě požehnala je svěcenou vodou a u vší slušnosti a mravopočestnosti na lože ukládala.

S velikou péčí bděla také nad náklonnostmi, jež se v dítkách záhy počínají jeviti, dobré pak hleděla podporovati a zlé vykořeňovati. Na př. nestrpěla zahálky, ale ustavičně děti k nějaké práci přidržovala.

Vedle toho bylo by mnoho vyprávěti, jak šlechetně zachovala se Františka ke starému tchánu svému. Mnohým hospodyním bývá hořkou pilulkou obcovati se starými rodičemi, tchýní a tchánem, pod jednou střechou; ale i v tom osvědčila se Františka tak, že může sloužiti za vzor všem.

Sotva uplynul rok od smrti jejího manžela, vyzval ji tchán, aby se i s dítkami k němu odstěhovala. Co ji tu očekávalo, pochopí každý, povímli, že tchán byl starý a nevrlý podivín, zlostný a prchlivý pro každou maličkosť, tak že nikdo u něho nemohl vydržeti. A co ještě horšího, že s mravopočestností nebral to na přísnou váhu; neboť měl u sebe osobu, s kterou žil ve hříšném poměru, a nešlechetnice ta vládla a panovala v celém zámku jako neobmezená paní. A přece i uprostřed takových nesnází dovedla Františka zachovati svou ctnosť. Vůči tchánu svému byla vtělená láska a trpělivosť a žádné i sebe hrubší chování jeho nebylo s to, by ji překonalo. Ano, zapřela se tak daleko, že podrobila se v domácnosti i ničemné hospodyni tchánově, že i její nemanželské dítky s toutéž láskou obsluhovala, jako své vlastní, ačkoli se jí za to vše jen nových urážek a surovostí v odměnu dostávalo. Ale Františka konala a snášela vše jen proto, aby pobloudilé duše nebi a Bohu získala.

Bývá světoběžný náhled, že osoba Bohu a zbožnosti celým srdcem oddaná nezkušenou a neobratnou bývá ve pracech a starostech pozemských; ale jak mylný jest náhled tento, ukázala sv. Františka. Smrtí manžela svého byla přinucena uvázati se ve správu všech statkův. Ale v jakém stavu je shledala! Statky přes míru zadluženy, čeládka po mnoho let bez všeliké dohlídky a proto spustlá, nájemníci nejen že statky vykořisťovali ve svůj zisk, ale ani ujednaného nájemného neodváděli. Ačkoli břímě toto zdálo se býti pro slabou paní nezdolatelné a tím nezdolatelnější pro Františku, která se mnoho modlila, často sv. svátosti přijímala a nábožné knihy čítala, nicméně překonala všecky překážky tou měrou,

že rychle se staré dluhy uplácely, jmění a blahobyt domu vůčihledě vzrůstaly a zkvétaly. A tak osvědčuje se i u hospodyně pobožnosť dobrým býti prostředkem k řádnému vedení a spravování rodiny i domu! (Příště dále.)

Apoštolát modlitby v církevních dějinách.

(Část další.)

Sv. Augustin.

V období vítězství a klidu sv. církve uvedeme alespoň jednoho svědka, a to sv. Augustina. Komu by bylo neznámo, že teprv po mnohých slzách a vytrvalé modlitbě své svaté matky Moniky stal se Augustin ze světáka kajícníkem, světlem církve, hvězdou svatosti; sám pak modlitbu přímluvnou horlivě konal a jí také učil.

Povolán od Boha, by o učení církve, základu to víry, soustavně pojednal a je proti rozmanitým bludům hájil, byl on zároveň učitelem modlitby. Zvláště ve svém vítězném boji proti bludaři Pelagiovi, který tvrdil, že člověku netřeba milosti Boží, žádné nadpřirozené pomoci, že může svou vlastní přirozenou silou života věčného si zasloužiti, hlásal sv. Otec, že modlitba je důležitý a obecný prostředek, kterým pomoc a milosť Boží získati lze, a že to právě je důkaz, jak milosť Boží jest potřebná, vždyť, kdybychom milosti Boží nepotřebovali, nebyl by Pán nařídil, abychom se modlili za sebe a za jiné. »Již pouhá modlitba je nejpatrnějším důkazem, že milosť Boží je potřebná.« (List 77. n. 4.). »Oni však (Pelagiani) hanobí modlitbu, kterou církev koná buďto za nevěřící, aby se k Bohu obrátili anebo za věřící, aby víra v nich se rozmnožila a oni v ní vytrvali.« Opět a opět odvolává se sv. Augustin v tomto boji na spis a učení sv. Cypriána o modlitbě Páně: »Čtěte jen pozorně výklad (Otčenáše) v knize blahoslaveného mučeníka Cypriána, kterou on sepsal, a která má název »O modlitbě Páně« a povšimněte si, kterak již před mnoha lety a jak mocný protijed proti Pelagianskému jedu tam byl upraven. (O daru vytrvalosti, kap. 2.) Pak dokazuje v jednotlivých prosbách, kterak Cyprián vysvětluje jednotlivé prosby téměř v každé z nich Pelagiany již napřed odsoudil a ukončuje takto: »Kdybychom neměli žádných jiných důkazů, již jediná modlitba Páně by nám dostačila obhájiti, že milosti Boží třeba, poněvadž nám ničeho neponechává, čím bychom jako svým vlastnictvím mohli se chlubiti.«

Ale mnohem dojemnější jsou jeho slova, když nemaje na zřeteli svého odpůrce a jen citem svého srdce pobádán k modlitbě přímluvné vyzývá a věřících napomíná, aby se modlili za své pronásledovatele, aby se modlili každý jednotlivec za své vlastní nepřátele sužovatele; »modliti se za spravedlivého, nečiní žádnou obtíž, naučilsli se však za svého nepřítele se modliti, pak kráčíš po cestách Božích.« Modlitba je též almužnou, konáli se za přítele i nepřítele, vždy prosta nenávisti, vždy láskou se živíc.« »A nezapomínáli modlitba na nepřítele, tím horlivěji bude pamatovati na přítele,« »neboť příjemnější je Pánu modlitba za bratra, poněvadž se spolu jako oběť lásky koná.«

Ať tedy všichni údové vzájemně za sebe se modlí, jako i hlava za všecky prosí. Ať se tedy všichni za všecky modlí; není sice možno, za každého zvlášť se modliti; ale kdo se za všechny vesměs modlí, ten nevylučuje nikoho, neopomíjí

žádného úda, kdo za celé tělo se modlí. Za celou církev máme se modliti a za všecky lidi podle příkladu církve, která též za všecky se modlí: za nevěřící, kteří jsou ještě vzdáleni, aby přistoupili ku svatyni víry, za katechumeny, aby do ní vstoupili, za věřící, aby v ní vytrvali, za živé a zemřelé, aby došli odpuštění anebo alespoň ulevení ve svém trápení. Církev se uvolila, za všechny, kteří v křesťansko-katolickém obcování zemřeli, se modliti, aby i ti, na něž jejich příbuzní a přátelé nepamatují, od této něžné a společné matky nebyli zapomenuti. (O péči za mrtvé, kap. 4.)

Všichni, živí i zemřelí, jsme jedna společnosť, společnosť svatých, všichni na všech místech a ve všech časech jen jedno tělo, tělo Kristovo, takřka jeden člověk; a život v modlitbě tohoto jednoho člověka — celé církve Kristovy až na konec časů — a proud milosti, který následkem modlitby jeho údy protéká až k dokonalosti a posvěcení celého těla, líčí sv. Augustin při vysvětlování 85. žalmu takto: »Smiluj se nade mnou ó Pane, neboť k Tobě volám celý den.« Nepraví jeden den, nýbrž celý den, t. j. každé doby: dokud tělo Kristovo vzdychá ve svých souženích, až na konec časů, kde soužení přestanou, vzdychá i onen člověk a volá k Bohu; a každý z nás má svůj podíl na tomto volání onoho celého těla. Volalsli ty za svých dní a když dnové tvoji pominuli, následuje tebe jiný a volá za svých dní: Ty zde, jiný tam a opět jiný na jiném místě: tělo Kristovo volá po celý den, ani údové odcházejí a přicházejí. Jest to jeden člověk, který trvati bude až na konec časů: i jsou to též údové Kristovi, kteří tu volají; a někteří údové spočívají již v něm, někteří volají až dosavád, někteří budou volati, když i my odpočívati budeme, a po nich budou opět jiní volati. Žalmista míní hlas celého těla Kristova, an dí: Volám celý den. Naše hlava pak prosí za nás na pravici otce, a některé údy béře k sobě a jiné trestá a jiné očišťuje a jiné tvoří a jiné povolává a jiné volá zpět, jiné polepšuje a jiné uzdravuje. Neboť dosavád prosí za nás náš Pán Ježíš Kristus, prosí za nás všichni mučeníci, kteří u něho jsou, a jejich modlitby neustanou, dokud naše vzdychání potrvá. Až pak vzdechy naše pominou, pak všichni budeme potěšeni v jednom hlasu, v jednom lidu, v jedné otčině, ty tisíce tisíců, spojeni s chvalozpěvy andělů, se zástupy mocí nebeských v tom jednom městě živých.

Pokora a láska jsou pohnutkou přímluvné modlitby; pokora, která pomoci hledá, a láska, která ji hledí pro všecky vymoci; pokora a láska jsou také četnými rysy, které celá církev na svatém Augustinu, tom slavném kajícníku a jejím podivuhodném učiteli, chválí. Chceme tuto ukázati, jak tyto dvě ctnosti, pokoru a lásku, osvědčil.

Augustin sepsal pro jistou bohatou a vznešenou, ale též nábožnou paní, jménem Proba, pojednání o modlitbě, v němž obzvláště modlitbu Páně obšírně vysvětluje, činí také tak i v jiných svých spisech. Ukončiv svůj výklad připomíná Probě její vdovský stav, poukazuje na příklad svatých a v modlitbě horlivých vdov z písma sv. a napomíná ji, aby, ač není chudobná, nýbrž bohatá, ne opuštěná, nýbrž obklopena dítkami, vnuky a četnou rodinou, přece s celým svým domem své bohatství a útěchu v Kristu stálou, nepřetržitou modlitbou hledala, a končí těmito slovy: »Zvláště však nezapomínejte za mne pilně se modliti. Nepřál bych si věru, abyste mi tolik cti, což ostatně za nebezpečné pokládám, prokazovali, a mi pomoc modlitby, o níž vím, že je mi potřebná, odnímali. V obci Kristově modlili se za Petra, modlili se za Pavla: i vy patříte k obci Kristově,

k mé radosti a mně je více modlitby potřebí než Petrovi a Pavlovi. Modlete se tedy o závod ve svorném a svatém zápasu, neboť tak nebojujete proti sobě vespolek, nýbrž proti ďáblu, společnému nepříteli všech svatých. Postem, bděním a každým přemáháním svého těla modlitba se vydatně podporuje a každá z vás ať činí, co může. Můželi některá méně, pak činí v osobě druhé, která více může to, co v ní miluje, ale sama proto nečiní, poněvadž nemůže. Ať tedy ta, která méně může, není na závadu té, která více může, ať nenutí tu, která méně může. Bohu totiž jste zodpovědny, ale sobě nemáte býti ničím povinny, leč abyste se vespolek milovaly. Račiž tebe vyslyšeti Bůh, který může více působiti, než my prositi nebo sobě mysliti můžeme.

V jednom listu k jakémusi Dariovi, který byl vysokým říšským úředníkem, píše Augustin, vyčerpav všechny výrazy lásky a díků, ke konci takto (231. list n. 6.): »Přijmiž tedy, synu můj, přijmiž ty, šlechetný muži a křesťane, nejen zevně a povrchně, nýbrž uvnitř skrze křesťanskou lásku přijmi ode mne, pravím, knížku mých vyznání, jak jsi si toho přál, a tam prohlédni si mne, abys mne nechválil nad to, co skutečně jsem; tam nevěř jiným o mně, nýbrž jen mně samému; tam uvažuj o mně a viz, čím jsem ze sebe a sebou byl. A jestliže se ti na mně něco líbí, pak veleb se mnou toho, který, aby pro mne byl chválen, ze srdce si přeji, ne však já. Neboť on nás stvořil, ne však my sami sebe; my jsme se zničili, on nás opět pozdvihl. Jestli tedy mne tam shledáš, modli se, abych nezahynul, nýbrž cíle svého dosáhl. Modli se, milý synu, modli se! Vím, co pravím, vím, co žádám. Nemysli, že toho nejsi hoden, že to přesahuje tvé zásluhy: kdybys tak nečinil, připravil bys mne o vydatnou pomoc. Ale nejen ty, nýbrž všichni, kteří skrze tebe mne znají a milují, vy všichni modlete se za mne. Rci jim, že jsem tě o to prosil, a jestli si mne vážíte, považujte prosbu mou za rozkaz. Čti jen v písmě sv. a shledáš, že i naši slavní vůdcové, apoštolé, o totéž své duchovní dítky prosili, nebo docela jim totéž nařizovali. S jakou horlivostí já za tebe se modlím, poněvadž jsi mne o to žádal, to ví ten, který mne vyslyšeti račiž, a kterému známo jest, že jsem již dříve za tebe se modlil. Ty však odměňuj mi i v tom ohledu lásku láskou. Vždyť jsem vašim představeným, vy pak stádcem Páně; pomněte tedy a vizte, že jsem u větším nebezpečí, než vy a modlete se za mne; neboť tak to prospěje mně i vám, abych knížeti a pastýři, hlavě nás všech, mohl dobrý počet klásti, a abychom všichni stejným spůsobem ušli rozkošem tohoto světa, které jsou nebezpečnější, nežli utrpení, leč popřáli nám Bůh svého pokoje, ač, jak apoštol nás napomíná, máme prositi, abychom ve vší zbožnosti a lásce pokojný a tichý život vedli. Neboť kde není zbožnosti a lásky, tam klid a pokoj od oněch a ostatního zla dává jen látku k rozpustilostem a k záhubě a je lákadlem a prostředkem k tomu. Abychom tedy pokojně a tiše živi byli ve všeliké zbožnosti a lásce, modlete se, jako já za vás, tak i vy za mne, ať jste kdekoliv, ať jsme i my kdekoli, vždyť ten, jehož jsme, jest všude na každém místě.«

(Příště dále.)

Na kláskách.

Slunce oheň, vzduch je podpal,
země peci žhavý kámen, —
sotva s čela krůpěj setřeš,
v líc jich řine celý pramen.

Strniště jak zlaté ostny
na šedé se půdě ježí,
vedle v brázdě jako v hrobě
každá travka zvadla leží.

Jak ta travka s listem zvadlým
stařenka tam s vrasklou lící
na strništi klásky sbírá
rukou vetchou, klesající.

Málo je těch klásků, málo,
lidé mají husté hrábě,
a to málo ještě mhlou jen
hledá oko, sloužíc slabě.

Hledá zrakem, rukou hmatá,
nedbá, že to v prsty píchá; —
eja! Bože, jak by dbala,
chleba nikde, — léto spíchá.

V létěli si neshromáždí,
na podzim už čáky není:
na výkopky nemá síly,
přádlo pak se darmo cení.

Sbírá tedy, rovná v kystě.
Běda! klas se vedrem drobí,
a to slunce pořád, pořád
leje žár až do útroby.

„Bože! Bože, kvítí šatíš,
jísti dáváš ptactvu v poli;
jsem jak ptáček, slabší ještě,
hlad a bída víc mě bolí!

Až Ty ptáčky budeš krmiť,
květem šatiť luční trávu,
vem mě, Bože, v jejich počet,
vzpomeň na mou sirou hlavu!

Sama jsem tu jak strom v poli,
děti se mi rozletěly,
dva do rajské nebes říše,
dva jsou v světě — zapomněli!“

Slza bleskla v kalném oku,
klásků vidět čím dál méně;
kříž jí trne, prsty pálí,
v brázdu sedá unaveně.

Hledí v dálku, role, cestu,
lidé jen se hemží všude,
sečou, vážou, mandelují,
vozí snopy zlatorudé.

„Tolik mají! — ach, a ona! —
Jenom několik těch snopů
bídu by jí zažehnalo
na rok z pod chudého stropu!

Kdež pak! lidé nevzpomenou.
Kdo má dosť, ten neuvěří,
že by zatím jiný strádal;
každý svět svým štěstím měří.

Ó jsou lidé štědří k tomu,
kdo svou bídu na trh nosí,
ale běda, kdo se stydí,
kdo je tich, neb špatně prosí.

Slzami plač krvavými,
a nos puklé srdce v těle,
neslyšíli tě ves celá,
ustel si již v rakvi stmělé.“

Sedí, sedí, hořekuje.
Po líci jí ustarané
nevím, zda to pot se řine,
za slzou či slza kane.

* * *

Od vesnice v chumlích prachu
žebřinový vůz se blíží,
ze žebří pak otec s dcerou
po rolích se porozhlíží.

„Hleďte, tatíčku, tam někdo
na našem si sbírá klásky!“
praví dcerka otci měkce,
v zraku plno dětské lásky.

„Sbírá, nesbírá, vždyť sedí;
lenoch jakýs poledňuje,“
míní suše přísný otec,
oprať zlehka poškubuje.

Mlčky jedou blíže, blíže,
na roli již zatočili.
„Tatíčku, to stařenka jest,
k brázdě se tam mdlobou chýlí.“

„Není divu,“ otec vece,
„je to vedro na zalknutí.“
„A jak málo nasbírala!“
v lítostném dí děvče hnutí.

A již k otci lichotí se:
„Tatíčku, smím přidati jí?
vždyť to její živobytí,
k práci již ji síly míjí.

Nemá ani živé duše,
jež by dbala o ni k stáru,
sama jde tím světem vetchá.
vichrem jak pýř suchopáru.“

„Ó ty štědrá rozdávalko!“
otec dceři usmívavě;
slova o křesťanské lásce
bzučí mu též náhle v hlavě.

V hlavě bzučí, ale k srdci
sáhnouti přec nedostačí,
tuhou má kol něho blánu,
jejíž ústí hrdosť stáčí.

Snížiti se ku soucitu,
bah! toť ženám dobře sluší,
muž buď jenom vážnosť sama
s tvrdým srdcem, přísnou duší!

„Tatíčku, že jest to krásné
chudým v nouzi pomáhati?
že to lidským úkolem je
pro jiné žíť — umírati?“

„Co že, děvče, co že pravíš?
Každý pro sebe tu žije
a máš věru s sebou práce —
ještě cizí komedie!“

„Ne, ne, vždyť to není možná
v sobě samém hledat štěstí!
Vás co bolí, bolí mne též,
co vám, to mně radosť pěstí.

Není možno smáť se tehdy,
kdy se jiným slzy řinou.
Vámli v bolestech jen týdny,
roky mně ve strastech minou.

Není možná, leč jen v lásce,
která s bližním život dělí,
dělí srdce, rozum, duši,
bychom v světě nebe měli!“

Udiven své dcery slova
otec sluchem nesvým vnímá,
až pak vece: „Nuž tak dej jí,
co jen síla její třímá.“

Radostně tu děvče běží,
stařenku se země zdvihá,
útrpností v dobrém oku
zlatá se jí slza míhá.

„Pojďte se mnou navázat si,
co vám plachty cípy stačí;
tatíčkovi je vás líto;
chudá jste a stáří tlačí.“

Jako ze sna procitnuvší
stařenka že sotva chápe;
za čipernou dívkou matně
ku mandelům lesklým tápe.

Snopy tři se smekly s vrchu,
v náručí již plachty leží;
k bokům hrstí klasů ještě
vytahuje ručka svěží.

„Bůh vám zaplať, hospodáři,
dejž vám jak vy hodné děti,
ať vám každý dobrý skutek
tisíckrát se na nich zvětí.

O vy ještě nevíte snad, —
kýž též nikdy nepoznáte! —
jak je trpkým matce stáří
nevděkem svých dítek klaté.

Nevíte, jak bolí nouze,
v níž vás všichni opustili,
když ti, jež jste srdcem krmil,
pro sebe vás odstrčili.

Sobectví u cizích lidí
možná také ducha zebe,
ale sobství vlastních dítek
živou krev vám z těla střebe.“

Zaražen tu sedlák stojí:
dík ten starou kůru kruší,
pod ní mladé city pučet,
mízu z nich v zrak vstoupat tuší.

„Stařence to bude těžké!“
žebroní zas dcerka hbitě,
„tatíčku můj, svezte jí to!“
„Svezu, svezu, drahé dítě!“

P. Š. Senický.

Mučeníci ugandští.

(Část další.)

7. Nové oběti dalšího pronásledování.

Katikiro a jeho společníci nepropásli ničeho, co by krále proti vyznavačům nenáviděného náboženství popudilo. Všeho, co jen zdálo se, že jim uškodí, bylo použito. Už pod prvním záhlavím jsme se zmínili, že kouzelník Sambo krále svého plašil tím, an mu předstíral příchod cizích výbojníků. A vskutku povídá se mezi černochy, že od východu, brány to ugandské, nepřítel se blíží, jenž panství domorodých knížat zničí. Sotva tedy zapuzený ministr se dověděl, že jakási německá výprava žádá si volného průchodu zemí Muangovou, neváhal králi strachu nahnati.

»Kabako, teď vidíš, jak věrnými jsou ti křesťané. Protože jsi zrádce Mkazu usmrtiti dal, spojili se s cizinci, aby tě svrhli a ze sebe krále si vyvolili.«

»Odklidím je,« odvětil Muanga, »všichni musí umříti. Tito křesťané dosáhnou od Boha všeho, co jen si přejí. Dříve měli mne za přítele, modlili se za mne, a Bůh vzdaloval od hlavy mé všechna nebezpečí. Teď spikli se na mou záhubu. Stůj co stůj, musím ty zlosyny odkliditi.«

»Dobře, pane! dobře, pane!« zajásal Katikiro. »Však proč váháš? Poruč a ještě dnes shoří všichni, ani jeden neuklouzne.«

»Můj duch obmýšlí něco jiného; ještě mráček vznáší se mi před očima, že všeho dobře nevidím; leč brzy se mi vyjasní.«

»A zabijili tě zatím?«

»Což nejsi mi věren, Katikiro? Není srdce tvé štítem mým, že na má prsa žádné kopí neprorazí?«

»Zajisté, Muango; ale co zmůže jeden proti tolika.«

»Umrou, umrou všichni, ale dnes ještě ne; a teď jdi!«

Nedlouho potom, co ministr palác opustil, vyšel i král, mečem ozbrojen; stmívalo se pak, když Muanga se vracel. Už měl poslední nádvoří přejíti, když tu cosi zaslechl, a naslouchaje zůstal státi. Za oplotím zabráni byli dva hoši do horlivé rozmluvy; král připlazil se až ku stěně, by je vyslechl.

»Ale král zakázal,« pravil jeden, »s bílými otci se modliti, a kdo neposlechne, zahyne jako Mkaza.«

»Poslyš, Kalugo,« vece oslovený, »kdyby král ti něco rozkázal, ale Katikiro ti řekl: ‚nečiň toho, sice ti nabiju‘, — koho pak poslechneš, Muangu nebo jeho sluhu?«

»Ovšem Muangu; vždyť je mým pánem.«

»Nuž a právě tak je to u nás. Kalonda káže, abychom náboženství bílých otců přijali a král to zakazuje. My tedy posloucháme Kalondy, protože je mocnější nežli Kabaka.«

»Ale Muanga dá nás upáliti.«

»Afsi, Kalugo. Ale neposlechnešli Kalondy, budeš déle se páliti a nikdy neumřeš.«

»Hořeti, dlouho hořeti a neumříti? To není možná!«

»Ó ano, ano! Kalonda zapálil oheň pro všechny lidi, kteří ho neposlouchají; a kdyby všechnu vodu z Ňanzy do toho ohně vlil, nezaleješ jej; a kdybys všechen písek na břehu spočítal a řekl: ‚Tolik let bude zlosyn hořeti,‘ — je to ještě všechno málo.«

»To je zle, to nechce Kalugovi do hlavy.«

»Pojď se mnou k otcům; oni vědí ještě mnoho, co Kalugu potěší. Budou ti povídati o jedné krásné královně a jejím dítku.«

Tyran už nemohl se ovládnouti.

»Počkej!« zařval, »já ti tvou nestydatosť vyženu!« A v tom okamžiku probodl mečem svým hocha. — Tak Diviš byl druhým mučenickým hrdinou.

Mezi tím Kaluga utekl do misie a zvěstuje otcům smutnou novinu, prosil, aby ho také pokřtili.

Zlostí vře, vrátil se Muanga do své chýže. Zuby skřípaje, vrhl se na sedátko, volaje neustále: »Musí zemříti, sice se budou modliti ku svému Bohu, aby mě upálil!« Náhle vyskočil a poručil: »Katikiro ať okamžitě ke mně přijde!«

Ihned běžel panoš, aby ho vyhledal. Tento se konečně objevil.

»Ať se hned brány města uzavrou!« křičel naň král už zdaleka, »žádný běloch a žádný Vaguana nesmí ven. Zítra je den pomsty!«

Rozveselen vyplnil ministr rozkaz králův.

Ač Muanga všechny křesťany na úsvitě překvapiti hodlal a jistě myslil, že mimo Katikiro nikdo o tom neví, přece jeden křesťan se o všem dověděl. Ten pak pospíšil úprkem do misie, aby otcům záhy hroznou zprávu podal. Teď byla každá chvilka drahá. Ostatek noci ztrávili řeholníci na modlitbách za ohrožené novokřesťany a katechumeny. Posud se nebylo rozednilo, když P. Lourdel bez bázně jako dobrý pastýř se do paláce královského odebral. Na cestě potkávaly ho již ozbrojené tlupy; zrychlil tedy své kroky. Jak veliké bylo však jeho udivení, an viděl křesťany beze strachu vcházeti i vycházeti. Ihned žádal si misionář býti ku králi předpuštěn. Byl odmítnut. Uvnitř mezi tím v domě panovníkově zakoušel jeden hoch ukrutnosti tyranovy. Pobouřen volal totiž několikrát Muanga malého Kiusuku. Nikdo se neobjevoval. Tu hněv krále rostl.

»To je vzpoura!« křičel rozlícen. »Což mi nikdo toho bídáka sem nepřivede? Ať mu ucho uřežou!«

Hocha přivedli. Ničeho netuše, pracoval nedaleko chýže, když tu přikvačil biřic a odvlekl ho. Právě poslední slova tyranova ještě zaslechl. »Milosť, pane!« vzkřikl malý Pavel, »já jsem nevěděl — «

»Pryč mi s očí!« přetrhl tyran jeho prosbu a okamžitě krvavý rozkaz jeho vykonán byl.

P. Lourdel čekal pořád ještě trpělivě před branou residence. Časem dolétal až k uchu jeho hromový, drsný hlas Muangův. Zvuk slov jeho zvěstoval mu, že král svému hněvu uzdu popustil.

»Jsi ty hlavou křesťanů v Kagonu?« zaznělo nyní z chýže.

Misionář zatajil dech a naslouchal, doslechli by též odpověď, ale odpověď k němu nedoletěla. Uvnitř chýže stál mladý vojín, Jakob Bucabalia, a odpovídal neohroženě: »Jsem sice křesťanem, ale hlavou jejich, jak pravíš, nejsem.«

»Mladíček chce si na velkého hráti; vidili ho člověk, myslil by, že to Mkuinda (zeměpán).«

»Děkuji, děkuji za ten jasný titul, který mně dáváš, Kabako!«

»To je ten,« řval král podrážděně, »co mě chtěl ku křesťanství přilákati!«

P. Lourdel naslouchal zatím napjatě.

»Kati, chopte se ho,« bylo slyšeti dále, »skolte ho na místě; s tímto začneme!«

»Buď s Bohem, králi!« pravil klidně mladý křesťan, »jdu do ráje, a tam se budu u Pána Boha za tebe přimlouvati.« Na to dal se katům svázati.

Nyní otevřela se vrata a popravčí se svou obětí opustil chýži. Spěšně vystoupil misionář ze svého úkrytu, aby ho odsouzený viděti mohl. Skutečně Jakob ho zahlédl. Kněz rychle pozdvihl pravice své a dal bojovníku Ježíše Krista poslední rozhřešení. Jako v odpověď pozvedl tento své spoutané ruce k nebi. Klidný jeho obličej zdál se mluviti: »Tam nahoře se uvidíme!«

Když viděl Katikiro, že pán jeho jest odhodlán všechny křesťany popraviti, myslil, že může také on teď svůj hněv na nich vylévati. Počal tedy na vlastní vrub nově obrácené křesťany odsuzovati. První, koho ortel od něho zastihl, byl Matěj Murumba. S opovržlivým pohledem ptal se ho Katikiro: »Ty jsi to ten Murumba, co ještě na stará kolena tu novou víru přijal?«

»Ano,« odvětil tento.

»Proč se modlíš?«

»Protože tomu chci!«

»Ženy jsi z domu poslal pryč; co pak budeš si teď sám vařiti?«

»Dal jsi mě před svůj soud přivléci, že jsem hubený, nebo že jsem křesťanem?«

»Kate, odveď ho; odpravte ho!«

»Toť je mým nejvroucnějším přáním!« zvolal Matěj blaženě.

Katikiro skřípal zuby; taková neoblomnosť srazila jeho pyšnou mysl. »Usekněte mu nohy a ruce; řežte pásy z masa jeho a smažte je na jeho očích!« vztekal se bezbožník a škodolibě se rouhaje, dodal: »Ať si ho ten jeho Bůh osvobodí!«

Zbabělý tento úsměšek ranil srdce vyznavačovo. »Zajisté,« zvolal, »Bůh mě osvobodí! Ty ovšem neuzříš, jak se to stane. Mou duši přijme do rukou svých a v drápech tvých nenechá leč mou křehkou schránku.«

Aby nikým nerušen svou ďábelskou práci vykonati mohl, odvedl Mkaďanga odsouzeného na divoké návrší Savariďu.

Od přítele svého Lukáše Banabakintua, jenž rovněž zemříti měl, doprovázen jsa, kráčel Matěj i ve svých poutech statně a vesele za popravčím. Když došli na popraviště, vrhli se pomocníci katovi na statečného vyznavače, usekli mu sekerou ruce i nohy a pekli je ihned před očima jeho. Na to hodili zkomolený trup tváří na zemi a řezali široké pásy masa na zádech. Též toto maso upekli na ohni. Ani slovíčka stesku nebo nářku neuklouzlo v těchto hrozných mukách se rtů hrdiny Ježíšova. Aby pak oběti své muka dlouhého umírání hodně dali pocítiti, vynaložili zhovadilí katani všechno umění řemesla svého ku zastavení krve z ran se řinoucí, což se jim také podařilo. V dlouhých mukách, trápen nesnesitelnou žízní, poručil mučeník ducha svého v ruce Boží. Opuštěn a bez všeliké úlevy v mukách svých stal se věrným následovníkem svého božského Mistra, jehož probodené srdce také i opuštěné kmeny africké s nekonečnou láskou objímá.

Jsouli vášně člověka rozpoutány, tu zdá se, jakoby se v ďábelských skutcích vzájemně předstihovaly. Že Muanga ničím nezadal v ukrutnosti své Katikirovi, ukázalo se hned při následujícím odsouzení.

Zřejmě nechtěl ministr žádného křesťana, který by měl nějaký vliv na krále, trpěti. Proto bylo třeba pokřtěné panošiky a jich dohlížitele Karla Luangu odstraniti. Tohoto zastihla rána nejprve. Už od některé doby odlučovali ho veškerého obcování s křesťany, aby ho tím spíše k odpadnutí přiměli. Ale vše marně; zbývala tedy jen smrť, a ta mu měla pořádně ztrpčena býti.

Zvolna, od nohou počínaje, pražil nelidský vrah svědka víry Kristovy. Jizlivé úsměšky měly ještě muka jeho zvyšovati.

»Přijdeli pak tvůj Bůh osvobodíti tě od spálení?« posmíval se katan.

Klidně odpověděl Karel: »Ubohý nešťastníku, nevíš, co mluvíš. Právě teď je mi, jako bys mne vodou poléval; tebe však Bůh, jemuž se teď rouháš, jednou do věčného ohně uvrhne.« Po těchto slovech sebral opět ducha svého a trpělivě snášel muka, ani hlásku bolesti nevydávaje. (Příště dále.)

Ku dni 15. srpna.

Máti milostná, Ty opouštíš nás dnes,
v jasnou blaha říš se vznášíš z našich luhů;
ó jen komu poručíš nás v nástrah kruhu?
Sotva odejdeš, nás zhubí pekla běs!

Neopouštěj nás! nevzlétej do nebes!
Syn Tvůj Bohem jest a světců má svých druhů,
my jsme lidé bídní, slabí, bez soudruhů, —
zůstaň! láskou nahradíme rajský ples!

Ach! Syn Tvůj Ti kyne, na prestol Tě sází,
hymnů nebeských Tě slaví libý zvuk.
Ó jak krásna jsi v tom lesku beze hrází!
ó jak šťastna Ty, jež nesla's tolik muk!
Šťastny stokrát též Tvé, drahá Máti, děti,
do nebes že mohou za Matkou svou spěti!

P. Š. Senický.

Rozmluva dvou sousedek o slyšení mše svaté.

Z „Intencii miesiącznych“ přel. *Jan Blokša.*

Valentová: Ale vy, sousedko, vši moci chcete každodenně býti na mši sv. Vždyť přece jen na neděli je to přikázáno.

Šimonová: Na neděli jest to přikázáno a na pondělí a jiné dny: rada. Moudré rady poslouchati dobře jest každému, mně i vám.

Valentová: Kdo pak mi to radí, kdo k tomu vyzývá?

Šimonová: Zdaž ne zvony, jež vám kdysi vyzváněti budou ke hrobu, nezvoní vám nyní každodenně na mši sv. jakož i mně? Já, když hlas jejich uslyším, tu zdá se mi, jako by něco na mne volalo: »na mši! na mši! ó zapomeň na strasti, a pospěš k Pánu Ježíši ukřižovanému!« Když jen mohu, všeho zanechám a běžím do chrámu. Jen pojďte zítra i vy tam se mnou; tak je tam milo a dobře v domě Božím.

Valentová: A hospodářství? a děti? čeládka a oběd? a dobytek? a práce v domě? Již tak nemám ke všemu kdy. Jak bych to vše popravila, kdybych měla ještě na mši tak často choditi?

Šimonová: No, sousedko, a já všechno nepopravím? a tak i vy, milá sousedko. Anebo snad jste někdy viděla, že bych teprve v neděli košile žehlila? Či jste slyšela, že se můj se mnou vadil, že mu v pravý čas oběda nedávám anebo že bych dobytek nenakrmila? Zdaž jsem k vám kdy přišla chleba vypůjčiti, že sama jsem nevystačila? Co? A u nás snad je hospodářství menší aneb méně dětí?

Valentová: Pravda! To mi též často v hlavě leželo, jak vy to všechno v pravý čas vykonáte, a já pospíchám a snažím se, hněvám se a nadávám dětem i služebníkům, a přece mi čas nestačí a práce se nevykoná vždy v určitou dobu.

Šimonová: Oč, sousedko, kdybyste se mnou chodila na mši, že byste i vy na vše dosti kdy měla.

Valentová: Jsem dychtivá, jak? Či snad se vám tak daří, jako sv. Isidorovi, že když odešel od pluhu na mši, tu zaň anděl oral? Též snad za vás anděl košile pere, nebo chléb peče nebo dítě kolébá, když vy na mši se modlíte?

Šimonová: Tropte si ze mne smích! Já bídná hříšnice, ani na takové věci mysliti nesmím. Ale tak je to, sousedko, jeli člověk spokojen v srdci svém a rozumný, tu počítá s časem jako skoupý peníze, a marně ho nemaří. A když je člověk mysli veselé, tu často za hodinu

více vykoná než jinak za dvě. Že mše sv. vracím se tak spokojená a veselá na duši, že práce potom jde rychleji a lépe, a ve všem si jaksi poradím. A tak seznávám, že pro mši sv. větší požehnání spočívá.

Valentová: Moudře mluvíte, sousedko! Ráda bych i já to zkusila, avšak považte, zda slušno, abychom my bídní hříšníci tak často se přibližovali k oběti nevinného Beránka Božího, jak to činil sv. Isidor aneb jiní svatí?

Šimonová: Ale právě to nejlepší jest pro hříšníky, neboť mše sv. hněv Boží proti hříšníkům usmiřuje! Či nevíte, že Pán Bůh při mši sv. největší hříchy, vraždy a cizoložstvo odpouští?

Valentová: Co se toho týče, nevím. Vždyť přece při posledním křesťanském cvičení jste slyšela, že jedině dobrá svatá zpověď může shladiti smrtelný hřích.

Šimonová: Zajisté, kdo by o tom pochyboval? — Že toliko dobrá zpověď hříchy odpouští, sama pravíte. No, vidíte, právě při mši sv. nejsnáze dosahuje člověk té milosti, že potom ne ledabylo, ne svatokrádežně, ale dobře a náležitě se zpovídá a rozhřešení dostává od zpovědníka, platné pro celou věčnost.[1])

Valentová: No, teď věřím, neboť vidím, že vy to lépe znáte než já. Ale jen se, sousedko, nehněvejte, něco se vás ještě zeptám: »Víte, že jsem žena prudká a náhlá, stane se jen něco malicherného, a já musím se hned hněvati a klnouti; kdybych tedy každodenně s vámi na mši sv. chodila, a potom ještě klnula, jako klnu, a ďábly z pekla vyvolávala, řekli by lidé: »Každý den je přítomna při mši sv., obcuje s Ježíšem se obětujícím, a ďábla má za ušima« — a ještě by to bylo proti cti a chvále Boží. Co?

Šimonová: Ale proč byste, Valentová, nemohla pomálu odvykati tomu klení? Hleďte, i můj muž, jak víte, dříve klnul až hrůza, a nyní díky Bohu z úst jeho nevyjde žádné slovo zlé. A pravím vám, sousedko, že jsem četla, že jeden veliký světec (sv. Augustin) pravil, že mše sv. chrání člověka od spáchání hříchu; tedy i vás chrániti bude před klnutím, kdybyste se sama střežila a vroucně k Pánu Bohu modlila.

Valentová: No, pravda je, že lépe jest modliti se v kostele než doma. Neboť v kostele nevyrušuje mne ani dítě, ani kypící hrnec, ani čeládka.

Šimonová: To však jest jedna příčina, proč modlitba doma jest jiná než v kostele, ale jsou též i jiné. Doma modlíme se jen sami my, bídní hříšníci, a v kostele při mši sv. volá za nás zároveň úpěnlivě k nebi krev nevinného Beránka. Doma prázdná jest ruka, kterou k Bohu spínáme, a při mši sv. s modlitbou naší podávána jest oběť Syna Božího skrze ruce kněze obětujícího. — O věřte mi, milá sousedko, jestliže toužíte po zdraví, po požehnání v domě, na poli nebo na dětech svých, anebo chcete pomoc v pokušení, v těžkém kříži; či chceteli Bohu lépe sloužiti a Boha více milovati, hodně často obcujte mši sv., a při každé vroucně Boha o to proste, po čem prahnete, aby vás Pán Bůh tím potěšil.[1]) Buďte jista, že obdržíte, oč prosíte.

Valentová: Dej to Pán Bůh! Pravda, že i mne Pán Bůh nedávno potěšil. Moje Kačenka tak se roznemohla na černé osýpky, že jsem čekala každou chvíli, že Pánu Bohu duši odevzdá. A teď běhá, zdravá jako ryba.

Šimonová: A poděkovala jste též za to Pánu Bohu?

Valentová: No, několikrát jsem již zvolala: »Pán Bůh zaplať!«

[1]) Tak učí sv. sněm Tridentský.

[1]) Sv. Jeroným učí (cap. Cum mart. de celebr. Missae): „Jistě dá nám Pán Bůh to, oč ho prosíme při mši sv., ano i mnohdy, oč ho ani neprosíme.“

Šimonová: To zajisté dobře jest, ale zdali dostatečno? Naše slova k Pánu Bohu řečená od bídného, hříšného stvoření, toť velmi bídné poděkování za dobrodiní velebnosti Boží.

Valentová: No, nechci se chváliti, že jsem na poděkování Pánu Bohu obětovala obraz Božského Srdce Páně do kostela.

Šimonová: I to, sousedko, dobře jest, ale i to jest jen obraz, ačkoli svatý; jest na něm sice namalovaný Pán Ježíš, ale ne skutečný.

Valentová: A což mohu dáti Pánu Bohu skutečného Pána Ježíše?

Šimonová: A proč ne? Zajisté můžete, jestliže dáte na mši sv. a při ní na poděkování Pánu Bohu se pobožně modliti budete, tu na poděkování obětujete Bohu Pána Ježíše. I v každé mši sv. Pánu Bohu největší úctu a česť vzdáváme jako Tvůrci a Pánu našemu nejvyššímu, jako dar a oběť nepodáváme mu krev zvířat jako ve Starém zákoně, ale samého Syna Božího. Ó moje sousedko, jak bych neměla s radostí se účastniti při mši sv., když se mohu státi při ní účastnicí tak velikých a svatých tajemství? Až člověka hrůza svatá obchází, že Bůh tak veliké milosti nám propůjčuje. Kterak můžeme si jen tak počínati jak oni pozvaní na hody královské; pro hospodářství a jiné věci své pohrdli úctou královskou, jak řekl Pán Ježíš ve svém podobenství.

Valentová: Pán Bůh zaplať, sousedko! Skutečně vy jste mne úplně překonala. Stavte se zítra ráno pro mne, půjdeme spolu do kostela... A když se to tak má se slyšením mše sv., pak jsou bídné hospodyně, děvečky a dělnici, jimž nikdy ve všední den není možná mši sv. obcovati —

Šimonová: Též to nám jednou velebný pán vypravoval, že i pro ty jest v písmě sv. útěcha. Stojí tam napsáno: »Lepší poslušnosť, nežli oběti.« Jestliže takoví touží býti často na mši svaté, a nemohou pro poslušnosť povinnou a povinnosti, tu i oni dostávají i beze mše sv. milosť Boží. Něco jiného je s námi. Ani můj, ani váš muž nebrání nám chváliti Pána Boha; modleme se tedy každý den při mši sv. za sebe i za ně. A když nám kážou doma zůstati a pořizovati v domě, aby oni mohli jíti, tu rády vyplňme jejich vůli a prosme je, aby se ve chrámě k Pánu Ježíši i za své ženy pomodlili.

Valentová: Ó již vím, sousedko, když můj muž má jíti do lesa pro dříví, do té strašné a nebezpečné hory, což trvá celý den, jde vždy nejprve na mši svatou, neboť, praví, mše svatá chrání člověka před náhlou smrtí.

Šimonová: A vskutku dobře praví.[1])

[1]) To potvrzuje sv. Augustin, když praví, že kdo pobožně mši svaté obcuje, ten nezhyne náhlou a nebezpečnou smrtí. (Supra Can. qui passus est de Consecr.)

Pobožnosť k nejsv. Srdci Mariinu.

Jako Srdce Ježíšovo jsme uctívali jakožto poklad vší lásky a náklonnosti Ježíšovy k nám, tak uctívati musíme i Srdce Mariino. Praví o ní jistý světec: »My slavíme Tě sice jako sluhové Tvoji pro ctnosti Tvé, avšak pro Tvé smilování cítíme se šťastnými. My velebíme panenství Tvé, obdivujeme se Tvé pokoře, avšak milosrdné srdce Tvé občerstvuje zemdlené a k Tvému láskyplnému Srdci nejraději se tulíme, na ně vzpomínáme nejčastěji a nejčastěji k němu voláme o pomoc. Kdož by mohl, ó blahoslavená, délku a šířku, hloubku a výšku Tvého

smilování obsáhnouti? Délka jeho sahá až k soudnému dni, kdy všem přispěješ, kdož Tě o pomoc vzývali. Šířka jeho naplňuje vesmír a celý svět zahrnut Tvým milosrdenstvím. Výška jeho spůsobila znovuzrození lidstva a hloubka jeho spočívá v tom, že i těm vykoupení zjednávás, kdož v temnostech a ve stínu hříchu sedí.« Protož utíkejme se k Srdci Ježíšovu, abychom účastnými se stali pokladu lásky a smilování v něm, avšak utíkejme se k němu prostřednictvím Srdce Marie Panny, neboť to dosáhne, oč poprosí. Měsíc srpen zasvěcen jest Srdci Marie Panny, jakož i svátek tohoto nejčistšího Srdce se tento měsíc koná, protož neopomeňme volati k němu o milosť a smilování.

Kousek chleba.

(Část další.)

6.

Jak trpaslicky vyjímá se i nejdůmyslnější dílo lidské, porovnámeli je s nepatrnou bylinou! Dílo lidské vesměs jest mrtvé a neživé. Během času nejenom se nezdokonaluje, nýbrž stává se špatnějším. Pozorujmež při bylině prozatím nepatrný kořen. Jaký to tajuplný život, jaké to umělé a moudré tkaní a tvoření, jakoby tisíceré měl oči a jakýsi vyšší důmysl. Kořen každé byliny vyssává a odměšuje ze země jenom ony šťávy, jichžto bylině ke vzrůstu a prospívání jest potřebí. Právě to pátrání, že každý kořen bylinný, ač bezoký a bezruký, přece potřebné šťávy v zemi nalézá, toť zajisté velmi podivuhodným a nepochopitelným jest úkazem. Kořen jedlový pátrá v zemi po živici; kořen liliový po bílé barvě a líbezné vůni; kořen růžový hledá v zemi prajinou vůni a barvu; kořen vinný hledá v zemi šťávu vinnou a pokožku, v níž ona šťáva jako v nějakém soudečku se přechovává; kořen obilný hledá v zemi mouku. Anebo lépe řečeno, každá bylina hledá jinou šťávu, pak ji proměňuje v bylinnou krev, t. j. ve šťávu, ze které potrava, barva i vůně bylině přichází. Zároveň jest kořen i podstavcem, na němž stojí dlouhé stéblo.

7.

Avšak ani listy na stéble nezahálejí, nýbrž také vzdušné částky do sebe vdychují, jež k životu a prospívání byliny jsou velepotřebné. Stéblo samo má takořka jednotlivá poschodí, tak zvaná kolínka, jimiž bývá děleno a upevněno. Nejvýše pak vyrůstá klas, v němž totéž zrno, kteréž v zemi bylo vloženo, mnohonásobně rozmnoženo v nemalé výši se objevuje, a sice co nejkrásněji vedle a nad sebou jsouc seřaděno. Nad každým zrnečkem u výši vyrůstá dlouhý, jemný vous; k čemu asi? Aby zrnečka, jež pro člověka jsou určena, ptactvem nemohla býti sežrána; proto také dlouhé stéblo jenom tak jest silné, aby klas mohlo snésti; není však tak silné, aby pták mohl na klas usednouti. Naproti tomu lámeli hrozný vichor mocné stromy, nemůže nikterak stromy ze země vyrvati a pouze je ohýbá, ale ony opětně vstávají a pnou se bez pohromy výš a výše.

8.

Nenechme však květu se zřetele. Na téže roli, kde obilí roste, vidíváme i koukol a chrpu kvésti. Koukol má též zrna, jichž však nemožno požívati. Květ chrpy jest tak důmyslně vytvořen, že nejjemnější krajky proti květným lístkům chrpy jsou jen bídným a hrubým dílem; ale nějakého plodu neb ovoce květ chrpy

nevydává. Naproti tomu pozorujme květ klasu, který jest i ohledně podoby a barvy velmi nepatrný a netrvá déle jednoho dne, a přece plod, jakýž přináší, jest velenutný pro život lidský. V tomto nepatrném květu jest obraz skromnosti, neboť ničím se nehonosí, jest máloslibný a přece plod jest velenutný a veleprospěšný. Tomuto květu podoben i mladík, jenž klidně mnohému užitečnému snaží se přiučiti, později bývá rozšafným mužem a mnoho dobrého působí. Květu chrpovému naopak zase podobni jsou mladíci, kteří v mládí pyšní a nadutí jsouce, rádi se chlubí; později stávají se však bídnými a ubohými tvory.

9.

Nepatrné zrno v zemi vložené během času zakusilo mnoho změn. Zprvu bylo jen travou, mělo dosti vysoké stéblo s klasem s 30—50 zrny, které z jednoho v zemi vloženého zrna vyrostly.

Tu mimoděk přichází mně na paměť slova z horského kázaní, kde Pán a Spasitel dí: »Milujte nepřátely své; dobře čiňte těm, kteří vás nenávidí, a modlete se za ty, kteří vám protivenství činí a utrhají vám, abyste byli dítky Otce svého, kterýž v nebesích jest, kterýž slunci svému velí vzcházeti na dobré i na zlé, a déšť dává na role spravedlivých i nespravedlivých.« Vyjdi si někdy v neděli odpoledne na role, když slunce ve vší kráse září, a viz role obilná, jak překrásně a velebně klasy, rovné vlnám mořským, pohybem vlnitým se ohýbají, jakoby slunci a Tvůrci jeho vděk a povinnou chválu chtěly vzdávati. Komu náleží ty role? Toto zde náleží bohatému rolníkovi, kterýž nemálo si na tom zakládá, že jeho úprava role jest příčinou bujného vzrůstu; vedlejší náleží lichváři, kterýž chudému dělníkovi zapůjčil peníze, a jelikož tento nemohl v čas zaplatiti, ihned pole v zástavu dané sobě přisvojil; třetí patří snad bohatému továrníkovi, který po celý rok do chrámu Páně nepřichází a modlitbu Páně se nemodlívá; a kdož ví, zdali mezi přečetnými rolnostmi, jež před zrakem tvým se prostírají, náleží některá zbožnému a spravedlivému křesťanu? A přece tak přehojně na ně vylito jest požehnání Boží, obdařilť je Pán hojnými a bohatými plody obilnými! Rozjímej zde pod modrou oblohou, v jasném třpytu slunce, v jemném vání větérku, vlnitém pohybu klasův obilných, v upomínce na nesčetné nevděčné a bezbožné lidi, jak laskavý, dobrotivý, štědrý a milosrdný jest Bůh k lidem, ačkoli často na Boha zapomínají a jej urážejí. Onť velí vzcházeti slunci a deštiti na dobré i na zlé. Ano, zůstaň zde chvíli v tomto posvátném tichu, v tomto chrámu, jehož klenbou jest modrá obloha, jehož lampou jest jasné slunce, a uvažuj, jak milý a laskavý jest Bůh! A když to poněkud uvážíš, zeptej se sám sebe, zdaliž i já nemám býti Bohu podoben? Ovšem nemůžeš býti Bohu podoben ve všemohoucnosti, moudrosti a slávě, přece však můžeš se podobati Bohu v dobrotě a milosrdenství. Jak bys to měl a mohl činiti, k tomu napomíná tě Pán zřetelně: »Miluj nepřátely své, dobře čiň těm, kteří tě nenávidí, a modli se za ty, kteří ti protivenství činí a utrhají.«

10.

Hřejeli příliš slunce na obilí, bylina ve vzrůstu ustává, klasy žloutnou a neskliditi se obilí v čas, zrní vypadá. Požaté obilí nechává hospodář několik dní na poli ležeti, aby vyschlo. Nyní v nás vzbuzuje podiv, že to, co jest na bylině nejužitečnější, v zrnu se nalézá. Předně podivno, že zase v zrnu veškerý život byliny se soustřeďuje a udržuje; dámeli zrno do vlhké a orné půdy, oživne opět. Vše ostatní, co na bylině se nalézalo, jest mrtvo. Kořen již nepučí, stéblo se stává slamou, obal, v němž se nalézalo zrno, jest pouhou plevou. Aby však pravá,

živná látka z obilí se dobyla, musí se snopy vymlátiti. Tu teprve rozlišuje se zrní od plev. Sv. Jan Křtitel též praví, že Pán rozdělí na humně svém plevy a zrna. Tak děje se bez ustání i ve světě, kdež nejeden člověk mnoho se chlubí a jest přece jen pouhou plevou; naopak zase ve mnohém nepatrném člověku jest uschováno vzácné zrno. Duše podobné plevám a podobné zrnu každodenně ubírají se na věčnosť. Po smrti pak nastává soud, t. j. dělení zrna a plev.

11.

Zrno může míti přečetné osudy; ležíť jako malé robě, z něhož může se státi člověk úplně zkažený, člověk zvířecí, pekelný; může se státi člověkem hodným i špatným; může se také státi zbožným, pravým údem Ježíše Krista. Podobně má se to i se zrnem. Některá zrna pálí se na kořalku, jiná opět koupí sládek, aby z nich přimícháním jiných užitečných i škodlivých příměsků připravil pivo; některá zrna bývají uchována ku příští setbě, z jiných připravuje se pokrm lidu nejužitečnější a nejpotřebnější; některá však, zvláště zrna pšeničná, upotřebena bývají k účelu nejvznešenějšímu, ano božskému, o čemž však později.

Tu a tam objevuje se žid a hledí skoupiti obilí, aby mohl z něho připravovati pro křesťany (židé nepijí) nápoj pekelný, čímž zrno pravému účelu, totiž výživě lidské, bývá ujmuto. Mělo býti chlebem, žid však z něho připravuje pekelný nápoj. Vždyť kořalka jest nejzhoubnějším nápojem pro člověka, činíc jej přečasto i duševně zlotřilým; neboť kořalečník dopouští se často nejhnusnějších neřestí a mnohdy nejohavnější smrtí umírá. — Anebo přichází sládek a proměňuje zrno ve slad, jemuž přiměsuje rozličné, často i nezdravé přísady a vaří pivo. Pivo mohlo by býti pilnému dělníku zdravým nápojem; může se jím občerstviti a poněkud i obživiti. Ale pivo není pro lidstvo zvláštním dobrodiním. Vždyť často pijí pivo lidé, kteří mají ve všem nadbytek a kteří by bez něho snadno mohli se obejíti. Mnozí pijí pivo právě tak, jakoby doutníky kouřili, ne snad, aby piva jakožto pokrmu požili, nýbrž ob čas podávají žaludku chmeloviny, aby jenom jakousi rozkoš pocítili, aby rozum propili a často zdraví a majetek promarnili. Říkáť se také, a to vším právem, že pivo, býváli v hojné míře užíváno, člověka činí blbým. Koupíli sládek mnoho obilí, aby z něho navařil piva, pak ovšem předražuje i obilí k výživě určené. — Jak zrno setbou lze rozmnožiti a rozhojniti, již jsem se zmínil. Nyní chci ještě udati, jakým způsobem ze zrna připravuje se chléb, a konečně neopomenu udati, k jak vznešenému účelu chleba se užívá.

12.

Nyní jen potud zrno obilné budeme stopovati, pokud k výživě lidské slouží. Zrno obilné není ihned potravou; dříve musí býti dopraveno do mlýna a zbaveno tenké šupky. Mlýnský kámen musí je rozemlíti na mouku. Sněhobílá mouka z nesčíslných zrnek, kteréž na poli v klasech různo stály, nyní splývá v jedno a nemožno nikterak rozlišiti, ze kterého zrna ten aneb onen štipec mouky povstal. Bůh jediný zná a ví, odkud každý prášek mouky původ svůj má. Mouka bývá pak donesena k pekaři.

13.

Nejprve byly zralé klasy od kořene odřezány. Pak pracovali mlatci na zrnech cepem takovou silou, že kdyby jen jednou člověk do hlavy tak byl udeřen, ihned mrtev by ležeti zůstal. Avšak cep nebyl ještě dosti tvrdým; vždyť musilo zrno mezi těžké a tvrdé mlýnské kameny přijíti, kdež i kosti snadno bylo by lze rozemleti. Avšak u pekaře nastává zrnu nové mučení — vodou a ohněm. Krásná, bílá mouka proměňuje se vodou v těsto. Do těsta se dají kvasnice, čímž v těstu

se jeví horečná činnosť, uvnitř to vře, těsto kyše, přibývá ho a dostává chuť nákyslou.

14.

Pozastavme se na chvíli u vody, kteréž potřebí, aby sypká mouka v celek se spojila. Voda jest věcí nezbytnou, máli vůbec zrno vypučeti; nejdříve musí býti vodou nasáklé; později pak jest vzrostlé bylině vody nevyhnutelně třeba, by mohla se dařiti; a kdyby kořenem bylině vzrostlé voda nebyla přiváděna, nezbytně by musila zhynouti. Máli z mouky býti chléb, jest opět voda nezbytnou přísadou. — Nuže, pověz mi nyní někdo, co vlastně jest voda? Každé dítě ji zná, lze ji najíti v potoku, v pramenu, ve studni a ke všemu se hodí. Avšak co by voda vlastně byla, toho nelze pochopiti.

(Příště dále.)

Zprávy z misií katolických.

Přední Asie. Mesopotamie. O požehnané činnosti misionářů řádu svatého Dominika podává vlp. P. Duval následující zajímavé zprávy. »Dominikánská misie, s hlavním sídlem v Mosulu, byla založena za papeže Benedikta XIV. r. 1750. a misionářům italské provincie svěřena, v jejichž rukou zůstala přes 100 let. Když přišli do Mosulu první misionáři, nebylo tam o katolickém náboženství ještě ani známky. Přes všeliké překážky, jakéž se misionářům stavily v cestu, započato dílo s důvěrou v Boha. Roku 1859. převzali tuto misii dominikáni francouzští. Prvním prefektem byl P. Besson, jehož požehnané činnosti brzká smrť konec učinila. Město Mosul leží na břehu řeky Tigris, asi 106 m. nad hladinou mořskou. Má 57.000 obyvatelů a mezi nimi 48.200 mohamedánů, 3000 židů, 6500 křesťanů rozličných obřadů a sekt. Na levém břehu jest několik osad, v nichž panuje jakési tajemné náboženství. Uctívají tam padlého anděla. Mají samosprávu pode jménem Yezidis.

Podlé řeči náleží obyvatelé Mosulu arabskému kmenu; úřední řečí jejich jest turecká; ale na levém břehu Tigrisu mluví ponejvíce kurdsky. Mosul jest sídlo guvernéra a občanského jakož i obchodního soudu. Své sídlo má tam též apoštolský vyslanec Msgr. Jindřich Altmayer, dominikán, lantinský biskup babylonský. Mimo něho bydlí tam ještě jiní hodnostáři rozličných vyznání. Město má devět katolických kostelů, jeden dominikánský, pět chaldejských a tři syrské. Tři jiné kostely náleží jakobitům. Mezi budovami vyniká syrsko-chaldejský seminář r. 1878. založený v správě sv. Stolice podrobený. Vychovávají se tam kněži obou ritů. Jestiť tam nyní 32 čekatelů, jižto náleží 11 rozličným diecésím. Seminář tento jest velmi důležitý. Kromě toho jest ještě Kolej sv. Dominika; pak nedělní škola pro mladé dělníky, která má 70 žáků. Mimo náboženství učí se jiným potřebným předmětům hlavně čísti, psáti a počítati. V osadách mají misionářské školy 300 hochů.

Také přišly do Mosulu roku 1873. sestry z města Toursu. Nyní spravují následující ústavy: 1 sirotčinec s 10 děvčaty, která úplně zdarma se vydržují a vychovávají. 1 dívčí školu se 160 žákyněmi, mezi nimi 26 doerušek mohamedánských. 1 pracovnu, v níž se děvčata učí rozličným pracím ručním a mimo to také náboženství a čtení. Jest jich asi 66 dítek. 1 nedělní školu, v níž 130 děvčat se vyučuje sv. náboženství, pochází nejvíce z chudobných

rodin. 1 útulnu pro dítky s 66 hochy a 105 děvčaty. 1 nemocnici, ve které po pět dní v témdni nemocní, nehledě k náboženství, zdarma léčeni a ošetřováni bývají. Ročně bývá takových nemocných až na 30.000. Často se stává, že duši mnohého umírajícího bývá křtem svatým brána nebes otevřena.

Čína. Apoštolské vikářství tibetské. Zprávy z Číny oznamují smutný konec misie tibetské, jejž i my čtenářům svým sděliti neváháme. Misie tibetská zaujímá zemi, patřící Dalai-Lamu nebo králi Chassy, a kromě toho okresy Sutšu a Yünan. Do krajiny této přišli první misionáři r 1846.; dosud však nemohli do středu království vniknouti, ačkoliv se úsilovně o to zasazovali. Jen na hranicích území čínského zařídili po dlouhém a nebezpečném apoštolování několik křesťanských vesnic, a sice v Sutšu: Tatsielnu, Šapu, Bathang, Yaregyg a Yerkalo; v kraji yünanském: Atensu, Tseku a Uysy. Kromě dvou prvních vesnic jsou všechny ostatní spustošeny, ústavy zbořeny, misionáři a křesťané vyhnáni a vše to se stalo před očima čínských úředníků, na něž celá zodpovědnosť padá. První vesnice, jež se stala obětí neukrotitelné záště, byl Bathang. Misionáři vidouce, že se tam déle neudrží, opustili své dlouholeté působiště. Rozbouření Lamové nenechali ani ostatků P. Brienxa na pokoji; vyhrabali rakev z hrobu, rozdrtili kosti na prach a vhodili je do vody. Začátek pronásledování učiněn, a hned chopily se zbraně i ostatní vesnice, především Yerkalo a Atentse, jež dostaly ze Lhassy rozkaz, aby kněze vyhnaly. Tamnější misionáři, P. Couroux a P. Bourdonnec, odevzdali kostel a ústav v ochranu náčelníkovi a odebrali se s křesťany do Napa a Quilongu, kdež přátelsky přijati byli. Brzy však se dostavili Lamové a pobouřili lid tak, že P. Bourdonnec 25. srpna Napo opustiti musel, načež přibyl do Putigny, kamž ho P. Couroux předešel; ale i tam neměli dlouhého stání. Brzy vypuklo pronásledování. »Množství ozbrojeného lidu přihnalo se před náš dům,« píše misionář, »a určilo nám den, kdy vesnici opustiti musíme.« Všechny dědiny dostaly rozkaz, aby uprchlé křesťany vyhnaly. Dvě stě křesťanů bloudí v horách bez přibytku v největší nouzi.

Též do Atentsy přišel rozkaz ze Lhassy k pronásledování křesťanů. Poněvadž Atentse patří pod právomoc místodržitele yünanského, nechtěli se obyvatelé rozkazu podrobiti, aby hněv mandarinův na sebe neuvalili, a proto žádali mandarina uysského, by směli rozkazy ze Lhassy přijmouti a dle nich se říditi. Ačkoliv dostali zápornou odpověď, přece se dvakráte proti křesťanům vzbouřili; po první bez výsledku. Horší bylo druhé pronásledování. Dne 11. dubna padalo najednou veliké množství kamení na dvůr a na střechu. Rozbouřené tlupy stály před domem a hrozně cizincům nadávaly. Mandarin uslyšev o vzbouření lidu, rychle přibyl na místo. Řečí svou lůzy neutišil, nýbrž ještě více pobouřil, tak že naň kamením házeli a on u nás skrýti se musel. Lámové, kteří věděli, že by velice přísně potrestáni byli, kdyby od pronásledování neupustili, prosili za odpuštění a odtáhli.

Když pak v září m. r. roznesla se zpráva, že v Bathangu a Yerkalu vypuklo nové pronásledování křesťanů, začali se Lamové v Atentse opět k útoku strojiti. Tibeťané jakož i Číňané schovávali své drahocenné věci; neboť mysleli, že cizí vojsko vtrhne do země. Misionáři ovšem hned poznali, že je vše vlastně na ně namířeno, proto se zdráhali krajinu opustiti. Mandarin jim slíbil, že je navštíví, a to jim dodalo nové odvahy.

Dne 20. září slib svůj též splnil; zároveň jim oznámil, že náčelníky přinutí, aby se ze svých činů zodpovídali. Za dva dny vtrhlo do Atentsy 300 vojáků, a mandarin se jim nepostavil na odpor; proto museli misionáři a křesťané odejti. Na cestě k P. Dubernardovi postavilo se jim 30 ozbrojenců na odpor, bráníce přechod přes řeku. Na štěstí přišel brzy P. Dubernard a s ním mnoho křesťanů, jimž dovoleno přes most jíti. Od nich dověděli se, že též ze Tseku křesťané utíkají. Konečně nalezli uprchlíci útočiště v Yetšy.

Když i ovečky rozehnány byly, zůstal pastýř msgr. Biet činným a pracoval, seč síly jeho stačily, na zlepšení stavu svých poddaných. Marné byly jeho prosby u čínské vlády, neboť tato pořáde slibovala, nikdy však slibů neplnila, a když čentský místokrál poslance do Bathangu vyslal, bylo již pozdě.

Stav misie jest velmi nejistý a bude velmi dlouho ještě nedostatečný, neb se křesťané tak hned nezotaví. Kéž by se Bůh ujal těžce zkoušené misie a posilnil ty, již pronásledování trpí pro spravedlnosť!

Apoštolské vikářství v Čekiangu. Jak blahodárně působí sestry v Číně, poznati lze z psaní představené nemocnice v Ning-poanu, jež poslala apoštolskému vikáři msgr. Regnaudovi.

»Náš dům jest nejmenší nemocnice v celé zemi, proto se nedivte, neneseli tolik ovoce duchovního jako jiné. Letos jsme měli 1131 nemocných k ošetřování, z nichž 164 zemřelo, přijavše napřed sv. křest. Ačkoliv jsou Číňané málo čilé letory, předce nezůstává naše namáhání u nich bez dojmu; dosti často můžete slyšeti: »Sestra jest naší dobrou matkou.« Málokdy vzpírají se milosti Boží, nýbrž obyčejně všichni rádi se pravdám sv. náboženství učí.

Máme v nemocnici též jistého Bonzu, jenž, jak se zdá, rád sv. náboženstvím se zabývá. Na začátku, když k nám přišel, byl velmi vybíravým; brzy mu nechutnalo jídlo, brzy zase nebyl spokojen s obsluhou a pořád naříkal, že jeho neduh dlouho se nehojí. Teď již jest trpělivějším, a přeje si pokřtěnu býti. Bůh ho nechává dlouho trpěti, aby ho potrestal za to, že byl po dlouhý čas náruživým kuřákem opia.«

Oceanie. Apoštolské vikářství na sendvičských ostrovech. P. Damián Deveuster píše svému bratru o hrozném neštěstí, jakéž ho zastihlo. On jest misionářem mezi malomocnými, kteroužto nemocí i sám sklíčen jest.

»Drahý bratře! Poněvadž belgické noviny zprávu o mé smrti přinesly, myslel jsi i Ty, že jsem již zemřel, a proto jsi svému vzdálenému bratru tak dlouho nepsal. Avšak Bůh mi ještě neusoudil, abych se ze světa odebral na věčnosť, nýbrž ponechal mne ještě při mé činnosti na Molokai, pomáhati malomocným. Jak víš, jsem i já již po delší dobu obětí ošklivé té nemoci. Snáším kříž svůj s odhodlaností jak Šimon Cyrénský; prosím Tebe, modli se za mne, abych v předsevzetí svém vytrval a kříž svůj šťastně až na horu Kalvarii donesl.

Malomocenství mé se již rozšířilo po celém těle, ruce ještě nejsou osypány, tak že mohu každodenně mši sv. sloužiti, což jest mi velikou útěchou a dobrodiním, a sice nejen mně, nýbrž i velikému množství lidu, jenž každou neděli navštěvuje oba kostely, v nichž jest velebná svátosť uschována.

Mám asi 50 sirotků celkem, jižto mi dají dosti práce; kromě toho leží u nás asi 500 malomocných a vláda nám každý týden posýla několik takových ubožáků, tak že se jejich počet brzy zdvojnásobí. Modli se se svými farníky za mnoho nešťastných, aby, když ne

uzdravení, aspoň spasení dosáhli. Pracuji seč síly stačí, neboť jsem jediným knězem na Molokai. Radosť a spokojenosť činí ze mne nejblaženějšího misionáře na světě. Mohu říci se sv. Pavlem: »Umřel jsem a život můj schován jest s Kristem v Bohu.« P. Řehoř dostal rozkaz, aby se se mnou spojil, neboť i on jest malo-

Náčelník oceanský.

mocenstvím stižen. Již se těším na jeho příchod; práce budeme míti oba dosti mnoho. Zpráv jiných pro Tebe nemám.«

Střední Afrika. Apoštolské vikářství u Tanganjikského jezera. O misii v Kibanze máme spolehlivé zprávy ze psaní jistého misionáře:

»Kibanga, jediná stanice, již máme severně od jezera, leží na úžině, spojující poloostrov Ubuari s pevninou. Velikou rovinu umonskou nejlépe přirovnati

můžeme oceánu zkamenělému v okamžiku nejkrutější bouře. Po obou stranách roviny táhne se pohoří. Lesíky palmové a olivové okrášlují nízké pahorky, kdežto v rovině husté stromoví obkličuje krásné rybníky.

Množství potoků protéká úrodnou rovinu. Na vrcholích a stráních kopců bují silná 4—5 střevíců vysoká tráva. Zde by bylo potřebi pracovité ruky lidské a brzy by se krajina ta proměnila v pravý ráj; avšak právě pracovních sil tu není. Dříve musela rovina ta velmi lidnata býti, neboť vždy na malou vzdálenosť od sebe vidíme pozůstatky obydlí lidských. Za naší doby jest Umona pustinou, již si bůvoli a antilopy vyvolili za obydlí. Obyvatelstvo padlo skoro všechno ve válkách s Waguhy, malý počet těch, již zůstali na živě, skryl se strachem v horách. Pánem malého toho království jest Pore, za jehož panování hrozné války vedeny byly; on však zůstal zdráv a neporušen, neboť nikdy netáhl s vojskem do bitvy, aby spolu s nimi za svobodu království svého bojoval. Jakmile uslyšel, že se nepřítel blíží, rychle utekl se svými ženami do nějaké jeskyně v horách, o níž jen někteří věrní sluhové věděli. Teprve když válka ukončena byla a Waguhové odtáhli, vylezl ze svého úkrytu. Mnoho dvořenínů má náčelník kolem sebe, již ho všude doprovázejí a za každým jeho slovem pochvalu mu tleskají. Ačkoliv Pore jest již sedmdesátiletým starcem, byl by rád považován za statného muže, a proto velmi rád tancuje a zpívá. Ve svém mládí býval ukrutným, jak si ještě podnes obyvatelé vypravují; teď ovšem jest již mírnějším, neboť když r. 1882. misionáři do jeho říše přišli, byli od něho velmi laskavě přijati; domnívalť se, že mu pomáhati budou proti Waguhům. Když se doví, že misionáři záměry jeho neschvalují, odpoví svým ministrům, že on toho neučiní, k čemu oni mu radí, neboť se to jeho bílým přátelům nelíbí. Největší překážkou, že ještě ku křesťanství nepřestoupil, jest 100 žen, jež u sebe má.

Misionářům daroval Pore rozsáhlé pozemky, asi 500 m. od jezera vzdálené, na břehu řeky Mahongolu; tam si vystavěli veliká stavení z hlíny, kolem nich vysoký plot proti divoké zvěři a nebezpečným lidem. Asi 140 hochův učí se pravdám sv. náboženství. Děti, jež jsme koupili při svém příchodu, jso již dospělé a mnozí již se oženili před několika lety, tak že již máme dosti dětí křesťanských rodičův. Obyvatelstvo celé misie čítá asi 1000 duší, jež jsou ve všem misionářům podřízeny, neboť stařičký Pore udělil misii této úplnou samostatnosť. Mnoho obyvatelů již křest sv. přijalo, většina jest ještě katechumeny.

Každý den ráno se zvoní ku společné modlitbě, po níž se muži a ženy ubírají na pole, aby je obdělávali. Kolem 11. hodiny, když pro veliké parno pracovati nemohou, volá je mohutný hlas zvonu do školy, kdež se vyučují ve sv. náboženství a ve zpěvu. Poněvadž duševní práce černochy velice namáhá, trvá vyučování jen asi půl hodiny, ovšem že se častěji opakuje. Pořádek odpolední se mnoho neliší od dopoledního; po $2^1/_2$ hodině jdou každý po své práci, večer, než se vrátí do svých domů, konají opět společnou modlitbu.

Večery v létě jsou čarokrásné. Po velikém parnu přichází občerstvující chládek; všude ticho. Na obloze třpytí se miliony jasných hvězd. Zdaleka slyšet chraptivý štěkot hyén. Za takových večerů sedívají černoši před domy kouříce a vypravujíce si události denní. Též i misionáři často navštěvují lidi a baví je. Asi o $^1/_2$10. hodině na znamení kněze odebírají se všichni v tichosti domů.

V neděli bývá naše kaple přeplněna, muži, ženy a děti, všichni přicházejí na služby Boží, při nichž společně zpívají. Zbývající čas věnován bývá rozličným hrám. Lotto, Domino a zvláštní národní hru Bao všude lze viděti. Na veliké svátky posýlají misionáři do každé dědiny kozu nebo berana a tím ovšem všeobecnou radosť ještě zvyšují.

Každý, kdo k misii náleží, musí týdně dva dny na poli stanici náležejícímu pracovati. Ačkoliv bychom mohli práce ty zadarmo žádati, jakožto odměnu za vychovávání a vydržování mládeže, nečiníme tak, aby černoši nemusili vzpomínati na otroctví, z něhož jsme je vysvobodili. Každý pracovník dostane večer kulatý kousek cinku, na němž jest začáteční písmena naší stanice; jest to jakýsi druh peněz, jež jsme zavedli, a jichž se daleko široko v obchodě užívá. Máli někdo větší počet takových peněz, dostane za ně rozličné látky, z nichž si oděv svůj připravuje. My máme též zvláštní soudní zákony. Ukradneli kdo několik rostlin maniokových svému bližnímu — těžších přestupků se černoši nedopouštějí — přivedou ho před soud, neboli jak oni říkají před Barazu. Když svědci krádež dosvědčili, vyřkne se rozsudek. Zloděj bývá otcovsky napomenut, aby vícekráte nekradl, aneb musí škodu nahraditi. Ano i lidé, kteří pod právomoc misie nepatří, přicházejí k nám často, abychom je rozsoudili.

Ačkoliv hlavní úlohou misionářů jest vychovávání sirotkův a duchovní správa v křesťanských osadách, přece jim zbývá dosti času, že mohou i okolní pohany k přestoupení na víru katolickou připravovati. Každý týden navštěvují vždy dva a dva okolní vesnice. Většina černochů přináší dobrovolně novorozeňátka ke sv. křtu, a slibují, že dítky své, až povyrostou, pravidelně do misie posýlati budou. Neuplyne nikdy měsíc, aby nějaký vzdálenější náčelník misionáře k sobě nepozval. V červenci 1886. vzkázal nám hlavní náčelník z Urundi, Munzi, jenž se v horách skrývá, že on jest přesvědčen, že my jen o blaho černochů se staráme a právě tím se lišíme od Arabů, již celou krajinu, do níž přišli, spustošili; naším rozkazům by se všechni sousední kmenové rádi podrobili. Misionáři požívají v celé krajině veliké úcty; navštívili někdy i vzdálenější černochy, opakují tito ustavičně: »My jsme tvoje dítky.«

Různé zprávy a drobnosti.

Z Jihlavy. (Slavnosť Božského Srdce Páně a svěcení sochy.) Je tomu letos právě dvacet let, co založeno bylo ve městě našem, a sice u kostela sv. Ignáce »Bratrstvo nejsv. Srdce Páně,« spojené s »Apoštolátem modlitby.« Po celá ta léta věrně plnilo úkol svůj, slavíc každou první neděli v měsíci zvláštní pobožnosť ku poctě Božského Srdce Páně, spolu se sv. přijímáním na smíření. Členů čítá bratrstvo na kolik set, a to horlivých, zejména tam, kde se jedná o okrasu našeho chrámu Páně a bratrského oltáře. I letošní rok, tak vzácný jubileem papežským a památkou dvacetiletého trvání bratrstva, nesměl uplynouti beze zvláštní oslavy. K tomu konci zakoupena z dobrovolných sbírek krásná socha Spasitelova s nejsv. Srdcem, zřízen pro ni vkusný podstavec se zlatými paprsky a postaven u bratrského oltáře v kapli vkusně vymalované. Socha představuje nám Spasitele jednou rukou žehnajícího a druhou na sv. Srdce svoje ukazujícího. Krásná,

milá a spolu vážná tvář Kristova dojímá každého již na první pohled. Zhotovena byla v dílně F. Stuflessera v Grödenu a slouží mu zajisté k nemalé cti.

O svátku nejsv. Srdce Ježíšova, kdy bratrstvo svůj hlavní svátek a zároveň den svého založení slaví, měla býti socha církevně posvěcena a veřejné úctě věřících vystavena, což stalo se za ohromného návalu věřících. Od hlavního oltáře, kde se soše církevního posvěcení dostalo, nesena byla tato od družiček celým kostelem a provázena při tom kněžstvem a mnohými členy bratrstva, rozžaté svíce nesoucími. Dojem, jejž slavnosť tato, zejména průvod, se sochou mezi lidem zvolna se pohybující a jemu jakoby žehnající, byl tak úchvatný, že přemnozí radostí až plakali. Slavným odprošením a požehnáním skončena jest památná tato slavnosť, která zajisté z mysli všech, kdož jí přítomni byli, tak brzy nevymizí. Kéž by Božské Srdce Páně milostivě přijati ráčilo skrovný tento dárek, plynoucí ze srdce upřímného, a nám z moře milostí svých tolik uděliti ráčilo, abychom lásku jeho láskou naší zde spláceli a tak jednou blaženosti věčné došli! Vše ku větší cti a slávě Boží!

Za duše v očistci. Dekretem svaté kongregace ze dne 17. ledna t. r. sděluje se, že odpustky pro měsíc listopad pro všecky budoucí časy jsou uděleny, a sice: Tomu, jenž po celý měsíc listopad denně nějakou pobožnosť k útěše duší v očistci vykoná, pro každý den odpustky 7 let a 7 kvadragen; plnomocné odpustky však tenkráte, když takový mimo to jednoho dne v měsíci tom se skroušeně vyzpovídá, nejsv. Svátosť oltářní přijme, chrám Páně navštíví a na úmysl sv. Otce se pomodlí. Oboje odpustky mohou duším v očistci na způsob přímluvy přivlastněny býti.

Modlitba za kacíře. Sv. kongregace odpustkův uděluje dekretem ze dne 17. prosince 1887. odpustky 100 dní (jednou za den) těm, kteří skroušeně následující modlitbu k nejbl. Panně Marii vykonají: »Panno mocná, jež jsi všecka kacířstva po veškerém světě sama potlačila, osvoboď okršlek křesťanský od osidel ďábelských a shlédni na duše ďábelskou lstí svedené, aby po odvrácení veškeré kacířské zloby bloudících srdce se obměkčila a k jednotě pravdy katolické se navrátila. Na přímluvu Tvou k Pánu našemu Ježíši Kristu, Synu Tvému, jenž živ jest a kraluje s Bohem Otcem v jednotě Ducha svatého Bůh po všecky věky věkův. Amen.«

Bůh je všude! Když proslavený lord Craven, jenž v čas moru r. 1665. v Londýně bydlil, spatřil spoustu, kterou tento mezi obyvatelstvem spůsobil, s hrůzou umínil si uprchnouti z města na venkov. Přípravy na cestu byly již téměř vykonány, kočár, jenž jej na jeden ze vzdálených statkův odvézti měl, stál obložen zavazadly před domem a lord procházel se nepokojně sálem, s netrpělivostí očekávaje, kdy do něho bude moci vstoupiti. Chtěje vše urychliti, přistoupil k otevřenému oknu, a tu zaslechl, jak kdosi pravil: »Že náš pán město opouští, aby se před morem zachránil, to, myslím, Pán Bůh teď bude na venkově a nikoli ve městě.« Slova ta maně ve své prostotě pronesl černoch, jenž sloužil lordu Cravenovi, a zapřáhaje koně, mluvil s jedním spolusluzebníkem. Ale lorda hluboce dojala. Přemýšlel chvíli a potom hovořil sám k sobě: »Bůh je všude a může mne tak dobře ve městě jako na venkově zachrániti. Můj černoch mi dal dobré naučení. Můj Bože, odpusť mi mou malou víru, jež mne přiměla před obličejem Tvým utíkati. Nyní zůstanu ve městě.« Bez odkladu dal vypřáhnouti a zůstal v Londýně. V čas nakažlivé nemoci navštěvoval churavé, udíleje jim slova potěchy a naděje i podporoval velkodušně opuštěné. A věru, důvěra ho nesklamala: Bůh opatroval jej i dům jeho.

Moc přímluvy sv. Antonína.

Slavný jest Bůh ve Svatých svých, tak zvolati musíme s písmem svatým, rozjímajíce o množství zázraků, které Hospodin na přímluvu vyvolenců svých učinil, aby nám bídným tvorům na zemi pomoženo bylo. Řádky tyto mají za účel, aby předně Bohu veřejné díky vzdány byly za pomoc, a za druhé, aby poctěn byl veliký vyvolenec Boží a divotvorce sv. Antonín Paduanský, neboť jeho přímluvě dlužno děkovati neobyčejnou pomoc Boží v případě následujícím.

V městě našem, Jihlavě, žije zbožná vdova, matka několika dítek. Nejmladší jest hošík šestiletý, od maličkosti ústrojí slaboučkého, při tom však vždy bystrého ducha. Asi před rokem stalo se, že dítko jiné v domě, s nímž si hošíček hrál, tohoto do oka holí silně uhodilo, tak že oko okamžitě oteklo, a veliké bolesti dítěti způsobilo. Po nějakém čase bolesť sice ustala, ale nastalo nové zlo: hošíček totiž ztrácel zrak, až konečně na obě očka úplně oslepl. Avšak na tom neštěstí nebylo dosti. Chlapec chřadl den ode dne, ztrácel chuť k jídlu: slábl na těle tak, že se ani na nohy postaviti nemohl, a když, tedy jen s bolestí. Celý čas ztrávil na lůžku a pokrmem mu bylo jen trochu mléka denně. I duch jeho zmalátněl tou měrou, že nenalézal na ničem zalíbení, toliko láska k modlitbě mu zůstala; modlíval se často nejen sám, nýbrž i matka musila mu rozličné modlitby předříkávati. Hned od prvního počátku nemoci chodila s ním k dovednému lékaři, jenž den co den mu očka vystřikoval, při čemž mu vždy musil klapky oční mocí otevírati. Smutný tento stav, smutný jak pro dítě tak pro matku trval celých osm měsíců. Zbožná matka vzala útočiště k lékaři nebeskému. Odbývala dvakráte novenu k nep. Panně Marii Lúrdské, hošíček užíval i vody lúrdské, ale jakoby nebe neslyšelo prosby ubohých; nemoc se nelepšila, ba čím dále tím více se horšila, neboť ke všemu dostavily se u hošíka bolesti na prsou a v plících. Sám jsem býval několikráte u hošíka návštěvou a věda jak je sesláblý, myslíval jsem, že asi dlouho nevydrží, zvláště při nedostatečné stravě. V tísni největší utekla se ubohá matka na radu zbožné osoby k velikému divotvorci sv. Antonínu a konala počátkem června devítidenní k němu pobožnosť. A hle, modlitba našla milosti před Bohem a vyslyšení, a to zajisté na mocnou přímluvu sv. Antonína. Devátého dne totiž, když se byla matka z kostela vrátila, zvolal hošík asi k osmé hodině ranní: »Maminko, pojď sem, já ti něco ukážu,« a k velikému překvapení matky strhl si šátek s očí, pohleděl na ni plným zrakem a vzkřikl: »Já vidím!« Úlek i radosť matčinu nelze si představiti; byloť to ponejprv co za osm plných měsíců hošík opět prohlédl a živosti nabyl. Hned vstal, chodil, dostal chuť k jídlu, a tak to trvá stále; očka jsou zdravá, jen k vůli náhlé změně musí se ještě chrániti příliš prudkého světla. Sám lékař, jenž dítě ošetřoval, i všichni, kdož je znali, divili se náramně; ba nechtěli tak náhlé změně ani uvěřiti. Avšak změna se stala, a zbožná, věřící mysl musí uznati, že Bůh sám zde pomohl mocí svou, a to jistě na přímluvu sv. Antonína. Protož vykonala matka i s rodinou druhou devítidenní pobožnosť ku světci tomuto na poděkování. Ejhle, tak mocný jest Bůh ve svatých svých, tak odměňuje důvěru v otcovskou jeho péči a pomoc. Kéž by se všichni, kdož trpí, s důvěrou pevnou a vroucí zbožností tam obraceli, kde nejmocnější lékař pomáhá, k Bohu skrze naše nejlepší přátele,

vyvolené jeho, zvláště zkrze sv. Antonína, jenž případem tímto znovu ukázal, jak mocná a vydatná jest přímluva jeho u trůnu Božího. Budiž Bohu část a sláva, a sv. Antoninovi nejvřelejší díky.

Boh. Hendl.

Milodary Božského Srdce Páně.

Z farnosti Dolanské. Jistý mladík vzdává díky Božskému Srdci Páně. Panně Marii a sv. Josefu za uzdravení z těžké nemoci. Když vykonal devítidenní pobožnosť k Panně Marii a přijal sv. svátosti, šťastně se pozdravil. *R. K.*

Ze Šaratic. Byv postaven v rozličných trampotách života, konával jsem devítidenní pobožnosť k nejsv. Srdci P., neposkvrněnému Početí Panny Marie Lúrdské a sv. Josefu, aby mně Bůh pomohl, ale zdálo se, že mne neslyší, a pozbýval jsem již mysli a upadal v zoufalosť. Skoro po dvě léta opakoval jsem častěji tuto pobožnosť, a Bůh mne konečně vyslyšel. Poslední devítidenní pobožnosť vykonal jsem právě v oktáv Božího těla, na svátek nejsv. Srdce Páně též sv. zpověď a přijal jsem tělo Páně, a obdržel jsem tolik milostí, že jich nejsem ani hoden, začež budiž chváleno a velebeno nejsv. Srdce Pána Ježíše, Panny Marie a sv. Josefa! Ó utíkejte se všichni čtenářové »Školy B. S. P.« k těmto zřídlům všech milostí a pomoci, a vzpomeňte aspoň jedním Otčenášem a Zdrávas Maria na pisatele těchto řádků, — má toho velice potřebí; Bůh vám to odplatí. Kdo v Boha doufá, nebude zahanben na věky! *B. P.*

Abiturient z moravského gymnasia vzdává nejsv. Panně povinné díky, že mu při zkoušce maturitní tolik štěstí vyprosila. Bez její mocné přímluvy nebyl by zajisté zkoušku tu tak šťastně vykonal. Tímto pak ukazuje cestu i jiným studujícím, aby věděli, kde lze najíti pomoci. *J. Š.*

Z Bosonoh. Srdečné díky vzdávám Božskému Srdci Páně a nejbl. Panně Marii, sv. Josefu a sv. Antonínu za šťastné ukončení jisté životní záležitosti. *C. M.*

Z Prahy. Jistá služebná vzdává díky Božskému Srdci Páně, Panně Marii, matce dobré rady, a sv. Janu Nep. za uzdravení z nemoci. »Trpěla jsem velmi, tak že mne moji páni chtěli ze služby propustiti, nemohouc všecky práce zastati. Tu obrátila jsem se na Božské Srdce Páně, konala jsem dvakráte devítidenní pobožnosť, a hle, v polovici druhé pobožnosti vracelo se zdraví ku podivu rychle, tak že ve 14 dnech jsem mohla zase náležitě službu svou zastávati a své dobré pány z vděčnosti jako dříve obsluhovati.« *M. M.*

Z Hradce Král. Jistý mladík vzdává vroucí díky nejsv. Srdci Páně, že toto láskyplné Srdce ve dvou důležitých případech jej na mocnou přímluvu neposkvrněného Početí Panny Marie Lúrdské, sv. Josefa, sv. Jana Nep., sv. Tomáše Akvinského a sv. anděla strážce vyslyšeti ráčilo. Týž mladík doufá pevně, že i v jiných důležitých případech milostivého vyslyšení u nejsvětějšího Srdce Pán' dojde. *J. S.*

Od Litomyšle. Tisíceré díky vzdávám trojjedinému Bohu, Marii Panně, Matce ustavičné pomoci, za pomoc a požehnání v důležité záležitosti. *Ž. P.*

Ze Zdislavic. Nejvroucnější díky buďtež vzdány nejsv. Srdci Páně a Panně Marii za pomoc, kterou přispěli k mému uzdravení. Trpěla jsem mnoho po pět let, byla jsem více mrtvá nežli živá a nyní jsem se zase pozdravila, začež chci česť

a chválu nejsv. Srdce Páně, Panny Marie a sv. Josefa po celém světě rozmnožovati. *M. Z.*

Z Prahy, Fayette Co., Texas. Jistý muž vyjádřuje tímto poděkování Božskému Srdci Páně, Panně Marii Lúrdské a sv. Josefu za uzdravení z veliké choroby, ač ještě nedokončené. Minulého roku zlomil si nohu, následkem čehož stonal šest týdnův a tak dalece se pozdravil, že mohl domácí práci konati. Letos v únoru spadl s koně a zlomil si tutéž nohu podruhé. Ranhojič nohu spravil, muž onen však ležel zase 6 týdnův; ale tentokráte noha nechtěla se zahojiti. Přivolaní lékaři chtěli ji uříznouti. Prořízli opuchlinu, ale vyjádřili se, že pomoci není. Všickni domácí vzali tedy útočiště k Božskému Srdci P. a Panně Marii Lúrdské, konali devítidenní pobožnosť, a — buď Bohu chvála! — noha se lepší. Zachránění své děkuje tedy jen Božskému Srdci Páně a Panně Marii Lúrdské, jelikož lékařská pomoc se tentokráte neosvědčila. *F. S.*

Z O.... od sv. Hostýna. Jistý čtenář »Školy B. S. P.« děkuje nejsv. Srdci Pána Ježíše, blah. Rodičce Boží a sv. Josefu za obdrženou milosť a veliké dobrodiní při zkoušce. I v jiných záležitostech, oč jsem prosil, byl jsem vyslyšen. Protož činím svou povinnosť a z hloubi srdce volám: »Buďte chváleny, uctěny a zvelebeny tři přesvaté osoby!« *J. F.*

Z Mlazovic. Plesejme všickni v Pánu, vzpomínajíce na lásku nejsv. Srdce Ježíšova, z něhož se andělé radují a Syna Božího velebí! Jak milostné, dobrotivé, láskyplné, útrpné a k pomoci ochotné jest nejsvětější Srdce našeho Vykupitele, mohou více méně dosvědčiti zajisté všickni jeho ctitelové. Tak i já, nejposlednější z nich, jsem velmi často milosrdenství jeho okusil. — Zvláště v čase posledním mne tížily mnohé strasti a trampoty; k tomu zlí lidé zlým jazykem mi ubližovali v té naději, že mi hmotnou škodu způsobí. I tu jsem pravil: »Když Bůh s námi, kdo proti nám? Ó nejsv. Srdce mého Spasitele, pomoz mi! Ó nejlaskav. Srdce neposkvrněné Panny Marie, přispěj mi ku pomoci svojí přímluvou! Ó vy nejsv. Srdce, pomozte mi v této mé úzkosti a já slušně veleslaviti a oznamovati budu dobrotu a milosrdenství vaše a milosť mi prokázanou uveřejním!« A hle, byv zaneprázdněn, ani jsem správnou a náležitou novenu nekonal, toliko každodenně jsem vroucí vzdechy k nejsv. Srdcím vysýlal, a již dříve, než jsem se nadál a zasloužil, poznal i uzřel jsem pomoc Boží. Proto plním radostně slib svůj a vzdávám vroucí díky nejsv. Srdci Páně a

přelaskavému Srdci neposkvrněné Panny Marie Lúrdské se přáním, aby láska a úcta k nim se víc a více mezi lidmi šířila. *J. P.*

O nábožnou modlitbu k Božskému Srdci Páně, Panně Marii, sv. Josefu a sv. Antonínu Pad. prosí čtenářka »Školy,« sklíčená nemocí tělesnou i duševní. Snad Pán Bůh některou duši vyslyší a smilovati se ráčí. *J.*

Díkůvzdání Božskému Srdci Páně došla nás také: Od Znojma: F. W. — Z Hrušek: M. F. — Z Mořic: F. O.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Italie. Sv. Otec vydal okružný list, jednající o svobodě lidské, v němž praví, že vždy hájila církev ze všech sil svých svobodu lidskou, že odstranila otroctví a zajistila světu požehnání vzdělanosti; církev tedy nikterak není nepřítelkyní pravé svobody, nýbrž jen bezuzdnosti. Papež mluví pak proti bludným naukám lžiliberalismu, který praví, že není žádného božského zákona, že každý člověk může si utvořiti svoje náboženství. — Sv. Otec chystá již zase dvě nové encykliky: jednu o otázce sociální, na které pracuje již rok, druhou o poměru církve ke státu. — Propaganda snaží se všemi silami, aby osvobodila misionáře katolické, které loni v Chartumu Mahdi byl zajal. — Nepřátelství vlády italské k církvi již dostupuje vrcholu. Jak už jsme v posledním čísle oznámili, byl přijat zlověstný trestní zákonník. Nyní nařizuje vláda soudům, aby co nejpřísněji byli stíháni duchovní, kteří »dráždí k neposlušnosti proti zemským zákonům.« — Obecní volby v Římě dopadly ve prospěch liberálů. Výsledek ten celý svět katolický musí naplniti bolestí; tím více však nad tímto úspěchem jásají vlaští liberálové a v Římě na oslavu jeho byl uspořádán veliký průvod. — Nyní lze také co nejdříve očekávati útok na školu. Když prý jsou nyní klerikálové vyhnani ze zákonodárného a administrativního sboru, nutno hleděti k tomu, aby církev a kněží vypuzeni byli ze školy. — Z jubilejních darů, jež do Vatikánu zaslány byly, musil sv. Otec platiti předepsané italské clo a nejnověji bylo nařízeno, že veškeré smlouvy a jiné notářské spisy podléhají od nynějška kolku. Z toho vidno, jak málo t. zv. garanční zákony ujišťují papeži suverenitu a neodvislosť a jak málo si jí všímá italská vláda.

Rakousko. Na konec listopadu bude svolán sjezd rakouských katolíků. Přípravy k tomuto sjezdu horlivě pokračují. Všichni rakouští biskupové jsou již pozváni, by se osobně súčastnili, a různé věhlasné katolické osobnosti, aby vypracovaly zprávy. Jednání sjezdu trvati budou po tři dny. — Obětavé a nadšené činnosti několika katolíků podařilo se za půl roku sebrati na darech 15.000 zl. na zařízení prvního katolického učitelského ústavu ve Vorarlberku. Ústav říditi bude církevní řád.

Německo. V Římě doufá se, že i za císaře Viléma II. bude udržen náboženský mír. Císař Bedřich byl prý k církvi snášelivý, nynější císař však bude míti k papeži úctu z náboženského přesvědčení. V trůnní řeči své pronesl se císař v ten smysl, že následuje příkladu svých předků bude vždy se starati o to, aby všem náboženským vyznáním ve své zemi poskytoval svou královskou ochranu k volnému vykonávání víry. Se zvláštním uspokojením prý viděl, že nové církevně-politické zákonodárství

takové poměry státu ke katolické církvi a její duchovní hlavě tak utvořilo, že obě části mohou býti spokojeny.

Francie. V Paříži usnesla se radikální levice na tom, že co nejdříve podá osnovu zákona, jímž mají býti zrušena všecka duchovní společenstva. — Sv. Otec chce reformovati řád maltezánský a jej zvláště ustanoviti k vykoupení otroků na východě. Za týmtéž účelem měl arcibiskup z Alžíru přednášku v Paříži, kde vyvinoval plán svůj a vyzval k účastenství na tichém křižáckém tažení proti otroctví. — V Belgii dobyli katolíci nade vše očekávání skvělé vítězství. Dvě třetiny obyvatelstva volily konservativně. Ovšem že toto vítězství rozhněvalo zednáře; důkazem toho jsou rozličné demonstrace.

Amerika. V severních amerických státech čítá se nyní již na 20 milionů katolíků. Letos byl u přítomnosti nejvyšších duchovních a světských hodno stářů položen základní kámen k prvn katolické universitě. Sv. Otec vřelým slovy vyzývá americké biskupy, aby vytrvali, by dílo toto tím lépe prospívalo — Známý již arciopat benediktinů amerických, Bonifác Wimmer, zamýšlel zříditi zvláštní benediktinský klášter pro Čechy americké, i bylo mu již dekretem sv. Stolice ze dne 22. srpna minulého roku dáno povolení. Tehdy však byl již na smrť nemocen. Nově zvolený opat však ujal se věci té. Za tím účelem přijel do Chicaga, a zdejší české převorství Sv. Prokopa povýšeno na opatství, benediktini toho kláštera prohlášeni za neodvislé a přikročeno hned k volbě nového opata. — I v Texasu v městě La Grange dostalo se Čechům, jichž jest tam značný počet, českého katolického kostela.

V měsíci srpnu modleme se, aby se kněží posvětili.

Již opět svolávají vrchní pastýřové své spolupracovníky na vinici Páně k duchovním cvičením, aby, starajíce se o spásu duší jim svěřených, svých vlastních neztratili. — Že kněžský stav nad míru důležitý jest, starala se církev sv. od prvopočátku, aby se sluhové její posvěcovali. Čím zkaženější jest svět a lidé v něm, tím více hledí církev sluhy své posvěcovati, aby pak s prospěchem o spáse duší sobě svěřených pracovati mohli. Byloli kdy třeba, aby se kněží posvěcovali, nastala tím větší potřeba nyní, kdy po celém světě panuje nevěra, vlažnosť a nevědomosť ve víře; kdy obzvláště s jistých stran proti kněžím a tím proti víře a církvi urputně se bojuje.

Kněz jest viditelný zástupce Nejvyššího, jest strážce svatyně jeho; on má každodenně přinášeti Bohu nejčistější oběť, má posluhovati sv. svátostmi, má krmiti svěřené své duchovním pokrmem slova Božího. Kněz má spasiti sebe a jiným ku spasení pomáhati. Čím více dbá o spasení své, tím blahodárněji působí na spáse svých bližních. K tomu jest však knězi potřebí velikých a mnohých milostí, aby světlem svých ctností svítil též jiným. Kněží se posvěcují a lid za to dostává svaté, horlivé a apoštolské duchovní pastýře. Taková duchovní cvičení kněžstva jsou prospěšna kněžím i lidu. Z toho již každý pozná, jak velikou povinností lidí, zvláště však údův apoštolátu modlitby jest, modliti se na úmysl vytčený. Vždyť skrze kněze, kteří se posvětili a ctností výbornou se ozbrojili, blud všeliký

zdárně bývá potlačován, pravda utvrzena; skrze ně Bůh bývá poznáván, ctěn a milován, Pánem a zákonodárcem uznáván. Kněžství jest, jak dí sv. Isidor Damiatský, jakýsi most, jenž jest položen mezi dokonalosť Boží a bídu lidskou a jenž vede lidi k Bohu.

Proto jednomyslně se shodují mužové svatí a učení, aby kněžstvo bylo posvěceno. Sv. Řehoř Veliký bojí se za ty biskupy, kteří by nedbali, aby se kněží jejich posvěcovli. Sv. Karel Borromejský nikoho světiti nechtěl, o němž dříve jistoty nenabyl, že chce posvěcovati sebe. Takoví světcové zajisté nejlépe pochopili vznešenosť a důležitosť stavu kněžského. Aby povinnosti tak důležité kněží konati mohli, jest potřebí svatosti života. Této svatosti lze jen modlitbou dosáhnouti. A proto se modleme, aby se sluhové Boží posvěcovali. Což může býti krásnějšího, nežli modliti ze za sluhy Páně? Mojžíš sestoupil s hory s obličejem zářícím, protože rozmlouval s Hospodinem, jenž jest nazýván »oheň sžírající.« Tak i kněží, rozjímajíce nejdůležitější pravdy spasení svého, rozmlouvajíce v modlitbách s Bohem, vrátí se pak z duchovních cvičení k lidu svému, zářice pevnou vírou, nadějí a ohněm svaté lásky. Knězem se stane skrze svěcení, ale knězem dobrým stane se skrze rozjímání a posvěcování sebe samého. Posvěcení pak nabudou obzvláště vroucnou pobožností k nejsv. Srdci Pána Ježíše; neboť pobožnosť tato není nic jiného, leč srdečná, upřímná pobožnosť k božskému Spasiteli, abychom všelikou Jeho žádosť uznali a touhu Jeho splnili. Když tomu tak jest, proč bychom váhali ještě prositi Božské Srdce Páně za posvěcování sluhů jeho? I udeme se tedy modliti za všecky kněze katolické, zvláště za duchovenstvo v zemích koruny svatováclavské, tak jako Maria, Matka Boží, a jiné svaté ženy k apoštolům se připojily a s nimi společně se modlily, připravujíce se na příchod Ducha sv.: »Ti všickni byli, trvajíce jednomyslně na modlitbě se ženami i s Marií, matkou Ježíšovou a bratřími jeho.« (Skut. ap. I, 14.) Pak budeme míti kněze apoštolské, kteří budou solí země, svícnem svítícím všem, jenž v domě jsou; kteří budou za příkladem sv. Štěpána neohroženě hájiti cti a slávy Krista Pána; budou působiti na spáse duší s touže horlivostí a s tímže zápalem, jako sv. apoštol Pavel, jenž všem učiněn jest vším, aby všecky získal Kristu.

Modleme se:

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všecky modlitby, práce a utrpení dnešního dne spolu se všemi úmysly, s kterými se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za posvěcování sluhů Tvých, aby jimi celý svět obnoven, posvěcen a ke spasení přiveden byl. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (Odpustky 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

UtÍkejte se VrouCně a Věrně poD oChranu kráLoVny na nebe Vzaté, aby VáM přIpraVoVaLa stránku nejLepší!

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Ročník XXII. (1888.) **Škola Božského Srdce Páně.** Číslo 9. (Září.)

Prosba k andělům strážným.

Vy, již sněžné na peruti
s oblačných sfér šumíte,
v srdci lidském bolu hnutí
náručí svou tlumíte!

Vy, již s očí zarosených
stíráte slz teskuou mhu,
zoufalstvím skráň rozrušených
povznášíte ku Bohu!

Vy, co život od úsvitu
k soumraku až chýlíte,
ctnosti odplácíte v skrytu,
cesty zlých však mýlíte!

Vy, co matce ustaraué
bdíte chorým nad dítkem,
nevinnosti zlobou štvané
ku spáse jste vodítkem!

Rozestřete jasné křídlo
nad církví a nad vlastí,
vzdalte od nich strastí zřídlo,
překleňte tmu propastí!

Ať své snahy bohumilé
v jednom cíli posvětí,
a tak šťastně v shodě čilé
vplynou v ráje objetí!

P. Š. Senický.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Část další.)

5. Svatý jinoch.

Mládí, veselé, bezstarostné mládí nebývá sice rádo přístupno vážným úvahám, ale poněvadž jemu právě jich nejvíce potřebí, má zde míti jinoch i panna křesť. své zrcadlo.

Mladosť jest nejkrásnější věk života lidského, jest jaro, jest to milý, květnatý, luzný máj člověka na zemi. Jako příroda v květnu v pestré se odívá roucho a vše v ní se usmívá, raduje se a plesá, tak radostně rozvíjí se člověku jaro žití jeho — mladosť!

Avšak jako jaro v přírodě jest netoliko krásné, ale i vážné období a důležité pro následující jeseň, tak i mládí člověka vážnou má stránku pro celý budoucí život jeho. Neboť co platen sebe bujnější vzrůst a sebe vonnější květ z jara na stromech, nevydáli žádného ovoce? A podobně i mladosť člověka není pouze k tomu, aby se z ní jen radoval a trhal růže její, pokud mu kvetou, nýbrž úlohou mládí jest příprava k životu budoucímu. Rychlé, až příliš rychle uprchnou léta mladosti a nadejde

vážný život; rychle vymizí růže s tváří jinochových a chmurné vrásky rozryjí je!

Nevím sice, jinochu křesť., kterou asi cestou povede tě budoucí život tvůj, ale tolik vím s jistotou, že tak, jak započneš v mládí svém, budeš pokračovati i v životě následujícím. Mášli tedy dojíti kýženého cíle, jest tvou nejpřednější povinností posvěcovati Pánu mládí své! Duch Páně k tobě volá: »Pamatuj na Stvořitele svého ve dnech mladosti své, dříve než přijde čas trápení a přiblíží se léta, o nichž díš: nelíbí se mi!«

Tato povinnosť, posvěcovati Pánu mladosť svou, jest nutná, nepopíratelná! Či nenáleží vlastně Pánu Bohu veškerý život náš ve všech částech jeho? Nemáliž tedy jemu býti dobrovolně a ochotně věnován? »Hospodinova jest země a plnosť její, okršlek zemský a všickni, kteří přebývají na něm!« odpovídá žalmista Páně. Jeho majetkem jest tedy i život náš a každý jeho okamžik; neboť on nás stvořil a na dřevě kříže vykoupil, jeho jest tedy vším právem i mládí naše, jeho jest i mužný věk i stáří. V každém věku má srdce lidské k němu volati: »Ó Hospodine, jsem služebník tvůj a syn služky tvé!« V každé době máme pracovati na rouchu věčné blaženosti, ani jeden den nemá býti odcizen Stvořiteli! Ve službě Boží nemáme nikdy času nazbyt, poněvadž beztoho jest krátký a rychle ubíhá.

Avšak právě mládí člověka jest Pánu Bohu nejmilejší a nejvzácnější obětí! On pohlíží sice s radostí na dítě, když k němu nevinné oči a ruce pozvedá; on patří se zalibením na muže, jenž z lásky k němu nese tiše břemeno života, i na starce, jenž na sklonku života svého touží již po stáncích věčných: ale obzvláštní rozkoší jest mu služba jinochova, jenž z dobré a svobodné vůle jemu se zasvěcuje. Jsoutě i první květy jarní daleko krásnější, nežli letní a podzimní!

Anebo má Stvořitel tvůj vzíti zavděk se zbytkem života, jejž mu chceš věnovati teprve, když jsi byl květ, jaro jeho, ve hříších zmařil?

Ó jak pošetilý a převrácený jest náhled lidí, jižto říkají: »Mladosť ať užívá, mladosť se musí vybouřiti.« Naopak, právě mladosť náleží Bohu, mladosť má býti zvláště Bohu posvěcována a obětována!

Mimo to však jest to i pro člověka samého nanejvýš důležité a nutné; neboť mládí jest vzhledem na budoucnosť a celý ostatní život sebou. V mládí se kladou základy ke stavbě budoucího života, a proto mládí rozhoduje většinou nad jeho budoucností podle slov písma svatého: »Mládenec kráčí cestou svou; také, když se sestará, neuchýlí se od ní.«

Ó jak hrozné tedy, položíli člověk v mládí svém základy špatné, odporující vůli Boží! Jak záhubné pro něho, opomeneli v mládí svém hojně rozsévati! Jakou žeň bude sklízeti ve stáří svém a v den poslední?! Hle, tolik tedy závisí, mládenče křesť., od toho, kterak své mládí užiješ, zdali ve službě světa nebo ve službě Boží!

A co více ještě! Uvaž dobře, že jen jednou žiješ svůj mladý věk! Jen jednou kyne ti mladosť, a co tu obmeškáš, co pochybíš, nikdy již nenapravíš! Poruč slovu z úst vypuštěnému, aby se zpět vrátilo; rci kamenu v dálku vrženému, aby zase k tobě přišel; volej zpět uprchlá léta své mladosti — ó nedovoláš se jich! Hořkými slzami můžeš oplakávati léta zmařená, ale vrátiti je nikdy nemůžeš!

Chápeš nyní, jinochu můj, jak nutná a důležitá to povinnosť pro tebe, abys mládí své Bohu zasvětil a obětoval?! Či tážeš se, jakým způsobem to máš činiti?

Především snaž se, ať v srdci tvém přebývá bázeň Boží a vroucí zbožnosť! »Počátek moudrosti,« dí písmo,

»jest bázeň Boží!« Ano, náboženství jest pevnou skalou, na níž se má zakládati a stavěti budova života, by jí žádná bouře neublížila. »Muž moudrý,« dí Spasitel, »stavěl dům svůj na skále. I spadl příval a přišly řeky, a váli větrové a obořili se na ten dům, a nepadl; neboť založen byl na skále.« Člověk však bez náboženství staví dům svůj na písku, nemá pevné opory v životě, nemá útěchy v utrpení, nemá naděje v krušné chvíli, kdy se smrť blíží. Proto tedy jinoch má se přičiňovati, aby ctnostně a zbožně živ byl; má si hleděti modlitby a všech ostatních povinností náboženských, aby si záhy osvojil a v srdci upevnil zásady, jimiž se budouci jeho život říditi má. Ano, dospívajícímu jinochu tím více jest třeba zbožnosti a bázně Boží, čím více pokušení a nebezpečí jej ohrožuje. Jak

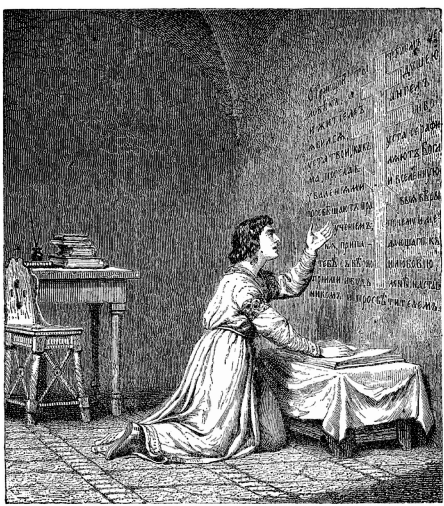

často jest mu vídati, kterak víra, již posud choval jako drahý poklad po matce v srdci svém, jinými lidmi jest zlehčována, podrývána, tupena a pronásledována, za nerozum a pošetilosť vyhlašována — a pochybnosti jako chmůry povstanou v srdci jeho. Tam zase hřích v luzné postavě jej vábí a láká, by okusil ovoce jedovatého, sodomských to jablíček, po vrchu červených, ale uvnitř plných popele a hniloby.

Ó běda jinochu, který nestojí na pevných nohou a nemá na paměti zásady sv. náboženství!

Protož, jinochu křesťanský, dbej pilně modlitby, služeb Božích a svatých svátostí! Nade vše však pečuj o čistotu a nevinnosť srdce. Chraň duši, chraň tělo své úzkostlivě před morem, jenž slove nečistota! Jest to jed, hubící tělo i duši. Vystříhej se pečlivě špatných společností a měj na všech cestách Boha

a anděla strážného na paměti. Pilnosť a pracovitosť jsou také ctnosti tobě obzvláště příslušné. »Dobré jest muži,« dí písmo sv., »aby nesl jho od mladosti své« a »Zahálka jest matka všech nepravostí.« Podobně i skromnosti a poslušnosti pilen buď vůči starším osobám; byltě sám Kristus, Syn Boží, podroben a poddán chudičkým rodičům až do 30. roku svého věku. Ano, jako on, hleď i ty svatě tráviti mladý svůj věk, a bude ti jednou velikým požehnáním.

Vzorem a zrcadlem budiž ti Pavel, kterého sv. Otec Pius IX. prohlásil za svatého pode jménem svatý Pavel z Kříže. Narodil se ve Vlaších r. 1694 jako nejstarší dítko zbožných rodičů. Již záhy poznav marnosť světa, pohrdal především statky jeho; neboť maje přijmouti dědictví po zemřelém strýci, knězi, nevzal si nic jiného, nežli brevíř, řka: »Můj Spasiteli na kříži, na Tobě mám dosti, Ty's můj statek, Ty's mé všecko!«

Jistý sv. mládenec říkával: »Čistota činí mne andělem, nečistota však horším ďábla.« Slova ta měl na paměti i náš sv. Pavel. Znaje svou prudkou a ohnivou povahu, byl v ustavičném strachu, aby neztratil vzácný poklad čistoty. Proto se neustále poroučel v ochranu Boží a u Boha potřebné síly proti pokušením se dovolával. Ke sv. čistotě přilnul takovou láskou, že častěji říkával: »Raději umříti, nežli čistotu ztratiti!« Jest také dokázáno, že jej Bůh chránil tou měrou, že od té chvíle, kdy počal rozumu užívati až do své smrti zachoval si panickou čistotu neporušenou.

S takovou vytrvalostí bojoval i proti ostatním hříchům, zejména proti pýše, která se tak ráda v dospívajícím jinochu ozývá. Jako mladík devatenáctiletý chodil pilně na křesťanské cvičení a naslouchal pozorně slovu Božímu. Na zvláštní vnuknutí s hůry konal životní zpověď a nechal se vésti zpovědníkem svým jako dítě. Také říkával svým soudruhům: »Vězte, zrnko pýchy vyvrátí celou horu svatosti!«

Zvláštní však skromnosť a pokoru osvědčoval Pavel, i dospělý, vůči svým rodičům. Ve všem jich ochotně poslouchal a kdykoli někam jej poslali, poklekl, dříve než odešel, před nimi a poprosil o požehnání jejich.

Pavel měl též přátely a soudruhy, ale jak s nimi obcoval? Rozprávěl s nimi o pravdách sv. náboženství, předčítal jim náboženské knihy, o svátcích vycházel s nimi po odpoledních službách Božích na procházky, rozmlouvaje s nimi o věcech vážných a pobádaje jich ku konání dobrých skutků. Tím způsobem zamezil pohoršlivé chování mnohých mladých lidí a získal je Bohu a ctnosti.

Zde máš, jinochu křesťanský, své zrcadlo, do něhož pilně nahlížej, zejména až půjdeš ke správě Boží!

6. Svatá panna.

Rodina křesťanská, z níž vyrůstá život lidský, dá se trefně přirovnati stromu, jenž rukou Boží štípen jest do půdy této země. Strom bujně vzhůru se pnoucí spočívá na širokém a pevném kořenu, který skrytými větvemi hluboko do země ryje a odtud pro strom potřebnou životní šťávu dobývá. Z kořene toho vyrůstá mohutný kmen, který zase onu šťávu tisícerými rourami rozvádí do koruny, do větví atd.

Podobným stromem má býti i rodina křesťanská. Kořenem jest otec, jenž pro rodinu obstarává potřebnou výživu. Kmen pak tohoto stromu, z něhož všechny větve a ratolesti vycházejí a potřebnou šťávu přijímají, jest matka. Větve a ratolesti, z nichž pučí listí a květ, jsou dítky jejich, jež růsti a ovoce vydávati mají ke cti a chvále Boží, ku spáse své a svých bližních.

Mluvili jsme již o tom, jak posvě-

covati se má otec a matka rodiny, jak hospodář a hospodyně, již postavili jsme zrcadlo, v němž se má shlížeti jinoch křesťanský; stůj zde také zrcadlo pro vás, panny křesťanské!

Při prvním pohledu v ně září vám vstříc ctnosť, kteráž jest ze všech nejskvělejší, ale zároveň i vaší nejpřednější povinností — čistota a nevinnosť.

Četné jsou sice ctnosti křesťanské, jež jako pestrá a vonná kvítka pučí v zahradě Boží, ale nade všechny vyniká jako královna panenská čistota a neporušenosť. Ó jen slyšte, kterak sám Duch Páně pronáší se o této ctnosti: »Ó jak krásné jest čisté plémě s jasností; nesmrtelná jest památka jeho, neboť i u Boha ve cti jest i u lidí!« — »Blahoslaveni,« volá Spasitel, »blahoslaveni čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou!« A sv. Pavel píše: »Mám za to, že jest to dobře pro nastávající potřebu člověku tak býti... Kdo vdává pannu svou, dobře činí, ale kdo nevdává, lépe činí. Blahoslavenější bude, zůstaneli tak, podle mé rady; neboť mám za to, že i já mám Ducha svatého!«

Avšak nedivte se této chvále z úst Božích, nýbrž pozorujte trochu blíže podstatu této ctnosti a pak teprve pochopíte její nejvyšší cenu nade všemi ostatními ctnostmi!

Čistota panenská jest největší sebezapření, jest vítězstvím nad nejmocnější žádostí a proto korunou vší dokonalosti a svatosti, již na zemi člověku lze dosíci. Ona rovná člověka smrtelného andělům, ba nad anděly staví jej; neboť jsouli andělé čisti a nevinni, nemají také těla; nehrozí jim nižádné pokušení ani z vnitřní žádosti, ani ze světa svůdného, jako člověku...

Avšak čistota jest také pro vás, panny křesťanské, nejpřednější nutností; v ní teprve zakládá se vaše pravá cena, důstojnosť a nehynoucí krása! Ó kéž byste to náležitě pochopily! Ovšem, nynější svět jinak soudí a jinak cení dívku a pannu křesťanskou; v očích jeho platí více bohatství a krása těla, vzdělanosť a uhlazenosť, duchaplnosť, umění atd. Avšak to vše jest pára a dým, kvítí rychle vadnoucí, ba jen prázdná skořápka, scházíli jádro — čistota srdce. Bez ní jest dívka jako tělem, z něhož duše byla unikla, kteréž upadá již v rozklad; bez ní jest dívka křesťanská chrámem, v němž však oltář jest znesvěcen, pobořen; slovem: ona není již tím, čím podle jména svého býti má!

Avšak sv. čistota jest netoliko nejdražší perlou, nejskvělejší ozdobou panny křesťanské, ale i její největší blažeností zde na zemi. Každá ctnosť člověka blaží, poněvadž jest vždy výsledkem dlouhého boje a zápasení, a vítězství to naplňuje každou duši radostí a blažeností tím větší, čím delší, čím tužší byl boj. Avšak největší radosti, největší blaženosti zakouší ten, kdo s neporušenou čistotou vyšel jako vítěz z boje se světem, ďáblem a tělem svým! Nebeský poklid a mír provází jako anděl tuto ctnosť vezdejším životem. Ó žajisté, panno křesťanská, pokud si tuto perlu v prvotném jejím lesku zachováš, potud žádný těžký bol, žádný trapný rmut nesklíčí duši tvou a nic na světě nebude s to, by pokalilo vnitřní blaho tvé! Ó nenílíž to již přehojná odplata, převeliká oslava ctnosti této již zde na zemi?!

Ale k čemu ti dále vychvalovati ctnosť čistoty, kteréž Bůh nejkrásnější korunu za odměnu chystá v nebesích?! »Každý, kdož opustí dům, nebo bratry nebo sestry, neb otce, nebo matku, nebo manželku, nebo děti, nebo pole pro jméno mé, stokrát více vezme a životem věčným vládnouti bude!« tak připovídá Kristus Ježíš. — A co vypisuje o panicích a o pannách sv. Jan ve svém Zjevení? »I zpívali píseň novou před trůnem a žádný

nemohl zpívati píseň tu, než jediné těch sto čtyřiceti čtyř tisíc, kteří jsou vykoupeni ze země. To jsou ti, kteří s ženami nejsou poskvrněni, nebo panicové jsou. Ti následují Beránka, kamkoli jde... neboť jsou bez poskvrny před trůnem Božím!«

Nuže, panno křesťanská, neměla bys tedy všechny síly a snahy své vynaložiti, abys sobě především tuto nejdražší perlu, tuto ctnosť ze všech nejpřednější uschovala?! Neboť věz, že jen v křehké nádobě nosíš ten poklad, a že na světě se všech stran, kamkoli se obrátíš, věje jedovatý vítr nemravnosti, jenž hrozí spáliti a zničiti liliový květ.

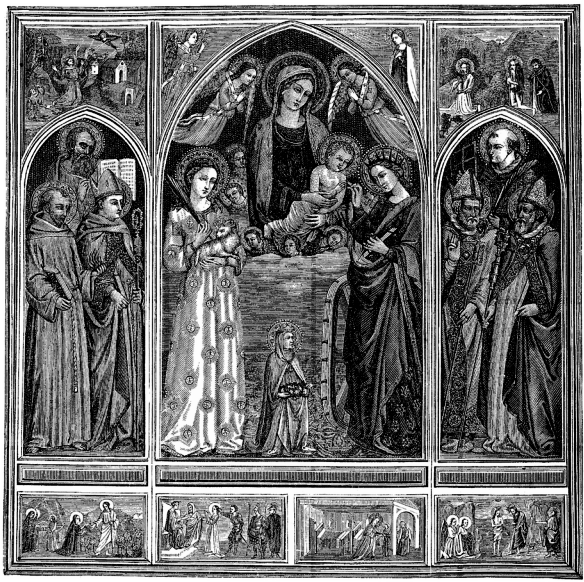

Či mám připomínati, co všechno podstoupily panny křesťanské za tento nejdražší poklad svůj? Mám připomínati, jakých ukrutných muk sv. Háta, sv. Lucie, sv. Anežka, sv. Cecilie, sv. Markéta a j. raději podstoupily, nežli by byly dopustily ztrátu své čistoty?!

Anebo neslyšeli jsme o jiných panicích a pannách, jež z lásky k Ježíši svou tvář byli zohavili, aby ušli nástrahám a nekalým osidlům?

Ale k ochraně tak vzácného pokladu třeba ti, panno křesťanská, i jiných prostředkův, a to jest především pokora. Pokora jest vlastně půdou, na níž jediné se dařiti může ctnosť čistoty, a proto dívka pyšná, hrdá a marnivá brzy pozbyde nejdražší ozdoby své.

Dále, platili každému křesťanu výstražná slova: »Bděte ž a modlete se, abyste nevešli v pokušení; neboť duch zajisté hotov jest, ale tělo nemocno... Protivník váš obchází jako lev řvoucí, hledaje, koho by pohltil,« tož dvojnásobně platí panně křesťanské. Proto bdi a stůj na stráži nad srdcem svým a branami jeho, abys věděla, kdo vně přichází a odchází. Střež pečlivě smysly své a nejvíce oči. — Svatý Jan Zlatoústý připodobňuje vštečný pohled vystřelenému šípu, jenž zraní jelena. Zvíře sice není smrtelně raněno, ale pokud šíp v ráně vězí, bloudí semotam bázní a strachem štváno, až konečně vysíleno sklesne mrtvo k zemi.

Avšak Spasitel volá netoliko »bděte,« nýbrž také »modlete se!« A komu třeba více modlitby, nežli panně křesťanské?! Jen horlivá modlitba dodává jí síly a zmužilosti v boji každodenním. Prvním však pramenem svatou čistotu živícím a sílícím jest nejsv. Svátosť oltářní, a proto jest pravda, že mladý člověk má toliko volbu mezi svatou láskou k tělu Páně v nejsv. Svátosti oltářní — a hříšnou láskou ke světu a tělu. Nechceli této propadnouti, musí sobě onu zvoliti a v Kristu zůstávati.

Avšak dosti již o tom; stůj zde raději jako živý příklad a doklad toho život Marie Eustelly, naroz. r. 1814. z rodičů, kteří neměli žádného jiného bohatství, nežli pracovité ruce. Aby se dceruška přiučila ženským pracím, posýlali ji po odbytém školním vyučování do učení, kde se seznámila s dívkami světačkami a následek toho byl, že i Eustella přilnula celým srdcem k marnivosti a zábavám světským. Avšak i uprostřed hluku světského ozýval se v ní jakýsi hlas, jenž ji k Bohu volal. Ale která panna křesťanská nepocítila v srdci svém boj, v němž s jedné strany svět a smyslnosť a s druhé strany milosť Boží o srdce její zápasí? Ó kéž by jen každá tak v něm obstála, jako Eustella!

O velikonoci vykonala sv. zpověď, přijala tělo Páně a svěřila se knězi, jak se sluší a patří, se svým vnitřním nepokojem; kněz jí pak vysvětlil, čeho hlas Boží od ní žádá. A hle, to byla hodina jejího spasení! Všechen svět se svými rozkošemi zhnusil se jí od té chvíle a v nejsv. Svátosti oltářní otevřel se jí nový svět radostí nikdy netušených. Jakmile jí domácí práce dovolovaly, navštěvovala co nejčastěji Spasitele ve svatostánku. A Spasitel vždy novou milostí splácel jí každou návštěvu. Vnitřní útěcha a blaženosť, jakou čerpala z nejsv. Svátosti oltářní, byla tak sladká a unášející, že se k nové a nové horlivosti roznécovala.

Ale svatý a v pravdě křesť. život nezáleží jen v utěšených pobožnostech, a proto dal Bůh Eustelle právě při modlitbě poznati, že od ní především žádá věrné plnění vůle Boží, zapírání sebe a cvičení se ve ctnostech. Započala ochotně zapírati sebe a všeliké své náklonnosti krotiti. Doposud byla Eustella nemálo citliva a urážliva pro každou maličkosť, ale teď přičiňovala se se vší opravdivostí sebe přemáhati, a kdykoli se jí to zdálo býti obtížným, povzdychla si: »Ó můj nejsladší Ježíši! Ty tak chceš, i já jinak si nežádám!« a již hotova byla ku každé oběti.

Veliké a obzvláštní milosti dostalo se jí od Spasitele, a to byla neobyčejná zmužilosť a neohroženosť, s níž přemáhala všechno posmívání a vtipkování světa. Ničím nenechala se másti, toliko mlčela a trpěla, radujíc se v srdci z každého příkoří jí učiněného. Tak žila Eustella Bohu svému v chudobě a pokoře až do smrti, která ji v 29. roce zastihla. Žádný neobyčejný skutek není o ní znám, jakými se jiné světice vyznamenaly, nýbrž po celý život svůj byla jen chudou švadlenou,

zemřela však v pověsti světice. V tichém soukromí v chudobě vykonávala ctnosti křesťanské panny a jehlou svou jako klíčem otevřela si bránu nebeského království.

Nuže, panno, křesťanská, buď jednou z oněch moudrých panen, majíc lampu srdce svého připravenu, hořící ohněm lásky Boží, aby, jako Eustelle, i tobě vyšel nebeský ženich s otevřenou náručí vstříc a uvedl tě ku svatbě nebeské.

(Příště dále.)

Apoštolát modlitby v církevních dějinách.

(Část další.)

Svatý Jan Zlatoústý.

V předešlém článku »Apoštolát modlitby v círk. dějinách« uvedli jsme svědectví, které sv. Augustin slovem a příkladem dává pro učení a cvičbu modlitby, zvláště přímluvné, jak se za jeho dob konala. Svědectví tohoto velikého učitele církevního mohlo by nám postačiti, neboť jasně dokazuje, že církev dosáhnuvši úplného vítězství nad svými nepřátely, pak i ducha modlitby nejskvěleji osvědčovala. Avšak zdá se nám, že bychom se veliké křivdy dopustili, kdybychom o jiném souvěkém církevním otci a učiteli se nezmínili. Míníme sv. Jana Zlatoústého, arcibiskupa a patriarchu cařihradského. Jako sv. Augustin západ, tak sv. Jan Zlatoústý zastupuje východ, a poněvadž týž sv. Jan povždy jako největší kazatel byl oslavován a jako vzor posvátného řečnictví byl následován, proto sloužiž jeho svědectví za ohlas tehdejšího křesťanského kazatelství pro náš předmět, totiž pro učení o modlitbě, zvláště přímluvné.

Jak o modlitbě smýšlel, vyslovil se na mnoha místech ve svých kázaních; tak praví ku konci své řeči o Synu Božím, jenž s Bohem Otcem je stejné bytosti, pojednav o modlitbě Kristově v zahradě Getsemanské na hoře Olivetské: »Není nic mocnějšího nad modlitbu, k ní nemůže nic býti přirovnáno. Císař v rouchu šarlatovém není tak skvělý, jako kdo se modlí, kdo s Bohem rozmlouvá. Jako na člověka, který vůči celému vojsku, u přítomnosti četných vojevůdců, knížat a hodnostářů smí se k císaři přiblížiti a s ním rozmlouvati, zraky všech jsou obráceny a tím on vážnosti nabývá, tak jest i s tím, kdo se modlí. Považ jen, že pouhý člověk u přítomnosti andělův, obstoupen archanděly, serafíny, cherubíny a všemi ostatními mocnostmi nebeskými s důvěrou smí přistoupiti a mluviti s králem těch mocností; jaké to vyznamenání, jaká to čest?«

Ale modlitba není nám toliko ke cti, nýbrž i k největšímu užitku, a sice dříve ještě, nežli jsme obdrželi, zač se modlíme. Neboť jakmile někdo ruce k nebi pozdvihuje a Boha vzývá, hned také srdce své odlučuje ode všech pozemských věcí a v duchu ocituje se v budoucím životě. Myslí pak jen na nebe, na zemi úplně zapomíná, jestli se totiž dobře modlí; chceli hněv jeho vybuchnouti, snadno ho potlačí; chceli zlá žádostivosť vzplanouti, hned ji utlumí; chceli závisť jej mučiti, hned ji ze srdce vypudí. Jako dravá zvířata před září vycházejícího slunce do svých brlohů zalézají, tak bývá i duše, když se modlitba jako sluneční zář z našich úst vylévá, osvícena, a všechny zlé i zvířecké vášně dávají se rychle na útěk a skrývají se, jen když se horlivě, pozorně a bedlivě modlíme. Tak bývá ďábel zahnán a každý zlý duch musí ustoupiti. Neboť mluvili

pán se svým sluhou, žádný ze služebníků, byť u sebe větší přízni u pána byl, nesmí jej vyrušovati — tím méně jest dovoleno duchům, kteří Boží hněv na sebe uvalili a v nemilosť upadli, nás obtěžovati, když s ním rozmlouváme, jen když to patřičně činíme.

Modlitba je přístav v bouři, kotvice ve vlnách, opora kolísajících, poklad chudých, bezpečnosť bohatých, pomoc nemocných, ochrana zdravých. Modlitba ochraňuje naše dobro a skýtá mu stálosti; zlo proměňuje v dobro; snadno zapuzuje každé pokušení, jakmile v nás vzniklo; pomáhá rychle proti každé časné ztrátě nebo co jinak duši bolesť působí. Modlitba jest útočištěm v každém zármutku, základem veselosti, příčinou neustálé radosti, matkou dokonalosti. Kdo se umí dobře modliti, jest nejbohatší, třebas byl žebrákem; naopak kdo se nemodlí, jest nejchudší, třeba seděl na trůnu císařském. To dokazuje světec příkladem o Achabu, králi israelském, a proroku Eliáši, který se odíval prostým rouchem z kozí srsti, který však svou modlitbou způsobil, že po tři léta nepršelo; král Achab musil jej prositi, aby se modlil, aby deště vypráhlé zemi na Bohu vyžádal.

Ó toho zázraku, otvírá jen ústa svá a způsobuje, že hojné bohatství s nebe na zemi padá! Ó svatá ústa, která potoky vod v sobě uzavírala! Ó toho jazyka, který krůpěje deště vylévá! Ó toho hlasu, který přehojným bohatstvím přetéká!

»Moc modlitby,« praví svatý ve své páté řeči o nepochopitelné bytnosti Boží, »hasí moc ohně, krotí zuřivosť lví, rozptyluje vojny a bitvy, utišuje bouře, zahání zlé duchy, otvírá brány nebeské, trhá pouta smrti, zapuzuje nemoce, odstraňuje všeliké škody a upevňuje otřesené státy, dusí tresty nebeské a pletichy lidské, vůbec všeliké zlo.«

Ovšem míním tím jen takovou modlitbu, která netoliko z úst, nýbrž i z hloubky srdce vychází. Neboť jako stromy, které jsou hluboce zakořeněny, i při sebe prudším vichoru nemohou býti vyvráceny, poněvadž kořeny v zemi jsou dobře upevněny, tak vznáší se i modlitba, která z hloubky duše vychází, takovým kořenem upevněna, bezpečně do výše a nemůže nižádným vichorem zlých myšlének býti zdržována. Proto praví prorok: »Z hlubokosti volám k Tobě, Pane!«

»To však nepravím, abyste mne chválili, nýbrž abyste to skutečně konali. Truchlící, můželi jiným o svém neštěstí, o svém utrpení vypravovati, ulehčí sobě, jakoby vypravováním bolesti se sebe shodil; tím více se občerstvíš a potěšíš, jestli Pánu Bohu bídu svou budeš oznamovati. Lidem se neustálé naříkání a bědování často zhnusí, tak že trpícího od sebe zapuzují; ale Bůh nejedná tak, on každého k sobě předpouští, každého přijímá, a čím déle kdo mu své bídy přednáší, tím více jej miluje a jest ochoten prosby jeho vyslyšeti. To právě naznačoval Kristus, když pravil: »Pojďte ke mně všickni, kteří pracujete a obtíženi jste, já vás občerstvím.«

Ve dvou jiných kázaních, v nichž výlučně o modlitbě pojednává, opakuje sv. Jan Zlatoústý tyto myšlénky a oslavuje světce dřívějších dob, že spásu svou v modlitbě hledali a nám spolu příklad a učení o modlitbě zanechali.

»Pro dvojí příčinu,« tak započíná svou prvou řeč o modlitbě, »obdivujeme se přátelům Božím a blahoslavíme je; předně, že sami svou naději v modlitbu skládali, pak že ty chvalozpěvy a modlitby, které v bázni a radosti Bohu přinášeli, napsali a tím způsobem své poklady všem budoucím pokolením k povzbuzení a k následování zanechali. A jest i po právu, aby mravy učitelů na jejich žáky přecházely, a také jest po právu, aby učeníci proroků byli následovníci jejich

spravedlnosti, tak abychom život svůj v modlitbě a trvalém uctívání Boha trávili a v tom abychom život, zdraví, bohatství a souhrn všelikého dobra hledali, že čistým a neposkvrněným duchem k Bohu se modlíme.«

Modlitba osvěcuje duši, jako světlo sluneční tělesa pozemská. Modlitba povznáší nás k andělům, ano nad ně, neboť více než andělsky je s Bohem rozmlouvati. »Tomu učí nás sami andělé, kteří s bázní velikou Bohu své modlitby přednášejí, i připomínají nám, že, přibližujemeli se v modlitbě k Bohu, s bázní a s radostí to máme činiti: báti se máme, poněvadž modliti se jsme nehodni, radovati se máme pro tu velikou česť (že smíme se modliti). Modlitba povznáší nás

smrtelníky k nesmrtelnosti a je základem i kořenem veškerého křesťanského, nadpřirozeného života. Jako loděm anebo domům spodní jejich části pevnosti a trvalosti dodávají, tak zakládá se celý náš život na modlitbě, bez níž není žádného dobra, žádné spásy. Bez přispění Božího nepřichází žádné dobro v srdce naše; Bůh však svou milostí nám napomáhá a podporuje naše snahy nejskvělejším způsobem, vidíli, že v modlitbě máme zalíbení, že bez přestání se modlíme a skrze modlitbu všecko dobré s nebe očekáváme. Vidímli tedy někoho, který není horlivý v modlení, který nejeví vroucí, opravdovou lásku k modlitbě, tu již soudím, že není při něm vůbec nic velikého a skvělého. Vidímli však někoho, který je vytrvalý

v modlení k Bohu, který nemůže se ani dosti namodliti, který považuje to za největší škodu, nemůželi se bez přestání modliti, o tom soudím, že je statečný horlitel pro každou ctnosť a že jest chrámem Božím.«

»Chtělli by někdo říci, že modlitba jest čivem ducha,« praví v druhé své řeči o modlitbě, »ten skutečně uhodl to pravé. Neboť jako tělo, jak myslím, čivům své trvání děkuje, že se může pohybovati, zpříma státi a žíti, vůbec celou svou soustavu, tak že kdyby čivy byly přeráženy, celá tělesná soustava by se rozpadla, tak i duch modlitbou se udržuje a lehkého i pravého vzletu zbožnosti nabývá.

Nemodlíšli se již, činíš asi totéž, jako kdybys rybu z vody vyňal: neboť jako rybě třeba vody k žití, tak tobě modlitby. Modlitbou můžeš se jako ve svém živlu povznésti, nad nebesa se vyšinouti a k Bohu se přiblížiti. Pak se sv. Jan Zlatoústý zabývá vysvětlováním podobenství o nespravedlivém vladaři. Podobenstvím tím napomíná nás Spasitel, abychom se každého času a bez přestání modlili: pak udává obšírně účinky modlitby, zvláště její přímluvnou, apoštolskou moc.

Konečně ještě vám vyložím, jak veliký počet jest těch spravedlivých, kterým bylo popřáno, nábožnou modlitbou národy a města, ano celý zemský okrslek zachrániti. Třeba se nám zmíniti o Pavlu, který nemohl se dosti k Bohu namodliti, o Pavlu, který jest otec a předek sluhů Kristových. Tento strážce celého okrsku zemského svou modlitbou, svým neustálým vzýváním Boha přinesl všem národům spasení a sám neustále k nám volá: »Pro tu příčinu klekám na kolena svá k Otci Pána našeho Ježíše Krista, z něhož se všeliké otcovství na nebi i na zemi jmenuje, aby vám dal podle bohatství slávy své posilněnu býti skrze ducha svého mocí na vnitřním člověku, aby přebýval Kristus skrze víru ve vašich srdcích.« (Efes. 3, 14—17.) Viz tedy, jakou moc, jakou sílu modlitba a vzývání má! Činí lidi chrámy Kristovými. A jako ze zlata a krásných kamení a mramoru staví se královské paláce, tak z modlitby budují se chrámy Kristovy, aby Kristus ve vašich srdcích přebýval! Můželi modlitba více chválena býti než tím, že tvoří chrámy Boží? Jehož nebesa obsáhnouti nemohou, ten uhosťuje se v duši, která v modlitbě žije. Nebe je můj trůn a země podnožím nohou mých: jaký dům vystavíte mi, praví Pán, anebo co má býti místem pokoje mého? A přece Pavel staví mu dům ze svatých modliteb: »Klekám před Otcem Pána našeho Ježíše Krista, aby Kristus ve vašich srdcích skrze víru přebýval.« A z toho lze též celou sílu svaté modlitby poznati. Neboť kdežto týž Pavel jako v letu celý okrslek země procestoval a v žalářích úpěl a bičován byl, pouta nosil a v krvavých nebezpečích žil, dábly vymítal, mrtvé křísil a nemocné uzdravoval; důvěru svou, jak by lidi zachránil, nekladl v žádnou z těchto věcí, nýbrž obehnal zemi náspem modlitby a po vykonaných zázracích a po vzkříšení mrtvých, vracel se opět k modlitbě, jako zápasník do školy zápasnické po získaném vítězství. Vždyť moc mrtvé křísiti a ku všem jiným věcem, dává jediné modlitba: a toť je docela přirozené; neboť čím je voda bylinám, tím je modlitba životu svatých. Tím poléval Pavel každé noci duši svou, a tak přemáhal snadno všechny obtíže a podával nepohybný jako socha záda svá ranám metlami. Tak způsobil v Macedonii, že žalář se třásl, a jako lev roztrhl skrze modlitbu svá pouta,

tak sprostil vězeňského dohlížitele ode strachu a zničil i zahanbil moc zlých duchů. Také všem nám známa jsou jeho slova, která všem lidem píše: Buďtež vytrvalí v modlitbě a bdělí s díkůčiněním, modlete se i za mne, aby mi byla ústa otevřena, odhodlaně evangelium hlásati. Co pravíš ty? Takovou opovážlivosť má nám modlitba zjednati, abychom u Boha za Pavla se přimlouvali? Který vojín osmělí se za svého vůdce u císaře za nějakou milosť prositi? A přece žádný vojevůdce nebyl u svého císaře v takové přízni a milosti, jako Pavel u Boha. Nicméně zjednává nám modlitba takovou vážnosť, že bez rozmýšlení i za Pavla u Boha o pomoc prosíme.«

»A tak i Petr, ten veliký svatý, skvělejší nad nebesa, ušel žaláři, ovšem napřed pro vlastní ctnosť a svatosť i pro všeobecné blaho lidí; ale také modlitba církve otevřela mu rychle dvéře žaláře. Neboť ne bez příčiny píše sv. Lukáš, že od celé církve bez přestání děly se modlitby za Petra, abychom poznali, jakou moc má modlitba v nebesích, modlitba, která Petra a Pavla, tyto sloupy Kristovy církve, knížata apoštolská, slávu nebes, pevnosti okrsku zemského, společnou oporu země a moře, v nebezpečích chránila.«

»Rci mi, jak zachránil Mojžíš Israelské, když proti nepřátelům bojovali? Neodevzdalli zbraň a vojsko svému učeníku a nebojovalli proti nepřátelským zástupům modlitbou? Tím poučuje nás, že modlitba spravedlivého více zmůže, než zbraně, koňstvo, válečná moc a četná vojska. Proto celé vojsko skládalo svou naději a spásu v modlitbu prorokovu, a když se Mojžíš modlil, vítězili židé, a když se ustal modliti, podléhali nepřátelům. A tak i my, modlímeli se, snadno nad ďáblem vítězíme; přestáváme-li se modliti, pak sami dodáváme síly zlému nepříteli proti sobě. Modlitbou jedině zachránil Mojžíš lid israelský, když se proti Bohu provinili a modlitba zjednala Mojžíšovi tu milosť, že směl na Boha patřiti, skrze modlitbu dosáhl tisícero jiných milostí, neboť modlitba učinila jeho život podobný životu nebešťanů.«

»Modlitba to spůsobila, že oheň třem mládencům v peci ohnivé neškodil; ona zkrotila lvy, že Danielovi v jámě lvové neublížili. Tím, jak já soudím, všem patrně dokázala, jak snadno všecky, kteří jsou v nebezpečí, před hrozícím nebezpečenstvím zachraňuje. Modlitba je základem spasení, vymáhá duši nesmrtelnosť, je nezničitelnou zdí, nevydobytelnou pevností církve, je zlým duchům postrachem, nám však spásou.«

»Modlitba zplodila svatého proroka Samuele; matka jeho od přirozenosti byla neplodnou, modlitba tuto přirozenou vadu odstranila. Modlitba tedy tohoto proroka zplodila. Proto stal se Samuel slávou nebes, více než lidským následovníkem andělů. Předčil totiž tento z modlitby vzrostlý klas všechny ostatní svatostí a ctností; právě tak, jako na záhonech obilních některé zvláště krásné klasy vynikají nad ostatní, tak vynikal i on nad svatými dřívějších dob.«

»Modlitbou ubránil se David v tolika a tak krutých válkách; modlitbou přinutil Ezechiáš zástupy Peršanů k útěku. Tito postupovali s hořícími stroji ke zdím městským, ale on obklopil zdi modlitbou: nezazněl žádný zvuk trouby, vojsko nedalo se v pochod, žádné zbraně nebylo použito, krev nezbarvila zemi, nýbrž modlitba jedině dostačila, nepřátele zahnati.«

»Modlitba zachránila obyvatele města Ninive před záhubou, odvrátila od nich hněv nebes a rychle zlé jejich mravy napravila. Neboť takovou moc a sílu má modlitba, že, ač Ninivité po celý

čas zlý a hanebný život vedli, jakmile v městě modlitba zavládla, hned vše přeměnila, a střídmosť i spravedlnosť, lásku a svornosť, péči o chudé a vše dobré s sebou uvedla. Jako navštívili královna nějaké město, všechny její poklady musí ji následovati, tak dostavují se všechny ctnosti, uhostilali se v duši modlitba. Neboť čím je stavení základ, tím je duši modlitba. Proto máme všichni napřed modlitbu jako základ a kořen do duše ponořiti a pak horlivě na tom základě stavěti střídmosť a mírnosť, spravedlnosť a péči o chudé a celý křesťanský zákon, abychom budoucně podle něho živi byli a statků nebeských účastni se stali skrze milosť a lásku Pána našeho Ježíše Krista, skrze něhož a v němž Otci i Duchu svatému budiž česť a panování od věků po věky. Amen.« Tak sv. Jan Zlatoústý o modlitbě. *J. D.*

Mučeníci ugandští.

(Část další.)

8. Vítězné zástupy.

Rozzuřili se bouře a šmahem vše ničí a pustoší, pak nezbývá člověku, jehož naděje v niveč uváděny jsou, leč vůli Boží se podrobiti a modliti se, aby mocná ruka, kteráž zemi ve vesmíru drží, rozkacený živel utišila. Tak tomu bylo v Ugandě. Satan zjevně nabýval vrchu, pustoše mladé osení nové církve. Zhoubný vichor pozdvihl se a mnoho sloupů nově zřízené budovy Kristovy podtrhl. Arci že modlili se misionáři s věřícími, aby Hospodin času svizelův ukrátil; ale poslední den zkoušky posud nenadešel, i modlili se novokřesťané se svými apoštoly: »Pane, ne naše, ale Tvá vůle se staň!«

Poněvadž katechumeni zrovna tak jako ti, kdož vodou znovuzrození omyti byli, svým životem bezpečni byli, prosili naléhavě a vroucně o milosť křtu svatého.

Z chýže královské rozléhal se divý hluk; ve zmatek lidských hlasů mísilo se dunění kotlův a bubnů.

Podle zdí stáli panošové, se strachem a úzkostí pozorni jsouce pokynů pánových. Muanga pozval svého ministra s přátely ku hostině, aby první domnělé vítězství nad křesťany oslavili. Král už nebyl pánem svých smyslů; neboť Katikiro, jenž příležitosti této použiti hodlal, postaral se o to, by král horlivěji než jindy si »pombu« přihýbal.

Žvatlaje těžkým jazykem spolehl se Muanga na stěnu; hlava jeho klesla unaveně na prsa. To byl pravý okamžik, v němž bylo výhodno jej proti křesťanům rozlítiti. Právě jeden hoch odstraňoval od krále zbytky pokrmu, když tu zasadil ministr králi notnou ránu do boku.

»Mizerná žábo,« vyskočil kral a snažil se škůdce polapiti, ale ten uhnul se obratně a jako udiveně se tázal: »Co je ti, Kabako?«

»Jak že,« zvolal Muanga zuře, »nerýpl jsi mě pod žebra, až jsem se zapotácel?«

»Bůh uchovej!«

»Lháři, podlízavý pokrytče!«

»Zadrž, pane, nevidíš, jak tento bídník se třese?« i ukázal Katikiro na panoše. »Neranilali tě slepota, musíš pozorovati, že ukládá se o tvůj život. Přiznej se, kluku, ty jsi křesťan!«

»Ano, jsem,« odpověděl hoch, »ale ránu, z které mě viníš —«

»Mlč, otroku! Ty jsi chtěl Kabaku zabíti!«

»Ne! ty —«

»Mlčíš mi, otroku! Vidíš, Muango;

on vskutku chtěl, neboť lže. Kdyby nebyl ničeho zlého obmýšlel, neštítil by se pravdu pověděti. Hleď, to jsou sami spoluviníci. Neníliž pravda, vy zmije?«

»Nikdo z nás zle nemyslí s králem!«

»Slyšíš, všichni lhou, a všichni jsou tedy vinni. Věříš mi nyní, Muango?«

»Zajisté! Musejí umříti, ti zrádcové! Dej přinésti meče, Katikiro, pomlátíme je, hleď, tak je pomlátíme.« To řka vzal jednomu hráči na »tamtam« paličku a vší silou rozpřáhl se jí po hlavě vedle stojícího, že by ho byl jistě zabil, kdyby tento nebyl hbitě uskočil.

»Zítra ať hoří, to je lepší,« smál se Katikiro, »ať hoří jako oběť Msimova, aby Bůh už neříkal, že můra rozum králův vypila.«

»Spálit, spálit, Msimu spálit,« mátl opilý Muanga, a šel z chýže za Katikirem, který ostatním hostům byl poručil, aby střehli hochů, by žádný z nich ku bělochům se nedostal. Však pomalu i u těchto objevila se moc nápoje; klesali ospalí a opili na zemi tak, že hoši se za soumraku vytratiti a v noci skrýti mohli. Když se docela setmělo, vyskočili ze svých úkrytův a prchali jako vyplašená zvěř k misii.

Překvapení Otcové přijali uprchlíky a panošíci nedali jim dlouho se vyptávati. »Prosíme, prosíme, pokřtěte nás!« volali jeden přes druhého, »jen rychle, my máme umříti.« A přicházeli i nalétali též mnozí jiní. Ovšem nemohli Otcové proseb takových oslyšeti, zvláště proto ne, že většina z prosících byli již dávno katechumeny. V noci tedy skončili rychle ještě potřebnou přípravu. Záhy z rána přijali hoši svátosť, která zrodila je k věčnému životu, ale zničila pro tento tělesný život.

Tak staly se dítky ty křesťany; duše jejich skvěla se v nepotřísněném oděvu neviny, a brzy měla i krvavá koruna mučenická mladá jejich čela ozdobiti; kletba Chámova z těchto dítek černého dílu světa byla sňata.

V misii vzdor hrozícímu nebezpečí byl klid a pokoj posvatný, jehož žádné pronásledování rušiti nemůže. Docela jinak však vypadlo to v residenci Muangově. Katikiro ve své zlobě ponoukal krále neustále ku hněvu proti křesťanům, vykořisťuje tak bojácnosť svého opilého panovníka. Když si už úplně troufal, opustil náčelníka, aby se popásl na úzkosti, ovšem domnělé, svých obětí. Jak se však ulekl nalezna při návratu do chýže pouze spící strážce. Na chvilku zlostí oněměl, pak zaskřípal zuby jako divoké zvíře, vrhl se na jednoho spáče a chopiv ho svýma železnýma pěstěma za prsa třepal jím, jakoby ho chtěl na kousky roztrhati. Zděšen probudil se chuďas a vyvalil oči na zkřivený vztekem obličej ministrův.

»Hoj, hoj!« sípal tento, vypouliv oči zlostí; »kde jsou ty žáby?« A chopiv se ho ještě pevněji, až nehty se mu do těla napadeného zařezávaly, kopl druhého spáče tak surově, že tento probudiv se bolestí na zemi se svíjel.

»Hlavu vám utrhnu, vy baby, nepřivedeteli nazpět kluky, abych je mohl spáliti.« A téměř bez dechu pustil svou oběť, aby se znova na ni soptě vrhnouti mohl.

Tu najednou otevřely se dvéře a hoši všichni klidně vešli. Vždyť nepomýšleli na útěk, nýbrž posily toliko hledali pro těžký ten boj, jemuž vesele v ústrety kráčeli.

(Příště dále.)

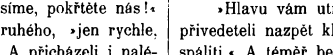

Pobožnosť k andělům strážným.

První neděli zářijovou slaví se svátek sv. andělů strážných. Zajisté vznešená to myšlénka, že každý člověk, i nejchudší a nejopuštěnější, má svého andílka strážného, jenž ho na cestách jeho chrání, od zlého odvrací, k dobrému povzbuzuje, modlitby jeho Bohu předkládá a jej před Bohem zastupuje. Kdyby nějaký mocný, velký pán byl stálým naším průvodčím a ochrancem, za jakou česť bychom si to pokládali! A hle, Bůh přidělil nám ku stálé ochraně knížata nebeská! Jak tedy musíme těmto svým ochrancům vděčni býti, že opouštějíce slastí nebeských, ustavičně při nás stojí, o nás pečují, neustupujíce od nás, dokud trvá naše pouť pozemská! A jakou poslušností jsme jim povinni! Sám Duch Boží praví: »Hle, já posýlám anděla svého, aby šel před tebou a opatroval tě na cestě tvé a přivedl tě na místo, jež jsem připravil tobě. Dbej jeho, i slyš hlasu jeho, a nemysli jím pohrdati; neboť zhřešíšli, neodpustí ti a jméno mé jest v něm.« Ježto anděl strážný nejraději u dětí dlívá, velice by ho rmoutilo, kdyby ho neposlouchaly. Proto poslouchejme vždy svého anděla strážného, děkujme mu za jeho ochranu vždy, ale zvláště v měsíci září!

Velký pátek usmířen.

Bouřlivá byla doba sv. Františka z Assisi. O světovou vládu bojovalo křesťanstvo s mohamedánstvem na život a na smrť. V církvi samé zuřila rozličná bludná učení, zejména Albigensův a Valdensův. Jedni lidé oddávali se nemírné smyslnosti a užívali světa až přes míru a jiní zase vzbuzovali obdiv neslýchaným sebezapíráním a tuhým pokáním. A do této bouřlivé, nepokojné doby zasvitl paprsek jasný — podivuhodný život sv. Františka z Assisi. Svou láskou k Ježíši Ukřižovanému, svou dobrovolnou chudobou stal se sv. František lékem churavého lidstva, zbraní proti nepřátelům církve.

Kdežto sv. Dominik, dobrý přítel jeho, mocí apoštolského slova kacíře porážel a lidi v rozkoších světa pohřížené svým kázaním ze spánku burcoval, kázal sv. František svým chudobným životem a porážel nepřátely jejich vlastní zbraní.

Podivuhodno! Tři sta let později počal znovu boj turků proti křesťanům na západě, církev krvácela z mnoha ran, které jí bludaři zasadili, požívavosť, rozkošnictví, nádhery-chtivosť vzmáhaly se čím dále tím více, malířské umění znesvěcovalo chrámy, kazilo jedem smyslnosti lid věřící, kláštery staly se zábavnými domy světských lidí, pijáctví jak mezi chudými tak vznešenými dostoupilo vrcholu. Tehda vzbudil Pán Bůh nového muže, Jana Kapistrána, žáka svatého Bernardina, aby kázaním svým obnovil lidstvo na západu, uvedl nového ducha do církve, který proti změkčilosti a lakomstvu bojoval přísným pokáním a největší chudobou a byl hradbou proti zmáhajícím se bludům.

A nyní tě, čtenáři milý, zavedu do té doby okolo r. 1566., doby to rozhárané v každém ohledu. Domy města Ingolstatu zahaleny jsou noční tmou. Na ulicích slavného města vysokého učení panuje všude noční ticho, jen jeden vznešený studující spěchá rychlým krokem do příbytku svého. Kdyby byl den, viděl bys

na tváři jeho mladistvé cosi zlomyslného. Světácký, protestantský baron vymyslil si nějaký sprostý kousek — byl právě pašiový týden, a sice velký pátek, kdy Syn Boží za hříchy světa na kříži vykrvácel z nesčíslných ran. Dle tehdejšího obyčeje býval po městě průvod slavný ze chrámu Jesuitův. Již se město rozsvětlilo. Katolíci rozžali svíce v oknech, ozdobili je transparenty představujícími obrazy z umučení Páně. Duchovenstvo městské, profesoři vys. škol s rektorem a velký zástup nábožného lidu ubíral se za modlitby po ulicích města. Najednou pohlíží všickni na dům, kde onen studující mladík bydlel (byl to syn saského velko-kancléře) a pohoršení bylo velké. Bylo viděti na transparentech živě namalované kusy masa a v záři světel bylo viděti ovce, prasata, drůbež rozličného druhu. Byla to hrozná potupa postního dne, jakým je velký pátek. Ředitel vysokých škol si dal zavolati studenta, původce velikého pohoršení, a z ohledu na vznešenou rodinu poradil mu ve vší přísnosti, aby opustil vysoké školy, jinak že bude hanebně propuštěn. Pan saský baron opustil ne příliš rád město a vyhledal si pobyt svůj pod krásným nebem italským, a sice v Bologni. A jak klusal na statném koni a pohlédl na svůj pečetní prsten a viděl na něm starého poustevníka, jak drže v jedné ruce růženec, ve druhé pak poutnickou hůl, pomyslil si, že brzy uvidí takové vousaté lidičky s růžencem; ale na to nepomyslil, že obraz na prstenu nebude pouhým znakem šlechty, nýbrž jeho podobiznou, takových myšlének marně by kdo hledal u mladíka světáckého a neznabožského.

Nadešel výroční den pohoršení, jaké v Ingolstatě způsobil. Zrovna takový průvod slavnostní se konal i v Bologni. Bujný student zase vyvěsil pohoršlivé obrazy. Tentokráte se však zmýlil. Vlaši neznali žádného ohledu na kancléře saského a vydali jednoduše »milého« barona, posměváčka katolického náboženství, velkému inkvisitorovi, který mladíka zavřel do tiché jizby a dal mu příležitosť ku delšímu přemýšlení o jeho rozpustilé hlouposti.

Tu seděl ubohý zajatec, a hlavu maje o ruce podepřenu, přemýšlel, co má činiti. Měl se totiž buďto nechat poučiti o svatém náboženství, nebo býti po návratu do církve katolické potrestánu. I rozhodnul se, že raději se nechá poučiti znamenitými bohoslovci; přijímal návštěvy rozličných řeholníků, zvláště však takových, kteří byli podobni poustevníku na jeho prstenu. Nadaný mladík byl co den vážnějším, poslouchal, přemýšlel, studoval a dospěl konečně poznání pravdy sv. náboženství, k němuž se předkové jeho tak rádi hlásili. Vyznal víru křesťansko-katolickou, vsedl na kůň a jel do věčného města Říma.

Slunce pálilo jak oheň osamělého jezdce. Hynul žízní on i statný jeho kůň. Marně hledal pramene čerstvé vody. Najednou tu jde cestou venkovan se džbánem na ramenou. »Co máte ve džbáně?« ptal se cestující. Venkovan na to: »Čerstvé víno ku křtinám, má manželka porodila zdravého chlapečka.« Baron prosil, aby mu trochu podal, a nabízel mu peníze. Venkovan mu podal vína, baron se napil a ještě jednou se napiv bylo po žízni. Venkovan peněz nepřijal, šel dále, a jezdec jel také dále. Ale najednou přichází na jezdce spánek, víčka se zavírají, nemůže odolati; seskočil s koně, přivázal jej ke stromu, sám pak si lehl na zelenou trávu jako do peřin a usnul tvrdě. Když se probudil, bylo již slunce hodně zapadlé a ku podivu cítil jakési chladno. Ach, běda! vidí nyní, že jest oloupen až na košili; kůň pryč, věci pryč, peníze také i dýka zmizely, i ten »poustevník« s prstenem byl pryč, a tak nyní tu seděl baron sám jak

»poustevník« pod stromem, nemaje ani hábitu.

Nehoda tato dojala mladého barona hluboce. »Proč mne takové neštěstí potkalo?« tázal se zasmušen sebe sama. Tu jako z černého mraku slyšel odpověď: »Toť trest, protože jsi opustil čisté evangelium.« Ďábel pekelný již tu byl a pokoušel jej. Svědomí však mladíka varovalo. I rozvažoval sám u sebe, proč přijal víru katolickou, představil si muže, kteří jej učili a tu mu napadl jeden mnich, kapucín, který mu tak krásně, tak lahodně vykládal o šťastné chudobě, o pohrdání světem a — paprsek jasný ozářil zatemnělou duši jeho. Bůh sám dopustil, aby oloupen byl o šat světský, aby oblekl šat nebeský, jejž nosil sám Pán Ježíš — dobrovolnou chudobu. Myšlénka tato vyrvala jej ze zoufalství. I vstal a šel k nejbližšímu dvoru, vyprávěl lidem své neštěstí, postaral se o šatstvo a peníze na cestu a duchem Božím jsa veden putoval k Římu. Přišed do Říma, vyhledal hned klášter kapucínův a prosil o přijetí do řádu. Rozumný P. provincial nevyplnil hned žádosť jinocha nedočkavého. Tak náhlý obrat od rozkoší k odříkání se, z bohatství do chudoby, aby změnil měkké peřiny se slamníkem, dýku s pruty, znak urozenosti se žebráckou kabelou, zdál se zkušenému představenému téměř nemožným; nepřijal ho, ale radil mu, aby se dal vycvičit v katolickém náboženství a v něm se upevnil. Pln svatého zápalu zvolal jinoch na přísného mnicha: »Můj otče! milosť Ducha svatého, která mě pudí, netrpí žádného odkládání!« Domluvil, a opustil klášter ubíraje se rovnou cestou do Vatikánu a oznámil se ku slyšení u sv. Otce. Jemu, synu saského kancléře, obrácenci na víru katolickou podařilo se snadno dostati se k náměstku Kristovu. Tehda byl papežem Řehoř XIII. Přišed k němu, počal mu jinoch upřímně vykládati, co vyvedl na velký pátek v Ingolstatu, kterak byl oloupen na cestě, jak jest obrácen, jak touží po rouchu svatého Františka. — Papež dal zavolati P. kvardiana kapucínův a vzkázal mu, aby přinesl s sebou také hábit. Papež vzal hábit a vlastníma rukama oblekl mladého obrácence. řka: »Dnes konáme slavnosť sv. Ludvíka, biskupa. Tak se budeš nyní jmenovat Fr. Ludvík.« Pak obrátiv se k P. kvardianu pravil prorocky znějícími slovy: »Tvé starosti odevzdáváme tohoto novice, od něhož s důvěrou očekáváme, že řádu vašemu a celé církvi bude zvláštní ozdobou.« To pověděv propustil oba.

Nevýslovně šťastným cítil se saský baron v rouchu mnišském, skoro mu náhlý obrat v životě přicházel jako libý sen. Nepřenáhlil se? Bylo jeho obrácení na víru katolickou a jeho vstoupení do řádu úplně dobrovolné, dobře uvážené? Fr. Ludvík měl brzo přestáti zkoušku. Zpráva o jeho skutku a obratu duševním přišla až do Saska, načež ihned knížecí kancléř vyslal sluhy s koňmi do Říma s rozkazem, aby syna ihned nazpět přivedli.

Přijeli šťastně do Říma, našli klášter kapucínův a Fr. Ludvíkovi pověděli, proč sem přišli, že s nimi má se domů vrátiti, že jej otec s otevřenou náručí očekává, že tam má bohatství a slávu, že se ještě může na světě radovati se svými spoludruhy — než mluvili a prosili nadarmo. Pamětliv výroku písma svatého: »Jedenkaždý zůstaň v povolání svém, k čemuž je povolán,« odpověděl Fr. Ludvík určitě, že dobrovolně vstoupil do řádu a v něm že zůstane do smrti. Rozmrzeli, že se jim úmysl nepodařil, odešli poslové z Říma. Fr. Ludvík vrátiv se do své chudobné cely přemýšlel o tom, co duchovního získal, co světského ztratil. Hořké slzy vytryskly mu z očí a kanuly po mladistvé tváři; byla to poslední jeho oběť světu; zatím však v duši jeho zazní-

vala píseň, kterou kdys v podobné chvíli zpíval sv. František; neboť když opustil otce a bohaté šaty zaměnil za hadry, když svět se všemi lákadly a vnadidly naň dorážel, aby jej odvrátil od započaté dráhy života, když lid volal: »Vizte blázna, ukamenujme ho!« tu sv. František si prozpěvoval, duše jeho nevýslovně byla v Bohu a lásce jeho blažená.

Touto svatou láskou roznícen oddal se Fr. Ludvík s celou duší kajícnému životu. Nebyla to snadná práce. Dříve baronem, veselým studentem a nyní chtěl býti mnichem a věrným následovníkem Ježíše ukřižovaného, což nebylo mu tak snadnou věcí. Mnohý a velký boj bylo mu přestáti, mnohou slzu bylo mu roniti a velké sebezapření bylo mu snášeti. Než milostí Boží přemohl všeliké obtíže; stal se novým člověkem v Kristu až složil slavné sliby. V Ženevě počal svá studia a r. 1584. byl s veleslavným provinciálem P. Štěpánem poslán do nově zřízené provincie kapucínův, do Lucernu ve Švýcarech. Tu setkal se Fr. Ludvík se dvěma spolubratřími, které rovněž milosť Boží podivným způsobem do řádu přivedla jako jej, a kteří tam žili ve svaté pověsti. Obzvláště připomínáme dvou: Jan, rodem Němec, Jan, rodem Polák, jichž život stýká se se životem Fr. Ludvíka. Na tyto dva muže pohlížel a jich ctností horlivým byl následovníkem. Za příkladem těchto dvou vzorů chtěl i Fr. Ludvík býti vděčným za obdrženou milosť, a všecky své síly duševní i tělesné věnovati řádu svému. Učitel mladého mnicha, ctihodný P. Alexius ze Špýru, až se podivil neobyčejným schopnostem i mimořádné pilnosti jeho. Dle napomenutí Otce serafinského přes studia svá nezapomenul nikdy modlitby a po práci nalezal oddechu jen v chudobě a pokoře, poslušnosti a pokání.

(Příště ostatek.)

Kousek chleba.

(Část další.)

15.

Při stvoření světa bylo vše vodou obklopeno, a Duch Páně vznášel se nad vodami, jak písmo sv. připomíná; ano až doposud dvě třetiny povrchu zemského pokryty jsou vodami; má tedy moře mnohem větší prostor vykázaný na povrchu země, nežli pevná země. Voda jest hrozným živlem, kdykoli se rozzuří, pak hubí životy lidské i zvířata a pustoší nemilosrdně kraje. Avšak voda jest též nezbytnou potřebou veškerého života. Ano veškery rostliny, zvířata i lidé jsou vodou naplněni, ač se to na první pohled nezdá: vždyť i krev bez vody nemohla by býti. Nad to jest voda podrobena prapodivným změnám; jest tvrdá a pevná v podobě ledu; jest měkká, jemná a bílá v podobě sněhu; jest těžká, tekutá, bezbarvá jako sklo; jest šedá, nepříjemná v podobě mlhy a oblak; a lidé běhají a žijí ve vodě, v mlze, aniž by byli jaksi stísněni. V mračnech jest barvy černé v čas bouře, jest však jakoby postříbřená, červená a pozlacená, kdykoli buď ráno anebo večer paprsky sluneční na ni světlo vrhají. Tu jest nám voda přítomna a přece neviditelna jako duch; vždyť se vzduchem vodu vdychujeme a opět vydychujeme. Voda jest, jak se zdá, největším odpůrcem ohně, a přece při vápně nehašeném působí totéž jak oheň. Z vody lze vylouditi plyn, tak zvaný vodík, kterýž dá se rozžehnouti a hoří. Kdykoli kovář uhlí kamenné ve výhni vodou postříká, ihned plamen oživuje. To vše jest před

našima zrakoma, a přece nevíme, neznáme a nepochopujeme pravé podstaty vody.

16.

A ještě nepochopitelnější a úcty hodna jest voda, považujemeli ji ve spojení s Kristem. Bohočlověk byl pokřestěn v řece Jordánu, proměnil vodu ve víno a činí to každoročně révou, k nížto sám ráčil se připodobniti. Kristus v největší bolesti své nežádal ničeho jiného, jediné vody, když s kříže volal: »Žízním!« Nejposlednější, čímž nás hříšné Bohu Otci nebeskému na kříži vyplatil, byla voda, jež z otevřeného boku Páně vytekla. I při podivném nanebevstoupení Páně byl to opět oblak, tedy voda, kterýž jej odňal zrakům sv. apoštolů. Též církev katol. mnohonásobným řádem při svých obřadech svěcené vody používá, by věřícím účinky modliteb a požehnání přisvojila.

Největšího oslavení dostává se vodě v první a nejpotřebnější svátosti, při křtu sv. Křtem sv. bývá člověk hříšný, nemilý Bohu, proměněn v nové stvoření, stvoření posvěcené, znovu zrozené, oděné rouchem posvěcující milosti Boží. Křest svatý může však jediné vodou býti udělen: ano i sama slova Ježíšova neudělují potřebné milosti, nejsouli spojena s vodou.

A přece i toto není ještě tím nejvyšším, při čemž bez vody nelze se minouti. Jakož Pán a Spasitel náš vodu při svatbě proměnil ve víno, tak až dosud při pozdvihování ve mši sv. voda s vínem smíšená v kalichu proměněna bývá v živou krev Ježíšovu, jež byla prolita na odpuštění hříchův.

A voda tato, samým Bohem povýšená a povznešená, zase podstatně jest potřebná ku přípravě chleba. A sice nejenom k utvoření těsta, nýbrž voda zůstává ve chlebě rozředěna i tehda, kdy chléb požíváme; a tím také rozeznává se chléb čerstvě pečený od tvrdého.

17.

Až dosud proměněna teprve mouka v těsto: aby těsto stalo se chlebem, může jediné oheň vykonati. Může se vším právem říci, že oheň mnohem jest divnější a záhadnější, nežli voda. Pozorujme jenom plápolající plamínek u světla. On se pne do výše, kdežto ostatní živly, jež k rostlinstvu a živočišstvu nenáleží, jeví přitažlivosť k zemi. Malý plamének osvěcuje celou světnici, a může zvrhnouti se ve příšeru hrůzoplodnou, nezacházíli se s ním opatrně. Pozorujme komára, jenž se kolem světla třepotá, pojednou přiletí blízko ku plamenu, padá na stůl, několikráte se ještě pohne, až pak život jeho uhasne. Aneb opovažme se jenom několik minut prst v plamenu držeti, tu pocítíme nevýslovné bolesti, a sice po celé týdny i měsíce. A jak hrozného neštěstí může býti původcem pranepatrný plamen sírky, s níž dítky si pohrávají! Nezřídka pro tuto neopatrnosť vzniká oheň a požár, jenž v malé chvíli mění celá města v rum a popel. Co mnoholetou zbudováno bylo prací, co pro čas nouze a potřeby bylo uschováno, v několika hodinách ztráví plameny. Hle, veškeren důmysl a rozum lidský ukázal se nedostatečným!

18.

Nejsem však doposud s tou nejdivnější věcí, ohněm, ještě u konce. Jestiť oheň věcí hroznou a přece zase nad míru dobročinnou; mohl by býti takořka odznakem Božím. Svatý apoštol Pavel praví: I Bůh náš jest oheň sžírající, a přece jest Bůh nejvýš laskavý, dobrotivý, trpělivý a milosrdný; proto také Duch sv. sestoupil s nebe ve způsobě ohnivých jazyků, když o letnicích dary nebeské na sv. apoštoly vyléval. Podobně má se to i s ohněm: vzdor vší hrůzoplodnosti jest živlem nanejvýš potřebným a dobročinným. Popředně jest to oheň, jenž noc nám osvěcuje a v zimě nás

hřeje: nahražuje nám slunce, které samo jest ohněm, světlo, teplo, život a krásu po veškerém oboru rozlévá. Ke všemu, cokoli kolem sebe spatřujeme a co nám k užitku nebo k radosti slouží, ke všemu bylo třeba ohně. Stůl, u něhož sedíme, kniha, již v ruce máme, psaní, jež čteme, péro, jímž píšeme, oděv, hodiny a vše, cokoli vidíme, bez ohně by nebylo.

19.

Uvažujme také onu převelikou moc, jížto oheň lidem slouží. Vlak železniční tisícerou veze těrchu a přece rychlostí střely uhání nejenom po rovné cestě, nýbrž i do kopce tak, že ani kůň nemůže mu postačiti. Anebo patřme na paroloď rychle a snadno proti proudu plovoucí; plove tak rychle, že ani pstruh a losos není s to, aby jí postačiti mohl; anebo patřme na ohromnou loď, která proti proudu a větru denně 100 hodin urazí. Odkud tato nesmírná síla? Jedině z ohně, který pod parním kotlem plápolá a vodu v páru proměňuje, která pohybuje lodi. — A nyní chci teprve nejdůležitější o ohni připomenouti: oheň jest živlem, který věčně hořeti nepřestane; vždyť i Spasitel mluví o ohni, který nikdy neuhasne, totiž o ohni pekelném. Leč i v nebi lze nalézti oheň věčný, avšak ve způsobě zcela jiném; jest to oheň záře velebnosti Boží, která padá na svaté a vyvolené Boží a tito září na nebi jako slunce.

20.

Oheň nemalou službu prokazuje i náboženství; zvony, jež do chrámu Páně nás vyzývají, ohněm povstaly. Veškeré nástroje, jichžto kamenníci, zedníci, tesaři při stavbě chrámu Páně užívali, ohněm byly vytvořeny. Varhany, jež při bohoslužbě srdce k pobožnosti vzbuzují, i ty ohněm povstaly. Každý plamének, jenž na svíci k nebesům plane, napomíná nás, abychom i srdce své k nebesům povznesli. Zrnko kadidla jenom tehdy libou vůni vydává, byloli na žhavé uhlí vhozeno. Ano i oltář bývá bohoslužbě zasvěcen obřadem ohněm kadidla, jež na čtyrech rozích oltáře se zapaluje tak, že patero plamenů na oltáři plane a libá vůně kadidla k obloze se vznáší. Toť vzpomínkou na pět ran Ježíše Krista.

21.

Vraťme se ještě ku chlebu. Těsto vyhnétené a připravené musí ohněm v chléb býti proměněno. S plamenem nemožno chléb spojiti, vždyť by plamen ohně chléb spálil a zuhlovatěl. Moc a síla ohně jest tak nesmírná, že kameny ve sklo mění a nejtvrdší, což pod sluncem jest, diamant, v páru a prach proměňuje. Proto teprve tehdáž, až oheň vyhoří, může těsto býti tam dáno, aby horkem ve příjemný a užitečný chléb se proměnilo. Vůbec podivno, že jen člověk veškerá jídla ohněm připravuje, kdežto zvíře vše tak požírá, jak to země vydala; ano zvíře ví tak málo o ohni, že, kdyby pes aneb opice u ohně se hřála a oheň by pomalu hasl, zvíře ani tolik nemá chápavosti, aby dříví, jež vedle leží, na oheň přiložilo.

22.

Pec bývá stavěna z cihel, které kdysi byly též pouhou hlinou; smícháli se však hlína s vodou, bývá také těstem, jemuž lze dáti každou podobu. Byloli těsto dáno do pece, ztvrdne jako kámen. Cihlu nemožno ve vodě již rozředíti jako tehdáž, kdy byla hlinou; ano jakmile ohněm jest vypálena, ani oheň nemůže jí škoditi, kdežto přece v ohni křemen, ocel, ano i diamant dá se obměkčiti. Proto upotřebuje se ku stavbě pece cihel, protože v ohni neberou porušení. Vápno, jehož se při stavění pece užívá, má jiný úkol. Vypálené vápno jest velmi sypké a možno je snadno rozdrobiti. Polité vodou se rozpaluje, jakoby voda silou ohně účinkovala. Vápno vřelé syčí a kypí, snadno se rozpadává a konečně

proměňuje se ve sněhobílou kaši. Zedník upotřebuje pak vápna, by cihly a kameny maltou pevně mohl spojiti; neboť jakmile voda, k utvoření malty potřebná, se ztratí, jest vápno zase tvrdé jako kámen, tak že ani oheň, ani voda nemůže mu uškoditi.

23.

Rozumní lidé všech těchto proměn důmyslně ku svému užitku znají upotřebiti; avšak veškerý um lidský, i těch největších mudrců, byť i v jedné hlavě byl soustředěn, nemůže nikterak tyto praobyčejné proměny vysvětliti, že totiž hlína ohněm v pevný kámen se mění, a že z hnědého vápence stává se bílé, zprvu měkké, později však tvrdé vápno, jakmile oheň, voda a vzduch spoluúčinkují. A právě vápno jedinou jest příčinou, že zdi chrámů, palacův a obydlí našich jsou nerozborny; bez něho musili bychom bydleti v chatrčích a stanech jako divoši.

Již tyto každodenní, zevšednělé, velmi užitečné a přečasto zneuznané proměny mohou člověka přivésti, kdyby jenom poněkud je rozjímal, k Bohu všemohoucímu, dobrotivému a nejvýš moudrému. I k tomu musily tyto nepatrné věci přispívati, aby mohl býti chléb připravován.

24.

Nyní pohleďme ještě, čeho třeba dáti do pece, aby horkostí tam vytvořenou bylo lze chléb péci. Pravidelně bývá k tomu používáno dříví. Strom jest předmětem, o němž po celý život mohl by člověk rozjímati, a přece nikdy nerozřešil by úplně tajuplných záhad. — Důmyslný světec, který mnoho knih, plných moudrosti, napsal, byv tázán, odkud důmyslu onomu se přiučil, odvětil: »Neučil jsem se z knih, nýbrž od stromů.« Nehledě na podivuhodný vzrůst a rozmanitosť, jakouž u stromů lze najíti, má strom tak hluboký náboženský význam, že před jistým stromem (dřevem) my katolíci kolena shýbáme a že i požehnání bývá jím udíleno. Jest to pozůstatek onoho stromu kříže, na němž Pán ducha vypustil a které v malinkých částečkách po světě katolickém jest rozšířeno. Ze stromu vyšel první hřích, na stromě opět vykvetlo vykoupení od hříchu; proto také v praefaci o sv. kříži kněz radostně pěje, aby dřevem přemožen byl ten, jenž dřevem přemohl. Ano i život člověka jest mezi desky jakoby vložen. Novorozeně bývá uloženo do kolébky. Po celý život bývá člověk na smrť upomínán: kdykoli totiž ulehne k odpočinku, jest dřevěné lože předpodobněním rakve. Umřelli člověk, bývá vložen do dřevěné rakve a zaset do vykopané brázdy na hřbitově, aby tam jako símě očekával nového procitnutí.

25.

Když jest chléb upečen, nepožívá ho člověk ihned jako pes, hodíli se mu kus masa, nýbrž vezme nůž a pečen se rozpůlí aneb odkrojí se kousek. — Pozastavme se poněkud u nože. Želízko, kterým krájíme, jest železné. Železo jest opět věcí, kterouž Bůh člověku přeskvostný a předrahý dar udělil. Pohlédněme se jen poněkud ve světnici a vizme, neníli vše, co tam spatřujeme, ze železa zhotoveno. Železo doplňuje, rozšiřuje, sesiluje a zostřuje takořka údy lidské, neboť železem mnohé věci může člověk vykonati, k čemu by holé ruce nikterak nestačily. Považme jenom vojíny, jak by se bránili, kdyby železa nebylo! Ovšem nebylo by to právě největším neštěstím, kdyby ve válce pouze pěstí museli bojovati. — Ano i ta kudlička na chléb není věcí nepatrnou; jestiť se dřevem a železem nerozdílně spojena. U kudličky vidíš právě to dvé, kteréž jedno druhému pomáhá: železem dřevo bylo uřezáno, aby mohlo býti třenkou, a dřeva opětně bylo nevyhnutelně třeba, by tvrdá ruda železná

mohla se roztaviti a z ní želízka se mohla vyráběti.

26.

Nyní teprve chléb blíže přichází k cíli, k němuž ustanoven. Ukrojený kousek chleba dáváme k ústům, ohebný jazyk podá chléb zubům, jimiž bývá rozemlet na drobné a jemné částečky, jež se slinou se slučují, tak že chléb v ústech opět v nové těsto se mění. Považujme předně zuby; jsou tvrdy jako křemen a nepohnutě zasazeny v měkké dásně. Jsou formy sličné a pěkně seřaděny; přední jsou ostré, zadní široké. Kdo ty zuby tak vykroužil a spořádal? Věru, člověk jistě ne; vždyť při narození jsme zubů neměli, nýbrž ony vyrostly nám v ústech bez našeho přičinění a právě v době příhodné. Slina jest nyní šťávou podporující snadnější trávení.

27.

Posečkej trochu a nepolykej sousto chleba, jež jsi v ústech kousal; rád bych ti dal ještě něco na uváženou. Ústa jsou uvnitř prapodivnou kůžkou vyložena; tato velice dobře cítí a rozeznává, co jest chutného nebo nechutného. Dášli na příklad do úst několik zrnek písku anebo několik kapek octa, tu ústa prapodivně se křiví a ušklíbají, jakoby se hněvala, dokud to nevyplivnou. Dášli však kousek chleba do úst, tu se nad tím ústa radují, již to nevyplivnou, nýbrž posýlají to ochotně svému sousedu a příteli, žaludku. Odkud to, že jazyka slepá ona kůžka v ústech tak dobře rozeznává, co ústrojí tělesnému jest buď na užitek aneb na škodu? Vnitřek úst jest takořka finančním strážníkem, který prohlíží a zkouší a okouší vše, cokoliv míníš dolů poslati. A Tvůrce nebes i země opatřil toho velmi moudrého strážníka, který úzkostlivě rozlišuje, co ti ku prospěchu anebo ku škodě býti může. Co prospívá tělu, to ústa ráda a ochotně přijímají. A takovou prospěšnou zajisté potravou a ústům milou jest chléb. Nemíli člověk přesycen, milerád pochutná si na krajíčku chleba, a s chutí přikusuje skývu chleba k jiným pokrmům anebo nápojům. Dášli naopak dítěti, aby si lízlo kořalky, ušklíbá se dítě hodnou chvíli a div že nepláče. A proč? Poněvadž finanční strážník, ústa, nechtějí kořalky propustiti, dobře vědouce, že jest kořalka zhoubným jedem pro každé byť i sebe silnější zdraví. Ale ústa, od Boha pravdou a ne klamem obdařená, stávají se, bohužel, také lživými a falešnými, právě jako mnohý člověk z počátku řádný a poctivý, později úplným zlotřilcem státi se může. Ano, často dospěje člověk takové zkušenosti, že onen pekelný nápoj s pravou pije rozkoší a zálibou. Ejhle, tatáž ústa, kterým se u dítěte nápoj ten protivil, nyní nikterakž s ním nejsou nespokojena, nýbrž naopak po ničem nedychtí a nežízní, leč po onom otravujícím jedu. A to, ačkoliv kořalečník po pokrmu příliš nedychtí, poněvadž jest žaludek jeho kořalkou úplně zanešvařen a zaneřáděn, přece ještě sousto chleba nejdříve u něho milosti nalézá.

28.

Jeli chléb rozkousaný dosti měkký, dostane se odtud do hrdla, a ponenáhlu do široké prostory žaludkové. Zde zase nalézá se nová, velmi ostrá a žíravá šťáva, tak zvaná kyselina žaludková. Ve šťávě této se chléb takořka peče, žaludkem jsa na všechny strany obracen. A tu se chléb ještě více mění, stává se nyní měkkou bílou kaší; a když dosti jest proměněn a připraven, tu jiným opět otvorem bývá vpouštěn do střev. Tato střevová roura jest u dospělého člověka 16' dlouhá. Na stěnách střev a žaludku jsou žíly, které ssají do sebe bílou šťávu a ponenáhlu ji ve krev proměňují. Krev sama jest krásnou, červenou tekutinou, která z přečetných látek a přísad jest sloučena; tak na př. lze v ní i železo rozpuštěné nalézti.

Různé zprávy a drobnosti.

Nač pak také tito jsou? Ve městě Bordó vstoupili cestující obchodník a dělník do jednoho oddělení ve voze železničním; byli tam spolu docela samotni. Když pak vlak uháněl pustou krajinou, spatřili na jedné stanici kněze, jenž bezpochyby očekával vlak směru protivného. Obchodník obrátil se k dělníku a prohodil opovržlivě: »Nač pak také tito jsou?« Na to pustil se do spílání veškerému kněžstvu, an dělník na oko pokojně poslouchal. Zatím vlak pomalu minul nádraží a supal s dřívější rychlostí dále. Nyní zdvihl se silný, ramenatý dělník v kazajce pracovní se svého místa, vztýčil se před obchodníkem a pravil: »Všude kolem jest divoká krajina, nádraží daleko; kdybych vás teď pro peníze zardousiti a mrtvolu vaši oknem vyhoditi chtěl, bylo by s vámi amen a ani živá duše by se toho nedověděla.« V obchodníku byla malá dušička a skoro plačky se ozval: »Ale, příteli, vždyť já nemám ničeho při sobě, a tudíž byste tím ničeho neziskal.« — »Mlčte,« odpověděl obrovský dělník; »nežli jsem vstoupil do vlaku, byl jsem v měnírně a vy jste tam též byl, vyzdvihuje si 30 tisíc franků, které musí býti ještě ve vašem vaku. Avšak proto se nelekejte! Nemáte se mne co báti, neboť jsem od těchto kněží vychován.« Tak se obchodník důkladně poučil, k čemu jsou kněží; žádoucno by bylo, by každému utrhači takovým způsobem ústa zavřena byla. —

Drž se pravdy! Jistý zkušený kněz trestanecký vypravuje následovně: Asi před šesti lety přiveden byl ke mně mladý kupec po odsedění tříletého vězení svého, abych s ním jako zpovědník jeho na rozloučenou promluvil. Byl z Berlína, kdež měl ženu a dítě. »Co ze mne bude?« Otázku, již dříve mi často kladl, pronesl hlasem beznadějným. Napomenul jsem ho ještě jednou, aby vždy se pevně pravdy držel a před očima měl přikázání Boží. Ale na to, jak i dříve častěji, mi namítl: »Neobdržím místa v žádném obchodě, povímli pravdivě, že jsem pro podvod tři léta seděl v žaláři.« Ale při odchodu přece mi přislíbil, že pravdě dá vždy průchod. — Po delší době navštívil mě jednoho dne vkusně oděný pán, v němž poznal jsem bývalého trestance; i vypravoval mi toto: »Hned po příchodu svém do Berlína odebral jsem se do jednoho z největších obchodův a tázal se, nedostalli bych nějaké místo. Byl jsem předveden principálovi; i předložil jsem mu svá vysvědčení, jež byla velmi dobrá, a jež on pečlivě zkoumal. A teď došlo k otázce, kterou jsem již dlouho s úzkostí čekal: »Kde pak jste byl poslední tři léta?« Krev hrnula se mi do tváře a srdce hlasitě mi tlouklo, když jsem odpovídal: »V káznici v Z.« — »Proč jste byl trestán?« — »Pro podvod.« — »Jak se odvažujete mluviti tak otevřeně, ježto si můžete mysliti, že vás za takových okolností nepřijmu?« — »Můj zpovědník v trestnici mi radil mluviti vždy pravdu, a já jsem mu to přislíbil.« — »Nuže, můj milý,« odvětil principál, »zdali pak jste svému zpovědníku také přislíbil býti věrným a poctivým ve svém povolání?« A když jsem přisvědčil, podal mi starý pán ruku, řka: »Poněvadž jste splnil jeden slib a pravdu mluvil, doufám, že i druhý splníte a budete mi věren.« Co stu jiným podaří se teprve po dlouhém hledání, dosáhl jsem na první žádosť, protože jsem pravdě průchod dal.« — Tak mi vyprávěl trestanec, jenž nyní žije v docela šťastných poměrech.

† P. Placid Mathon,

benediktin rajhradský.

ení již mezi živými muže statného, kněze horlivého, řeholníka zbožného, jenž tolik pro lid pracoval, podávaje mu duchovní pokrm k poučení i zábavě a staraje se zároveň o rozšíření a upevnění zbožnosti našeho lidu česko-moravského! Zavděčíme se zajisté všem čtenářům svým, podámeli krátký životopis kněze tak všude známého a váženého.

P. Placid Mathon narodil se dne 24. února 1841. ze zbožných rodičů Jana Nep. a Anny ve Slavětíně, osadě patřící do farnosti měrotínské u Litovle; i dáno mu na křestu sv. po otci jméno Jan Nepomucký. Otec, jenž byl kovářem, rozšafný to muž, bedlivě dbal o vzdělání svých dítek. Nejstarší syn, František (říšský poslanec a bývalý ředitel obecní reálky v Brně, věhlasný národovec Dr. Mathon), vystudovav gymnasium i filosofii v Brně, odebral se na universitu pražskou, aby svá studia doplnil. Mladičký Jan předně musil choditi do značně vzdálené školy v Kovářově, poněvadž ve Slavětíně tenkráte ještě školy nebylo. Na to dán do Unčova, by se tam na hlavní škole naučil němčině. Vykonav pak šest gymn. tříd střídavě v Brně, v Olomouci a pak opět v Brně, přihlásil se do kláštera rajhradského, kde oděn byv v roucho řeholné dne 17. srpna 1859., obdržel klášterní jméno Placidus. Dokončiv noviciát, připravoval se v Brně ke zkoušce maturitní, stáhnuv 7. a 8. třídu v jedno. Ačkoli těžce onemocněl, zkouška nicméně velmi dobře dopadla. Studia theologická konal první dvě léta v Brně, ostatní pak soukromí v klášteře. Složiv dne 21. března 1865. slavné sliby řeholné, byl téhož léta dne 2. července od bývalého papežského nuncia Falcinella ve klášterním chrámu Páně vysvěcen na kněze. Na podzim ustanoven katechetou na tehdá dvojtřídní škole v Rajhradě, kterýžto úřad po dvě léta bedlivě zastával, vzdělávaje dítky ve sv. náboženství slovem i skutkem a naváděje je ku křesťanskému životu.

Roku 1867. začal vydávati „Školu Božského Srdce Páně," měsíční list pro katolíky, zvláště pro zbožné spolky a bratrstva mezi Čechoslovany. Každý začátek bývá těžký; toho zakusil také P. Placid. Nemalou jest starostí, v takovém časopise podávati všem čtenářům četbu zdravou, kterou by ve zbožnosti byli zachováni, láskou k Bohu víc a více roznécováni. Ve příčině této pracoval statně P. Placid Mathon, nedávaje se odstrašiti ani nezdarem, ani úštěpky mnohých nepříznivých lidí. Statná jestiť řada svazků „Školy." Jaké překážky a obtíže bylo mu překonávati, ví a může posouditi jen, kdo ho vídal pracovati, kdo s ním pracoval. Avšak podnikavý jeho duch nelekal se překážek ani obtíží, ba ku novým pobádal ho podníkům. Věda, jak lid náš rád čítá, a vida, kterak neplechou kolportáží nemravné romány po vlastech našich se rozšiřují, ustanovil se po dlouhé úradě na tom, podávati lidu nezávadné zábavné i poučné čtení jak původní, tak v překladech z jiných jazyků. I počal r. 1870. vydávati „Zábavnou bibliotéku," k níž připojoval, aby i na vkus lidu se působilo, krásné prémie — obrazy Svatých. Ač nebylo všecko v „Zábavné bibliotéce" výborné a znamenité, což zvěčnělý sám uznával, nicméně úmysl Mathonův byl dobrý a vší chvály hodný.

Poněvadž mu práce neustále přibývalo, donucen byl na podzim r. 1872. z Rajhradu přestěhovati se do Brna, by řízení a vydávání spisů snáze vésti mohl. Tu teprve začal podnikatelský jeho duch se rozvíjeti. Roku 1876. počal vydávati „Časové listy," z nichž jediný spisek „Likér de bluj" od V. Kosmáka na světlo vyšel, kdežto ostatní, jako „O talmudistech" atd. propadly konfiskaci. Od r. 1878.—1879. pořádal kalendář „Moravan" s professorem a nyní konsist.

radou Vladimírem Šťastným, jehož pořádání r. 1880. převzav, vydával „Moravana“ až do r. 1887. Jaké obliby týž kalendář požíval a požívá, netřeba doličovati. Poslední léta vydával také německý kalendář „Vaterländischer Kalender“ a na rok 1886. vydal „Kalender von Lourdes.“ Roku 1879. počal s „Asceticko u bibliotékou.“

Poněvadž mu práce pod rukama rostla, cítil se puzena pomýšleti na zřízení vlastní knihtiskárny, což také se svolením svého duchovního představenstva r. 1881. provedl. Na to později zakoupen dům v Dominikánské ulici č. 4., v němž zřízena benediktinská knihtiskárna, poctěná od sv. Otce Lva XIII. názvem „papežská.“ Nejdůst. p. biskup brněnský Dr. František Sal. Bauer knihtiskárnu dne 15. ledna 1883. slavnostním způsobem církevně posvětil. — Mimo běžné práce, jež v novém závodu se tiskly, vydán předně „List obětný sv. Otce Lva XIII. Grande munus“ (Vznešený úkol) ze dne 30. září 1880. latinsky, česky, německy, maďarsky, vlašsky, španělsky, francouzsky a anglicky. Jest to list pro slovanské národy velcedůležitý a přeútěšný, jímž si sv. Otec získal nehynoucí památky mezi Slovany.

Roku 1882. počal vydávati časopis „Anděl strážný“ pro školní a dospělejší mládež, jenž ihned z počátku a doposud těší se veliké oblibě u dítek i starších lidí a zdárně prospívá. R. 1883. vydal kancionály veliký, prostřední a malý. Ačkoli byl, jak vidno, nad míru zaměstnán, nicméně podjal se práce, již jako horlivý ctitel Marianský dlouho v srdci a na mysli se zabýval. Roku 1884. dokončil a vydal „Život Panny Marie a sv. Josefa“; a téhož roku počal vydávati „Květy Marianské.“ list měsíční ctitelů P. Marie. Také o povznešení posvátného zpěvu chrámového získal si P. Mathon zásluh velikých vydáním „Plesů duchovních“ od Holaina.

Čilý duch jeho však ještě nestanul. „Jest zapotřebí listů pro obecný lid a třídu dělnickou,“ říkával. Po dlouhých úvahách a poradách odhodlal se r. 1885. vydávati čtyry listy „Obecné noviny,“ „Dělník,“ „Brünner Rundschau“ a „Der Arbeiter.“ Během času vydal více menších spisků, jako: „Křížová cesta“ dle sv. Leonarda a Portu Mauricio, „Ročenky sv. dětství“ od roku 1871.—1886., „Život sv. Havla,“ „O kříži sv. Benedikta“ v jazyku českém, německém, polském a ruském, „Lístky sv. růžence“ a jiné. Nákladem pak knihtiskárny vydal mnoho větších i menších děl.

Při tom všem byl i jinak mnohonásobně zaměstnán. Ve klášterním chrámu Páně rajhradském zavedl májovou pobožnosť, řídil bratrstva sv. růžence a ustavičného klanění se nejsv. Svátosti, uvedl a řídil v zemích koruny sv.-Václavské apoštolát modlitby. A kterak horlil a co všecko podnikal pro obnovu a zvelebu sv. Hostýna a jakých si dobyl zásluh! Vida překážky, jaké stavěly se v cestu zřízení duchovní správy na sv. hoře, vyprosil si od arcibiskupské konsistoře olomoucké, aby tam častěji směl dojížděti, mši sv. sloužiti, kázati a zpovídati, což po delší dobu, seč byl, konal. Kterak ho potěšilo několik dní před jeho smrtí vypravování jistého velebného pána, poutníka rajhradského, o malbách na obmítce v presbytáři svatyně svato-Hostýnské!

Taktéž snažil se jako jednatel „Matice velehradské“ o zvelebení Velehradu a o rozšíření úcty sv. apoštolů Cyrilla a Methoděje. K jubilejnímu roku 1885. vydal „Poutní knihy velehradské“ jazykem českým a německým, nákladem tiskárny nechal vymalovati obrazy sv. apoštolů Cyrilla a Methoděje za značnou sumu peněz od prof. Pirchana v Brně a od prof. Seitze v Římě, jež pak ve mnoha tisících exemplářích a v rozličných velikostech dal rozšířiti.

Společenského života nikterak se nestranil. V Rajhradě byl spoluzakladatelem čtenářského spolku „Břetislav,“ v němž jako první jeho předseda bedlivě dbal o poučování častými a velezajímavými přednáškami i o zábavu. Podíl bral v četných spolcích a podnicích, podporuje a dobře čině, seč byl. Byltě milým společníkem a štědrým hostitelem i vezdy ochotným, kdy a komukoli v něčem a něčím posloužiti mohl. Požádán byv, milerád vypomáhal mší sv., kázaním a ve zpovědnici.

Avšak neúmornou pílí a snahou bylo zdraví jeho podkopáno, tak že v říjnu r. 1886. pro churavosť vzdav se řízení knihtiskárny a spojených s ní literárních podniků, uchýlil se do zátiší klášterního, kde převzal úřad provisora. Poněvadž lázně karlovarské mnoho mu neprospěly, odebral se na radu lékařskou do Italie. Již r. 1880. vykonal při jubilejní slavnosti benediktinské pouť na Monte Casino a odtud zpět do Říma, kde v soukromém slyšení vyprosil od sv. Otce Lva XIII. apoštolské požehnání pro spolupracovníky a čtenáře „Školy B. S. P.“ (Roku 1885. vykonal pouť do Lúrdů.) Tentokráte r. 1886. pozdržev se několik toliko dní v Římě a navštíviv posvátná místa, odebral se do Neapole a na radu věhlasného lékaře do Salerna a Amalfi. Odtud za krátkou dobu navrátiv se domů, doufal, že jest vyléčen. Zarputilá však choroba donutila jej opět v Karlových Varech hledati pomoci. Ale červ nemoci, k němuž přidal se ještě plicní neduh, zahlodal se do jeho života i užíral mu útlé kořínky, až neuprosné smrti, zaopatřen sv. svátostmi umírajících, podlehl a usnul v Pánu v sobotu dne 28. července o $^1/_2$3. hodině ráno u věku 47 let a 5 měsíců. „Dokonav v krátku vyplnil časy mnohé.“ (Kn. Moudrosti 4, 13.)

Jaké úcty a vážnosti zvěčnělý požíval ve kruzích nejširších, o tom svědčil pohřeb jeho dne 30. července. Sešliť se k němu zástupcové duchovenstva z celého okolí (s domácími duchovními počtem 61), hojný počet učitelů, zástupcové benedikt. knihtiskárny v Brně, kteří bývalému svému řediteli skvostný věnec položili na rakev, ctění příbuzní, v čele majíce říšského poslance Dra. Fr. Mathona, spolky rajhradské a jiných přátel a ctitelů zesnulého množství přečetné. Veled. pan opat rajhradský vykonal pohřební obřady i zádušní mši sv. s průvodem dojemných zpěvů Cyrillské jednoty rajhradské, po níž velkolepý průvod doprovodil tělesnou schránku zemřelého ke hrobu, kde mezi věnci a kvítím a ve kruhu zesnulých bratří řeholných odpočívá klidný sen.

S Bohem, bratře milený! Odpočívej v pokoji!

Duši jeho pak odporoučíme modlitbám všech přátelův a čtenářů spisů jeho.

Zprávy z misií katolických.

Korea. Brzy bude na Koree, jak nám důst. P. Vermorel píše, první křesťanský kostel. Psaní jeho datováno dne 18. března 1888. v Seule, hlavním městě Korey:

»Stav zdejší misie jest velmi utěšitelný. Dle smlouvy může každý Evropan v některém dílu země cestovati, dáli si jen své listiny potvrditi, ovšem že se nesmí nikde dlouho zdržeti. Spolubratr. Francouz, a já byli jsme první, již jsme se dostali až do hlavního města Seula, kdež ve svém kněžském oděvu chodíme, aniž by se obyvatelé urazili, v provinciích však musíme se šatiti jako Koreané. Letos se začal stavěti první kostel. Ačkoli vláda křesťanům, již dobrovolně a zdarma pracují, vězením vyhrožuje, nedávají se odstrašiti a ve stavbě pokračují.

V Seule je též útulna pro starce, kteříž by jinak bez pomoci hladem zemřeli. Na sta nešťastníků jsme za dvě léta přijali, z nichž ani jeden bez křtu sv. nezemřel. Aby však ústav tento zachován býti mohl, musí náš apoštolský vikář msgr. Blanc dostatečně podporován býti. Kéž by nemělo povstání, jež právě v Seule vypuklo, pro křesťany zlých následků!«

Čína. Apoštolské vikářství v západním Tongkingu. V těžce zkoušené misii panuje posud hrozná bída a hlad. Po dva měsíce rýž zdražuje, chudý lid shromažďuje se ve velkých zástupech před naším ústavem a farou. Ačkoli vše, co máme, rozdáváme, nemůžeme všechny uživiti, tak že každodenně mnoho lidí hladem umírá. Bohatý francouzský kupec rozdal všechnu rýž, kterouž za drahé peníze koupil, mezi chudobný lid, což jsme mu zaplatit museli, neboť teprve po dlouhém prošení se k činu odhodlal. Letos jsem opět od něho vypůjčil 20.000 franků, avšak ani tato suma nestačí pro četnou chudinu. Poslední žně byly opět velmi špatné.

Jiný misionář píše: Hrozní nepřátelé, cholera a hlad, dorážejí na nás. Kromě toho i loupežníci znepokojují obyvatelstvo; již loňský rok byly vypleněny tři farnosti: Ke-Dua, Ke-Tran a Kua-Bang; křesťané většinou povražděni a ti, kteříž utekli, jsou v největší nouzi. Zde může jen Bůh pomoci a úlevy seslati; modlete se tedy hodně za nás!

Přední Indie. Biskupství tritšinopolické. P. Trincal z T. J. podává nám potěšitelné zprávy o pokroku misie mandurské: »Léta 1887. pokřtil jsem 452 pohanců a založil jsem tři osady křesťanské. Nový rok začal ještě lépe; neboť mám 1100 katechumenů; z nichž patří asi 300 do osad již křesťanských, ostatní pak jsou z jiných pěti dědin, jež se brzy zcela křesťanskými stanou. Dáli mi Bůh zdraví, bude těch 1100 brzy (nejdéle do května) dítky katolickými a jejich příklad blahodárně účinkovati bude na jiné, aby i oni křesťany se stali. V pěti osadách začínám stavěti kaple; zdi jsou z hlíny a pokryty budou listy palmovými. Místo ku stavbě si katechumeni sami koupili. Až budu hotov s udělením křtu sv., odeberu se do Nattampatty asi 10 km. na východ od mého hlavního sídla Gudypatty. Šedesát rodin, 296 duší, touží po pravém náboženství; jsou to ovšem jen nenávidění Pariasové, mohou z nich však býti výteční křesťané. Když před 14 dny představení těchto 60 rodin ke mně přišli a o přijetí do církve mne prosili, podrobil jsem je přísné zkoušce. Věda, že mají ve své osadě chrám pohanského bůžka Kula Teivama, pravil jsem: »Chceteli se státi křesťany, musíte nejdříve chrám bůžka zbořiti, jinak vás

přijmouti nemohu.« Navrátivše se domů nechtěli chrám zbořiti, neboť se báli, aby se bůžek na nich nepomstil. Když jim pak katechista a někteří křesťané domlouvali, řkouce: »Nebojte se, půjdeme s vámi a dílo započneme, vy nám nepotřebujete ani pomáhati, my to sami uděláme, jen nás nechte na pokoji;« slíbili, že tak učiní. Na druhý den mi donesli množství nářadí ze chrámu. »Důstojný otče,« pravil jeden z nich, »když včera uslyšeli osadníci, co činiti chceme, utekli všichni; když pak viděli, že jsme při své práci veseli, přišli nazpět a pomáhali nám celou noc, tak že po chrámu není ani památky.« Na jeho místo postavím kapli za těch 200 franků, jež jsem dostal od dobrodinců. Zaplať Bůh!

Oceánie. Apoštolské vikářství na Tahitě. »Na obou ostrovech Tahitě a Moorei měli jsme,« píše P. Martin, »roku 1887. 70 křtů, 15 svadeb, ve školách 580 dětí, hochů a děvčat. Bohužel museli jsme školu v Papeuriri odevzdati veřejným učitelům. Vláda nám darovala 10.000 franků jakožto vyznamenání za naše výtečné školy. Na Moorei vyznamenali se P. Mikuláš Blanc a P. Eich, založili totiž dva nové ústavy: ústav pro vychovávání katechistů, druhý pak ústav podporuje chudobné rodiny, jež z jiných ostrovů přicházejí, aby se usadily ve krásném údolí, jež msgr. d'Axiéri za tím účelem zakoupil.

Ostrovy Paumotské, jež jsou velmi neúrodné, udrží se velmi lehce při křesťanské víře, neboť nemohou provozovati obchod, jenž vždy činí překážky náboženství. Ostrov Anaa jest zcela katolický, neboť protestantští misionáři ostrov opustili; jeden misionář má tam stále obydlí, z něhož odlehlejší dědiny a ostrovy navštěvuje; taková cesta trvá mnohdy několik měsíců a někde nenalezne ani vody. O to se misionář ovšem nestará, jen když získá mnoho duší pro Krista; Bůh pak práci jeho požehná.

Milodary Božského Srdce Páně.

Z Kuříma. Díky Božskému Srdci Páně za vysvobození syna z nebezpečenství. Sladké Srdce Ježíšovo, trůne milosrdenství, smiluj se nad námi, Tebe o pomoc vzývajícími! *F. J.*

Od Č. Skalice. Jistá čtenářka »Šk.« děkuje nejsv. Srdci Pána Ježíše, že nalezením ztracených věcí v jisté domácnosti přestaly útrapy nepravého podezření, — dále že snahy jistých nepřátel byly zmařeny, — a posléze, že pouť Marie-Cellenská za patrné pomoci Boží šťastně se vykonala. *P. R.*

Od Kroměříže. Učinil jsem slib, že, uzdravíli se matka těžce nemocná, podám o tom zprávu do »Školy B. S. P.« Zároveň utíkal jsem se k Božskému Srdci Páně, Panně Marii a sv. Josefu. Prosby mé jsou vyslyšeny, pročež tuto vděčně vzdávám vroucné díky Božskému Srdci Pána Ježíše, nejčistšímu Srdci Panny Marie a sv. Josefu. *P. F. P.*

Z Krucemburku. Řemeslník, který po několik let trpěl obtížemi žaludku, léčiv se u lékařů hledaných, vykonal dvojí devítidenní pobožnosť k Panně Marii Lúrdské, užíval lúrdské vody a jest nyní zdráv. Pracuje bez obtíží, může jísti co chce a proto děkuje zde veřejně Matce neposkvrněné. *F. K.*

Z Nového Města. Naše drahá matka trpěla neduhem po 22 let a poslední léta bylo ještě hůře, že bylo zlého se co obávati. Jeli jsme do Brna prosit bolestnou Matku Boží svato-Tomášskou za uzdravení a dosáhli jsme, zač jsme prosili. Matka naše je zdráva. Budiž za to Pánu Bohu a Panně Marii věčná chvála! *D.*

Z Innomostí. Na počátku měsíce května t. r. roznemohl jsem se na žaludeční nemoc, jež jest v rodině naší zakořeněna a na niž i většina členů rodiny umřela. Byl jsem již blízek toho, abych se s tímto světem rozloučil. Lékař, s nímž jsem se

radil, předpisoval mi rozličné léky, jež však žádného účinku u mne neměly. Konečně v polovici července t. r. na radu téhož lékaře jakož i svých představených odejel jsem do jižního Tyrolska na Bílou Skalku (Weissenstein), poutnického to místa, bych se zde zotavil či spíše zdraví hledal. Prvních 14 dní svého tam pobytu chodil jsem neustále do lesův a vystupoval na nejbližší strmé hory, jenom abych se tímto způsobem dle rady lékařské zotavil. Ale ze všeho toho seznal jsem, že mi ono pohybování spíše škodí nežli prospívá. Byl jsem onou nemocí již tak seslaben, že jsem sotva na nohou stál. Každou chvilku jsem myslil, že upadnu a již nepovstanu. Co dělati v takovém stavu, kdy všecka pomoc lékařská jest marna? Prosil jsem proto tím skroušeněji a vroucněji divotvornou Pannu Marii bolestnou na Bílé Skalce, aby mi u svého božského Syna vyprosila předešlého zdraví. Slíbil jsem zároveň této divotvorné Matce, že, buduli uzdraven, uveřejním to ve »Škole Božského Srdce Páně,« abych tímto způsobem její jméno, česť a chválu též mezi svými krajany rozšířil. A hle! tato Panna přemocná se nade mnou smilovala, a druhého dne ráno, na den svaté Anny, matky této Panny přemocné, jsem úplně zdráv povstal se svého lože. Po mojí žaludeční nemoci nebylo nižádné stopy. Při slavné velké mši sv., toho dne u oltáře této zázračné Panny sloužené, jsem pak se srdcem radostí plným přisluhoval. Od té doby jsem zdráv a mohu nyní dále ve svých studiích, od nichž dříve jsem za příčinou oné nemoci upustit musil, pokračovati. Jenom Božskému Srdci Páně a zázračné Panně Marii na Bílé Skalce mám co děkovati za své uzdravení. Plním proto radostně svůj slib a vzdávám ještě jednou své nejvroucnější díky nejsv. Srdci Páně a zázračné Panně Marii na Bílé Skalce s tím vroucím přáním, aby láska a úcta k ní se víc a více šířila. *Br. V. M. S.*

Z Moravce. Nejlaskavějšímu Božskému Srdci Páně buď věčná česť a chvála a díky za milosti nám prokázané. Totiž za uzdravení dítěte, jednoho starce a dvou děvčat od příliš těžké a dlouho trvající nemoce. Za šťastnou smrť dvou lidí, zvláště jednoho mládence. Za šťastné vyrovnání ve velmi důležitých a nepříjemných záležitostech. Za tichý a úrodný déšť, za mnohá požehnání a okamžité pomoci v potřebách domácích. — Za všechny tyto milosti buď Božsk. Srdci P. Ježíše, nejčistšímu Srdci P. Marie, sv. Josefu, sv. Filumeně a všem Božím svatým česť a chvála. Kéž by se v podobných potřebách k Božskému Srdci Pána Ježíše a nejčistšímu Srdci Panny Marie každý upřímně vinul; neboť tak nemožno, aby byl oslyšen. Odporoučím i na dále Božskému Srdci Páně a nejčistšímu Srdci Panny Marie všecky své duševní i tělesné potřeby, jakož i vše, po čemž tak upřímně toužím. *K. D.*

Jistý kněz z Čech vzdává tímto veřejné díky za vyslyšení modliteb v důležitých záležitostech.

Jistý duchovní správce prosí členy apoštolátu za modlitbu, aby ho Pán Bůh osvítil, co má ve věci, týkající se jeho budoucnosti, činiti.

Z Újezda. Nejvroucnější díky Božskému Srdci Pána Ježíše vzdává za odvrácení jisté veliké nehody od celé rodiny *M. J.*

Z farnosti nemotické. Jistá osoba vzdává díky a plní svou povinnosť k Božskému Srdci Páně a sv. Josefu za vyslyšení prosby v důležitých potřebách. *M. K.*

Díkůvzdání došla nás také: Z farnosti sebranické, z Rudslavic, od Kyjova.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Italie. V měsíci září zahájen bude poslední díl jubilejních slavností papežských. Vypraví se opět do Říma několik vlaků poutnických. Sv. Otec pak zakončí všecky tyto slavnosti blahořečením ctihodného sluhy Páně Anciny, jednoho z prvních žáků sv. Filipa z Neri, pak dvou mučeníkův, Perboy-a a Chanela. Tak tedy úzce spojena jest církev bojující s církví vítězoslavnou. Avšak i církev trpící účastna má býti milostí jubilejních. Za tou příčinou nařídil sv. Otec, aby v poslední neděli v měsíci září sloužena byla ve chrámech biskupských i v jiných kostelích slavná mše svatá za zemřelé. — Otázka neodvislosti papežské stolice stává se čím dále naléhavější, a to vinou vlády italské. Crispi ovšem domnívá se do katolického světa, že klidně strpí, aby sv. Otec, hlava církve katolické po celém světě rozšířené, poddán byl králi italskému a chce zákony a nařízeními svými sv. Otce donutiti, aby Řím opustil. Zákonům již vydaným, o kterýchž jsme již podali zprávu, ještě jiné družiti se budou, a to ještě nespravedlivější, avšak Vatikán proti všem vždy protestovati bude, jako protestoval proti poslednímu usnešení vlády, kterýmž všecky desátky, jež v některých částech země po právu náležely kněžím, zrušeny jsou.

Rakousko. Navrhovatelé školy náboženské s velikou péčí starají se o návrh svůj. Princ Alois Liechtenstein a prelát Karlon před nedávnem dleli ve Vídni, aby súčastnili se konferencí o návrhu Liechtensteinově. Že i pilně pracuje se proti návrhu, kdož by se tomu divil? 19. července sešel se německorakouský spolek učitelů k první poradě ve Štýrském Hradci. Jménem prý 10.000 učitelů prohlásil sjezd, že se opírá návrhu Liechtensteinově, že očekává od správy školství, že bude proti němu pracovati, že pokládá za povinnosť učitelstva, aby hájilo všude a vždy školství t. zv. interkonfesionelní a neobmezený dozor státní, že bude bojovati vždy proti odtržení obecné školy od říše a vtěsnání její pode jho římské. Nynější ministr vyučování nechce nynější školu vydati ani katolíkům, ani zemím; chce dříve, nežli o návrhu výše uvedeném jednati se začne, podati říšské radě osnovu školského zákona, která by interkonfesionelní školy snažila se zachovati co nejvíce. — Katolický dolnorakouský spolek pro zřízení katolické průpravny mile zkvétá. — Přípravy ke druhému sjezdu katolíků rakouských jsou již ukončeny. Sjezd bude se konati v měsíci listopadu ve Vídni.

Německo. Katolíci slezští odbývali ku konci července jedenácté generální shromáždění v hornoslezském městě Beythenu. Shromáždění konalo na nejvýš důležité porady. Na druhé schůzi veřejné jednáno bylo i o návrhu Windthorstově v příčině otázky školní. Výklady o návrhu tomto platí více méně i pro naše poměry. Windthorst vyzve vládu, aby v brzku podala osnovu zákona, jež by poskytovala církvím a její orgánům u vyučování náboženském na škole obecné všecka práva v plném objemu, která zaručuje ústava, t. j. aby vyučování náboženské na obecné škole řídily dotčené společnosti náboženské.

Francie. 12. července zadán byl radikální návrh na zrušení všech řádů a kongregací. Podnět k tomu dalo několik výrostků, jimž se podařilo prchnouti z ústavu kárného, řízeného řeholníky. Z pomsty pomlouvali řeholníky a obviňovali z nemravného skutku. To dosta-

čilo radikálům a navrhovali všeobecné zrušení všech řeholí; jest se obávati, že návrh ten bude přijat.

Anglie. Surové násilí, jehož anglická vláda v Irsku se dopustila, byla, jak již jsme oznámili, příčinou velikých výtržností. 15. července byl z rozkazu sv. Otce ve všech katolických kostelích irských předčítán nový okružný list k biskupům irským, v němž praví sv. Otec, že nastalo v Irsku neblahé rozčilení, poněvadž sv. kongregace nařídila, že způsobu výpravy proti anglickým statkářům nesmí býti používáno. Papež praví dále, že nebyl nikdy proti snaze, by osud národa irského byl zlepšen, avšak při snaze té nesmí se nastupovati cesta, která vésti musí ku zlým skutkům. Na konec napomíná sv. Otec biskupy, aby vší silou o to se zasazovali, aby první výnos nabyl úplné platnosti.

Amerika. Druhé shromáždění katolíkův americko-německých odbývati se bude v prvních dnech měsíce září v Cincinnati. Nad očekávání šťastný průběh prvního sjezdu v Chicago opravňuje k naději, že i tento sjezd účelu svého dosáhne, totiž povznešení vědomí katolického a podporování náboženských zájmů církve americké. — Stavba veliké katolické university ve Washingtoně utěšeně pokračuje. Nejen zámožní katolíci, i protestanté přinášejí k tomu vznešenému cíli dary své. — Dne 20. července odebrali se z kláštera benediktinského ve Sv. Vincenci tři kněží, jeden klerik a několik bratří laiků do Ecuadoru, aby tam převzali misie a zřídili sobě klášter řádu benediktinského, který tam úplně za své vzal. Kéž by i tam tak rychle se rozšiřoval řád sv. Benedikta, jako ve Spojených státech, kde již ve třiceti biskupstvích pracují benediktini v misiích.

Afrika. Jako v Paříži a jiných městech francouzských, tak kázal arcibiskup kartagenský, kardinal Lavigerie, i v Anglii a Belgicku křižáckou výpravu proti obchodníkům s otroky. On navrhuje, aby se utvořilo vojsko asi sta mužů, kteréž by se usadilo na jezeře Tanganjiku a obchodníkům oněm uzavřelo cestu. Skoro každodenně hlásí se účastníci této výpravy. Zprávy o hrůzách obchodu s otroky jsou úžasné. Dle výroku kardinálova bývá v Africe ročně 40.000 mladých i starších lidí násilně do otroctví prodáno.

V měsíci září modleme se za duše pokoušené.

S bolestným Srdcem modlil se Syn Boží k Otci svému nebeskému na hoře Olivetské před svým umučením. Vida pak, že jeho přemilí učenici usnuli, místo aby se s Pánem svým modlili, probudil a napomenul je, řka: »Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení.« A poněvadž věděl Pán Ježíš, že mnoho duší pokušením svedeno bývá, naučil nás v překrásné modlitbě prositi Otce nebeského za odvrácení všelikého pokušení zlého: »A neuveď nás v pokušení.« Pokušení jest krutý boj, jedná se o duši nesmrtelnou, a proto potřebují duše pokoušené právě nejvíce modlitby vroucné.

Avšak co jest vlastně pokušení? Pokušení jest zkouška, jsou jisté okolnosti, které působí na člověka, a člověk zase s nimi, čímž se ukáže, co v něm a na něm jest. Tak jako zlato se zkouší v ohni, jeli pravé, tak člověk bývá okolnostmi zkoušen, aby ukázal pravou ctnosť svou. Pán Bůh nás nepokouší nikdy, nýbrž zkouší nás. Tak pravil Mojžíš k lidu: »Hospodin, Bůh váš, zkouší vás, aby zjeveno bylo, zdali jej milujete čili ne.« Pán Bůh nepotřebuje nás zkoušeti, »neboť oči Páně jsou jasnější nad slunce, přehlédnou všecky cesty lidí, vidí do hlubokosti propastí i do nejtajnějších záhybů srdce, neboť všecky věci Pánu známy jsou, prve než stvořeny byly.« A tedy proč posýlá na nás Pán Bůh všeliká pokušení? Aby člověk svobodnou vůlí se rozhodnul pro dobré a nebe si zasloužil. »Před člověkem jest život a smrť, dobré a zlé; co se mu líbí, to obdrží.«

Taková pokušení, která od Boha pocházejí, jsou dobrá; dávají člověku příležitosť, aby osvědčil lásku svou k Pánu Bohu anebo ctnosť nějakou, aby si zásluh vydobyl a bližnímu dal dobrý příklad. Tak zkoušel Pán Bůh spravedlivého Joba.

Ale když prosíme Pána Boha: »A neuveď nás v pokušení!« tedy žádáme,

aby odvrátil od nás pokušení zlá, hříšná, a aby nám v čas takového pokušení pomoci své neodepřel aniž připustil, abychom pokušení se poddali. Celý život náš jest ustavičný boj proti nepřátelům duší našich. Největšího nepřítele nosíme ve vlastním těle svém, a to jsou zlé náklonnosti, náruživosti, smutný to následek hříchu dědičného. Na důkaz toho stůj zde slovo Boží: »Mysl a myšlénky lidského srdce jsou od mladosti ke zlému nakloněny.« Krásně se v té příčině vyjadřuje sv. Pavel, řka: »Vidím jiný zákon v údech svých, který zákonu ducha mého se protiví a mne zákonu hříchu podrobuje. Ó mne, nešťastného člověka, kdo mne z tohoto těla smrtelného vysvobodí? Milosť Boží skrze Ježíše Krista, Pána našeho.« Pokušení doléhá na nás také z venku, máme bojovati proti zjevným nepřátelům, jako proti ďáblu, proti světu, t. j. proti zlým lidem. »Bojování naše,« praví svatý Pavel, »není proti tělu a krvi: ale proti knížatům a mocnostem, proti správcům světa této temnoty, proti duchovním zlostem v povětří.« Tyto zlosti v povětří, t. j. ďábel, obchází ustavičně jako lev řvoucí, hledaje, koho by sežral.

Aby se lidé ďábla nelekli, tak se spojil se světem a přichází v jiné podobě pokoušet, skrze zlé lidi, kteří bohaprázdnými řečmi, necudnými písněmi, nevěreckými zásadami, pohanskými obyčeji, mravy a zábavami ke hříchům svádí; neboť všecko, co ve světě jest, jest žádosť těla, žádosť očí a pýcha života.

Takovým zlým pokušením mnoho duší zahyne, často věčně zahyne. Takové duše potřebují modlitby. Za tyto se tedy modleme vroucně, aby nevešly v pokušení, aby se pokušení nepoddaly a osvědčily ctnosť svou jako zlato v ohni. »Bděte a modlete se!« přikázal nám Spasitel náš. Bděte, dávejte pozor, aby nepřítel nedobyl se do stánku vašeho. Jako obezřetný vojevůdce pozoruje ustavičně, aby nebyl od nepřítele překvapen, tak i my buďme obezřetni sami nad sebou. Buďme opatrni jako jistý poustevník. Musil mnoho pokušení snášeti a proto šel k arciotci poustevníkův a prosil jej o prostředek proti pokušení. Ctihodný otec pravil: »Když jiskra padne na tvůj šat, nedíváš se teprve zvědavě a dlouho, ale svrhneš ji hned. A tak musíš i zlá pokušení a žádosti hned z mysli své odehnati.« A sv. Antonín, poustevník, byv tázán, jakou zbraní se pokušení přemáhá, odpověděl: »Zlý duch děsí se bdění, modlitby, postu, milosrdenství, pokory, zvláště pak horoucí lásky ku Kristu; ano znamení svatého kříže jest s to, by jej odzbrojilo a zahnalo.«

Modleme se také vroucně: »A neuveď nás v pokušení.« Modleme se sami za sebe, abychom všeliká pokušení přemohli aneb od nich zachráněni byli. Modleme se za všecky nám podřízené. Rodiče modlete se za dítky své, aby za těchto nebezpečných časů zůstaly v nevinnosti a ctnosti. Představení modlete se za poddané své, a ti nechať se modlí za pány své. Modleme se za všecky, kteří pokušením se poddali, aby zase povstali a budoucně pevně stáli ve ctnosti a spravedlnosti. K tomu potřebují síly a této dosáhnou jen vroucnou modlitbou. Mocná jest modlitba církve sv., spojena s přímluvou svatých v nebi a s mocným orodováním Královny nebes. »Blahoslavený muž, který snáší pokušení; neboť když bude zkušen, vezme korunu života, kterou zaslíbil Bůh těm, jenž ho milují.« (Jak. 1.)

Modleme se:

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všecky modlitby, práce a utrpení dnešního dne spolu se všemi úmysly, s kterými se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za duše pokoušené, aby skrze bdění a modlitbu nalezly v nejsv. Srdci Tvém sílu k odolání a milosť vítězství. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (Odpustky 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

ŘIĎte se sVatoVáCLaVskou Věrou, počestností a Láskou, ať Vás MyLný sVět nezVrátí!

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Ročník XXII. (1888.) **Škola Božského Srdce Páně.** Číslo 10. (Říjen.)

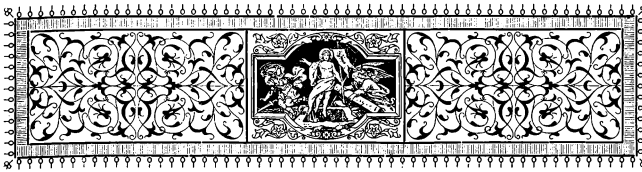

Město nebeské.

Salémi ty nebes drahá,
Vide míru, vide blaha,
Jenž se k hvězdám povypíná,
Z kamenů jsouc živých zdína,
Tebe jak choť v kráse nové
Zdobí duchů tisícové.

Zasnoubená šťastnou zprávou,
Obvěnčena Otce slávou,
Pokropená chotě láskou,
Ověnčená krásy páskou,
Skvíš jak hrad se v nebi čistém,
Spojena jsouc s králem Kristem.

Perlami jsouc oskvívána,
Otvírá se všem tam brána;
Každý smrtník tamto vchází,
Koho ctnosť tam doprovází,
Kdo jsa přítel Boží kázně,
Z lásky Krista snáší strázně.

Uhlazené dláta cukem,
Oleštěné kladiv tlukem,
Umělcův jak vtip to žádá,
Kamení dům tento skládá,
Stavbu tvoříc ustavičnou,
Pne se vzhůru sponou sličnou.

S nebes výše v blahém roce
Věčného Syn sstoupiv Otce
Jako kámen s hory sťatý
A v spod země blaze vsatý
Svatou vazbou uhel dvojí
Církve horní, dolní pojí.

A ta svatá nebes báně
Rozléhá se chválou Páně,
Trojjednotu bez úlevy
Svatými vždy slaví zpěvy.
Když pak jemu vroucně pějem,
Se Sionem v závod spějem.

Králi nebes všemohoucí,
Naplň chrámy září skvoucí,
Rač se k nám tu ocitnouti,
Dej se prosbou lidu hnouti,
Prolej srdce naše suchá
Všemi dary svého ducha.

Kdo zde ve zlé, v dobré době
Hlasem, prosbou volá k Tobě,
Účasten jsa nebes darů,
Vzplesej plesem prostým zmaru,
Až pak složiv těla schránku,
V nebeském se octne stánku.

Zavzni Otci neustálá
Po vší zemi dlužná chvála;
S jediným nechť Synem sláva
Také Duchu vždy se dává;
Vláda, mocnosť a jich jméno
Budiž věčně velebeno.

Círk. chvalozpěv.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Část další.)

7. Svatý dělník.

Bude ti, milý čtenáři, zajisté dobře povědom zázračný příběh ze života Kristova, jenž se udál kdysi na moři Genezaretském. Šimon Petr spatřil tu Mistra svého kráčeti po hladině mořské jako po zemi, a ve své horlivosti žádal si, aby směl rovněž po vodě k němu přijíti; a když jej vyzval božský Mistr: »Pojď, Petře!« ihned v pevné důvěře slovu tomu sestoupil s lodičky a kráčel také po vodě k Mistru svému. Avšak proti němu zavanul prudký vítr a vzedmul vlny hrozivé. Pohled ten strhl Petra s víry nadpřirozené v bázeň lidskou, tak že již již pozbýval důvěry, a s důvěrou ztrácel i pevné půdy pod nohama a klesal ve hlubinu. Ale nouze učí člověka modliti se a modlitba přináší mu potřebnou pomoc. A tak sotva že Petr zvolal o pomoc, již spěchá k němu božský Mistr a podávaje mu pravici svou, kárá a plísní jej, že u přítomnosti jeho pro několik nepokojných vln hned pozbýval mysli.

Ty snad, milý dělníku, nejsi sice žádným rybářem a není ani voda živlem tvým, na němž své řemeslo provádíš, nýbrž snad hluboko v lůně země jako horník dobýváš rudu, nebo snad na povrchu lámeš skálu, nebo sedíš doma na třínožce, oháněje se šídlem, či snad hoblíkem a dlátem zdělováš dříví, anebo snad oheň a železo jest živlem tvým... avšak buďsi již řemesla kteréhokoli, věř mi, že ještě snadněji a mnohem hlouběji nežli Petr můžeš klesnouti! Poslyš jen, jak to myslím!

Tvé řemeslo a práce tvá již sama o sobě vyžaduje mnohého přemýšlení, starostí a pozornosti, námahy a přičinění, mášli něco kloudného zhotoviti. Kdežto u rolníka práce jest vedlejší a povětrnosť hlavní věcí, jest u tebe jinak; na př. nemůžeš se těšiti, že snad počasí napraví, co jsi na botě pokazil, anebo že vítr a déšť opraví kabát od tebe špatně ušitý atd.; nikoli, to vše záleží na práci tvých rukou, a proto, jak jsem pravil, vyžaduje dílo tvé nerozdílné pozornosti a rozumu. Ale ani na tom není ještě dosť! Za naší doby, nechť je práce tvá sebe dovednější a výrobek tvůj sebe dokonalejší, může ještě dlouho čekati, nežli nalezne kupce, který by práci řádně zaplatil. Neboť staré pořekadlo: »Řemeslo má zlaté dno« platilo tenkráte, kdy ještě stávalo řádných cechův a kdy každý, kdo nějaké řemeslo chtěl samostatně provozovati, dříve něčemu řádnému se musil naučiti a také dokázati, že svému řemeslu rozumí. Ale za našich časů, kdy každý ničema chce a může snadno mistrem býti, má řemeslo dno sotva papírové! A to je druhá příčina, proč se musíš, milý chasníku, tím více přičiňovati a starati, abys nezůstal pozadu za ostatními.

Při tom všem však dej dobrý pozor, abys právě pro tyto přílišné starosti o své řemeslo neklesl a nepotopil se do nepokojné, rozvlněné vody, jež sluje baživosť po penězích, lakota a závisť, a abys na Boha úplně nezapomněl! To jest nejhorší nebezpečí, jež ti za nynějších časů hrozí, neboť odtud pochází, že jest teď na světě tolik řemeslníkův a dělníků vůbec, kteří žijí nadobro zbaveni všeho náboženství, kteří o nějaké službě Bohu povinné a starosti o duši svou ničeho slyšeti nechtějí. Ale při vší této »svobodomyslnosti« nemohou dosáhnouti blahobytu, tak že sotva v některé třídě lidstva panuje taková nouze a bída, jako právě ve třídě dělnické. Není jinak; království Božího nehledají a proto ani toho ostatního není jim přidáno.

Přál bych si ze srdce, abys byl

hodným, řádným a šťastným řemeslníkem a ve cti u Boha i u lidí, a proto nech jen, aby i tebe, jako Petra rybáře, ruka Ježíšova (t. j. jeho učení a milosť) vytáhla z jezera nemírných starostí pozemských a postavila tě na pevnou půdu, kteráž, byť i nebyla »zlatá,« alespoň je tak bezpečná, že na ní blaho své zbudovati můžeš.

Nejpřednější a nejdůležitější povinností pro každého řemeslníka a dělníka vůbec jest, aby věrně plnil ono významné, laskavé a blahodárné slovo Ježíšovo: »Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a ostatní bude vám přidáno.« Jakým způsobem to má křesťanský řemeslník plniti a jak sebe při tom posvěcovati, ukáži ti jako v zrcadle na jistém řemeslníku, jemuž vůbec jen »dobrý Jindřich« říkali.

1. Čiperný učeň.

Jindřich Michael Busch narodil se r. 1598. v Lucemburku. Otec jeho byl prostý a chudý nádeník, jenž se svou ženou v potu tváří si musil dobývati vezdejší svůj chléb. Avšak jako křesťané nezapomínali při vší starosti o tělo na svou duši; byliť v tom ohledu moudřejší, nežli je tak mnohý učený pan doktor anebo bohatý statkář, který žije nejinak, nežli jakoby měl jen tělo, ale ducha žádného, o nichž napsal svatý Pavel, že bohem jejich jest břicho, k němuž veškera jejich víra, naděje a láska směřuje.

Rodičové Jindřichovi byli tedy řádní křesťané hluboké víry a lásky k Bohu. Odtud pak vzalo i dítě jejich svůj díl a bylo hodné a dobré. Chudoba rodičů nutila synáčka záhy do práce, a proto měl se brzy nějakému řemeslu učiti. Jindřich si vyvolil obuvnictví, a rodiče byli spokojeni; neboť byli toho náhledu, že k řádnému řemeslu patří především náklonnosť a záliba, a tu nemohou nikdy rodičové svým dětem vštípiti, nýbrž toliko pozorovati dítě své, k čemu asi jeví chuť a lásku, a k tomu pak mu dopomoci. — Před Pánem Bohem jest řemeslo jako řemeslo, žádné nemá u něho nějaké přednosti; neboť vede cesta od kovadliny tak dobře do nebe, jako od stavu tkalcovského. Donucovati však dítě mocí k nějakému řemeslu, k němuž nemá ani chuti, ani lásky, ba snad ani vloh, bylo by od rodičů jednání nemoudré, pošetilé a dítěti škodlivé. Ovšem lenoch, jemužto se nechce do žádné práce, musí se konečně i proti vůli donucovati a doháněti k dílu, nechť se k tomu sebe kyseleji tváří.

Jindřich Busch chtěl tedy býti obuvníkem. Avšak svědomitým rodičům bylo dítě jejich příliš drahé, než aby je byli svěřili mistru ledajakému, jen když by je lacino vzal do učení, a proto šli a vyhledali mu mistra nejlepšího, jakého

jen nalézti mohli, totiž muže, který byl netoliko výborným řemeslníkem, ale ještě lepším služebníkem Božím, a k němu dali syna svého.

Z Jindřicha se brzy vyvinul hoch čiperný, chápavý a v práci neunavný. V určitý čas přišel do práce, pozorně naslouchal každému slovu svého mistra, ve všem ochotně a rád poslechnul a často pracoval až do pozdní noci, aby mistru svému v živobytí vypomohl. Nikdo jej neviděl na ulici nečinně pobíhati, nezbednosti tropiti anebo s kamarády se hašteřiti. Nikdo jej neslyšel lháti anebo surově, nectně mluviti; byl to skutečně hoch skromný, tichý, mravný, ke svým soudruhům laskavý, ke všem úslužný, při tom však nikdy smuten, nýbrž vždy veselé mysli.

Odkud asi tento dobrý duch v onom hochu? Ó ten se přýstil z čistého srdce jeho, jež dosud žádným hříchem nebylo pokáleno, v němž toliko vroucí láska k Bohu panovala. Nic na světě, žádná práce, žádná zábava, žádný posměch ani úšklebek nebyly s to, by přiměly Jindřicha k tomu, aby jen jednou obvyklé modlitby své z rána a u večer, v poledne a po skončené práci opomenul. Když ostatní učeníci a tovaryši v neděli šli na zábavy a radovánky, spěchal dobrý Jindřich do kostela, kdež vyslechl všechny mše sv., kázaní a křesťanské cvičení. A hle, již tento dobrý příklad účinkoval na ostatní hochy tou měrou, že vůčihledě v mravech svých se lepšili.

»Tak hodného, pilného a čiperného učeníka přál bych si také míti,« pomyslí si snad mnohý pan mistr; ale že si jej má vlastně sám slovem a příkladem k tomu vychovati, na to málokterý pamatuje. Ano, na ubohého učeníka pro každou maličkosť láteřiti, nadávati a kleti, co chvíle jej bíti, poličkovati, kopati — ovšem to dovede každý, i nejhorší mistr.

Nuže, jak je s tebou, mistře křesťanský, v této věci? Nezapomínej, že nikoli policejnímu úřadu, nýbrž Pánu Bohu budeš jedenkráte účty klásti i ze svých učeníků, které jsi měl! Nezapomeň, že k povinnostem tvým náleží starati se především o duše všech svých svěřencův a pak teprve o řemeslo!

2. Katolický tovaryš.

Když se byl náš Jindřich svému řemeslu řádně vyučil, vyhledal si některého hodného mistra, by si dílem dobýval svůj chléb a dílem ještě dále v řemesle svém se zdokonalil. Vydal se, jak říkáme, »na vandr« nejprve po zemi lucemburské a později zašel až do Paříže.

Jak se mu při tom vedlo, kterak vždycky dříve o svou duši pečoval a pak teprve o obuv cizích lidí, to vše vypravuje obšírný jeho životopis, z něhož aspoň něco málo tuto sdělíme.

V Lucembursku obdržel Jindřich zaměstnání u mistra ctnostného a sv. náboženství s tělem a s duší oddaného, kterýž seznav brzy smýšlení Jindřichovo, věděl také oceniti takový poklad, jakýmž jest řádný tovaryš v domě.

A vskutku, všechna nebezpečí, jež mladému člověku ve velkých městech hrozí, všecka pohoršení zlých příkladů, jež se všech stran naň dorážejí, jej vábí a svádí, to vše nebylo s to, by Jindřichovi nejmenší škody způsobilo a v dobrých předsevzetích jej zviklalo; neboť zachovával vždy a všude tentýž chvalitebný a vzorný pořádek života. Každého dne vstal časně z rána a obětoval Pánu Bohu již předem všecky své skutky celého dne, jejž mu Pán popřává, a vykonal s vroucí pobožností ranní modlitbu. Pak spěchal do chrámu na mši sv.; musilli toho pro nějakou překážku opominouti, bývala to pro něj nad míru bolestná ztráta. Z kostela spěchal do dílny, kamž se dostavil den co den v určitý čas. Ku všem soudruhům svým byl laskavý, tichý a mírný

a neopomenul ani při práci na Boha mysliti, pozdvihuje častými povzdechy nábožnými mysl svou k němu.

Nejraději připomínal sobě uprostřed práce své božského Spasitele Ježíše Krista, kterak také v chýši nazaretské pilně pracuje; byloť mu zvláštním potěšením, že i Syn Boží, stav se člověkem, vyvolil si mezi všemi stavy lidskými stav řemeslnický a celých třicet let svého života strávil prací řemesla, jež světu tak nízkým zdá se býti. Mimo to tanuli mu na mysli i svatí bratří Krišpin a Krišpinian, jež sobě zvláště bral za vzor. Představoval si, kterak oba pracovali jedině s tím úmyslem, aby se Bohu líbili, jak zbožné a vzdělávací rozmluvy spolu měli a kterak i při řemesle všemožně se namáhali, aby své bližní přivedli ku poznání Krista Ježíše a svaté víry jeho: a tu cítil se opět a opět puzena, by také všemožně na spáse svých bližních pracoval a zvláště zachránil od věčné záhuby ony nesčíslné mladíky a dělníky, kteří ve sv. náboženství špatně jsouce vycvičeni, živi byli úplně bez Boha jako bídní otroci svých náruživostí. — Takový politování hodný život dojímal dobrého Jindřicha velice a podněcoval horlivosť jeho. Nemyslil jak onen kněz a levita ve známém podobenství »o milosrdném Samaritánu«: »Co mi po tom, že jiný hyne? neznám jej!« nýbrž snážil se následovati Srdce Ježíšovo, kterýž tak ochotně všech trpících se ujímal a všem bídným tak laskavě pomáhal. Jindřich stal se pravým apoštolem lásky k bližnímu, nalévaje hojně oleje a vína do duší smrtelně zraněných.

Jako za časů našich, bylo i tehdáž mnoho lehkomyslných, nevěreckých, zahálce a jiným neřestem oddaných dělníků řemeslnických; tehdáž — právě jako nyní — byli mnozí mezi nimi, kteří nejen povinnosti křesťanské po dlouhá léta zanedbávali, ale i Bohu rouhati se neostýchali.

Právě takovéto známé a veřejné hříšníky Jindřich vyhledával, šerednosť a ohavnosť hříchů jejich na oči jim stavěl a předkládal, jak trestuhodné jest proti Bohu se stavěti, a jak pošetilé, pro tak krátké a ničemné rozkoše věčné spasení své duše v šanc vydávati, ba již na zemi pokoj a spokojenosť srdce si kaziti! A hle, slova jeho málo kdy padla na půdu neplodnou, ale skoro vždy dostalo se mu radosti, že poblouditi hluboce dojatí, zanechavše nepořádný život, vraceli se na cestu dobrou.

Nejraději chodíval Jindřich mezi jinochy a zvláště mezi obuvníky. Jako upřímný soudruh dal se s nimi do hovoru, a svým tichým a přívětivým chováním získal si nejprve jejich důvěru a pak jal se jim připomínati povinnosti stavu jejich, otvíraje jim oči, aby poznali hrozící jim propasť záhuby, na jejímž pokraji již již se nacházeli. Nenašelli hned ochotného sluchu, neztrácel mysli, ale v horlivé modlitbě poroučel ubohé duše jejich Pánu Bohu a zapřísahal Rodičku Boží a svaté patrony Krišpina

a Krišpiniana, by těmto pobloudilým synům milosť a slitování u Boha vyprosili. Po té, důvěřuje v pomoc nebeskou, docházel za nimi do bytů jejich, vyhledával je v krčmách i u stolů hráčů, mluvil k nim tak dojemně a důrazně, že mu již neodporovali, ale obyčejně poslechnuvše, hříšného života se odřekli.

Což divu, že za krátký čas roznesla se o tom pověsť a ve městě o ničem jiném se nemluvilo, než »o dobrém Jindřichu.« Každý se tomu divil, že takový jinoch, tovaryš beze všeho jmění a vzdělání, téměř celé město obnovil, mravy a život četných lidí k lepšímu obrátil. A co zvláště těšilo lidi dobře křesťansky smýšlející, bylo, že vše, co dobrého Jindřich byl způsobil, nebylo jen povrchní a nestálé, nýbrž hluboko zakořeněné; neboť většina mladých lidí, jež byl k Bohu obrátil, setrvali v dobrém i na dále. (Příště dále.)

Velký pátek usmířen.

(Ostatek.)

Byla to vroucná modlitba, kterou fr. Ludvík se spolubratřími za spásu duší k nebi vysýlal, která skutečně takovou bloudící duši do řádu přivedla? — Dosti na tom; zatím co fr. Ludvík v tichém kostelíčku kapucínském s bratřími hodinky se modlil, přihodilo se v jiném chrámu něco podobného, jako dříve s ním.

Ctihodný velechrám bl. Panny Marie v Einsiedeln byl dávno již uzavřen. Tichounce blikalo věčné světlo před Bohem ve svatostánku trůnícím a před obrazem Matky Boží. Andělé sami zastávali stráž před Tím, jenž je stvořil; lidé opustili dávno dům Boží, odebrali se na odpočinek, až na jednoho, který sám v kostele nepozorován zůstal a — spal. Byl to protestant Jan Folz, tovaryš provazničký z Virtembergu. Z pouhé zvědavosti přišel sem se svým katolickým mistrem, aby, jak uštěpačně podotknul, podíval se na pověru a modlářství katolíků. Nemoha za dne pro veliký nával poutníků svou hříšnou zvědavosť ukojiti, schoval se večer před kostelníkem a zůstal nepozorován ve chrámě. Usnul tvrdě. O půlnoci bylo slyšeti hlas volající: »Jene, proč zde spíš? Vstaň a jdi do kaple!« Ustrašen vstal rychle a vstoupil pln svaté bázně do kaple. A když stál před milostným obrazem Matky Boží a na nový rozkaz s nebe sklonil pyšné koleno před Královnou andělů — tu zmocnila se ho milosť Boží mocí vítěznou. Slzy kanuly mu po tváři potokem, nevýslovná blaženosť rozlila se v duši jeho, oko Matky Boží hledělo naň s láskou a útrpností, a paprsek osvícení a milosti proniknul bludem zastíněnou duši jeho. — Druhého dne ráno, byv nalezen od kostelníka ve chrámě a před opata kláštera předveden, vypravoval Jan všecko, co se s ním v noci stalo, žádal a obdržel naučení o katolickém náboženství, stal se katolíkem a r. 1584. vstoupil pode jménem »František« do řádu OO. kapucínů. Bylo to štěstí pro celý řád, neboť jsa dítkem milosti, působil horlivě spolu, tak že velký generál řádu, Vavřinec z Brindisi, vyvolil Františka za druha svého a toto svědectví mu dal: »Slyšel jsem o tomto bratru mnoho chvalitebného, on však všecko mé očekávání překonal.«

František získal katolické víře i svého bratra, svého bývalého mistra osvobodil od vzteklosti a zemřel ve svaté pověsti r. 1630.

Podivno! Právě v dobu, kdy nejvíce bylo hádek a bludův o milosti Boží,

působila ona největší zázraky, probouzela tu jednu, tam druhou duši k nábožnému životu a hojila rány církve svaté jako balsámem, vzbuzujíc světce veliké, jako byli: sv. Karel Borromejský, sv. Kajetán, sv. Filip Neri, sv. Ignác z Loyoly, sv. František Xaverský a Borgiáš, sv. Alois a Stanislav, sv. Terezie a Angela, sv. Jan z Kříže a z Boha, sv. Tomáš z Villanovy, sv. František Sal., sv. Vincenc Paulánský a sv. Františka ze Chantálu. Takové nebeské květy vyrostly na stromě Kristem vštípeném, tak mocně působila milosť Boží; tatáž milosť povolala i fr. Ludvíka a mnoho jiných ku světlu pravdy Boží a naplnila jej mocí, že i on mnoho duší získal.

R. 1587. dostal P. provincial žádosť o několik kapucínů do kantonu Appenzellu, kdež bludy Zvingliho a Kalvína se rozlézaly, víru a mravnosť katolíků podkopávaly. Horlivý P. provincial poslal tam ihned P. Jana z Ulmu a P. Fabricia, by se o všem přesvědčili a podali pak zprávu o věcech a poměrech, načež prý tam pošle kazatele. Ovšem za takových poměrů musil to býti kazatel na slovo vzatý, učený, zkušený; takového katolíci v Appenzellu očekávali. Ale jak se zarazili, vidouce mladičkého kapucína, kterého jim P. provincial jako vyvoleného misionáře představil. Ale nové sklamání! Mladý muž, jenž nedávno ukončil bohoslovecká studia a na kněze byl posvěcen, vstoupil na kazatelnu. Počal kázati a mluvil tak líbezně a přece tak přesvědčivě a vážně ku četným posluchačům, že všickni byli plni obdivu nad novým misionářem — byl to P. Ludvík —, jenž jedním rázem dobyl si srdce všech. Za několik dní usnesla se rada, že jemu a spolubratřím jeho postaví klášter. Apošt. komisař P. Štěpán, dozvěděv se o tom, přišel do Appenzellu a přes všelikou zlosť bludařů postaven kapucínům konvent.

Zatím nadešla doba svatopostní. Jako druhdy sv. Petr při každém kokrhání kohouta pln bolesti vzpomínal na zapření Pána svého, tak vzpomínal také P. Ludvík pokaždé v postě, a sice ne bez lítosti, na onen velký pátek, kdy v mladistvé bujnosti a bludařské zlomyslnosti bolestné utrpení Páně potupil. Tento přečin bujné mladosti chtěl napraviti, chtěl celým srdcem vděčným býti za neskonalou lásku Boží, která jej z bludu přivedla ke světlu sv. víry, z bouřlivého světa do tichého řádu. A jak měl tuto svou vděčnosť jinak ukázati, nežli tím, že hleděl ukojiti palčivou žízeň po spáse duší nesmrtelných, která v den prvního velkého pátku tak trápila Pána Ježíše na kříži pnějícího.

Před ukřižovaným Spasitelem na kolenou klečel a roznícen láskou serafínskou k duším nesmrtelným, nabízel v oběť Pánu po tento postní čas všecky své síly duševní i tělesné, a tak pln Ducha svatého vstoupil na kazatelnu.

Tentokráte padala slova jeho jako plameny do srdcí posluchačů. Kazatel povzbudil zbožné, pohnul hříšníky, nadšením naplnil dobré, otřásl zatvrzelými. Nával ku kázaní jeho byl neslýchaný. Vznešení a prostí, staří a mladí, učení a neučení, katolíci, zvingliáni, kalvíni, lidé bez víry, vše se hrnulo do kostela. Přišli se zvědavostí a odcházeli plni skroušenosti. — P. Ludvík mluvil »jako moc mající,« ovšem s nebe od Boha ji mající. Kázaní jeho byla příčinou, že mnozí a mnozí zanechali bludu a vrátili se do lůna církve katolické. P. Ludvík se za to modlíval často od nočních hodinek až do bílého rána v kostele, a když pro zotavení někdy přišel k jeskyni na skále, ku kostelíčku uprostřed lesa, tu létali ptáčkové okolo něho, posedali si na jeho ramena a k jeho modlitbě připojili svůj líbezný zpěv. Obzvláště miloval Matičku Boží, k jejíž cti a chvále zaváděl bratrstvo růžencové, čímž mnoho bloudících

získal svaté víře katolické. Jako rybář rozestíral sítě své na lovení duší víc a více.

Katolíci byli plni nadšení pro kazatele svého, ale bludaři zase soptili hněvem a zlostí proti němu. Bylo mu jako kdysi sv. Pavlovi v Lystře, kde jedni mu prokazovali česť a jiní chápali se kamenův, aby jej usmrtili. Kolikrát číhali na P. Ludvíka nepřátelé, aby ho zabili, ale marně; ruka Páně jej chránila.

Pod ochranou Boží pracoval P. Ludvík dále na spáse duší. Aby jich hodně mnoho získal Ježíši Kristu, nespokojil se tím, že byl činným v kostele, on podle serafínského Otce procházel i venkov, putoval od dědiny k dědině, od chaloupky k chaloupce; přidružil se k dělníkům na poli, navštěvoval lidi v jejich bytech, mluvil k nim laskavě, a tak se stal nejoblíbenějším knězem po celém kantonu.

Na březích řeky Aaru leží přívětivě pamětné město Solothurn. Od dávných časů byli obyvatelé věrnými katolíky, ale nyní nastaly smutné časy. »Bludy, kacířstva, nemravnosť kráčely spolu ruku v ruce,« praví dějepisec švýcarský. Tu uslyšel biskup baselský (r. 1575.—1608.) Jakob Krištof o apoštolské činnosti P. Ludvíka v Appenzellu, i prosil jej, aby přišel do Solothurnu. Skutečně odebral se P. Ludvík s P. Alexiem do starého římského města Solothurnu. Zde je očekávala perná práce. Hniloba víry a mravu rozmohla se nesmírně a jedem svým otravovala veškeré obyvatelstvo. Misionáři se modlili vroucně, byli též modlitbou spolubratří podporováni, a tedy dali se do práce. Solothurňané otevírali oči. Takových kazatelů ještě neslyšeli. Jako hrom zaznívala slova s kazatelny: »Lazare, pojď ven!« A Lazar vstal z hrobu. Solothurn se docela proměnil. Misionáři byli tak oblíbeni, že i zde postaven klášter. Ovšem svět, zlí lidé, je nenáviděli, ano vzbouřili se proti P. Ludvíkovi, chtěli jej vyhnati z města a stavbu kláštera zabrániti. Ale ničeho nepořídili proti muži svatému a knězi apoštolskému. To se stalo v Badenu.

Zde kázal P. Ludvík před velkým a vznešeným shromážděním. Po kázaní přišli poslanci z Curichu s prosbou, řkouce: »Ctihodný otče! Již se nám omrzelo plané mluvení našich kazatelů. Pojďte přece k nám do Curichu a kažte ve městě našem. Lidé budou slovem vaším netoliko vzděláni, ale sta se jich vrátí do církve katolické. Ostatně připravíme obyvatelstvo na příchod váš!« Lidé se polekali, slyšíce, že tam přijde P. Ludvík, největší potírač bludův a kacířstva. Ale i tu zdárně působil, neboť milosť Boží byla s ním.

Šlechetný arcivévoda Ferdinand umínil si na domluvu nábožné choti své Anny Kateřiny postaviti klášter kapucínům v Innomostí. Roku 1593. přišel P. Jan z Benátek a s ním někteří otcové do Innomostí, aby převzali konvent. Při založení kláštera donesl arcivévoda, jeho choť a princezna vlastníma rukama kameny na stavbu a po roce odevzdal Ferdinand klíče kláštera P. kvardianovi Kašparu z Bergamo, a sám byl prvním, jenž v domě chudoby byl pohostinu. Do tohoto kláštera byl P. Ludvík povolán jako novicmistr, aby pro celou provincii vychoval nové, horlivé kněze. Působení jeho bylo i zde podivuhodno. Nápotomní císař Ferdinand II. slyšel o věhlasném kazateli v Innomostí, a protože ve Hradci protestantské učení se velmi zmáhalo, prosil papeže, aby P. Ludvíka jako misionáře do Hradce poslal. Stalo se. I zde hrnuli se lidé na jeho kázaní, tak že jistý souvěký spisovatel o něm praví: »Jak často byl P. Ludvík donucen, aby na cestě se zastavil, pod širým nebem zpovídal ubohé hříšníky! Neboť lidé se k němu valili jako k apoštolskému vě-

stiteli, a netoliko lid, i knížata, vévodové a císař vyhledávali rady a kázaní jeho.«

Již chtěl biskup řezenský apoštolského kazatele pro svou diecési získati, ale tu jej předešel jiný biskup.

Pyšně vypíná se mezi Lechem a Wertachem prastaré římské a tehdy ještě svobodné říšské město Augšburg. Kdysi město katolické, strážce hrobu sv. Afry a velkého biskupa Ulricha, nyní pak střediskem bludův a kacířstva jest učiněno. Katolíků byl sotva desátý díl, a ti byli malomocni a ustrašeni. Měli jen jednoho kazatele na domě, kdežto 12 protestantských kazatelů hlásalo učení Luterovo. Na Boží Tělo šlo sotva 20 osob v průvodu. Když r. 1559. sv. P. Kanisius z tovaryšstva Ježíšova tam poprvé kázal, měl asi 50 posluchačů. To však nezastrašilo muže Božího, pracoval dále, posluchačů přibývalo, nový život křesťanský začal, svátosti zase byly přijímány, přikázaní církevní se zase zachovávala, obrácení na víru katol. bylo co chvíle. Nový život probudil se zase ve městě. Bylo to r. 1601. Tu rozezvučel se velký zvon na klášterním kostele sv. kříže, volaje lid do chrámu. Občané, duchovní i laikové spěchají do chrámu Augustinianů; všickni chtějí slyšeti nového kazatele, kterého sem kníže-biskup Jindřich povolal. Byl to P. Ludvík, jenž vystoupil na kazatelnu. Oči všech obrátily se na ctihodného kapucína, přísnostní a neunavnou prací umořeného, ale svatým zápalem zářícího, a když začal kázati z počátku mírně, aby získal rozum i srdce všech, tu najednou počal hřímati do svědomí; všickni cítili, že po sv. Kanisiu neslyšeli takového kazatele, jako nyní.

O P. Ludvíku se všeobecně mluvilo po celém městě. A když podruhé zvony volaly do chrámu na kázaní, byl kostel tak naplněn, že by ani jablko nebylo propadlo. Všickni toužebně čekali kazatele — avšak nepřicházel. Konečně se otevřely dvéře sakristie; silní mužové nesli na smrť bledého a bolestmi schváceného kněze na kazatelnu. Měl dnu, kterou jako horlivý misionář na sněhem pokrytých horách ve Švýcařích a Tyrolsku byl postižen. Ale i tato bolesť nebyla s to, by zavřela ústa kazatelova. Nemoha jíti, dal se tam zanésti. Postavili jej na nohy, bolestí svíral se obličej jeho, ruce opíraly se o zábradlí, ještě prosebný pohled na sv. kříž — a kázaní počalo. Kázal neohroženě o pravdách sv. víry, a čím déle tím nadšeněji kázal, tak že zapomněl na bolesti; stál tu jako prorok starozákonný, slova jeho katolíky posilovala, protestanty pak zdrcovala.

Celé město Augšburg bylo pobouřeno. Dobří se radovali, zlí se vztekali zlostí. Jednou, když se díval P. Ludvík oknem, aby trochu pookřál, padla najednou rána. Střelec dobře mířil, trefilť kapucína právě do čela — ale čelo bylo jak ocelová zeď, o níž Isaiáš píše, že za takovou od Boha ustanoven jest proti knížatům a lidu israelskému. Koule se odrazila, knězi neublížila. Věda, že jest v ochraně Boží, šel docela pokojně do zpovědnice, aby zpovídal kajícníky. Tu opět se blíží nepřítel, míří na něho — kněz byl ztracen —. Najednou počne se útočník třásti, ruce mu klesají, padá skroušeně na kolena a prosí za odpuštění. Pán Bůh podruhé zachránil sluhu svého. A on byl za to vděčným. Mohl si již odpočinouti, ale nikoli; nepřestal ani dosud hledati duší pobloudilých.

Zatím nadešla opět doba svatopostní. P. Ludvík seděl v cele své v klášteře nově vystaveném a rozjímal hořké umučení Páně — v tom byl duch jeho až v útrobách pohnut. Slzy, hořké slzy kanuly po vráskovité tváři; před duší jeho tkvěl onen nešťastný velký pátek, kdy jako bujný student v Ingolstadtu a v Bologni toto utrpení Páně potupil. To jej ne-

smírně zabolelo: onen velký pátek chtěl usmířiti než umře, a učinil tak.

Ve svaté tichosti slavil Augšburg den úmrtí Pána Ježíše na kříži. Věřící klečeli u Božího hrobu a modlili se vroucně. Najednou vychází ze chrámu »sv. kříže« průvod velko-páteční a ubírá se ulicemi města. Poprvé patřilo město na tento kajicný průvod; věřící kráčeli v kajicném rouchu, někteří nesli nástroje umučení Páně a vzdávali česť ukřižovanému Spasiteli. P. Ludvík dojímavým kázaním to způsobil, on sám slze nesl kříž, modle se a odprošuje se za urážku v mladosti své Pánu Ježíši učiněnou.

Velký pátek byl usmířen. — P. Ludvík dokonal zde úkol svůj. Mnohými pracemi unaven, prudkými bolestmi zlomen byl strom života jeho. V tichosti připravoval se na smrť v tichém klášteře, dávaje příklad trpělivosti a hluboké pokory. On, bývalý věhlasný kazatel, neštítil se, ba za největší radosť sobě pokládal, mohlli spolubratřím habit látati, nečisté nádoby umývati, nemocné ošetřovati a jiné sprosté služby konati. Bolestnou dnu nazýval svou milou sestrou, která mu pomáhá za hříchy pokání činiti, a když jej jednoho dne velmi prudce sevřela bolesť, že sebou ani hnouti nemohl a zpovědník jeho s nejsv. Svátostí do cely vstoupil, aby mu tělo Páně podal, prosil své bratry pro Boha, by mu ohnuli kolena, aby se mohl přítomnému Pánu Ježíši klaněti. Pro Boha bilo jeho srdce ustavičně, jeho přítomnosť v nejsv. Svátosti vždy učil a na kazatelnách hájil — a nyní měl dostati odměnu. Pán Bůh povolal sluhu svého dne 4. srpna 1608.

Hrobka kapucínů, do níž položeno tělo jeho, jehož mozek deset let po smrti ještě neporušen byl nalezen, jest zasypána; klášter, v němž žil, jest zrušen, jeho památka v Augšburgu zanikla. Jméno P. Ludvíka ze Saska však nachází se v seznamu svatých a písmem nesmazatelným zapsány jsou všecky jeho skutky ve knize života věčného.

O modlitbě sv. růžence.

Blahoslavený člověk, který mne slýchá a kterýž bdí u dveří mých na každý den... Kdo mne nalezne, nalezne život a dosáhne spasení od Hospodina. *(Přísl. 8. 34.)*

Marii, nejsv. Pannu a Matku Boží, ctiti a milovati bylo od jakživa znamením každého pravého křesťana. Každý ctitel Matky Boží hledí co nejvíce ji velebiti, ji se zalíbiti. Nemůžeme však Marii Pannu více uctíti, nemůžeme jí příjemnější oběť lásky a vděčnosti přinésti, jako tím, když přicházíme k ní s onou modlitbou, kterouž ona sama ctitelům svým podala a odporučila. Jestiť to modlitba sv. růžence. Modlíce se sv. růženec, vzdáváme Královně nebes největší úctu a chválu, splétajíce jí z překrásných modliteb jako z růží vonný věnec, jejž klademe Královně nebes jako důkaz lásky a úcty k nohám jejím. Že tato modlitba jest nejsv. Panně nad míru milá a příjemná, toho důkazem jsou nesčíslné milosti a hojné požehnání, jež s touto modlitbou spojeno jest. Důkazem toho jsou tisíc a tisíce případů, v nichž Maria Panna ukázala svou moc a ochranu jak jednotlivých osob, tak celých národů, celého křesťanstva. V čas soužení a protivenství chápala se vezdy sv. církev svatého růžence jakožto nejmocnější zbraně k obrácení hříšníků, k vykořenění nepravostí a kacířstva a proti nepřátelům veškerého křesťanstva.

Jak mnoho lidí bylo touto modlitbou

z nebezpečenství a nouze vysvobozeno! Jak mnoho před zoufalstvím zachráněno, jak mnoho lidí čerpalo z této modlitby útěchu a trpělivosť! I my všickni zakusíme těchto účinků modlitby sv. růžence, čím častěji a vroucněji se ho budeme modlivati a tak Královnu sv. růžence ctíti a o pomoc vzývati.

Znáte všickni dobře obsah modlitby sv. růžence. Modlitbou touto voláme k Marii, nejsv. Panně, jejíž ochrana a pomoc nám vždycky potřebna jest. Modlitba ta obsahuje pozdravení andělské a modlitbu Páně, kterážto modlitba jest ze všech nejkrásnější a nejlepší; vždyť nás ji naučil sám Spasitel náš Kristus Ježíš. Modlitba sv. růžence obsahuje nejdůležitější články a učení naší sv. víry a upomíná nás na nejvznešenější tajemství sv. náboženství. Toť právě jest, co dává této modlitbě tak velikou moc, kterouž mnohokráte zakusili křesťané od té doby, co sv. růženec zaveden jest v církvi svaté, a to od samé Královny nebes.

Modlitba sv. růžence zlomila a přemohla kacířstva a jest mocným prostředkem proti zmáhající se nákaze mravův a křesťanského života. Toho důkazem budiž nám pohled na církev svatou za času sv. Dominika, jen první za rozkazem Královny nebes tuto modlitbu křesťanům hlásal a odporoučel. Stav církve v tehdejší době byl nad míru smutný, asi jako nyní, ba ještě horší. Kacířstvo Albigensů se víc a více zmáhalo. Tito kacíři nechtěli o Pánu Ježíši a jeho božské Matce Marii ničeho věděti a vzbouřili se proti církvi svaté, proti křesťanům-katolíkům. Místo učení sv. evangelia hlásali a rozšiřovali učení a zásady ďábla a stoupenců jeho. Duch modlitby hynul čím dále tím více mezi lidem, mše sv. byla od kacířů těch odstraněna, oltáře zbořili, sv. svátostmi pohrdli; za to však smyslnosť, nemravnosť, surovosť rostly tím více. Ano, byly to smutné časy; svatý Bernard se svými bratřími chodil a kázal s ohněm a zápalem sv. — ale marně. Knížata křesťanská shromáždila vojsko proti kacířům — ale marně.

V takovém protivenství úpěla církev svatá, hledala pomoci a našla ji. Či mohl Kristus církev svou opustíti? Vždyť přislíbil: »Aj, já s vámi jsem po všecky dny až do skonání světa!« Pomoc přišla v pravý čas a docílila, čeho se nikdo nebyl nadál. Koho vyvolil Pán Bůh za nástroj prozřetelnosti své? Byltě to sv. Dominik s růžencem. Dlouho světec tento kázal proti bludařům a kacířům, a nevida žádného ovoce, obrátil se s důvěrou k Matce Boží a neustal ji prositi, až by byl vyslyšen. Jednou tři dny a tři noci trval na modlitbách a konečně unaven jsa, usnul. I zjevila se mu Matka Boží u veliké slávě a velebnosti. Byltě okolo ní tři královny a každá z těch královen měla okolo sebe padesát panen. První královna a její družky měly roucha bílá jako sníh; druhá královna s družkami měla červené roucho a třetí měla roucho zlatem protkané. Nejsv. Panna vyložila sv. Dominiku toto zjevení, a sice: Ty tři královny představují trojí růženec, těch padesát panen u každé královny představují »50 Zdrávas Maria« při každém růženci, a bílá roucha označují radostný, červená roucha bolestný a zlatem protkaná roucha vítězný růženec. »Tajemství vtělení, narození, života a utrpení mého Syna, jakož i vzkříšení a nanebevstoupení vpletena do Zdrávas Maria a oddělena modlitbou Páně, to jest můj růženec, jímž chci býti potěšena.' Zaveď tuto modlitbu všude, a zbloudilí se obrátí a obrácení budou spaseni.« Tak mluvila Královna sv. růžence. Potěšen tímto zjevením, počal sv. Dominik všude kázati o sv. růženci, učil jej křesťany se modliti, a brzy počal křesť. duch zkvétati. Lidé začali nepravosti nenáviděti, ctnosti

začali milovati, s novou horlivostí vraceli se lidé zase k pobožnostem a k oltářům, zase s radostí ctili Pána Boha, zase světily se slavně svátky Matky Boží Marie Panny, křesťanský život se probouzel, a tam, kde byla Sodoma a zmatený Babylon, tam povstal sv. Jerusalém. Za tou příčinou velebí papež Pius V. účinky sv. růžence těmito slovy: »Tato modlitba neřestné obrátila, temnosti bludův a kacířstva zapudila a světlo katolické víry v tisícerých srdcích roz-

žala.« Avšak netoliko tehdy za času sv. Dominika, nýbrž i později po všecky časy blahodárně působila na lidi modlitba sv. růžence. Mnoho tisíc lidí chrání sv. růženec před pokušeními světa, těla a ďábla, mnoho tisíc lidí bylo v souženích a trápeních potěšeno, ke ctnosti povzbuzeno, v dobrém posilněno a ku spasení přivedeno, a to modlitbou sv. růžence. Mnoho hříšníků zakusilo v nemoci užitek této modlitby, že byli ku kajícnosti vedeni a že s důvěrou v pomoc Marie Panny s tohoto světa odcházeli na věčnosť. Proto nazývá papež Urban VIII.

modlitbu sv. růžence »rozmnožení křesťanů,« poněvadž skrze svatý růženec tisíce kacířů vrátilo se do lůna církve katolické. Papež Řehoř XIV. nazývá růženec »zničení hříchu,« »dosažení milosti,« poněvadž touto modlitbou nesčíslný počet hříšníků bylo obráceno na pokání a nalezlo milosrdenství Boží. Papež Julius III. nazývá svatý růženec »ozdobou a okrasou římsko-katol. církve,« poněvadž jím církev sv. od neřestí byla očistěna a dosáhla zase původního lesku jako pravá, neposkvrněná choť Ježíše Krista.

Toť ona veliká moc modlitby sv. růžence.

Modlete se svatý růženec zvláště v těchto trudných dobách našich, kde ctnosť se vyhosťuje a nepravosť povyšuje, kde víra hyne a nevěra se vzmáhá, kde všeliký řád křesťanský přestává a úplný zmatek nastává, modlete se sv. růženec a zakusíte moci jeho. Modlitba tato bude vám zbraní a ochranou proti pokušením, proti nevěře, proti hříchu, proti všelikému zlu.

Tento měsíc putují zástupy věřících do chrámů Královně nebes zasvěcených, zvláště kde Matka Boží divy tvoří. Chvalozpěvy Marianské rozléhají se po krajinách a všickni sjednoceni jsou jedním cílem, Marii, Královnu sv. růžence, po Bohu nejvíce uctíti. A modlitba ta, kterou dnes věřící ponejvíce k nebes výšinám vysýlají, jest modlitba sv. růžence. Všickni vroucní ctitelé Panny Marie mají v rukou svých sv. růženec a pozdravují jím Královnu andělů a všech svatých. I náš život jest poutí; i nás má doprovázeti na této pouti sv. růženec; i my máme Marii Pannu jím uctívati, abychom dobrý boj bojovali, víru zachovali a blaženosti věčné dosáhli. Modlitba naše bude však jen tenkráte Marii, nejsv. Panně, milá a nám prospěšná, budemeli se modlívati sv. růženec s čistým srdcem, s vroucnou pobožností a s toužebností po našem spasení.

Pozdravujte tedy Marii, Královnu sv. růžence, ale pozdravujte ji s čistým srdcem. Jako chvála Boží v ústech hříšníka špatně zaznívá, právě tak nelíbí se Marii Panně pozdravení andělské, pocházející ze hříšného, zkaženého srdce. Pozdravení toto jest Marii vždycky příjemné, ale když pochází ze hříšného srdce, bývá jaksi zneuctěno. »Neboť nestačí,« praví sv. Jan Zlatoústý, »aby byly ve věnci jen květiny krásné, nýbrž mají býti i ruce čisté, které věnec uvíjí; třeba kadidlo voní líbezně, tedy přece nelíbí se vůně jeho Pánu Bohu, jestliže kadidlo zapalují sluhové nehodní; Pán Bůh odvrátí se od nich a neslyší proseb jejich. Jen ty slyší, kteří s kajícím srdcem přicházejí, hříchů nenávidí a nový život začínají. Ti budou připočteni k nevinným, ti budou slyšeni, jich modlitba bude Marii, Matce Boží, příjemna, ti zaslouží sobě milosrdenství.«

Máli chvála naše Marii Panně býti příjemná, tož musíme ji ctíti s vroucnou pobožností. Či co pomůže sebe mocnější modlitba, jestli ústa mluví a srdce zůstane chladno? Či co jsme, abych mluvil se sv. Pavlem, třeba modlíme se řečí andělskou, co jsme, jestliže se modlíme bez pobožnosti, bez lásky, co jsme jiného, nežli měď zvučící a zvonec znějící? A přece jak často jest modlitba naše bez pobožnosti srdce, bez vroucné lásky! Oči svých obracíme ku Královně nebes, ústa naše ji pozdravují a při tom duše naše se zabývá světskými věcmi, mysl naše zabývá se marnostmi, ano i hříšnými myšlénkami.

Netažte se tedy, proč vám není modlitba tak prospěšna, proč nebýváte vždycky vyslyšeni. »Záhuba pochází od tebe, Israeli«; v růženci vašem jest mnoho trní světských starostí, které dobré símě pobožnosti udusí. Kdybyste sv. tajemství

růžence pobožně rozjímali, bylo by srdce vaše proniknuto brzy vděčností a láskou, brzy lítostí a pokorou; okusili byste moci Matky milosrdenství a modlitba vaše by nikdy marna nebyla.

Konečně musíme při modlitbě sv. růžence Marii pozdravovati s toužebností po svém spasení. Musíme, jako Daniel, býti mužové touhy po věčném spasení. Maria Panna dala nám příklad; její touha byla po nebi, jen milosť Boží hledala a také ji u Boha nalezla. Můžeme prositi Boha za časné potřeby, ale jen pokud nám jsou prospěšny ku spasení. Ostatně však zůstanou vždy pravdiva slova Kristova: »Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a ostatní bude vám přidáno.«

Pozdravujte Marii, Královnu sv. růžence, ale pozdravujte ji s čistým a kajícím srdcem, s vroucnou pobožností, s toužebností po spasení. Pak obrátí Královna nebes k nám milosrdné oči své a přivede nás k Ježíši Kristu, Spasiteli našemu, abychom naň v nebi věčně patřili, jej chválili a velebili, jej milovali, jej požívali věčně věkův.

Pobožnosť sv. růžence.

Měsíc říjen zasvěcen jest slavnosti růžencové, jež na počátku jeho se odbývá. Léto prchlo, chladný podzim oloupil zemi o veškerou okrasu její, kvítka uvadla a zvláště růží jest již málo, že sotva věnec z nich uvíti možno. Můžeme však jiný věnec z růží uvíjeti, z růží nejkrásnějších modliteb a obětovati jej blah. Panně Marii. Věnec tento upleten jest z »Věřím,« »Modlitby Páně« nebo »Otčenáše,« ze »Sláva Bohu Otci« a ze stále se opakujícího »Pozdravení andělského« neboli »Zdrávas« s připojenými tajemstvími života, utrpení a oslavení Ježíšova. Kdo věnec tento zbožně uvíjí, koná práci na zemi nejkrásnější. Obětuje jej pak prostřednictvím Marie Panny nebeskému Otci, podává mu dar zajisté milejší a vonnější, nežli všechny věnce světa z růží takových, jež uvadnou a opadají. Protož modlívejme se zbožně sv. růženec, modlívejme se jej obzvláště v měsíci říjnu, uvažujíce pečlivě a vážně tajemství, jež k němu připojena jsou.

Kousek chleba.

(Část další.)

29.

V těle dospělého člověka nalézá se asi 16 kilogramů krve. Tato krev však nestojí nehybně jako voda v rybníce, nýbrž proudí v těle nesčetnými žilami a žilkami, a to s takovou rychlostí a pravidelností, že tato dosti značná částka krve každou hodinu skoro 21kráte celým tělem shora dolů a zdola nahoru na vše strany projde. Kde však nalézá se ona pružina, ono pružné péro, ono setrvačné kolo, jímžto oběh onen bývá způsoben? Tímto kolem, tímto pružným pérem jest srdce. Srdce, jakoby bylo samo bytostí živou, jakoby bylo studnicí života, z něhož se prýští a proudí pramen života všem ostatním částkám těla, toto srdce pevně se stahuje a opět roztahuje, a sice hned od početí lidského života až do smrti, ve dne i v noci, v každé minutě nejméně sedmdesátkráte i osmdesátkráte. Tento pohyb srdce, toť ona pružina, kteráž

oběh krve v těle působí. — Než nač jest toho neustálého oběhu krve třeba? Na to, aby krev udržovala pořáde stejnou teplotu v celém těle a aby dávala veškerým částkám těla potřebnou potravu a výživu, a tak aby tím nahrazena byla ujma, jakáž děje se dýcháním, potem, namaháním a jinými rozličnými úkony těla našeho. Jestiť tělo podobně zařízeno jako kašna, do níž trubkami teče voda, a jejížto přebytek přes kraje přetéká, tak že voda neustále přitéká a odtéká a kašna jest pořáde plna. Jako různé byliny ze země právě to vyssávají, čeho ke vzrůstu a zachování jim třeba, rovně ssaje i každý díl těla z krve to, čeho mu třeba. V lebce odměšuje se z krve kostík a jiné různé látky, v oku průhledné tekutiny; v uchu opět hustá mastnota, v ústech sliny a křemenitá pokožka zubní. Z krve tolikéž vyměšuje se žluč; ledviny vyměšují opět z krve zbytečnou vodu a odvádějí ji ven. A když veškery měkké a tekuté částky tělesné z krve svoji výživu a potravu vytáhly, tu krev stává se stavitelem, zedníkem a zároveň i stavivem, neboť veškery kostnaté částky těla našeho od hlavy až k patě složeny jsou z vápenných částic. A právě krev jest to, která hned od dětinství všem kostem dává vápenné látky, aby kosti rostly a mohutněly; ano, i když se některá kosť poláme, krev ihned zase přichází na pomoc, léčí a spojuje a klíží v několika dnech porouchané částky v jeden zdravý celek. Toto udržování a obnovování těla krví děje se zcela nepozorovaně bez našeho vědomí. Tak se stává, že tělo lidské od dětinství až k smrti pořáde týmž ostává; a přece za deset let nezůstane ani kousíček těch vlasů, kůže, masa, žil, střev a kostí, z nichž tělo před desíti lety se skládalo. Snad zdá se to trochu podivným, a přece tomu tak jest. Patřiši na velikou řeku, tu zdá se ti voda širokou, bílou pentlí; přijdešli po roce, vidíš opět širokou, bílou pentli — a přece ani v jednom dni, ba ani v jednom okamžiku není tam tatáž voda, jež neustále přitéká a odtéká.

Krev a oběh její tak nevyhnutelně potřebny jsou životu lidskému, že i písmo sv. praví: »Život jest v krvi.« Vytečeli krev ranou a ustaneli srdce jenom na okamžik ve své činnosti, tu člověk ihned tělesně žíti přestává. Naše veškery síly tělesné, naše zdraví odtud berou svůj původ, že krev dostatečně v žilách proudí, krev pak povstává také z chleba, jejž požíváme, odtud život a činnosť životní.

30.

Aby krev zdravá byla, potřebí také den co den přísady soli. Aby však člověk neopomenul denně tělu sůl podávati, Bůh to zřídil tak, že potrava naše každodenní, chléb totiž, musí býti solena; jinak byl by nechutný a nezážívný. Proto již těsto se solí. Sůl jest vůbec nerostem veledůležitým, kterýž právě tak jako ostatní zjevy přírodní nedá se vysvětliti a úplně pochopiti. Člověk potřebuje soli ku každému pokrmu, kterýž se vaří; sůl jest bílá jako sníh, rozpouští se ve vodě, praská v ohni. Nezměrné moře jest naplněno slanou vodou, tak že vody mořské i v nejpalčivější žízni nemožno se napiti. Sůl zajisté i u Boha veliké jest platnosti; vždyť Spasitel v nejdůležitějších naučeních užívá podobenství o soli; praví: »Mějtež sůl v sobě;« apoštoly pak zove solí země. Jindy opět nazývá oheň solí duchovní (Mar. 9, 48.): »Neboť jedenkaždý musí ohněm, jako oběť solí, osolen býti.« Sv. apoštol Pavel píše: »Buďtež řeči vaše solí osoleny.« Dle nařízení církve sv. dává se dítěti při křtu sv. sůl do úst s významnými slovy.

31.

Máš chléb ležeti na stole. Jak přerozliční činitelé působili, než chléb stal se chlebem! Ty jsi snad ani sám chléb

sobě neopatřil; snad čeledín anebo někdo jiný ti chléb donesl. Kdo to tak zřídil, že nemusíš sám všecko si opatřovati, čeho ti třeba? Jsi obsluhován buď z lásky anebo za mzdu. Kdo to tak zřídil, že jsi buď milován, anebo že můžeš platiti jinému mzdu? Koupillis chléb u pekaře, dal jsi peníze, aby ti jej pekař dal. Rozvažuj na okamžik ten nepatrný plíšek, jemuž se říká peníz; hle, nelze ho požívati ani jím život prodloužiti; ale přes to lze přece za peníz vše dostati: chléb, brambory, ovoce, pivo, víno, mléko, kávu, cukr, maso, nářadí, oděv, dříví, ano i obsluhu a rozličné hračky pro malé i velké děti. Když dále uvažujeme, jak mnoho lidí a různých umění třeba ku hledání stříbrné rudy, k tavení a k ražení peněz, tu věru s podivem musíš na ten stříbrný peníz patřiti. — Hle, pekař béře ten tenký plíšek a dává ti zaň čerstvý chléb. Jak se dostal peníz do tvých rukou, za nějž chléb kupuješ? Neukradllis peněz, zase jediné Bohu dobrému a laskavému musíš zaň děkovati. Pravíšli, že jsi prací peněz nabyl, pravím zase já: Kdo dal ti smysly, kdo zdravé údy, abys mohl pracovati a chleba sobě dobývati? Kdo tě v práci cvičil, kdo zdravím obdařil, abys mohl pracovati a chleba s chutí požívati? — Snad jsi peníze zdědil a žiješ z toho, co buď rodiče anebo příbuzní ti zanechali. Sámli však žádnou užitečnou prací se neobíráš, protože nouze tě k tomu nedohání, tu rozvažuj výrok sv. Pavla: »Kdo nepracuje, ať také nejí.«

32.

Chléb jest nejchutnějším a nejzáživnějším pokrmem. V čas nouze může se člověk samým chlebem uživiti; na knížecí pak i sebe hojnější hostině chleba nerad bys postrádal. Každý jiný pokrm se přejí, býváli každý den k jídlu předkládán, čehož u chleba není. Ani boháč, ani chuďas nechtěl by ani jednoho dne býti bez chleba; kdyby nejbohatšímu muži dáno bylo na vůli, chceli každý den cukrovinky anebo režný chléb požívati, tu zajisté by každý k režnému chlebu raději sáhl. Nad to lze chléb velmi snadno zažíti; proto i chorý, který jiných pokrmů nemůže požívati, chléb bez obtíží může jísti. Ano, právě chléb, jejž zároveň s jinými pokrmy požíváme, nemálo nám pomahá, že je snadněji strávíme. Požívání totiž chleba působí hojnější vylučování slin, které pak v žaludku rychlejší trávení působí. Ve chlebě zvláštním jeví se způsobem dobrota a láska Boží; jediné dobrota a láska Boží nám chleba dopřává: protož den co den v modlitbě Páně prosíme: »Chléb náš vezdejší dej nám dnes!«

33.

Popatř ještě jednou na chléb. Zrna, z nichžto chléb se připravuje, zdála se býti mrtva, až v zemi k novému probuzena byla životu. A nyní mohl by se mnohý domnívati, že zrnko zemlené, ohněm prošedší, nemůže již jiným proměnám podléhati. A podivno, ještě tento kousek chleba může oživnouti, a to ještě více nežli zrno na poli oživlo; může totiž chléb jakožto pokrm proměněn býti v život živoucího těla a takto státi se pravým a podstatným tohoto těla základem.

Proč však musí člověk každý den jísti? Vždyť jsou obrovští hadové, kteří kolikráte několik měsíců ničeho nepožívají a přece zůstávají na živě. Proč i člověk nemůže tak dlouho bez pokrmu vytrvati? — Tu nejednu lze dáti odpověď. Kdyby se lidé mohli obejíti bez potravy, tu by i práce stala se zbytečnou a lidé v zahálce by si hověli. Avšak zahálka jest ďáblovou poduškou. Nad to jest pokrm každodenní upomínkou na Boha a na jeho dobrotu; proto také modlí se každý řádný křesťan: »Chléb náš vezdejší dej nám dnes!« Slovy těmi zároveň

i díky své za pokrm vyslovuje, neboť dlužno považovati pokrm za nový dar k zachování života. Jisté dítko zmrzačené, jediné dítě jakéhosi boháče, které vždy k tomu vedeno bylo, aby po jídle Bohu poděkovalo, přidalo po obvyklém díků činění také tato slova: »A já děkuji, Bože, také za to, že mně dnes chutnalo.« Hle, toto dítko bylo před Bohem mnohem moudřejší, nežli my dospělí po větší části býváme. Ono za požitý pokrm poděkovalo a zároveň pomýšlelo na dobrodiní mnohem větší; děkovalo totiž, že Bůh takového mu popřál zdraví, že mohlo pokrmu požívati. To zbožné dítko jest nyní v nebi, avšak zde na zemi zanechalo tu krásnou myšlénku jako upomínku; já pak pomněnku tuto laskavému čtenáři předkládám.

(Příště ostatek.)

Macecha.

„Uhu, uhu! — Jdeme pro tvé dítě!“

„Králi nebes v nadhvězdném svém bytě,
okem lásky chráníš zemi celou,
v pokušení slabou duši třímáš,
v bolestech ji silíš rozechvělou,
v zoufalství ji novou těchou jímáš! —
Proč jen na mne nepatří tvá láska?
Na smutném, hle, loži v náruč svoji
darmo tisknu svého zlatovláska,
na svém srdci s děsnou smrtí v boji
chladným potem zvlhlé sbřeji čelo,
pod polibky mými z jeho rtíků
uniká mu život v bolném vzlyku —
oživ, oživ mi to drahé tělo!“ —

„Uhu, uhu! — Jdeme pro tvé dítě,
nejsi hodna mateřského štěstí!“

„Běda, běda! trest svou tvrdou pěstí
hřích můj splácí, srdce rve mi lítě,
srdce to, jež tolik provinilo! —
Tvářinko ty bledá, pláčem zmytá,
cokrát očko tvé se zarosilo,
když má zloba v hadím ňádru skrytá
přítulnosť tvou odmítala s hněvem;
za každým tvým dětským za úsměvem
metlou jen a slovem trpkým švihla!
Duše tvální v nevinnosti plesu
na rtech tvých jak úkradkem se mihla,
sama sluchu leknouc se, hned v děsu
ukryla se ve hruď utýranou;
pohled zlý ti dával naučení,
pro tebe že u nás světa není.
A tvou vinou krutě odpykanou,
bylo to, že's měla lepší matku,
jejíž vzpomínkou má líc se rděla,
srdce vřelo ve palčivém zmatku,
když se mysl muže rozpomněla. —

Běda, běda! Všecky slzy tvoje
na hlavu mou nyní žárem padly,
všecky vzdechy, jimiž rty tvé zvadly,
přivály v mou mysl pekel znoje!
Tebe nyní černá země kryje
a má ruka hořem ňádro ryje!“ —

„Uhu, uhu! — Jdeme pro tvé dítě,
nejsi hodna mateřského štěstí!
Dvojí květ měl na tvém srdci kvésti, —
vyrvala's je, uschly na rozkvitč.“

„Kolem oken černé křídlo šumí —
Bože! sama smrť už v ně to pere! —
Sem se vrhni v mého srdce rumy,
zanech mládí naději své steré! —
Ha! ha! už se stíny po zdech plazí —
z náruče mé nevyrve ho žádný!
Ne! ne, nesmějí ti rtové drazí
smrti polibek ucítit zrádný —!“

Ticho — duch že nudou pousíná,
srdce slyšet v utajené hrudi;
a tu z tvrdého se spánku budí
choré dítě, k matce ručku vzpíná:

„Matičko, ty nevidíš jí? kývá, —
smějc se a radostně se dívá,
k sobě zve mě, do nebe, tam vzhůru!“ —

Plaší slova dítka hustou chmůru,
lehší na duši tu hříchem štvanou:

„Vidíš, dítě, matku milovanou, —
nikoho tu není, — holé stěny; —
spi jen, spi, můj hochu drahocenný!“

„Ne! ne — vidím — sestřička má drahá,
co nám k andělíčkům uletěla,

zlatou ručičkou svou po mně sahá, —
pusť, ach, pusť mě! — tak je krásná celá,
jak tu s námi nikdy nebývala.“

»Sníš, můj hošku, cukrovinko malá!
Nemluv tak, to matičku tvou bolí!
Ty mi nesmíš odejít, má duško,
koho pak bych měla ráda toli,
komu stlala bych tvé malé lůžko?
Sestřička tvá tebe nevzpomíná,
víš, že s tebou nikdy nehrála si;
a teď spinká v hrobě — celá siná,
červi proplétají její vlasy,
žáby okusují bílé líce; —
ta už nepřijde k nám nikdy více!“

„Ne, ne, matičko, hleď, pro mne jde si!“

„Kde je tolik hoře pod nebesy,
co jsi, Bože, shrnul na mou šíji!
Ó to jediné mi vyplň přání,
měj s mým dítkem, měj s ním slitování;
pak si bij mě neštěstím, vypiji
vrchovatý kalich do dna ráda.
Bídna jsem, to vím, — ty's shovívavý,
milosť tvá hřích cizí na se skládá,
nebuď soudcem, buď mi otec smavý!“

Vysílena nářkem k loži kleká,
tělo klesá, ale ruka měkká
v náruč svírá dítě milované.

„Matičko, už jdu s ní, — pojď též s námi! —
za ruku mě vede, — tvář jí plane, —
letíme už vzhůru, za hvězdami, —
jak to krásné všecko! — pojď též s námi! —
pojď! pojď, matičko, — já jdu už — mamo!“

„Bože! dítě, počkej chvilku ještě,
aspoň prohlédni, ne! nechoď samo, —
v hrobě pusto! — smrti spěcháš v kleště! —
holenku můj! už tě zardousila! — —
Ó proč kamenem jsem dříve byla!
v hrob jsem sklála poupátka, vás, obě!
S Bohem, s Bohem, moje drahé robě,
vypros aspoň matce odpuštění!“ — —

Matka v slzách — v hochu duše není.

P. Š. Senický.

Mučeníci ugandští.

(Část další.)

Bylo na čase, aby se panošíkové vrátili; neboť sotva pět minut uplynulo od jejich návratu, vkročil Muanga nanejvýš rozzlobený do chýže. Bolestné úpění strážců, které Katikiro ztýral, vyrušilo jej z míry.

Vztek knížete zdál se bez mezí; tvář jeho byla až zelená a hlas jeho chraplavý. Sotva hoši krále spatřili, zachvěli se mimovolně, neboť takto krále nebyli ještě nikdy viděli; avšak náhlé leknutí jejich netrvalo dlouho.

»Bídní otroci, roztrhám vás a hodím hrochům do Ňanzy, aby vás sežrali! Kdo se to opovažuje můj klid rušiti? Katikiro, sbij je a pak je spal! Nu, co tu stojíš a nehýbáš se? Kam jsi dal jazyk? Mám ti ho vyrvati a pod nohy ti ho hoditi, abys ho našel?«

A vskutku oslovený stál beze hnutí a jako bez duše; široká jeho prsa zdvihala se a klesala vnitřním pohnutím a dech jeho podobal se temnému chraptění. — Tu náhle vrhnuv se na jednoho ze stráží, zvolal Katikiro: »Tu tito bídníci to byli!«

»Ne, ne, ne, křesťané!« volali strážci zároveň a jeden chlapecký hlas obviňoval ministra: »Katikiro to byl, Katikiro to udělal!«

»Všichni lhou, Kabako,« odvětil tento; »ale řekni jim, ať mlčí, a já ti všechno povím.«

A nyní vypravoval po svém způsobu Muangovi celou událosť. Když však pravil, že stráže jsouce opily, daly hochům vyklouznouti, a on že je opět chytil a nazpět přivedl, tu strážci hlučně odporovali, tvrdíce, že jim křesťané učarovali.

»Co jsme stáli u dveří, aby žádný z těchto lišáků nevyklouzl, všichni se na nás shrnuli, mumlajíce a zaříkávajíce nás, klnouce lubalisům, králi a jeho černým sluhům; pak nám nasypali cosi do očí,

a nám bylo, jakoby nás moci byli zpátky stouchli, a pak nám přejeli rukama po hlavách tak pádně, jako nějakými sochory.«

»Baby!« zvolal Muanga, »proč jste je nepobili?«

»Však jsme do nich začali mlátit a rozbíjet jim hlavy, ale oni jakoby nic, posbírali si své rozbité kosti a zmizeli nám ve vzduchu; a to proto, že mají amulety, které všechny bělochy dělají tak silny.«

Při zmínce o amuletech vzpomněl si král na slib, který mu nedávno byl Arab Ali složil, a stará jeho hrabivosť v něm procitla.

»Kde máte ty své čáry? Dejte je sem! Pozor, Katikiro, ať mi ti čerti neudělají! Jestliže některý ruku zdvihne, aby mě po hlavě přetáhl, skol ho!«

»Pane, a jestliže oni mne zabijí?« namítal tento bázlivě.

»Tobě ničeho neudělají, jen mne chtějí zabíti; jen na ně, vezmi jim čáry, ať mi neuškodí; vždyť ty's je už před chvílí bez nebezpečí přihnal nazpět.«

Ale ministr pořád ještě váhal, protože byl zrovna tak pověrčivý a úzkostlivý, jako jeho pán.

»Kabako, neboj se,« počal jeden z hochů, »my s tebou zle nesmýšlíme; a bílí Otcové nám poručili, abychom tě poslouchali.«

»Tak dobře, dejte sem své čáry; já, váš král, tomu chci!«

»Nemáme žádných.«

»Lžete! Vždyť jste stráže očarovali a mě také chcete!«

»Oni ti nepověděli pravdy; oni byli opili a spali, když jsme utekli.«

»A proč jste utekli, když nic zlého proti mně nechcete?«

»My víme, že nás usmrtíš, protože srdce tvé lži je přístupno, a proto jsme pospíšili k našim Otcům, aby nás svatou vodou obmyli.«

»Jste zrádci!«

»Nejsme, Kabako, my tě máme rádi a modlíme se za tebe, aby tě Pán Bůh —«

»Vidíš, Katikiro,« zvolal Muanga přestrašen, »vidíš, Katikiro, jsou jako ten Diviš, modlí se ku Kalondovi, aby mne hodil do ohně; ale počkejte, vy budete spáleni, a ne já. Všichni, kdo se s bílými muži nemodlí, ať vystoupí.«

Na toto vyzvání vystoupili z hochů jen tři, kteří posud nenavštěvovali vyučování u víře křesťanské. Bylo to podivuhodno, že tito až dosavad s druhy svými vydrželi, ba ani společného jejich útěku pro sebe nevykořistili. Bezpochyby ve své prostodušnosti ani netušili, jak zhoubné následky návštěva misie pro druhy jejich míti bude.

Když tedy tito tři z řad ostatních vystoupili, ustoupil Muanga polekán několik kroků zpět a schoval se za Katikiro; neboť se bál, aby mu neučarovali. Teprve když hoši řekli, že oni posavad s bílými muži ničeho neměli, upokojil se tyran.

»Slibujete mi, že zanecháte cizích učitelův a cizího Kalondy a k lubalisům se vrátíte?«

»Nikdy, pane!« zněla jednohlasná odpověď všech 34 pážat.

»Odměním vás, dám vám ručnice!«

»Nechceme ničeho! Kalonda se nám lépe odmění, když mu budeme věrni.«

»Dobře! Pak vás dám sbíti, trápiti a spáliti!«

»Udělej nám, co chceš!«

»Počkejte, budete pykati své vzdorovitosti!«

»Dobře, pane, dej nás všechny usmrtiti!«

»Pryč s nimi, Katikiro! Dopoledne ať žádný z nich už nedýchá!«

»Msimu bude spokojen,« odvětil tento, posměšně se ušklíbaje, »zase bude přijímati oběti královy a nebude už říkati, že noční pták vypil ducha Kabakova.«

(Příště ostatek.)

Různé zprávy a drobnosti.

Hodný a srdnatý hoch. Pruský voják psal z ležení na Rýně své manželce a mezi jiným projevil v listě svou touhu po bramborech. Psaní došlo k večeru. Dvanáctiletý synek vojákův dověděv se o přání otcově, schoval list do kapsy a časně ráno vstav, šel do sklepa, naplnil si brašnu zemčaty, vzal hůl a dal se na cestu bez krejcaru peněz a nikomu ničeho neříkaje cestoval přímo do pruského táboru.

Šťastně se dostal až ku předním strážím; tu ho však vyslýchali. Hoch vyjevil účel své cesty a ukázal k ospravedlnění svému psaní otcovo. Zasmáli se mu, dali mu jísti a píti, a pak mu dovolili projíti. Tak došel až k vojsku. Tu ptal se po pluku a setnině, v kterouž otec jeho vřaděn byl, i doveden tedy před jejího setníka. Setník vyptával se ho; hoch pak zase vyjevil upřímně cíl a události své cesty k pruskému vojsku a ukázal opět psaní otce svého. Setník podiviv se vypravování hošíkovu, kázal otce ihned, an tento ještě o přítomnosti synově ničeho zvěděti nemohl, k sobě přivésti, zavedl jej v postranní světnici a tu dotazoval se ho na obsah posledního listu, jejž byl psal své manželce. Vojín vyznal obsah jeho a zvláště své přání o bramborech.

»Tvé přání se vyplnilo,« pravil setník a dovedl vojína do světnice, kdež syn s úzkostí a svými brambory čekal, co se díti bude.

Otec a syn spatřivše se, padli si do náručí a slzy srdečné radosti stékaly po snědých tvářích bojovníkových.

Tímto výstupem mocně dojatý setník dovolil chlapci několik dní si u otce odpočinouti i obdaroval je, že si spolu popřáti mohli. Potom upomenul setník i otec hocha, by již vrátil se k matce, zajisté znepokojené jeho nepřítomností; při tom dal mu setník na cestu zlatník.

»Na cestu,« pravil malý poutník, »nepotřebuji peněz; vždyť dobří lidé mi dali jísti, když jsem jim ukázal své psaní. Ale matce své tento dar donesu.«

I nastoupil chlapec cestu zpáteční; než zabloudil a přišel na nepřátelské stráže francouzské. Tu byl zadržen a do hlavního táboru jenerálovi předveden, jenž ho pomocí tlumočníka přísně vyslýchal. Bez ostychu předstoupil hoch před francouzského vojevůdce, zodpovídal všechny jeho otázky upřímně a pravdivě, ukázal list svého otce, i vypravoval, co se mu přihodilo v pruském ležení. Dojat i rozveselen dobrým srdcem hošíkovým daroval mu nepřátelský velitel dva zlaťáky a přidělil mu průvodčího, aby ho doprovodil francouzským vojskem až na místo úplně bezpečné. »Tyť,« pravil, »ve svém dětství až posud po dobré cestě jsi kráčel, i třeba pečovati, bys opět nezbloudil.«

Šťasten a zdráv dostal se hoch konečně do svého domova, i změnil slzy zármutku, jež starostlivá jeho máť dosud pro syna svého prolévala, v slzy radosti. Odprosil ji za svůj tajný odchod a vypravoval ku své omluvě, co zažil, i odevzdal ji věrně dary, jež od setníka otcova i od nepřátelského vojevůdce byl obdržel.

Modlitba zbožného dítěte. V jistém ústavě sester bylo malé, hodné děvčátko, jménem Marie. Učitelky jeho měly je rády i bylo radostí celé rodiny. Však bohužel otec a strýc jeho nedostávali svým náboženským povinnostem, což je opravdu rmoutilo; modlilo se za ně přečasto. Tu dopustil Bůh, že oba, otec i strýc, zapleteni byli v právní rozepři, na níž celá jich budoucnosť závisela.

Toho dne, kdy pře měla rozřešena

býti, přišli časně ráno a dali si dítě předvolati. »Milé dítě,« pravili, »dnes se rozřeší pře, na níž závisí naše budoucnosť. Vyhrámeli, budeme dnes večer pány tří set tisíc zlatých; pakli prohráme, budeme žebráky. Ty miluješ Pána Boha, pros ho, aby vše dobře dopadlo!« — Děvčátko přislíbilo. Jakmile otec a strýc odešli, odebralo se do klášterní kapličky a klečíc u nohou Marie modlilo se s dětskou prostotou: »Ó milá, svatá Panenko, dej, aby můj otec a strýc svou při vyhráli, především ale, aby se obrátili a svaté svátosti přijali.« Takovým způsobem modlilo se asi půl hodiny.

Večer Marie opět vyvolána. Běžela do hovorny a nalezla tu otce i strýce plny radosti.

»Vyhráli jste?« ptala se.

»Ano, dítě,« pravili jednohlasně, »vyhráli jsme, protože jsi se modlila. Co ti máme dáti odměnou? Čeho si přeješ«? »Já bych si přála něčeho,« odvece dítě ostýchavě, »ale nedůvěřuji si to říci.«

»Neboj se, všechno ti splníme.« »Slibujete mi to?« »Ano, zaříkáme se ti.« »Já si přeji, abyste oba přijali sv. svátosti.«

Zarazili se otec i strýc při slovech těchto, hleděli jeden na druhého, slova neříkajíce. Potom však pravili: »Ano, dítě, učiníme tak. Ještě tohoto večera upokojíme tvé přání.«

Oba odebrali se ku zpovědi a zbožné dítě zažilo druhého dne té radosti, že vidělo otce a strýce v klášterním chrámu u stolu Páně klečeti.

Mocné „Zdrávas Maria.“ Minulého roku mezi jiným složil stolařský tovaryš vyznání katolické víry. Způsob jakým dospěl k tomuto vyznání, je zajímavý a poučný. Mladý ten člověk narodil se z rodičů evangelíkův a učil se řemeslu stolařskému. Po vyučení vydal se na cesty, a sice do M., doufaje, že tam najde práci. Než naděje ho sklamala. Po dlouhém a marném poptávání odešel do nedalké vesnice, kde aspoň trochu nabýval naděje. Obcuje často s katolickými tovaryši, slyšel o mocné přímluvě nejsv. Panny, a naučil se také »Zdrávas Maria.« V bídě své nevěda si rady, volal o pomoc k nejsv. Panně a modlil se »Zdrávas Maria.« Chodě tak maně po cestě nalezl kus pošpiněných novin. Aby si ukrátil čas, vzal papír, četl, a aj najednou čte, že jistý stolařský mistr v M. hledá pracovníka. Ihned se vrátil, šel k mistru a nalezl práci. Neostýchal se a vyznal, že nalezl tuto práci jen pomocí »Zdrávas Maria.« I počal v duchu svém přemítati, zdali není ta katolická církev pravou církví, hledal poučení, modlil se, až se přesvědčil a stal se údem jejím. »Zdrávas Maria« mu pomohlo v nouzi, »Zdrávas Maria« mu přineslo milosť pravé víry a zabezpečilo mu spasení věčné.

Vyprošen na sv. Srdci Marie Panny. U města Kastiljónu v Lombardii žil člověk jakýs od dávna velmi pohoršlivě. Když najednou těžce onemocněl, zpravil o tom rychle místního faráře jeho nábožný domácí lékař. Farář vzchopil se ihned, však sloužící nechtěl ho k nemocnému připustiti; a když přece dostal se k němu, odbyl ho tento slovy, jež mu jen zažraná nenávisť ke kněžstvu našeptati mohla. Zarmoucen odebral se farář odtud zpříma do chrámu Páně a shromáždiv několik hodných lidí, modlil se s nimi před obrazem Srdce Panny Marie za obrácení zatvrzelce. Tu ještě mezi modlením přikvačil sluha se vzkázáním, že nemocný prosí pana faráře, by ho navštívil, že touží umříti jako katolický křesťan. Když farář k němu přišel, prosil ho nemocný za prominutí; i úpěl, aby smiloval se nad ubohou duší jeho. A měl ještě času svaté svátosti přijati; téhož večera pak odebral se na věčnosť. — Takto duše tato vyprošena byla na svatém Srdci Panny Marie.

Zprávy z misií katolických.

Čína. Apošt. vikářství v západním Tongkingu. Msgr. Puginiers, apošt. vikář v západním Tongkingu, píše: »Po pětileté namahavé práci (od r. 1878.—1883.) měli misionáři v území Šau a Laos 4000 křesťanův a asi 6000 katechumenů se připravovalo ke sv. křtu. Asi 50 kaplí bylo vystavěno, a na některých místech odbývány slavné služby Boží. Bohužel bylo pětileté namáhání misionářů za šest dní (od 3.—9. ledna 1884.) zničeno, dědiny a kaple zpustošeny, křesťané rozehnáni, misionáři a katechisté povražděni. Jen 15 katechistův uniklo do lesů, kdež se delší dobu nuzně živili; jest to malý zbytek rozsáhlé misie, při jejímž zpustošení 13 evropských misionářů, 1 tamnější kněz a skoro 100 katechistův o život přišlo. V době takové pohromy nemohli jsme ani do území Laos důkladné pomoci poslati, ačkoliv jsme věděli, že tam panuje hlad. Šestkrát poslal jsem tam katechisty, aby křesťany povzbuzovali a podporovali. Zároveň jsem křesťanům dovolil, aby své dítky hned po narození pokřtili, pohanské však jen v nebezpečí smrti; napomínal jsem je též, aby často lítosť vzbudili a modlitby své pobožně vykonávali. Avšak jen třikráte dostali se katechisté k nim a museli brzy opět odejíti, aby je nestihla smrť. Zároveň jsem dostal nějaké zprávy o křesťanech v Šau.

Když byli roku 1884. misionáři a katechisté povražděni, uložena všem křesťanům zvláštní daň za trest, že vpustili do země francouzské misionáře a že přijali křesťanství. Skoro všechny dědiny byly o vše oloupeny, některé i vypáleny. V r. 1885. rozbroje trochu utichly a křesťané nalezli ochrany a podpory u svých pohanských příbuzných a přátel, čímž ovšem víra mnoho utrpěla. Roku 1886. vtrhli opět do země lupiči; 20—30 vždy pohromadě loupili dědiny aneb jen domy zámožných, žádali hrozné sumy 4000 zl. až 24.000 zl. a donutili ještě ubohé osadníky, aby jim jejich loupež nesli; učinilili tak, byli spokojeni. Takové bezpráví trvá již dvě léta, země jest spustošena, dědiny, jež nejsou vypáleny, staly se bydlištěm loupežníků. Třetina obyvatelstva zabita, třetina utekla do hor v území Laos a třetina se skrývá v lesích před lupiči.

Bylo to v červenci r. 1887., když jsem zprávu tuto dostal, kterouž pozdější výzvědy potvrdily. Teprve když francouzské vojsko v území Laos pevnůstku obsadilo, mohl jsem pomýšleti na pomoc. Konečně v zimě poslal jsem 2 misionáře Beaumonta a Idattea, 20 katechistů, mezi nimiž se nalézalo 5, kteříž v r. 1884. smrti unikli, k ubohým křesťanům. Vzali s sebou zásoby na celý rok a dne 26. prosince dostali se šťastně na své působiště, odkudž křesťanské náčelníky navštěvovati a dědiny opět zařizovati budou. Prosme Boha, by jim dodal síly, aby dílo započaté šťastně dokonali.«

Arménie. V noci dne 8. května 1888. asi o $^1/_2$12. hod. blížili se tři schismatičtí Arméni k domu biskupa mušského, msgr. Ohannessiana; vůdcem byl Kework Ekmek Djian, professor, jenž odpoledne biskupa navštívil, aby seznal polohu jeho bytu. Přišedše až k domu, postavili žebřík právě pod okna ložnice biskupovy a Kework lezl opatrně nahoru. Vstoupiv do okna, klopýtnul a padl do světnice. Pád jeho způsobil veliký šramot, tak že se biskup probudil. Prohlédnuv, spatřil u lůžka muže s dýkou. »Co chcete? Kdo jste?« ptal se duchovní pastýř. »Hledáteli peníze, dám vám je.« Na to odpověděl drzý lupič: »Peněz nechci, ale chci tvou krev!« Zároveň mu vrazil

dýku do hrudi. Msgr. Ohannessian rukama odrážel rány, přece však mu Kework asi 8—10 ran zasadil v prsa, ruce a v pysky. Na to volal biskup sluhu, jenž spal v přízemí; vrah utekl, vrátil se však brzy, aby dílo své dokonal. Ve tmě bodal dýkou kolem sebe, tak že se poranil. Jelikož slyšel již chvátajícího sluhu, prchl. Biskup ležel ve mdlobách, když sluha přišel; tento mu hned všechny rány zavázal. Mezitím naplnil se palác biskupův zvědavými sousedy, kteřížto uslyševše hrozný křik, přišli se podívati, co se stalo. Hned oznámili zločin místodržiteli, jenž vyslal četníky, aby pátrali po zločinci. U školy rozkolných Arménů potkali člověka, jenž úzkostlivě schovával jednu ruku do kapsy. Komisař ho zastavil a pravil k němu: »Vy jste dnes v noci spáchal zločin!« — »Ano,« odpověděl neznámý. »chtěl jsem zavražditi arménsko-katolického biskupa; doufám, že jest již mrtev.« Když pak úředník mu řekl, že biskup ještě žije, vzkřikl: »Škoda, že jsem ho nezabil!« Spoluvinníků svých nevyzradil.

Císařský prokurátor byl poslán z Biltisu do Mušy, aby zavedl sám soudní jednání a zprávy císařskému dvoru zasýlal. Msgr. Ohannessian nemůže ještě lůžko opustiti, nebezpečí však již odstraněno.

»Arevelk.« orgán rozkolnický, velice se snaží, aby čin ten jinak vyložil, než jak se udál. Tentýž list přinášel před několika měsíci pobuřující články proti biskupovi. Msgr. Ohannessian teprve před půl rokem dosazen byl na stolici biskupskou a hned na počátku rozšafně si počínal, tak že katolíci vším právem doufali, že jim nastanou lepší časy. Založil ve svém sídelním městě nový kostel, školu chlapeckou a měl již zařízený dům pro sestry neposkvrněného Početí, jež měly vyučovati děvčata. Takovým počínáním rozmnožil si nepřátely, jejichž hněv dostoupil nejvyššího stupně útokem vražedným na život dobrého pastýře.

Afrika. Republika Oranje. O misii Roma sděluje misionář P. Deltour následující zprávu:

»Od října se stav misie velmi zlepšil; máme nyní 129 katechumenův, a asi 30 pohanů touží po stejném štěstí. Zařídili jsme si školu na vyučování katechistů, jichž máme 13; tito chodí dědinami, učí modlitbám a vyučují katechumeny. Naši křesťané a katechumeni žijí v 84 osadách, z nichž vzdálenější sotva za tři hodiny z naší misie koňmo navštíviti můžeme; a k tomu jsme jen dva kněží; my bychom v pravdě potřebovali, aby nám Bůh více dělníků poslal, neboť žeň jest veliká. Ačkoli katechisté nás podporují, nemohou ani oni se vší prací býti hotovi, jež jich denně čeká. Někteří nemohou ani v neděli mši sv. slyšeti, poněvadž musí ve vzdálených osadách vyučovati. Kromě školy katechistů máme též školy dětské; zde vyučují žákyně sester svaté rodiny. Každý večer jest napřed veřejná modlitba, pak čtení v řeči Sisitů. Nedávno jsem byl povolán do Tsaly brisiho (hora noci), sídelního města krále Moshweswe; nyní panuje jeho syn Masupa, jenž žádá, bychom v okolí hlavního města misii založili. Masupa mi ukázal krásný pozemek, kterýž by nám přenechal. Poněvadž jest asi 20 minut od residence vzdálen a řekou oddělen, tedy jsem ho nepřijal. »Obejdi mou dědinu,« pravil na to král, »a vyhledej si tedy sám příhodné místo.« Šel jsem s jedním důstojníkem a na konci dědiny nalezl jsem dosti veliký pozemek, jenž měl na blízku dobrou vodu a hojnosť staviva. Když jsem to králi oznámil, pravil: »Dobře; kdy pak již začneš stavěti?« — »Jakmile budu moci,« odpověděl jsem, »musím to jen oznámiti biskupovi.« — Nazval jsem jméno místa Betlém a ochrancem jeho sv. archanděla Rafaela.«

Jižní Afrika. Misie u Sambesi. P. Czimerman poslal nám dne 26. ledna 1888. velmi zajímavý list ze své misie Boromy na dolním Sambesi:

Válka, jež právě zuřila, jest ukončena, černoši jsou zahnáni a tam, kde dříve jejich obydlí stála, vyrostla vysoká tráva. V září byl rok, co jsem se čtyřmi hochy do Boromy přišel a zde vyučovati začal. Od té doby rozmnožil se počet mých žáků na 37, z nichž 23 již pokřtěno jest, již každodenně při mši sv. pobožně se růženec modlí nebo písně zpívají. K tomu účelu jsem několik písní, lauretánskou litanii, růženec a j. přeložil do kafferštiny. Poněvadž négři zpěv velice milují, naučili se brzy zcela cizím písním a jest věru radosť poslouchati, s jakou vroucností a s jakým nadšením mladí černoši »Zdrávas Královno.« lauretánskou litanii, píseň k Božskému Srdci Páně a jiné krásné písně zpívají. I staří poslouchají rádi zpěv svých dítek. Kdežto dříve nebylo slyšeti než jednozvučné nemravné písně černochů, zpívají teď i pohané písně křesťanské, jimž se od našich dětí naučili. Sestavil jsem pro žáky malý katechismus, jemuž jsem připojil malou modlitební knížku, obé prohlíží P. Hiller, jenž jest kafferštiny dobře znalým.

Před několika týdny přišel k našemu obydlí asi 35letý černoch a prosil o lék. Ubožák se bylinami otrávil, a poněvadž jed již hluboko do těla vnikl, nebylo pro něho pomoci. Připomenul jsem mu nebezpečný jeho stav a zrovna jsem mu řekl, že tu jen Bůh pomůže. Dal jsem mu též léky a přikázal jsem mu, aby se dal ve sv. náboženství vyučovati a pak pokřtíti. Vyučování dlouho netrvalo. Za několik dní umřel přijav dříve sv. křest. Poněvadž to byl první křesťanský pohřeb, chtěl jsem hodně slavně pozůstatky zemřelého k věčnému odpočinutí uložiti. Žáci zpívali před domem a u hrobu hlasitě se modlili. I pohané se pohřbu u velikém množství súčastnili. Po pohřbu jsem se ptal náčelníka, nechtěli by křest sv. přijmouti, aby, když umře, duše jeho do nebe přišla a tělo slavnostně pochováno bylo. Odpověď jeho byla neurčitá. Bude to snad čtenáře zajímati, popíšili pohřeb pohanský, jakýchž jsem se dosti často súčastnil.

Jakmile nějaký černoch umře, shromáždí se všichni známí příbuzní a přátelé a začnou přípravy k pohřbu. Napřed zlámou mrtvole ruce a nohy, pak ji umyjí a ozdobí dle možnosti, načež ji položí do rakve z rákosí, jež otevřena dva ano i více dní uprostřed světnice stojí. V určitý den dostaví se nosiči, matika zvaní, a zanesou rakev někam do houští nebo do lesa, kde hrob připraven jest. Před průvodem jde černoška a sype mouku na cestu, jiná opět nese pečenou slepici, jež se položí na hrob. Vzadu pak jde několik otrokyní, nesoucích veliké hrnce vody. Když jest rakev spuštěna do hrobu, poleje se hlína vodou a hrob se udupe, aby hyény v noci tak lehce mrtvolu nevyhrabaly. Byli zemřelý chudobný, pak jest pohřeb ukončen a nosiči spěchají k vodě, aby se očistili a pak s ostatními domů vrátiti se mohli.

Byli však zemřelý bohat anebo máli bohaté příbuzné, pak následují ještě jiné obřady, bona zvané. Brzy po pohřbu shromáždí se opět příbuzní, známí a přátelé v obydlí nebožtíka, a sice s dary, jež záleží v »mapiře« (žitě). Z »mapiry« pak se připravuje »pombe« (pivo), když jest připraveno, jdou všichni ke hrobu, aby ducha zemřelého domů přivedli. Za tím účelem naplní se hrnec »pombem« a sestra zemřelého nebo jiná příbuzná nádobu tu ke hrobu nese; ženština ta musí býti svobodná, nebo máli již muže, musí od úmrtí až po tu dobu ve zdrženlivosti žíti, jak i ostatní příbuzní. Přišedše ke hrobu postaví hrnec a udělají v něm malou dírku, aby »pombe«

vytéci mohlo: načež zabijí kozu, z níž příbuzní si několik kouskův u hrobu uvaří, ostatek patří nosičům.

Na to následuje přenášení ducha zemřelého. Někdo z mužů přiblíží se ke hrobu a zdvihne z něho s velikou rychlostí nějaký kamínek nebo trochu země, a to jest duch zemřelého. Muže s duchem nese nějaká černoška domů na zádech zavinutého jako dítě; jeli cesta dlouhá, střídá se jich několik. Muž na zádech, jakož i ženština, jež ho nese, mají právo zásobiti se hojně »pombem« a cestou pilně popíjeti, pročež černošky rády takového průvodu se súčastňují. Vedle domu jest již připraven koberec, na nějž se duch položí a »pombem« se zalévá. Této příležitosti používají chudobní černoši, již rádi »pombe« pijí, lehnou na zem a hltají nápoj, jenž potůčkem teče. Duch zemřelého nalézá se nyní doma a žádá, by byl připojen ostatním duchům rodiny; každá větší rodina má totiž zvláštní chýžku, v níž duchové zemřelých přebývají.

V domku takovém nevidíme nic jiného než veliký koš, obydlí to duchův, a černošku, jež se o ně stará a ve stálém spojení s nimi žijíc je často o radu prosí; jméno její jest »muraura.« Aby se duch ležící před domem k ostatním brzy dostal, pošle na rodinu nějakou nemoc; nemocný zavolá nějakou zaklínačku a ptá se, jak by se nemoci sprostiti mohl. Zaklínačka poručí, aby se duch chytil a do koše uložil, pak že se nemocný uzdraví. Na to přijdou před obydlí zemřelého dvě černošky »muraura,« strážkyně duchův, a »mutambisso,« tanečnice; tato začne divoký rej a chytá rukama na vše strany, aby ducha dostala. Zdvihnouc ho s koberce, spěchá s ním do chýžky, kdež jí »muraura« koš otevře, načež ho tam uloží.

Ačkoliv celá slavnosť velmi směšnou býti se zdá, přece Kaffři neradi od ní upouštějí; neboť celé náboženství jejich spočívá na vzývání duchů zemřelých, jiných náboženských obřadů nemají. Každoročně oslavují zámožnější černoši, a to jsou takoví, již mají několik slepic, koz a trochu žita, duchy zemřelých zvláštní slavností, kterouž nazývají »arungu.« Hlava rodiny (»dumbzi«) připraví mnoho »pomby« a pozve všechny příbuzné a známé zemřelých ku slavnosti. Hlavní úlohu při slavnosti má »mutambisso,« jež při tanci ve spojení vejde s duchy zemřelých. Tancem, pohyby a řečí napodobuje brzy toho brzy onoho nebožtíka. Při tomto napodobování počnou přítomní křičeti a plakati: »dumbzi« se stará, by každý měl hojnosť nápoje. Jeli mnoho zemřelých, trvá arungu dva až tři dny. Když jest slavnosť skončena, vrátí se duchové opět do koše nebo do nějakého divokého zvířete a tanečnice dostane hojnou odměnu. Černoši někteří myslí totiž, že po smrti duch do nějakého zvířete se stěhuje, jako na př. do lva, tigra, krokodila a j. Jiní opět se domnívají, že brzy po pohřbu duch se vrátí do mrtvoly a že pak zároveň z mrtvých vstanou.

Asi dva dni cesty od Boromy bydlí ufiti (čarodějník), od něhož dostati lze bylinu z mrtvých vstání. Kdo takovou rostlinu má, musí své příbuzné napomínati, aby při jeho smrti neplakali, že by nemohl z mrtvých vstáti; též jim přikazuje, aby na jeho rakev jen málo hlíny nasypali, aby duch jeho bez velikého namáhání k němu se dostati a z hrobu i s tělem vystoupiti mohl. Když pak hrob svůj opustí, odebéře se do dalekých krajin, aby žádného ze svých známých neuviděl; v čas hladu však posílá jim mouku, aby neumřeli.

Toť jsou ještě pozůstatky víry, již nešťastný syn Noeův, Chám, zanechal; odkud by to také divocí pohané afričtí měli?

Severni Amerika. Misie ve Skalních Horách. Německý misionář P. Heřman Schuler z T. J., jenž již několik let v misii Coeur d'Alène působí, podává nám zprávu o křesťanském životě pokřtěných Indiánů:

»Misie Coeur d'Alène založena jest od důst. P. de Smeta z T. J., belgického kněze, a sice r. 1841. u jezera Coeur d'Alène. Za dvě léta musel misii na opáčnou stranu jezera přeložiti, k ústí řeky sv. Josefa. Avšak ani zde nemohla země misionáře vydržeti, a proto se rozhodl misii přeložiti dále na východ na místo, jež sluje Old mission (stará misie). Tam přebývá též P. Joset, rodem Švýcar, jeden z nejprvnějších misionářů, již k Indiánům přišli. Tam zůstala misie od r. 1846.—1879. Mezi tím se země ta zcela změnila. Indiáni se stali křesťany a zanechali divokých lovů na bůvoly, naučivše se půdu obdělávati; poněvadž však málo úrodné půdy měli, založili novou misii asi 30 mil od staré a nazvali ji misií de Smet. Tam nalezli Indiáni dosti úrodné země, aby sebe a své rodiny uživili. Každá rodina má dobytek a nejpotřebnější rolnické nářadí, ano některá má i stroje. Misie tato čítá 500—600 duší a jest velice dobře zařízena. Náčelník jmenuje se Seltio; jeho náměstek jest náčelník vojska, jemuž opět podnáčelník a 5—6 úředníků podřízeno jest. Celé vojsko sestává z 50 mužů, nejlepších a nejsilnějších ze všech. Náčelníci a vojáci zasedají též jakožto soudcové několikráte za rok a ve svatvečer velikých svátků a soudí veřejně; ačkoliv jsou velmi přísní, jest přece žalář skoro vždycky prázdný, čemuž netřeba se diviti, neboť přijímají velmi často sv. svátosti. Většina jich chodí každý týden k sv. zpovědi a k sv. přijímání, jiní aspoň jedenkráte za čtrnáct dní a skoro všichni každý měsíc, zvláště od té doby, co zařízena byla pobožnosť k Božskému Srdci Páně. První pátek každého měsíce shromáždí se jich 250 až 300, kteříž všichni svatou zpověď vykonají a pak ke stolu Páně přistoupí; v ten den slouživám slavnou mši sv. před vystavenou velebnou Svátostí.

Dvě Indiánky se jedenkráte hádaly o nějaký pozemek. Když to náš představený uslyšel, povolal obě ženy k sobě a pravil: »Co musím o vás slyšeti, mé dítky, je to možná, aby dvě srdce, jež se zasvětila Božskému Srdci Páně, se hádala? Jakožto hodné dítky nebeského Otce odpusťte si všechno a podejte si přede mnou ruce na znamení smíření. Ihned učinily, jak jim přikázal a děkovaly jemu, že je usmířil.

Asi přede dvěma léty ležela Indiánka na smrtelné posteli. Kněz byl asi o 8. hodině zavolán od lékaře, aby jí udělil svátosti umírajících, neboť se dle jeho mínění rána nedočká. Kněz přišel, ona však již nemohla mluviti; přece jak jen mohl se usiloval, aby se vyzpovídala; konečně po dlouhém namáhání nabyla opět řeči, načež jí udělil svátosť sv. pomazání. Když pak odcházel, ptala se ho, proč jí nepodal tělo Páně? — nemohlať polykati. On však odpověděl: »Chceš-li Svátosť oltářní přijati, musíš přijíti zítra o $^1/_2$7. hodině do kostela.« Ona odpověděla: »Ano,« zavřela oči a sepjala ruce k modlitbě. Ráno o $^1/_2$7. hodině sloužil kněz mši sv. a divil se velmi, když po přijímání ministrant počal se modliti »Confiteor.« Když pak se obrátil, viděl před sebou Indiánku, kterouž včera zaopatřil. Po mši sv. přišla do sakristie, aby mu poděkovala za uzdravení. Kněz se jí ptal, jak mohla dnes přijíti ke sv. přijímání. Ona mu odvětila: »Včera jsi mi kázal, abych přišla; když jsi pak odešel, prosila jsem Boha, by mi udělil síly k vyplnění tvého rozkazu. Já jsem poslechla a jsem chvála Bohu zdráva.« Tato Indiánka žije dosud a jest velmi horlivou křesťankou.

Jistý mladý Indián, jenž se stal podnáčelníkem, byl před léty velmi divoký: zařídil si loď, aby mohl na jezeře obchod provozovati a tak druhému, jenž sám jediný na jezeře právo lodní měl, výdělku ubírati. Když to misionář uslyšel, snažil se, aby divocha od započatého díla odvrátil, neboť věděl, že z toho veliké hádky povstanou; avšak bez výsledku. Indián mu odvětil, že mu toho žádný ani náčelníci ani vojáci zabrániti nemohou, leda že by ho zabili. Za dva dny přišel misionář k Indiánům na návštěvu; při odchodu shromáždili se všichni, aby mu podali ruku. Kněz podal ruku všem, Petrovi — tak se nazýval onen divoch — však nikoliv; ano domlouval mu, že jest zatvrzelý. Jinoch zbledl a prosil kněze o krátkou rozmluvu, již tento dovolil. Po dlouhém domlouvání pravil konečně misionář: »Poslyš, Petře, po celý květen byl jsi hodným; ustaň od svého předsevzetí ve jménu blahoslavené Panny, jejímž vroucným ctilelem jsi.« »Důstojný otče,« zvolal Petr, »pro Pannu Marii učiním vše; ihned půjdu domů a vše spálím.« Pak mu misionář veřejně podal ruku. Petr zůstal věren slibu a stal se jedním z nejvyšších úředníků.

Máme v naší misii dvě školy, jednu pro hochy, v níž vyučují kněží, a druhou pro holky, v níž vyučují sestry. Hochů máme 50 z rozličných kmenův indiánských, kteří pokrm i šatstvo od nás dostávají. Takových škol by se mělo mezi Indiány více zaříditi. Loňského roku navštívil náš školní dozorce z Washingtonu, jenž byl se žáky velmi spokojen. Mezi 70 státními školami nebylo ani jediné, jež by se naší katolické rovnati mohla. Avšak nejen že katolických škol nemáme, nám se též nedostává dělníků na vinici Páně.«

„Kat. misie.“

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Italie. Nenávisť proti papežství nese v Italii zlé ovoce. Když oslavila se čtyřicátá ročnice vypuzení rakouského okupačního vojska a odhalil se při té příležitosti pomník odpadlého mnicha Uga Bassiho, jenž byl jako soudruh Garibaldiho od Rakušanů zastřelen, nazval jeden ze slavnostních řečníků, jakýsi Conti, papežství cizopásníkem, ssajícím životní síly státu italského. Jak se rozumí, následoval na slova ta bouřlivý potlesk. Věru, žeň pro revoluci bude hojná. V několika větších městech při volbách do obecní rady připadaly hlasy liberálům; a kde, jako na př. v Neapoli, vítězství katolíků bylo takořka zřejmé, provozovala vláda neslýchaný terrorismus čili hrůzovládu. Také ve mnoha jiných městech neostýchala se zednářská vláda užívati násilí. Že jest úmyslem Crispiho vypuditi co nejdříve sv. Otce z Říma, kdož by dle všeho toho mohl pochybovati? Že však několik listů přineslo zprávu, že papež skutečně zanáší se myšlénkou opustiti Řím, jest omylem. Tolik jen jest pravda, že několik bohatých belgických rodin sv. Otci statky své v Belgii nabízely pro případ tento, kde chtěly mu i zaopatřiti čestnou stráž. — Vláda italská odejmula školám zahraničních misií italských podpory státní, ale ne proto, že zdráhaly se uznati patronát krále italského, nýbrž že nechtěly se uvésti pod závislosť na ministerstvu záležitostí zahraničních. — Na trestní zákon v brzku ještě jiné následovati budou a ještě nespravedlivější; avšak Vatikán bez ustání proti nepřátelům svým ozývati se bude

— Jak se proslýchá, chce sv. Otec až po návštěvě německého císaře Viléma vydati encykliku o stísněných poměrech papežství.

Rakousko. Všude konají se slavnosti k důstojné oslavě čtyřicetiletého jubilea císaře našeho. Každé město, každá vesnice, všecky spolky snaží se dle možnosti a sil svých vyjádřiti a projeviti radosť svou ze šťastného a slavného panování císaře pána, a na oslavu čtyřicetileté ročnice nějakým lidumilným skutkem ukázati lásku a vděčnosť svou k tomuto nejpopulárnějšímu a spolu nejdobročinnějšímu císaři a králi svému. — V popředí stojí u katolíkův otázka školní. Zemská školní rada v Horních Rakousích vydala nařízení, že musí se křesťanské dítky každého vyznání ve škole společně modliti s dítkami katolickými. Proti tomu stěžoval si evangelický superintendent u vlády a ministrem vyučování zrušeno nařízení toto, ale za to odporučeno, aby ve školách, kde jsou křesť. dítky rozličného vyznání náboženského, zavedeny byly takové školní modlitby, kterými by náboženský cit dítěte jakéhokoli vyznání nebyl uražen. Věru, podivné by to byly modlitby! — Dr. Kathrein prohlásil se před svými voliči ve schůzi dne 30. srpna: »Buďte ubezpečeni, že my poslanci známe svou povinnosť a víme, že není pro nás vyšší úlohy, nežli zajistiti katolickému obyvatelstvu školu náboženskou.« — Kat. spolek školský radostně zkvétá. Již také otevře ve Vídni druhou privátní obecnou školu pro chlapce, jejížto řízení svěřeno jest chvalně známým školním bratřím. Spolek tento zamýšlí nyní zříditi také pro učitele katolický seminář, jehož vedení rovněž má býti svěřeno řeholním bratřím. — Kéž by i u nás založeny byly katolické dělnické spolky, jichž na př. v jediném biskupství kolínském jest 42 se 16.000 údy! V každém spolku zařízena také knihovna a spořitelna. V posledním generálním shromáždění předsedů zřízení spořitelen pro případ smrti co nejsnažněji odporučeno bylo.

Německo. Vláda pruská chce dle zpráv podati sněmu osnovu zákona, který upraviti má upotřebení obnosů, jež se nahromadily v době t. zv. kulturního boje, kdy vláda katolickým biskupům zastavila platy. Části těchto peněz bude prý užito ke katolickým stavbám. — Dne 28. srpna zahájena byla ve Fuldě letoší konference pruských biskupů. Biskupové zaslali sv. Otci list, kterýž jest důstojný projev proti bezpráví, kterého se dopouští vláda italská proti papežské stolici a náměstku Kristovu zákoníkem trestním. — 35. generální shromáždění katolíků německých bylo dne 3. září zahájeno ve Freiburku. Mimo otázku o podpoře rozličných misijních spolků byly na denním pořádku hlavně dvě otázky, zákonný stav řádů duchovních a otázka školská. Na té schůzi byl také podán a přijat návrh na založení modlitebního spolku pro vojáky. V příčině otázky římské přijal výbor resoluci, kterouž znovu vyslovuje přesvědčení, že obnovení territorialní neodvislosti sv. Stolice pro úplnou svobodu a neodvislosť v řízení církve nezbytně potřebno jest.

Také v **Belgii** bude v měsíci říjnu konán sjezd belgických katolíkův, aby protestovali proti nejnovějším zákonům italské vlády proti papeži. — Ministr vnitra nařídil, že vyučování náboženství na všech gymnasiích má býti závazné a že jen oni žáci sproštěni budou, jichž rodiče výslovně si to přejí. Rozumí se, že svobodomyslné listy bruselské pozvedly veliký křik, nazývají krok tento osudným, jehož dalšími důsledkem prý bude zavedení katolictví za státní náboženství.

Od té doby, co vydala svobodomyslná sněmovna **francouzská** zákon

o rozvodu manželském. množí se čím dále, tím více rozvody; poslední rok bylo již dovoleno 4500 rozvodů.

Afrika. Jak už jsme podali zprávu, obral si se schválením sv. Otce kardinál Lavigerie, arcibiskup alžírský, za životní úkol, vymýtiti otroctví v Africe. Za tou příčinou vydal se horlivý sluha Páně na okružní cestu napřed do Belgie, pak hlásal křižáckou výpravu proti otrokářství v Paříži a jiných městech francouzských a odtud odebral se do Anglie. Náklad na podnik tento vypočtěn na půl milionu zlatých. Kardinál dostal až posud teprve 106.000 franků. Pro zamýšlenou milici přihlásilo se 170 dobrovolníků.

Asie. Stavba římsko-katolické katedrály v čínském hlavním městě Pekingu bude co nejdříve dokončena. Pracuje se vším úsilím; zaměstnáno je při ní 600 dělníků. — V nejnovější době hledí si Rusko velmi bedlivě Palestiny a předně Jerusaléma. Bohatými prostředky, jimiž vládne, ohrožuje povážlivě ostatní křesťanská vyznání. Rusové vystavěli si tam v poslední době dva ne sice veliké, ale překrásné chrámy na hoře Olivetské.

Milodary Božského Srdce Páně.

Z Čech. Jedna učitelka vzdává veřejně své díky nejsl. Srdci Páně a jeho nejsv. Matce za vyslyšení prosby v důležité záležitosti. *F. H.*

Od Písku. Nejvřelejší díky vzdávám dle slibu svého nejsv. Srdci Ježíšovu a nejčistějšímu Srdci Panny Marie za neobyčejnou a rychlou pomoc v postavení velmi nebezpečném, z něhož snadno velké nepřátelství, různice a jiná zla povstati

mohla. Buďtež pozdravena a všude oslavena obě nejsv. Srdce — Srdce svatého pokoje. *P. F.*

Z Dubňan. Po vykonané devítidenní pobožnosti vzdáváme vroucné díky nejsv. Srdci Páně a Panně Marii Lúrdské, též sv. Josefu za uzdravení našeho otce z velmi těžké nemoci. Jsouce zavázáni uveřejniti to ve »Škole B. S. P.«, konáme tímto povinnosť svou. *F. B.* a *K. M.*

Ze severovýchodních Čech. Chlapeček se nám rozstonal na záškrt. Lékaři o uzdravení dítka našeho pochybovali. I utíkali jsme se k Rodičce Boží s vroucí prosbou. Zvláště pak jsme Rodičku Boží vroucně prosili v čase nejhorším a ji o přímluvu žádali, by nám Pán Bůh opět naše dítko uzdraviti ráčil. Řekli jsme si, že uzdravili se nám dítko naše, že to uveřejním ve »Škole B. S. P.« a že dítko to věnujeme, aby byl z něho služebník Boží, totiž kněz. A ejhle, naše prosby nebyly marny. Pán Bůh nás na přímluvu Rodičky Boží vyslyšeti ráčil. Začež tisíceré díky vzdáváme »Nebes Královně« touto cestou. *V. S.*

V měsíci říjnu modleme se za obrácení Číny na víru křesťanskou.

Aby naši milí čtenáři a čtenářky rádi se modlili za tuto rozsáhlou zemi, aby se v ní »království Boží rozšířilo,« podáváme tuto především krátkou zprávu o šíření se křesťanstva v Číně. »Dědictvím Svatojanským« vyšlo překrásné dílo o této nám neznámé zemi, a proto spoléhajíce na dílo to, sdělujeme se čtenáři svými aspoň nejhlavnější zprávy, které podávají dva misionáři, Huc a Gabet, kněží kongregace sv. Lazara v Paříži.

Dle svědectví novějšího dějepisu přišli první křesťanští blahověstové do Číny v sedmém století, a sice z Cařihradu, po pevné zemi. Tehdy byla Čína státem velmi mocným. Dle nalezeného památného spisu v Si-ngau-fu není již pochybnosti, že již roku 636. v Číně položeny základy náboženství křesťanskému. Když náboženství nějaký čas bylo potlačováno, počalo znova se šířiti. Roku 744. přibyl do Číny kněz z říše Ta-thsiu, aby pozdravil císaře. Panovník rozkázal knězi Lo-han-u a jiným, aby konali oběti křesťanské. V den narození Ježíše Krista císař Toi-tsung dával církvi každoročně kadidlo nebeské a křesťany poděloval masem svých bravů, by je poctil a vyznamenal.

V osmém století kvetlo tedy v Číně náboženství křesťanské. Avšak i tuhé boje bylo křesťanům přestáti s kacíři Nestoriany. Teprve ve třináctém století počalo se náboženství křesť. zmáhati. Papežové Innocenc IV. (1243.—1254.) a Mikuláš IV. (1288.—1292.) poslali misionáře do Asie, zejména do Číny. Byl to kněz Askolin s Dominikány a Polák Jan Karpiński s Františkány. Sv. Ludvík, král francouzský, poslal kapucína Ruybroeka do země tatarské. Ve zprávách o této cestě praví mimo jiné, že v Karakorum, hlavním městě tehdejší říše mongolské, nedaleko paláce císařského spatřil budovu, na níž vztýčen byl kříž. Vstoupiv do vnitř, radostně byl překvapen, uzřev tu oltář skvostně ozdobený, zlatem krumplované obrazy Spasitele, Matky Boží, sv. Jana Křtitele a dvou andělů, všecky obložené drahokamy, pak velký stříbrný kříž, vykládaný perlami; před oltářem visela lampa s osmi plameny. Ve svatyni seděl mnich arménský.

Na počátku čtrnáctého století papež Klement V. (1305.—1314.) zřídil v Pekinku arcibiskupství a prvním arcibiskupem jmenován francouzský misionář Jan z Montecorvina. Působil tu 42 roků. V Číně bylo tehdáž křesťanů valně.

Na počátku šestnáctého století vládli na břehách indických nejvíce Portugalci. Od roku 1517. bylo Evropanům opět zacházeti s Číňany. Mezitím co Portugalci vedli obchod s Číňany v Makao, hlásal sv. František Xaverský sv. evangelium v Japonsku. Od kupců čínských, kteří tam přijížděli, obdržel veliký apoštol bližší zprávy o Číně a bez meškání zaslal je do Evropy. Žádaje si pak i národ ten přivésti ku poznání pravdy Kristovy, vypravil se do Číny. Již byl po náramných obtížích přistál u Sancianu, ostrovu blíže Kantonu, již umlouval se s plavci, kterak by potají měli vysaditi ho na pevninu, an prudkou horečkou zachvácen se roznemohl a skonal r. 1522.

Co nemohl veliký světec vykonati, o to pokusili se jiní, příkladem jeho a láskou Boží nadšení sluhové církve Františkáni. Dominikáni, Jesuité, též horlivý kapucín Gaspar de Cruz s pílí velikou pracovali na roli Boží. Nedařilo se jim valně, až r. 1584. věc svatá lépe začala prospívati.

Mezi misionáři sedmnáctého věku vyniká kněz Jan Adam Schall, rodem z Kolína nad Rýnem. On to byl, jenž po zesnulém Ricci z tovaryšstva Ježíšova s horlivostí apoštolskou ujal se misie v Číně (r. 1622.) a svou upřímnou láskou, ušlechtilou povahou a všestrannou učeností naklonil si nejen lid a šlechtu, ale i samého císaře tak, že tento chválu jeho zásluh vyrýti dal v železnou pozlacenou tabulku, v jiné podobné pak velebil zákon velikého Boha, jejž zvěstoval kněz Adam.

V krátce v celé říši nebylo provincie, kdež by jeden anebo více misionářů nehlásali sv. evangelium. Již r. 1651. čítalo se v říši více než 150.000 křesťanův a za 12 let bylo jich dvakráte tolik. Život křesťanský se rozvíjel co nejutěšeněji; všude zdvihaly se chrámy a kaple a nade všecky vynikal velkolepý chrám v Pekinku, kdež obec křesťanská čítala 5000 duší. Po smrti císaře Sám Xun-ši vystoupili četní nepřátelé víry křesť. a vypuklo pronásledování křesťanů r. 1664. Za to císař Chong-hi (r. 1667.) oblíbil si misionáře i křesťany. Křesťanství se znova šířilo. Největší zásluhu o vznik rozšíření pravé víry v Číně bez odporu přičísti sluší Jesuitům. Oni razili cestu misionářům jiným. Bohužel, že povstala rozepře mezi misionáři těmito a Dominikány, čímž utrpěla věc katolická. Křesťané pronásledováni znova r. 1732. a věrověstové musili opustiti říši.

Mimo řády svrchu dotčené rozšiřovali víru Kristovu také kněží misií, čili Lazaristé z Paříže. Po Jesuitech nejvíce pracovali Lazaristé. A nyní jest více řádů, kteří posýlají své kněze do této veliké říše, aby i tu víra Ježíše Krista se zakořenila. Po boku kněží působí i ženské řády blahodárně na vychování mládeže.

Od roku 1838.—1870. jest Čína církevně rozdělena na arcibiskupství, biskupství a vikariáty apoštolské. Bližší zprávy dověděli se zajisté čtenáři naši ve »Škole B. S. P.« Pro lepší přehled, kterak se víra křesťanská zmáhá v Číně, podáváme také statistiku. Fokia měla (1877.) 40.000 křesťanů; Honan (1872.) 3580; Hongkong (1874.) 5000; Hunan (1866.) 2207; východní Hupe (1876.), severní Hupe (1870.) a jižní Hupe (1870.) 18.000, 6000, 3000; Kiangnan (1879.) 95.175; Kiangsi (1875.) 11.871; Kuangtong s Kuangsi (1878.) 20.487; Kueitšen (1878.) 13.659; Leaotong (1876.) 9000; Mongolsko (1872.) 12.000; severní Pečeli (1876.), západní Pečeli (1876.), východní Pečeli (1877.) 29.000, 21.028, 26.023;

Šangtong (1866.) 10.751: Šansi (1866.) 13.832; Šensi (1866.) 23.000; východní, západní a jižní Sitšuen (1878.) 40.000, 32.000, 17.089; Čekiang (1876.) 3000; Jinnan (1878.) 150.000.

Nelze upříti, že ku rozšíření víry křesťanské mnoho přispívá úcta nejsv. Srdce Ježíšova. Není domu, píše jistý misionář, kde by se nenalézal obraz Božského Srdce Páně a neníli, tak hledím, aby si takový obraz pořídili. Také pobožnosť se koná k Božskému Srdci Páně; ověnčí obraz, rozsvítí 2 svíce a modlí se společně litanie o nejsv. Srdci Páně. Také časopis Božského Srdce Páně upevňuje tuto pobožnosť; počítá již 2000 odběratelů, kteří jej rádi čítají.

Doufejme tedy, že nadejde doba milosti této veliké říši, kde nyní svaté evangelium tak horlivě se hlásá; »Bůh chce vítězství,« praví horlivý misionář, »protože za této doby zvláště spolek rozšíření víry a sv. dětství vzbudil. Nikdy Pán Bůh takové veliké věci nepůsobí bez zvláštních úmyslů, k nimž všecko moudře vede, třeba bychom cest Božích neprohlédali. Ďábel také brání co může rozkvětu víry svaté. Tupá lhostejnosť v náboženství, sprostá nevěra, nesčíslné bludy a pověry, nedůvěra k cizincům a pýcha národní, kteráž vším cizím pohrdá: to jsou veliké překážky stavící se v cestu brzkého obrácení říše Čínské na víru křesťanskou. Modleme se vroucně, aby dobrotivý Bůh milostí svou podporoval práce misionářů!

Biskup z Tripoli, Garnier T. J. a apoštolský vikář, píše: Čína jest lenivou masou; přes 300 let uplynulo po znovuzřízení katol. misií v této zemi, a přece bohužel lehko lze spočítati jednotlivé členy, křesťany.

Třeba se udává v Číně počet křesťanů na 600.000, co pak jest to proti 400 milionů pohanův a nevěrců! Čína potřebuje tedy nejvíce milosti Boží. Od koho máme ji doufati, neli od nejsv. Srdce Pána Ježíše, aby všeliké tělo v něm uzřelo spasení své!

Co krásnějšího, co utěšenějšího, než duchovní spojení tohoto velikého národa v jednom ovčinci pod správou jednoho pastýře římského papeže, náměstka Kristova!

Modleme se:

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všecky modlitby, práce a utrpení dnešního dne spolu se všemi úmysly, s kterými se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za obyvately říše čínské, aby poznali jediného pravého Boha a kterého poslal Ježíše Krista, aby skrze tuto víru spaseni byli. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (Odpustky 300 dní Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás

MoDLete se Věrně a VrouCně sVatosVatý růženeC, ať VítězÍ sVatá CírkeV!

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Ročník XXII. (1888.) **Škola Božského Srdce Páně.** Číslo 11. (Listopad.)

Na dušičky.

Řad křížů smutných — jako za živa —
a kámen lesklý srdce shaslá tíží,
svíc očka z hliny vlhké plačtivá
tak prosebně na tebe z hrobu vzhlíží,
jenž vzdychá tiše: pojď a poklekni!

„Pojď, chodče lhostejný, tu poklekni!
Ten rov je víc než hromádka jen země:
sám v pokoře se ňader žhoucích dotekni
a rci, kde bolí víc, zda v nich, či ve mně?
kde psal Bůh prstem slávy „vítězství“?

Ten smutný kříž, toť prapor vítězství,
jejž padlému nad hlavou postavili, —
a mírem teď se hrsť té hlíny skví
a nezná slz, leč které druzi milí
tu vyronili v době loučení.

Ty ve strachu se blížíš loučení,
jak ztrácel bys, cos získal v ruchu světa, —
však věř, Bůh štědře vše ti ocení:
cos žitím zasloužil na věčná léta —
ten palác — hrob — tvou bude odměnou!

Ty pachtíš se za štěstí odměnou, —
tvé štěstí v klidu dávno zde ždá tebe:
nad tichou cellou strop ti vyklenou
tak velebný, jak věčná klenba nebe.
Ó pojď blíž, k svému sídlu poklekni!

Tu v kruh náš tichý, bratře, poklekni,
u nás ti blaze bude, nač jít dále? —
Jen v pokoru se dříve oblekni,
u nás vše v prach a popel tleje stále
a z krásy tyjí červi nepěkní.

Však nehroz se, sem rádo všecko spěje
v ty stíny nehybné, jež věčnosť kreje,
neb chcešli, abys jednou z mrtvých vstal,
jest třeba, bys též v hrobě dříve spal.“

P. Š. Senický.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Část další.)

Avšak Jindřich nepřestával pouze na tom Ježíši Kristu duše získati, nýbrž měl horlivou péči i o to, aby je ve stavu posvěcující milosti zachoval. K tomu cíli odporoučel jim, aby se pilně súčastňovali služeb Božích, zejména aby kázaní a křesťanskému cvičení bedlivě naslouchali. Sám pak v rozmluvách domácích opakoval jim, co v kostele se přednášelo, a s obzvláštní dovedností vysvětloval, čemu snad nerozuměli. Mimo to co nejvíce jich pobádal k častému přijímání svatých svátostí, a obzvláště novoobráceným vřele odporoučel, aby co nejčastěji k těmto pramenům neskonalých milostí se utíkali.

Jakožto další prostředky k zachování si milosti Boží a k uchránění se návratu do předešlých hříchův odporoučel jim vystříhati se úzkostlivě všech příležitostí ke hříchu a vyhýbati se takových míst a takových společností, kde člověku hrozí nebezpečí ztratit duši; dále pak horlivé svěcení dne svátečního, modlitbu, bdění nad svými smysly a čtení náboženských knih.

Nejvíce však jim na srdce kladl ranní a večerní modlitbu, kterouž aby každodenně, klečíce a se vší vroucností duše vykonávali, požadoval. Měltě za nemožné, aby ke hříchu svolil křesťan, který se každodenně před Bohem v prachu země koří a víru, naději a lásku k Bohu vzbuzuje.

Jednoho dne nalezl mladého tovaryše, jehož hříšný život už déle s lítostí sledoval a kterýž se na Jindřicha nemálo horšil proto, že mu každého společníka byl odloudil. Bez dlouhého rozmýšlení šel k němu a jal se mu mluviti tak laskavě a mírně, že by to i nejhoršího nepřítele odzbrojilo; ale mladík onen odstrčil Jindřicha od sebe, nechtě ho ani poslechnouti, spílal, ba i pěstí mu vyhrožoval. Dobrý Jindřich však ani tím nedal se másti. A hle, právě tato trpělivosť jeho, s jakouž všechny urážky snášel, a jeho upřímná a dojemná slova překonaly odpor mladíkův; i v něm zvítězila milosť Boží, tak že přislíbil ihned vykonati životní zpověď a hříchu se navždy vystříhati.

Ti a tací obrácenci byli celému městu dobrým příkladem a začasté i jiným hříšníkům pobídkou k obrácení, jsouce tak horlivými pomocníky mladého apoštola. Přičiňovali se tak dlouho, až své bývalé soudruhy také přiměli ke službě Boží: vyprávěli jim z vlastní zkušenosti, jaké rozkoše, jakého blaha nalézá člověk ve zbožném, křesťanském životě. Tak podle návodu Jindřichova pracovali dále k tomu cíli, aby se počet sluhů Božích množil.

Ctnostné a rozšafné chování mladých těchto lidí získalo jim cti a vážnosti v celém městě a bylo příčinou, že před jinými dělníky a tovaryši byli od mistrů hledáni a do práce přijímáni. Mistři věděli dobře, že klam, lež a podvod jest u nich věcí téměř nemožnou, ba že by sobě za velký hřích pokládali čas promrhati nečinností anebo něčím jiným jej ubíjeti; byli to chasníci v každém ohledu věrní a spolehliví, tak že si každý přál míti je ve své dílně.

Dokonavše denní práci svou, scházeli se obyčejně ke společnému obveselení nevinnou hrou a žertem. Času letního konali společné vycházky do Boží přírody, při nichž panovala vždy veselosť v pravdě křesťanská; někdy navštívili vzdálenější kostel, kapli anebo jiný dobrý skutek vykonali.

Duší tohoto spolku křesť. tovaryšů byl Jindřich, jej považovali všichni za otce, s ním se každý radil ve svých starostech a nesnázích, a Jindřich měl také pro každého slova upřímné, nelíčené lásky.

3. Statný mistr.

Z Lucemburka odebral se Jindřich do Paříže, kde se měl státi netoliko mistrem obuvnictví, ale též ctnosti a bohabojnosti. Stalo se to následujícím způsobem.

Do Paříže docházelo z ciziny množství mladých tovaryšův, ale mnohému z nich bývalo toto město kamenem úrazu a záhuby; mnohý v tom nebezpečném víru ztratil svou ctnosť, jmění, zdraví i život. S úmyslem docela jiným vstoupil Jindřich na nebezpečnou půdu města světového; neboť s hrůzou a ošklivostí pozoroval děsnou spoustu, již pohrdání náboženstvím a znemravnělosť ve mládeži způsobily, a při tomto pohledu po-

cítil v srdci svém vroucí žádosť aspoň něčím přispěti k napravení tak hrozného zla. — Z počátku vyhledal si řádného, zbožného mistra a zůstal u něho, hledě si jen práce své; v prázdné chvíli pak modlil se vroucně, přemýšleje o prostředcích, jež by k žádoucímu cíli vedly. Pak hleděl se seznámiti s mladíky svého řemesla a v brzku měl kolem sebe četnou společnosť hodných tovaryšů, kteří i uprostřed zmatků velkého města dobrými křesťany byli zůstali.

Co Jindřicha nejvíce bolelo a co také dle jeho rozumu hlavním pramenem bylo té mravní spustlosti, bylo, že právě třída dělnická prašpatně dbala o nedělní služby Boží a tím právě o potřebné náboženské vzdělání se okrádala. Následek této nevědomosti pak bylo žití bezbožné, nemravné a spustlé. Kterak odpomoci? Dobré vůli Jindřichově přišla sama prozřetelnosť Boží v ústrety.

Téhož času žil v Paříži nábožný muž, pro svou šlechetnosť všeobecně známý; byl to baron Jan z Renty, muž to, který téměř celý svůj život a celé jmění své obětoval na vykonávání milosrdných skutků. Slovem i skutkem již byl na sta pobloudilých duší získal Spasiteli Ježíši Kristu. I on pohlížel s bolestí a zármutkem na mravní zkázu a náboženskou spustlosť mladého pracujícího lidu a také přemýšlel o prostředcích, jimiž by se pomoci mohlo.

I stalo se, že přišel jednoho dne podle svého obyčeje do nemocnice sv. Gervése v Paříži, kdež nemocné obsluhoval a ve sv. náboženství cvičil; neboť přicházeli tam mnozí ubožáci, již o Ježíši Kristu buď ničeho nebo velmi málo věděli, a tak z nevědomosti se stali obětí svůdcův a hříchu. V jedné síni špitální zastal pan baron mladého, statného muže, vážné tváře a příjemného zevnějšku, kterýž ve společnosti několika mladíků také sem byl přišel, aby nemocným, zvláště tovaryšům, posloužil. Tento mladý muž nebyl nikdo jiný, nežli náš »dobrý Jindřich.« Baron z Renty cítil k němu hned v prvním okamžení jakousi zvláštní náklonnosť; dal se s ním tedy do řeči a brzy seznal, že má před sebou zbožného, Bohu oddaného, ba svatého muže, jehož srdce plane vřelou láskou k Bohu i bližnímu. Za krátký čas se oba muži náležitě poznali a srdce jejich spojila se úžeji v jeden svatý svazek, k němuž se později i několik jiných horlivých křesťanův i kněží připojilo.

Dosud byl Jindřich — ač již 45 let stár — jen tovaryšem; avšak prostřednictvím pana barona a několika přátel dosáhl měšťanství a zároveň mistrovství obuvnického. Ihned zařídil si dílnu, do níž se ze všech stran tovaryši a učeníci jen hrnuli. Jindřich zavedl ve své dílně nový řád a život. Učeníci jeho musili se vedle řemesla cvičiti též v náboženství a jiných potřebných vědomostech. Časně z rána musili vstáti a společně ranní pobožnosť vykonati; pak teprve se dali s Pánem Bohem do díla. Jindřich byl k nim pln laskavosti, ale i přísnosti, zamezuje vše, co by srdce jejich pokaziti mohlo. Tovaryše pak považoval za své bratry pomocníky; u nich hleděl netoliko na pilnou práci, ale každý musil mu slíbiti, že nevkročí do žádného špatného domu ani do krčmy nekalé pověsti, že se vystříhá všeho styku s ženským pohlavím a v neděli že se súčastní společné návštěvy služeb Božích, nemocnic a jiných milosrdných skutků. Kdo slibu tohoto nezachoval, byl napomenut, a nedballi ani toho, ihned propuštěn z domu.

Brzy byl tento řád a život dílny Jindřichovy všeobecně znám, lidé o něm s obdivem vyprávěli a čím dále tím více dělníků přihlašovalo se ke spolku tomu; neboť viděli, jaké všeobecné vážnosti požívali dělníci Jindřichovi. Tento pak vida, jak Bůh podniku jeho očividně

žehná, jak den po dni přibývá mladíků, kteří se odhodlali vésti řádný a křesťanský život, založil na radu a s pomocí p. barona bratrstvo obuvnických tovaryšů, kteří pod ochranou svatých patronů Krispina a Krispiniana se zaslíbili ve svobodném stavu zůstati, společně žíti a pracovati.

Aby pak bratrstvo to mělo pravý a trvalý základ, vyžádal mu Jindřich ochranu a požehnání církve sv.; neboť věděl a cítil dobře, že všechno, co se má ke cti a chvále Boží a ke spáse člověčenstva dařiti, musí býti na půdě svaté církve založeno a žehnající její rukou vedeno; proto požádal svého p. faráře, aby převzal duchovní řízení bratrstva, a arcibiskupa pařížského, aby dal se své strany svolení a potvrzení stanov.

Zásadní stanovy byly tyto:

Všickni údové bratrstva mají každodenně o páté hod. ranní vstáti, společně ranní modlitbu vykonati a pak jíti do práce. — Počátkem každé hodiny má se ve práci ustáti a s mistrem krátká modlitba odříkati. — V jisté hodiny pracovní bylo uloženo všeobecné mlčení a v jinou dobu zase prozpěvovaly se žalmy, duchovní písně nebo jinak poučně se rozprávělo, aniž by se práce přerušovala. — Každodenně šlo se společně na mši sv., v neděli a ve svátek na farní služby Boží. — Před jídlem bylo čtvrť hodiny mlčení a každý sám u sebe se modlil. — Při stole pak se předčítalo z náboženské knihy. — Každoročně byly ustanoveny tři dny ke společným duchovním cvičením, kde se bratří výhradně jen s Bohem a duší svou obírali. — O deváté hod. večerní konaly se společné modlitby, po nichž každý se odebral na lože. — Každodenně chodilo několik učeníkův a tovaryšů do nemocnic a špitálů, by ubožákům posluhovali, je občerstvovali a o sv. náboženství s nimi rozmlouvali.

Hlavou bratrstva byl zvolen mistr Jindřich, jenž ve svém vzorném, svatém životě i nadále pokračoval a té radosti se dočkal, že bratrstvo jeho do četných jiných měst po Francii rozšířeno a od jiných řemeslníků, zejména krejčích, nápodobeno bylo.

V takovémto bohumilém životě dosáhl »dobrý Jindřich« již 68. roku věku svého, když jej Bůh těžkou, třiletou nemocí navštívil a pak k sobě povolal.

Když na smrtelné posteli ležel, žádali si všickni zbožní řemeslníci, aby ještě jednou jej spatřiti a požehnání jeho přijmouti mohli. I stalo se jim po vůli. S hlubokým pohnutím přiklekli k lůžku svého otce a prolévali hořké slzy nad velikou ztrátou svou.

»Jindřichu,« pravil k němu přítomný kněz, »viz bratry tvé; prosí tě, abys jim požehnal, než od nich odejdeš!«

Stařec obrátil hasnoucí oči své milým a laskavým pohledem na své dítky vůkol klečící a pak vroucně pohleděv k nebi a mdlou pravicí jim žehnaje, pravil: »Nejmilejší bratří! zůstaňte povždy věrni, důvěřujíce v Boha! On požehná dílu svému!« Na to přijal do ruky rozžatou hromničku, uctivě ji políbil, ústy i srdcem opakoval ještě nejvroucnější povzdechy k Bohu a tiše, pln touhy po Spasiteli svém zemřel v Pánu dne 9. června 1666.

Tělo jeho pohřbeno na farním hřbitově sv. Gervasia uprostřed milovaných bratří. Život jeho jest opětným dokladem, že ve víře Kristově každý stav může nalézti posvěcení svého, že i prostý řemeslník může svědomitě pracovati, Bohu sloužiti a duši svou spasiti.

(Příště ostatek.)

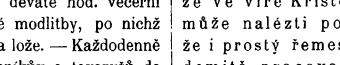

K „Dušičkám.“

„Smilujte se nade mnou, smilujte, alespoň vy, přátelé moji, neboť ruka Páně dotkla se mne.“ *Job 19. 21.*

jak klidně dřímají na hřbitově všickni ti naši milí, kteří nás předešli na onen svět! Mír a pokoj panuje na hrobech i ve hrobech jejich, neboť již dobojovali a dotrpěli. Zde na sv. poli, kam církev svatá dnešního dne nás uvádí, zde ukládá utrpení šípy svoje v toul, zde láme se meč bolesti, tichne nářek a kvílení, jen tajemný šum listí stromového slyšeti, jakoby duchové neviditelní ve vzduchu poletovali. Ó pokoj budiž vám, vy drazí, jež jsme zde ku spánku dlouhému uložili, pokoj vám — slza upřímná vaší památce!...

Když tak, milý čtenáři, někdy podvečer zadumán přemýšliš, nepřicházejí ti na mysl všickni ti drazí, již někdy s tebou žili, jichž však na světě není? A nesvírá se ti pak srdce touhou po nich, nevoláš v mysli své: »Kde asi dlí nyní miláčkové moji, jak se jim asi vede tam, kam zalétly z těla duše jejich?« A tu jakoby v jasném světle staví se ti ctnosti jejich před oči, vidíš to dobré, co v životě vykonali, probíráš křesťansky spořádaný, šlechetný život jejich a spoléhaje na milosrdenství Boha Otce a na zásluhy Krista Ježíše, voláš v radostném zanícení: »Ó jistě, Bože můj, jsou u Tebe ve slastech říše Tvojí, jistě oslavují Tě již s anděly, stojíce před trůnem velebnosti Tvé!« A tu vidím je okem ducha svého, kterak oděni jsouce rouchem světlým, okrášleni korunou blahoslavených a mávajíce palmou vítězství, kterak tonou v blaženosti, o níž my na světě ani ponětí nemáme. »Blahoslaveni jsou mrtvi, kteří v Pánu umírají, neboť skutkové jejich jdou jim v zápětí!« tak se ozývá duší mou.

Avšak hle, tak jako když mráček přechází a zakrývá na chvíli jasnou hvězdu, tak jest i mně, když pomním, že byli také chybujícími, hříšnými lidmi. A jako když při východu slunce mizí hvězdy i sebe světlejší, tak myslím a uvažuji, mizí i sebe větší dokonalosť lidská, přicházíli svatosť Boží, před níž i sami andělé nedokonalí jsou. Pak svírá se opět srdce moje, ale bolestí při vzpomínce, vejdeli Hospodin dle svatosti a spravedlnosti své s miláčky mými v soud — jak asi obstojí? Nic nečistého nesmí vejíti do nebe, pravil Pán, a kdo je tak čist, aby obstál před zkušebným okem Božím?

»Nuže, kde asi jsou duše mých milých?« tak táže se srdce, potácejíc se mezi nadějí a bázní.

Ó nesuď, člověče, neboť Bůh jest Pán, jeho jest soud, jemu žijeme i umíráme, jemu stojíme i padáme. K útěše dal ti Pán učení, jež k víře ti předkládá samospasitelná církev Kristova. A co praví? »K spáse nedojde, leč kdo čisté srdce zachoval a posvěcen byl milostí Boží, jenž bohat byl zásluhami, s Bohem žil a s Bohem zemřel.« Avšak praví také dále, že kdyby hříchové naši byli červení jako šarlat, že zběleni budou jako sníh, že »Bůh nechce smrť hříšníka, nýbrž aby se obrátil a živ byl,« že »chceli se hříšník obrátiti, že Bůh mu přichází s milostí svou vstříc, a otvírá mu již bránu dříve, nežli zaklepal.«

Zhřešilli tedy člověk při vší své lásce k Bohu, při vší své touze po dokonalosti, zhřešilli tedy z křehkosti lidské, uvaž, milý příteli, zavrhneli jej Bůh na

věky? Nikoli! neboť se to příčí otcovské jeho lásce a nevyčerpatelnému milosrdenství. Do slávy své věčné ovšem nemůže duši takovou přijmouti, zavrhnouti ji nedovoluje mu. láska a milosrdenství, proto zřídil třetí stav, očisťující, proto stvořil očistec. Očistcem vyhověno jak svatosti a spravedlnosti z jedné, tak i lásce a milosrdenství Boží z druhé strany, neboť zde spojeny jsou láska, trest i naděje v míře nejspravedlivější.

Že očistec jest, dlužno katolickým křesťanům věřiti, neboť jest to článkem učení našeho. Kristus Pán pravil o hříších proti Duchu sv. (Mat. 12. 31.): »Kdož by však mluvil proti Duchu sv., neodpustí se jemu ani v tomto věku, ani v budoucím.« Z toho vysvítá, že se některé hříchy na onom světě odpouštějí — v nebi ne, v pekle ne — tedy jen v očistci. A na jiném místě praví Pán (Luk. 12. 47. 48.): »Ten pak služebník, jenž poznal vůli Pána svého a neustrojil a neučinil podle vůle jeho, bit bude velmi; který však nepoznal a učinil věci hodné ran (t. j. s neúplným vědomím, všedně hřešil), bit bude málo.«

Obecný církevní sněm v Tridentu stanovil přesně a určitě učení církve katolické o očistci v sezení 25. Že však i křesťané již od počátku v očistec věřili, a sice tak, jako my nyní, vidno z názorných obrazův a nápisů, v katakombách římských nalezených. Tu ukrývali se křesťané prvních tří století, za krutých pronásledování, zde pochovávali mrtvé své a opatřovali hroby jejich nápisy, z nichž víra jejich v očistu posmrtnou zřejmě vysvítá. Tak na př. vyjádřenu vidíme lásku pozůstalých k duším v očistci slovy: »Felicissime, žíti budeš v Bohu!« »Gerontie, kéž bys žil v Bohu!« »Aurelianus Paflagonus, věrný sluha Boží, zesnul v Pánu. Kéž by se Bůh na něho rozpomenul na věčnosti!«

Často možno čísti i zvolání: »Buď dobré mysli!« »Důvěřuj!« »Potěš se!« jakoby pozůstalí k zemřelým volati chtěli: »Mějte jen maličko strpení, brzy budete vysvobozeni!«

Nejčastěji však čísti možno »přímluvu za zemřelé,« z níž nejzřejměji vysvítá víra v očistec; neboť kdyby nebylo možno duším po smrti pomoci k odpuštění, nač by byla tedy modlitba živých? Svatí v nebi modlitby nepotřebují a zatracencům v pekle pranic neprospívá. Musí tedy býti stav duší, v němž modlitba živých cenu má a účinek, a to jest očistec. Tak čteme na jednom náhrobku: »Zde odpočívá Lucifera... Kdo tento nápis čte, modli se k Bohu, aby duši její k sobě vzal.«

Jeden nápis z druhého století zní: »Zde, ó sladké dítě, jest konec života tvého; avšak, všemohoucí Otče, prosím, smiluj se nad utrpením, ach, smiluj se nad miláčkem mým, jenž nezaslouženě trpí! Skrze Krista Ježíše.«

Že si staří křesťané představovali očistec tak, jako my nyní, jakožto místo utrpení, vysvítá z nápisů, v nichž přejí duším v očistci občerstvení, umírnění bolesti, uhasení palčivosti atd. Tak zní jeden nápis v katakombách sv. Kalista: »Amerinus své nejmilejší, velezasloužilé choti Rufině. Kéž by Bůh duši tvou občerstvil!« Jiný nápis praví: »Antonie, duše drahá, kéž by tě Bůh občerstvil v pokoji!«

I světlo věčné aby duším svítilo, přáli staří křesťané zemřelým tak, jako my přejeme; to vidno z nápisu: »Světlo věčné sviť tobě, Timothee, v Kristu!«

Nejrozšířenější jest však přání za mír a pokoj duším v očistci, tak jako až posud církev katolická se modlívá, t. j. aby vysvobozeny byly z vyhnanství

a došly věčného spojení s Bohem. Tak čteme přímluvu: »Januarie, odpočiň v pokoji Kristově!«

Znamenitý jest následující nápis: »Stratonika, nově obrácená, opustila tento život; já jsem ji zde uložil, modle se za její pokoj.«

Podobně jako my volali již staří křesťané: »Pokoj tobě!« »Nechať ti Kristus dá v pokoji bydliti!« Duše tvá odpočívej!« »Ať žije v pokoji!«

Z nápisů těchto zajisté dosti zřejmě na jevo vychází, že již první křesťané v očistec věřili a že také hleděli dušičkám, seč byli, pomoci. Proto také modlí se církev již od nejstarších dob v mešním kanonu při vzpomínce za mrtvé (memento): »Pomni též, ó Pane, na služebníky a služebnice Tvé, kteří nás předešli se znamením víry a spí ve spánku pokoje. Těm, ó Pane, a všem, kteří v Kristu odpočívají, uděl, prosíme, místo občerstvení, světla a pokoje.« Amen.

Ó jak útěchyplné jest učení sv. víry naší o očistci! Učíť nás milé naději, že nejsou na věky zatraceni miláčkové naši, kteří v nedokonalostech, z křehkosti lidské pocházejících, zemřeli, nýbrž že jednou očistěni, od nemocí duševních uzdraveni, dojdou svatosti, po níž v lásce Boží byli bažili.

A jaké péči církve sv. těší se ubozí trpitelové v očistci, neboť církev nezapomíná na žádné dítko své, tím méně na dítě trpící. Nejkrásnější modlitby a nejvřelejší vzdechy vysýlá církev svatá k Bohu za zemřelé členy své, prosíc za smilování, dobrotu, odpuštění hříchův a trestů, za spojení s kůry andělskými; ba ona neprosí jen, ona i pevně doufá, že se tak stane, a to pro zásluhy smrti Ježíše Krista, božského zakladatele svého, jenž hned po smrti své celé zástupy z předpeklí byl vyvedl. Ejhle, modlitba církve naší není planá, není bezúčelná, nýbrž spojená s pevnou nadějí: neníli pak to pro nás velikou útěchou? Avšak nejen slovy modlitby vroucí hledí církev trpícím duším z očistce pomoci, nýbrž i skutky, a to skutkem nejkrásnějším, obětí nejčistší, obětí mše sv. a almužnou. Zdaž mysliti si možno vznešenější trojice lidského konání nad tyto tři? Modlitbou spojuje se srdce a duch můj s Bohem, mluvím k němu a on ke mně, almužnou obrací se v lásce a útrpnosti duše moje k bližnímu, a obětí mší sv. posvěcuji co nejvíce tuto svou lásku k Bohu a k bližnímu, obětuje ji v pokoře tomu, jenž vzbudil ji v srdci mém svému Pánu a Stvořiteli skrze nejmilejšího mu Syna Ježíše Krista. Nemáme účinnějších skutků nad tyto tři, a hle, všecky obětuje církev v lásce mateřské za trpící dítky své.

Ale jak pak mohu já na zemi duším v očistci pomáhati, vždyť jsou ode mne tak vzdáleny? A proč pak cestuje tak mnohý otec na míle daleko, aby zaplatil dluhy syna svého? A proč kolikráte platíš doma směnky za přítele vzdáleného, proč prosíš zaň, aby jen neupadl v hanbu a bídu? A proč zemřel Kristus za nás, za všecky lidi, za ty, kteří tehdy v předpeklí dleli, i za nás nyní žijící, kteří jsme tehdy ještě nebyli? Popírášli možnosť pomáhati duším v očistci, popíráš tím i možnosť vykoupení Kristem Pánem a tím tedy celé křesťanství; neboť ve sv. víře naší souvisí jeden článek nutně s druhým, jeden plyne z druhého, a vytrhnešli jeden jediný, shroutí se ti celá budova. Ó jak vítaná jest dušičkám naše pomoc! Tam vzdychá otec a touží po vysvobození. Dokud na světě žil, šidival často svého bližního. V hodinu smrti se však ze všeho kajícně vyznal, slíbil i náhradu, ale zemřel. »Ó smilujte se nade mnou alespoň vy, dítky moje, nahraďte škodu mnou učiněnou; neboť nevyjdu dříve, až poslední haléř splacen bude!« Slyšíšli ty, synu, dcero, volání otcovo?

Vzpomínáš-li pak naň? Ó jdi rychle, zaplať, nahraď, čím byl ublížil a vysvoboď duši jeho; toť povinnosť tvoje, kterou netoliko srdce, nýbrž rozum ti ukládá!

»Často jsem odháněl chudáky ode dveří svých,« naříká jiný, »z přebytku svého neuděloval jsem rád ubohým bližním; ó jak mne to nyní bolí! Ó smilujte se alespoň vy, přátelé moji, dávejte almužnu za mne, nahraďte moji nedbalosť!« Myslíši-li na nebožtíky, jdi a dej dle možnosti, a vysvobodíš dušičky.

»Ó jak jsem byl špatným otcem a já špatnou matkou!« naříkají mnozí rodičové v očistci. »Vychovávali jsme děti své více pro svět nežli pro Boha, vštěpovali v srdce jejich velmi málo učení Kristovo. Ó smilujte se nad námi, dítky naše, kráčejte pro Bůh na cestě dobré; neboť musíme za vás trpěti, jestliže hřešíte!« Slyšíši-li, synu, slyšíši-li, dcero, nářek otce a matky své? Ó čiň jen dobré anebo polepši se a vysvoboď ctnostným životem jejich duše!

»Tuze rychle odbýval jsem modlitbu, někdy zapomínal jsem na ni anebo jen ústy odříkával jsem slova; ó jak nyní za to trpím! Smilujte se nade mnou, modlete se za mne, aby dokončeno bylo, co jsem zameškal!«

»Půst ukládala mi církev svatá; v zaslepenosti světské, z falešného studu před lidmi často jsem příkaz ten přestoupil. A nyní trpím za tuto neposlušnosť k matce církvi. Ó smilujte se nade mnou, postěte se, abyste nahradili za mne a já brzy vysvobozen byl z muk těchto!«

Chceš, milý čtenáři, ještě více takových obrázkův, abys porozuměl, že nutno duším v očistci přispěti, a sice způsobem, jakému nás učí církev svatá? Myslím, že ti postačí, které jsem uvedl. Ó modli se, posti se, dávej almužnu, obětuj oběť nejsvětější v tom úmyslu, aby Bůh zásluhu za skutky tyto přivlastnil ubohým trpitelům, dušičkám v očistci; zejména těm, na něž zvláště nikdo nemyslí, které nikoho nemají, kdo by se za ně modlil a dobré konal, které mezi ostatními osamoceny jsou jako ubozí sirotkové.

Ó jak těšiti nás musí víra, že my, kteří posud na světě žijeme, spojeni jsme s těmi, kteří nás předešli, ba že odměniti se můžeme jim za dobrodiní nám prokázaná! Jak šíří se srdce naše radostí při myšlénce, že my křesťané všichni na celém Božím světě v jedno spojeni jsme, že kněží i nekněží za tytéž duše v očistci prosíme, a že téhož dobrodiní účastni budeme, jestliže z milosti Boží tam jednou přijdeme, kde sice trpěti se musí, odkud však přece kyne naděje na vysvobození. A což nemá se křesťan na výsosť radovati, povážíli, že Kristus Pán zázrak mše sv. den co den obnovuje, a to za zemřelé přátele jeho, a že jednou i za něho samého tak se díti bude? Čeho si můžeme od Boha více přáti? Nedal nám již vše, co láska jeho dáti může? Stará se o nás za živa, stará se o nás však i po smrti a starosť jeho neustane, až uvidí nás v jasném království svém v bezpečnosti a radosti.

Tam až dojdou jednou po vůli Boží dušičky po dokonalé očistě, tam budou zajisté před trůnem Božím vzpomínati na nás a odmění se nám přímluvou svou. Protož poslechněme sv. Augustina, jenž nás napomíná: »Modlete se za dušičky, konejte za ně dobré skutky, neboť tím staráte se sami o sebe,« dodává bl. Tomáš Kempenský. Již písmo sv. Starého zákona praví: »Svaté a spasitelné jest myšlení, za mrtvé se modliti, aby od hříchů svých vysvobozeni byli.« (2. Makk. 12. 4, 6.) »Dobročinnosť jest všem žijícím příjemná, neodpírej ji ani mrtvým.« (Sir. 7. 37.)

Den co den, zejména večer, volejme k Pánu: »Odpočinutí věčné dej jim, Pane, a světlo věčné ať jim svítí, ať odpočinou v pokoji!« Amen. *B. Hendl.*

Život sv. Jana Berchmansa z T. J.

a nejnovější milosť na jeho přímluvu Bohem udělená.

Dne 15. ledna t. r. bylo prohlášeno několik blahoslavených za svaté, mezi nimi též Jan Berchmans z Tovaryšstva Ježíšova. Světec tento zasloužil by snad již proto pozornosti u všech křesťanů, poněvadž sám nynější sv. Otec jeho ctitelem již od svého mládí býval a doposud jest. Ale k úctě té pobádá nás mnohem více jiná okolnosť. Jsmeť zvyklí čítati v životech svatých o velikých postech a bděních, o častém trýznění těla a jiných těžkých skutcích, jimiž světci lidskou, ke hříchu nakloněnou přirozenosť svou překonati se snažívali. U našeho světce nenacházíme nic podobného; za to však dovídáme se, že povinnosti stavu svého vždy velmi věrně a s velikou, obdivuhodnou bedlivostí plnil. Nuže, každý z nás má také povinnosti a svědomím svým je zavázán jim dostáti. Pročež je nám život sv. Berchmansa příkladem a vzorem, kterak křesťan pilným a neunavným vykonáváním všech povinností stavu svého velikého stupně svatosti dosáhnouti může a kterak Bůh potřebné k tomu milosti nikomu neodepře, koho po dokonalosti křesťanské dle svého stavu toužiti vidí.

Sv. Jan Berchmans narodil se v belgickém městě Diestě dne 13. března 1599. Rodiče jeho byli sice nemajetni, ale náramně zbožní a přičinlivi. Záhy starala se pečlivá matka, by malý Jan netoliko na těle, nýbrž i na duchu prospíval; proto vštěpovala s neunavnou pílí símě křesťanské víry v něžné srdce synovo a hleděla, by i vzešlo a užitek vydalo. Brzy ukázalo se, že práce nebyla marna. Jan vynikal již v útlém mládí svém nad ostatní soudruhy vzornou zbožností, bezúhonností života a andělskou čistotou mravů. Byli od někoho uražen, odpouštěl rád a ze srdce. Nejmilejším jeho zaměstnáním bylo knězi u oltáře přisluhovati. Aby tomuto svému přání vyhověl, ubíral se časně před školou do chrámu Páně; a radosť bylo, jak mnozí tvrdili, dívati se na malého andílka, s jakou vroucností vše vykonával. Zvláštní úctu choval též od nejútlejšího mládí k nejblahoslavenější Marii Panně, již všude, kde a jak mohl, ctil, a na její počesť zejména velmi rád růženec se modlíval.

Zajímavo jest, co vypravuje kněz, jehož dozoru jedenáctiletý Jan byl svěřen, aby s mnohými jinými na duchovní stav se připravoval. Předně svědčí o jeho nevinnosti, kterou jako duchovní jeho rádce dobře poznal, a pak dodává: »Se zálibou pozoroval jsem tohoto mladíka, kdykoli se ke stolu Páně blížil. Jakási nebeská radosť zračila se na jeho tváři, která tím více se množila, čím blíže kněz s nejsvětějším tělem Páně přistupoval!«

Bůh však ustanovil toto kvítko do jiné, lepší květnice přesaditi. V té krajině (v Mechlích totiž) byla právě toho času kollej Tovaryšstva Ježíšova založena. Jan poznav, že v tom je vůle Boží, aby v tomto řádě život svůj Bohu zasvětil, žádal o přijetí do Tovaryšstva. Představení řádu vyslyšeli jeho prosbu a Jan vstoupil, překonav různé překážky, jež mu rodiče a příbuzní v cestu kladli, dne 24. září 1616. do Tovaryšstva Ježíšova.

V noviciátě povznesl se v krátkém čase na takový stupeň svatosti, že netoliko začátečníkům na cestě ctnosti, nýbrž i dospělým byl za příklad. Jsa pak přesvědčen, že Tovaryšstvo údy své výtečnými zákony po cestě křesťanské dokonalosti vede, úplně dle rad sv. evangelia se spravuje a že každý, kdo dokonale pravidla řádu zachovává, svatým a do-

konalým se stane, předsevzal si, že neodůvodněných výnimek ve společném životě řeholním všemožně se varovati bude. »Ve všem budu následovati,« tak praví sám ve svých zápiscích, »společný život a stříci se budu před zvláštnostmi; neboť zvláštnosť jest jakési uchýlení se od společného zvyku a mravu beze vší příčiny a nutnosti. Znaky její jsou: bez potřeby pokrmu a šatu požadovati a zaměstnání pro všechny společnému se vyhýbati. Zvláštnosť,« dí dále, »je nepřítelkyní bratrské lásky, život však společný je nejlepším prostředkem k dosažení svatosti, jsa prost všeho nebezpečí marné slávy!«[1])

Jak této své zásadě zadosť učinil, ukazují slova, jež na smrtelném loži s radostnou tváří pronesl: »Velikou útěchou jest mi, že jsem po celý čas svého života v řeholi ani jediného pravidla dobrovolně a vědomě nepřestoupil!«

Avšak netoliko Jan sám, nýbrž to potvrzují všichni, kteří s ním obcovali, jak nás tato událosť o tom poučuje: Jedenkráte nařídil představený všem novicům, aby Jana pilně pozorovali a, cokoli by provinil, sepsali a k němu přinesli.

Nováčkové v životě duchovním pozorují často soudruhy své okem dosti bystrým a majíce více horlivosti nežli rozvahy a zkušenosti, pokládají mnohdy ledacos za poklesek, co skutečně pokleskem není. Avšak podivno! ze soudruhů sv. Jana Berch. nemohl ani jediný ani té nejmenší chybičky na něm nalézti! Na to rozkázal týž představený, aby tedy ctnosti, jež každý na Berchmansovi uhlídá, na cedulky napsali a mu odevzdali. A hle, za několik dní přinesli všichni svoje lístky úplně popsané!

Mimo to stalo se již za jeho živobytí všeobecným příslovím, že pravidla slušnosti[1]) by bylo, kdyby se ztratila, na něm viděti a poznati.

Dokončiv takto dvě léta noviciátu, měl se odebrati do Říma, by se libomudrctví (filosofii) věnoval. Ježto rodiče již dříve zemřeli, vydal se ihned na cestu a přišel šťastně a zdráv do kolleje římské. Ale sotva že se tam objevil, učinil svým chováním na všechny takový dojem, že o něm říkali: »Tímto jinochem je nám sv. Alois zcela navrácen!« Za obydlí dostal světnici, v níž sv. Alois byl přebýval. A v pravdě pamětihodna jsou slova, která tehdy pokorný P. G. Oliva, později generál řádu, pronesl: »Našemu bratru Janovi,« pravil, »byla dána světnice se stolem a postelí, kde jsem já doposud bydlel. Bez odporu stalo se tak řízením Božím. Příbytek Aloisův, který jsem já svou přítomností znesvětil, měl býti znova posvěcen a požehnán. Neboť tento jinoch jest jedině s to, aby nám sv. Aloisa živě před oči postavil. Podivno, sotva k nám zavítal, již se rozšířil lesk jeho svatosti po celém domě!«

Život světcův v Římě byl pouze pokračováním života dřívějšího. Tytéž ctnosti, jimiž před tím byl ozdoben, ano ve větší ještě míře, zářily na něm i zde. Po celý čas, co v kolleji římské žil, nepronesl ani jediného zbytečného a nepředloženého slova, ač se v hodinách ke společnému hovoru a pobavení určených tak dobře a nenuceně bavil, že jej všeobecně sv. Hilarem neboli Laetem (Veselý) nazývali. Nejčastěji rozmlouval o Panně Marii. Staloli se, že někdo o věcech zbytečných rozprávěl, hleděl rozmluvu pokud možná opětně na svůj oblíbený předmět obrátiti. Na jeho obličeji a v jeho chování nebylo nikdy ani známky po nějaké nezřízenosti, nedokonalosti

[1]) Copari, „Vita S. Joannis Berch.," pag. 120.

[1]) „Regulae modestiae." V těchto nařizuje sv. Ignác duchovním svým synům, jak svoje vnější chování, jež jest obrazem duše, uspořádati mají.

anebo přenáhlenosti. Úsměv a výraz tváře jevil andělskou nevinnosť a nevýslovný klid duševní.

Ale neméně veliká, jako svatosť v životě duchovním a dokonalosť ve ctnostech, byla jeho píle a horlivosť ve vědách. Často připevnil ke svému kříži lístek se slovy: »Proč jsi zde? Přičiň se, abys víc a více ve studiích ke cti a slávě Boží prospíval a nepromarni ani vteřiny ze drahého času, jejž ti Bůh propůjčil!« — A Ježíš Kristus, jehož jméno na všech jeho spisech se skvělo, přispěl mu svou milostí dle této zásady též jednati. — Prudké bolení hlavy nutilo ho sice od studií mnohdy upustiti; avšak zbožný mladík vzal své útočiště k růženci a dosáhl ulevy. Avšak ještě neztrávil tři léta v Římě a již mu bylo se světem se rozloučiti a do pravé vlasti se odebrati, aby jako věrný služebník ve slávě Otce svého byl odměněn. Ochuravěv dne 5. srpna 1621., odebral se na rozkaz představených do domácí nemocnice. Nemoc nezdála se býti právě nebezpečna; ale Berchmans pravil svému professorovi, který jej navštívil: »Bděte, neboť nevíte dne ani hodiny!« (Mat. 25, 13). dávaje tím na jevo, že konec jeho života se blíží. A skutečně horšila se nemoc velmi povážlivě. Poněvadž domácí nyní o jeho konci nepochybovali, chvátali k němu, chtějíce naposledy s ním promluviti a se rozžehnati. Berchmans vítal všechny s veselou tváří a radostně s nimi o svém brzkém odchodu do nebeské vlasti rozmlouval.

Načež přijav s horoucí zbožností a nevýslovnou touhou nejsvětější tělo Páně, prosil okolo klečící, by mu podali sv. kříž, pravidla Tovaryšstva Ježíšova a růženec. Když tito jeho prosbě bez meškání vyhověli, přitiskl Jan kříž růžencem ovinutý a pravidla řádu k srdci a zvolal: »Tyto tři věci jsou mým nejdražším pokladem; s nimi rád umírám!«

Avšak nepřítel lidského pokolení záviděl toho nebeského klidu sv. jinochu; proto umínil si jej v těchto posledních okamžicích znepokojovati. Ale světec, který byl to pokušení předpověděl, překonal i nyní, jako po všechen čas svého života, vítězoslavně ďábla a slavil hned na to vjezd svůj do nebe dne 13. srpna 1621. v 21. roce stáří svého.

Jakmile se zpráva o jeho úmrtí roznesla, sbíhalo se odevšad veliké množství

lidí, aby Berchmansa, kterého už za živa za svatého pokládali a ctili, ještě jednou spatřili a nějakou částku z jeho obleku anebo těla na památku s sebou vzali. Úcta a důvěra tato byla hojně odměněna. Neboť hned po smrti světcově stalo se tolik divův a zázraků, že po dvou letech již se u sv. stolice apoštolské o tom jednati mohlo, aby Jan Berchmans byl během času za blahoslaveného prohlášen; což se také stalo 28. května 1865. Ježto však Bůh i napotom svého sluhu vždy novými zázraky oslavoval, vřadil jej konečně nynější sv. Otec slavně do listiny svatých.

Že pak skutečně i nyní přímluva svatého u Boha velice jest mocna a že v pravdě každého až doposud s radostí se ujme, kdo se k němu utíká, dosvědčují nám různé příklady. Zvláště nás o tom může přesvědčiti vyslyšení jistého novice O. Müllera z Tovaryšstva Ježíšova ve Sv. Ondřeji v Korutanech. Věc se měla takto:

Novic Ondřej Müller měl po tři neděle v obou ramenách silné lámání.[1]) Čtrnácte dní léčil jej domácí lékař rozličným způsobem — než bez výsledku. Bolesti nedaly mu spáti, zimnice, ochablosť a slabosť zmocnily se ho, ba neduh rozšířil se konečně i na levou část hlavy. Poněvadž se stav jeho den ode dne horšil, tázali se představení jiného lékaře ve Wolfsperku (Wolfsberg) o radu. Ten prohlédnuv nemocného uznal, že je nemoc velice povážlivá. Načež předepsal mu léky a nařídil, aby jich dva dni zkusil; dodal však, že jiné předepíše, kdyby neměly žádoucího účinku. To bylo 3. února t. r. odpoledne. Nemocný řídil se toho dne večer a druhého dne ráno dle rady lékařovy; ale bolestí neubývalo. Okolo 8. hodiny ranní odebral se k noviemistrovi P. J. Patissovi, na jehož otázku, jak se mu daří, odpověděl, že doposud nepozoruje žádné úlevy.

[1]) Gelenkrheumatismus, nazval to lékař.

Tu mu vyprávěl noviemistr o zázračném uzdravení jistého malého chovance v kolleji linecké,[1]) který na přímluvu sv. Jana Berch. pouhým přiložením sv. jeho ostatků v nebezpečné a těžké nemoci úplně byl uzdraven, a vybídl ho, aby též k tomuto světci se utekl. Novic odvětil, že již vykonal devítidenní pobožnosť ku sv. Janu Berch. a Božskému Srdci, avšak marně. Noviemistr radil mu, aby nyní toliko sv. Jana o pomoc vzýval. »Možná,« dodal, »že Božské Srdce Páně chce, aby sv. Berchmans uzdravením této nemoci byl oslaven!«

Nemocný slíbiv tak učiniti, odešel. Ježto však se pro bolení hlavy duševně zaměstnávati nemohl, zabýval se půl hodiny děláním růženců. Než o tom zpozoruje zvláštní vnitrný hlas, jenž ho vybízí, aby k sv. Berchmansovi s důvěrou se pomodlil. Nemeškaje odebral se do jiné světnice, postavil obraz sv. Jana na stůl, klekl před něj a modlil se třikráte: Zdrávas Maria, Sláva Otci, a modlitbu církevní k témuž sv. se chvalozpěvem. Při slovech poslední sloky:

> Vzhlédni milostivě na bolesti,[2])
> jež svírají choré srdce moje;
> uděl mi jisté pomoci . . .

dotekl se ostatečkem z kosti svatého Berchmansa svého levého ramena, kde právě nejkrutší bolesti měl. A hle! sotva tak učinil, zmizela bolesť. Hbitě činí totéž i na pravém rameně a na hlavě, a bolesť — i tam přestala. Pln radosti spěchal ihned k noviemistrovi se zprávou, že je na těle i na duši zcela zdráv. Byltě totiž po celý čas své nemoci tělesné stížen též velikou duševní zkormoucenosti, jež s uzdravením těla úplně zmizela. To pokládal uzdravený za větší div než uzdravení tělesné.

[1]) On byl očitým svědkem té události.

[2]) G. Patis S. J., „Das Leben des heiligen Berchmans."

Dne 5. února na večer konalo se v noviciátě slavné díkůčinění za tuto milosť, jehož se všichni novicové a domácí kněží zúčastnili. Novicmistr vyprávěl především všem přítomným tuto zázračnou událosť. Pak zapěli novicové chvalozpěv, jejž se onen novic byl modlil; načež byla slavnosť chvalozpěvem ambrosiánským a modlitbou církevní k sv. Janu Berch. skončena. »Mirabilis Deus in sanctis suis — divuplný je Hospodin ve svatých svých!« *Podává B. V.*

Mučeníci ugandští.

(Ostatek.)

9. Poslední boj a vítězství.

Hluboký klid rozložil se po krajině. Slunce už dávno vynořilo se z vod Ňanzy a stálo dosti vysoko na čistém, modrém nebi. Však celá příroda byla jako mrtva, ač kolem pestrokvětých stromův a křoví poletovala hejna švitořivých ptáků. Evropanovi by se bylo zdálo v této nádheře přírody, že se nachází v den Božího těla na vyzdobené ulici, kdež vše s napjetím očekává příchod velebné Svátosti. Ba kromě zvonů, vše by tu byl viděl před sebou, hle, vždyť tam už i průvod se blíží. Ale jaký smutný to průvod, co teď právě vychází z bran města Rubagy! Hoši po dvou, na rukou svázáni, kráčejí se sklopenou hlavou po široké cestě. Avšak přece vznešený to průvod! Vítězný zástup mučeníkův ugandských koná svou poslední cestu, aby se za toho obětovali, jenž pro ně umřel, aby je svou krví vykoupil, který i pro ně přebývá v nejsvětější Svátosti oltářní a denně se v ní za celý svět a zvláště za pohany divoké Afriky obětuje.

Teď došlo oněch 34 hochů se svými katany na vrchol hory Namugonga. Pod nimi rozprostírá se daleká hladina Ňanzy; na východě a západě vypínají se hory a zelenají se háje jejich otčiny. V zadu za sebou obrátíce se vidí své rodné domky a ještě dále mile jim kývá střecha misie, kdež v poslední noci k novému životu zrozeni byli, kde se jim brána nebes otevřela, jíž brzy už vejdou do věčné slávy. Jest právě čas mše svaté, tak že oběť svou s obětí božského Spasitele spojiti mohou.

Tu jest ono místo, které před několika dny Josef Mkasa svou hrdinnou smrtí mučenickou posvětil.

Přípravy k ukrutnému dílu započaly; pacholci katovi rovnají rákosové otýpky, které semotam ještě od nešťastného králova lovu pohozeny leží. Mezitím kat stále váhá rozkaz sobě uložený vykonati; jakkoliv zhovadilý jest a otrlý v řemesle svém, přece pohled 34 hochů, kteří neohroženě smrť svou očekávají, činí naň divný, dosud nepocítěný dojem. Oči dítek těch plají žárem svatého nadšení; tak je nikdy vesely neviděl, ani když si nejčileji hrály. Toť jest očividný výsledek jakýchsi kouzel; proto si umínil bláhovce ty od smrti zachrániti.

»Jen říci, že se nebudete už nikdy modliti, a jste zachráněni,« počal jim domlouvati; však dříve než pokračovati mohl, zaznělo ze všech hrdel: »Pokud budeme žíti, nepřestaneme se modliti.«

»Ale Muanga vás odmění, jestliže —«

»Ušetř si slov; nechceme milosti, mámeli Kalondovi se zpronevěřiti.«

Tedy pokusil se kat, aby aspoň tři nejmladší, kteří posud dvanácti let neměli, Simeona Sebutu, Diviše Kamjuku a katechumena Ylabu, k odpadnutí přemluvil, avšak vše nadarmo; neboť i oni tak rozhodně odpověděli, jako jejich druhové.

Kat tedy nenaléhal; potichu však doufal, že jakmile ti mali uvidí muky svých soudruhů, budou jinou zpívati. Však i v tom se zmýlil.

Zatím zavázáni první do rákosových otepí a všichni položeni týmže směrem. Malého Simeona a jeho dvou vrstevníků jakoby si ani nevšímali.

»Kde já mám místo? Každý má své, a kam já si lehnu?« křičelo dítě úzkostně, že mu koruna vítězství ujde. — Zdánlivě vyplněno jeho přání, avšak zavázali ho, jakož i Diviše a Ylabu, stranou ostatních. Pacholci katovi čekali, skončivše svou práci, jen na pokyn svého pána, aby hranice zapálili. Ale zdálo se, že Mkaďanga ani na to nepomýšlí; stranou opodál stál u palmy se svým synem, který byl ještě katechumenem, samoten. Srdce pukalo surovému muži tomu, an měl vlastní své dítě na hranici vrhnouti. Uchopil hocha za ruku, lichotil mu krásnými slovy, a prosil ho, aby upustil od své neblahé pošetilosti, která ho život stojí; dítě však nepovolilo.

»Blázínku,« počal otec znova, »ty nevíš, co je to býti spálen.«

»Ó ano, otče; ale zpronevěřímli se nyní, budu věčně v pekle hořeti.«

Mkaďanga tedy pokynul a pacholci jeho podložili oheň v rákosí u nohou hrdinného zástupu; jasně vyšlehly plameny, s praskotem chytlo rakosí a oheň počal lízati své oběti. Syn katův sepjal ruce k modlitbě.

»Vidíš,« vzkřikl otec, »vidíš ta muka? Teď se chytá oheň jejich šlap; hú! to asi bolí! Počkej, za chvilku bude spálené maso za živa s nich opadávati. Všechny ty bolesti budou postupovati až k srdci, a oni budou na živu a neumrou, dokud oheň výše se nedostane. Hleď, ani pohnouti se nemohou, jak mají tuho na ohnivém tom loži ustláno? Vydržíš to, mé dítě?«

»Ano, otče, vše vytrpím pro Kalondu!«

»Ne, ne, ty nesmíš umříti!«

»Musím.«

»Můj synáčku, nemusíš; udělej jenom, jak ti pravím; nemusíš upustiti od modlitby, pojď jenom se mnou do jistého úkrytu, kde tě žádný kněz Msimův ani Kabaka nevyslídí.«

»Nikoliv, otče,« odvětil hoch, »nedám se schovati. Ty jsi otrokem královým; neusmrtíšli mě, umřeš ty sám. A tomu já nechci. Já přijdu do nebe, protože umírám za Krista Ježíše; ale ty jsi pohan, ty bys přišel na zatracení. Jen mne spal; pak se budu za tebe v nebi přimlouvati, abys se také od bílých Otcův modliti naučil.«

Aby se syn jeho dlouho v ohni netrápil, rozkázal Mkaďanga otrokovi svému, aby mu holí zasadil ránu do šíje. Mrtvo padlo dítě k zemi a pak podobně ostatním položeno na hranici. Oheň brzy ztrávil svaté ostatky hrdinného toho mučeníka. Smrtí svou koupil si mladý katechumen, jehož hlava posud nebyla omočena svatým křestem, oděv neposkvrněnosti a čistoty, jakýž nosí oni, kdož následují Beránka, kamkoliv jde. Mladistvý mučeník dobře pochopil slova nebeského mistra: »Kdo miluje otce svého nebo matku svou více než mě, není mne hoden.«

Mezitím dosáhla muka mučeníků stupně nejvyššího. Naděje mučitelů, že přece některý bude tak slabým a víry se zřekne, je zklamala. A při všech těchto bolestech musili mladí vyznávačové snášeti ještě výsměch svých vražedníků.

»My vás nezabíjíme,« volali na ně; »lubalisové (modly), kterým vy říkáte masitani (čerti), vás zabíjejí.«

»Čertili nás zabíjejí,« volalo několik hlasů z plamene, »pak jste vy jejich sluhové.«

Společná modlitba, kterou z počátku všech 31 hrdinův odříkávalo, — kromě oněch tří nejmladších, kteří leželi stranou, — slábla a slábla vždy více. Mnohý

z nich už byl dobojoval a kladena mu věčná koruna vítězství na mučenické skráně. V půlhodince, od té doby co upalování počalo, vyhasly plameny; řada mrtvol z části spálených a popelem pokrytých objevila se oku. Byly to ctihodné ostatky slavného zástupu 31 mučeníkův ugandských.

Tři hoši, kteří na živu zůstali, na rozkaz Muangův uvrženi byli do vězení, kde zůstali až do nedávna. Ihned po svém propuštění spěchal Simeon k misionářům, aby jim vyřídil poslední pozdrav mučeníků.

»Všichni,« vyřizoval, »ještě před smrtí mi kázali, abych vás pozdravoval, a vzkázali vám, že věrni sv. náboženství umřeli. Obzvláště důtklivě nařizoval mi to malý Kisito. — My sami jsme myslili, že král se pokusí nás tři na mohamedánskou víru převésti; i byli jsme odhodláni stůj co stůj se nezpronevěřiti. Ale Muangovi to snad ani nenapadlo; jen se nás tázal, chcemeli raději býti svobodni, nebo ve vězení zůstati. Tu jsme ovšem řekli, když Muanga o náboženství ničeho neříkal: »Pane, chceme raději býti na svobodě,« a on kázal pak ihned nás propustiti.« —

Ještě nedávno psal jistý misionář ve dlouhém psaní o onom chlapci, z kteréhož psaní tyto řádky vyjímáme o nynějším postavení misie:

»Dříve byl chlapec ten dovádivý a pořád se smál. Ale nyní je zcela vyměněn; zdá se, že mu hrdinný příklad jeho soudruhů neustále se před očima vznáší. Nedávno přišel ke mně a prosil mě o nábožnou knížku. »Ale, povídám mu, jak tě s tou knihou uvidí, znova tě zavrou!«

»Do vězení, do vězení?« odvětil chlapec a při tom se díval, jakoby chtěl říci: »však už se s ním známe!« Protože Simeon znova nastoupiti musil službu panošíka, upomenul jsem ho na všechna nebezpečí, které naň tam čekají a pravil jsem mu: »Tam musíš bojovati; neboť špatná společnosť bude kolem tebe, a budou tě hledět zkaziti.«

»To je pravda,« přisvědčil hoch, »ale buď docela bez starosti, velebný Otče; zůstanu věrným a statečným; pak ať si mě svážou a zbijí, jak budou chtíti.«

A tak po pronásledování krvavém nastal opět poněkud pokoj; avšak jisto to tu ještě s námi není. Navštívil sice král, od té doby co ony mučeníky odpraviti dal, naši misii už dvakrát, ale na to se nesmí člověk spoléhati Hned poprvé mluvil tak důvěrně, jakoby se nic nebylo přihodilo. Prokoukal všechno v domě Otcův; léhal si do jejich postelí, sedal ku stolům, otevřel všechny skříně a bedny a chtěl všecko viděti. Při tom nestaral se a nebyl pranic úzkostlivým, aby své hodnosti královské nezadal. Při druhé návštěvě vzbudila kropenka P. Lourdelova jeho zvláštní pozornost; ihned počal obsah její prohledávati a jsa neohrabaný vylil si všecku svěcenou vodu na své kudrny. Potom rychle se dal do odříkávání vyznání víry, kterému se kdysi naučil; ale známým pravdám jeho mnoho neporozuměl, aspoň se podle nich neřídí. Jako dříve chodí do arabské modlitebny a kárá křesťany, že se nechtějí dáti na mohamedánskou víru.

Vzdor té malé troše bezpečnosti přidávají se sv. náboženství našemu stále noví stoupenci. Zdá se, že i tu v Ugandě krev mučenická byla semenem nové víry. Dne 3. května bylo ještě 15 svatým křtem do lůna církve přijato. Nejkrásněji osvědčila se horlivosť nově obrácených ve válce, kterou Muanga zdvihl proti náčelníku Buňorskému. Na polním tažení našli obrácení vojínové ugandští na cestách mnoho bídných dítek, které pohozeny byly od prchajících rodičů. Pohané by se jich jistě nebyli ujali, nýbrž je surově pozabíjeli; avšak hodní křesťané smilo-

vali se nad nimi a udělili jim křest svatý. Bohužel, nemohli toto apoštolské dílo všude vykonati, ježto mnohdy potřebné k tomu vody nebylo. Než hrdinové tito podruhé vytáhli na Buňoro, přišli všichni, vzdor výhrůžkám královým aby snad naposledy v životě svatého přijímání se súčastnili.

Ubohé sirotky, kteří v misii vychováni byli, posýlají otcové, aby je doma v nebezpečí nevydávali, po jednom k biskupu Livinhacovi do Bukumbja. Je jim to ovšem bolestno; neboť i černoši milují svou vlasť náramně; avšak je to přece lepší ztratiti vlasť nežli život.

Nuž, milí přátelé, modlete se, aby milý Pán Bůh stál při křesťanech ugandských v jejich strastech a pronásledování. Snad vám dá Bůh i tu milosť, že vyprosíte na Něm obrácení ukrutného Muangy.

Přel. z „Misií kat.“

Hrob svaté Cecilie.

Za našeho pobytu v Římě navštívili jsme také slavné katakomby sv. Kallista, rozsáhlá to podzemní pohřebiště křesťanů římských v dobách krutého pronásledování pohanskými císaři římskými. Katakomby tyto tvoří jaksi podzemní město mrtvých, neboť přečetné jsou ulice a uličky vespolek se proplétající, jejichž příčné stěny od země až do stropu hroby křesťanů vyplněny jsou. Nejvíce k sobě vábí hrobka papežů, prostranná to kaple s hroby prvních papežů římských, ponejvíce mučeníkův, a hrobka sv. Cecilie, od hrobky papežů toliko úzkou chodbou oddělená.

Sv. Cecilie, slavná mučenice římská, pocházela z proslulé rodiny senátorské Cecilia Maxima Fausta. Dům, v němž se narodila, stál na poli Martově; jest však nyní v krásný kostel upraven. Již v nejútlejším mládí byla Cecilie do tajemství víry křesťanské zasvěcena a žila odloučeně od světa, rozmlouvajíc ve dne v noci s božským svým Vykupitelem u vroucí modlitbě. Tato čistá, andělská láska ke Kristu Pánu přiměla něžnou pannu k slibu, přísahou stvrzenému, že nikdy nesvolí ve sňatek manželský s pozemským ženichem.

Avšak člověk nedojde čisté, svaté radosti, leč po veliké žalosti; tak i svatá panna Cecilie neměla dojíti cíle tužby své, leč po velikých bojích a hrozném utrpení. Rodiče její, posud pohanští, nutili ji ke sňatku s mladým, bohatým Římanem Valerianem. Jelikož pohanský otec celou mocí svou dívku ke sňatku tomuto nutil, povolila poslušná dcera v té naději, že ji nebeský ženich neopustí, nýbrž i ve stavu manželském zaslíbenou jemu čistotu panenskou chrániti bude.

Po svatbě promluvila Cecilie k manželi svému takto: »Šlechetný příteli, musím ti svěřiti veliké tajemství; přisahej mi však, že je nikomu nevyzradíš.« Valerian přísahal a Cecilie pokračovala: »Tedy slyš! Samého anděla Božího mám za přítele, jenž tělo mé ostříhá. Varuj se, abys jej neurazil, neboť bys pak trestu jeho neušel. Budeli však láska tvoje ke mně čistá, bude i on tebe milovati a otevře tobě poklad hojných milostí.« — Mladý manžel odpověděl v udivení: »Ó Cecilie, chceši, abych slovům tvým věřil, dej mi anděla svého viděti! Poznámli, že to pravý anděl, chci učiniti, jak si přeješ; miluješi však jiného, věz, že vás oba mečem probodnu!« — Svatá panna odvětila, plná velebnosti: »Valeriane, poslechnešli rady mé a očistíšli se v pramenu vody svaté a uvěříšli v jediného, pravého, živého Boha, jenž v nebi kraluje,

potom uzříš i anděla mého, jenž mne střeží a opatruje.« — »A kdo mne očistí, abych uzříti mohl anděla tvého?« tázal se Valerian. — »Jdi z města po silnici Appijské až ku třetímu miliři. Tam uvidíš seděti chuďasy, kteří o almužnu prosí. O tyto bídáky se starám a oni také znají tajemství moje. Až k nim přijdeš, rci jim: Cecilie mne posýlá k vám, abyste mne dovedli ke svatému starci, jemuž mám důležité poselství vyřiditi.«

Valerian se vydal ihned na cestu a uveden byl k biskupu Urbanovi, tehdy v katakombách se skrývajícímu. Tomuto vyprávěl rozmluvu svou s Cecilií. Jakmile to svatý kmet uslyšel, padl na kolena a děkoval se slzami v očích Všemohoucímu. Valerian byl tímto jakož i celým zjevem biskupovým až do té duše dojat. Náhle objevil se zrakům jeho ctihodný kmet v rouše bílém jako sníh, držící knihu zlatým písmem popsanou. Byl to sv. apoštol Pavel. Valerian padl leknutím na kolena, sv. apoštol však jej pozvedl a pravil k němu: »Čti slova knihy této a věř; pak budeš očistěn a uzříš anděla, o němž ti Cecilie, Bohu zaslíbená, vyprávěla.« — Valerian pozvedl oči a četl: »Jeden Pán, jedna víra, jeden křest: jeden Bůh, Otec všech věcí, jenž nade vše a ve všem jest.« Když byl přečetl, tázal se ho kmet: »Věříš, že tak jest?« A Valerian zvolal silným hlasem: »Věřím, neboť není nic jistějšího pod nebem.« Tu zmizel svatý apoštol a biskup Urban pokřtil Valeriana a poslal jej Cecilii nazpět.

Mezi tím čekala Cecilie na manžela svého, trvajíc stále na modlitbách. Valerian, ještě rouchem bílým (křestním) oděný, vstoupil nepozorován do komnaty a uzřel k největšímu svému podivení anděla Páně po straně choti své stojícího, jehož obličej jak ohnivé moře zářil a jehož křídla nejkrásnějšími barvami se leskla. Anděl tento držel dvě koruny, jednu z růží, druhou z lilií, v rukou svých. Liliovou posadil na hlavu Cecilie, růžovou pak podával Valerianovi, řka: »Zachovávejte koruny tyto čistotou srdce a svatostí těla svého; přinesl jsem vám je ze zahrady nebeské. Kristus sám poslal mne k tobě, Valeriane, poněvadž jsi Cecilii poslechl, abych vyslyšel přání a žádosť tvou.« — Valerian vrhl se andělovi k nohám a pravil: »Nic na světě není mi dražšího nad lásku bratra mého, Tiburtia, protož prosím Krista, by i jej vysvobodil z temnoty pohanství, jakož byl se mnou milostivě učinil.« — Tu obrátil anděl zářivý svůj obličej k Valerianovi, řka: »Jelikož jsi prosil za milosť, kterou Kristus o mnoho raději udílí nežli jsi žádal, získáš srdce bratra svého, jakož získal Pán srdce tvé skrze dívku svou Cecilii, a oba dojdete koruny mučenické.«

Jakož byl anděl řekl, tak se i stalo. Na obapolnou domluvu bratra i švekruše získán jest i Tiburtius víře Kristově a pokřtěn stařičkým biskupem Urbanem v katakombách Kallistových. Ani korona mučenická nedala na se dlouho čekati.

Tehdy, kolem roku 177. po Kristu, vládli říši římskou císařové Mark Aurel a Komodus, oba nepřátelé a pronásledovatelé křesťanství. V Římě samém vládl jménem císařovým prefekt Turcius Almachius, muž smrtelnou nenávistí proti křesťanům naplněný. Sta křesťanů dával netvor tento denně odpravovati tu mečem, tu ohněm, ba i mrtvoly jejich pochovávati přísně zapověděl. Toliko s nebezpečím vlastního života sbírali křesťané za tmy noční mrtvá těla umučených souvěrců anebo je za drahý peníz od katanů kupovali, aby je v posvěcené zemi počestně pochovati mohli. A v tom vyznamenali se obzvláště naši bratří Valerian a Tiburtius. Bohatství své obětovali jednak na čestný pohřeb mučeníků, jednak na podporu ubohých jejich pozůstalých rodin.

Samo sebou se rozumí, že počínání toto nemohlo prefektu dlouho tajno zůstati. I dal je zatknouti a před svůj soud postaviti. Z počátku hleděl oba bratry toliko zastrašiti a k odřeknutí se nové víry přiměti; vida však, že marné jsou nástrahy jeho, dal je mrskati; jelikož ani takto mu po vůli nebyli, odsoudil je k smrti, a to tím spíše, poněvadž se chtěl bohatství jejich zmocniti. Jsouce již na smrť vedeni, poučovali oba hrdinní bratří Maxima, písaře Almachiova, o víře své, zejména o nesmrtelnosti duše, příštím z mrtvých vstání a odměně nebeské; a přesvědčili jej tak, že netoliko on, nýbrž i celá jeho rodina i přítomní vojáci jméno Kristovo veřejně vyznali. Oba bratří byli sťati u chrámu Jovišova, jemuž obětovati se zdráhali, a v okamžiku smrti jejich viděl Maximus oslavení jejich v nebesích. Cecilie, děkujíc Bohu za tak velikou milosť milým jejím prokázanou, pochovala těla jejich se vší poctivostí v katakombách sv. Praetextata, které tvoří oddíl velikých katakomb sv. Kallista. Když pak i Maximus smrtí mučenickou sešel, položila jej Cecilie po bok manžela i švakra svého a poručila na hrob jejich napsati: »Svatým mučeníkům Valerianovi, Tiburtiovi a Maximovi, jichž narozeniny připadají na den 18. května« (den jejich umučení).

Mezi tím chtěl se prefekt zmocniti jmění odpravených bratří, ale zmýlil se, neboť Cecilie byla již vše chudým rozdala. To, jakož i že jest křesťankou, rozlítilo Almachia tou měrou, že si umínil i Cecilii potrestati. I poslal k ní pochopy své se vzkazem, aby modlám obětovala. To když učiniti se zdráhala, vyhrožoval smrtí. — »Pro Krista zemříti,« pravila Cecilie, »jest tolik, jako mladosť svou obnoviti, jako prach za zlato, chatrč za palác, časnosť za věčnosť vyměniti. Ježíš Kristus dá nám stokráte tolik, co mu obětujeme, a věčný život k tomu.« — Sluhové Almachiovi byli touto řečí tak dojati, že na otázku Ceciliinu, zdali věří, odpověděli: »Ano, věříme pevně, že Ježíš Kristus, jenž takovou služebnici má, jest pravým Bohem.« — I poslala je Cecilie k Urbanovi, jenž je slavně pokřtil. Mezi těmito nově pokřtěnými byl také Gordian, muž rodu vysokého, jemuž Cecilie svůj dům postoupila, by se v něm křesťané ke službám Božím scházeli. Od té doby přesídlil se i biskup Urban do něho, a tak stal se dům Cecilie středištěm církve římské.

Skutek tento však urychlil osud zbožné dárkyně. Prefekt Almachius zahořel hněvem, že přišel o tak veliký majetek, i že Cecilie neustává veřejně víru svou vyznávati a nicotu bohů pohanských dokazovati, a proto povolal hrdinnou křesťanku před soud. Tu však ukázalo se, že Bůh sám ústy Cecilie mluví, neboť tak pádnými důkazy hájila víru svou, že Almachius nemohl odporovati. Když však sv. panna o bojích pohanských se vyslovila, že nejsou ničím jiným nežli »kamení, železo neb olovo,« přetrhl Almachius výslech a odsoudil ji jakožto »bezbožnou« k smrti.

S radostí vyslechla Cecilie ortel svůj; vždyť toužila spojenu býti s božským ženichem Kristem Pánem. Aby však smrť tak vznešené a všeobecně vážené paní nevzbudila pohoršení, dal ji Almachius do domu jejího dovésti s rozkazem, aby ve vlastních lázních v páře udušena byla. Avšak nadarmo namáhali se sluhové Almachiovi, rozdmychujíce oheň, neboť horoucí pára, pokojík naplňující, neublížila ani dosť málo modlící se Cecilii. Tu poručil Almachius, aby Cecilii na témže místě mečem sťali. Třikráte ťal kat mečem do šíje ubohé mučenice, nemoha však hlavu stíti, utekl s hrůzou a nechal polomrtvou ležeti; neboť bylo zákonem zakázáno čtvrtou ránu zasaditi.

Otevřenými dveřmi vhrnuli se kře-

sťané venku stojící a obklopili s velikou úctou skonávající Cecilii. Šátky svými stírali krev s dlažby a brali si ji na památku s sebou. A tak to trvalo po tři dny. Neboť si byla Cecilie vyprosila, by dříve neskonala, až přijde k ní biskup

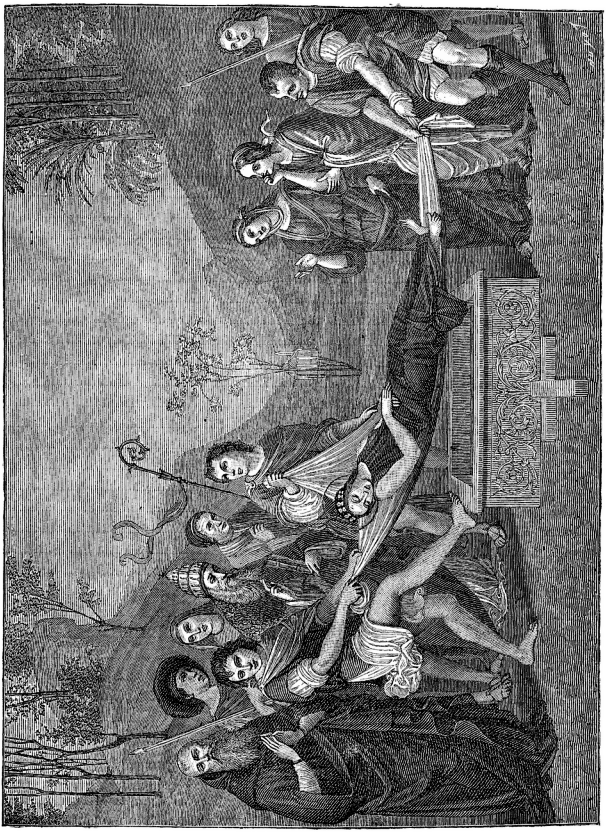

Urban. Konečně přišel, i prosila jej, aby se ujal chudých, které byla ošetřovala, a aby dům její v kostel obrátil a vysvětil. A tak uzavřevši se světem účty, očekávala s touhou příchod nebeského ženicha. Již viděla nebesa otevřená, se-

pnula ruce, jakoby se modlila, sklonila hlavu k zemi a čistá její duše opustila čisté tělo. Ozdobena dvojí korunou, mučenictví a ustavičného panenství, došla cíle tužeb a lásky své, věčného spojení s Kristem Pánem, jejž si byla ženichem svým vyvolila.

Ctihodný biskup Urban postaral se se svými jáhny o počestný pohřeb. Tak jak skonala, v rouše zlatem protkaném a krví zbroceném, položena jest do rakve ze dřeva cypřišového, k nohám dány jsou šátky krví její napojené. Následující noci donesena jest rakev s tělem mučenice do katakomb sv. Kallista a tam vedle hrobky papežské po boku mučeníků Valeriana, Tiburtia a Maximina ve hrob uložena. To stalo se dne 22. listopadu l. P. 176. nebo 177.

Zde odpočívalo tělo sv. Cecilie až do r. 821. Tu dal totiž papež Paskal V. ostatky 2300 mučeníků z katakomb do města převézti, aby je před zneuctěním od nepřátel uchránil. Hrob sv. Cecilie však nemohl najíti i počal již věřiti pověsti, že za vpádu Longobardů král jejich Aistulf tělo této světice s sebou odnesl. To bolelo horlivého papeže, neboť chtěl sv. tělo v opraveném chrámě sv. Cecilie pod velikým oltářem uložiti. A tu přišla mu sv. Cecilie sama na pomoc. Jednoho jitra — tak vypravuje sám papež v listině — byl papež Paskal přítomen slavným službám Božím ve chrámě sv. Petra. Mezi tím co duchovenstvo žalmy pělo, upadl papež v tichý spánek, a tu se mu zjevila krásná panna ve skvoucím rouše a takto k němu děla: »Hledal jsi hrobu mého a nemohls jej nalézti, ačkoli jsme tak blízko sebe byli, že jsme mohli spolu mluviti.« — »Kdo jsi, že takto se mnou mluvíš?« tázal se v udivení papež. — »Jelikož chceš jméno moje zvěděti,« zněla odpověď, »jsem Cecilie, služebnice Kristova.« — »Ale jak ti mám věřiti? Vždyť se praví, že tělo této světice již dávno odneseno bylo nepřátely.« — »Ovšem,« odvětila panna, »hledali těla mého, ale nenalezli, neboť svatá Panna, Matka Boží, mne chránila. Ale dokonej, co jsi počal; pátrej dále. Z vůle všemohoucího Pána najdeš tělo moje i těla sv. mučeníkův a uloží je ve chrámě městském.« Po těchto slovech vidění zmizelo. (Až posud viděti ve chrámě sv. Cecilie na omítce obraz, představující spícího papeže a sv. Cecilii, stojící před ním. Obraz pochází ze 13. století.)

Papež ovšem nemeškal, dal kopati a hledati dále, až přišli na hrobku naší světice. Když hrob otevřeli, našli cypřišovou rakev, v níž uzřeli neporušené tělo mučenice i šátky s krví u nohou jejich. Radosť papeže, kněžstva i lidu nedá se vypsati; vždyť byla sv. Cecilie obzvláštní patronkou města Říma. Ihned zhotovili rakev mramorovou, do níž rakev dřevěnou s tělem sv. panny uložili. Tělo svaté ponechali v posavadní poloze, toliko obložili je drahocennou látkou hedbávnou, stauracin zvanou, a vyčalounili stěny rakve těžkým, zlatým brokátem. Jinou rakev mramorovou zřídili pro těla mučeníků Valeriana, Tiburtia a Maxima. — Dne 8. května 822. posvětil papež Paskal V. slavně nově opravený chrám sv. Cecilie a uložil mramorové rakve, její i ostatních mučeníků, pod hlavní oltář.

Tu odpočívala sv. těla až do r. 1599. Tehdy dal kardinál Emil Sfondrati chrám sv. Cecilie, jehož titul držel, rozšířiti a zvelebiti. Chtěje vzácné ostatky svatých ve skvostných schránkach pod hlavní oltář uložiti a hoře touhou svaté tělo mučenice Cecilie uzříti, dal hrobku pod oltářem otevříti a našel v ní dvě rakve z bílého mramoru. Hned otevřena jedna, v níž uzřeli rakev dřevěnou. Se svatou nedočkavostí pozvedl kardinál lehké víko, a hle, tu leželo tělo světice tak neporušené, čisté, v šatě krví zbroceném,

lehkou hedbávnou látkou zastřené, jak je byl před 800 lety papež Paskal V. uložil. Celý Řím sbíhal se do chrámu, aby uzřel světici v její nevyrovnatelné kráse a velebnosti. Mezi očitými svědky byli i dva znamenití tehdy mužové: Boronius, slavný dějepisec, a Bosio, slovutný zkoumatel katakomb, kteří o zjevu tomto nám zprávu podali.

Když otevřena rakev druhá, nalezli tři těla mučeníků, jedno bez hlavy, druhému ležela hlava na straně a třetího hlava byla roztříštěna. Bylo to tělo sv. Tiburtia, jehož hlavu byl papež Paskal tehdy vyňal a do stříbrné schránky zasadil; dále sv. Valeriana, chotě Ceciliina, a sv. Maxima, písaře prefektova, jehož hlavu katané olověnými kulkami byli rozbili.

Sfondrati oznámil hned šťastný nález svůj tehdejšímu papeži Klementu VIII. S velikou radostí uslyšel o tom papež a ustanovil, že sám na svátek sv. Cecilie svatá těla do hrobky jejich opět uloží. Mezi tím dal kardinál rakev s tělem sv. Cecilie do sálu sousedního kláštera přenésti, kde věřící patronku města svého uctívati mohli. Z těla světice vycházela neustále libá vůně, jakoby z růží a lilií. Místo mramorové rakve dal papež zhotoviti novou stříbrnou, neodvážil se však z uctivosti svatého těla se dotknouti. Kardinál Sfondrati vyňal však něco z roucha a krvavých šátkův, aby posvátné tyto ostatky k uctění věřících vystavěl.

Konečně nadešel den 22. listopadu, svátek sv. Cecilie. Celý Řím pozdravil den tento s radostí, neboť se již mezi tím mnoho zázraků na nemocných stalo, a to jistě přímluvou sv. Cecilie. Celý kostel byl co nejskvostněji okrášlen a ozářen. Sv. tělo leželo v rakvi cypřišové na oltáři. Sv. Otec Klement VIII. obětoval mši sv. Po sv. přijímání vložil papež za přísluhy jáhnů rakev dřevěnou do stříbrné, přiložil stříbrnou tabulku, na níž vyryto bylo vypsání celého úkonu, zapečetil rakev a spustil ji do vyzděné hrobky pod oltářem.

Místo starého oltáře postavil kardinál Sfondrati nynější nádherný oltář, v jehož spodním výklenku viděti sochu svaté Cecilie z bílého mramoru, v poloze, jak ji byli v rakvi našli. Leží na pravé straně, ruce majíc mírně vedle sebe položené, hlavu obličejem k zemi obrácenou. Opatřena jest nápisem tohoto znění: »Viz zde obraz přesvaté panny Cecilie, jak jsem ji neporušenou v hrobě ležeti viděl.«

Nevýslovná ladnost a krása, cudnost a vznešenosť záři z uměleckého tohoto obrazu mramorového, a byť jsme i obličej světice neviděli, přece ho nepohřešujeme, neboť si jej snadno domyslíme, že to byl obličej rysů přelibezných a důstojnosti panenské čistoty zářící.

Tak odpočívá hrdinská světice Cecilie v domě svém nedaleko místa, kde byla ducha svého vypustila (neboť pokojík lázeňský jest posud ve staré podobě zachován), a hrob její jest poutním místem zbožných Římanů, jejichž město Cecilie tak byla oslavila. *B. Hendl.*

Kousek chleba.

(Ostatek.)

34.

Všeckoli, co doposud řečeno, nepochopitelno a přece nicméně pravdivo jest, jest i to, co nyní předkládám jisto a pravdivo, a mnohem více nepochopitelno. Možno, že andělé poslední příčinu všech doposud uvedených záhad poznávají a co nyní uvedu, na to jediné zří a věří tomu jako my, leč pochopiti toho nemohou, toť jediné Bohu možno. Když Pán a Spasitel náš nemnohými chleby deset tisíc lidí nasytil, pravil: »Já jsem chléb, který s nebe sestoupil, chléb, který vám dám, jest tělo mé, kteréž za vás vydáno bude.« Apoštolové a Židé neporozuměli těmto tajuplným slovům; leč když přiblížil se večer, v jejžto začalo utrpení Páně, vzal Pán chléb do svých svatých rukou, a díky vzdav pozdvihl zraků k Otci nebeskému, požehnal jej, lámal a pravil: »Totoť jest tělo mé!« Co Pán tehda činil, to doposud v tisícerých chrámech každodenně po širém oboru zemském se koná. Každodenně mění se na oltáři hostie, pšeničný chléb, dle nařízení Páně tajuplným působením Ducha sv. v pravé a živé Kristovo tělo, kdežto smyslové jen podobu a způsobu chleba zří. Chléb nemůže jenom, jak výše naznačeno, měniti se v člověka, když totiž s tělem lidským v jedno se pojí, nýbrž všemohoucností Boží mění se hostie sv. v tělo Ježíše Krista, ač způsoby chleba ostávají.

35.

Proč pak Vykupitel pod způsobou chleba ku křesťanu přichází? Chceť býti jedno s tělem i s duší toho, kdo jej přijímá; chceť sděliti se s ním osobně o své zásluhy, jež nám zjednal pro život věčný. Leč jakýž tělu v tom podíl? I tělo člověkovo má tajuplným tělem Páně, pod způsobou chleba zastřeným k budoucímu vzkříšení živeno býti. A i v této příčině jest chléb jakož i zrno, z něhož se připravuje, odznakem z mrtvých vstání. Pán praví, připomínaje své z mrtvých vstání: »Zajisté, zajisté pravím vám, nebudeli zrno pšeničné vloženo v zemi a neumřeli, samo ostane; odumřeli, hojného přinese užitku.« Podobně píše i sv. apoštol Pavel: »Cos zasel, neožije, neodumřeli dříve. A co rozséváš, není ještě tím, čím má býti, nýbrž pouhým zrnem. Rozsévá se tělo porušitelné, a vstane neporušitelné; prosté se rozsévá a oslavené vstane; křehké se rozsévá a nesmrtelné vstane. Tělo zvířecí se rozsévá a duchovní tělo povstane.«

Ač tělo vzkříšené jinou podobou a přirozeností bude obdařeno, přece nicméně týmže ostává tělem; jakož i pestrý motýl, poletující s byliny na bylinu, prajiným jest zjevem nežli housenka, a přece nicméně život a podstatu housenky v sobě má. Rovněž i člověk vzkříšený a oslavený touže ostává bytostí, k jehožto životu chleba tělesného i duchovního třeba, a jímžto právě ona proměna v nebeského motýla se udála.

36.

Sedíš nyní u chleba a poznal jsi, jak mnohého bylo třeba, ohně a vody, vzduchu a slunce, stavu a řemesla lidského, Božího požehnání a prozřetelnosti, kterážto nade vším bdí, než chléb mohls míti před tebou, kterýžto pouhým jest darem dobroty a lásky Otce nebeského. — A kdo pak jsi vlastně? Ty jsi hříšník, kterýžto začal hřešiti, jakmile trochu jenom povyrostl; ty hřešíš doposud a hřešiti nepřestaneš až do smrti. Ano i to dobré, co jsi snad učinil, není bez hany, neboť nečinilo toho jediné k vůli Bohu a pro Boha, jakož služba Pána nejvyššího to vyžaduje. Tys neustále

Boha hněval a Bůh milostmi tebe zasypával. A právě nyní máš před sebou neneposlední dar z ruky Páně — chléb! Chceš snad po chlebě nerozumně sáhnouti jako zvíře, jemuž něco bylo předhozeno? Nemáš jediné Bohu děkovati za to, čím Bůh laskavý tě obdařil, nýbrž měl bys se vlastně hanbiti a neměl bys ani po chlebě sáhati, poněvadž musíš se sám přiznati a vyznati: trestu spíše bych zasluhoval a ne dobrodiní. By člověk právě uvažoval, čím jest a čeho zasluhuje, muselť by jen s ostychem a obdivem neskončené lásky a dobroty Boží po chlebě sáhati.

Každoročně dvakráte předčítává se s kazatelny ona částka sv. evandělia, kde Pán nemnohými chleby tisíce lidu obživil a nasytil. Lidé chtěli Pána učiniti králem, neboť se domnívali, že měli by krále velmi mocného a laskavého. Co Pán zázračně učinil jednou, to činí pravidelně každým rokem, kdykoli nepatrný výsevek od Boha tak bývá rozmnožen, že více než tisíc milionů lidí s dostatek má na výživu a ještě něco zbývá. A chleba, z něhož každý pravidelně kousek denně dostává, kdo pak v hojnosti skýtá?

Sv. Pavel píše: »Ať jíte nebo pijete nebo cokoliv činíte, všecko ke cti a ke chvále Boží čiňte.« Jakž lze jísti ku chvále Boží? Tomu mohl se přiučiti každý rozjímaje o chlebě. Kdykoli při jídle takými se obíráš myšlénkami, dobrotě, lásce a milosti Boží se podivuješ, tehdáž jíš ke cti a chvále Boží. A právě takové požívání pokrmů, toť prospěje nejenom tělu, nýbrž i duši tvé a spasnými naplní ji myšlénkami.

Ó v pravdě to bylo by nábožným jídlem, kdybychom vstanouce od jídla po každé přemýšleli: »Bůh nyní do lampy života mého opět přilil oleje, opět kousek života mně daroval. Onť mne stvořil, On mne zachovává; protož chci po celý život věrně mu sloužiti.«

Ve mnohých domech bývá krásným obyčejem, že obyvatelé dříve, než sednou za stůl, říkávají: »Rač Pán Bůh žehnati.« Tímto ač krásným zvykem nebude ještě pokrm tvůj požehnán. Avšak budešli při jídle spasitelným obírati se myšlením, pak požívání pokrmu bude ti ku prospěchu nejenom těla, nýbrž i duše.

»Chvalte Pána všickni národové, chvalte ho všickni lidé, neboť nevypravitelné jest milosrdenství jeho a pravda jeho trvá na věky.« (Ž. 116., 1.—2.) Sláva Bohu Otci i Synu i Duchu sv., jakož byla na počátku, tak i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen.

Přel. Frant. Klíma.

Různé zprávy a drobnosti.

Linecký biskup, Dr. Arnošt Maria Müller, zemřel dne 28. září ráno na ochrnutí plic. Podáváme tuto zprávu svým čtenářům proto, že zvěčnělý biskup byl rodem Moravan a venkoncem věhlasným biskupem, jehož památka dlouho potrvá. Smutečná zpráva o úmrtí jeho vzbudila všude živou soustrasť. Vždyť zemřel neočekávaně tak učený, šlechetný, tak zbožný a pro Boha nadšený velepastýř!

Poučným bude zajisté všem čtenářům našim, jestliže o poslední hodince zvěčnělého biskupa s nimi něco sdělíme. Linecké noviny praví: Před čtyřmi dny vrátil se nejdůst. pan biskup z lázní gastýnských a bylo lze doufati, že se aspoň poněkud pozdravil z choroby své. Ráno 28. září radil se pan biskup se svým tajemníkem, zdali bude moci sloužiti mši svatou. Nepředvídal zajisté, že

za několik hodin dokončí život svůj pozemský. Okolo 7. hodiny obrátila se choroba najednou, stala se horší, ochrnutí plic nastávalo. Tajemník biskupův rychle spěchal, aby umírajícímu udělil svátosť posledního pomazání a apoštolské požehnání. Okolo lože umírajícího velepastýře bylo více osob shromážděno. Zpovědník biskupův, P. Frant. Hochegger, kněz tovaryšstva Ježíšova, drže v jedné ruce kříž, klečel u umírajícího, dodával útěchy a vzbuzuje s ním ony ctnosti, jimiž církev svatá v poslední hodince křesťanu útěchu vlévá. Vedle duchovního lékaře stál lékař tělesný z řádu milosrdných bratří, poskytuje zase pomoc tělesnou. Stáli tu všickni členové kapitoly, představenstvo bohosloví, sekretář, úřadníci, domácí služební a příbuzní. Všickni poděšeni tu byli shromáždění modlíce se růženec a litanie za umírající. Po těchto modlitbách vykonal děkan kapitoly církevní modlitby za umírající. A když zpovědník říkal modlitby kratičké: »Ježíši, tobě jsem živ, Ježíši, tobě umírám« a vzýval Matku Boží, odevzdal biskup duši svou tomu, jehož z celého srdce miloval a pro jehož česť a slávu po celý život s neunavnou horlivostí pracoval. Všichni shromáždění žalostným pravili hlasem: »Dejž mu, ó Pane, lehké odpočinutí!«

Biskup Arnošt Maria Müller byl synem učitelovým a narodil se 30. června 1822. v Jiřicích na Moravě. Vystudovav bohosloví ve Vídni, byl r. 1846. vysvěcen na kněžství a stal se kooperatorem v Presbaumu. Že byl neobyčejně nadán, byl povolán za prefekta do kněžského semináře ve Vídni a r. 1850. stal se podředitelem ústavu toho. Zatím dosáhl hodnosti doktora bohosloví a stal se professorem mravouky na c. k. universitě ve Vídni. Brzo (r. 1863.) stal se ředitelem kněžského semináře, pak čestným konsistorním radou, r. 1864. čestným kanovníkem kapitoly vídeňské a r. 1865. skutečným kanovníkem u sv. Štěpána, roku 1877. domácím prelátem sv. Otce. Po smrti biskupa Rudigiera zvolen císařem pánem za biskupa lineckého, ve kteréž hodnosti působil horlivě ku blahu církve a svého stádce věřících. Budiž česť památce jeho!

Kardinal Manning. Co dobrého jediný člověk ve svém životě vykonati může, dokázal nyní již 80letý kardinal arcibiskup londýnský Manning, jenž r. 1845. přestoupil od anglikánského protestantismu, ve kterém následkem svých skvělých vloh vysokého důstojenství dosáhl, k církvi katolické, v té pak z jednoduchého kněze stal se jedním z nejpřednějších hodnostářů církevních. Kardinal Manning vystavěl během čtyřiceti let 1200 kostelů a kaplí, založil 90 klášterů, 322 konventů ženských řádů, 9 kněžských seminářů, 10 kollegií (vyšších ústavů vyučovacích), 2000 katolických farních škol, 30 spolků dělnických a kolem 100 ústavů dobročinných. Založil spolek proti opilství, jenž přes 100.000 členů čítá, a súčastnil se vynikajícím způsobem nejen sněmu vatikánského a povznesení života církevního, nýbrž i všech dobročinných podniků londýnských. Kardinal Manning, jenž byl mimo to velmi činným také jako spisovatel, patří mezi nejslavnější muže církve katolické.

Ať se vykáže někdo z nepřátel církve takovou dobročinností, jako tento církevní kníže! *„Hlas.“*

Svěcení sochy Božského Srdce Páně. Jak doslýcháme, byla v Březové u Fulneku ve Slezsku posvěcena překrásná socha Božského Srdce Páně. Ke slavnosti této sešlo se veliké množství lidu ze všech stran jak z přifařených obcí tak i z okolních farností. Před svěcením seřadil se průvod před krásně ověnčenou farní budovou a odtud ubíral se do chrámu Páně. Byl to průvod možno říci velikolepý. Za křížem šly školní dítky

ze všech přifařených obcí s pp. učiteli, za nimi mládenci a muži, pak spolky s hudbou, za nimiž kráčely družičky malinké počtem asi 200, pak kněžstvo počtem 10 a za ním byla nesena socha Božského Srdce Páně od 8 černě oblečených mládenců, vedle nich činili stráž čestnou členové veteránského a hasičského spolku. Na to šly družky velké a konečně ženy uzavíraly celý průvod. Průvod ten byl pravým triumfem Božského Srdce Páně. Ve chrámu Páně krásně vyzdobeném byla socha místním panem děkanem posvěcena. Radosť byla poslechnouti nábožný zpěv dítek, které zapěly po svěcení píseň: »Ó Jesu, spáso moje!« Pak následovala řeč p. faráře Pustopolomského, ve které představil posluchačům obraz Božského Srdce Páně a vysvětlil, co znamená kříž, plamen, trnová koruna a rána otevřená a vyzval všecky k úctě a útočišti do otevřené rány Srdce Páně ve všech okolnostech pozemského života. Celá slavnosť ukončena chvalozpěvem »Te Deum« a sv. požehnáním.

Kýž by bylo více takových slavností ve drahé vlasti naší, aby Božské Srdce Páně všude chváleno, ctěno a velebeno bylo!

Velikolepá slavnosť růžencová u Dominikánů v Praze. Od té doby, co sv. Otec Lev XIII. odporučil svými oběžníky katolickému světu pobožnosť růžencovou, zasvětiv jí měsíc říjen, nelze nepozorovati, že by se nebyla nápadně po celém světě rozšířila. Není snad pobožnosti katolické, která by takové přízni věřících se těšila, jako pobožnosť růžencová. Toho byli jsme svědky v neděli, 7. října, u sv. Jiljí!

Věřící hrnuli se od rána do večera četně k oltáři růžencovému, jmenovitě odpoledne. Ode tří hodin až do osmi rozléhaly se jejich zpěvy s malými přestávkami kostelem, a to tak mocně, že každý hned věděl, že zde tisíce lidu jest shromážděno a zpěvy těmi zaujato. Když o čtvrté hodině svěcení růženců v chrámu Páně začalo, dáno jich na svěcení tolik, že kněz, kterýž úkon ten vykonával, asi šestkráte věc opakovati byl donucen, jelikož růžencový oltář, ač růženci téměř pokryt byl, najednou všem nedostačoval. Velice však pozvedla mysl věřících radostná zvěsť, že knížepán arcibiskup Pražský osobně k modlitbě růžencové zavítal, doprovázen jsa dvěma suffragány svými nejdůstojnějšími pány biskupy Králo-Hradeckým a Budějovickým. Takového něco v Praze ode dávných let nebylo! Před polednem o desáté celebroval totiž pontifikální mši svatou nejd. pan biskup Schwarz; odpoledne súčastnili se pobožnosti jiní tři biskupové čeští a Vyšehradský pan probošt Dr. Ant. Lenz. Pořádek pak byl ten: v pět hodin přijeli pan arbibiskup Schönborn, pan biskup Dr. Hais a pan biskup Dr. Říha a modlili se klečíce u hlavního oltáře s věřícími společně svatý růženec. Po modlitbě přistoupil k nejd. kníže-pánu arcibiskupovi slavnostní kazatel pan Dr. Ant. Lenz, a žádal na kolena kleknuv požehnání. Když mu to s radostí kníže-pán učinil, vystoupil na kazatelnici a jal se mluviti výmluvnýma ústoma před nesčetným obecenstvem o poctě Marie Panny. Řeči té nad míru dojemné a hodinu činěné poslouchali páni biskupové a věřící, mezi nimiž bylo mnoho pražského měšťanstva, s patrnou zálibou. Po kazaní veden průvod a to tak: Nejdříve nesen kříž, za ním šly dr žičky a patnáct pánů Pražských, nesoucích zobrazených patnáct tajemství růžencových. Po té nesen jedním řeholníkem růžencový prapor, za kterým šli kněži dominikanští a nejd. pan probošt Vyšehradský, nesouce všichni rozžaté svíce. Nyní šli páni biskupové. Pan arcibiskup Pražský nesl nejsvětější Svátosť pod nebesy, která nesli čtyři páni Pražští, které vždy vidíme prokazovati česť tu

nejsv. Svátosti u Dominikánů. O pořádek při průvodě získal si velkých zásluh slavný spolek Pražských vysloužilců maršálka Radeckého, jenž v uniformě velmi četně se dostavil a tím slavnosť samu jaksi imposantní učinil. Věřících ve chrámě bylo ,tolik, že mimo pány tajemství růžencová a hořící svíce nesouci, za. p. arcibiskupem, všichni ostatní donuceni byli zůstati na místech. Pohled na kostel při průvodě byl velikolepý. Tisíce občanstva a na sta z nich mělo v rukou hořící svíce! Osvědčený kůr páně Chlumův zachoval dávnou slávu v celém lesku. Když už vše bylo hotovo, odebral se nejd. pan arcibiskup s oběma pány biskupy kostelem do sídla svého. Událosť tato, kterou jsme jen povrchně načrtli, jest pro bratrstvo svatého růžence v Praze a snad vůbec v Čechách takové důležitosti, že nám připomíná slavnou obdobu té společnosti v Kolíně nad Rýnem r. 1475., kdy císař německý Bedřich III. s papežským nunciem Alexandrem, biskupem Forolivienským, předními velmoži říše své, s manželkou Eleonorou a korunním princem obnově sv. růžence obcovali. Díme, že včerejší slavnosť oné jest jaksi podobna, a to proto, že jsme ještě jaktěživi neviděli, by celý episkopát český oslavoval jednoho dne a korporativně slavnosť růžencovou. Máme za to, že národ český, na němž historikové vroucnou zbožnosť chválívají, nenechá vznešeného příkladu toho s nepovšimnutím, ale že rád bude choditi pomodlit se tam, kde jeho biskupové před nejsv. Královnou růžencovou na kolenou za zdar a spásu jeho se modlili. V tom potvrzuje nás i to, že vídáme den jak den naplněný chrám sv. Jiljí věřícími z celé Prahy, kteří svatému růženci a každodennímu večernímu kázaní rádi obcují. Dej, Bože, aby sladká naděje ta nás nesklamala! Příští neděle bude konán z chrámu sv. Jiljí průvod bratrstva růžencového do Loretty k velebným Otcům kapucínům, při čemž slavná Jednota sv. Václava se dostaví a při slavnosti v celém počtě zůstane!

Milodary ubohým dušičkám.

Již ve Starém zákoně psáno: »Dobře a spasitelno jest za zemřelé se modliti, aby hříchů svých sproštěni byli.« Zajisté jest milou a příjemnou myšlénka: Člověk umřel v milosti Boží, i nebude zatracen. Avšak je též vážná myšlénka: Ta ona dušička má ještě malé poklesky na sobě, neboť měla by ještě za hříchy ve svátosti pokání odpuštěné časné tresty trpěti, nemůže však za sebe ničím dobrým dostiučiniti; neboť nastala noc, v níž nikdo již nemůže pracovati. Jen mukami a vytrvalostí muk moci své časné tresty odpykati, vzdálena tváře božské, za niž všechno toužení tíhne, toť trpko pro duše v očistci. Potěšitelno je proto pro pozůstalé přátely vědomí, že mohou duším svých milých anebo vůbec zemřelých modlitbou a dobrými skutky prospěti a muk jejich ukrátiti. Čeho dušičky již v očistci dosáhnouti nemohou, toho můžeme dosáhnouti my na zemi. A naše láska též nás nutká, bychom zemřelým vždy, zvláště však na den »Všech věrných dušiček« a po celý listopad, své modlitby, almužny a dobré skutky obětovali. Čiňme tak, vždyť dušičky ony, až dostanou se před tvář Nejvyššího, hojnou měrou odplatí nám lásku naši svou přímluvou.

Zprávy z misií katolických.

Palestina. Důstojný pan Poyet, apoštolský pronotář a kanovník Božího hrobu, píše nám z Jerusaléma:

»Málomocenství panuje všude na východě, zvláště však v Palestině. V Damašku jsou ubožáci vypovězeni a mají zvláštní obydlí za městem. Poutníci potkávají na cestě do Jerusaléma mnoho obětí nakažlivé této nemoci. Dříve měli ve všech větších městech nemocnice, tak i v Jerusalémě; avšak asi před 15 lety je jeden paša z města vypověděl, a k bydlení jim určil údolí cedronské u rybníka Siloë. Ti málomocní, kteří ještě choditi mohou, vycházejí každodenně na silnici vedoucí do Betléma a prosí mimojdoucí o almužnu.

Missionář latinský chtěl již asi před 30 lety nějaký ústav pro nemocné založiti, nedostávalo se mu však ani peněz, ani řeholníkův, již by péči měli o ubohé nemocné. Když pak roku 1875. msgr. Gauthier, apoštolský vikář v jižním Tongkingu, prostředek proti malomocenství vynalezl, byly poslány i do Jerusaléma milosrdné sestry sv. Vincence z Pauly, aby blahodárnou činností svou rány nemocí zasazené hojily. Na slavnosť nalezení sv. kříže roku 1886. přibyly do města. Každodenně obsluhují průměrně 350 nemocných rozličných jazyků a rozličného náboženství; večer pak navštěvují nemocné v domech, kteříž ráno pro léky přijíti si nemohli. Každý týden jednou přicházejí do okolních vesnic a opatrují nemocné. Čtrnácti dědinám dostává se toho štěstí. S jakou radostí bývají milosrdné sestry přivítány!

Třikráte za týden sestupují sestry k rybníku Siloë, aby rány nemocným obvázaly. Několikráte za rok přinášejí málomocným chléb, maso, ovoce a jiné věci, aby se tito občerstvili. Ačkoliv mohamedán ženy si neváží, a ji jen za otrokyni považuje, přece jsou milosrdné sestry všude ctěny a váženy, neboť připadají nešťastným nemocným jako andělé seslaní s nebe. Avšak jak mnoho práce jest v Jerusalémě pro horlivých oněch 7 řeholnic, jež by rády se viděly ve vlastním domě! Kéž by hodně mnoho dobrodinců ku vznešenému dílu tomuto přispívalo, aby horlivé sestry brzy přání své uskutečněno viděly!«

Západní Afrika. Apoštolské vikářství v Senegambii. Jedno z nejnebezpečnějších míst jest předhoří Naze asi 48 km. severně od Joalu a 40 km. jižně od Dakaru. Předhoří zadržuje vítr přicházející od moře, tak že pobřežní lodě dlouho v zátoce čekati musí a podařili se některým předhoří obejeti, bývají pak na skalnatém pobřeží stroskotány. Již tři roky pracuje neunavný misionář na pokřestění obyvatelů této krajiny. Jmenují se Serer Nones a jsou jeden z nejdivočejších a nejpověrečnějších národů v Senegambii. Ještě před krátkým časem přepadali karavany, jen aby trochu kořalky dostali.

Aby snahu misionáře podporoval, ustanovil msgr. Picarda, apoštolský vikář v Senegambii, odevzdati pobřeží toto pod zvláštní ochranu »Hvězdy mořské« a vystavěti tam kapli Panny Marie Delivrandské. Než totiž msgr. Picarda do Senegambie se dostal, byl kaplanem při poutním kostele Panny Marie Delivrandské v Morne-Roupeu. Ve Francii pak dostal sochu onu, než byl poslán na své nové působiště.

Dne 21. května přibyli na 6 lodích poutníci z Dakaru, Saint-Louisu a Goréy.

Jiná procesí přicházela ze sv. Josefa a z Noliandy. Kolem 7. hodiny začal průvod, pak následovalo svěcení sochy a pontifikální mše sv., při níž 150 poutníků přistoupilo ke stolu Páně; ku konci udělil biskup apoštolské požehnání. Odpoledne bylo 40 dospělých pokřtěno. Velice potěšeni a Boha velebíce navrátili se poutníci k večeru domů. Bůh jistě blahodárnou práci P. Struba požehná!

Jižní Afrika. Apoštolské vikářství Madagaskar. P. Lacomme z T. J. píše o hrozné bouři, po níž město Tamatave není ani k poznání: »Škola dívčí, nově zřízená, škola chlapecká a veliká zásobárna pro všechny misie madagaskarské, leží v rumech. O stromech, jež vichor vyvrátil, a o menších případech ani nepíši. Všechny lodě, jež byly zakotveny, jsou stroskotány, mezi nimi veliký parník Dayot, jehož mužstvo bylo zachráněno; ale čtyry pobřežní lodě leží na dně mořském se vším, co se na nich nalézalo.«

„Kat. misie.“

Milodary Božského Srdce Páně.

Králíky v Čechách. Nejvroucnější díky nejsv. Srdci Páně a neposkvrněnému Srdci Marie Panny za sproštění

těžké nemoci, vzývala jsem blahoslavenou Rodičku Boží a beze vší lékařské pomoci nabyla jsem dřívějšího zdraví.

Brzy potom bylo mi dělati zkoušku, tvrdošijného neduhu a vyslyšení v důležité záležitosti. *P. V. D.*

Z Prahy. Nacházejíc se v nebezpečí i vzývala jsem Božské Srdce Páně, blah. Rodičku Boží a sv. Aloisa za přispění s tím úmyslem, že vyslyšení prosby uveřejním ve »Škole B. S. P.« Zkouška

má, jakož i zkouška mé družky, za niž jsem prosila, dopadla velmi dobře. Protož za tyto a mnohé jiné ještě milosti Božskému Srdci Páně, blah. Marii Panně a sv. Aloisovi vzdávám nejvroucnější dík. *F. M.*

—. Vzdávám nejvroucnější díky Pánu Bohu za uzdravení, kterého se mi dostalo na přímluvu nejbl. Panny Marie Lúrdské. Marně jsem hledala v mé dlouho trvající nemoci pomoci u lékaře, marně jsem upotřebila všech domácích prostředků, má nemoc se tím více horšila, tak že jsem se vzdala naděje, že svého předešlého zdraví nabudu. I utekla jsem se k Pánu Bohu, by mi na přímluvu nejbl. Panny Marie ztracené zdraví milostivě navrátil. Vykonala jsem na ten úmysl devítidenní pobožnosť k Panně Marii Lúrdské a slíbila jsem zároveň, buduli vyslyšena, že ku rozmnožení cti a slávy Boží jakož i úcty Panny Marie ve »Škole B. S. P.« to oznámím. Nyní jsem úplně zdráva. Česť a sláva budiž Pánu Bohu a nejbl. Panně Marii Lúrdské! *A. W.*

Od Staré Boleslavy. Jistá matka vzdává tímto vroucí díky Božskému Srdci Páně a blahoslavené Panně Marii Staroboleslavské za uzdravení dítka, které se těžce roznemohlo, tak že lékař vzdal se vší naděje na uzdravení jeho. Nevědouc si jiné rady, obrátila se zarmoucená matka s vroucí prosbou k nejsvětější Matičce naší Staroboleslavské, učinivši zároveň slib, že uzdravíli se dítě, uveřejní tuto milosť ve »Škole B. S. P.« A hle, dítko se uzdravilo a matka vzdává vroucí díky Matičce milostné za její mocnou přímluvu. *Matka.*

Z Ondratic. Učinila jsem slib, že, uzdravíli se moje těžce nemocná sestra, uveřejním to ve »Škole B. S. P.« Prosila jsem úpěnlivě nejsv. Srdce Páně a bolestnou Matku Boží a sv. Josefa, a hle, modlitba má byla vyslyšena. Moje sestra až ku podivu všech domácích se pozdravila. Též i v rozličných jiných případech jsem byla vyslyšena. Za to z vděčnosti vzdávám nejvroucnější díky Božskému Srdci Páně, bolestné Matce Boží a sv. Josefu. *J. V.*

Z Prahy. Tisíceré díky vzdávám nejsladšímu Srdci Páně a Panně Marii sv.-Hostýnské za uzdravení z nebezpečné nemoce. *K. J.*

Z Jilemnice. Jistá osoba, čtenářka »Školy,« vzdává tisíceré díky nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše, neposkvrněnému Srdci Panny Marie a sv. Josefu za to, že po vykonání devítidenní pobožnosti sv. růžence obdržela předešlého zdraví a neočekávané pomoci. Protož budiž věčně ctěno, chváleno a velebeno nejsv. Srdce Pána Ježíše. Díky a chvála buďtež nejbl. Panně Marii a sv. Josefu. *A. H.*

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Italie. Zlatá růže, kterou každoročně na čtvrtou neděli postní světí sv. Otec, byla věnována letos a papežským nunciem v Rio de Janeiro odevzdána korunní princezně brasilské, Isabelle, za schválení zákona o zrušení otroctví. — Jak stále rozšiřuje se zednářství v Italii, toho důkazem, že ministr spravedlnosti úplně zrušil vyučování náboženství a náboženská cvičení ve vězeních. — Přípravy k uvítání německého císaře v Římě konaly se velikolepě. Ale přípravám těm padly prý za oběť dva katolické krásné chrámy s klášterem naproti Kvirinálu, jež byly mnoho navštěvovány zbožnými ctiteli nejsv. Svátosti oltářní. Z jiné strany se píše, že jen na výslovnou žádosť císaře, jenž na prosbu představené kláštera svým zástupcem v Římě o věci té zpraven byl, klášter ten nebyl zrušen. Jak divné světlo vrhá to na vládu italskou! Ale Crispi jest odhodlán, neustoupiti v boji proti církvi a viditelné hlavě její. Nyní chce zase vystoupiti proti církevním řádům, a tuto zimu chce ve sněmovně předložiti zákon o rozvodu manželském a osnovu o správě církevního jmění. — Jak potěšitelné proti tomu jsou zprávy o projevech katolíků ve prospěch světské moci papežovy! Tak

na př. prohlašují biskupové švýcarští, následujíce příklad biskupů pruských, shromážděných ve Fuldě, v adrese ze dne 28. srpna ustanovené na sjezdu biskupů ve Švýcu nutnosť světské moci papežské a protestují proti jednání italské vlády, která práva sv. stolice porušuje, a žádají, aby byla práva papežská zaručena a zůstala neporušena; tak žádá toho všeobecný prospěch a blaho celého pokolení lidského.

Rakousko. Ze sněmů rakouských vyslovily se o škole náboženské posud čtyři. Sněm vorarlberský a dolnorak. vyslovily se pro školu náboženskou. Na sněmu moravském přijata známá farizejská resoluce; konec zprávy zpravodaje Dra. Sturma v sezení ze dne 2. října měla ráz politický ve prospěch ovšem moderní školy. Na sněmu dolnorakouském ujal se slova při zprávě o školství poslanec Knab ve prospěch školy náboženské; prohlásil o ní, že zástupcové katolické církve neustanou, až náboženství ve škole dojde plné a neomezené platnosti. Nynější škola není sice bezkonfesionelní, ale jest přece neutrální k vychování náboženskému. »Otázka školní,« tak dí, »jest pro církev katol. otázkou na život a na smrť.« Také na sněmu hornorakouském měl posl. Strnad delší řeč, v níž vyslovil se pro školu náboženskou a navrhoval resoluci, aby vyzvána byla vláda, by co nejdříve zákony školní v ten smysl změněny byly, aby škole ráz konfesionelní vrácen byl. Po delším rokování byl návrh ten přijat. — Katolický seminář ku vzdělání učitelů ve Vorarlberku bude odevzdán výtečnému a osvědčenému řízení školních bratří; tím zaručeno vychování mladíků v duchu křesťanském. A všemi hlasy proti dvěma byl na sněmu přijat návrh, aby na oslavu čtyřicetiletého panování císaře pána ze zemského fondu bylo učiliště toto podporováno příspěvkem 10.000 zl.

Dne 2. září ukončen byl **ve Francii** sjezd katolických dělníků. Na sněmu tomto bylo neobyčejně pochvalně přijato usnešení ve prospěch světského panství papežova. Kromě toho bylo vysloveno také přání, aby se utvořil výbor, kterýž by se radil o prostředcích a cestách, aby Francie postavila se v čelo národů, které by pracovaly na obnovení politické nezávislosti sv. stolice.

Také **holandšti** katolíci chystají projev ve prospěch světské moci papežovy.

Německo. Také strana střední, strana katolíků pruských, vydala provolání k volbám do pruského sněmu. Hlavní váhu klade na zachování neporušené ústavy, pak zmiňuje se s uznáním o počátcích náboženského smíru a mluví pak o škole křesťanské; dále vytýká požadavky katolického lidu v oboru školství: vyučování má říditi dotčené společenstvo náboženské dle původního ustanovení ústavy; má tedy také církevní úřad právo podati námitky proti učitelům náboženství a odejmouti jim vyučování. Církevní úřad má jen určovati látku při vyučování náboženství, učební a modlitební knihy.

Katolická hierarchie **holandská** mile zkvétá. Hierarchie ta zřízena byla papežem Piem IX. a trvá teprve 35 let. Avšak za tuto krátkou dobu vykonali katolíci holandští v činnosti předně školské, pak spolkové a v oboru křesťanské lásky k bližnímu věci, jakých dosíci může jen vřelosť víry a obětavosť veliká. Od té doby bylo vystavěno přes 400 nových kostelů. Počet katolických ústavů dobročinných vzrostl na 232, v nichž ošetřuje se přes 14.000 nemocných a chudých. Též obdivuhodna jest činnosť holandských katolíků ve škole.

Turecko. V některých cařihradských kostelích církve arménsko-řecké udál se dne 23. září případ pro celý národ arménský (nejméně tři miliony duší) zá-

důležitý. Papež Lev XIII. vydal při příležitosti návratu rozkolníků do lůna malé doposud obce arménsko-katolické, jež čítá nyní asi 50.000 duší, okružní list k patriarchovi Azarianovi, v němž vyzývá všecky arménsko-řecké katolíky, aby se vrátili do lůna církve římské. Ti však přijali tento návrh velmi nepřátelsky. Synoda arménsko-řecká vypracovala za nepřítomnosti patriarchy v odpověď na encykliku Lva XIII. pastýřský list a úřední provolání, v němž prohlašuje, že nic nemůže Armény přiměti k odchodu z lůna církve pravoslavné. Někteří Arméňané spálili také výtisky encykliky před kostely, volajíce: »Pryč s Římany!«

V měsíci listopadu modleme se za duše v očistci.

Tento měsíc počíná slavností všech Svatých a hned na to slavnou památkou všech věrných zemřelých v očistci. Kdo z apoštolů modlitby zapomněl by tento měsíc na ubohé duše trpící v plamenech očistcových? Máli kdo útrpnosť s ubohým člověkem na zemi, jak by neměl útrpnosti s dušemi, jejichž trápení a bolestem nic na světě se nevyrovná? Kdož by nevzpomněl na místo, o němž sv. Augustin praví: »Peci jest svět, plevelí hříšní, zlatem spravedliví, oheň trápením, zlatníkem sám Bůh. V peci shoří plevel a čistí se zlato; onen v popel se obrátí, toto ode skvrn se očisťuje.« Budemeli se modliti za ubohé duše v očistci, získáme si na věčnosti velikou odměnu, tím rozšíříme slávu Boží, přispějeme ku spáse spolubližního a nakloníme si nejsv. Srdce Páně, aby dříve vyslyšelo modlitby naše. Modlitbou za duše v očistci vyplníme veliké přikázání lásky bratrské. »Jsem člověk,« praví jistý starověký básník, »a všecko, co člověka se týká, nesmí mi býti cizím.« Pravili tak pohan, čím více má křesťan spolucítiti s těmi, kteří se znamením víry nás na věčnosť předešli a mnoho v očistci trpěti musí. Kterak by mohl zapomenouti na slova apoštola národů: »Plačte s plačícími!« (Řím. 12. 15.) Kdož by neuznal pravdivými býti slova Judy machabejského, jenž dí: »Jestiť svaté a spasitelné myšlení za mrtvé se modliti, aby od hříchů byli rozvázáni!« (2. Machab. 12. 46.)

Abychom rádi tento měsíc modlitby své, dobré skutky, zejména však nejsv. oběť mše svaté za ubohé duše v očistci obětovali, poslyšme, co praví sv. Cyrill o mukách jejich. On dí: »Nelze mi vyjádřiti, co trpí, ale tím mohu ujistiti vás, že každá z ubohých duší těchto raději by trpěla všecka smrtelná muka všech svatých mučeníků, než jeden toliko den býti v očistci.« Hrozná to slova, neníliž pravda, a přece jsou pravdiva. Třeba se církev sv. nevyjádřila určitě o přirozenosti očistce, nicméně jestiť pevným přesvědčením církevních otců, sv. Augustina, sv. Řehoře Velikého, sv. Tomáše Akvinského a mnohých jiných učitelů církve, že v očistci tentýž oheň pálí, jako v pekle, s tím toliko rozdílem, že oheň pekelný věčný jest, kdežto oheň v očistci jen časný jest. Výslovně dí sv. Pavel: »Budou spaseni, avšak tak, jako skrze oheň.« (I. Kor. 3. 15.) Když tedy pomyslíte sobě, že v tomto hrozném ohni trápí se tolik duší, které snad svazky příbuzenství anebo přátelství vám na tomto světě milými byly, snad rodiče vaši, snad bratři nebo sestry, velicí dobrodincové, kterak by se srdce ve vás nepohnulo lítostí! Kterak byste neděkovali Pánu Bohu, že vám milosť popřál, abyste těmto ubohým duším útěchu a občerstvení poskytnouti mohli? Sám Duch svatý

dí: »Jestiť svaté a spasitelné myšlení za mrtvé se modliti, aby od hříchů byli rozvázáni.«

Ano, svaté a spasitelné myšlení jest to! Svaté myšlení, protože Pánu Bohu velmi milo jest, když smilujeme se nad ubohými dušemi. Jak rád by dobrotivý Otec nebeský je v nebi měl a ostatek trestů jim odpustil! Ale jeho spravedlnosť božská brání mu, že tak učiniti nemůže dříve, až vytrpí všecky tresty. Jak musí plesati Otec nebeský, když my, dítky jeho pozemské, s obětavou láskou za trpící bratry a sestry na sebe bereme zadostučinění, když modlitbou a dobrými skutky jim nebe otevíráme!

Avšak netoliko svaté myšlení jest za zemřelé se modliti, nýbrž jest také spasitelné ubohým duším a nám také. Spasitelné jest myšlení toto ubohým duším! Sám Bůh ujišťuje nás, že duše naše laskavou přímluvou ode hříchů bývají rozvázány, že jim čas trápení bývá zkrácen a přístup do nebe zjednán. Tím spasitelnější je myšlení to nám samým; neboť modlitbou svou zajistíme si vděčnosť ubohých duší. Tu na světě plýtváme mnohdy dobrodiním, za něž ani vděčnosti ani uznání se nedočkáme; ale duše v očistci nejsou nevděčny jako lidé na zemi. Ony budou jednou před trůnem Božím státi, na nás v lásce vzpomínati a mocně za nás se přimlouvati. A až my budeme v očistci časné tresty za hříchy trpěti, budou tím více za nás prositi, abychom brzo ze žaláře bolestí vysvobozeni byli. A Otec nebeský sám, jenž nenechá hlt vody bez odměny, připočte nám všecko ku pokání za hříchy naše, cokoliv na zemi za duše v očistci dobrého vykonáme. »Blahoslaveni jsou milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou,« tak praví sám skrze Syna svého Ježíše Krista.

Modleme se tedy vroucně za trpící církev, spojujme úmysl svůj s úmyslem kněze oběť nejsv. konajícího. Čiňme za ně skutky milosrdné, dávajíce za ně almužnu, která s modlitbou jest dobrou věcí a od všelikého hříchu i od smrti vysvobozuje. Uvažujme často slova Ducha svatého, »že svaté a spasitelné jest myšlení za mrtvé se modliti, aby od hříchů rozvázáni byli,« plňme to každodenně a tak nejen trpícím duším v očistci, ale i sami sobě otevřeme pramen požehnání a milosti u Božského Srdce Páně.

Modleme se:

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všecky modlitby, práce a utrpení dnešního dne spolu se všemi úmysly, s kterými se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za ubohé duše v očistci, aby z trápení vysvobozeny, požívaly radosti nebeské. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (Odpustky 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Michaěli archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

VšICknI sVatÍ a sVětICe BožÍ orODujte za nás: ať jsME též ůČastnI sLáVy BožÍ V nebI u Vás!

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Ročník XXII. (1888.) **Škola Božského Srdce Páně.** Číslo 12. (Prosinec.)

Jeho Svatosti papeži Lvu XIII.

k Jeho padesátiletému jubileu.

Ten bouřný jásot již mi nelze skrýti,
on v píseň propuká a v šíř se nese,
kdo katolík, ten duší tone v plese,
chce Tobě, Otče, věnec slávy víti.

Ty's perly bohovědy, víry svaté
dal katolíkům, dětem svým, a k tomu
zas naučil je modlit verše zlaté,
Ty's svolal všecky k víře živé stromu.

A všem je blaze, Otče, v stromu stínu,
tam lásky zpěv a vřelý srdce tlukot
ni pekla nepřehluší běsný hukot,
když vineme se k Tobě, k Tvému klínu.

Že jas Tvé duše k Marii se vine,
tu víme, že nám Tebe dalo nebe,
že Tebou, Otče, církev v slávě slyne,
jen miluj nás, my milujeme Tebe.

Kdo katolík, ten duší tone v plese,
že vidí, jak Tvá moudrosť svět ten zlatí,
též chrání Tě nám, Otče, všickni svatí,
kdo cítí jen: „tu modlitbu Ti nese.“

Ty's sepjal, Otče, kraje světa věnci,
je děcko, stařec vplétá v duši.
Ctíš Lva? já miluji! jak? na růženci!
Ten nevídaně všem až k smrti sluší.

Čermák-Slivický.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Ostatek.)

8. Svatá dělnice.

V domech takových, kde v jistých dobách, jako na př. o žních, nahrne se mnoho práce, bývají na ten čas najímáni do práce za jistou denní mzdu nádenníci nebo podělkáři, t. j. osoby takové, které nemajíce stálého obydlí svého, u dobrých lidí — dnes tu, zítra zase jinde — pracují čili podělkují a tak si svého živobytí dobývají.

Nuže jak? Lze i těm a takovým lidem Bohu věrně sloužiti a na posvěcení duše své pracovati? Že vskutku lze, o tom chci vám podati doklad a spolu postaviti zrcadlo k následování.

Mohl bych vás ovšem směle a vším právem odkázati na Spasitele našeho Ježíše Krista, neboť i jemu nevedlo se jinak, nežli se vede vám. Přijda na tento svět, neměl také svého stálého domova, ale zvláštním řízením Božím právě kdy se měl naroditi, byla Matka jeho přinucena v cizině, pod cizí střechou nebo lépe řečeno v cizím stáji hledati si útulek.

Přišel sice, jak dí sv. evangelista, »do svého, ale svojí ho nepřijali!« A tak započalo božské dítě pozemskou úlohu svou v cizině. Následujících třicet let měl sice stálé obydlí v Nazaretě, pracuje tu jako dělník anebo čeledín, jenž vstoupil do stálé služby v jednom a témže domě, ale poslední tři léta žil jinak, a sice, smímli tak říci, jako pravý podělkář, který dnes zde, zítra zase jinde slouží, kde totiž služeb jeho potřebují. A bylo dobře tak! Chtělť náležeti netoliko Matce své a svému pěstounu, nýbrž celému světu a všem, kteří obtíženi byli těžkým břemenem, kteří nemocni, lačni, nevědomi a jakkoli zbídačeni a sklíčeni byli, chtěl pomoci; všem chtěl — vším býti! Proto vidíme jej dnes pracovati ve městě, zítra zase na venkově, dnes v domě bohatého farisea nebo setníka, jindy zase na veřejné ulici, kdesi na hoře nebo na lodičce, na moři atd. Tak konal a posvěcoval Spasitel denní práci svou v lásce a trpělivosti, jak mu byl uložil Otec nebeský, a tím se stal vzorem a příkladem i dělníkům, kterak i oni práci svou, byť i nejtěžší a nejsprostší, Bohu konati a posvěcovati mají.

Tento příklad Spasitelův pochopila zvláště ona světice, již vám zde postavím za vzor — Armella Nicolas († 1671.). O jejím prostém životě jest sepsána celá kniha, ale zde vám podám jen to, co by právě ženě dělnici k poučení a následování sloužiti mohlo.

Jest i za našich dnů velký počet osob takových, které při nejlepší vůli nemohou v jednom a témže domě stále sloužiti, ale nuceny jsou jíti po výdělku tam, kde se jim poskytne, a tak službu i pány často měniti. Ačkoli takovýto nestálý život má nemalé obtíže a nebezpečí, jsou nicméně takové osoby, které nádeničí jen proto, že se jim protiví služba stálá, domácí pořádek a poslušnosť. Od Armelly však mohou se mnohému přiučiti; onino, co by činiti, a tito zase, čeho by zanechati měli.

Tolik na srozuměnou, a nyní již popatřme na blah. Armellu a slyšme!

1. Proč šla Armella do cizí služby a práce?

Armella se narodila r. 1606. v jisté vesnici nedaleko města Ploërmelu ve Francii. Rodiče její byli stavu rolnického, mající nemnoho statků vezdejších, za to však tím více zbožnosti a bázně Boží. V domě otcovském žila Armella až do 20. roku svého stáří jakožto děvče pracovité, ke všem laskavé a vždy ochotné pomoci tam, kde byla práce nebo nouze a nemoc. I k rodičům svým chovala se vždy uctivě a poslušně, tak že nikdy neměli příčiny k nespokojenosti, ba naopak otec i matka a všickni domácí ji milovali. Armelle však jedna věc se nelíbila. Cítilať již od svého dětství v sobě zvláštní touhu, Pánu Bohu celou duší sloužiti a srdcem i myslí častěji u něho prodlévati, a proto vyhledávala nejraději tichou samotu a práci. Avšak právě ve dny nedělní a sváteční scházela se vesnická mládež k tanci a společným zábavám, a tu přicházely družky a takořka násilím donucovaly i Armellu ke hlučnému tomu veselí, a to jí bývalo velmi odporné. Mimo to pak i rodiče jí domlouvali a donucovali, aby se co nejdříve provdala a správu hospodářství převzala. Tak bylo na ubohou duši se dvou stran doléháno: s jedné strany volal Bůh k dokonalejšímu, vyššímu, svatějšímu životu, s druhé pak strany vábil a táhl svět k pracem, starostem, soužením a nebezpečím duše. Armella však zůstala pevna v předsevzetí svém a hleděla pozvolna upraviti si volnou cestu k Pánu Bohu.

Pracovitosť a spořádanosť její byla už dávno všeobecně známa, a proto žádali si mnozí ze sousedstva vzíti Armellu k sobě do služby, zejména jistá paní

z města přála si toho velice. Avšak rodiče nechtěli ji nižádným způsobem z domu svého propustiti. Armella pak slyšíc o službě ve městě, pochopila ihned, jaká výhoda by to pro ni byla; neboť byla by sprostěna hlučných zábav družek jakož i donucování k oddavkám a pak měla by ve městě více příležitosti k navštěvování služeb Božích; a tak všecka její přání by se jí splnila. A proto doléhala prosbami svými na rodiče tak dlouho a tak důtklivě, až svolili a do města ji propustili.

Naskytá se otázka, bylali Armella ve svědomí vázána k tomu, opustiti domov a rodiče, pohrdnouti vdavkami, jimiž by se byla stala samostatnou hospodyní v domě, a na místě toho jíti k cizím lidem do služby? To nelze tvrditi; neboť život její byl i v domě otcovském až posud bohumilý, a jakožto samostatná hospodyně mohla tím svobodněji oddati se pobožnosti. Ale s jistotou říci lze, že i Bůh nebyl zavázán a povinen povznésti Armellu již zde na zemi k oné vysoké duchovní dokonalosti, ke hlubokému míru a blaženosti duše, k nížto ji ustavičným pobádáním vnitřním přivésti chtěl. A kdyby byla Armella pohrdla tímto hlasem Božím a raději si zvolila v domě otcovském sloužiti Pánu Bohu, byl by pak i Bůh se své strany jí odňal svou zvláštní milosť a lásku, a ona by byla měla doma více křížův a útrap a méně útěchy a zásluh. A konečně kdož ví, nebylali by, zbavena jsouc oné zvláštní síly s nebe, ponenáhlu se zabrala příliš do světských starostí a péčí a v nich posléze s duší svou utonula.

Jednala tedy Armella v každém ohledu moudře, že si zvolila nejjistější stránku a šla tam, kam chtěl Bůh a kam ji volal. Uposlechnuvši vnuknutí jeho, mohla býti nyní ujištěna, že i všechno, co nyní následovati bude, zajisté poslouží k jejímu dobru. Milovali ji sice rodiče, ale Bůh ji miloval více; jeho chtěla poslechnouti, a proto šla k cizím lidem sloužit — a Bůh byl s ní.

Mimoděk připadá tu čtenáři na paměť ctnostná Ruth ze Starého zákona, kteráž podobně opustivši otčinu a příbuzenstvo, provázela dobrovolně starou tchýni svou Noemi do ciziny, a to jediné ze šlechetného úmyslu, aby stařičká matka nebyla v nouzi své opuštěna. A hle, ačkoli Ruth byla pohankou, zalíbila se i tato přirozená ctnosť její Pánu Bohu tou měrou, že jí na statcích vezdejších přehojně požehnal a nad to i pramátí Spasitele učinil!

2. Armella jakožto dělnice.

Myslil by tu každý čtenář, že takový čistý a ryzí úmysl, taková vroucí láska, s jakou se Armella Bohu oddala, musí jí přinésti štěstí na štěstí, Božího požehnání, utěšené a blažené dny; jinak že ani možno není! A přece, nastojte, stalo se jinak! Poslyšme jen!

Armella byla tedy ve městě služkou. Její paní byla s ní tak spokojena, že ji jako svou vlastní dceru milovala, všemožné radosti jí dopřála a nikdy jí ničeho nevyčítala, leč jediné to, že až příliš mnoho pracuje. A vskutku, v práci byla Armella neunavnou. Jsouc statného, zdravého těla a čilého ducha, pracovala za dvě služky. Vše se jí dařilo podle přání a mohla bez překážky obcovati také službám Božím, jak chtěla.

Avšak mimo vše nadání vypukla v duši její veliká a těžká bouře. Podivná omrzelosť, nevrlosť a trudnomyslnosť zastřela jako černá noční mrákota srdce její a najednou zhnusila se jí služba a práce. Všechno jí bylo odporné, aniž by věděla, proč, poněvadž se jí co do zevnějších okolností dobře vedlo. Ale čím lépe se mělo tělo, tím více trpěla sklíčená duše. Co si počíti? co o tom souditi? Kdyby byla jednala proti vůli Boží, kdyby byla odešla z domova se špatným úmyslem, nebyl by ji mohl stihnouti

utužiti její ctnosť, zejména pokora, poslušnosť, pracovitosť, tichosť a láska k Bohu. I nechala se skutečně svou paní vésti a sebou nakládati jako nevědomé, blbé dítě, děkujíc jí za všecku lásku; ano, i když jednoho dne zpovědník jí radil, aby si jinou službu vyhledala, odpověděla: »Jak že, můj otče!? K tomu byste mi radil, abych utíkala před křížem, jejž mi Bůh posýlá? Pokud mi to se vší přísností neporučíte, neopustím domu toho, leč mne odtud na márách odnesou.«

A skutečně také zůstala a setrvala na místě potud, pokud měla co trpěti. Když však po čase paní seznala, jakou služku má a jak jí dříve křivdila; když pochopila, že ono neobyčejné chování její není lichá přetvářka, nýbrž účinky zvláštní milosti Boží: počala služky své si vážiti, ji odprošovati a všemožně při práci šetřiti. S tím však zase Armella nebyla spokojena; toužilať z celé duše po křesťanské dokonalosti, pracovala a snažila se horlivě — býti svatou; avšak k tomu, jak dobře věděla, nevede lidská chvála, láska a lichocení se strany bližních, nýbrž bývá to právě velikou překážkou a nebezpečím pro duši. Proto tedy nemeškala a odešla nyní odtud a vyhledala si službu jinou, kde jí žádné takové nebezpečí nehrozilo. Neodešla však dříve, až zpovědník, jemuž upřímně všechno pověděla, k tomu svolil a počínání její schválil.

V nové službě nalezla Armella v hojné míře, čeho ku spáse duše své vyhledávala, totiž utrpení všeho druhu na těle i na duši; ale jakou měrou přikládáno jí dříví trapného, touže měrou mohutněl v srdci oheň lásky, očisťuje a odstraňuje z něho vše, co ještě nepravého a nedokonalého v něm bylo, tak že čím dále tím podobnější se stávala obrazu Spasitele svého Ježíše Krista.

Bylo by ještě mnoho a mnoho k vypravování o této omilostněné duši, ale opakovaly by se většinou tytéž věci, o nichž zde již praveno, totiž o její neunavné pilnosti a pracovitosti, o svědomitosti u plnění svých povinností a o tom, kterak své práce posvěcovala láskou Boží. Ze všeho toho pak vysvítá nám opětně stará a veliká pravda, totiž: Svatým může býti člověk v každém stavu, ať si to vysoký nebo nízký; a k svatosti že není ničeho potřebí, nežli: »Čiň vůli Boží v tom stavu, do něhož tě Bůh povolal, a nečiň ničeho **proti** Bohu, ani **bez** Boha, ale vždy a vše jen — **pro** Boha!«

Dodatek.

Úřední stvrzení a pečeť.

Podav ve článku předešlém každému údu křesťanské rodiny případné zrcadlo, v němž by se netoliko shlížeti, ale i dle něhož by se říditi a spravovati měl, jsem nyní s celým »Domem nejsvětějšího Srdce Ježíšova« hotov, a teď nezbývá, nežli úřední stvrzení a pečeť na dotvrzení, že všechno, co jsem ti, milý čtenáři, tuto napsal, jest pravda.

Jakožto kněz katol. jsem ve službě a úřadě u Boha, a proto užívati mohu toliko pečetě Boží, a tou jest jeho vlastní neklamné a neomylné slovo, a to ti zde na konci přitisknu.

V časopise tomto jsem s tebou, milý čtenáři, měl dlouhou rozprávku, ale nemluvil jsem jen proto, aby se to vytisklo, nýbrž abys vše konal a plnil; jinak bychom z toho neměli, ani ty ani já, ničeho! Proto i Kristus Pán na konec svého dlouhého kázaní na hoře doložil ono vážné slovo, řka: »Protož každý, kdo slyší tato slova má a plní je, připodobněn bude muži moudrému, kterýž vystavěl dům svůj na skále. I spadl příval a přišly

řeky a váli větrové a obořili se na ten dům — a nepadl, neboť založen byl na skále!« (Mat. 7. 24.)

Nuže, čtenářové milí, co asi vyznamenává ta skála a dům na ní zbudovaný? Ó to jest dům duchovní, dům v pravdě křesťanský, dům podle Srdce Ježíšova, který se však ne pouhým čtením anebo slyšením, nýbrž plněním slova Božího pevně buduje. A tou pevnou a nerozbornou skalou jest sv. víra, víra v ony pravdy božské, jež jsem vám v listech těchto hlásal.

Přátelé! Časové, v nichž žijeme, jsou zlí, svět, t. j. vlastně lidé na něm víc a více se odvrací od Boha, Stvořitele

svého, a obrací se k zemi, tvorům, ano i k ďáblu. Následkem toho mizí stále více víra a lidstvo upadá v tisíceré bídy; zejména pak jde to se životem rodinným rychle s kopce dolů! Posvátné svazky rodinné, manželství, výchova dítek, domácí kázeň, čeleď — vše pustne, Bohu se odcizuje a zpohanšťuje. Chceteli, moji drazí, alespoň svého domu před všeobecnou zkázou chrániti, ó nespusťte se skály, víry své! Sám Bůh vám ústy sv. Pavla vzkazuje: »Víra vaše — to bude vaše vítězství!« Ale víra živá, čili život podle víry! Tedy o plnění těch pravd Božích nám nejvíce běží, jež jsem vám tuto na srdce kladl. Neboť kdybyste přestali na pouhém čtení článku tohoto, vykonali byste sice také

něco, vystavěli byste také jakýsi dům, ale jen tak v myšlénkách, jenom, abych tak řekl, domek papírový, jejž by první dosti malý vítr anebo příval zničil a smetl.

Jestliže však věrně jste splnili a ve skutek uvedli vše, co jsem vám v listech těchto radil, pak jste se všickni vespolek zasvětili nejsv. Srdci Ježíšovu, jeho za ochrance jste si zvolili a připověděli, že jej povždy milovati chcete jako dítky svého Otce. Já pak vám v odměnu za to přislíbil, že Spasitel skutečně zavítá k vám pod střechu i do srdce a bude přebývati u vás s láskou, mocí a ochranou Božského Srdce svého. Nuže, chcete i na to božskou pečeť? Zde jest: »Řekl Ježíš: Milujeli kdo mne, řeč mou zachovávati bude a Otec můj bude jej milovati a k němu přijdeme a příbytek u něho učiníme.« (Jan 14. 23.)

Ale ovšem, kamkoli Kristus Ježíš zavítá, přinese s sebou také svůj kříž, neboť ten jest od něho neodlučitelný, a proto budeli dům váš skutečně domem a příbytkem Ježíšovým, nebude vám nikdy scházeti domácích křížův. Avšak nehrozte se! Máte pak vždy také někoho doma, jenž vám kříž nésti pomůže, abyste pod tíží jeho hříchem neklesli; ano, on sám, »Bůh silný,« bude s vámi! Mimo to máte i z jeho vlastních úst ujištění, že právě cesta křížová jest nejjistější a nejkratší cestou do nebe. Hle, tam na úpatí hory Olivetské započalo utrpení Ježíše Krista a na vrchu téže hory započala v den jeho nanebevstoupení nebeská jeho oslava! A tam, tam do nebe, moji drazí, donese i vás kříž, jestliže jej za Kristem Ježíšem vždy v pokoře, trpělivosti a vytrvalosti ponesete. Ano, ano, tam teprve odplatí vám Spasitel každý den a každou hodinu, již jste mu v domě svém přebývati popřáli. To bude šťastné ukončení »Domu nejsv. Srdce Ježíšova.« On s vámi vymění dům svůj, t. j. vy jste mu dali dům svůj na zemi, on pak vám za to dá dům svůj na nebi!

Nuže, můj milý čtenáři, co myslíš, budeš snad na věčnosti výměny této litovati, že jsi špatně pochodil? Že pak i to je pravda, tomu na důkaz stůj zde poslední pečeť Boží: »Nermuttež se srdce vaše! V domě Otce mého jsou mnozí příbytkové. Kdyby nebylo tak, byl bych pověděl vám; neboť jdu, abych vám připravil místo. A když odejdu a místo vám připravím, pak zase přijdu a vezmu vás k sobě samému, abyste, kde já jsem, i vy byli!« (Jan 14. 1. 2.)

Amen! (Staniž se!) Přijď, Pane Ježíši! Milosť Pána našeho, Ježíše Krista, budiž se všemi vámi! Amen.

P. Fr. Herzog.

U jesliček.

Opět zavítal nám ten milý, krásný den vánoční, jenž jediný v celém dlouhém roce tolik milionů srdcí lidských oblažuje. To chudé, opuštěné, od světa málo povšimnuté dítko betlémské jakým jeví se nám býti divotvorcem! Ač již tolik uplynulo století od narození jeho, plesá přece každoročně v památný onen den celý svět; očka malých září čistou radostí a srdce dospělých ochvívá svatý mír, jakoby peruť cherubova. A proč to? Proč právě dítko toto ve chlévě betlémském narozené z chudičké Panny Marie, proč právě toto dítko tak veliké vzbuzuje nadšení? Vždyť narodilo se již tolik dítek v chudobě i ve slávě a ani

jedno nemůže se měřiti s dítkem betlémským. Ba nemůže a nesmí se měřiti. Neboť jak ohromný jest rozdíl mezi zemí a nebem, tak ohromný, ba ještě daleko větší jest rozdíl mezi pouhým člověkem a Bohem-člověkem, jejž v jesličkách betlémských spatřujeme. Bůh sám přišel na tuto zemi, aby v podobě lidské žil a trpěl, a takto sňal s nás kletbu a trest hříchů; milostné narození jeho jest počátkem spásy člověčenstva, proto plesá veškeré člověčenstvo, zpívajíc: »Ejhle, slovo Boží tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi!«

Bůh stvořil člověka, by v čistotě a svatosti svědomí svého mu sloužil, svaté

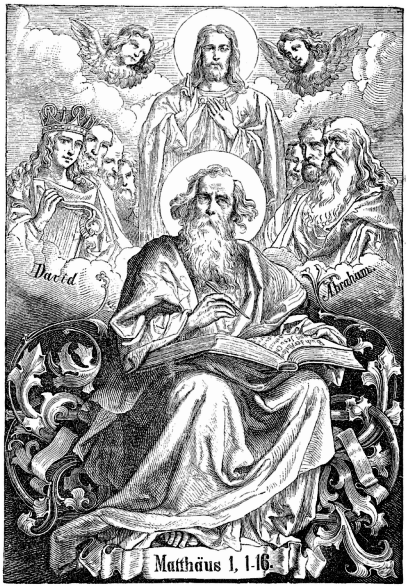

jméno jeho oslavoval a poslušností a oddaností v pravdě dětinnou hodným se učinil převelikých milostí. Ale — běda! — první člověk padl, zhřešil a v něm zhřešilo celé lidské pokolení, jehož praotcem byl.

Uražený Bůh vyřkl ve spravedlnosti své kletbu na zpronevěřilé pokolení lidské, kletbu, která by věčnou záhubu v zápětí měla. Avšak hned potom zazněl hlas Boží lásky a útrpnosti s padlými lidmi, hlas zvěstující blahou zvěsť, že jeden z potomků ženy potře hlavu ošemetného hada podvodníka. Vykoupení přislíbil Bůh Otec lidstvu, vykoupení v náplni časův, a Bůh Syn vzal úlohu tuto na sebe z čisté lásky k nám tvorům svým nezdárným a z poslušnosti k Bohu Otci svému.

Doba přípravy, doba dlouhá, plná svízelův a strastí pro pokolení lidské, uplynula. Bohem nadšení proroci vylíčili v proroctvích svých obraz Vykupitelův a celou osnovu vykupitelského jeho díla. Uhodila hodina vykoupení, hodina příští božského Vykupitele na tuto zemi, ona milostiplná hodina, po níž světci starozákonní tolik toužili, volajíce: »Rosu dejtež nebesa a oblakové dštěte spravedlivého, otevřiž se země a vydej nám Spasitele.«

V chudičké jizbě malého domku v Nazaretě klečí panna, ponořená ve zbožné rozjímání, netuší však zajisté, že již tak blízko přiblížilo se království Boží. »Zdrávas Maria, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná jsi mezi ženami,« tak zaznělo náhle tichou komůrkou z úst nebeského posla a světlo nadzemské ozářilo postavu klečící panny. Všecka zděšená pozvedá zraků svých k neznámému zjevení, jakoby vysvětlení očekávala. A dostalo se jí ho. »Počneš a porodíš Syna, a dáš mu jméno Ježíš. Tenť bude Synem Nejvyššího slouti a dá jemu Pán trůn otce jeho Davida, a království jeho nebude konce.« — »Ó jak se to jenom stane?« — »Duch svatý sestoupí v tebe a moc Nejvyššího tě zastíní, a co se z tebe svatého narodí, slouti bude Syn Boží. U Boha není nic nemožného.« Tu ovšem nemohla již pochybovati panna víry pevné, nýbrž odevzdati se úplně do vůle Nejvyššího. »Aj, já jsem děvka Páně, staniž mi se podle slova tvého.« Tak zaznělo potichu z úst Panny omilostněné.

Ó jak sladká jsou slova tvoje, Maria! jako hudba nebeská zaznívají k sluchu našemu. Vždyť slovy svými učinila jsi počátek doby nové, doby milosti a odpuštění, slovy těmito oddané poslušnosti, stala jsi se Matkou Spasitelovou, stala jsi se dennicí, zvěstující veškerému světu příchod slunce, příchod Syna Božího. Za slova tato vděčným ti bude celý svět, pokud státi bude, a slova tvá opakovati budou s radostí den co den všickni národové!

Ejhle, viz, tam kráčí zbožná dvojice po nivách betlémských, po oněch požehnaných nivách, kdež kdysi David blahá léta mládí prožil, kde, vida v duchu Spasitele, překrásné žalmy o něm složil. Jest to Josef s Marií sobě zasnoubenou; putují z Nazareta do města rodu svého, aby se dle příkazu císařova přiznali ke kmenu Davidovu. Živo bylo ve městečku betlémském a domy plny příchozími; neboť zblízka i zdaleka přišli potomci královského rodu, aby zadosť učinili občanské povinnosti své. Tu a tam prosil Josef za přístřeší pro umdlenou průvodkyni svou, prosil jen pro tuto noc, neboť slunce již zašlo a chladná mlha snášela se nad zemí. Avšak, bohužel, nebylo pro ně místa v hospodě. »Do vlastního přišel a vlastní jej nepřijali, na svět přišel a svět ho nepoznal.« (Jan 1.)

Ó Betléme, Betléme, kdybys tušil jen, komu jsi ukázal dvéře, kdybys jen věděl, kdo se zármutkem z bran tvých vychází! Nepřijals těch, jež andělé provázeli, nepřijals a nepohostils vlastního Pána svého! Ejhle, toť obraz člověka v radostech světských pohřiženého! Nemá ani toho nejmenšího místečka pro Spasitele v srdci svém; i když zaklepe Pán na srdce jeho, člověk sesvětačelý neslyší nebo nedbá toho.

Již byla tma, když Josef s Marií Pannou došel chudičkého domku na luzích betlémských. Byl to chatrný chlév, poskytující útulek pastýřům, ponocujícím za nocí deštivých a zimavých. Místo chudoby a bídy, obydlí němých zvířat přijalo chudičké poutníky pohostinu pod střechu svou. A hle, místo toto učiněno

palácem, proslaveno po veškerém světě, že nevyrovná se mu nižádné jiné, neboť stalo se chrámem Boha, sestupujícího na tento svět.

»Neboť když pokojné mlčení drželo všecky věci, a noc v běhu svém polovici cesty vykonala, všemohoucí slovo Tvé, ó Pane, sestoupilo s nebe od stolic královských.« (Kn. Moudr. 18. 14.) Tu vzešlo u slávě světlo božské, neboť »narodil se nám a Syn dán jest nám a učiněno jest knížetství na rameni jeho; a nazváno bude jméno jeho Podivný, Rádce, Bůh, Silný, Otec budoucího věku a Kníže pokoje.« (Isaiáš 9. 6.) Tam v opuštěném chlévě betlémském, tam stalo se skutkem, co před mnoha sty let předpověděli proroci; tam stal se onen převeliký zázrak, že přečistá Panna porodila Syna Božího, Spasitele světa! »I porodila prvorozeného svého, a obvinula jej plénkami a položila v jesle.« Tak jednoduše, ale dojemně vypravuje písmo sv. tento veliký zázrak Lásky. »Položila jej v jesle, protože nebylo místa v hospodě.« Ó jak se potvrdilo již nyní slovo božského Mistra, jenž později pravil: »Lišky mají doupata a ptáci nebeští hnízda, ale Syn člověka nemá, kam by hlavy sklonil.« Jesle, z nichž zvířata píci brala, byly první jeho kolébkou a tvrdá sláma prvním chudičkým ložem. Sem pojďte, boháči, kteří na měkkých poduškách si hovíte a neslyšíte pláč chudiny, zde vizte: chudobu vyvolil si Pán, aby vám ukázal, jak marné jest všecko bohatství pozemské.

Sem pojďte i vy, chuďasové, kteří naříkáte na tíži chudoby své, chudšími nežli Kristus nejste zajisté; protož potěšte se u jesliček jeho v chudobě své.

Sem k jesličkám Kristovým pospěš, křesťanský světe, zde klaň se lásce Boží, neboť, hle, to jest první oběť, kterou Pán k vykoupení našemu přinesl, oběť bezpříkladné chudoby!

Noční klid panoval v Betlémě i na luzích kolem města. Avšak, hle, nebes klenba otvírá se a světlo nadpozemské ozařuje krajinu, a anděl Páně stojí u dřímajících pastýřů, zvěstující jim radostnou novinu, že narodil se ten, po němž tak dlouho byli toužili — Vykupitel. Posýlá je do známého jim chléva, tam že jej naleznou uloženého v jeslích a ovinutého plénkami. A hned s andělem plno bylo vojska nebeského, prozpěvujícího líbeznými hlasy: »Sláva Bohu na výsostech a pokoj lidem dobré vůle!« Zbožní, prostí andělé nevěří skoro ani sluchu ani zraku svému, a jakmile umlkl zpěv andělský, pospíchají ve svaté nedočkavosti k místu, aby na vlastní oči se přesvědčili o tak velkém zázraku. Ale sotva že vkročí, již klesají na kolena, již klaní se chudému dítku v jeslích. Ejhle, prostá zbožnosť a poslušnosť přinesla ze všech smrtelníků Spasiteli první hold, hold a oběť pokory a víry.

Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle!« tak zaznívá až posud o slavné době vánoční z úst milionů křesťanů po celém světě. Ano, slávu jsi přinesl, Kriste, slávu Bohu, kterou bylo lidstvo hříchem umenšilo. Obětí svou chtěl jsi napraviti, nahraditi svatosti a spravedlnosti božské, co padlé lidstvo poskvrnilo a pokazilo. Česť a sláva uraženého božstva byl první cíl příchodu Tvého na tento svět. Avšak i lidem dostati se mělo největšího pokladu, jenž je v pravdě šťastnými a blaženými učiniti může, — — pokoje a míru. Pokoje s Bohem, pokoje mezi sebou, pokoje v srdci. Ano, pokoj přinesl jsi nám s nebe, Spasiteli, pokoj pravý, nebeský, jakého svět dáti nemůže! Proč však nyní tolik nepokoje,

tolik neklidu? Proč nepanuje pořád onen svatý mír Tvůj jak v srdcích jednotlivců, tak v rodinách, tak v obcích a národech? Proto, že nejsou »dobré vůle,« že odvrátili srdce své i rozum od Tebe, jenž jsi pravá cesta k životu vedoucí. Nejsou »dobré vůle,« bohužel, neboť milují více tmu nežli světlo Tvé, žijí podle svých převrácených a ne podle Tvých svatých, pravdivých zákonů. Jako když vycházející slunce zaplašuje tmu noční a tma před ním prchá, tak i příští Syna Božího zapudilo tmu pohanství a rozžehlo pochodeň osvěcující celý svět, pochodeň pravé, božské víry. A tato pravá, božská víra dala i lidstvu pravé zákony, které jediné dovedou je oblažiti, dovedou veškeré člověčenstvo v lásce nezištné sbratřiti, dovedou pokoj a mír udržeti, a jako celek tak jednotlivce k cíli, Bohem vykázanému, vésti. Avšak Bůh své neomylné a účinlivé prostředky nikomu nevtírá. On nadal člověka jakožto nejdokonalejšího tvora svého na zemi také vůlí svobodnou, aby rozhodnutí jeho pro dobro nebo zlo bylo buď záslužné, buď trestuhodné. Proto když dobré vůle jsou a Krista na svět jakožto Spasitele a vůdce svého vítají, účastni bývají zajisté blahodárných jeho darů, zejména darů svatého pokoje. Převelebný jeho příklad ctností před ním neznámých léčí největší neduhy, veškeré člověčenství i jednotlivce skličující. Chudobou svou léčiti chce Pán nemoc, pocházející z bohatství špatně užívaného, požitkářství a bujnosť tělesnou; pokorou svou léčí pýchu lidskou a nespravedlnosti z ní pocházející; poslušností léčí neposlušnosť k zákonům Božím. Proto volá ku všem: »Pojďte a učte se ode mne; neboť jsem mírný a pokorný srdcem.« Ano, ke Kristu zpět vrátiti se musíme, musí se vrátiti člověčenstvo, neboť zabloudilo na scestí a zle se mu vede. Kristus spasil nás jednou obětí svou na kříži, účinky a ovoce spásy své udílí nám však stále v církvi své, totiž vírou a zákony jejími. S Kristem držme, neboť kdo není s ním, jest proti němu, jest však také sám proti sobě, neboť zahubí duši svou. K jeslím jeho spěchejme, zde padněme na kolena svá a slibme: Odloučili jsme se od Tebe, Spasiteli, odešli jsme na cesty jiné, nežli Ty's učil nás. Avšak kam bychom dospěli? Bez Tebe není pravdy a života. S radostí a vděčností vítáme příchod Tvůj na tento svět; ó dej, abychom po celý čas života byli »dobré vůle« a tak došli pokoje Tvého zde na zemi a ještě více pak v nebi Tvém!

B. Hendl.

Láskyplné Srdce Ježíšovo, ochrance všech lidí.

Jaké probudilé, rozumné děcko byla Mařenka, jak uměla býti každému po vůli! A k tomu měla ještě tak půvabné tvářičky, že pokaždé byla andílkem při velkonoční hře po zkoušce pořádané. Ale její zevnějšek byl jen odleskem nitra, kdež to vypadalo opravdu andělsky.

Jistě láskyplný Spasitel ukryl s obzvláštní pečlivostí čistou tuto bytosť v nejsvětějším Srdci svém a proto divným způsobem i ve zlém vplyvu uchovala se hodnou a nezkaženou.

Mařenka byla jednou z těch politování hodných bytostí, jichž rodiče chudobni jsou, a mnohdy ani toho svědomí nemají, by dítky sobě od Boha svěřené sami vychovávali. Vidívati zdravé a silné rodiče, jak dítky své do stravy a zaopatření dávají, kde již láce stravy a bytu

dostatečně dokazuje, že tyto nebudou míti znamenitého ošetření.

Tak to též bylo u Mařenky Kamenské. Rodiče její platili ohlašovatelce zemřelých, Františkové, tak nepatrné stravovné, že svědomitého ošetření ani za ně žádati nemohli, a Františková, která lidi neustále ohláškami v Pánu zesnulých upomínala na křehkosť lidskou a neúprosnosť smrti, sama však nikdy na to ani nepomyslila, že i na ni jednou děsný kostlivec si kývne, nepřipustila si velkých starostí o ubohé dítě.

Tak byla zvykla ohlašovati, že ten aneb onen zemřel, že se domnívala, tak to půjde až do konce světa. O rodičích Mařenčiných nikdo již ani živého slova neslyšel, a nikdo nevěděl, kde se zdržují. Roční plat za malou složen až do jejího třináctého roku; Františková dostávala rok od roku méně, za to však měla právo, od děvčete od osmého roku požadovati, aby pomáhalo své pěstounce při výdělku.

V létě byla tedy Mařenka pastýřkou, v zimě směla každou středu a sobotu odpoledne choditi k milosrdným Sestrám do ručních prací.

Tu byla vlastně vychována.

Františková dbala jen o to, by děvčete co nejvíce využitkovala; naučili se ono čemu, nebo ne, bylo jí úplně lhostejno.

Z mléka a bramborů vyrostla, z učitele pak a Sester měla, co potřebovala nejnutnějšího věděti pro život.

Ač ji doma k ničemu, co by jí jednou dobrým a prospěšným bylo, neměli, byla přece neustále nejpilnější a nejlepší žákyní celé třídy a to ve všech předmětech; při tom byla mravnou a skromnou, tak že si ji zamilovali duchovní i světští její učitelé.

Však také každý měl rád milé to dítě příjemných tváří, dobrého srdce a skromného chování, i dostalo leckdy nějaký dar od zámožných měšťanů, leccos dobrého na zub, když Františková v okolních vesnicích po pohřbech běhala.

S dětsky zbožnou láskou lpěla Mařenka na milém Otci nebeském, na Spasiteli světa, a nejsvětější Jeho Máteři.

Doba prvého svatého přijímání blížila se, a příprava k němu plnila srdce hodného děvčátka svatou horlivostí a horoucí touhou, aby s Pánem Bohem v nejsv. Svátosti spojiti se mohla.

Jaké štěstí prochvívalo čistou její duši, když konečně nastal den ten nejsvětější a nejdůležitější z celého života.

Od jisté dobročinné rodiny dostala na Velikonoce bílý, jednoduchý sice, ale vkusný šat, jenž zdobil drobné a něžné tílko její barvou neviny podobně jako kajicnosť krášlilo svátostí pokání očistěné srdce.

Slunce pohlíželo usmívavě zelenými tabulkami starých oken do chudé světnice, v níž Františková se svou schovankou bývala. Bručíc běhala stará chatrnými spráchnivělými dveřmi semtam: »Co mně naděláš, děcko, starostí a útrat! Nikdy se mi za to ve svém životě neodměníš!« zlobila se připínajíc zažloutlou jehlicí bílý kdysi věnec, jejž právě z komory byla přinesla, do rusých kadeří děvčete.

»Už jsem se s tebou až posud dosti natrápila, teď se mi musíš ty nějak odsloužiti,« pokračovala.

»Ó s radostí, s radostí, panímámo, se vám odsloužím.« zvolala Mařenka, »a jistě vám budu až do smrti vděčnou za vše, co jste mi učinila.«

»Nu, však jedině v tom jsi hodna, že ráda posloucháš,« odvětila Františková. »Proto ti také hned povím, čím se mi budeš moci zavděčiti. Na předměstí v jedné hospůdce hledají sklepnici. Ty umíš dobře počítati, jsi čerstvá i úslužná, a přičiníš se jistě získati si spokojenosť hospodského; slíbila jsem mu tedy, že tě dám k němu do služby. Dostaneš dobrou mzdu, dobrou stravu a přijdeš si bezpochyby také na pěkné zpropitné; za ósm dní tam půjdeš, a nastoupíš na novou službu. Za služné, které budeš dostávati, opatřím si na zimu dříví a uhlí, za zpropitné si můžeš jednati šaty.«

Mařenka neřekla slova, ale líce její zbledly, a z očí vyhrkly jí slzy a ukáply na bílé šatečky. Kdežto jiným dítkám ještě jednou uváděna na paměť důležitosť a významnosť dnešního dne, jí oznamována služba sklepnice v té nejsprostší a nejopovrženější putice.

Mařenka však neznala celou ohromnosť nebezpečí, jež hrozilo čisté duši její za tímto záměrem pěstounčiným; věděla jen, že tam každou neděli byl pustý hluk a pračky, jimž téměř pokaždé policie přítrž učiniti musila.

Ó Bože! jak jí bylo úzko a nevolno z těch divých hostův a z celé té služby!

»Nu, není ti něco po vůli?« zvolala zlostně Františková, když Mařenka dlouho žádné radosti nejevila, jak ona se byla nadála.

»Milá panímámo, dnes bych ráda myslila jen o prvním sv. přijímání, a umluvíme tedy všechno až zítra,« pravila Mařenka ostýchavě, ale přece tak důtklivě, že Františková neodvážila se hned z počátku každou námitku děvčete množstvím nadávek, jak to jindy činívala, přetrhnouti. Nicméně ale si svatosvatě u sebe umínila, že budoucí neděli musí Mařenka na službu sklepnice stůj co stůj nastoupiti, aby jí na dříví a uhlí na zimu vydělala.

Po celé služby Boží nemyslela o ničem jiném, leč o svěžích tvářičkách děvčete, o velkém zpropitném a o svém pokojíčku, jak si jej za služné vyhřeje.

Ale Mařenka složila srdce své plné zbožné vroucnosti na oltář Páně a celá oddala se Spasiteli svému, tak že v ní nebylo ani místečka pro jiné myšlénky. Po sv. přijímání prosila Boha, v prsou jejích bydlícího, aby ji milostivě ochránil před veškerým hříchem a pokušením k nečistotě a nemravnosti, aby jí přispěl při chránění neporušeného panenství.

»Raději nech umru nežli zhřeším!« úpěla k němu z hloubi upřímného srdce svého.

Na službu sklepnice docela zapomněla; o té namanulo se jí teprve po službách Božích a tu si umínila ve jménu Božím poslušna býti a hrůzu svou i úzkosť před surovými hosty k vůli své pěstounce zapuditi.

Odpoledne uspořádal důstojný pan farář malý výlet se svými malými kajícníky k obrázku Panny Marie do blízkého lesa.

Bylo viděti samé šťastné, veselé tvářičky a mnohý dospělý, jemuž všelicos už v životě napříč vypadlo, vzpomínal s rozechvěním na den prvního svatého přijímání.

»Kdyby člověk takovým zůstal, pak by se lehko umíralo!« pravila veselá takto panička ku Františkové a osušila si zraky zaslzené při pohledu na velký počet těch, jež dnes Pán poprvé u stolu svého pohostil.

»Ale, kdo bude hned o smrti mluviti!« odvětila tato mrzutě; »teď bych si nepřála, by Mařenka, když jsem se s ní tolik natrápila, mně umřela, i kdyby

třeba zpříma do nebe přišla; teď chci, aby mi nápomocna byla.«

»Ale Františková, vy jste přece jenom zlá žena. Chcete, aby vám andělská Mařenka zachována byla jen pro dočasný prospěch, to není hezké. Hleďte, miluji také své děcko, avšak blažená smrť jest největším uspokojením, jakého člověk dochází, a proto kdyby mé dítě v čistotě a milosti Boží Pán Bůh k sobě povolal, dala bych je, byť mi srdce pukalo. Sestárla jsem nabyvši té zkušenosti, že tím tíže jest umírati, čím více chyb a pokleskû člověk má zodpovídati.«

»A co chyby a hříchy! Našinec vystojí dosti pro chudobu a strádání, a tudíž nám Pán Bůh nebude ještě chyby a hříchy počítati! Dám Mařenku k hostinskému na předměstí a vím napřed, že děvče tam, jak vy pravíte, hříchům a pokleskům se nevyhne, avšak za ty již zpředu odpyká u toho zbrklého hospodského tou namahavou prací ve dne i v noci, ale peněz při tom vyslouží jako smetí, a to je to hlavní.«

»Vy jste pohřebářka! a to se nebojíte Pána Boha, takové nevinné děvče zatáhnouti do té pekelné díry?« zvolala panička ohromená.

»Pohřebářství nemá co činiti s Pánem Bohem; neměla jsem po celý život svůj ničeho a nazmrzala jsem se v zimě pokaždé, letos aspoň se chci ohřáti, a na to mi vyslouží Mařenka!« odpověděla chladně Františková.

»Slyšte, Františková, co jsem pravila dříve, mínila jsem všeobecně, a opakuji ještě jednou, tak čist a nevinen, s Bohem smířen měl by každý umříti; nyní ale, co vím o vašich zámyslech, pravím, že lépe by bylo tomu dítěti, aby ještě dnes umřelo, než abyste vy je uvedla takto v pokušení a nebezpečí všeliké špatnosti! Vám by se vůbec Mařenka cestou úřední měla vzíti!« zvolala dobromyslná panička rozhořčeně.

»Však to mám ve smlouvě; Mařenku mohu dáti do služby, abych si nahradila skrovné stravovné. Toho mi nemůže nikdo zakázati!« křičela Františková a ubírala se zlostně domů.

»Počkejte jen, však si na vás Pán Bůh ještě vzpomene!« volala za ní panička.

»Ať si vzpomene!« odsekla Františková, která musela míti vždycky navrchu.

A nemusila dlouho čekati, až by si Pán Bůh na ni vzpomněl. Druhého dne mohla vyhlásiti Františková opět jedno úmrtí, ale byla sama na smrť nemocna hrůzou a strachem před soudem Božím. Mrtvola, u které se měla modliti, ležela ve vlastní její jizbě, od včerejška oblečena v bílé šatečky; byly to tělesné pozůstatky její schovanky Mařenky.

Láskyplné Srdce Ježíšovo nedopustilo, aby nevinná dušička, vší lidské pomoci zbavená, o niž ani matka ani otec se po křesťansky nestarali, zpříma do pekla se dostala. Protož vzal ji k sobě, ana tak vroucně modlila se k němu za ochránění před nástrahami hříchu.

Mařenka, na zpáteční cestě z výletu, žertem, aby ukázala, že není unavenou, seskočila s malého výstupku skalního, s něhož častokráte byla skákala, avšak tentokráte bez vědomí padla k zemi. Přivolaný lékař pronesl se však, že milá panenka jest mrtva. Žilka v srdci jí pukla a smrť byla tedy neodvratnou.

»Dobře se stalo tomu dítěti!« pravilo několik paniček, mezi nimi i ta, jež včera Františkové do duše byla mluvila.

Františková však poznala soudy Boží, a třásla se před nimi.

V. Š.

Očekávání příchodu Spasitelova.

Čas adventní, jenž trvá po čtyry neděle a na měsíc prosinec připadá, značí nám ony čtyry tisíce let, jež uplynuly od potopy světa a od zaslíbení Mesiáše až do jeho příchodu. Bůh slíbil padlému člověčenstvu Vykupitele, aby si v bídě své nezoufalo, avšak dal lidstvu naň čtyry tisíce let čekati, aby poznalo, jak nicotno jest bez něho, rovněž aby touhu člověka po něm zvýšil. Lidstvo mělo se na Spasitele připraviti. Tak i my ve svatém tomto čase adventním poznávejme hříchy své, litujme jich a vzbuďme upřímnou touhu po božském Spasiteli, jenž jediný může hřích se světa sníti. Dlouhé čekání vložilo starozákonním světcům v ústa slova: »Roste, nebesa, Spravedlivého! Dštěte, oblaka, Spasitele, otevři se země a vylej Vykupitele!« A jakou touhu po příchodě jeho cítíme v tomto čase my? Již často zažili jsme času adventního a vánočního, a Spasitel snad k nám přece nezavítal, my jeho slávy přece neviděli! Ó vzbuďme tedy v sobě silné přání po svém Vykupiteli, věnujme se úplně v čase tomto svaté radosti z jeho příští, upravme mu v srdcích svých stánek důstojný, aby se mu u nás zalíbilo a on nejen srdce naše navštívil, nýbrž i navždy se v nich ubytoval.

Zprávy z misií katolických.

Čína. Apoštolské vikářství Kiangnanské. O čínském pohřbu podává nám P. Šimon z T. J. velmi zajímavé zprávy:

»V Číně neodbývají se slavnosti pohřební jako u nás třetí den po úmrtí, nýbrž mrtvola zůstane hodně dlouho doma ležeti; dle toho, jak dlouho mrtvola v domě se chová, poznává se láska k zemřelému. Přepych při pohřbu bývá hrozný, tak že některá rodina všechno své jmění věnuje na vystrojení pohřbu. Při všem jsou Číňané velmi vypočítaví: vidíli totiž, že by v brzku nějaký příbuzný umřel, počkají s pohřbem na jeho smrť, aby nemuseli pro každého zvláště pohřeb strojiti. Často se též stává, že mrtvoly v rakvích do zvláštních komor odnášejí; tak jsem viděl ku příkladu u Sikawei asi 200 rakví. I my musíme se zvykům těmto podrobiti; zemřeli někdo, vykonáme totiž den po úmrtí pobožnosť a necháme mrtvolu jeho po delší dobu u příbuzných jeho.

Pohřeb, jehož jsem se súčastnil, vystrojila vznešená rodina mandarinů své hlavě. Zemřelý býval podprefektem, musel se však úřadu svého vzdáti při úmrtí svého otce, neboť po smrti rodičů nastává dítkám dlouhý smutek, jenž trvá tři léta neb aspoň 27 měsíců. Kdybych vám pravý pojem průvodu dáti chtěl, musel bych vám poslati několik podobizen.

Průvod se hnul asi o $^1/_2$9. hodině od domu. Napřed vezl v hadry oděný muž na vozíčku 1·5 m. vysokou figuru z lepenky, za ním jeho šest jezdců na mizerných koních, pak následovalo oddělení dětí s pikami; dítky posbírány na ulicích musely se volky nevolky průvodu súčastniti, což se obyčejně děje při pohřbu úředníka, neboť to nestojí mnoho a pak se zdá, jakoby býval za svého úřadování »otcem a matkou« všeho lidu. Nevím opravdu, jak bych nazval to, co pak následovalo, zdali sochy nebo pohybující se věže; v pravdě jest však z každého

něco. Čtyry figury 8—10 metrů vysoké z lepenky a dřeva zhotovené co však mají znamenati, nemohu jistě udati. Číňan jeden mi sice řekl, že jsou to důstojníci, kteříž mrtvému cestu připravují a zlé duchy odhánějí; já však myslím, že mají představovati služebníky podobné našim švýcarským strážím. Pojem o jejich velikosti si můžeme snadno utvořiti, když pomníme, že jejich obuv zcela dobře za kolébku sloužiti může. Za vysokými figurami kráčelo 50—60 sluhů nesoucích desky předků, jež jak u starých Římanů ve velké úctě se chovají; jsou to 1 m. dlouhé desky, připevněné na vysokých tyčích, rozličně pomalované a nápisy opatřené, jež na paměť uvádí důstojenství, slávu a činy předků.

Více pozornosti věnujme následujícímu oddělení; jest to přes 60 kněží pohanských, na jejichž obličejích zdaleka spatřujeme opovržení, s jakým na nás hledí.

Oblek kněží je skvostný, hedvábný plášť krásné barvy zakrývá dlouhý, šedý šat; všichni měli kolem krku modlitební pásek, což mi bylo nápadným, neboť jej ustavičně drží mezi prsty. Právě přede mnou zůstali státi, neboť museli čekati na rakev; měl jsem tedy příležitosť důkladně si je prohlédnouti. Všichni měli hlavu oholenou a bylo na ní dobře znáti známky svěcení.

Každému kandidátovi položí na hlavu v rovných čárách zrnka kadidla, jež pak zapálí; a sice dvě řady přes čelo a dvě řady vzadu. Musí to býti hrozná bolesť, kterouž přinášejí bohům svým za oběť, již jim život věčný dáti nemohou.

Mezitím co kněží čekali, přibližoval se nový oddíl průvodu. Osm lidí neslo malou loďku prapory a věnci ozdobenou, v níž několik dětí papírové peníze neslo, jež se pak spálí. Pak následovali hudebníci, bonzové a dítky počtem asi 50, jež nesly prapory a nové desky předků, bonzů bylo asi 20; na to přišla rozličná zvířata, lvi, koně a j. z lepenky. Opravdovští jezdci s odznaky učenců, knoflíkem a pláštěm tvořili nový oddíl, učenci pak šli vedle skvostné skříně, myslel jsem, že to rakev, byl to však jen obraz zemřelého; za ním kráčeli opět bonzi a sluhové s deskami předků. Pak následovalo asi 40 figur z lepenky, muži, ženy, hoši a děvčata, brzy jedna sama nebo několik na jedné desce; většina jich stojí na jedné noze, tak že nejmenší kamínek je přivede z rovnováhy. Na mou otázku, co to má znamenati, dostalo se mi za odpověď, že to jsou služebníci a služky, jež se posýlají za nebožtíkem; též místo, jež v průvodu zaujímají, tomu nasvědčuje, neboť jsou od rakve jen nejbližšími příbuznými a hudebníky oddělení. Příbuzných bylo asi 30. Všichni měli bílé šaty a takové též klobouky i střevíce; v poslední řadě kráčel nejstarší syn a dědic, neboť tam jest jeho místo; jeli dědic ještě nemluvně, pak ho nese nejbližší příbuzný v náručí. Tentokráte to byl muž v nejlepších letech. S hlavou sklopenou, ramena ovinutá tlustým plátnem kráčí vážně podpíraje se o své syny, mladíky 18—20leté. Konečně blíží se rakev; ji však nevidíme, neboť jest pokryta hedvábnými látkami, tkaninami a pentlemi; kolem ní jdou dítky s praporečky. Průvod zakončí ženy z rodiny zemřelého. Bylo $10^3/_4$ hodiny, když poslední kolem se ubíraly. Nemohl jsem, jak se samo sebou rozumí, za průvodem jíti, neboť musí co nejvíce ulic projíti, aby se poznala láska dětí. Před domem, z něhož rakev vynesli, byl jsem upozorněn na jinou pověru. Dvéře, jimiž rakev vynesena byla, byly zavřeny, ostatní pak otevřeny, aby duše nazpět vrátiti se nemohla a všeliká vzpomínka na zemřelého vyloučena byla. Neboť hned po pohřbu zmizí všechen smutek, každý se směje a baví, jakoby byl na svadbě.«

Tongking. Apoštolské vikářství v západním Tongkingu. Následující psaní líčí vraždu na P. Willaru spáchanou:

»Dne 30. října 1887. přišli ráno křesťané z Lang-Thanhu do Nhan-La, žadajíce kněze k nemocnému. Poněvadž farář trochu churavěl, byl tam poslán P. Willar. Lang-Thanh leží v horách asi 5 hodin od nás vzdálen. Kněz se chtěl ještě ten den vrátiti, a proto si sedl na koně.

Šťastně nemocného zaopatřiv, chtěl se P. Willar hned vrátiti, byl však od náčelníka divokého kmene vyzván, aby se u něho pozdržel. Vypiv šálek čaje vydal se asi o 5 hodinách na zpáteční cestu; několik křesťanů ho vyprovázelo, když tu najednou padla rána a misionář se svalil mrtev na zemi. Křesťané se rozprchli jedni do své dědiny, druzí spěchali podati zprávu do Nhan-La, odkud též farář, katechisté a několik křesťanů, všichni dobře ozbrojení, se vydali na cestu. Teprve druhý den odpoledne přinesli mrtvolu P. Willara.

Podezření padlo na náčelníka, jenž misionáře k sobě na čaj pozval, neboť byl odvěkým nepřítelem všech cizinců a byl v tajném spojení s povstalci. P. Willar viděl se nucena, vojenské úřady na nebezpečné pikle upozorniti, což se možná náčelník dověděl. Byl sice zatknut a obžalován, musel však býti propuštěn na svobodu, jelikož nebylo důkazů. Vrah musel se skrýti někde v křoví blízko u cesty a misionářovi prostřelil krk. P. Willar se modlil růženec, když ho smrtonosná střela zastihla, neboť růženec ležel vedle mrtvoly. Blahoslavená Matka Boží jistě sluhu svému v poslední hodince ku pomoci přispěla a doufáme, že on se již u ní v nebi nalezá.«

Japonsko. Apoštolské vikářství v severním Japonsku. Testevuide, misionář pařížského semináře, podává zprávu apoštolskému vikáři msgr. Osoufovi o nově zřízeném ústavu pro málomyslné v Gotembě na úpatí Fusijamy:

»Již dříve psal jsem Vaší Milosti a navrhoval, aby zřízena byla v Gotembě nemocnice pro málomyslné. Byl to následující případ, jenž mne k té myšlénce přiměl. Chudá žena upadla do málomocenství a byvši od svého muže zapuzena, žila v největší bídě. Těžce musela ve mlýně pracovati, za lůžko majíc několik tvrdých prken; jejím pokrmem byl šálek rýže. Nemocí ztratila ubohá též zrak a trávila bídně jistou smrť očekávajíc poslední dny života svého v odloučenosti od společnosti lidské. Často chtěla trudnému životu samovraždou konec učiniti, náhodou však slyšela o náboženství křesťanském a prosila, by se mohla vyučiti a pokřtěna býti. Když pak přišla doba toužebně očekávaná, a já na její nemocí zohyzděné hlavě místečko hledal, kam bych posvěcenou vodu naliti mohl, plakala radostí; často jsem ji navštěvoval, nemohl jsem jí však pomoci z nouze; proto jsem ji poslal do nemocnice, kdež ji přijmouti nechtěli. A proto jsem si umínil vystavěti ústav v Gotembě pro málomocné, jichž se v krajině naší značný počet nalézá.

V Japonsku jest dvojí málomocenství. Při slabém nevyskytují se na těle lidském vředy a boule, ano někdy se ztratí, když člověku prsty odpadly. Málomocenství druhé spojeno jest s velkými vředy a boulemi, jejichž zápach jest nesnesitelný. Jak se nákaza rozšiřuje, jest nevysvětlitelno; často se stává, že příbuzní po celý život ve společnosti málomocného žijí, aniž by se nakazili, kdežto naopak jiný jediným obcováním nemoc tu si uhoní. Takových nemocných je v Japonsku na tisíce; potkávám je na silnici, kdež žebrají, nebo putují do Minobu ke hrobu Nichirena, zakladatele sekty Hokke-šu, jež prý má s nemocnými zvláštní milosrdenství. Zdali však vláda na své útraty

ústavy pro málomocné vydržuje, nemohl jsem vypátrati.

My užíváme téhož způsobu léčení, jako v Tongkingu; jsme též ve spojení s P. Damiánem Deveusterem, jenž ve svém ústavě asi 7—800 málomocných má. Chcemeli dílo své dokončiti, musíme též malou nemocnici vystavěti. K tomu potřebujeme: 1. místo, 2. dovolení úřadu, 3. sluhu, jenž by málomocné obsluhoval, 4. peníze ku stavbě nemocnice a k vydržování nemocných. Místo ku stavbě mi nabídl za laciný peníz jeden katechumen, jenž má na úpatí Fusijamy pozemek, na blízku jest též voda a dříví. Dovolení od úřadu jest již přiřknuto a

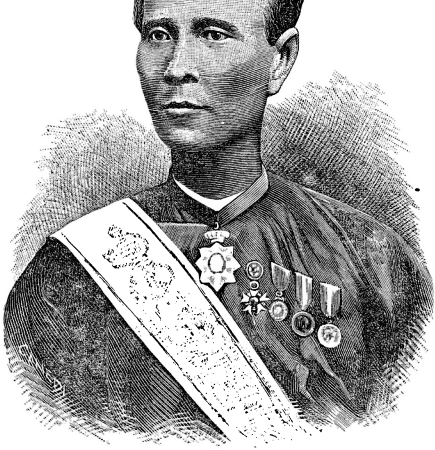

Japonský vůdce.

sluha obstarán. Schází jen peníze, o něž si netroufám Vaši Milosť prositi, věda, v jaké tísni se nalézáte. Nemocnice naše bude na hranicích třech okresů. Kdyby se nám i nepodařilo tělesnou nemoc obyvatelův uzdraviti, doufám přece, že je aspoň od málomocenství duševního osvobodíme.

Střední Afrika. Apošt. vikářství v Tanganjice. Noviny psaly již o přednáškách, jež měl kardinál Lavigerie v Paříži a v Londýně. Stařičký a o africké misie velmi zasloužilý pastýř vyzýval vzletnými slovy, aby učinili konec otrokářství, jímž každoročně asi půl milionu černochů připraveno o svobodu. Otrokářstvím zabývají se vesměs mohamedáni.

»Když jsme my zraky své na jiné končiny obrátili,« řečnil kardinál, »pod-

manili si mohamedáni bez všelikých překážek polovici Afriky. V některých krajinách zařídili si panství, jiné používají k otrokářství. Tím však nejsou vinni mohamedáni osobně, nýbrž jejich náboženství. To totiž učí, že svět se dělí na dvě plemena: jedno, totiž věřící, jsou povoláni, aby panovali, druhé, totiž zatracenci, určeni jsou k práci; a nejposlednější jsou již černoši, neboť tito prý nejsou lepší než dobytek a proto jich též k nejtěžším pracím užívají.

Trhy na otroky odbývají se veřejně ve všech městách v Marokku, kam každoročně velké karavany přicházejí z území Nigru a jezera tsadského. Tentýž zlozvyk panuje v krajinách ležících jižně od francouzských držav Tunisu a Tripolisu. Též v Egyptě a na pobřeží Rudého moře provozuje se otrokářství. Tam přicházejí karavany ze Sudanu, z Darfura a Kordofanu. Arabské loďky přijíždějí v noci k břehu a odvážejí odtud otroky do Arabie a Asie; nic nepomáhají francouzské a anglické lodě, jež se na moři Rudém pohybují, neboť arabské lehké loďky za temna nočního pronásledovatelům uniknou. Jakožto příklad hrozných lovů na lidi, uvádí kardinál Lavigerie výtah z denníku jistého misionáře: »Kibanga, 3. prosince 1887., svátek sv. Františka Xav. Dopoledne šlo vše jak obyčejně: asi k poledni uviděli jsme na kopcích obkličujících naši stanici černochy prchající, kteříž nám oznámili, že jakýsi otrokář krajinu východní přepadl. Napřed jsme tomu nevěřili; avšak asi o 8. hodině viděli jsme tlupu ozbrojených černochů a mulattů, všichni naši novokřtěnci před nimi utíkají. Jsou to vojáci mohamedána, již chytají černochy. Ihned jsme učinili potřebná opatření; naši černoši se zásobili střelivem a zavřeli brány. Asi 20 dobře ozbrojených černochů pod velením P. superiora a P. Vyncke vyšlo lupičům vstříc, aby je od dalšího plenění zadrželi. P. Guillemé převzal velení ostatních, již zůstali doma a připraveni byli k obraně. Asi 250 m. před našimi hradbami setkala se naše stráž s tlupou Ruga-rugasů, jak se lupiči oni jmenují, kteříž s červenou korouhví dědiny pustoší, odvádějíce lid na trhy a berouce majetek jejich. Volalo se na ně, aby se zastavili a vyslali někoho, jenž by udal, proč přicházejí a kdo je poslal. Místo odpovědi pustili se jiným směrem do druhé dědiny. Brzy na to objevilo se na pahorcích u řeky Luwu asi 150 vojáků. Jelikož jsme se takové přesile na odpor postaviti nemohli, rozkázal Pater, abychom se vrátili. P. provikář nám poslal též křesťany na pomoc, tak že nás lupiči nechali s pokojem odejíti. Černoši z okolí všichni se odevzdali pod naši ochranu; ženy a dítky našich křesťanů modlily se rozličné modlitby, chovanci našeho sirotčince sv. růženec v kapli. Mužům bylo rozkázáno, aby nevycházeli z ohrady, nýbrž aby byli hotovi bojovati proti ruga-rugasům. Mezitím jsme vyjednávali, abychom se dověděli, zdali je v pravdě Mohamed poslal, jenž se nazýval naším přítelem, aneb zdali jim neporučil sultán sansibarský, Said Bargaš, jehož smrť nám tehdy známa nebyla. V naší ohradě bylo asi 100 mužů ozbrojených ručnicemi a skoro 200 kopím. Ruga-rugasové bez všelikého odporu obsadili okolní vesnice a my s vyvýšeného stanoviska jsme viděli, jak chytali drůbež, ničili sady a brali vše, co našli.

V neděli 4. prosince. Bohu dík; v noci nebylo žádných výtržností a stráže neznamenaly žádných nepřátelských pohybů. Časně ráno jsme sloužili mše sv. a odevzdali se pod ochranu blahoslavené Panně, sv. Josefovi a sv. andělům strážným. Asi o 7. hodinách odebrali se P. provikář a P. Vyncke k náčelníkovi loupežníků; jest to černoch 25—30letý malé postavy. Sotva že jsme vstoupili do nízké

světnice, ptal se náš P. provikář, zdali tak rozkaz sultána sansibarského plní, jenž mu přikázal, aby u misionářů černochy nechytal, když krajinu naši pustoší. On však se začal hned vymlouvati, že on svým vojákům poručil, aby krajinu misionářů nepustošili a černochů v ní žijících nechytali. Neposlušní však rugarugasové proti jeho vůli území Pory s naším změnili. Pater pak žádal, aby nám vydal obě dítky, jež našim křesťanům vzal; vyplnil žádosť P. provikáře, vrátil obě dítky, zakázal svým vojínům naše území pleniti a vyzval náš lid, aby všechny lupiče vyhnal.

Při odchodu slíbil, že nás odpoledne navštíví; přišel provázen asi dvanácti vojíny, jež jsme z opatrnosti k nám nevpustili. Bwana Masudi měl slavnostní oblek, totiž dlouhou červenou vestu, jak u nás lokajové nosívají. Mnoho mluví a pořád žebrá jako všichni lidé toho druhu. Patrony jsme mu nedali, za to však dostal střevíce a sklenici, o niž prosil.

Večer ukazovaly nám hořící vesnice cestu loupežníků, kteříž před sebou hnali spoutané ženy a děti. Ach! jak dlouho budou zlořády tyto ještě trvati? Kdy pak učiní evropské mocnosti otrokářství konec? Sto dobře ozbrojených a na podnebí zvyklých evropských vojínů bylo by za 14 dní se všemi lupiči hotovo. My ubozí misionáři nemůžeme nic jiného dělati než za ubohé černochy a jejich nepřátely Araby a Mulatty se modliti.

Na večer osudného dne, na nějž nikdy nezapomenu, poslal P. Superior P. Vyncka do ležení Arabův, aby jim rozkázal, že mají co nejrychleji odtáhnouti. Vůdce jejich slíbil a zároveň nám dovolil tolik žen a dětí vykoupiti, kolik bychom zaplatit mohli. Jak se radovaly vyvolené, jež mohly do svých vesnic se vrátiti; v jakém zoufalství nalezaly se ony, jež hlasitě naříkajíce spoutány a odvedeny byly! Proč nemáme tolik peněz, abychom mohli všechny vykoupiti?

V pondělí 5. prosince. Ještě jednou Bohu dík! Dnes o 7 hodinách odtáhli lupiči, bylo jich asi 300, směrem k Ubembe, kdež již činnosť jejich pozorovati lze dle hořících dědin. Všechny vesnice, kamž jsme chodili vyučovati, jsou bez obyvatelstva. Chudá jedna paní, jež se banditům bránila, byla od nich zastřelena a skonala v naší misii, přijavši křest sv. . . . Ó Bože, kdo pak nás vysvobodí z hrozných těchto poměrů!...«

Egypt. Z Tantahu píše sestra Heliodora, jeptiška africké misie, o úspěchu, jakého docílily sestry vyučováním dcer rodičů nekřesťanských nebo rozkolních:

»Naše chovanky v pravdě zasluhují lásku a péči, kterou jim věnujeme, neboť jaký jest rozdíl mezi dětmi, jež jsme při svém příchodu nalezly, které bez všelikého vzdělání a náboženství dorůstaly a chovankami našeho ústavu, jež jsou zdvořilé a hodné; ponenáhlu ztrácí se jejich samolibosť, láska k chudým, láska k Bohu zaujímá její místo. Starší dívky našeho ústavu koupily krásný koberec do kaple. Mluviloli se dříve o nouzi chudých, odpovídaly: »Sestro, ti lidé již na nouzi zvykli a nepociťují jí;« teď však rády nějakým dárkem nuznému pomohou. Do kaple chodí též dřívější chovanky, vykonávat svou pobožnosť.«

»Nejen dítky chudých, nýbrž i dítky z nejlepších rodin nalézají se na našem ústavu; ovšem že jest většina chudobných. Jídlo jejich pozůstává z hrníčka uvařené kukuřice, k níž přikusují tvrdý chléb. Oděv svůj, bavlněný kaftan, tak dlouho nosí, až se na nich rozpadne; a proto nám přišly velmi vhod staré šaty, jež jsme od několika dobrodinců dostaly, k ošacení chudých dítek. Náš ústav jest přeplněn. Nedávno přišla k nám matka jednoho děvčete a chtěla věděti, co se děvče učí; dcerka jí odříkala nábožně

Otčenáš, což se jí velmi líbilo. Za rok již k nám přijdou děti prvních našich chovanek.

Misie u Indiánů. Činnosť katolických misií u Indiánů byla též od vlády uznána a podporována vydržováním indiánských škol; 46 škol podporuje vláda, což stojí ročně 236.854 tolarů. Mezi Indiány ve Spoj. státech pracuje nejméně 88 kněží; z těch jest 20 světských, 20 benediktinů, 12 františkánův a 36 jesuitů. Dle národnosti jest 35 Němců, 23 Francouzů, 19 Vlachův a Španělů, 6 Hollanďanů, 4 Irčané a 1 Slovinec, jest to totiž stařičký titulární biskup Mrák. Všichni františkánští misionáři náleží provincii nejsvětějšího Srdce. Kromě francouzského opatství benediktinského jsou tam též německé a anglické.

„Kat. misie.“

Zášť proti křesťanstvu.

„A nemohli odolati moudrosti a Duchu, kterýž mluvil.“ *(Sk. 6. 10.)*

Jerusaléme, Jerusaléme, kterýž zabíjíš proroky a kamenuješ ty, již k tobě posláni jsou: kolikrát jsem chtěl shromážditi syny tvé, jako slepice shromažďuje pod křídla kuřátka svá, a nechtěl jsi!« Odkud taková nenávisť Jerusaléma a židů proti Kristu a jeho učení? A vidímeli, že i za našich dnů se mnozí lidé učení Kristovu posmívají, jím pohrdají, je tupí, jako za časův apoštolských, musíme se mimovolně tázati, odkud pochází ta nenávisť proti křesťanské pravdě?

Tážešli se, milý čtenáři, po příčině, odkud pochází nenávisť proti křesťanské pravdě za časů Kristových a sv. Štěpána, tedy nacházíme nejprve všeobecnou příčinu v nenávisti ďábla, tohoto lháře od počátku, proti Bohu. Skrze hřích pýchy odpadl od Boha a neustal, až také lidi od světla pravdy odvrátil a ke hříchu svedl. Nenávisť starého hada, ďábla a zkaženosť lidského srdce jsou všeobecné příčiny nenávisti proti křesťanské pravdě. Za časů Kristových a sv. Štěpána byly ještě jiné zvláštní příčiny té velké nenávisti, a sice nejprve zaslepenosť rozumu mnohých židů.

Jak jeden maje moc, tak vystoupil Pán v Israeli (Mat. 7. 29.); z jeho rtů plynulo učení tak krásné a nebeské, jaké ještě nikdy z úst lidských nevyšlo. Dosvědčil o sobě Kristus, »že je cesta, pravda a život« (Jan 14. 6.), a sice svatým svým životem a zázraky. A přece našel mezi židy málo víry. Pyšní židé nechtěli býti poučeni od Galilejského, neboť pravili pohrdavě: »Což může z Nazaretu dobrého pocházeti?« Chtěli všecko lépe věděti, všemu lépe rozuměti, nežli sám Kristus Pán, a proto se nedali poučiti. »Měli oči a neviděli, měli uši a neslyšeli.« (Mar. 8. 18.) Když sv. Štěpán, mládenec pln milosti a síly, velké věci a zázraky konal, jaký to mělo následek? Židé skřípali zuby, zacpali si uši a obořili se naň. Domýšlivosť jejich tak je zaslepila, »že milovali více tmu nežli světlo.« (Jan 3. 19.)

Hlásání sv. evangelia bylo hlavně hlásáním pokání. »Čiňte pokání,« tak volal předchůdce Páně, »neboť se přiblížilo království nebeské.« Především žádal Spasitel pravou kajicnosť, pokání a obrácení se od toho, kdo chtěl vejíti do nebe. A tu nalezáme druhou příčinu nenávisti židů proti božskému učení, a sice zkaženosť srdce. Pokoru žádal Pán, pokoru dítek, a tu narazil na pýchu; čistotu srdce žádal Pán, a té se protivily znemravnělé, smyslné choutky jich srdce; kázal jim Pán, že se mají všickni lidé jako bratří milovati, a tomu se protivilo

sobectví židů. Poněvadž tedy učení Kristovo se protivilo hříchům a nešlechetnostem židů, proto nechtěli slyšeti slova jeho, zacpali si uši a vyhostili evangelium spásy z domu, řkouce: »Odejdiž od nás, a známosti cest tvých nechceme.« (Job 21. 14.) Pro zatvrzelosť a zkaženosť srdce stali se židé nehodnými milosti Boží. Proto jim mohl sv. Štěpán dobře říci: »Tvrdé šíje, a neobřezaných srdcí a uší, vy se vždycky Duchu sv. protivíte, jakož otcové vaši, tak i vy.« (Sk. 7. 51.)

Učení Ježíše Krista bylo duch a život, a zvěstování jeho narazilo na jinou překážku, totiž na jich předsudky, které se mezi farizey jevily ve tvrdošíjném

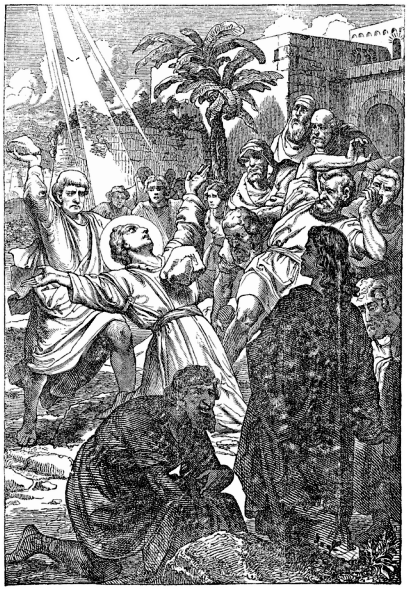

sektářství, mezi Saducey a Herodiány jako pouhá nevěra. Ježíš přišel hledati a spasiti, co bylo zahynulo, poukázal židy na pramen všeho zla, na hřích, ale oni nechtěli slyšeti. Ukazoval jim cestu ke spasení, cestu víry a sebezapření, ale farizeové nechtěli o ničem slyšeti. Ježíš je poučil o neviditelném království, které není z tohoto světa, ale Saduceové se tomu smáli, neboť nevěřili v život věčný, a Herodiáné myslili jen na panství a slávu světskou. Jaká to zaslepenosť! Čekali na spasení a Spasitelem povrhli, vraždili a kamenovali ty, již k nim posláni byli. »Proto,« jak praví sv. apoštol Pavel, »bůh tohoto světa mysli jejich oslepil, aby jim nezasvítilo světlo evangelium slávy Kristovy, kterýž jest obraz

Boží.« (2. Kor. 4. 4.) Toť následek tvrdošíjné nenávisti proti pravdě, úplná zatvrzelosť srdce. Židé, vidouce všecky zázraky Páně, nevěřili přece, a vidouce vzkříšení Lazara, byli největší nenávistí naplněni proti Spasiteli, a nepřestali, dokud jej na smrť kříže nevydali. Viděli, že při smrti Ježíše veškerá příroda truchlila; slyšeli slova pohanského setníka: »V pravdě, tentoť jest Syn Boží,« a přece zůstali zatvrzeli. Viděli, že se vyplnilo proroctví o vzkříšení Páně; viděli, že učení Ukřižovaného od města k městu, do všech krajin a zemí se rozšiřuje; viděli, kterak sv. apoštolé a učeníci statečně a s radostí pro učení Kristovo umírají; slyšeli, jak se sv. Štěpán při kamenování modlil: »Pane, nepokládej jim to za hřích«: a přece zůstalo srdce jejich zatvrzelé. Jak dlouho to bude trvati, věčný Bože, až i národ israelský ti zapěje: »Požehnaný, jenž se béře ve jménu Páně«?

Jako tehdáž, když Kristus Pán přišel na tento svět, »svoji ho nepřijali,« nýbrž jej a učeníky jeho s největší nenávistí pronásledovali, tak se stává i za našich časův. I mezi křesťany žijí takoví lidé, jimž je Kristus pohoršením, kteří božské učení nenávistí, hanou a tupením pronásledují. Tážešli se, milý čtenáři, proč tak činí, tedy máme tytéž příčiny, jako za časů Kristových a sv. Štěpána. I za našich časů používá ďábel zkaženosti lidského srdce, aby je nenávistí proti Kristu a jeho učení naplnil. I za našich dnů jsou to zatemnělosť rozumu, rozličné předsudky a zatvrzelosť, které člověka proti učení božskému popuzují. Chcemeli však za našich dnů zvláštní příčiny nenávisti proti křesťanské pravdě vytknouti, tedy jest na prvním místě největší lhostejnosť náboženská, která srdce mnohých křesťanů ledovou kůrou pokrývá a všecken náboženský cit a duševní život udušuje. »Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a vše ostatní bude vám přidáno,« tak učí sv. evangelium a ukazuje nám cestu do nebe, cestu sebezapírání, cestu křesťanského života. Spasení duší bylo hlavní úlohou Ježíše Krista a jest dosud hlavní úlohou církve svaté. »Co prospívá člověku, kdyby celý svět získal, na své duši však škodu trpěl?« Hlásání slova Božího v kázaních a křesťanském naučení, rozdávání sv. svátostí nemá jiného cíle, nežli spasení našich duší. Když se však hlas Kristův a jeho sv. církve jako hlas volajícího na poušti často bez ovoce rozléhá, tedy jest toho hlavní příčinou náboženská lhostejnosť, vzmáhání se nechuti proti všemu, co duchovního a Božího jest. Mnozí lidé netouží pranic po království nebeském, nýbrž jejich posledním cílem jest země, statky a požívání světských radostí; o duši svou nepečují pranic, ale o tělo se nejvíce starají. Proto se učení křesťanské zrovna protiví veškerému světu. Nemusíme se tedy diviti, že lhostejnosť v náboženství u mnohých křesťanů tak zřejmě se spatřuje. Odtud též lze si vysvětliti špatnou návštěvu kostela a služeb Božích, zanedbávání sv. svátostí. Jak může poslouchati slovo Boží, jak může slyšeti napomínání ke křesťanskému životu ten, kdo baží jen po pozemských a světských radostech a statcích? Náboženská lhostejnosť jest příčinou, že mnozí křesťané neděle a svátky nesvětí, že se nestarají aspoň v tyto dny o svou duši, nýbrž shání se jen právě v tyto zasvěcené dny po rozkošech a prodávají duši svou ďáblu. Ba, tak daleko to přišlo za našich dnů, že svatý pokoj se hřmotem v továrnách a dílnách ruší. Tak ztrácí lidé víc a více vědomí, že jsou křesťany, tu pak ustupuje nebe zemi, duše tělu, duchovní a božské věci smyslným a světským. Tisíce lidu se tím způsobem Ježíši Kristu, církvi sv., sv. svátostem a službám

Božím odcizuje. Napřed nastane u takových lidí nechuť a konečně nenávisť proti všemu, co jim překáží ve hříšném a prostopášném životě, nenávisť proti Kristu a jeho učení; pak skřípají zuby, zacpávají si uši a obořují se na církev a její sluhy, a kdyby mohli, ukamenovali by je, jako židé sv. Štěpána.

Snad nikdy nebylo tolik obecně, s takovou rozvahou bojováno proti víře, jako za dob našich. A jakou zbraní? Novými zásadami a naukami u věcech náboženských, špatnými knihami a časopisy, čímž chtějí nepřátelé úplného převratu veškerého života duchovního, mravného a společenského docíliti, a jenom víra ještě posud zabránila, že není boj ten dokonán. Do víru vášní a bludu, který sám sebe vydává za jedině pravou vzdělanosť, strženy jsou celé společnosti a nelze předvídati, kam až rozleje se proud nevěry. Jistý učený muž, Gaume, praví: »Pozorujemeli nynější společnosť, jsme svědky podivných událostí. Většina mužů nevykonává již náboženství, nemodlí se, nechodí na mši sv., nesvětí neděle, nezpovídá se a nechodí ke stolu Páně, nedává ani jednoho znamení, že by křesťanskou byla. Mnohé ženy následují mužů; na nich a těch, kteří se ještě nazývají křesťany, pozorovati jest nedbalosť, nechuť k věcem náboženským, lehkomyslnosť ve hřešení, kteráž nás bolestí naplňuje. Při žalostném tom divadle mohl by se člověk domnívati, že náboženství jest věcí, na které nic nezáleží, každý že je může podle libosti vykonávati, nebo nevykonávati, je opustiti, je tupiti, je přijmouti anebo ne.« Zkázy každým dnem přibývá, nevěra působí již také na tichém venkově, naplnivši veliká města rouháním a mravnou hnilobou.

Jaké budou následky této nenávisti proti křesťanské pravdě? Tytéž, jakýmiž vyhrožuje Spasitel zaslepenému Jerusalému: »Aj, zanechá se vám dům váš pustý!« Jako zatvrzelí židé přišli o svého Spasitele, jako Jerusalém a chrám byly skutečně spustošeny, tak přijde svět konečně vzdor té osvícenosti a vzdělanosti o veškeré křesťanství. »Aj, zanechá se vám dům váš pustý!« Nejsou spustošena města a skvostné chrámy v Asii a Africe proto, poněvadž zavrhli Spasitele? Nevidíme často tak mnohou Bohu odcizenou duši, pustou, zbavenou všeliké okrasy křesťanské ctnosti, spustošenou ohněm vášní a náruživostí? »Aj, zanechá se vám dům váš pustý!« Není tak mnohá křesťanská rodina spustlá, která nechce o Pánu Bohu ničeho věděti, která nenásleduje světla náboženství, nýbrž bloudí za bludičkou světa? Nejsou v mnohých rodinách mezi manžely, mezi rodičemi a dítkami, mezi hospodáři a čeledíny roztrhány svazky, kterými je náboženství poutalo, nezahnízdily se v mnohém domě místo lásky nenávisť, místo poslušnosti, kázně a mravů, neposlušnosť, nevázanosť a znemravnělosť? »Aj, zanechá se vám dům váš pustý!«

Mějte se tedy na pozoru! Přidržte se tím pevněji svaté matky církve, tohoto sloupu pravdy. Ona jediná jest, kteráž poklad nebeského zjevení má a rozdává; od ní mají všickni, kteří k Bohu přijíti chtějí, bezpečně bráti pravidlo víry a mravů. Nevěřte každému svůdnému duchu, jako maličká pacholata sem tam zmítaná každým větrem učení, ale raději hleďte na pravdomluvnosť Boha, kterýž od věků mnohokráte a mnohými způsoby a nejposléze skrze Syna mluvil, pevně věřte, že pravdivé jsou věci, kterým církev katolická učí. — Kamenován jsa, modlil se sv. Štěpán za své nepřátely: »Pane, nepokládej jim to za hřích!« a to pověděv usnul v Pánu. Modleme se i my za všechny nešťastné, kteří v nevěře a lhostejnosti proti všemu božskému žijí. Modleme se za ty, kteří byvše nekře-

sťansky vychováni, daleko od Krista a jeho církve bloudí. Modleme se za ty, kteří jsou otroky svých vášní a plni nenávisti proti Kristu a jeho náboženství. Modleme se za ně za všecky, aby spadla skořepina zaslepenosti a zatvrzelosti s očí jejich, aby byli osvíceni světlem učení Ježíše Krista, aby jej radostně pozdravili jako svého Boha a Spasitele volajíce: »Požehnaný, jenž se béře ve jménu Páně!«

Různé zprávy a drobnosti.

Co jsou křesťané na světě? Křesťané ani krajinou, ani jazykem, ani obyčeji se od ostatních lidí nerozeznávají, neb ani obzvláštních měst neobývají, ani jazyka rozdílného neužívají, ani odlišného života neprovádějí. Obývají dědiny vlastní, ale jako podruzi; všeho se přiúčastňují jako občané a všechno snášejí jako cizinci; stolu společně užívají, nikoli však lože. V těle jsou, ale nežijí podle těla. Na zemi bytují, ale obcování jich jest v nebesích. Zachovávají ustanovené zákony, ale vlastním životem je převyšují. Všecky milují a ode všech bývají pronásledováni. Chudi jsou, ale mnohé obohacují; všeho zbaveni, a vším oplývají; potupováni, a v potupách oslavováni; zlehčováni a přece ospravedlňováni. Zlořečí se jim, a žehnají; příkořím se stíhají, a úctu prokazují; dobře činí, a jako zlí trestáni bývají. Trestáni pak jsouce, radují se, jakoby k životu vcházeli. Od židů jako cizinci obojováni a od pohanů pronásledováni bývají; ale příčiny této nenávisti protivníci udati nemohou. Abych všecko v krátkosti zahrnul: co jest duše v těle, to jsou křesťané na světě. Duše jest ve všech údech těla rozšířena: křesťané ve všech městech světa; duše sice v těle přebývá, ale není z těla; tak i křesťané bydlejí na světě, ale nejsou ze světa.

(Vyňato z listu k Diognetovi.)

Co může tichosť a láska. K dobročinnému knězi v Tulúse, Quegronu, přišla kdysi žena, prosíc o pomoc, jelikož jí muže zavřeli do žaláře, poněvadž nemohl zaplatit věřiteli. Šlechetnému knězi nezbývalo, leč chopiti se žebrácké hole a jíti k dobrodincům. I zašel ke kupci, který mu již nejednou pomohl z nouze. Avšak tehdáž nepřišel vhod. Kupec, obdržev právě list, a listem zprávy o veliké ztrátě, byl všecek rozmrzelý, odbýval kněze a zlostně mu velel: »Klidťe se odtud!« Že se však kněz nechtěl klidtiti, nýbrž prosebně doléhal o pomoc, rozlítil se kupec a prositeli vyřal poliček. Řeholník však pravil tiše: »Vytněte mi, pane, ještě jeden, a pomozte ubohé rodině, za niž prosím.« To hnulo kupcem. Svědomí se probudilo, láska v něm procitla. Odprošuje se, vzal kněze za ruku a vedl jej do komnaty, kdež byla pokladnice otevřena. »Tu,« vece, »vezměte, co chcete!« — »Nevezmu, leč co mi udělí vaše láska!« dí ctihodný kněz. Kupec, nemoha již odpírati, sáhl do pokladnice, a což byl oběma rukama nahrnul, vysypal knězi do klobouku, prose jej, aby, kdykoli mu bude potřebí, vždy přišel k němu. — Takové odměny došla útrpnosť a tichosť lásky!

Pravdy ze života a pro život. Na třech sloupech zakládati a opírati se musí obec a vůbec stát, pokud má státi trvale. Jsou to: prosté mravy, nemnohé zákony, pravé náboženství. Nad jiné bezpečnější jistotou svobody v národě jsou ctnostné mravy — ušlechtilosť života. Ctnostní lidé plní své povinnosti; a násilník ve ctnostném národu nenajde nástrojů — pochopů k utiskování lidu. Lépe ctnostným býti v řetězích, nežli na svobodě beze ctnosti. Rekovským zajisté

to činem, postavili se někdo v čelo vojska, veda je proti nepříteli. Avšak mnohem ušlechtilejším a větším hrdinou jest ten, kdož příkladem svým celé národy uvádí na cestu ctnosti.

Práce nevadí pobožnosti. Jistý bratr byl kuchařem v klášteře sv. Františka. Vykonav, což mu v kuchyni činiti náleželo, modlíval se pak ve své chýžici, až srdce radostí oplývalo. I zachtělo se mu duchovních radostí těchto požívati ustavičně, a proto vyprosil sobě u představených, že ho sprostili těžkých povinností kuchařských. A hle, po radostech při modlitbě bylo — veta. Bohabojný bratr oddal se sice všecek modlení, ale modlitby jeho bývaly bez všeliké potěchy a rozkoše; srdce zůstávalo suché, mysl bývala roztržita. Tu obrátil se opět k představeným, vyjevil jim své trápení, obdržel opět své dřívější zaměstnání, a pokoj, radosť a sv. rozkoš dostavily se zase.

Milodary Božského Srdce Páně.

Z Frýdku. 1. Nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše vzdává jistá osoba nejpokornější díky za vyslyšení její prosby a odstranění všech překážek, jež se jí více let v cestu stavěly při založení ochranovny pro chudobné dítky.

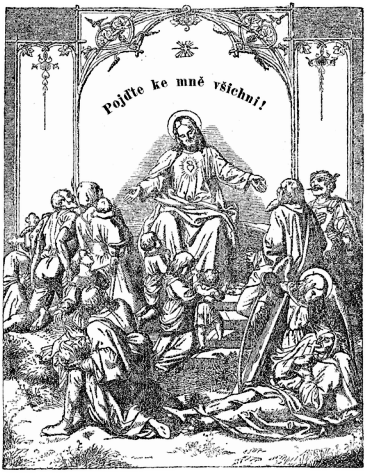

Tento ústav odevzdává s vděčností pod ochranu nejsv. Srdce Pána Ježíše a Panny Marie Frýdecké, jakož i pod ochranu sv. Vincence z Pauly. 2. Jiná osoba vzdává také vroucí díky nejsv. Srdci Pána Ježíše za ulevení v její trapné chorobě, které ucítila po vykonané devítidenní pobožnosti k Srdci Pána Ježíše.

Od Vídně. Tisíceré díky Božskému Srdci Páně a nejblah. Panny Marie za šťastný výsledek jisté domácí záležitosti. *J. P.*

Ode Žďáru. Jistá osoba vzdává vroucí díky Božskému Srdci Páně a nejsv. Srdci Panny Marie za brzké uzdravení těžce porouchané nohy. *F. P. z III. řádu.*

Z Kyjova. Jistá osoba byla v cizí krajině a neměla s sebou žádného listu průvodního, tak že bez něho nebylo jí možno v cizině ani noclehu najíti. Na místo, kde bezpečně mohla přenocovati, byla cesta daleká, a k tomu ještě dlouhou chůzí byla tak unavena, že se nemohla odvážiti vydati se na další cestu. V této trudné chvíli vzala útočiště k nejsv. Srdci Páně, za šťastnou myšlénku, co počíti. Po krátké modlitbě cítila se býti posilněna, vstala, nohy již nebolely, tak že šťastně došla až do vesnice, kde již mohla bezpečně přenocovati, odtud pak i záhy dorazila domů. Všem čtenářům »Školy« odporučuje: ve všech potřebách tělesných i duševních utíkejme se vždy k nejsv. Srdci Ježíšovu a nejčistějšímu Srdci Panny Marie!

Z Poličky. Jistá čtenářka »Školy« děkuje za brzké uzdravení ruky po vykonané devítidenní pobožnosti k Panně Marii Lúrdské. Buďtež nejsv. Srdcím Pána Ježíše a P. Marie díky neskonalé! *A. Š.*

Díkůvzdání. Za vysvobození z bolestného pronásledování a ze starostí celé rodiny, ze všech útrob duše své volám: »Budiž ctěno, chváleno a bez přestání velebeno nejsvětější Srdce Páně a neposkvrněné Srdce Panny Marie, jakož i díky sv. Josefu, pěstounu Páně.« *K. J.*

Díkůvzdání za všecky milosti, kterých jsem já nehodný obdržel již tolikráte, obzvláště za vyslyšení v jisté rodinné záležitosti. Díky buďtež Božskému Srdci Páně, Panně Marii Sv.-Horské, sv. Josefu a sv. Antonínu Pad. *J. K.*

Z Břesti. »Naše dcera Františka byla hrozným trháním v rukou napadena a takovou slabotou, že ani nejlehčí věci v rukou nemohla udržeti. Povolali jsme lékaře, ale pomoci nemohl. Když nemoc déle trvala, běžel otec Josef na sv. Hostýn s prosbou k Rodičce Boží za uzdravení dcery a donesl jí vody ze sv. pramene Hostýnského. Konali jsme devítidenní pobožnosť k Panně Marii Hostýnské (nemocná si umývala ruce vodou sv.-Hostýnskou) a přislíbili jsme, že budeli pomoženo, ve »Škole« uveřejníme; a hle, když šel osmý den pobožnosti a Františka sv. zpověď vykonala a Tělo Páně přijala, trhání a slabosť z rukou zmizela a dcera naše úplnému zdraví a síle se těší.« *J. C.*

Z Čech. Jistý bohoslovec vzdává tímto svůj dík Božskému Srdci Páně za vyslyšení prosby v zájmu jednoho chudého studujícího.

Prosba. Jistá duše prosí, aby ctitelové nejsv. Srdce Pána Ježíše vyprosili jí zdraví duševní, totiž odpuštění hříchův a všech urážek, jež učinila nejsv. Srdci Páně, a nejsv. Panně a Matce Boží. Snažně prosím všech o spasení duše té. Pán Ježíš pro jedinou duši byl by umřel a vše učinil, i ta duše jest vykoupena, nezapomeňte na ni, modlete se za ni, by v krvi Beránkově očistila roucho své. *F. P.*

Z Třeboně. Díky vroucné za vyslyšení v jisté záležitosti, kterého se mi dostalo od Božského Srdce Páně. *M. K.*

Od Tarnova v Haliči. Jistá odběratelka »Školy Božského Srdce Páně« vzdává díky za uzdravení v nebezpečné nemoci Božskému Srdci Páně, Panně Marii Filipsdorfské a zároveň děkuje za přímluvu sv. Josefu, pěstounu, i sv. Anně, Matce nejsvětější Panny. Česť a chvála neustálá budiž jim vzdávána na věky. *A. C.*

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Italie. Nový italský zákonník nalezl ve sněmovně italské četné odpůrce. Tak mluvil poslanec Furco proti trestným ustanovením o kněžích; vyvozoval, že jest nespravedlivo, aby jedna třída státních občanů více ohrožována byla zákonem než druhá, že se takovými tresty jen přiostřuje rozkol mezi státem a církví. Jiný řečník kladl důraz na nutnosť míru s papežem. — Projevy ve prospěch svobody a neodvislosti papežské množí se denně, což skvělým důkazem, jak velice zajímají se katolíci po všem světě o záležitosti nejvyšší hlavy své. Na list německých biskupů ve Fuldě shromážděných odpověděl sv. Otec v ten smysl: »Pevný váš úmysl jest úplně na času pracovati vždy větší horlivostí k tomu, aby papeži římskému byla navrácena plná a neporušená svoboda; neboť té potřebuje ku vykonávání vznešeného svého úřadu.« Také v Amsterodámě konáno bylo shromáždění holandských katolíků, kteří protestovali proti utiskování papežské stolice. Shromáždění přijalo návrh, že holandští katolíci mají se připojiti ku všeobecnému hnutí ve prospěch světské moci papežovy. Ku konci října odbývalo se i v Londýně shromáždění katolíků, svolané spolkem pro rozšiřování katolických spisů. Navrženo bylo, aby se sv. Otci odeslala adresa, v níž se mezi jiným praví, že katolíci, shromáždění v Londýně, slavně protestují proti potupě, jakou sv. stolice násilně oloupena byla o svobodu, kteréž potřebuje ku spravedlivému řízení církve. Sv. Otec přijal 17. října neapolské poutníky a oslovil je řečí, v níž pravil, že zvrhlá Italie chce z událostí poslední doby vytloukati kapitál proti papeži a veliký, za hlavní město křesťanského světa určený Řím snížiti na obyčejné hlavní město království, že však papežství nikdy neustoupí. Sv. Otec chce také rozeslati vládám okružný list o poměrech papežství, ve kterém se vytkne, že právě návštěva německého císaře v Římě byla dokázala, jak málo svobody má papež a jak mnoho při té příležitosti dostalo se mu příkoří. — Císař německý přibyl do Říma 9. října. Avšak lid římský, jak bylo lze poznati z rozličných úsudků, súčastnil se slavností ne snad z nadšení pro krále nebo císaře německého, nýbrž více ze zvědavosti. A neprávem tedy se rozepsaly lžiliberální listy římské, jakoby lid byl provedl demonstraci proti dřívější t. j. papežské vládě. Řím až posud musíme nazývati konservativním; lid ani si nevšímá těch ustavičných provolání, která jen štvou proti straně klerikální. Císař navštívil sv. Otce 12. října; odebral se do Vatikánu z paláce pruského vyslance u sv. stolice. O 4. hodině odejel z Vatikánu, dříve ještě učinil návštěvu státnímu sekretáři sv. Otce a prohlédl si sixtinskou kapli a některé dary z výstavy. Po audienci císařově diktoval papež rozmluvu svou s císařem a nařídil, aby byla v archivě. Mluvil sv. Otec o tom, jak nutna jest pro církev svoboda nejvyšší hlavy její. Jak píšou listy, dal prý císař uspokojivé přislíbení o zachování míru a rozšíření dosavadních ústupků. — Vláda francouzská oznámila římské propagandě, ústavu pro vychování misionářů, že ochotna jest platiti podpory, jež Crispi vlašským školám a misiím na východě byl odejmul, v obnosu 12.000 franků.

Rakousko. V posledních dnech konala se porada rakouských biskupů ve Vídni. — Dnem 24. října zahájila říšská rada opět nové období činnosti své. Poslanecká sněmovna začala se 9. listopadu zabývati předlohou zvláště pro selský stav velmi důležitou, totiž zákonem obsahujícím předpisy o dělení hospodářských úsedlostí

prostřední velikosti mezi dědici. 13. listop. podala novou předlohu zákona týkajícího se selských statků. V osnově té ustanovuje se, že, kdo by veřejně provozoval rozprodávání selských pozemků, nebo kdo by se podniku takového jako dohazovač súčastnil, dopustí se přečinu, který se trestá vězením od jednoho do třech měsíců nebo pokutou až do pěti set zlatých. O návrhu Liechtensteinově o náboženské škole různé kolují zprávy. Jedni praví, že návrh tento v tomto zasedání nepřijde na denní pořádek. Porady knížete Liechtensteina s vládou vedly prý k prozatímnému příměří. Vláda se zavázala, že v podzimním zasedání roku 1889. předloží nový školský zákon.

Afrika. Sv. Otec vydal 12. října list svědčící kardinálu Lavigeriemu, v němž chválí horlivosť a schvaluje všecky podniky jeho ve velikém a důležitém díle, jež přenesl na něho, totiž vyhubení otrokářství v Africe, jemuž tak mnozí v oběť propadávají. Sv. Otec daroval zároveň na potlačení obchodu s otroky 300.000 lir, to jest asi 130.000 zl. Ve prospěch velikého tohoto podniku udály se zase dva pozoruhodné projevy. V dolní sněmovně anglické ohlásil Sydney Buxten, že podá co nejdříve návrh, aby byla svolána do Londýna konference mocností, která má učiniti potřebná opatření proti obchodu s otroky v Africe. A v Kolíně nad Rýnem sestavil se spolek katolíků německých, jehožto čestným předsedou jest arcibiskup kolínský. Snahy spolku toho směřují k potlačení otrokářství. Kardinal Levigerie vykázal novému spolku z papežského daru asi 30.000 zl.

Amerika. Radostným úkazem náboženského uvědomění a horlivosti katolíkův amerických jsou sjezdy, které v měsíci září za velikého účastenství jak věřících tak i církevních hodnostářů konány byly v Cincinnati a v Columbu. V Cincinnati sešlo se též 230 delegátů spojených německých podporovacích spolků. Tamtéž konán dne 2. září velkolepý průvod katolických spolků, jehož se súčastnilo na dvanáct tisíc mužů; než průvod ten přešel, uplynulo $1^1/_2$ hodiny. Od delší doby koná se v tomtéž městě výstava, na kteréž katolické školy všeho druhu zvítězily nad školami beznáboženskými, které co do hmotných prostředků daleko lépe postaveny jsou. Všeobecně byly obdivovány písemné a krásné ruční práce. Ve spojených státech jest nyní asi 3100 katolických farních škol, které navštěvuje více než 550.000 dětí. V záležitostech školních jsou katolíci úplně neodvislí. — V městě Bostonu staví se nyní 34. katolický kostel, v Buffalu bude v brzku dostavěn třetí kostel pro Poláky, celkem již 26. kostel pro neúplně 100.000 katolíků. Také ve státě Kansas, v městě zvaném Olmitz, staví se nyní český katolický kostel, který buď v prosinci nebo v lednu vysvěcen bude. V okresu onom žije Moravanů celkem asi 80 rodin.

V měsíci prosinci modleme se za křesťansko-náboženské školy.

Ze všech časových otázek jest zajisté jednou z nejdůležitějších otázka o křesťansko-náboženské škole a takovém vychování naší mládeže. Již mnoho se ve příčině této veřejně i tajně namluvilo, v novinách a časopisech napsalo, ano mnoho hněvu a nepřátelství otázka tato byla příčinou a dosud není záležitosť tato, nad jiné důležitá, vyřízena, nýbrž má čekati příznivé doby své. Nepřátelé Kristovi pozdvihli hrozivě hlasu svého, jakmile žádáno o náboženské

vychování dítek křesťanských, jakoby nynější školy tak dobré byly, že by již lepšími býti nemohly. Ovšem neznabohům a zednářům jsou velmi vhod, tak si přáli; neboť praví: »Čí jest mládež, toho jest budoucnosť!« Jestli však nyní mládež náležeti má škole beznáboženské, pak s bolestí jest nám vyznati, že nebude lze zachovati opravdu křesťanského ducha a sv. náboženství.

Ježíš Kristus, nejlepší vychovatel a přítel dítek, praví: »Nechte maličkých přijíti ke mně a nebraňte jim!« Ale nepřátelé jeho právě tyto maličké odpuzují od Krista, raději by Spasitele a učení jeho vymýtili, aby z křesťanů lidi udělali, jak se kdesi na schůzi vyjádřili. »Takových jest království nebeské,« praví dále Kristus o dítkách. Nikoli! volají nepřátelé, dítky nepotřebují království nebeského, ony mají zemi a rozkoše její, nač potřebují ukřižovati tělo své i s žádostmi jeho, ať jsou lidé, kteří světa užívati chtějí!

»Nebudeteli jako jedno z těchto maličkých, nevejdete do království Božího,« toť slova Spasitele našeho. Ale nyní se již i dítko stydí býti maličkým a již dle návodu chce býti velikým mudrcem, o všem vědoucím; pravá nevinnosť a dětinnosť mládeže a skromnosť kde jest k nalezení? Ano již mládež schopna jest skutků starých a prohnaných zločinců! »Kdo by jedno z těchto maličkých pohoršil, lépe by jemu bylo, aby mu byl žernov na krk přivázán a on do propasti mořské uvržen,« dí opět Kristus. Což mají dítky málo pohoršení ve škole, když se nikdo o Bohu, o sv. náboženství ani nezmíní, kromě hodiny náboženské, když kříž a modlitba pro několik jinověrcův odstraněny ze síní vyučovacích, ano když slyší mládež pohrdavě a potupně mluviti o nejdražším klenotu, o sv. náboženství?! Kdo mluví o Kristu Pánu zrovna tak jako o Mohamedovi, Budhovi, Lutrovi, ten nemá účastenství s Kristem a jest proti Kristu, a kde mládež tak vyučována jest, tam trpí největší pohoršení.

A přece, jak dobře dí jistý vážený a v té věci zkušený muž, jen víra v Boha, láska k učení a naděje v řízení jeho činí člověka blaženým a hodným. Náboženství, toť onen základ, na kterém vzrůstá, rozkládá se a vykvétá pravá hodnota člověka. Bezbožství v nižádné době člověčenstvo neblažilo. A jak hodné dítě v rodině úzké domácnosti z lásky k rodičům chování své spravuje dle jejich vůle netoliko k rodičům, ale i k ostatním členům rodiny, tak i člověk opravdu nábožný pro Boha miluje svého bližního a bývá i hodným občanem. Kdo chce popříti, že bude říše naše, složená z několika národů, tím více míru a síly požívati, čím opravdověji bude se zachovávati druhé přikázaní Boží: »Miluj bližního svého, jako sebe samého!« Kdo chce tvrditi, že by byla říše naše nešťastnou, kdyby všickni občané její jednosvorně modlili se k Bohu: »Posvěť se jméno Tvé; přijď království Tvé; buď vůle Tvá jako v nebi tak i na zemi!« Pročež, čím důkladněji a opravdivěji bude se vychovávati mládež v náboženství, tím dokonalejších nabude základův, aby z ní vyrůstali hodní lidé a řádní občané.

A proto od jakživa církev sv. ujímala se vychování dítek rodičů křesťanských. Neobmezovala vyučování nikdy, ani je obmezovati nechce, čehož důkazem jsou mužové učení a svatí, již vychováni byli ve škole církve; ale toho žádá církev a žádati nepřestane, aby veškeré učení dálo se na základě sv. náboženství křesťanského, aby ve školách vychováváni byli lidé vzdělaní a nepřestali býti křesťany.

Učenosť s křesťanstvím se dá velmi dobře srovnati. Co pomůže všecka učenosť, nemáli za základ náboženství, víru v jednoho Boha?

I v této záležitosti může každý apoštol modlitby dobře působiti, aby záležitosť školy křesťansko-náboženské šťastně pro církev vyřízena byla. Mají Francouzi, mají Belgičané, mají v Anglii a v Německu své katolické školy, proč bychom jich neměli a nemohli míti u nás v Rakousku? Obětovali jiní národové na své katolické školy mnoho peněz a jiných obětí, proč bychom i my nepřinesli oběť pro vychování křesťanské mládeže naší? Či mládež, toho budoucnosť! Hleďme, aby mládež byla a náležela církvi, vychovatelce národů, pak bude i budoucnosť lepší. Jestliže však zůstane mládež v moci školství beznáboženského, ó pak běda světu! Již nyní poznáváme ovoce moderní školy!

V čas nutné potřeby nebo velikého nebezpečenství netáže se nikdo dlouho, co má činiti, nýbrž spěchá ku pomoci. Tak volají biskupové: »Zapřisaháme vás pro lásku Ježíše Krista, nezanedbejte péče o dítky!« Tak napomíná sv. Otec Lev XIII. věřící, biskupy, kněze i laiky, by všickni křesťanským poučováním zabraňovali záhubnému bludu, jaký zednáři slovem i písmem rozšiřují. Mužové a jinochové, ženy a panny i malé dítky mají dle sil a možnosti jiné poučovati. Mají vykonávati krásný úřad katechistů, jak napomáhají v misiích horliví křesťané misionářům u vyučování domorodců ve sv. náboženství. Zakládají se zvláště ve hlavních městech školy náboženské, řízené školními bratry, které, zmohouli se, zajisté dobře působiti budou. Buďme každý katechistou, poučujme své přátely, své domácí, své poddané ve křesťanských povinnostech, ve sv. pravdách, aby učení Ježíše Krista zvítězilo nade všemi nepřátely. Takovou obětí zavděčíme se nejlépe Spasiteli svému! Srdce plné horlivosti u sv. vyučování mládeže se skutky dobrými přineseme darem k jesličkám vánočním.

Modleme se však tento měsíc vroucně za nápravu ve příčině školství našeho, obzvláště ve vlasti naší, aby nejsv. Srdce Páně, které tolik nevinnou mládež miluje, ku pomoci přispělo a záležitosť tuto ke šťastnému výsledku přivedlo, aby mládež ve křesťanské škole nábožensky-mravně vyučována a vychována byla.

Modleme se:

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všecky modlitby, práce a utrpení dnešního dne spolu se všemi úmysly, s kterými se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za křesťansko-náboženské školy, aby mládeži naší dostalo se právě náboženského vychování a pojištěno bylo její spasení. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (Odpustky 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Michaěli archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

PřIpraVujMe se na příští Páně nynÍ kajICně, aby posLeDní příští KrIstoVo pro nás nebyLo hrozIVé, nýbrž sLoužILo ku potěšenÍ a bLaženstVÍ na Věky.

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Kalendář apoštolátu modlitby.

Nový měsíc dne 7. — První čtvrť dne 14. — Úplněk dne 21. — Poslední čtvrť dne 29.

V měsíci srpnu modleme se, aby se kněží posvětili.

Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí Lvem XIII.

Dne	Na slavnosť:	Úmysly:
1.	**Sv. Petra v okovech.** — Za zdar duchovních cvičení. Aby Bůh příznivého počasí pro sklizeň popřáti ráčil. Za ředitele apoštolátu. Za duše v očistci.	
2.	**Sv. Alfonsa Lig.** (1787). — Za horlivosť v duchovní správě. Za mládež studující o prázdninách. Za trpělivosť jisté ženě. Za jistého mladíka.	
3.	**Nalezení ostatků sv. Štěpána, m.** — Za utiskované Slováky v Uhrách. Za šťastnou hodinu smrti. Za hříšníky zatvrzelé. Za ochranu dítěte.	
4.	**Sv. Dominika, zakl. ř.** (1221). — Za řád dominikánský, obzvláště v Rakousku činný. Za bratrstva živého růžence v Čechách a na Moravě. Za † otce.	
5.	**Panny Marie Sněžné** (352). — Za úctu Marie Panny. Za všecky ctitele Panny Marie. Za první konferenci sv. Vincence v Brně. Za sirotky.	
6.	**Proměnění Páně.** — Za touhu po nebi. Za novosvěcence, aby horlivostí apoštolskou pracovali na vinici Páně. Za misionáře v zemích pohanských.	
7.	**Sv. Kajetána, zakl. ř.** (1547). Aby se apoštolát modlitby dařil. Za odvrácení zlého příkladu dítkám. Za uskutečnění školy náboženské v Rakousku.	
8.	**Sv. Cyriáka a soudr., m.** (303). — Za církev katol. na Rusi. Za šťastné vyřízení záležitostí církevních tam. Za vděčnosť chudým k dobrodincům.	
9.	**Sv. Emidia, bisk. m. v 3. stol.** — Za vůdce katolické na říšské radě a na sněmích zemských. Za odvrácení zlého příkladu dítkám. Za † bratra.	
10.	**Sv. Vavřince, m. v 2. stol.** — Za ducha křesťanského učitelstvu. Za vlažné a nedbalé křesťany. Za vykořenění moru kořalečního v Čechách a na Moravě.	
11.	**Sv. Filumeny, p. a m. v 3. stol.** — Za mládež křesťanskou. Za milosť pravého povolání ku stavu duchovnímu. Za císaře a krále našeho.	
12.	**Sv. Kláry, zakl. ř.** (1253). — Za kláštery panenské. Aby dělnictvo odvrátilo se od zásad nevěreckých. Za všechny podporovatele tisku dobrého.	
13.	**Sv. Hypolita, m. v 3. stol.** — Za zmaření snah svobodných zednářů. Za pokoření nepřátel sv. Otce Lva XIII. Za bohoslovce moravské v Římě.	
14.	**Sv. Eusebia, kn. m. v 3. stol.** — Za svobodu sv. Otci Lvu XIII. Za zdar a požehnání jistému podniku křesť. Za obrácení muže opilce. Za † sestru.	
15.	**Nanebevzetí Panny Marie.** — Aby poutě Marianské ve vlastech našich a důvěra v Pannu Marii víc a více se vzmáhala. Za † dítě.	
16.	**Sv. Rocha, vyzn.** (1327). — Za osvícení Duchem sv. všech katolických žurnalistův a spisovatelů. Za zdárnou výchovu dítek. Za odvrácení války.	
17.	**Sv. Liberata, m.** — Za otce a hospodáře. Aby na přímluvu Bohorodičky rozkolní Slované vrátili se do církve katolické. Za dospívající pannu.	
18.	**Sv. Heleny** (328). — Za křesťanské matky a hospodyně. Aby nemocní, zvláště ve velkých městech, zavčas sv. svátostmi byli zaopatřováni.	
19.	**Sv. Ludvíka, bisk.** (1297). — Za rozkvět učení bohoslovného dle zásad sv. Tomáše Akvinského. Za dar síly ku přemahání nečistých žádostí.	
20.	**Sv. Bernarda, op.** (1513). — Za pravého ducha všem řádům v zemích koruny svatováclavské. Za kněze již po několik roků nemocného.	
21.	**Sv. Františky ze Chant., vd.** (1641). — Aby úcta Bohorodičky zvláště ve vlastech našich víc a více se šířila. Za vdovy a matky. Za dělnictvo.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnosť:	Úmysly:
22.	**Sv. Timothea, bisk.** — Za ducha apoštolského misionářům slovanským.	Za zvelebení Hostýna. Za pokoření nepřátel církve katol. Za kazatele.
23.	**Sv. Filippa Ben., řeh.** (1285). — Aby Bůh vzbudil dobrodince jistému	chrámu Páně. Za jistého bohoslovce. Za zpovědníky na poutních místech.
24.	**Sv. Bartoloměje, apošt.** — Aby v rodinách časopisy nevěrecké nahrazeny	byly časopisy katolickými. Za sestru nezhojitelnou nemocí sklíčenou.
25.	**Sv. Ludvíka, krále** (1270). — Za odstranění zednářských vlád v Evropě.	Za pronásledované církevní řády ve Francii. Za ředitele apoštolátu.
26.	**Sv. Genesia, m.** (286). — Za všechny, již náhlou smrtí se světa sešli.	Za zpovědníky na poutních místech. Za biskupy koruny svatováclavské.
27.	**Sv. Josefa Kalas., zakl. ř.** (1648). — Za smír mezi národy rakouskými.	Za sirotky, aby se jim dostalo křesť. vychování. Za šťastnou volbu stavu.
28.	**Sv. Augustina, bisk.** (430). — Za rozkvět spolku na zakládání a	podporování katolických škol. Za svobodu sv. Otci. Za trpělivosť chudým.
29.	**Stětí sv. Jana Křest.** — Aby kněží dle příkladu sv. Jana Křest. neohroženě	hlásali slovo Boží. Za dar křesť. moudrosti mladému muži. Za † otce.
30.	**Sv. Rosy z Limy** (1617). — Za vítězství katolických zásad ve vychování	mládeže. Za dobrodince první konference sv. Vincence v Brně. Za sirotky.
31.	**Sv. Raimunda, kard.** (1218). — Za spojení slovanských národů s Římem.	Za všechny v tomto měsíci v Pánu zesnulé údy katolických bratrstev.

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Ohlašujemeli údům modlitby apoštolátu pro měsíc srpen hlavní úmysl modliti se, aby kněží se posvětili, neoznamujeme a neukládáme nic nového; vždyť tato povinnosť věřících zahrnuta jest již ve čtvrtém přikázaní Božím: »Cti otce svého i matku svou.« Že tomu tak, vysvětluje katechismus, jemuž děti školní se učí, že přikázaní toto zavírá v sobě nejen povinnosti dětí k rodičům, ale i povinnosti poddaných ku všem vrchnostem duchovním i světským, povinnosti naše ku všem učitelům, ba i k osobám, jež pro svůj věk a stav cti hodny jsou. A tu v čele věřících stojí kněz jako učitel nebeské pravdy, jenž má stádečko své pro spásu věčnou připravovati nejen svým živým slovem, nýbrž i svým příkladným životem. Aby obého dosáhl, jest mu nezbytně třeba, aby dříve sám sebe posvěcoval, o své zdokonalení pečoval a ducha apoštolského v sobě vzbuzoval. A tuto věc mají na zřeteli duchovní cvičení kněžská v tomto měsíci se konající. — Podporujte tedy, údové apoštolátu modlitby, modlitbami svými tato kněžská cvičení, aby se zdařila a užitek přinesla všemu kněžstvu, jež vás obnoveným duchem apoštolským, duchem Cyrillo-Methodějským, dále povede na cestě spásy věčné. Kdož chcete míti kněze apoštolské, modlete se za ně, aby se posvěcovali a pak je jistě míti budete!

Modleme se:

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všecky modlitby, práce a utrpení dnešního dne spolu se všemi úmysly, s kterými se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za posvěcování sluhů Tvých, aby jimi celý svět obnoven, posvěcen a ke spasení přiveden byl. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (Odpustky 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Kalendář apoštolátu modlitby.

Nový měsíc dne 6. — První čtvrť dne 12. — Úplněk dne 20. — Poslední čtvrť dne 28.

V měsíci září modleme se za duše pokoušené.

Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí Lvem XIII.

Dne	Na slavnosť:	Úmysly:
1.	**Sv. Jiljí, op.** (900).	— Za dar trpělivosti představeným i podřízeným. Za napravení muže opilce. Za potlačení nečistých žádostí. Za † matku.
2.	**Sv. andělů strážných.**	— Za nevinné dítky. Za křesťanskou mládež. Za shromáždění katolíků. Za pokoření nepřátel křesťanstva. Za dary Ducha sv.
3.	**Sv. Serapie, p.** (120).	— Za dívku v tísni postavenou. Za obrácení rodičův a sourozenců. Za kněze v jisté farnosti. Za pomoc v trápení jisté osoby.
4.	**Sv. Rosalie, p. m.** (1160).	— Aby zhoubné snahy zednářů zmařeny byly. Za vzbuzení křesť. apoštolů mezi dělnictvem. Za jistý podnik katolický.
5.	**Sv. Vavřince Just., bisk.** (1455).	— Za novosvěcence v zemích koruny české. Za rozkvět a vzrůst spolků katolických. Za šťastnou hodinu smrti.
6.	**Sv. Magna, op.** (655).	— Za povolání schopných jinochů ku stavu kněžskému v Čechách a na Moravě. Aby vědy na základě křesť. pěstovány byly.
7.	**Sv. Reginy, p. m.** (251).	— Za smír mezi národy rakouskými. Za šťastnou volbu stavu. Za pokoření pyšných a oslavení pokorných. Za 2 † bratry.
8.	**Narození Panny Marie.**	— Za zpovědníky na Vranově. Za všecky, již tohoto měsíce putují na místa Panně Marii zasvěcená. Za umírající.
9.	**Jména Panny Marie.**	— Za přímluvu Panny Marie v jisté záležitosti. Za misie mezi divochy. Za rozmnožení a zachování pravé víry ve vlasti naší.
10.	**Sv. Mikuláše Tol.** (1308).	— Za obrácení křesťanů špatnými knihami zkažených. Za biskupy v Rakousku. Za duše v očistci nejopuštěnější.
11.	**Sv. Pulcherie, p.** (453).	— Za nemocné, aby zavčas dali se zaopatřiti sv. svátostmi. Za utiskované Slováky v Uhrách. Za těžce pokoušené.
12.	**Sv. Valeriana, m.**	— Za navrácení papežských zemí sv. Otci. Za zdar vyjednávání apošt. stolice s Ruskem. Za služebné ve velkých městech.
13.	**Sv. Nothburgy, p.** (1313).	— Za dobrou čeleď. Za dělnictvo. Za vykořenění moru koralečního ve vlastech našich. Za uzdravení nemocné sestry.
14.	**Povýšení sv. kříže.**	— Za úctu sv. kříže. Za rozkvět živého růžence v Čechách a na Moravě. Za utiskované katolíky na Rusi. Za † kněze.
15.	**Sv. Cypriana, m.** (258).	— Za milosť pravého povolání ku stavu kněžskému. Za naše spolupracovníky. Za rozkvět katol. spolků. Za sirotky.
16.	**Sv. Ludmily, vdovy, patr. země České** (1179).	— Za spolky křesť. matek. Za rozkvět časopisů pro křesť. matky. Za svěcení neděle a svátků.
17.	**Sv. Hildegardy, abat.** (1189).	— Za časopisectvo katolické a jich spolupracovníky. Za bohoslovce moravské v Římě. Za kláštery panenské.
18.	**Sv. Tomáše z Vilan.** (1555).	— Aby do škol vysokých vrátil se duch křesťanský. Za vděčnosť chudým k dobrodincům. Za misionáře v Africe.
19.	**Sv. Januaria a spol., m.** (305).	— Aby mládež universitní chráněna byla od nevěry a zkázy mravní. Za misionáře v pohanských zemích.
20.	**Sv. Eustachia a spol., m.** (120).	— Za učitele na středních školách, aby dle zásad křesťanských vyučovali mládež. Za sv. Otce a jeho rádce.
21.	**Sv. Matouše, apošt.**	— Za obrácení hříšníků. Za školní dítky a jich učitely. Za zdar snahám sv. Otce na obrácení národů nekatolických. Za † syna.

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnosť:	Úmysly:
22.	**Sv. Mauritia a spol., m.** (330). —	Za překonání nemírné bázlivosti. Za časnou pomoc všem nuzným a opuštěným. Za duchovenstvo řeholní.
23.	**Sv. Tekly, p. m. v l. stol.** —	Za vytrvalosť v dobrých předsevzetích. Za dar moudrosti a síly. Za opuštěné rodiny, vdovy a sirotky. Za † kněze.
24.	**Sv. Jaromíra, bisk. m.** (1046). —	Za ducha apoštolského všem správcům duchovním. Za překažení pohoršlivého života. Za stářím sešlého otce.
25.	**Sv. Pacifika, řeh.** (1721). —	Za semináře bohoslovecké a chlapecké. Za ducha horlivosti a moudrosti. Za časnou pomoc sv. Otci. Za umírající.
26.	**Sv. Justiny, p. m.** (3304). —	Za přemožení nepřátel církve svaté. Za katolíky na Rusi a jich duchovenstvo. Za dar moudrosti ve správě duchovní.
27.	**Sv. Kosma a Damiana, m.** (303). —	Za horlivosť v poslouchání slova Božího. Za zdar hodným učitelům v jich povolání. Za churavou matku.
28.	**Sv. Václava, patr. země české** (935). —	Za císaře rakouského. Za úctu nejsv. Svátosti u nás. Za duchovní cvičení. Za duše v očistci.
29.	**Sv. Michala archanděla.** —	Za křesťanské spisovatele. Za vypuzení zednářů. Za misie zámořské. Za spolek sv. Michala na rozšíření víry svaté.
30.	**Sv. Jarolíma, učit. cirk.** (420). —	Za osvícení Duchem sv. mužův učených. Za všechny v tomto měsíci v Pánu zesnulé údy katolických bratrstev.

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Každodenně modlíváme se v Otčenáši »A neuveď nás v pokušení.« Jen kdybychom vždycky vroucně tak prosili! V této prosbě jest mnoho obsaženo. Prosíme totiž, aby Pán Bůh odvrátil od nás všeliká zlá pokušení, a když na nás naléhají, aby nám pomoci své neodepřel, aniž připustil, abychom pokušení se poddali. A této modlitby potřebujeme všickni, protože pokušením mnoho duší hyne a věčně zahyne. Po hříchu není nic tak hrozného jako zlé pokušení, nebezpečí hříchu. Ani snad smrtelný boj nemá tolik hrozného na sobě jako zlé pokušení, protože se tu jedná o duši, kterou když ztratí člověk, nenahradí mu ani celý svět. Proto napomíná Pán Ježíš na hoře Olivetské spící učeníky, řka: »Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení.« — Bděte, dávejte pozor, aby nepřítel zlý, buďto ďábel, anebo svět, anebo vlastní náruživosť nestrhly vás do záhuby. Modlete se: »A neuveď nás v pokušení« sami za sebe, za všecky ostatní spolubližní, aby v těchto nebezpečných, svůdlivých časech nepoddali se hříchu. Mocná jestiť modlitba, spojena s církví svatou, s přímluvou svatých v nebi a s mocným orodováním nejblahosl. Panny Marie, Královny nebes. Ďábel bojí se nejvíce bdění, modlitby, postu, milosrdenství, pokory, zvláště pak horoucí lásky k Ježíši Kristu.

Modleme se:

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všecky modlitby, práce a utrpení dnešního dne spolu se všemi úmysly, s kterými se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za duše pokoušené, aby skrze bdění a modlitbu nalezly v nejsv. Srdci Tvém sílu k odolání a milosť vítězství. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (Odpustky 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Kalendář apoštolátu modlitby.

Nový měsíc dne 5. — První čtvrť dne 12. — Úplněk dne 19. — Poslední čtvrť dne 28.

V měsíci říjnu modleme se za obrácení Číny na víru křesťanskou.

Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí Lvem XIII.

Dne	Na slavnosť:	Úmysly:
1.	**Sv. Remigia, bisk.** (533). — Za obnovení řehole. Za dar síly a pomoc Boží v těžkém postavení. Za milosť dokonalého života. Za osvícení Duchem sv.	
2.	**Sv. Leodegara, bisk. m.** (673). — Za nemocnou matku. Za vyslyšení žádosti jisté duchovní osoby. Za horlivosť údů bratrstva nejsv. Srdce Páně.	
3.	**Sv. Diviše, bisk. m.** (272). — Za přízeň a lásku spoluobčanů. Za umírající. Za osvobození křesťanů z jařma Turků. Za bratrstva růžencová.	
4.	**Sv. Františka Seraf.** (1226). — Za mužské i ženské řády sv. Františka. Za III. řád sv. Františka. Za císaře a krále našeho. Za jistého kněze.	
5.	**Sv. Placida a soudr. m.** (546). — Za spolupracovníky naše. Za apoštolát modlitby. Za sv. Otce. Za spojení bloudících s církví katolickou.	
6.	**Sv. Brunona, bisk.** (1102). — Za šťastné volby v obcích. Za katolické časopisectvo. Za křesťanskou mládež a vychovatele její. Za ochranu Boží.	
7.	**Slavnosť sv. růžence P. M.** — Za rozkvět spolku živého růžence po celém světě, obzvláště ve vlastech našich. Za rozkvět sv. dětství.	
8.	**Sv. Brigity, vdovy** (1373). — Za jistou rodinu. Za ducha křesťanského v jisté obci. Za rozkvět víry v Anglicku. Za křesťanské spolky panen.	
9.	**Bl. Gunthera, poust.** (1045). — Za jisté manžele. Za náležitou úctu ke chrámu Páně. Za vítězství sv. Otce nad nepřátely. Za obrácení Číny.	
10.	**Sv. Františka Borg., řeh.** (1572). — Za nepřátely. Za katolické školy. Za nevěrce a neznabohy. Za misionáře. Za dobrodince sv. Hostýna.	
11.	**Sv. Taracha, Andronika a Proba, m.** (304). — Za úctu nejsv. Svatosti. Za řád benediktinský v Čechách a na Moravě. Za jistý řehelní dům.	
12.	**Sv. Maximiliana, bisk. m.** (283). — Za úctu P. Marie ve vlastech našich. Na poděkování za letoši sklizeň. Za zachování ducha křesť. v rodinách.	
13.	**Sv. Edvarda, krále** (1066). — Za školy střední po světě slovanském. Za odvrácení zásad nekřesťanských od řemeslníků. Za dar živé víry.	
14.	**Sv. Kalixta, p. m.** (226). — Za tovaryšstvo Ježíšovo. Za zachování ducha křesť. v rodinách. Za jistý katolický závod. Za rozkvěté Slovany na Rusi.	
15.	**Sv. Terezie, p.** (1582). — Za rozkvět a zdar družstva svato-Hostýnského. Za šťastný výsledek zkoušky. Za dar síly ku přemahání nečistých žádostí.	
16.	**Sv. Havla, op.** (646). — Za učitele na středních školách, aby v duchu křesť. vychovávali mládež jim svěřenou. Za sv. Otce a sbor kardinálů.	
17.	**Sv. Hedviky, vévodkyně** (1243). — Za panny křesť., aby varovaly se zlých příležitostí. Za dar trpělivosti v povolání. Za jistého bohoslovce.	
18.	**Sv. Lukáše, evand.** — Za kněžstvo ve vlastech našich, aby dle vzoru J. K. horlilo o spásu duší. Za české a moravské bohoslovce v Římě.	
19.	**Sv. Petra z Alkant., řeh.** (1562). — Za utvrzení mladého muže ve víře. Za jisté farníky, aby horlivěji navštěvovali služby Boží. Za † otce.	
20.	**Sv. Jana z Kentu, uč. v XV. století.** — Za mládež na středních školách. Za muže vlivem svým mocné, již vychladli u víře. Za 2 † bratry.	
21.	**Posvěcení chrámů Páně.** — Za Uršulinky a jejich ústavy. Za úctu ke chrámům našim. Za ty, kteří nemohou účastniti se služeb Božích.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnosť:	Úmysly:
22.	**Sv. Korduly, p. m.** (473). — Za duše kajícné a k Bohu obrácené, aby vytrvaly v dobrých předsevzetích. Za zvrácení úmyslů zlovolných zednářů.	
23.	**Sv. Jana Kapist., řeh.** (1456). — Za časopisy katolické a jich spolupracovníky. Aby Bůh nepřátele církve sv. ponížiti ráčil. Za † matku.	
24.	**Sv. Rafaela, arch.** — Za šťastnou hodinku smrti. Za umírající náhlou smrtí. Za duše v očistci, jež nejbližší jsou svému vykoupení. Za sirotky.	
25.	**Sv. Krišpina a Krišpiniana, m. v III. stol.** — Za jistý katolický podnik. Za pokoj, jaký svět dáti nemůže. Za rozkvět spolkův a bratrstev křesť.	
26.	**Sv. Evarista, p. m.** (112). — Za umírající, aby nesešli se světa bez zaopatření sv. svátostmi. Za lehkovážnou mládež obého pohlaví.	
27.	**Sv. Fromencia, bisk. ve IV. stol.** — Za biskupy rakouské, obzvláště za ty, kteří pracují o sjednocení národů slovanských s církví katolickou.	
28.	**Sv. Šimona a Judy, ap. P.** — Za jistou farnosť a duchovního správce jejího. Za rozkvět dědictví sv. Cyrilla a Methoda a sv. Jana Nepom.	
29.	**Sv. Narcisa, bisk.** (212). — Za lid náš venkovský, aby zůstal víře katol. věren. Za dar sebezapření. Za přemožení nepřátel církve svaté.	
30.	**Sv. Serapiona, bisk.** (213). — Za obrácení zatvrzelých hříšníků. — Za navrácení úplné svobody a panství světského sv. Otci. Za jednu rodinu.	
31.	**Sv. Wolfganga, bisk.** (994). — Za vykořenění moru kořalečního ve vlasti naší. Za všecky v tomto měsíci v Pánu zesnulé údy katolických bratrstev.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Nelze upříti, že ku rozšíření víry křesť. v Číně mnoho přispívá úcta nejsv. Srdce Ježíšova. Není domu, píše jistý misionář, kde by se nenalézal obraz Božského Srdce Páně a není-li, tak hledím, aby si takový obraz pořídili. Také pobožnosť se koná k Božskému Srdci Páně; ověnčí obraz, rozsvítí 2 svíce a modlí se společně litanie o nejsv. Srdci Páně. Také časopis Božského Srdce Páně upevňuje tuto pobožnosť; počítá již 2000 odběratelů, kteří jej rádi čítají.

Doufejme tedy, že nadejde doba milosti této veliké říši, kde nyní svaté evangelium tak horlivě se hlásá: »Bůh chce vítězství,« praví horlivý misionář, »protože za této doby zvláště spolek rozšíření víry a sv. dětství vzbudil.« Nikdy Pán Bůh takové veliké věci nepůsobí bez zvláštních úmyslů, k nimž všecko moudře vede, třeba bychom cest Božích neprohlédali. Ďábel také brání co může rozkvětu víry svaté. Tupá lhostejnosť v náboženství, sprostá nevěra, nesčíslné bludy a pověry, nedůvěra k cizincům a pýcha národní, kteráž vším cizím pohrdá: to jsou veliké překážky stavící se v cestu brzkého obrácení říše Čínské na víru křesťanskou. Modleme se vroucně, aby dobrotivý Bůh milostí svou podporoval práce misionářů!

Modleme se:

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všecky modlitby, práce a utrpení dnešního dne spolu se všemi úmysly, s kterými se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za obyvately říše čínské, aby poznali jediného pravého Boha a kterého poslal Ježíše Krista, aby skrze tuto víru spaseni byli. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (Odpustky 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Kalendář apoštolátu modlitby.

Nový měsíc dne 4. — První čtvrť dne 10. — Úplněk dne 18. — Poslední čtvrť dne 26

V měsíci listopadu modleme se za duše v očistci.

Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí Lvem XIII.

Dne	Na slavnosť:	Úmysly:
1.	**Všech Svatých.** — Za obcování věřících se svatými v nebi a s dušemi v očistci. Abychom vždy jednali podle příkladu svatých. Za † matku.	
2.	**Všech věrných dušiček.** — Za duše v očistci. Za úctu ku posv. hřbitovům. Za † otce a 2 bratry. Za † údy katol. bratrstev. Za katoliky na Rusi.	
3.	**Sv. Malachiáše, bisk.** (1148). — Za stálé vyznání víry. Za bohoslovce zemí československých. Za biskupy naše. Za pokoj a svornosť v rodinách.	
4.	**Sv. Karla Borom., bisk.** (1584). — Za odvrácení nakažlivých nemocí. Za ducha církevního. Za štědrosť k chudým. Za katol. kněžstvo. Za sirotky.	
5.	**Sv. Emericha, krále.** — Za katol. panovníky a rádce jejich. Za poslušnosť k představeným. Za nováčky ve vojsku, aby zůstali věrni zásadám křesť.	
6.	**Sv. Leonarda, op.** (559). — Za představené klášterův a jejich poddané. Za řeholníky v zemích koruny sv.-Václavské. Za misionáře v Americe.	
7.	**Sv. Engelberta, bisk. m.** (1225). — Za bratrstvo Cyrillo-Methodějské. Za kněžské semináře. Za misie katolické. Za ponížení nepřátel církve katol.	
8.	**Sv. Bohumira, řeh.** (1118). — Za katolíky v zemích slovanských. Za ducha svornosti. Za lásku ke bližnímu. Za katol. spolky v Čechách a na Moravě.	
9.	**Sv. Theodora, vojína** (306). — Za rakouské vojsko a důstojnictvo. Za našeho císaře a krále. Za sv. Otce Lva XIII. Za zdárnou výchovu dítek.	
10.	**Sv. Ondřeje Avel., řeh.** (1608). — Za duchovní život v řádech a kongregacích po vlasti naší. Za rozšíření víry svaté. Za katolickou šlechtu.	
11.	**Sv. Martina, bisk.** (400). — Za útrpnosť k nuzným. Za ústavy dobročinné. Za církev sv. mezi Čechoslovany. Za katolickou církev v Bulharsku.	
12.	**Sv. Kristina a spolumučen.** — Za katol. muže, aby sobě více vážili povinností náboženských. Za malomyslné. Za stálosť ve víře. Za jistou farnosť.	
13.	**Všech Svatých řádu sv. Benedikta. (Sv. Stanislava.)** — Za celý řád benediktinský, zvláště v zemích slovanských. Za rozšíření pravé vzdělanosti křesť.	
14.	**Sv. Serapiona, m.** — Za obrácení se Slovanů do lůna církve katol. Za učitelstvo křesť. a jeho vychování. Za křesť. mládež. Za šťastnou zkoušku.	
15.	**Sv. Leopolda, markr.** (1197). — Za císaře a krále našeho a rodinu panovnickou. Za zájmy křesť. v Rakousku. Za dělníky v továrnách. Za † sestru.	
16.	**Sv. Otmara, op.** (759). — Za jistou obec. Za dar pobožnosti. Za mládež studující. Za misie katolické. Za ponížení nepřátel církve katolické.	
17.	**Sv. Gertrudy, p.** — Za spolky panenské. Za vychovací ústavy ženské. Za kongregace ženské. Za úctu Božského Srdce Páně. Za matky křesťanské.	
18.	**Sv. Odona, bisk.** — Za vysoké školy a jich učitelstvo. Za spolky katol. tovaryšů. Za plnění povinností v neděli a ve svátek. Za umírající.	
19.	**Sv. Alžběty, vd.** (1231). — Za spolek křesť. matek. Za řád Alžbětinek v zemích rakouských. Za všecky opuštěné. Za zdar podniku literárního.	
20.	**Sv. Felixa z Valois, zakl. ř.** — Za národní školy, by v duchu křesťanském vychovávaly mládež. Za katol. kongregace. Za osvícení Duchem svatým.	
21.	**Obětování bl. Panny Marie.** — Za úctu Bohorodičky po světě slovanském. Za rodiče, by dítky Bohu vychovávali. Za křesť. panny. Za † syna.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnosť:	Úmysly:
22.	**Sv. Cecilie, p. m.** (230). — Za pěvecké jednoty Cyrillské po vlastech našich.	Za stálosť v dobrém. Za nevinnou mládež. Za rozkvět katol. bratrstev.
23.	**Sv. Klementa, pap. m.** (100). — Za spojení všech Slovanů s církví katol.	Za Dědictví Cyrillo-Methodějské. Za nalezení ostatků sv. Cyrilla. Za † syna.
24.	**Sv. Jana z Kříže, řeh.** (1591). — Za úctu sv. kříže. Za kázeň křesť. ve	škole i doma. Za zapírání sebe sama. Za šťastnou hodinu smrti.
25.	**Sv. Kateřiny, p. m.** (307). — Za dívčí ústavy. Za vysoké školy. Za učence,	aby víru křesťanskou zachovali. Za zvelebení sv. Hostýna. Za umírající.
26.	**Sv. Konráda, bisk.** (976). — Za horlivé zpovědníky. Za kněze a biskupy pro	hájení práv utiskované. Za jisté farníky, nedbale služby Boží navštěvující.
27.	**Sv. Virgilia, bisk.** (784). — Za obrácení hříšníků. Za misie katolické. Za	sv. dětství. Za bratrstvo nejsv. Svátosti. Za přemožení nečistých žádostí.
28.	**Sv. Štěpána, op.** (768). — Za noviciaty v řádech našich. Za horlivosť	v dobrém. Za spolupracovníky naše. Za trvalé polepšení muže opilce.
29.	**Sv. Saturnina, pap. m.** — Za obrácení nevěrců. Za nejopuštěnější duše	v očistci. Za ochranu sv. Otce Lva XIII. Za těžce zkoušenou ženu.
30.	**Sv. Ondřeje, ap. P.** (72). — Za misie slov. na východě. Za umírající.	Za všecky v tomto měsíci v Pánu zesnulé údy katolických bratrstev.

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Tento měsíc počíná slavností všech Svatých a hned na to slavnou památkou všech věrných zemřelých v očistci. Kdo z apoštolů modlitby zapomněl by tento měsíc na ubohé duše trpící v plamenech očistcových? Máli kdo útrpnosť s ubohým člověkem na zemi, jak by neměl útrpnosti s dušemi, jejichž trápení a bolestem nic na světě se nevyrovná? Kdož by nevzpomněl na místo, o němž sv. Augustin praví: »Pecí jest svět, plevelí hříšní, zlatem spravedliví, oheň trápením, zlatníkem sám Bůh. V peci shoří plevel a čistí se zlato; onen v popel se obrátí, toto ode skvrn se očišťuje.« Budemeli se modliti za ubohé duše v očistci, získáme si na věčnosti velikou odměnu, tím rozšíříme slávu Boží, přispějeme ku spáse spolubližního a nakloníme si nejsv. Srdce Páně, aby dříve vyslyšelo modlitby naše. Modlitbou za duše v očistci vyplníme veliké přikázaní lásky bratrské.

Modleme se tedy vroucně za trpící církev, spojujme úmysl svůj s úmyslem kněze oběť nejsv. konajícího. Čiňme za ně skutky milosrdné, dávajíce za ně almužnu, která s modlitbou jest dobrou věcí a od všelikého hříchu i od smrti vysvobozuje. Uvažujme často slova Ducha sv., »že svaté a spasitelné jest myšlení za mrtvé se modliti, aby od hříchů rozvázáni byli,« plňme to každodenně, a tak nejen trpícím duším v očistci, ale i sami sobě otevřeme pramen požehnání a milosti u Božského Srdce Páně.

Modleme se:

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všecky modlitby, práce a utrpení dnešního dne spolu se všemi úmysly, s kterými se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za ubohé duše v očistci, aby z trápení vysvobozeny, požívaly radosti nebeské. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (Odpustky 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V měsíci září modleme se za národy románské.

Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí Lvem XIII.

Dne	Na slavnosť:	Úmysly:
1.	**Sv. Jiljí, op.** (700). — Za bratrstvo Srdce Panny Marie na obrácení hříšníků.	Za úplné odevzdání se do vůle Boží. Za těžce nemocnou osobu.
2.	**Sv. Nonosa, op.** — Za kláštery benediktinské.	Za nemocnou sestru. Za školní dítky a jich učitele. Za zemřelé spolubratry. Za duše v očistci.
3.	**Sv. Serapie, p.** (120). — Za dar pokání mládeži.	Za bratrskou lásku. Za navrácení zdraví, jeli vůle Boží. Za dobrodince. Za umírající.
4.	**Sv. Rosalie, p. m.** (1160). — Za nevidomou dívku.	Za jednoty panen. Za zachování nevinnosti v nebezpečí. Za zpustlou mládež. Za rodiče.
5.	**Sv. Vavřince Just., bisk.** (1455). — Za naše vrchní pastýře a jich duchovenstvo.	Za dar vyznání víry. Za nemocnou matku. Za katolické misie.
6.	**Sv. Magna, op.** (655). — Za umírající a duše v očistci.	Za řeholný dům. Za úplné odevzdání se do vůle Boží. Za kajicnosť. Za dobrodince.
7.	***Neděle XV. po sv. Duchu.*** **Sv. Reginy, p. m.** (251). — Za větší úctu sv. andělů strážných.	Za jistou rodinu. Za bratrstvo nejsv. Svátosti.
8.	**Narození Panny Marie.** — Díky Rodičce Boží za mnohá dobrodiní.	Za zvelebení poutních míst Marianských. Za bratrstva růžencová.
9.	**Sv. Gergonia, m.** — Za ducha apoštolského všem správcům duchovním.	Za sestru a šťastnou její budoucnosť. Za umírající. Za duše v očistci.
10.	**Sv. Mikuláše Tolet.** (1308). — Za navrácení zdraví.	Za dar kajicnosti mládeži. Za III. řád sv. Františka. Za křesťanské školy. Za matku.
11.	**Sv. Pulcherie, p.** (453). — Za mocnářství rakouské.	Za nevinnou mládež. Za řád Uršulinek ve vlasti naší a jich chovanky. Za churavou sestru.
12.	**Sv. Valeriana.** — Za apoštolát tisku.	Za dar bratrské lásky. Za všecky neštěstím postížené. Za nemocnou. Za nevěrce. Za dobrodince naše.
13.	**Sv. Notburgy, p.** (1313). — Za služebné.	Za náležité svěcení neděl a svátků. Za dělnictvo, by zachovalo zásady křesťanské. Za slepou.
14.	***Neděle XVI. po sv. Duchu.*** **Jména Panny Marie.** — Za sv. Otce.	Za přispění Rodičky Boží veškerému křesťanstvu. Za kajicníky. Za sestru.
15.	**Sv. Cypriana, m.** (258). — Za oživení ducha křesť.	ve školách našich. Za dar vyznání víry. Za napravení jisté osady. Za obrácení hříšníků.
16.	**Sv. Ludmily, patronky země České** (927). — Za větší úctu sv. patronů	našich. Za křesť. matky a vdovy. Za vychovávací ústavy. Za svornosť.
17.	**Sv. Hildegardy, abat.** (1179). — Za kláštery panenské.	Za sv. Otce a jeho rádce. Za nemocnou sestru. Za navrácení zdraví. Za matku.
18.	**Sv. Tomáše z Villanovy** (1555). — Za bohoslovce a vysoké školy.	Za kněžstvo. Za českou kolej v Římě. Za dar moudrosti. Za otce.
19.	**Sv. Januaria a spolumuč.** (305). — Za císaře a krále našeho.	Za studující. Za katolické misie. Za obrácení nevěrců. Za obhájce křesťanské víry.
20.	**Sv. Eustachia a spolumuč.** (120). — Za zdar katolických bratrstev.	Za lásku ke sv. kříži. Za uzdravení nemocné. Za ducha víry. Za umírající.
21.	***Neděle XVII. po sv. Duchu.*** **Sv. Matouše, apošt. P.** — Za zdar duchovních cvičení.	Za horlivé kazatele. Za ducha modlitby. Za sestru.
22.	**Sv. Mauricia a spolumuč.** (330). — Za vzbuzování dobrého úmyslu.	Za odvrácení a vyhlazení kacířstva. Za spolupracovníky. Za kněze.
23.	**Sv. Tekly, p. m. I. století.** — Za sv. Otce a vítězství jeho nad nepřátely.	Za jednoty panenské. Za dar kajicnosti mládeži. Za duchovní. Za sirotky.

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnosť:	Úmysly:
24.	**Sv. Jaromíra, bisk. m.** (1046).	— Za úctu Matky dobré rady. — Za apoštolát modlitby mezi duchovenstvem. Za bratrskou lásku. Za matku.
25.	**Sv. Pacifika, řeh.** (1721).	— Za horlivější obcování službám Božím. Za posvěcování kněžstva. Za pevnou důvěru v božské Srdce Páně. Za otce.
26.	**Sv. Justiny, p. m.** (304).	— Za učence katolické. Za rozšíření bratrstva nejsv. Svátosti. Za dobrodince obnoveného chrámu. Za opuštěné dítky.
27.	**Sv. Kosmy a Damiana, muč.** (303).	— Za křesť. ducha mezi lékaři. Za úplné odevzdání se do vůle Boží. Za slepou dívku. Za dobrodince.
28.	***Neděle XVIII. po sv. Duchu.*** **Sv. Václava, patrona země České** (935).	Za národ česko-moravský. Za ducha zbožnosti. Za kněze. Za sirotky.
29.	**Sv. Michaele, archand.**	— Za sv. Otce a vítězství církve nad nepřátely viditelnými i neviditelnými. Za spolky pro rozšíření katolické víry.
30.	**Sv. Jarolima, cirk. uč.** (420).	— Za horlivé kněžstvo. Za katol. spisovatele. Za naše spolupracovníky. Za umírající. Za zemřelé údy katol. bratrstev.

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Máme se modliti za románské národy, t. j. za Italy, Francouze, Španěly a Portugalce; všickni tito národové náleží jaksi k jedné rodině, do níž však vloudil se duch zlý, nevěrecký, zednářský. Blaho těchto národů jest podryto, jsou na kraji záhuby. Komu by nebylo líto těchto národů, kdyby úplně ztratili ducha křesťanského? A to se může snadno státi, jestli se za ně nebudeme modliti, aby zase navráceni byli životu křesťanskému, by v nich duch víry svaté zase obživnul, jak by jim slušelo. Právě tyto země slynuly kdysi zbožností velikou, a nyní — jen něco víry ještě zbylo mezi lidem. Modleme se za ně, aby se vrátili zase k životu křesťanskému a nezapomeňme také za sebe se pomodliti. Potřebujeme toho velice.

Obětování čili úmysl denní.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a nikdy neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za obrácení románských národů ku křesťanskému životu, a na všechny úmysly, jež odporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlasť naši česko-moravskou! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlímeli se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, příteli nejsv. Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Pius IX. 1874.)

Sv. Michaeli archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Úmysl v měsíci říjnu: Církve v Australii.

Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Kalendář apoštolátu modlitby.

Nový měsíc dne 3. — První čtvrť dne 10. — Úplněk dne 18. — Poslední čtvrť dne 26.

V měsíci prosinci modleme se za křesťansko-náboženské školy.

Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí Lvem XIII.

Dne	Na slavnosť:	Úmysly:
1.	**Sv. Josafata, bisk. m.** (1623). —	Horlivosť apoštolátu modlitby v zemích slovanských. Za sjednocení Rusů s církví římskou. Za jistou ženu.
2.	**Sv. Bibiány, p. m.** (363). —	Za křesťanské panny. Za ducha vnitrné modlitby. Za dar trpělivosti. Náš císař pán. Za zdárnou výchovu dětí.
3.	**Sv. Františka Xav.** (1552). —	Za tovaryšstvo Ježíšovo. Za missionáře v zemích pohanských. Za úctu Božsk. Srdce Páně v zemích našich.
4.	**Sv. Barbory, p. m.** (236). —	Za umírající. Za šťastnou hodinu smrti nemocným sv. svátostmi, zvláště v městech. Za opatření nemocných.
5.	**Sv. Petra Chrysologa, učit. círk.** (450). —	Za bratrstvo sv. Cyrilla a Methoděje. Za zvelebení sv. Hostýna. Za studující na středních školách.
6.	**Sv. Mikuláše, bisk.** (327). —	Za křesť. štědrosť. Za dobrodince chudé mládeže. Za zachránění nedbalé a spustlé mládeže. Za jistou farnosť.
7.	**Sv. Ambrože, bisk. učit. círk.** (397). —	Za biskupy naše. Za učence křesťanské. Za kazatele. Za spisovatele křesťanské. Za malomyslné.
8.	**Neposkvrněného Početí P. M.** —	Za horlivou úctu nejsv. P. Marie. Za bratrstva marianská. Za zvelebení poutních míst marianských.
9.	**Blh. Petra Kanisia, kn.** —	Za naše školy. Za nevinnou mládež. Za křesť. výchovu dítek. Za učitele náboženství. Za zanedbanou mládež. Za sirotky.
10.	**Sv. Eulalie, p. m.** (304). —	Za ústavy ženské. Za spolky panenské. Za stálosť ve víře. Za odstranění pohoršení. Za dar stálého zdraví.
11.	**Sv. Damasa, pp.** (384). —	Za návrat rozkolníkův. Za sv. Otce. Za spolupracovníky naše. Za nepřátely. Za všechny spisovatele katolické.
12.	**Sv. Otilie, abat.** (720). —	Za horlivosť a poslouchání slova Božího. Za ženské řády a kongregace ve vlasti naší. Za vychovávací ústavy.
13.	**Sv. Lucie, p. m.** (304). —	Za vážení si cudnosti a křesť. mravů. Za stálosť v dobrém. Za trpělivosť v protivenství. Za jistý katol. podnik.
14.	**Sv. Dominika de Silos, op.** —	Za mužské řády ve vlasti naší. Aby muži byli svědomiti v plnění křesťanských povinností. Za biskupy rakouské.
15.	**Sv. Irenea, bisk.** —	Za zdar snahám mužův obětavých. Za veškeré duchovenstvo česko-moravské. Za důvěru v B. S. P. Za obrácení hříšníků.
16.	**Sv. Adléty, vdovy** (999). —	Za ochranu vdov a sirotků. Za zdárnou výchovu dítek. Za duše v očistci. Za ducha křesťanského v rodinách.
17.	**Sv. Lazara, bisk.** —	Za nemocnice a sirotčince. Za dobrodince chudých. Za obrácení duší pobloudilých. Za trvalé obrácení muže opilce.
18.	**Očekávání porodu bl. P. M.** —	Za bratrstva růžencová. Za rozšíření úcty nejsv. Panny. Za matky křesťanské. Za dar trpělivosti jisté ženě.
19.	**Sv. Nemesia, m.** (250). —	Za náležité svěcení neděl a svátků. Za zamezení pohoršlivých prací ve dny sváteční. Za katolický podnik.
20.	**Sv. Petra Clavera, mision.** (1654). —	Za odstranění otroctví. Za misie za mořem. Za jistého přítele kněze. Za zachování víry Slovanům v Americe.
21.	**Sv. Tomáše, apošt. P.** —	Za ducha apoštolského všem kněžím vlasti naší. Za rozš[illegible] a upevnění sv. víry naší. Za církev katol. na Rusi.

Odpustky 200 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnosť:	Úmysly:
22.	**Sv. Servula, žebráka** VI. století. —	Za trpělivosť chudým. Za vzbuzení dobrodinců nově zřízenému spolku sv. Vincence v Brně ku podpoře chudých.
23.	**Sv. Viktorie p. m.** (253). —	Za vítězství nad zlými nepřátely. Za jistou matku. Za lásku k nevinnosti mládeže. Za učitelstvo škol křesťanských.
24.	**Adama a Evy, prarodičů.** —	Za ducha štědrosti křesťanské. Za pravou kajicnosť. Za obrácení nevěrcův a bludařů. Za ústavy dobročinné.
25.	**Narození Páně.** —	Za rozmnožení úcty a lásky k Božskému Spasiteli. Za nevinné dítky. Aby se dnes rozlila milosť Boží ve všech srdcích křesť.
26.	**Sv. Štěpána, prvomučeníka.** —	Za vytrvalosť všem pro víru trpícím. Abychom dle příkladu sv. Štěpána všem nepřátelům odpouštěli.
27.	**Sv. Jana, evang. P.** —	Za duchovenstvo světské i řeholní. Za obrácení hříšníků. Za lásku k B. Srdci Páně. Za navrácení svobody sv. Otci.
28.	**Sv. mláďátek.** —	Za spolek sv. dětství. Za dítky pohanské. Za ochranu nevinných dítek. Za křesť. výchovu dítek. Za šťastnou hodinu smrti.
29.	**Sv. Tomáše, bisk. m.** (1170). —	Za obrácení Anglie. Za duchovenstvo kat. v Anglii. Za řády v Čechách a na Moravě. Za spustlou mládež.
30.	**Sv. Davida, krále.** —	Za horlivosť ve sv. náboženství. Za zapuzení všeliké nenávisti. Za apoštolát modlitby. Za zachování víry křesť. u vojska.
31.	**Sv. Sylvestra, pp.** (335). —	Díky za všeliké milosti B. S. P. v tomto roce obdržené. Za všecky údy katolických bratrstev v tomto roce zemřelé.

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Ze všech časových otázek jest zajisté jednou z nejdůležitějších otázka o křesťansko-náboženské škole a takovém vychování naší mládeže. Již mnoho se ve příčině této veřejně i tajně namluvilo, v novinách a časopisech napsalo, ano mnoho hněvu a nepřátelství otázka tato byla příčinou a dosud není záležitosť tato, nad jiné důležitá, vyřízena, nýbrž má čekati příznivé doby své. Nepřátelé Kristovi pozdvihli hrozivě hlasu svého, jakmile žádáno o náboženské vychování dítek křesť., jakoby nynější školy tak dobré byly, že by již lepšími býti nemohly. Ovšem neznabohům a zednářům jsou velmi vhod, tak si přáli; neboť praví: »Čí jest mládež, toho jest budoucnosť!« Jestli však nyní mládež náležeti má škole beznáboženské, pak s bolestí jest nám vyznati, že nebude lze zachovati opravdu křesť. ducha a sv. náboženství. V čas nutné potřeby nebo velikého nebezpečenství netáže se nikdo dlouho, co má činiti, nýbrž spěchá ku pomoci. Mužové a jinochové, ženy a panny mají vykonávati krásný úřad katechistů, jak napomáhají v misiích horliví křesťané misionářům u vyučování domorodců ve sv. náboženství. — Modleme se tento měsíc vroucně za nápravu ve školství našem, zvláště ve vlasti naší, aby nejsv. Srdce Páně, které tolik nevinnou mládež miluje, ku pomoci přispělo a záležitosť tuto ke šťastnému výsledku přivedlo, by mládež ve křesťanské škole nábožensky-mravně vyučována a vychována byla.

Modleme se:

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všecky modlitby, práce a utrpení dnešního dne spolu se všemi úmysly, s kterými se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za křesťansko-náboženské školy, aby mládeži naší dostalo se právě náboženského vychování a pojištěno bylo její spasení. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (Odpustky 300 dní Pius IX. 1852.)

Sv. Michaěli archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás

Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně.